

P. Tilmann Beller

A CSALÁDI ÉLET: KÜLDETÉS ÉS MUNKA

II. kötet

Családkadémia Kiadó

P. Tilmann Beller

A CSALÁDI ÉLET:
küldetés és munka
II. kötet

P. Tilmann Beller

**A CSALÁDI ÉLET:
küldetés és munka**
II. kötet

Családnapok előadásai
1990-1992

Családkadémia Kiadó
Óbudavár, 2018

Szerkesztette: Dr. Csermák Kálmán és Alice

ISBN 978-615-5149-88-7

Kiadja a Családkadémia-Óbudavár Egyesület

8272 Óbudavár, Kistelek u. 2.

www.csaladakademia.hu

kiado@csaladakademia.hu

Felelős kiadó: az Egyesület elnöke

Nyomdai előkészítés: Palásthy Imre • www.PalasthyBt.hu

Nyomás: OOK-Press Nyomda, Veszprém • www.ookpress.hu

Felelős vezető: Szathmáry Attila

Előszó a második kötethez

Tilmann atya* a magyar Schönstatt-családmozgalomban tartott előadásainak második kötetét adjuk most közre. Ezeket az előadásokat 1990-1992 években tartotta.

Az előadásokat a helyszínen magnószalagra rögzítették, majd szó szerint leírták. Tilmann atya többnyire németül beszélt, amit azonnal fordítottak magyarra. De időnként mondott magyar mondatokat is. A nyers szöveget lektoráltuk és javítottuk.

Tilmann atya előadásmódjához tartozott, hogy mindig figyelte a hallgatóságát, hogy mi az, ami megérinti őket. Mindenkinek igyekezett azt mondani, amire épp szüksége volt. Ezért gyakran tett az előadása közben kitérőket is.

Nagy súlyt fektetett a szilárd alapokra, ezért egyes témákat gyakran ismételt, a hangsúlyt mindig máshova helyezve és újabb részletekkel gazdagítva. Amikor megjegyeztük, hogy ezt már hallottuk, visszakérdezett: „*És csinálják?*” De nem sürgetett senkit, türelmes volt a végletekig. Tudta, hogy a lassú, szerves növekedés mindennél fontosabb az élet, a hosszú távú építkezés számára.

Kutatta a magyar lélek sajátosságait, nemzeti adottságainkat és ezekbe akarta a magyar Schönstattot belegyökereztetni. *Még senkit se hallottam oly elismeréssel beszélni a magyarságról, mint ahogy Tilmann atya beszélt* – jegyezte meg egy alkalommal Bíró László püspök atya.

„*Királyi és nagyszívű ember a magyar*” – mondta Tilmann atya, és kifejtette, hogy mit jelent ez gyakorlatilag. Rámutatott a melankolikus magyar lélek értékére és veszélyére: a mélységre és a rezignációra való hajlamra is.

Az előadásokat ajánljuk a családcsoportoknak összejöveteleik anyagául, mert időtlenek, ma is változatlanul aktuálisak. És ahogy Bíró László püspök atya mondta*: „...*meglepő, hogy Tilmann atya mennyire konkrétan nyúl hozzá a házassághoz. Schönstatt a házasság gyakorlati teológiája... Amit Tilmann atya egész egyszerűen el tud mondani, annak nagyon mély teológiai gyökerei vannak. És ezt ő tudja is. De erről nem beszél. A házasság teológiai gyökereire építve egy misztagógiát fogalmaz meg. És ez az, ami hiányzik a családoknak... Tilmann atya azzal tud segíteni, hogy nagyon mélyen Istenbe gyökerezve fogalmazza meg a dolgokat és ezáltal nagyon szép lelkeség jön létre. Nagyon, nagyon köszönöm ezt a Jóistennek, hiszen Tőle kapta mindazt, amit továbbad... Tényleg éljenek abból, amit a Schönstatt-lelkeség meg tud fogalmazni!*”

A szerkesztők

* P. Tilmann Beller (1938-2012) Schönstatt-anya, a magyar Schönstatt-családmozgalom alapító atyja

** Részlet Bíró László beszédéből a Családakadémia alapításakor 1996. december 29-én Óbudaváron

Családnapok, 1990. június 24-30.

1990. június 25. hétfő, 1. előadás

Kedves Családjaim!

Schönstatt-mozgalmunknak három érezhető különlegessége van. Az első a gondviselésbe vetett gyakorlati hit. A keresztény középkorban nagyon sok keresztény jel volt a világban. A templomok még ma is uralják a falunak a képét. Az emberek tudták, hogy a Jóisten közöttük van. A mezőn voltak feszületek, képek. A lakásokban feszületek, szentképek voltak. A levegőt pedig a harangok vallásos hangja hatotta át. Ezeknek az időknek vége. Eddig azt hittük, hogy a kommunisták akadályozták bennünket. Akkor hamarosan észre fogjuk venni, hogy ez nem így van. Vége van a keresztény középkornak. De egy szentkép nem maga a szent. A feszület, ami nem Jézus Krisztus. Csak jele. Az a szerv, amellyel a szentképet felfogjuk, az a hit. És ez a hit Istent nemcsak a szentképek mögött tudja észlelni, hanem mindenütt meglátja. Meglátja Istent a társunkban, az emberi testben, az időjárásban. Megtapasztaljuk, hogy Isten velem, rajtam keresztül cselekszik. Isten csinál velem valamit és ettől válik érdekessé a keresztény élet. Nem egy sötét lyukban imádkozom, hanem megtapasztalom, Isten tesz velem valamit. Ezt nevezzük a gondviselésbe vetett gyakorlati hitnek. És most már nem olyan fontos, hogy minél több szentkép legyen a falon. Nálunk otthon vannak szentképek. És mögöttük ott van a Jóisten.

És beszélünk vele. Áttetszővé, átlátszóvá teszem a teremtményeket. Amíg gyenge a hitünk, addig csak néha sikerül, különleges alkalmakkor. De gyakorolhatjuk a teremtmények átlátszóvá tételét. Kentenich atya hozzáfűzi: Átlátszóvá tesszük mindazt, ami teremtmény, és minden nemiséggel kapcsolatosat. Ez nem logikus, hiszen a nemiséggel összefüggő dolgok teremtettek. Akkor mégis külön megnevezük a részt. Ennek oka van. Az az oka, hogy a nemiség nagyon nagy erőt jelent ma. A nemiségnek nagyon erős öntörvényűsége van, és ezért nagyon nehéz átlátszóvá tenni a nemiséget. Azaz a nemiséggel kapcsolatos dolgok magukhoz ragadnak bennünket és nem engednek el, fogva tartanak. Fogva tart bennünket a nemiség, ezért külön feladat, hogy átlátszóvá tegyük. Két lépésben tesszük átlátszóvá: a nemiség a személyiség kifejezője. Kentenich atyánk azt mondja: a házastársi együttlét az egy tökéletes, kölcsönös odaajándékozás és elfogadás. Azaz egymásnak ajándékozunk magunkat és elfogadjuk egymást. Ez két személy közötti történés, akik szeretik egymást. És ez boldoggá tesz. Mert Isten minket, embereket, szeretetre teremtett. Akkor válunk saját magunkká, ha elajándékozunk magunkat és akkor veszítjük el

magunkat, amikor nem engedjük el magunkat, nem adjuk oda magunkat. Engedjenek meg egy lélektani megjegyzést.

Ez föltételezi, hogy egy egészséges fejlődés van mögöttünk. Hogy gyermekkorunkban mindig szeretetet kaptunk. Ezt ma nem lehet minden esetben feltételezni. Zongoristának nem tanul mindenki. De ha valaki alultáplált, akkor nem tud zongorát tanulni. Tehát egy egészséges fejlődést tételezek fel. Hogy mi a teendő az alultáplált emberekkel, arról majd később beszélek. Ha elajándékozunk saját magunkat, akkor boldogok leszünk. A házastársi együttlétben a következőképpen van: mind a ketten odaajándékozunk magunkat és ezért mind a ketten kapunk valamit ajándékba. És ennek az ajándékozásnak van egy jele, és ez a testünk.

Tehát egészen ajándékozunk. Ez az első lépése annak, hogy a nemiséget át-látszóvá tegyük. Az emberi testet a társam nekem szóló ajándékának tekintem. Itt egy nagy problémával állunk szemben. Tudjuk, hogy a testünk lehet a személyiségünkötől elválasztva élvezve. Tehát egy elszemélytelenített szexualitás. Ez egy szakadás. Ez az áteredő bűn következménye. És ami jelenleg Nyugatról jön, egy ilyen személytelen szexualitás. Gondolok itt a folyóiratokra, filmekre, egyebekre. Itt a személyek nem fontosak. Hanem az egyik azt mondja a másik testének. Az ember tárgygyá lesz. Ez a párkapcsolatban is lehetséges. Két ember kölcsönösen használja egymást. Ez aztán két vagy három évig tart és akkor valaki mást keresnek maguknak. Mert a másik elhasználódott. Talán ismerünk embereket, akik ezt megtapasztalták. Vagy mi magunk is megtapasztaltuk ezt, hogy használták Önöket. Vagy mi más valaki használtunk. A probléma az, hogy a személyek elleni vétség ez. A házastársi együttlét az tökéletes, kölcsönös odaajándékozás és egymás kölcsönös elfogadása. Azaz elfogadlak téged, mint személy olyannak, amilyen vagy. Nem úgy, hogy milyennek kellene lenned, hanem olyannak, amilyen vagy.

A második lépés. A társam mögött meglátom a Jóistent. A házastársi együttlétben a Jóisten ajándékát látom. Beszélek Istennel erről. És észre fogom venni, hogy ha Istennel beszélek, akkor egy kettős vonulat van. Egyrészt nagyon boldog vagyok, hogy a Jóisten megajándékoz, és a másik, hogy azt is érzem, hogy Isten szeretne tőlem valamit. Itt nagyon fontos egy megkülönböztetés. Isten nem emeli fel a mutatóujját, és nem mondja, hogy csak akkor szeretlek, ha jó vagy. Talán ez az istenkép él bennünk. Ez nem Jézus Krisztus Istene. Isten szeret bennünket. És mert szeret bennünket, mi is szeretjük. És aki szeret, ajándékoz. Mi is adunk ajándékot a Jóistennek. És aki szeret, az ki tudja mondani a kéréseit. És a másik pedig törődik vele, a kéréseivel. És ez kölcsönös. És Isten is kinyilvánítja a kívánságait. Hogyha Isten egy embert küld nekünk, akit szeretünk, akkor mindig az a kívánsága, hogy ez a szeretet növekedjen. Hogy a szeretetünk önzetlenné váljon. Nagylelkűekké váljon. Hogy ne saját magunkra gondoljunk. Azt szeretném, hogy neked nagyon jó legyen. Vagy egy kicsit komolyabb módon kifejezve: a kereszten vagy. És szeretlek, mert te vagy az én keresztem. Az anyák azt mondják Németországban, hogy te vagy az én koporsószegem. De ha ezt egy anya mondja, azt gyengéden mondja

és érezteti, hogy nincs ellene kifogása, de érezteti azt is, hogy áldozatba kerülsz. Beszélünk Istenhez, amikor a házastársi együttléttel ajándékoz meg bennünket:

...Jóisten, nagyon kedves vagy, de hát Jóisten, de neked szabad. Tudom. Neked szabad...

Kölcsönös nagylelkűség. Itt a schönstatti lelkeségünknek a második lényeges pontját érintjük. A szeretetszövetség üzenetét. A schönstatti Szűzanya sajátos Szűzanya. Természetesen az összes Szűzanya az egy Szűzanya. De a Szűzanya egyszer az egyik oldaláról mutatkozik, egyszer a másik oldaláról. Lourdes-ban meggyógyítja a betegeket. Schönstattban jön, és azt szeretné, hogy szeressünk. Azt mondja, hogy szeretnék a házadba menni, szeretnék nálad a házban egy kis zárandokhelyet létrehozni számodra és a családotd számára, de szeretném, hogy ajándékozz valamit nekem. Szeretném, hogy nekem ajándékozz a társad iránti szeretetedet, megajándékozz a gyermekeid iránti szereteteddel. A munkád iránti szereteteddel. Hogy megajándékozz a bátorsággal, mikor nehéz helyzetben találsz magad. A saját magaddal szembeni türelmeddel. Jön a Szűzanya és meghív bennünket arra, hogy többet szeressünk. És ő pedig a maga részéről meg akar bennünket ajándékozni. És erre használjuk azt a kifejezést szívesen, hogy szövetség. És a szívünkben nagylelkűség keletkezik. Örömmel leljük abban, hogy másokért tehetünk valamit. És most találkozunk az Istennel. És ő a társunkat ajándékozza nekünk. A társunk testét. És mi neki ajándékozzuk magunkat. És fölébred annak a szelleme, hogy a másikat boldoggá akarjuk tenni. A házastársi együttléttünk azt jelenti, hogy boldogítani szeretnénk egymást. Megtanuljuk a schönstatti kegyelmi anyánál, hogy az ajándékozás gazdagít. Schönstatt a szeretet iskolája. Már öregek vagyunk. Szeretnék még egyszer iskolába járni? Miért ne? A szeretet iskolájában szép, mert újra és újra kihívásokat élünk meg. Megy egyre tovább. És ott, ahová a szentek érkeztek, oda talán életünkben sohasem érünk el, de fölkeredünk. A szeretet iskolájába. Megnevezek néhány dolgot, amelyről elbeszélgethetnek. A családnapiainkon az egymással történő személyes beszélgetés a legfontosabb rész. Nem mindig megy. A tulajdonképpeni beszélgetés előtt is van egy terület, melyet beszélgetésnek nevezhetünk, annak ellenére, hogy egy szó sem hangzik el. Nagyon kiművelt embereknek sokszor nehezebb esik a beszélgetés. Megvan a lehetősége annak, hogy a külső tartásunkkal kifejezésre juttathatunk valamit. A legtöbben Önök közül nagyon érzékenyek. Észlelik, hogyha valami változás megy végbe a másikban. Ha a másik felé fordulásban változás van, akkor a másik azt észleli. Tehát ki lehet valamit fejteni szavak nélkül is. Nagylelkű lehetek vagy nevetlen gyerek. Egyszer az egyik vagyunk, egyszer a másik. Mint férfi, lehetek atyai és jóságos, vagy pedig a trónján ülő basa.

Kedves Asszonyok!

Mi, férfiak, mindig egy kicsit trónon ülünk. Ha az asszonyok végre felfognák, megértenék, hogy minket tisztelni kell, akkor mindent megkaphatnánk tőlük. De

vannak asszonyok, akik nekünk parancsolni akarnak. Azt nem lehet. Mi pasák vagyunk.

Azt nem lehet, az a középkorban volt. Ezek a középkori férfiak! Barátaim! Mit csinálunk!

Csinálj a feleségedből egy királynőt. Tedd meg, amit akar. És teljesítsd minden kívánságát. Tréfásan mondtam, amit az előbb komolyabban fejeztem ki. Amikor mi saját magunkhoz ragaszkodunk, háborúzunk egymással. Ha mindegyikünk a másikat trónra helyezi, akkor a végén mind a ketten a trónon ülünk. Tartással is beszélhetünk egymással, de az is szép, ha szavakkal beszélünk egymással. Nem szeretnék elmondani egymásnak, hogy mikor, miben élték át társukat, mint Isten ajándékát? Mit ajándékozott? És hagyjanak időt maguknak.

A második. Érezték már együtt, közösen Isten kezét az életükben? Adott a Jóisten már jelet Önöknek? Annak a jelét, hogy szereti Önöket?

Tehát egy kicsit nehéz erről beszélni, amit a Jóisten csinált, ha nem szoktuk meg.

1990. június 26. 1. előadás

Szexuálpedagógia, Női-férfi különbségek, A lelki ösztön kultúrája

Az előadásokat úgy szeretném alakítani, hogy az egyes előadások önmagukban kerek egésznek alkossanak. Hogy az utólagos feldolgozás könnyebb legyen. Tehát minden egyes előadásban benne van az egész anyag.

A szexuálpedagógia... Természetesen a szexuálpedagógia kiteljesedését, teljességét az Isten iránti szeretetben találja meg. A szexualitás területén az érdeklődés közvetlenül a testre irányul. Kentenich atya azt mondja, hogy a nemi ösztönnek háromféle hatása van.

Hat, mint testi ösztön. Ez az, amit ma szexualitásnak neveznek.

De hat mint lelki ösztön is. Ez az, ami mozgat bennünket egymás felé. Egy ösztönző erő, ami arra készlet, hogy egymásnál elidőzzünk, a másikkal eggyé váljunk. Eggyé olvadjunk vele.

Harmadszor pedig kihát, mint alkotó, fejlesztő és alakító erő, amely megjelenik abban a kívánságban, hogy gyermeket akarunk. Minden között, melyet egy ember létre tud hozni, a legnagyobb a gyermek. Húszezer év múlva mosolyognak majd azon, amit ma csinálunk. A műszaki létesítményeink és művészeti alkotásaink már eltűntek és ami számunkra ma nagy-nagy felfedezés, az húszezer év múlva picinek fog tűnni. Akkor sokkal többet fogunk tudni. De a gyerekek, akiket nemzettünk és neveltünk, húszezer év múlva is lesznek.

A nemi ösztön háromszoros ösztön. Testi ösztön, lelki ösztön, alkotó és alakító, fejlesztő, létrehozó ösztön.

És itt férfi és nő között különbség van.

A lelki ösztön erősebben van jelen a nőkben. Mint ahogy általában a nő lelkileg erősebb, mint a férfi. Ezt meg lehet állapítani. Egy Schönstatt-anya, idős, jó nevelő, mindig fiúkkal dolgozott. Erős ember. Egy beszélgetésben erről a témáról volt szó. Azt mondta: *Hát. Az asszonyok erősebbek, mint a férfiak.* Látható volt, hogy ez nem tetszett neki, de tudta, így van: az asszony erősebb. Ezért a férfiak tanulhatnak az asszonyoktól.

De egy férfi társadalomban élünk. Egy olyan társadalomban, ahol a férfias gondolkodás van előnyben. És ha egy gyengébb személyiség hatalmi pozícióba kerül, akkor harcolnia kell az erősebb ellen. Egyszer Róbert mondta nekem: Ha egy szocialista vállalatnál a szocializmusban valaki magas pozícióba kerül, akkor arra törekszik, hogy egy tehetségesebb valaki ne kerüljön a közelébe. Hasonlóan csinálják a férfiak a nőkkel. Mert a férfias gondolkodás uralja a korunkat. A férfias gondolkodás logikus gondolkodás. A logikus gondolkodás az okokat keresi. – Miért van ez így? Miért? – Hát, azért, tehát... A logikus gondolkodás talál egy okot és következtet.

Szívesen beszélek egy férfiről és egy nőről, akiknek egy gyümölcsösük van. Látják tavasszal a virágzást. Megállnak egy virágzó fa előtt. A férfi kiveszi a pipát a szájából. Szép idő van, kék az ég, körülnéz és azt mondja: *Ebben az évben vehetünk magunknak egy új kocsit.* – Ha ezt értik, akkor tudnak férfiasan gondolkodni. A sok virág sok termést, gyümölcsöt jelent, a sok gyümölcs sok pénzt hoz, és a sok pénzből vehetnek egy új kocsit. Mi, nők is tudunk egy kicsit férfiasan gondolkodni. Hála Istennek!

Mit mondott ez a férj, mikor látja a virágot?! És mit mond az asszony?

Talán azt mondja: *Szép.*

Most el lehet azon tünődni, hogy melyik gondolkodásmód kerül közelebb az igazsághoz. Mind a kettő igaz. De ma a férfias gondolkodást részesítik előnyben. És ezért előnyt élvez a nemiségben a testi ösztön. Az orvostudományban is a férfias gondolkodás uralkodik. Adatokat, leleteket gyűjtünk, minél több mért értéket. Mint egy nagy gépezet.

De van az orvostudományban egy hagyomány, mely a nőies gondolkodáson alapszik. Ezt a Távols-Keleten találjuk meg. Egy amerikai orvos az újságban beszámolt arról, hogy fiatal korában egy alkalommal a kórházában nagy izgalom volt. Konzíliumra várták a Dalai Lámának személyes orvosát. Mindannyian nagyon kíváncsiak voltak. Kikerestek neki egy rendkívül súlyos esetet, egy szívbetegséget. A folyóiratban le is volt írva, mi volt az. Körülállták mindannyian az ágyat a profeszortól a legfiatalabb orvosig és akkor jött a dalai láma személyes háziorsosa. Először üdvözölte az embereket, majd megmutatták neki a páciens nőt. A beteg kezét a saját kezébe vette és ott tartotta. És csak fogta 20 percig. Ez alatt a fiatal asszisztens orvosnak, aki a beszámolót írta az újságban, volt ideje elmélkedni. És azt mondta, én irigyeltem ezt az asszonyt, ezt a beteget. Kívántam, hogy velem is foglalkozzon valaki ilyen figyelmesen. Húsz perc múlva visszatette a beteg kezét az ágyra és az

asszony spontán megköszönte. Aztán diagnosztizált. A diagnózisa helyes volt. Virágos nyelven, ahogy a szelek áramlanak és elapadnak. De pontos diagnózis volt. Nem tudjuk, hogy ez hogyan megy, nem tudjuk, hogyan képeznek ki ilyen orvosokat, mit tanulnak az első évben, és hogyan kell vizsgázni. De ha az orvosokat, akik közöttünk vannak, megkérdezzük, akkor mindannyian egy műszaki iskolából jönnek. De miért nem részesedik az intuíció a munkájukban. Azt mondják, hogy erre nem szabad adni, hanem csak az adatokra, értékekre van szükség. Pl.: Ha ennyi és ennyi zsír van a vérben, az túl sok. Ez jó.

De van a gondolkodásnak egy területe, amely nálunk elszegényedett. Ez nem elsődlegesen az érzésnek a kérdése, hanem a gondolkodásmódnak, gondolkodás formájának a kérdése. Van egy olyan gondolkodási forma, amely a tárgy felé fordul és ezt a tárgyat belülről átvilágítja. Azt mondják, hogy látó gondolkodás. És ezt a nők jobban tudják.

Hála Isten, mi férfiak is tudunk intuitíve gondolkodni! Hála Istennek!

Minden férfi nőiesen is gondolkodik. Még egy matematikus vagy fizikus is gondolkodik intuitíve. Ha Einsteint megkérdezzük, miért dolgozott, foglalkozott a relativitás elmélettel és miért nem az elemi részecskékkal? Akkor azt mondja: *hát ezt választottam!* De a döntés, hogy ezzel fogok foglalkozni, egy nagyon fontos megismerési folyamat eredménye. Egy matematikus is intuitíven gondolkodik, amikor a felől dönt, hogy melyik területen dolgozzon. És amikor egy nehéz problémára megoldást talál, nagyon gyakran az intuitív gondolkodás segít neki.

De ma a diszkurzív (következetes) gondolkodás totális diadala előtt állunk. Mert a komputerek, amelyek már léteznek, csak ily módon tudnak gondolkodni. Ezért elszegényedik a kultúránk, mert egyoldalúan férfiasan gondolkozunk. Egy kultúra akkor érett, gazdag, amikor a kétféle gondolkodás, a férfias és a nőies, a diszkurzív és az intuitív gondolkodás kölcsönösen kiegészítik egymást. Sajnos a mi korunkban van egy olyan tendencia, amely arra törekszik, hogy direkt elnyomja az intuitív gondolkodást. Ez a házasságban is megtörténik. A férj megkérdezi a feleségét: *Miért?* Ezzel a feleségét férfias gondolkodásra készíti. Ha intuitív síkon kérdezne, akkor visszakérdezne, azt kérdezné: *Hogy látod ezt, mondjal erről többet!* És akkor létrejön egy kép. Erre mondhatja, hogy *ezt még nem értem: várjunk kicsit!* Mi, férfiak, a nőies gondolkodást saját magunkban is ápolhatjuk. Én magam minden fontos dolgot a nőies gondolkodással veszek fontolóra. És így ezzel új ismeretekre teszek szert. Majd a férfias gondolkodással felülvizsgálom. Vagy mozgásba hozom az egészet a férfias gondolkodással. A kiegészítést magunkban is keresnünk kell. Keleten erre azt mondják:

„jing és jang”. De ezt az egységet ma nagyon nehéz megtalálni. Mert mindent az egész szellemi vidék egyoldalúan férfias. De menjünk át a szellemi oldalra, ahol a test és a szellem megérintik egymást; beszéljünk a lélekről. A lélek az, ami az anyagot elevenné tesz. Ha pl. elképzelnek egy bükkmagot (azért, mert itt bükk parketta van), ebben a kis magban élet van. Valamilyen erő, és ez az erő, az élet ké-

pes arra, hogy a bükkfamagból bükkfát hozzon létre. Tehát tud arról gondoskodni, hogy bükkfa legyen. Ez a kis képződmény a talajból különböző anyagot vesz fel és a levegőből is, és aztán egy bükkfa lesz belőle. És zongora, és autó is; a földbe kell tenni a magot és autó lesz belőle (képletesen szólva). És az erőt, amely ezt végbeviszi, ezt nevezzük léleknek. A növekedés kérdése nagyon összetett. Ehhez nagyon bonyolult irányító folyamatok szükségesek. Elvileg ez diszkurzív módon is megoldható. De egy ilyen nagyságrendű számítógép nem létezik. Ebben a folyamatban szó szerint az egyes molekulákkal számol a rendszer. Pl.: Rita felszakította a bőrét és most kiegészül a bőr. Ez egy gigantikus folyamat. És ez anyagban is realizálódik. Tehát az egyes sejtekben anyagilag is benne van, hogy hová tartoznak és mennyit kell kiegészíteni. Azt az erőt pedig, amely ezt a folyamatot irányítja és szervezi, léleknek nevezzük. És ez a lélek észlelhető számunkra az anyag útján. Van egy terület, ahol a szellem és a test nagyon közel vannak egymáshoz, összekapcsolódnak. Ezt a területet nevezzük léleknek.

A léleknek van egy ösztöne a te felé. Egész általánosságban ez még a szexualitáson kívül van. Ez van az állatoknál is, pl. ilyen a nyáj-ösztön, mely egymáshoz tereli az állatokat. Előfordul, hogy két állat, egy pár egymásra talál. Az ösztön irányítása az állatnál másfajta. Az egymásra találás az ösztön irányítása alatt áll. A másik felé hajtó (nyáj) ösztön van az emberben is. Együtt akar lenni a többiekkel. Ez általában egy nagyon szép dolog. A magyaroknál ez a lelki ösztön különösen erős. Azt mondják, hogy a németek elmennek, anélkül, hogy elköszönnének. A magyarok pedig elköszönnék, de nem mennek el. Ez a lelki ösztön. Ez nem a szabad akarathoz tartozik. Miért nem megyek még el? Mert még fontos, hogy azt, meg azt, meg azt megbeszéljem veled. Tehát nem megyek el, hanem maradok és beszélgetek. Állnak és állnak és beszélgetnek. Ez szép, szép, ugye?

Ez a lelki ösztön. És ezért gazdagok a magyarok. Ez egy lelkileg gazdag nép. És ezért képesek arra, hogy az anyagi részt el is hanyagolják. Ez nagyon érdekes!

Ha átutazunk az országon, akkor meg lehet ismerni, ha egy sváb falun megyünk át. A házak egy kicsit nagyobbak, és van kert, kerítés, és, és, és (minden, ami kell).

Egy gondolkodás, melyre az anyagnak szüksége van.

Hangsúlykülönbséget mondok. Magyaroknak nem valamire van szükségük, ők egymásnak vannak. És ez boldoggá teszi őket. Ennek megfelelően létrejön a magyar szellem kultúrája. Pl. a múltkor (Budapesten) egy hétvégi házban laktam. Minden egészen primitív volt. Így egy német lakik, de az étel (egy sült kacsa) az asztalon várt bennünket. Németországban nem egykönnyen találunk valakit, aki rendelkezésre bocsátja a hétvégi házat. És az egész fal tele volt könyvvel és látzott, hogy azokat olvassák. Szellemi kultúra! Valószínűleg a németek mindig jobb gépeket fognak gyártani. A magyarok pedig fel fogják fedezni, hogy ők mit tudnak jobban. És nem csak a műszaki, technika világában. A nyugati világban az asszonyok ennek a kísértésnek (a férfias gondolkodás túlsúlyának) az áldozatai lettek. Mind kis férfi, férfimas akar lenni. És nincsenek tudatában annak, hol erősebb a nő

a férfinál. És ez a gondolkodás jön majd be hozzánk is. A magyarok számára ez különösen veszélyes, mert az egész népünk nagyon gazdag a nőies gondolkodásban. Később majd még többet is mesélek erről.

Kentenich atyának ez a szívügye volt, ezért a gondolkodásért volt 14 évig száműzetésben. Ezt ő szerves gondolkodásnak mondja, ellentétben a mechanikus gondolkodással, mely uralja a Nyugatot. A szerves gondolkodás, az életről való gondolkodás, a lélekből fakadó gondolkodás, az egységből jövő gondolkodás! Ezt a gondolkodást egyre inkább visszaszorítják. Persze vannak egyes kísérletezések, próbálgatások. De ezek nem elég erősek, hogy ezek befolyásoljanak. Ez a háttér.

Azt mondjuk, hogy a nő erősebb, mint a férfi; hogy a lélekkel való áthatás ereje nála nagyobb, hogy erősebb benne a lelki ösztön.

Ha a férj hazajön a munkából vagy ha munka után viszontlátják egymást, azt kérdezi az asszony: *Gondoltál-e rám?* Ezt ne kérdezze, mert akkor hazudni kell a férfinak, hogyha nem tud nőiesen gondolkozni.

Egy asszony számára ez nem probléma. Akit szeret, az a szívében fog lakni. Szünetet tartunk.

Ez az előadás nem egység, félség. A jövő előadással együtt lesz egész.

1990. június 26. második előadás

Kedves Családjaim!

A lelki ösztönt a legerősebben a gyerekeinkkel való együttlétkor, foglalkozáskor érezzük. Ezzel kapcsolatos a kérdések, megindulások, örömök egész sora. A lelki ösztönt a nemiséggel kapcsolatban is észleljük. Különböző módjai, formái, útjai vannak, ahogy a nemiségben a lelki ösztön kifejezésre jut. Egyúttal itt nekünk feladatunk is van: A szerelmi kapcsolatunkban egy kultúra kifejlesztése. Pl.: Figyelmességet ajándékozunk egymásnak. Észreveszem a másikat. Éreztetem vele, hogy ő fontos számomra. Megajándékozom a figyelmemmel. Örülök neki. Amikor azt mondom, hogy figyelem, figyelmesség, akkor ez azt jelenti, hogy feléje fordulok. Ez egy jel, mely megéri a szívét. Van olyan figyelmesség, amely nemcsak a személyhez való odafordulást jelenti, hanem amellyel segíteni akarunk a másinak. Azaz figyelembe veszem a kívánságait. Ekkor a figyelmesség azt jelenti, hogy kinyomozom a kívánságát és azt figyelembe is veszem. Hol ajándékozott nekem az utóbbi időben a társam figyelmességet? Hol, miben ajándékozok a társamnak figyelmességet? A másik felé fordulásból, a figyelmességből létrejön az egymáshoz való kötődés. Ez a bensőséges kapcsolat lassan jön létre. Ha egy fiatalember egy lánynak kinyitja az ajtót, abból még nem lesz belső kötődés. De ez létrejön. Egy bizonyos bizalmasság, egymáshoz való közelség. Ezt a bizalmasságot lehet érezni. Azaz érezzük a másik belső közelségét. Ez olyan, mint egy áramlás, amelyik ide-oda megy a két személy között. Ezt csukott szemekkel is észlelni lehet. És ebből

a belső kapcsolatból nagyon sok közös valami jöhet létre. Megérthetjük egymást egy szemvillanásból. Könnyű az egyiknek rájönnie arra, hogy a másik mit gondol, mit érez.

Ide tartozik, ami a Dalai láma háziorvosa és az asszony között történt.

Azaz hogyha egy ilyen lelki összeköttetés fennáll, akkor észlelem azt, ami a másikban van. Vele örülök és vele szenvedek. Formailag, formálisan az ösztönről beszélünk most éppen. De ami az életet illeti, nagyon nehéz megkülönböztetni a valóságban, hogy hol van az, ahol az ösztön véget ér, és elkezdődik az intuitív gondolkodás. Az egymással való bizalmi kapcsolatnak a kultúrája. Az egymásnál való elidőzés feletti örömünk. Ez egy magyar erény. És ez nagy erény lesz a magyar családokban is. Az egymásnál való elidőzés feletti öröm.

És akkor elérünk egy ponthoz, ahol valami nehéz lesz, nehezzé válik. Érzékeljük a másik lelki rezdüléseit, de ezek nem illenek bele a tervünkbe, az elgondolásunkba. Ez teszi nehezzé. Felülkerekedik azonban a lelki ösztönünk, amely engedelmeskedni akar a másiknak.

Attól is függ, milyen erős az önérzetünk. Mert egy ösztön elvileg önző. A másik közelségét keresi, mert az boldogítja.

Itt van egy nagyon fontos folyamat: hagyjuk az impulzust, az ösztönzést, amely másik felé von, egyszerűen áramolni és azt mondjuk: a szeretet fájhat.

Tehát ez azt jelenti: a szellem elkezd az ösztönt irányítani. De még mindig áramlik az ösztön. Ez fontos. Nemcsak azt mondjuk, hogy a szeretet fájhat (és nem törődök az áramlással). Így akkor az élet szegény erős, kemény és nem szép. Az ilyen szeretet nem szép. Olyan sokszor a keresztény szeretet. Azt teszem (amit kell), mert szeretlek téged, Jóisten, de! Barátaim, így nem lehet élni!

A művészet abban áll, hogy hagyjuk áramolni az ösztönt, ott is, amikor ez nekünk nem passzol.

Szeretlek, te buta! Szeretlek, gyere! A szeretet fájhat, természetesen, gyere! De az fájhat, természetesen fájhat, de szeretlek!

Az ösztönnek a megnevesítése. Azt úgy mondjuk: áldozatot hozunk a másikkért. Ha a Szűzanya a házukba jön (a schönstatti Szűzanya, nem a Lourdes-i, erről már beszéltünk), mindjárt azt kérdezi: *Mit kapok? Mit kapok?* És mi mondjuk: *Szeretünk Téged!* Ezért ajándékozunk neki valamit. De örömmel! A nagy szenteknél az öröm akkor is áramlik, amikor a szenvedés nagyon nagy. Szívből tudnak szeretni, érzelemmel tudnak szeretni, akkor is, amikor áldozatot kell hozniuk. Ismerik Assisi Szent Ferenc Naphimnuszát. Lehet abból érezni, hogyan szereti a dolgokat: a vizet, a szelet, a Holdat és a Napot. Egyszerűen szereti őket. És akkor begyulladtak a szemhéjai. Gennyes volt a szemhéja. Akkoriban csak egy gyógymódot ismertek, hogy forró vassal kiégették. Narkózis nélkül. És akkor azt mondta: *Tűz testvér, legyél jó hozzám.* És lehet érezni a tűz testvér iránti szeretetét. Így van ez a szenteknél. Mi ezt nem tudjuk. De elindulhatunk ebbe az irányba, hogy az öröm és a másik iránti hajlam megmarad akkor is, ha fáj. Azaz áldozatot ajándékozunk a má-

siknak, de nem vonulunk belsőleg vissza. Nem leszünk hősiések. Nem csinálunk lelki drámát belőle. És nem leszünk idézőjelbe tett keresztények. Tehát nem olyan keresztény szeretet lesz bennünk, aminek nincs szíve. Amely kemény arckifejezéseket hoz létre. Arcokat, amelyek irigyek, amikor látják, hogy két fiatal átöleli egymást. Ez a szeretet kultúrájának igazi művészete. Amikor szívből szeretem a másikat, még akkor is, amikor az fáj. Csinálhatsz, amit akarsz, a szívem a tiéd. És ezt tanuljuk a Szűzanyától. Ő jön és azt kérdezi: *Mit kapok ajándékba?* Gondolják meg, mit kockáztat a Szűzanya? Azt kockáztatja, hogy elveszíti a szívünket, mert állandóan áldozatot akar. A hit és az értelem számára ezt nagyon gyorsan meg lehet érteni. Mi, keresztények, Krisztust hordozzuk a szívünkben. És Krisztussal együtt hozhatunk áldozatot a többi emberért. Krisztussal imádkozhatunk a többi emberért. Tehát a Golgotán történetekhez kapcsolódunk. A mennyei Atya előtt állunk és levonjuk áldását az emberekre. Így mondja Szent Pál: kiegészítem a testemben, ami Krisztus szenvedéséből még hiányzik a teste számára, az egyház számára. (Kol, 1. 24.). Most jön a Szűzanya és azt mondja, hogy ajándékozott nekem áldozatot! Érezzük a problémát? Holnap már nem szeretjük Őt, mert áldozatot akar. Ezért elsőként megajándékoz a lelki átalakulás kegyelmével. Ez azt a kegyelmet jelenti, hogy az egész lényünkkel szeretni tudjunk, nemcsak a fejünkkel, hanem a szívünkkel is. És ez kegyelem. Ha a másinak az érdekét akkor is figyelemmel tudom kíséni, ha fáj. Akkor is törődni tudok vele, a szívemmel is tudok törődni vele. Ahol szeretetről van szó, ott kettős folyamatról van szó. Az egyik az érzelem, és itt a szeretetet gyakran a szexualitással azonosítják. Itt Magyarországon a szexuális kapcsolatra azt mondják: szeretkezik.

A másik értelemben pedig a szeretet mint önzetlen szolgálat. Azt, amit Teréz anya csinál.

Ha megkapjuk a lelki átalakulás kegyelmét, akkor szívből tudunk szeretni ott is, ahol fáj.

A másik ajándék: a Szűzanya megajándékoz a lelki otthonosság kegyelmével. Akkor otthon vagyunk a Jóisten szívében. A harmadik: megajándékoz bennünket az apostoli gyümölcsözőség kegyelmével. Hogy a Jóisten hozzánk köti a működését. Kíséri a mi gondolkodásunkat, amikor azon gondolkozunk, mi jó a többieknek. És kísér bennünket akkor is, amikor Isten országáért dolgozunk.

A háziszentélyünk az a hely, ahol gyakoroljuk a szeretetet. Azaz a Szűzanyának ajándékozunk az áldozatainkat. És itt a szívünket egy olyan cselekményhez is oda tudjuk kötni, ahol valami nem mindjárt sikerül. Pl.: Igénybe vesz a társam. Az idegeim odavannak. Hogy megy most tovább? Mindkét esetben nehéz, ha magamba zárom és rágódom rajta. Akkor talán mondhatom, hogy szeretetteljes voltam, de nem vagyok elégedett. Nagyon nehéz ilyenkor valamit is mondani. Valószínűleg az nem is segít semmit sem ilyen görcsös, feszült helyzetben. Ha most valamit mondok, az talán veszekedést vált ki és akkor minden még rosszabb lesz. Ezért azt mondom: *Szűzanya, ezt Neked ajándékozom.* Aztán váltok és másképp beszélek.

Ha valamit odaajándékoztam, akkor nem lehetek keserű, legalábbis nem annyira keserű. És azt mondom: *Szűzanyám, ezt Neked ajándékozom.* Akkor nem leszek keserű, hanem a fájdalom panasszá válik. És a panaszban megnyilvánulhat a szívem. Ezt nem kell elfojtanom, hanem azt mondom: *Szűzanya, ez most fáj, de Neked ajándékozom, ezért a férfiért, ezért az asszonyért.*

Ez a feladatunk. Az a feladatunk, hogy a szeretet kultúráját felépítsük. Nem egy szép gondolatot mondtam, hanem egy feladatot.

Az első: a figyelmességünkkel megajándékozunk a másikat. Hozzá fordulunk. Észrevetjük vele, hogy érdeklődünk iránta. Ezt a társunkkal is csinálhatjuk!

Ha ezt most mondom, ezt Önök még nem tudják azonnal. De vizsgálják meg, milyen hosszú időn keresztül csak egymás mellett élnek. Néha ez egy egész órán át így megy. A családnapokon újra és újra előfordul, hogy az egyik társ a másikat észreveszi. Ezt nem kell demonstrálni. Mindenki csinálja, ahogy akarja. Ezt nem is kell feltétlenül látni. Magunkban vagyunk, akkor kiépítjük a figyelmességnek a kultúráját.

Egy pap elmesélt egy ilyen találkozást Kentenich atyával. Meg kell fontolni, Kentenich atya nem volt magyar. Az idejét egész szigorúan percről percre kihasználta. Gyakran csak két-három órát aludt éjszaka. És a 20 munkatársa nem látta gyakran az asztalnál. Látták fent (egyedül) ülni. És ez a pap mesélte, hogy ő egészen lent ült. De Kentenich atya egy étkezés alatt ránézett. És ez a pillantás neki sokat számított.

Talán nagy tudósok a közvetlen közelemben nagyon okosan beszélnek. De nekünk kettőnknek erre nincs szükségünk. Nekünk elég csak egy pillantás, egy kis figyelmesség.

Nem mondom, hogy gyakoroljanak és a csoportjukban mondják el egymásnak, milyen tapasztalatokra tettek szert. De ha ilyen dolgokban kicserélik a tapasztalataikat, az szép lehet. Nekünk, családoknak egy megfelelő stílusra kell szert tennünk. A lelki ösztön kultúrájára.

De ha ilyen dologokról beszélünk, akkor valamire figyelnünk kell. Ez egy nagyon finom dolog. És ez nem mindig jó így mondani: Mi azt meg azt csinálunk. Jó? Az ilyen dologokról általánosságban beszélünk: Ezt lehet csinálni, meg azt lehet csinálni. És akkor ez objektív dolog. *Igazán* – mondta egyszer egy asszony nekem –, *az én férjem a közösségben olyan jól beszél és mindig megmondja, hogy mit kell csinálni. De velem semmit sem beszél.*

Hát, emberek vagyunk. És itt van az áteredő bűn.

Második: figyelmességek, amelyekkel a másik kívánságait kitaláljuk és teljesítjük. A harmadik: egymásnál elidőzünk. Élvezni a bizalmas kapcsolatunkat. Kóstolgatni, élvezni. Időt szakítani egymás számára. Ahogy a Dalai láma háziorvosa tette. Ha egy leány szomorú, és bemegy a háziszentélybe, fogd meg a kezét, mint a Dalai láma háziorvosa. Egymásnál elidőzünk. Tudunk egymásnak erőt adni. Vannak em-

berek, akik így gyógyítani tudnak. Ezt mindenki tudja egy kicsit. Az egészen nagy tehetségekről hírt ad az újság.

Kentenich atya azt is tudta, ha valakinek fáj a feje, (elmulasztotta). Ezt nem gyakorolta, mert nem ez volt a küldetése. Egész ritka eset. Általában nem is tudják ezt az emberek. Nem tudják egymásról. Egész erős emberek ezt tudják. De minden ember tud erőt adni a másinak. Vagy a másikat bátorítani, bátorsággal eltölteni. A másikat belső örömmel megajándékozni. Ez egy egész világ és ez a világ elvesztett. És ezt a világot kell újra felfedeznünk. A szó nélkül együtt levésnek a világa. Nem kell mindig beszélni. Elég, hogy bensőleg a másikhoz fordulunk. És a másik érzi, hogy most felém fordult a társam. És érzi ezt a köztünk végbemenő áramlást, és ez jót tesz neki. Ez a harmadik. Tehát a figyelmességek az első, a másik olyan figyelmesség, amivel kitalálhatjuk a másik kívánságát és teljesítjük, a harmadik a egymással való elidőzés, kapcsolat. A negyedik: a szívemet odaajándékozom a másinak, akkor is, ha fáj. Keressenek egy beszédet, egy nyelvet, amellyel a szívükben beszélnek.

Édesanyám, és azt mondta nekem... Ezt csinálta velem, ez történt.

Nagy Szent Teréz egyszer egy nagyon nehéz vállalkozásban volt, de Jézus mindig közel volt hozzá. Az ökrös kocsiával úton volt, hogy kolostort alapítson. Ott voltak a nővérek a kocsin és hideg volt. És a hercegnő, a fejedelem nem adta oda azt a földet, amit ígért; a püspök is ellene volt és akkor egy megáradt folyóhoz értek, már a hídon folyt át a víz. Hideg volt. A híd korlátját már elvitte a víz. Akkor Teréz azt mondta: *Most előre megyek és ha elsodor a víz, akkor az engedelmesség terhe alatt (arra kötelezve volt a többi nővér), megtiltom, hogy segítsetek. Akkor vissza kell fordulnotok.* A kocsiával előrement, a kocsija megbillent és két kereke lecsúszott a hídról a híd mellé. Kiszállt, a jéghideg vízben állt derékig és akkor perlekedni kezdett Jézussal: *A püspök nem segített, a hercegnő sem, és még most ez is!* Jézus ezt válaszolta: *Látod, így bánok a barátaimmal.* Ő visszafelelt: *Hát nem csoda, hogy ilyen kevés barátod van!*

Ha a szívünket belevisszük a szeretetbe ott is, ahol nehézzé válik, akkor egy olyan nyelven beszélhetünk a Jóistennel és a Szűzanyával, amiben gyengéd szeretet van. Pl.: *Tűz testvér, légy jó hozzám.* Van olyan nyelvezet, amely össze tudja kapcsolni a gyengéd szeretetet és a szeretetben való szenvedést. Ezt a nyelvezetet az egymással való bánásban, kapcsolatban is megtalálhatjuk. Ez a feladatunk, de nem tíz perc alatt természetesen. Szép feladat, hogy olyan családi kultúra növekedjen bennünk. És ez lehetséges.

Gyermekével Szűzanyánk, szent áldását adja ránk.

1990. június 27. 1. előadás

Ha egy számítógépet vásárolok és a billentyűzeten elkezdek írni, de nem tudok írógépelni, akkor látni fogom, hogy nem jön ki semmi értelmes dolog. Akkor két lehetőség van: Vagy eladjuk a számítógépet, vagy megtanulunk bánni vele. Ha egy zongorát vásárolunk, mert hallottuk, hogy mások tudnak rajta játszani, és mi magunk is elkezdünk zongorázni, akkor jön a káosz. És akkor is van két lehetőség: Kidobjuk a zongorát vagy megtanulunk rajta játszani. Ha családnapokon részt veszünk, és megállapítjuk, hogy sok minden van, ami számunkra idegen, akkor két lehetőség van: Vagy azt mondjuk, hogy ez nem megy, és „kidobjuk a zongorát”, vagy megtanulunk rajta játszani. Ez a következőképpen van: Többféle, sokféle, különböző küldetés, hivatás van és nem mindenki van arra hivatva, hogy „zongorázzon”. De meg lehet tanulni. Föltételezem, hogy amit a családnapokon mondok, idegen Önöknek. De ez ne zavarja Önöket. Vizsgáljanak felül egyet s mást az életükben és hagyjanak maguknak időt. Ha én magam egy komoly kérdéssel foglalkozom, általában mintegy két évre van szükségem. Bizonyos dolgok egyből megvilágosodnak, más kérdéseken tovább kell dolgozni. Egyikünk megkérdezte egyszer Kentenich atyát, hogy legalább módszertani okból szabad-e kételkedni? Kentenich atya csodálkozva válaszolta: *Önöknek szabad igazából is kételkedni. Mert ha valamit meg akarok ismerni, akkor kérdezni kell, az a legfontosabb.*

Jó?! Tehát örüljenek, ha kételyeik vannak. De ne legyenek saját magukkal elégedettek. Akkor se legyenek elégedettek, ha valamit felismertek. Mert jön majd biztosan egy következő felismerés is és azt megelőzően kérdések és kételyek. Ezt nevezik növekedésnek. Aki eldobja a zongoráját, az nem tanul meg soha zenélni.

Jó?! A családnapokon a harmadik nap nehéz, a krízis napja. Fáradtak vagyunk, és ingerültek. S a legszívesebben nem csinálnánk semmit. Aludnánk. Ez így normális.

Mit csinálunk tehát? A harmadik napon nincs edzés. Mert túlságosan nagy a balesetveszély. (De nem kell félni,) lelki balesetek, sérülések talán nem lesznek ilyen gyorsan.

Tehát beszélünk a Jóistennel. Az egész létünket a szeretetre teremtette. Az át-eredő bűn által abban a veszélyben vagyunk, hogy saját magunk körül keringünk. Keringés saját magunk körül. Magunkra gondolunk. Azt kérdezzük, hogyan hatunk másokra. Azt kérdezzük, hogyan viselkednek mások velünk szemben. A saját lehetőségeinkkel foglalkozunk. Ez a saját magunk iránti szeretet nemcsak az át-eredő bűn következménye. Az át-eredő bűn csak abban hibás, hogy az önszeretetünk beteg. A saját magunk iránti szeretetnek mélyebb oka van. Az ok abban van, hogy Isten szeret bennünket. És mi kapcsolódunk a Jóistenhez és nézzük magunkat és jónak találjuk magunkat. Egy nagy egyházi személyiség Németországban a fényképésznél a tükörben nézett és azt mondta: *Úgy látom, hogy a Jóisten egész jól eltalált.* Ez a mai házi feladat. Nézzenek a tükörbe és mondják: Úgy gondolom, hogy a Jóisten egész jól eltalált. És nézzék a Jóistent, ahogy nézi Önöket. És hogy-

ha bírjuk saját magunkat, szeretjük saját magunkat, akkor ott lehet az a mosoly, amely akkor jön az arcunkra, mikor egy kiskutyát látunk. És a keresztből is látunk valamennyit. Elfogadom magam olyannak, amilyen vagyok. Nem csak olyannak, amilyennek lennem kellene. Az majd később lesz. Az első az, hogy olyannak fogadom el magam, amilyen vagyok. És aki szereti saját magát, az szeret másokat is. Ez valami más, mint a saját magunk körül való keringés. A saját magunk körüli beteges keringés valamilyen hiánnyal függ össze. Akkor állandóan keresünk. Keressük, hogy igazoljanak bennünket. Ha a Jóistent nézem és nézem, ahogy Ő engem néz, és ő szeret engem és Istennel együtt szeretem saját magamat, akkor nyugalom jön a lelkembe. Ha Isten engem jónak talál, akkor már nem olyan fontos, hogy minden ember jónak találjon. Természetesen az is marad. Az emberek is jónak találják bennünket. Természetesen. De már nem vagyunk annyira ráutalva, nem függünk attól, hogy mit tartanak felőlünk az emberek. Sokat jelenthetünk egymás számára, ha mi egymást jónak találjuk. És hogyha ezt megmondjuk egymásnak. És ezt szabad megmondani. És hagyhatjuk, hogy ezt nekünk megmondják. Megengedhetjük. Van egy helytelen személyiség, amelyik így néz ki: mondja valaki, hogy ezt jól csináltad, vagy szép vagy, és mit válaszol: *Hát, nem.* És a szíve mélyén ez van: *De igen.*

Mondják a feleségüknek, hogy jól néz ki. Az is jó, mikor én mondtam. És ez a kölcsönös jóindulat.

Ezt a jóindulatot tanuljuk a Szűzanyával való kapcsolatban a háziszentélyben. El kell képzelniük, hogy itt van valaki a lakásban, aki jóságosan néz a társunkra. Jóságosan néz a társukra és örül neki. Átélik, hogy kapcsolat van a társuk és a Szűzanya között. Átélik a Szűzanyát, aki egyre inkább szeretne a társuk közelében élni.

Zárójel, szögletes zárójel: Vannak férfiak, akiknek nincsenek érzelmeik. Ezt saját maguk mondják. De hogyha egy kisgyerekekkel beszélnek, örül a gyerek. (Tehát mégis van valami.) De ez a férfiaknál érdekes. A különböző lelki képességek gyakran egymás mellett léteznek. Kantenich atya ezt úgy határozta meg: *Egy férfi kemény, mint a gyémánt és gyengéd, mint egy anya.* De nem mindig egyszerre. Néha egy férfi egyszerűen keménynek éli meg magát. Jó?! Szögletes zárójel bezárva.

A társam beszél a Szűzanyával és a Szűzanya beszél vele. Talán rólam beszélnek. A társam a Szűzanyának ajándékozta az áldozatait. Természetesen értem is. Tudjuk, hogy hordozzuk egymást. Vannak dolgok, amelyeket nem lehet kimondani, vagy csak nehéz kimondani őket. Nem lehet könnyen azt mondani, hogy áldozatot hozok érted. Ez furcsa lenne. De ha van egy háziszentélyünk, akkor tudjuk ezt egymásról, hogy hordozzuk egymást.

Az első évben a gyerek mindig győzhet. Akkor nem lehet még félrenevelni. Nem lehet elkényeztetni. Az később jön. És a gyerek szeretné az arcomat látni. Segíthet, ha adott esetben úgy tesszük a gyereket, hogy lássa az arcunkat. Ezt ki lehet próbálni. Mosolyog a gyerek, ha látja az arcunkat. Ha elfordítjuk a fejünket és csak oldalról lát bennünket, akkor félbeszakad a mosolygása. De ha visszafordulunk, szemtől szembe, akkor újra mosolyog. Kétség esetén egy arc sokkal többet ségit.

Most valami eszembe jut a játéktémához. A rokonok vásároltak a gyerekeknek egy játékot. Beletették egy dobozba. A dobozt papírba csomagolták és így volt a játék a karácsonyfa alatt. Miután imádkoztak, ment a gyerek az ajándékhoz és kicsomagolta. A papírt leszedte, a dobozt kibontotta. A dobozban volt valami, ami zavarta, félretette. Egész este a dobozzal és a papírral játszott. Olcsóbban is lehet! Néha egyfajta papírt adnak el nekünk. Játéknak való, megszerkesztett. Egy csomó pénzbe kerül. Ne vásároljunk több játékot, mint amennyit a gyerek a szívében elbír. Nem lehetséges, hogy sok dologhoz belsőleges kapcsolatot építsünk. Kevés dologgal tudunk csak belső kapcsolatot tartani.

Látom a társamat, amint ajándékoz valamit a Szűzanyának. És a hit szemével látom, ahogy a Szűzanya is megajándékozza őt. És a Szűzanya tudja őt nevelni. Beszélek a Szűzanyával a társamról. Talán beszélgetek a társammal a Szűzanyáról. A háziszentélyünk az a hely, ahol találkozunk egymással, ahol a Szűzanya elidőz nálunk, ahol elfogadja az áldozatainkat és ahol küld bennünket.

Ezzel egy új fejezetet nyitottam meg. Vagyunk, mert küldetésünk van. Azért vagyunk. A múlt egyházában a küldetés gondolatát csak különleges személyiségekhez kapcsolták. A nagy prófétákra gondoljunk. A szerzetesrendek alapítóira. Papokra és apácákra. Itt van egy isteni kiválasztás és küldetés. Az egyház most abban a szakaszában van az életének, hogy kinő a gyerekkorból. Azaz nemcsak a nagyoknak van küldetésük, hanem nekünk is. Hozzánk, nekünk is mondja a Jóisten: *„Mielőtt az anyaméhben létrehoztalak, kiválasztottalak.”* Ezt kettőnknek is mondja. Ez a schönstatti kegyelmi anya munkája. Apostolokat keres. Embereket keres, akik Isten szeretetét továbbadják a többieknek. Isten rám tekint, azt mondja nekem: *Szeretlek!* És azt mondja: *Hadd érezze ezt a többi ember is. Hadd érezze a többi ember, hogy én téged szeretlek és hogy jó vagyok. Gondoskodj arról, hogy egész léted szeretetté váljon!* Ez a Szűzanyának a szívügye, ha szövetségre lép velünk, ha kapcsolatba lép velünk. Éreztetni akarja velünk, hogy szeret bennünket és szüksége van ránk. Úgy akarja velünk ezt éreztetni, mint egy apa, aki a gyerekét a karjába veszi. És azt szeretné, hogy annyira tele legyünk szeretettel, hogy ezt a szeretetet továbbadjuk. Ez nem kell, hogy a gyengédség formájában történjen. Sokan orvosok vagyunk. Az orvos szeretete nem a szív melegéből áll, hanem abból, hogy első pillantásra meg tudja különböztetni a májat a vakbélről. Tehát hogy ért a dolgához. Az orvostanhallgatónak a szeretete nem a meleg szívében van, hanem az anatómia tankönyv kívülről való megtanulásában. Egy orvos szeretete a tudásában van, a hozzáértésben. Azáltal tud az emberekkel jót tenni. A Szűzanya szeretne bennünket Isten szeretetének eszközeként használni. Azt mondja nekünk, hogy küldetésünk van. Amikor a házasságban mint házások találkozunk egymással, akkor a szeretet a gyengédség alakját ölti. Isten közli velünk a szeretetét és mi egymásnak ajándékozunk magunkat. Ez az értelme, hogy egy gyereknek a létrejötté a szülők szeretetéhez kapcsolódik. És ezért az első feladatunk: a gyermekeink; hogy Isten szeretetét továbbadjuk nekik; hogy érezzék, Isten milyen jó. Milyen a Jóisten, a milyensége. Az

a kép, amelyet a gyerekek a szüleikről alkotnak, az a kép, ami számukra Isten képe is. Ha egy gyereknek szigorú szülei voltak, akkor Istent szigorúnak látja. Ha egy gyereknek jóságos szülei voltak, akkor Istent is jóságosnak látja. Ha az apának volt ideje a gyerekek számára, akkor könnyű a gyereknek elhinnie azt, hogy Isten hallja őt és hogy jóságosan hozzáfordul. De ha az apa nem volt jelen, ha az anya csak szigorúan és józanul a dolgok menetét rendezte, sose ült az ágy szélére, tehát ha felülről hideg jött, akkor valószínűleg ez az ember egész élete folyamán ilyenek látja Istent. Azon az Isten-képen, amely a szülők által jön létre a gyerekek lelkében, azon mi, papok, már nem tudunk változtatni. Ezen egy bibliakör sem segít már. Az se segít, ha arról beszélünk, hogy Jézus kedvesnek, jónak ismerte az Atyát.

Szögletes zárójel: Jézusnak nagyon bensőséges kapcsolata volt az Atyához. Azt mondta neki, hogy „*abba*”, *apu*. Ez a bibliai szó, hogy „*abba*”, magyarul nem atya, hanem apu. A korabeli zsidóság körében mindenki odavolt, hogyan beszélhet így Istenről! És 2000 év egyháztörténelem után nem mer a katolikus egyház így beszélni Istenről. Melyik püspök, melyik plébános mondja a prédikációban Istenről: *Apu; Apukánk*. Mert azt nem szabad, mert a Jóisten Isten. És Jézus azt mondja: *Apu*.

Mi szülők alakítjuk ki a gyerek Isten-képét. El tudják képzelni, hogyan volt a szent családban? Hogy milyen anya volt a Szűzanya? És milyen apa volt Szent József? Azt mondta Jézus Istennek: *Apa, Apu*. Ez gyengédséggel telített kör volt.

Még van egy szép apróság. Nem fontos, de szép. Két hang, melyet hall a gyermek anyja méhében. A nyelv kutatóinak feltűnt, hogy a szavak, amivel az apát, anyát jelölik, nagyon sok nyelvben hasonló. És két hangból állnak. Egészen különböző nyelvcsoportokban is. Az indogermán nyelvek ebben egységesek, azon nem csodálkozunk. De a szemita nyelveknél, nyelvekben, melyek egészen más törzshöz tartoznak, ugyanez áll. A magyar is egy egészen más nyelvtörzshöz tartozik. Lehet mondani, hogy a gyerek az anya szívében tanulja meg a beszédet. Tanulja megszólítani az anyját, megszólítani az apját. Szép gondolat, hogy Jézus ezt az „*abbát*” a Szűzanya szívében tanulta. Ez egy szép apróság.

Gyermekével Szűzanyánk, szent áldását adja ránk!

1990. június 29.

Először a Szentírásról, majd még akarok beszélni a gyermekek neveléséről néhány szót.

A Szentírás által a Jóisten beszél. A Jóisten beszél és nem csak egy ember. Igazán a Jóisten beszél egy ember által. És Szent Lukács evangéliuma valami más, mint Szent Márk vagy Szent János evangéliuma. Mert Szent Márk külön személyiség; Szent János külön személyiség és különös a helyzete és a plébániája, ha szabad úgy mondanom.

De a Jóisten beszél általuk és a Szentlélek. A Szentlélek a Szentírással, amikor olvasom, olvassuk, belénk jön. És a szívünkben megnyugtat minket, közli, hogy

mit akar a Jóisten. Tehát hogyan olvassuk az elsőt, másodikat, harmadikat. Az első kérdésünk: Mit mond nekem a Jóisten. És talán lesz egy kis idő és várunk. Semmit nem mond, nem mond. De általában mondja, beszél a Szentírás által. És amikor mi mint házaspár, ketten együtt olvasunk Szentírást, megkérdezzük, mit mond a Jóisten most. És akkor a férfi elmondhatja, amit gondol: Nekem az és az érdekes. És az asszony erre azt mondja: Nekem meg az érdekes. Ugyanígy olvasunk és amikor a körünkben olvasunk Szentírást, akkor jó lenne előkészíteni otthon egy kicsit és minden házaspár már ezt a kérdést otthon megbeszelné.

Mit mond nekünk a Jóisten? Mit mond nekünk a Jóisten ezáltal a szöveg által? És hogyha akkor a csoportunkban a szöveget olvassuk, akkor kicserélhetjük egymással, ami bennünk van. Akkor mondják Zsolték, hogy a szöveg mit mondott nekik. István pedig azt, amit nekik mondott.

Igen, de... Ebben az esetben nem lehet így reagálni: Igen, de... Ha valakinek a Jóisten valamit mondott, akkor azt mondta neki. Nagyon fontos és értékes nekünk, hogy tudjuk, hogy az egyeseknek mit mondott a Jóisten. Istent halljuk szólni, amikor az egyesek elmondják, mit mondott nekik a Jóisten. Vagy hogyha otthon együtt olvassuk a Szentírást. Akkor Isten szól hozzám, amikor a társam azt mondja, hogy ez megragadott engem. Ez az első.

Kentenich atya még két másik pontot is megnevez.

A második: Mit mondok én Istennek? Erről talán nem olyan könnyű, nem lehet jól, hangosan szólni. Nagyon személyes dolgokat nem lehet csak úgy nagyobb körben kimondani. De ha az én Istenem nekem mond valamit, akkor talán én is mondok Neki valamit. Talán azt mondom, hogy kicsinek érzem magam. Ezt mondta a Jóistennek nagyon sok embere. Olyan emberek, akik Isten előtt valójában nagyok voltak, mégis mindig kicsinek érezték Előtte magukat. Mint a Szűzanya, aki azt mondta: *Tekintetre méltatta alázatos szolgálóleányát.* Vagy pedig: *Főlemeli az alázatosakat.* Jeremiás hallja a Jóistent szólni. Kis barátunk olvasta az olvasmányt, szentleckét. Jeremiás azt mondja: *Nem tudok beszélni, még fiatal vagyok.* Isten azt mondja neki: *Veled vagyok, ne félj!* Létrejön a beszélgetés Istennel. Erről nem tudunk jól a csoportban beszélni. Hát miért nem? Az egészen személyes megnyilvánulások a Jóistennel való kapcsolatunkról könnyen megsérthet bizonyos intim területeken. De a kettőnk közötti beszélgetésben ez mehet. Ez jobban lehetséges. Olvassuk együtt a szöveget. Halljuk, amit a Jóisten mond nekünk. Elmondjuk a társunknak, és beszélünk a Jóistennel kettesben.

Azt nem kell mindig. Kérem szépen, nem mindig, talán néhányszor.

Nem tudjuk azt mindig. És néha a lélek józan, kevésbé érzelmetli. Figyelembe kell venniük, hogy a lelki légkör, amelyben a Jóisten velünk a kapcsolatát lebonyolítja, váltakozik. Isten néha nagyon bensőségesen és gyengéden tartja velünk a kapcsolatot, de van, amikor a hangulata ennek a kapcsolatnak nagyon józan, száraz.

És néha a lelkünk olyan, mint egy puszta. Ez is jó. Ez a második lépés.

És a harmadik lépés, amikor olvassuk a Szentírást: Mit mondok én saját magamnak? Azaz mit csinállok, mit teszek.

Mit mond a Jóisten nekem, mit mondok a Jóistennek, mit mondok saját magamnak, mit teszek? Ezt az utolsó pontot, ezt is bevonhatják a beszélgetésükbe.

Akkor tegyék fel egyszerűen úgy a kérdést, hogy mit tehetünk, mit lehet tenni? Nem lehet mindig úgy kérdezni, hogy mit teszünk, mert akkor sokat *kell* tennünk. És egy csoportban szabadságot kell egymásnak adni. Az egyik ezt, a másik azt, a harmadik meg amazt akarja csinálni. De kérdezhetjük, mit lehet, hogy a kereszténységünk nem csak a fejünkben van, hanem a kezünkben is. Tegyék fel ezt a kérdést akkor is, amikor az előadásokról beszélnek. Mi ragad meg engem? Másodszor: mit tehetünk?

Mit tehetünk? Nem mindjárt azt mondani, hogy mit teszünk, hanem milyen lehetőségek vannak, mert különben jön a börtön, fogda.

Alkalmasint mint csoport is tehetünk valamit. De jobb, ha az ilyen terheknek a hordozói az egyes házaspárok.

És még néhány megjegyzés a **gyerekneveléshez**.

Neveljenek farkasokat, ne báránykákat. Az élet ma olyan, hogy mindenütt nehézségekkel kell számolnunk. Szabad térségben élünk. És itt mindenki mindenki ellen harcol. Eddig mindenki a központi hatalom ellen harcolt. Egy ilyen közös ellenség, ellenfél egyesíti az erőinket. Ez az egyesítő erő már nincs, nem létezik.

Érdekes, ugye? A kommunizmus mint egyesítő erő. De így volt.

És most kezdődik a harc, mindenki mindenki ellen. Most harcolunk, harcolnak a jobbnál jobb pozíciókért. Most harcolni kell a meggyőződésért. Ha valaki keresztény akar lenni, akkor erősnek kell lennie. Aki csak kedves, holnap már nem keresztény. Mert azt teszi, amit a környezete akar tőle.

Neveljenek farkasokat! Talán kedves farkasokat.

Gondoljanak a honfoglaló elődeikre. Ők lovon jöttek. És nyertek egy országot maguknak.

Ez a jövő magyarja. Egy férfi, egy ló és egy ország, amit meghódítunk. És ez a jövő magyarja. És a lányok?! Egy nő, egy ló és egy ország...

Gyakorlatilag ez a nevelésben azt jelenti: Nyújtsanak, fejtsenek ki ellenállást a gyerekeikkel szemben. Játszanak háborúsdit a gyerekekkel. Én is ezt tettem Gáborral. És örült neki. Ez szép! Örül a harcnak. Nemcsak azt mondtam, Kedves kis Gábor! Hanem bumm, bumm.

Közben feltett kérdés: Hogy lehet ezt összeegyeztetni az erőszakmentességre való neveléssel?

Tilmann atya: Az emberben vannak hajtóerők. Ezek léteznek, nem a nevelés által kerülnek be az emberbe. Például ott van az emberben az erő, a hajtóerő, hogy

eltartsa magát. Ezt az önfenntartási ösztönnek nevezzük. Ennek semmi köze az erőszakhoz. Ez egy erő, az emberben lakó erő. Az emberben benne van a hatalom akarása is. Ezt nemcsak Nietzsche és Adler mondja. Ezt még Freud is így tartja, csak Freud agresszióknak nevezi. Egy mélylélektani valóságról van szó.

A kérdés az, hogy mit csinálunk ezzel a hajtóerővel? Ezt az ösztönt lehet művelni, ápolni, nevelni, vagy pedig elhanyagolni. De akkor is itt van.

Egy példát mondok a kiművelt, hódító ösztönre. Négyszáz évvel ezelőtt a jezsuiták Dél-Amerikában misszionáltak. És az indiánok között Uruguay-Paraguay területén egy saját államot hoztak létre. Voltak kis városok. Az indiánok maguk igazgatták magukat, öngazgatás volt. És ez a jezsuita állam 100-150 éven keresztül létezett. Felozzlatták ezt a képződményt, amikor a jezsuita rendet is felozzlatták. Ez a jezsuita állam sohasem viselt háborút. Minden vasárnap a szentmise után volt egy háborús játék. Sose viseltek háborút, mert minden vasárnap a szentmise után háborúst játszottak.

Különböző formái, lehetőségei vannak ezen hajtóerők megnevesítésének. Pl. a futball. Az itt használatos kifejezések, hogy gólt lő; vagy védekezés, támadás, mutatják, hogy egy harci játékról van szó. Tehát az emberben élő hajtóerőkről beszélünk. A háborús játék a hajtóerők nevesítésének egy magasabb formája. Ennek egy műveltebb formája a sakk. Úgy van megtervezve, mint egy hadsereg. Elöl a parasztok sora, azokat fel lehet áldozni. Vannak lovasok, bástyák, futók. A bábukat ki lehet ütni és így tovább. Tehát a hajtóerők az emberben megvannak. Ha nem nevesítjük őket, agresszióvá változnak. A terroristák brutális agressziói és minden harcnak az elutasítása közel laknak egymáshoz.

A probléma az, hogy mit csináljak a gyerekekben lévő hajtóerővel? Ha ezeket a hajtóerőket nem kötöm le, nem irányítom magamra, mint apa, akkor ezek a hajtóerők a gyerekekben önmaga ellen irányulnak. Ez egy tompa ide-oda rángatás. Nem tudja, hogy mi, de valami hajtja. Tehát ha a gyerekem mérges lehet rám, akkor szolgálatot teszek neki. Különböen saját magára lesz mérges. De ezt nem kell brutális módon csinálni.

Példa. Voltam egy családban. Igazi nagyszívű emberek minden agresszió nélkül.

Láttam, hogy ezen a területen van egy probléma a kisgyerekek nevelésében, aki talán három éves lehetett. Ilyen nagyszívű légkörben nem kezdek háborús játékot a gyerekekkel. Különböen sír és elbújik a sarokba. Ezért egész lassan közeledtem hozzá a mutatóujjammal, megérintettem és azt mondtam: „Tit!” – majd újra viszhúztam a kezemet. Egy olyan pillanatot választottam, amikor a gyerek az apja karjában volt, tehát biztonságban érezte magát. És akkor még egyszer csináltam ezt. Így tesz szert a gyerek idővel bátorságra. És akkor csinált valamit ellenem is. De ez egy szeretetjáték volt. Nem volt kegyetlen dolog. És éreztettem a gyerekekkel, hogy szeretem. És ez így ment egy kicsit tovább. Néhány nap múlva újra találkoztam velük. És a gyerek azt mondta: Tilmann atya „tit-tit”. Ez érdekes volt, újra játszani akart.

Figyeljék meg a gyengédségnél saját magukat. A gyengédségnél mindig mind a kettő együtt van. Egy törekvés a meghódításra, és egy törekvés az odaadásra. És ez jó.

Vannak időszakok, amikor ez nagyon fontos. Például az első dackorszak idején.

Mikor hároméves a gyerek. A kis Kristóf azt mondta: *Nem!* És az anyja pedagógiai hibát vét, ha megcsinálja helyette, amit a gyerek is meg tud tenni.

És a Kristóf mondta: *Nem!*

Édesanyja mondta: *Tessék jönni az ebédelni!*

Kristóf: *Nem!*

Öt percen át ez ment. Szép.

Ültem a díványon, imádkoztam a breviáriumot. Jött Kristóf és nézett. Egy kerétnadrág volt rajta (kantáros). De mivel nem érdekelt a breviáriumom, újra elment. És amikor elfordult, hátulról elkaptam a kantárját.

Azt mondta: Engedj el!

Én mondtam: Nem!

Engedj el!

Nem!

Kettő, három perc.

És amikor az ellenállása, a harci ereje gyengült, akkor elengedtem.

Öt perc múlva újra jött, de hátrafelé közeledett hozzám és a válla felett nézett engem. És akkor újra elkaptam. Akkor ez már játék volt. Ez már szándékolt játék volt. És akkor játszottunk.

Engedj el!

Nem.

Egy kicsit szép volt.

Tilmann atya: tit-tit.

Tehát a benne lévő hajtóerő célt talált és ez az erő elfogadásra is talált. És a gyerek jól érezte magát.

Egy bizonyos lelki magaslaton a szenteknél is megtaláljuk ezt. Loyolai Szent Ignác készített egy imádságot: *Uram, Jézus, taníts meg arra, hogy nagylelkű legyek, hogy úgy szolgáljak, ahogy megérdemled, hogy adjak számolgatás nélkül, harcoljak nem gondolva arra, hogy sebeket kaphatok, hogy dolgozzak pihenés nélkül, nem várva más jutalmat, mint azt, hogy tudom a Te szent akaratodat teljesítem! Ámen.* Itt látnak egy szent harcost.

De az ember mindennel, amire rendelkezésre áll, vissza is élhet. A kezemmel segíthetek valakinek vagy felgyújthatok egy házat. Ez nem minősíti vagy nem teszi rosszá a kezem, hogy tehetek vele ezt is, azt is. Nem megoldás, hogy összekötöm hátul a kezeimet. Ha ezt így csinálnánk az emberek kezével, akkor a fogukkal harapnák meg egymást.

Az emberben létezik a hódító ösztön. A nagyságra való törekvés. Az akaratának keresztülvitelére való törekvés.

De van neki a képessége arra is, hogy odaajándékozza magát. Ez a kívánság, hogy melegséget ajándékozzak, hogy otthont adjak. Ezt látjuk a Szűzanya képében.

Anyának látjuk és királynőnek is.

Felülvizsgálhatják, milyen irányban van szimpátiájuk. Isten jósága vagy Isten hatalma nyeri meg szimpátiájukat. Kicsoda Isten az Önök számára? Jóságos atya vagy hatalmas király? Mi szeretnének szívesebben lenni? Nagy és hatalmas? Király? Vezér? Vagy jóságos, szeretetteljes apa?

Mindegyik ember szeretné mind a kettőt, de valamelyik ösztön erősebb.

Természetesen a hódító ösztön kisiklik, előfordul, hogy kisiklik. Ebben az esetben a gyerekek egymásnak támadnak fegyverrel, hogy fájdalmat okozzanak egymásnak. És ez rossz. De ez nem szól az ösztön ellen, a hajtóerő ellen.

Természetesen az a kívánság, hogy szeressünk, az is eltévelyedhet. És akkor már az ember csak saját magát szereti. Talán iszákossá válik, húzza az üveget. Az iszákosság egy rossz irányba vezetett szeretetképesség.

De ez nem szól a szeretetképesség ellen. Ha az erőszakot úgy határozom meg, hogy a hódítóképesseimmel való visszaélés, akkor az helyes. És ezt egy gyereknek megmondhatom. Fontos, hogy a gyerekem háborúsdit játsszon, hogy erőssé váljon.

Ez a kis Gábor erős. Jó.

De vissza szeretnék téri az elejére. Szegüljenek a gyerekek ellen. Követeljenek tőlük valamit. Mondják, hogy ezt akarom. Az életben állandóan olyan helyzetekbe fog kerülni, ahol követelményekkel áll szemben. És nem jön mindjárt valaki, hogy megsimogassa. Addigra meg kell, hogy tanulja, követelmények vannak, amelyek jóságos emberektől jönnek. Ha minden, ami a gyerek számára kellemetlen, úgy minősül a szemében, hogy valaki rosszat akar nekem, akkor a gyerek szerencsétlen emberré válik, mert mindenütt ellenséget lát, miközben az élet egészen más. Tehát az élet tele van döntésekkel, ami teljesen normális. És ha minden ilyen esetben ellenséget lát, ezáltal boldogtalan emberré válik. A sasok a fiókáikat kidobják a fészekből a levegőbe. Olvastam egyszer. És akkor a kis fickónak repülnie kell, vagy pedig leesik. Gondoskodjanak arról, hogy a gyerekeik ellenállásra találjanak, de úgy éljék meg, hogy ez jóakarattól származik.

A végén egy szép történet egy bécsi családról: az apa a kis Klemensszel gyakran játszotta háborúsdit. Erős volt ez a Klemens, és igazán jó gyerek. A játszóházban, nagy körben a gyerekek együtt játszottak. De egyes gyerekek elvették a többiektől a játékot.

Klemens ezt látta. Volt ott egy kislány, aki különösen sok játékot szerzett magának: Akkor Klemens odament és vitt még neki.

Az apja sokat harcolt vele. Egyszer ott volt apja munkahelyén. Akkor Klemens valamit tönkretett. Az apa igazán haragudott és szidta. Klemens pedig nézte az apját és nevetett. Azt hitte, hogy ez egy új játék. És akkor a két szülő sem tudta a komolyságot fenntartani. Elfordultak és ők is nevettek.

Ha később Klemensnek egy igazgatója lesz, aki megrója őt, nem akarom azt mondani, hogy nevetni fog, de biztos nem fog félni. Megtanulta a háborús játékot, ezért egy jóságos ember.

Tanúsítsanak ellenállást a gyerekeikkel szemben és éreztessék velük, hogy szeretik őket.

Gyermekével Szűzanyánk, szent áldását adja ránk!

Családnapok, 1990. szeptember 29-30., Óbudavár

1990. szeptember 29. szombat, A szeretet útja, a szeretet kútja

Nagy nyár volt, huszonhárom család vett részt a családnapokon, és ez nagy felelősséggel jár számunkra, és úgy is tekintjük, hogy a Szűzanya válaszolt az új helyzetre.

Az új helyzetnek két oldala van. Az egyik oldala, hogy nekünk szabad, a másik, hogy öt év múlva olyan nehézségekkel találkozunk, melyről az egyháznak ma még sejtelve sincs. Mondok egy példát erre. Svájcban 20 schönstatti atya van és 80 Mária-nővér. És talán 100 schönstatti család. Tíz évvel ezelőtt Svájcban 20 schönstatti atya volt, 80 Mária-nővér és 100 schönstatti család. A Schönstatt-családok ma idősebbek, mint korábban.

Barátom! Az atya sem fiatalodik.

És Svájcban minden lehetőség, ott szabadság van. Kb. tizenkét évvel ezelőtt 1200 schönstatti család volt Németországban. És egy évben 450 család vett részt családnapokon. Németországban 1800 Mária-nővér van, 30 schönstatti atya és 400 schönstatti pap. Tavaly 350 schönstatti család volt családnapokon. És ott szabadság van. És minden lehetőség. Tehát olyan problémák közelednek felénk, amelyről az egyháznak ma még sejtelve sincs. A környezet, amelyben élünk, idegen volt a számunkra. Kommunista társadalom volt, amit ránk erőszakoltak. Rátékintettünk erre a környezetre, és azt mondtuk, hogy mi valami mást akarunk. Ez a kommunista környezet állandóan tartotta nekünk a prédikációt. Ezt a prédikációt megértettük, és azt mondtuk: Igen, valami mást akarunk. És ez jó gondolatokat ébresztett bennünk. És ez ösztönzött bennünket, hogy új társadalmat alakítsunk. Most kinézünk az ablakon és egy új környezetet látunk. És már nem mondjuk azt, hogy valami mást akarunk, hanem azt mondjuk: Ezt akarjuk. Mi ez?

A japán csoda itt is lehetőség. Ezt akarom, a japán csodát. Ez az új élet itt, Magyarországon. A fiatalok ezt akarják, igazán akarják ezt az új szabadságot.

Egy új világot látunk és erre igent mondunk. És az egyház részéről is. Van néhány marginális probléma. Nem tetszik az egyháznak, hogy pornó legyen nyilvánosan. De nem ez a probléma. A probléma a japán csoda. És ez nem az új ember csodája? És az új közösségnek a csodája? Nem az embernek a csodája, aki szeret. Nem a belső szabadság csodája, hanem az értékes dolgok minél nagyobb birtoklása. Korábban, amikor a magyar ember a környezetére nézett, látta, mit nem akar. És a szíve talán megmondta, mit akar. Ma, amikor ránéz a környezetére, az akarja, amit lát. Ez pedig a „japán csoda”.

Látja a magyar ember a környezetét, és azt akarja, s nem a szívében látja. Már a környezet mondja neki azt, amit akar. Még nem mondhatjuk, milyen következményei lesznek ennek. Még nem látjuk azt a változást, ami végbemegy a magyarokban ennek hatására. De lehet megfigyelésünk arra, hogyan ment ez végbe Nyugat-Európában, és ebből tudunk következtetni. És a folyamat így néz ki: a szív a felszínen lévő dolgok felé fordul. Csökken a lelki-szellemi erő. És az lesz a legfontosabb kérdés, hogyan képezhetünk újra belső erőt. Egy nagy szervezet, melynek ma tízezer tagja van, holnap nem létezik, ha elveszíti belső állagát, ha nincs már benne belső erő. A II. világháború után Németországban hasonló helyzetben voltunk, mint amilyen most Magyarországon a helyzet. Akkor évente hatvan lány lépett be a Mária-nővérek közösségébe. Ma tizenöten lépnek be.

Az az alapvető kérdés, hogy egy nagy képződményt akarunk-e létrehozni, vagy pedig egy új utat keresünk, hogyan tudunk belső állagra, erőre szert tenni.

Két dolog fontos: először nekünk a családok apostolaivá kell válnunk. A második: a Szűzanya a családok nagy nevelője. Az osztrák schönstatti családok egy sajátos utat éltek. Ausztriában csak egy schönstatti atya van és nyolc Mária-nővér. És tíz évvel ezelőtt tíz schönstatti család volt, ma 100 schönstatti család van. És Ausztria is a szabad Nyugathoz tartozik. Ez az út a következő volt: a kevés család a mélységben növekedett. De mindig apostolkodtak. Minden család épített maga körül egy házat. Családoknak egy körét, melyet lélekkel telített. És ezek közül a családok közül mindig jöttek egyesek családnapokra. És szövetséget kötöttek a Szűzanyával és a Szűzanya élt a házaikban. És ezek a házak kis apostoli központokká lettek. Most a saját tapasztalatomról beszélek. Mi is így csináltuk. A Gódány-házban kezdődött. Együtt voltunk ott a háziszentélyben és ott jól éreztük magunkat. Ez egy kis kör volt. Még jól emlékezem arra, amikor az első családok idejöttek. Most már az ő házaikban is van háziszentély, ahol újabb családok, már sokan összejöttek, találkoztak. És onnan újabb háziszentélyek jöttek létre. És ezek a háziszentélyek nem egy módszernek az eredményei voltak, hanem egy isteni kiválasztásnak az eredményei. Akinek élő hit-ösztöne van, az meg tudja a Szűzanya közelségét érezni. Az úgy érzi magát ezekben a háziszentélyekben, mint egy kegyhelyen. A családok háziszentélye kegyhellyé vált egy egész kör számára. De most nem neveztem meg mindent, ami létrejött, hanem egy módszert mutattam meg. Leírtam azt a módszert, ahogy forrásokat ástunk ki egy olyan országban, ahol kevés a víz. És mélyre ásunk. Kút jön létre. Család, ahol szeretik egymást, és ahol a Szűzanya jelen van. De nem olyan család, aki elég önmagának, akik saját magukkal elégedettek, hanem akik másokat meghívnak magukhoz; akik másokat odavezetnek a forráshoz. Ez egy dinamikus képződmény. Jön a Szűzanya, kiválasztja magának az egyik vagy a másik családot és egy új kút jön létre. A szeretet egy családja jön létre. Egy hely jön létre, ahol ott van a Szűzanya és megmutatja a szeretetét az embereknek. Így növekszik Schönstatt, mint egy lény, egy élő személy. Nem egy holt dolog, hanem egy élő szervezet. Ha egy országban a sivatag szélén élnek emberek és van ott van egy kis

kút, akkor onnan kiindulva árkokat létesíthetünk. Ezt a kevés vizet messzire elvezetjük. Ez a mai magyar egyház kísértése. A meglévő szellemi, lelki erőt lehetőleg hatásosan bevetni.

Ez jó, hogyha az egyház a társadalom alakításában részt vesz. De a probléma valahol másutt van. Nem a csatornák, árkok kevés száma a probléma, hanem hogy kevés a víz. Több lelki-szellemi erő kellene. És ezen a téren a családoknak különleges jelentőségük van, mert egy család tudja a saját életét alakítani.

A családban a Betlehem csodája lehetséges. És a kánai menyegző, a Tábor-hegy csodája. Mindenki, aki ott él a házban, tudja, hogy jó itt élni. Hogy a férj szívesen van a feleségével, és a feleség szívesen van a férjével. És a gyerekek szívesen vannak a szülőkkel. Amit Péter ott a Tábor hegyén megélt a Jóistennél, ez az új ember csodája, aki érzi, tudja, hogy őt szeretik. Mert a Szűzanya szívében megtalálja a Jóisten szeretetét. Ez az új ember csodája, aki tud szeretni. És aki boldog, mert őt is szeretik a többiek. Ez a csoda nálunk is lehetséges. Ez az a víz, ami a sivatag mélyén is megvan. És itt szeretném a figyelmet felhívni a módszereinkre. Nem sok csatorna, árok, hanem új kutak! Aki hozzánk jön, legyen abban a helyzetben, hogy meg tudjon másokat ajándékozni. És elsősorban a társát kell tudnia megajándékozni.

Mit mondjunk a magyaroknak? Mi ez a Schönstatt-mozgalom? Mi ez?

A mi életünk a szeretet élete. Schönstatt a szeretet útja. A Szűzanyának mondhatjuk: Jöjj az otthonunkba! A Szűzanya azt kéri, hogy ajándékozz meg a szeretetteddel. És a szeretetünket odaajándékozzuk a Szűzanyának. És odaajándékozzuk a szeretetünket akkor is, ha nehéz. Ez az új ember, aki szeret akkor is, ha nehéz. Ha fáradtak, betegek vagyunk. Ismételten neki ajándékozzuk magunkat. Az egymás iránti szeretetünkkel is megajándékozzuk a Szűzanyát. A gyermekeink iránti szeretetünket is neki ajándékozzuk. Itt, ennél a családnál egy különleges vezetés volt. Egyszerűen kipróbálták és egy év után azt mondták, hogy ez megy, lehetséges. Azt mondták: meg akarjuk kötni a szeretetszövetséget. És ezzel odajöttek hozzám, és láttam, hogy itt a Szentlélek munkálkodik. Azt mondtam, nemcsak az a feladatuk, hogy a szeretetszövetséget megkössék, hanem hogy Budapesten felépítsék a schönstatti családmozgalmat. Láttam, hogy itt egy kút jött létre. Ez a mi módszerünk. És hogy miért választja ki a Szűzanya ezt a házaspárt és nem valaki más? Ezt nem lehet megmondani. A vallásos életünk egy ilyen forrása mindig egy új élet forrása. Az ég megérinti a földet. Mihály atya azt mondta nekem: Ott voltam annál a családnál és imádkoznak a fiatalok. A mennyben voltam. Egy háziszentélyben megérinti az ég a földet. Mi állandóan benne élünk és talán elfelejtjük ezt.

És kell, hogy jöjjön valaki, és érzi, hogy itt a mennyország. Ezek körül a háziszentélyek körül egy kör alakul ki. Ez a kör látja, hogyan szeretik egymást. Hogyan szeretjük egymást, amikor ez nehezzé válik. Az ezzel járó áldozatokat szívesen odaajándékozzuk a Szűzanyának. És amit családpedagógiai szempontból mondok a beszélgetésről, a férfi és a nő sajátosságairól, a megbocsátásról, hogy

időt szakítsunk egymás számára, ezek mind a szeretet útjai, amelyeket felfedeztünk és megmutatjuk őket az embereknek. Schönstatt a szeretet iskolája, a szeretet akadémiaja.

A család nekünk a szeretet egyeteme. Ez egészen egyszerű. Tegnap két magyar lánnyal voltam az autóban, s elmagyaráztam nekik, mit dolgozok. Azt mondtam, hogy tanfolyamokat tartok házaspároknak. Arról beszéltünk, hogy nagyon sok házasság megy tönkre. 24-26 évesek lehetnek. Biztos, hogy már ők is átéltek csalódást. Kérdeztem, van-e barátjuk? „Nincs!” – felelték. Akkor azt mondtam nekik, ezt meg lehet tanulni. Azt, hogy jól szeressük a társunkat, azt meg lehet tanulni. Mindazt, amit az élet követel.

És egész egyszerű formája ennek a kegyelmi töke, melyet a háziszentélyben gyarapítunk. Azt mondjuk: Szűzanya, ezt neked ajándékozom a társamért. Ez egész egyszerű. De ezt tenni kell. Alig van egy új eszme ezen a földön. De mindig jön valaki, aki egy bizonyos szempontból másképp látja az egészet. És Schönstatt annak az útja, hogy engedjük az életet szeretetté válni. Nem szeretnék lassan ezt megmondani a családoknak? Az anyag itt van a kezükben. Amíg a családjaink próbálják azt megélni, ami benne van az első könyvünkben*, azalatt kész lesz a második könyv is. Három-négy év. Ezt először élni kell. A szeretet olyan valami, amit tanulnunk kell. Olyan dolog ez, amit lehet tudni, vagy nem tudni. Ha valaki ezt tudja (képes rá), s jön egy konfliktus, akkor egyszerűen szeret tovább. Ha nem képes rá, visszavonul és megsértődik. Ha tud szeretni, akkor egy isteni erő van benne és a társa felé fordul, a gyerekei felé, nagy nehézségek közepette is. Nem saját magára gondol először, hanem a másokra. És mert ez nehéz, ezt a fáradozást odaajándékozza a Szűzanyának a háziszentélyben.

Szükségük van egy kis eszköztárra. Kentenich atyának két eszköze volt a fiatal Schönstatt-mozgalomban. A fiatal mozgalom a háborúban volt, nehézségek közepette.

Az egyik a vezető személyiségek, akik csoportot képeztek maguk körül. Nem azt mondta, hogy van egy szervezet, hanem felsorolt néhány nevet, és azt mondta, ezek a csoportvezetők. És mindenki csatlakozhat egy ilyen csoportvezetőhöz. Ez egy személyes döntés. Egy másik képet is megnevezhetek: Beosztjuk az egész közösséget csoportokba, és akkor minden csoportnak kell egy vezető. De nem ez volt Kentenich atyának a módszere. Hanem a fiatal schönstatti mozgalomban voltak vezető egyéniségek, és hozzájuk csatlakoztak a többiek. Mindegyik körül volt egy élő ház. Mindegyikük egy kút volt. Ez az első módszer. Egy vezető körül egy élő csoport.

Tehát nem nagyon jó, ha a schönstatti családok együtt ülnek. Miért? Akkor az egyik kút a másiknak ad vizet. Ide-oda öntögetik. Miért vannak a schönstatti családok?

*

Nagyon fontos, hogy a vezetők is egy közösséget alkossanak. Hogy ők is, mint egy kútból ihassanak, így tudnak csak adni. A közösség számára fontos, hogy mi, a vezetők, élő csoportot alkossunk. Mi, akik felelősséget hordozunk, családcsoportot képezünk. A mi feladatunk, mint minden családcsoporté, hogy tanuljunk szeretni. Hogy szentek legyünk. Mert a szent a nagy szeretet embere. Fontos, hogy lássuk a kiválasztottságunkat. Hogy lássuk, minket a Szűzanya kiválasztott. Ki vagyok? A szeretet útja többi schönstatti család számára.

Képzeljék el egyszer, a Szűzanya kiválasztana bennünket mint a szeretet kútjait a magyar schönstatti családmozgalom számára. A legfontosabb egy vezető közösgénél, hogy egy eszményre törekedjen. Minden egyéb aztán hozzájöhét.

Ki vagyok? Első: magyar schönstatti ember. Egyszer Kentenich atya azt mondta egy lengyel nővérnek:

Ne felejtse el, hogy küldetése nem Önnek van, hanem nekem.

Ki vagyok? Kik vagyunk mi Kentenich atyának, a Szűzanyának, családjaink számára? A szeretet kútjai. Miről beszél Kentenich atya, ha rólunk a Szűzanyával beszél?

Ez a vezetőnek a feladata, akik körül többen táboroznak.

Kentenich atya egy másik dolgot is csinált. Egy újságot alapított (MTA). Ez az újság szolgált arra, hogy kicseréljék egymás között, amit megélték. Nem cikkeket írtak a keresztény élet problémáiról a háborúban, szép gondolatok a Szentírásról..., hanem azt közölték egymással, mit csinálnak. Elgondolkoztak az úton, mit tehetnek? Nem az értelmiségi szint volt fontos, hanem az élet.

Hogyha összejönnek, akkor beszéljenek egymással a családokról, akikkel kapcsolatban vannak. Ez a kör, jó! De beszéljenek arról is, mit tehetnénk, hogy szentté váljunk. Egy évvel ezelőtt a szövetségről beszéltünk. Tulajdonképpen mi vagyunk a szövetség a családmozgalmon belül... Nem lehet várni, várni, amíg lesz 100 család... Fontos, hogy élet legyen a szövetségben, az életünkben.

Hogyha valamit felépítünk, vezetőkre van szükség, akik egészen odaadják magukat. A mi szerencsés tapasztalatainkból egy folyóirat jön létre, ahol a családjaink leírják, hogyan beszélnek egymással, hogyan kezdik elölről, hogyan élnek a háziszentéllyel... Megismerjük egy családnak a kalandjait, ahogy az életük folyamán változnak, és a végén mindig a szeretet győzött. A megtapasztalásainkat tovább adjuk. Így volt Schönstatt kezdetén... Ez jó! Tehát az élet van a folyóiratban. Nem lehet mindent elmondani. Kentenich atya azt mondja, hogy az élet életet mutat.

Előadások voltak, amelyeket fiatalok tartottak az úgynevezett akadémiáknál. Ezeket az előadásokat Kentenich atyával dolgozták ki, tanfolyamanyag volt. A másik pedig az élet. Így csinálják az osztrákok is az újságjukat. Van kb. 100 schönstatti család. Kb. 500 család olvassa a folyóiratot. Viszik a baráti körükbe az újságot. Schönstatt aszerint növekszik, hogy milyen erős az élet. Ennél jobban nem kell. A

püspökök ma mindent megtapasztalnak. Akkor menjenek majd a püspökökhöz, ha az újságjuk példányszáma eléri az ezret. És hogyha van már 250 családjuk, akik továbbadják az újságot. Megértették a módszert? Mi az életet adjuk tovább.

A Schönstatt egy élő szervezet. És gondolkodunk, milyenek a családok.

Gondolkodunk, hol vannak a családjaink, hol van több más család. És erről beszélünk, mi, vezetők.

És mi gondoskodunk arról, hogy a családok közül az apostolkodásnak minél többen hordozóivá váljanak. És az ő apostolkodásuk számára lesz eszköz a folyóirat. Ha van egy folyóirat, elolvassák, és akkor azt mondják a másik családnak: ezt el kell olvasnod! És akkor megkérdezik: elolvassa? Akkor a folyóirat a személyes apostolkodás támogatója. Ez nem olyan folyóirat, mint a többi. Ha egy zarándoklanton a plébános elvisz sok zarándokot, és ott szétosztja az újságját, mind szétosztja, azt senki sem olvassa, mert van tv. Csak ha személyes kapcsolatban beszélünk a családokkal, akkor adjuk oda az újságunkat.

Az újságot egységben lássuk az apostolkodó családdal. Ezért nekünk kell csinálnunk a szerkesztőséget... Jó? A megbeszélést mind folytatják. A vezető kör összejön és akkor egy óra alatt megbeszélik az újságot. Mi lesz benne, ez, és ez... Előadásból, tanfolyamból, életpéldák. A szerkesztő összefogja, rendezi. Az apostolkodó család kapjon egy eszközt a kezébe munkáját segíteni.

Most elég, barátaim!

Vezetők, akiktől élet jött, és vezetőknek egy közössége és a folyóirat. És a vezetők új embereket gyűjtenek maguk köré. Ez az Önök munkája.

1990. szeptember 30. vasárnap

Hogyan adjuk Schönstattot tovább? Valami egészen egyszerűt akarok Önöknek mondani. A schönstatti út értékes az emberek számára.

A japán csoda itt is lehetséges. Minolta... A magyaroknak ez értékes, azt gondolták. És mondták: a japán csoda itt is: Minolta... Érdekes.

Ez a módszer. Nem egy igazságról beszélek. Hanem értékekről. Nem magyarázom meg a Minolta készüléket. Nem magyarázom meg Schönstattot, hanem azon gondolkodom, mi értékes az illető számára. S ha megvan, akkor azt mondom: Schönstatt az, amit kívánsz magadnak. A hallgatóinkra tekintünk, megfigyeljük őket. És akkor felírjuk, mi érdekes.

Schönstatt által személyiségünk sokat nyer. A társammal való beszélgetés... A Szűzanya lakik nálunk a házban. A gazdagságra vágyó ember beteljesedik a házasságban és a háziszentélyben. Ez a Schönstatt. Ülünk együtt a háziszentélyben. És sok probléma megoldódik. Egy ismert lélektani tény, hogyha bízom abban, hogy valaki... Bízom a gyermekeinkben, mert a Szűzanya a kezében tartja őket. Sok szülő bizalmatlan a gyerekeikkel szemben, mert aggódnak, és ez nyugtalanná teszi

őket, állandóan figyelmeztetik, és ezt megérik a gyerekek. Ha bízom a gyermekeimben, akkor okosabbak lesznek.

Érdekes, ugye?

Azt kérdezem, mi az, ami érdekli? A Minolta is feltette magának a kérdést: Mi az, ami a magyarokat érdekli? És akkor azt mondod, hogy a te igényedre a válasz: Schönstatt. Így tanította nekünk Kentenich atya. A mennyország hasonlít egy kereskedőhöz, aki talált egy kincset. A maghoz, ami százszoros termést hoz. Jézus a jutalomról beszél, és még a lustáknak is megígéri a jutalmat, akik a tizennegyedik órában mennek...

Itt a mi feladatunk. Ha az ember tud valamit, akkor azt szeretné megmagyarázni. Azt kérdezem, mi érdekli a társamat. És a családokkal való beszélgetéshez mondok egy egyszerű módszert. Általában a családok érdeklődése azonos az Önökével. Ezért elég, ha azt mondják, mi az, ami számomra értékes Schönstattban. Akkor megfigyelhetik a családot, és megfigyelném, hogyan hat Schönstatt erre a családra. Nincs szükségem arra, hogy nálunk ez így van... De arról beszélek, ami számomra értékes. Nem arról, amit tanultam, hanem arról, ami érdekes. Észreveszik így, hogy az újságjuk jó.

Egy kör van, melyet schönstatti szellemben vezetünk, melyet erősebben csinálunk mint eddig. Tilmann atya jön segíteni. És hogyha ez így van Keszthelyen, Budapesten, Veszprémben, azt nem tudom. Ami most kezdődik, az az egész mozgalomban lesz. Természetesen akarok segíteni, de ha nagy mozgalom akar lenni, akkor a lelki vezető a család. És én dolgozni fogok a papokkal is. Akkor lesz egy papi mozgalom. És a családok vezetője. Nem! Az nem! A családok vezetője a család. De akkor lesz a papi mozgalom. És így a papok tudnak a saját életükből segíteni a családoknak.

Mi érdekel? Nem Schönstatrról beszélünk, hanem az érdeklődésünkről.

Köszönöm! Vizontlátásra!

Családnapok, 1991. február 9-10., Óbudavár

1991. február 9. szombat

Jó olyan hangra figyelünk, amelyik figyel Schönstatra. Először is megállapítjuk, hogy Isten minket kiválasztott vagy azt is mondhatjuk, hogy a Jóisten minket odaajándékozott a Szűzanyának. És a Szűzanya szeretné velünk a családmozgalmat felépíteni. Tömegtársadalomban élünk és a tömegben mindenki, akinek küldetés-tudata van, az föltűnik. Ez másokra nagyzólan hathat. De az, hogy kiválasztottak bennünket, az nem vezethet ide (tehát hogy beképzelték legyünk). A kiválasztottságunk alázatossá tesz bennünket, hálássá és jóságossá. A Szűzanya kiválasztott bennünket. Ami nálunk létrejött, az több, mint csak emberi. És hogyha valaki azt látja, hogy ami itt van, az az átlagoson túli, annak igaza van! (*Átvált az atya magyarra.*) A családukban vagyunk, tehát lehet mondani egy személyes példát: Jöttek és nemsokára kezdődött a mozgalom, amikor ez a család és a másik házaspár jött és X. elment, kis közösség lett... Másik példa: amikor I. és C. nálam voltak, itt a szobában és azt mondták: egy éve azt hallottuk, hogy a Szűzanyát bevihetjük magunkhoz a házukba. És a nap áldozatait ajándékozhatjuk neki. Mi ezt tettük és ez jó volt. Szeretnénk schönstattiak lenni. Ez nem emberi nagyság, hanem a Szűzanyának a közbenjárása és kifelé a Szűzanya nagyságát veszik észre és azt érezhetik. Alázatosak akkor vagyunk, hogyha az a meggyőződésünk, hogy minden, amit csinálunk, az a Jóisten kegye. Ez azt jelenti, hogy Isten nélkül gyengének és kicsinek érezzük magunkat, de Istennel nagynak és erősnek. De nem mondjuk mindenkinek, hogy Istent érzem magamban. Ez a szív titka. Vannak mozgalmak az Egyházban, ahol az emberek sokat beszélnek az Istennel kapcsolatos élményeikről. Elmondják, hogy mit éltek meg. A karizmatikus mozgalomban nagyon gyakori. Mi ezt általában nem tesszük, mert félünk a büszkeségtől. De az életérzésünk az, hogy kiválasztottak bennünket. Hogyha Önöket látom, Önök mögött a Szűzanyát látom és nagynak látom Önöket. Eközben a pszichológus bennem a korlátokat föl tudja ismerni. De a hit fényével látom Önök mögött a Szűzanyát, aki azt mondja, hogy „őket én kiválasztottam”. Ezt még sose éltem át (*nevetés*)..., hogy valaki elment a családnapokról és beengedte a lakásába a Szűzanyát és kipróbálta egy évig, hogy ez megy... Ezt a Szűzanya csinálta. Ő irányította a kettejük szívét. Mondtam I.-nek és C.-nek, Budapesten Önök lesznek a családmozgalom vezetői. (*Újra magyarul és nem érthetően.*) Miért és ilyen korán... természetesen korán... lélektanilag persze, hogy túl korán volt, de a Szűzanyát láttam mögöttük. Ez a beszélgetés számomra a Szűzanyával való beszélgetés volt. (*magyarul*) A királynőm velem beszélt, és azt mondta, Tilmann ezt a családot én akarom, jómagam akarom... nekem is nagyon szimpatikusak... természetesen és jött valaki és valaki jött és jött a könyv

és valami más; ez a család, és jöttek, hallgattak és azonnal egy kis új ember, új csecsemő, Tilmann-baba, már tavalyelőtt. Miért? Mögöttünk Isten kiválasztása áll. Vannak dolgok, amiket nem lehet kimondani. Hadd mondjam ezt általánosságban. Az apák közöttünk nagy apai szeretetet éreznek, az asszonyaink nagyon erősek és a házaik lelke... A kiválasztottság alázatossá tesz bennünket. És mindannyiunkban az apostoli szolgálát él... Megszólítunk más családokat. Arról álmodunk, hogy a házunk a szent város háza legyen. Álmodunk arról, hogy az embereket a Szűzanyával való szeretetszövetségbe bevezessük. Álmodunk arról, hogy a Szűzanya általunk nagyobb? Akinek a mai tömegtársadalomban nincs erős küldetéstudata, az holnap már nem lesz apostol. Nem ti választottatok ki engem, hanem én választottalak ki titeket – mondja Jézus az apostolainak és ugyanezt mondja nekünk is. A kiválasztottság hálássá tesz bennünket. Mert a kiválasztottság az egy ígélet. Nagyon-nagyon fontos. Nem mi teszünk valamit. A Jóisten teszi. És ha apostolként az ember nagyon gyümölcsöző, termékeny, akkor nagyon szegénynek érzi magát. Nekünk mindig megvan ez az érzésünk, hogy gyengék és szegények vagyunk. És ez a Szentlélek, aki működik bennünk. Az az érzésünk, hogy nem előre megy, hanem visszafelé. Ez a nagyobb világosságból fakad. Ha szürke az idő, nem láthatjuk a foltot az ablakon. Ha kisüt a nap, akkor látjuk a foltot. Hogyha a Szentlélek világít a szívünkben, akkor látjuk, hogy milyen szegényesek vagyunk. Ha azt mondanánk, hogy Tilmann atya, mi most meghódítjuk Magyarországot, nagyon boldog lennénk. Kérem a Jóistent, hogy éreztesse Önökkel, hogy Önök az Ő eszközei, de kezdetnek megfelelne, de ahogy mi állunk, az már nem a kezdet, mert mi meglátjuk a Szűzanyát a hit szemével. Nincs szükségünk jelenésre, de Ő itt lakik velünk és azt mondja, hogy én általatok fogok hatni. Odaadom a családotokba a fiamat. A ti családotokban Krisztus újra meg fog születni. És azok, akiknek a Jóisten ezt tudomására hozza, jönnek és imádják őt. És sokan nem fogják észrevenni. A kiválasztottságunk alázatossághoz vezet és hálássá tesz.

Nem szeretnék ismételtlen, újra és újra visszaemlékezni, földézni, hogy mivel ajándékozott meg bennünket eddig a Jóisten? Nem szeretnék, hogy legyen egy családi crepatiójuk? A szentmise crepatiójában az Egyház a Jóisten tetteit idézi fel. A mi életünk is ismeri Isten tetteit. Nem is lehet megérteni, hogy miért éppen mi vagyunk... Meggondoljuk, hogy milyen eszközökkel éri el az Isten.

Harmadszor: a kiválasztottság jóságossá tesz bennünket. De ez nem annak az embernek a jósága, akinek nincs a tömegtársadalomban saját véleménye! Aki gyáva ahhoz, hogy megmondja a saját véleményét. Hanem ez egy apának a gyermekéhez viszonyuló jósága. Ez az anyának a jósága azokkal szemben, akikről gondoskodnia kell. Szeretjük az embereket, mert Isten ránk bízta őket. A Schönstatt-mozgalom problémát egyetlen szóval meg lehet jelölni. Ez a szó: szeretet. Szeretetből választott ki bennünket, a Szűzanyával szeretetszövetséget kötöttünk, azaz szeretetre vagyunk meghívva, kiválasztva azáltal, hogy egész életünket odaajándékozunk a Szűzanyának, egész életünk szeretet. Tisztítom a padlót és azt mondom, hogy én

ezt Neked ajándékozom a kegyelem jegyében. És most ez a kis cselekedet szeretetté válik. A Szűzanya iránti szeretetté. Isten iránti szeretetté. Hogyha a Szűzanyát említem, akkor a Szűzanyát mindig a Jóistennel egységben, vele összefüggésben, kapcsolatban gondolom. Nem gondolhatunk a Szűzanyára anélkül, hogy ne gondolnánk azt, hogy Ő egy bensőséges szeretetegységben van a Megváltóval, az Üdvözítővel. És nem gondolhatunk Jézusra anélkül, hogy azt gondolnánk, hogy egy bensőséges szeretetkapcsolatban van a Szentlélekben az Atyával. Ezt a kis cselekedetet, hogy a padlót tisztítom, a Szűzanyának ajándékozom és Ő elfogad engem és Jézus, aki kötődik a Szűzanyához, elfogad engem. És ők ketten rátekinenek a Mennyei Atyára és Ő mondja: „Mit szólsz ehhez a gyermekedhez”. És az Atya odahajol ehhez a gyermekhez a Szentlélekben. De ha valamit ajándékozunk a Szűzanyának a kegyelmi tőkéjébe, akkor arra gondolunk, hogy kötődünk Krisztushoz, kapcsolatban vagyunk vele. A keresztség által eggyé váltunk. És a cselekvésünkkel hozzájárulhatunk a világ megszenteléséhez. Szent Pál mondja a kolosszeiekhez írt levelében (1,24).

Tehát hogyha én a Szűzanyának ajándékozok valamit és az ő keze által a Jóistennek, akkor azt sohasem csak a személyes jámborságom miatt tettem, hanem én a Szűzanya, a Jóisten előtt a testvéreimmal együtt. Az értük viselt felelősségben is állok. Tehát hogyha tisztítom a padlót és ezt odaajándékozom a Szűzanyának, akkor azt mondom: fogadd el ezt a kegyelmi tőkébe, hogy oszthass mindenkinek, akinek szüksége van rá; és egy konkrét igényt, kérést, szívügyet kapcsolok hozzá. Mi szeretetre vagyunk hivatva. Az egész schönstatti lelkiséget meg lehet ezzel az egy szóval magyarázni: Isten a szeretetre választott ki bennünket és arra hívott, hogy szeretetté váljon az egész életünk. Jöjjön, aminek jönnie kell, mi szeretünk. Szeretetre vagyunk elhivatva, a szeretet egy új világára.

Magyarország már nem katolikus. Holnap egy modern világban fogunk élni és ez a modern világ nem keresztény. És ebben a világban leszünk szigetek, a szeretet szigetei. Ahol schönstattiak élnek, cselekszenek, munkálkodnak, ott egy szeretet-sziget van. És különösképpen a családjaink körül. Ez az az út, amelyet az egész egyháznak járnia kell. A magyar egyháznak akkor van jövője, ha a szeretet sok szigetét hozza létre; olyan szeretet-szigeteket, ahol megtapasztaljuk Isten szeretetét és azt tovább ajándékozzuk. Ilyen volt az egyház kezdete. Az ősegyház idején a légkör általában nagyon nem volt keresztényi. A kereszténység a családok házaiban kezdődött el, ahol egy külön légkört hoztak létre. A keresztények ebben a nagy általános nem-keresztényi légkörben egy sajátos klímát alakítottak ki, amire a pogányok azt mondták: *Nézzétek, mennyire szeretik egymást!* Persze a pogányok ezt nemcsak csodálták, hanem irigyelték is. Talán azt mondták, hogy ezek különcök, vagy hogy ezek különlegesek akarnak lenni és így tovább. De nem baj...

Nem szeretnének egy kicsit elgondolkodni a saját kiválasztottságukon? Magyarország egy szent családdal kezdődött. Képzeljék el, hogy az új Magyarország

kezdeten néhány szent család van... Itt van egy végső kérdés titka és a nagy jelentősége. A kérdés a következő: Mi Schönstatt? Ez valamiféle külföldi dolog?

Adhatnék erre egy könnyű választ is. Azt mondanám először: a kereszténység is egy külföldi dolog Magyarországon. Vagy azt is mondhatnám, hogy a modern világban a népek világméretű szoros együttműködésben (kapcsolatban) állnak egymással. Ha ma megnézzük Budapesten a kirakatokat, majd Chicagóba repülünk vagy Buenos Airesbe, akkor ugyanolyan márkájú cikkeket látunk, mint Budapesten. Egy olyan világban élünk már, ahol az élet nem korlátozódik egy nemzetre. Ez tulajdonképpen sohasem volt így, de a nemzetközivé válás a modern élethez hozzátartozik.

Mégis egy kicsit mélyebbre kell ásnom. Egyike a legnehezebb kérdéseknek ebben a modern világban, hogy hogyan viszonyul egymáshoz eredetiség és közösség. Erre van válaszuk. A válaszunk a következő: az egyes személy kapcsolódása a közösséghez nem úgy történik, hogy valahol középütt találkoznak, hogy egyik a másikhoz alkalmazkodik, hogy valaki azt, ami az ő sajátossága, föladja, hogy beilleszkedjen a közösségbe, mint ahogy ezt most Magyarország csinálja. Ismétlem, ezen az úton, amelyen Magyarország most jár, pillanatnyilag a nyugati világhoz alkalmazkodik sok jó dologban is. És lehetőleg gyorsan ugyanoda akar jutni gazdaságilag is, ahol a Nyugat van és holnap nagyon sok magyar fiatal már nem magyar nadrágot hord, hanem amerikai, sőt, már tegnap is ilyet hordott. Büszkék lesznek arra, hogy kis amerikaiaknak néznek ki és a lányok büszkék lesznek arra, hogy a párizsi divat szerint öltözködnek. És tulajdonképpen miért is ne?!

Ezzel szemben mi Schönstattban azt mondjuk: a közösség nem az alkalmazkodás révén jön létre, hanem azáltal, hogy mindenki kibontakoztatja a sajátosságát, eredetiségét. Minden személyiségnek megvan a saját személyes eszménye. Minden családnak megvan a családesezménye. Mi nem egy általános keresztény házasezményt valósítunk meg. Épp fordítva, megpróbáljuk megvalósítani a mi eredeti, sajátos házasezményünket. És így a magyar Schönstatt-családnak egy egészen saját arculata lesz. Azaz a közösség úgy jön létre, hogy mindenki kibontakoztatja a saját eredetiségét és szeretettel kötődik a többiekhez. És mikor lesz ebből egy eredeti magyar Schönstatt? Akkor, amikor lesz egy szent magyar Schönstatt-család. Mert a szentség a természet kiteljesedése! Ha a Szűzanya egy családot kiválaszt és magát odaajándékozza ennek a családnak, és ez a család magát szintén odaajándékozza a Szűzanyának, és ebben a családban Krisztus újra megszületik, és ez a család kisu-gárzik a környezetében, tehát ha új keresztény élet kezdődik itt a korunk számára, akkor lesz Schönstatt és Magyarország egyetlen egység. Szép, ha azt mondjuk, hogy nem akarunk függőségben élni Németországtól. De ebből még nem lesz eredeti magyar keresztény élet. Az átlag magyarok ma szellemi függőségben vannak a Nyugattól. És még a Kelettől, a kommunista múlttól is függőségben vannak. Az, ami ellen évtizedeken át harcoltunk, az még a lelkünkben jelen van. Azon még nem lettünk úrrá.

De itt van a kihívás, hogy szentté váljunk. A kereszténység is ezer évvel ezelőtt idegen volt a magyarok számára. A kereszténység akkor egy szent család szívéen keresztül lett magyarrá. Így jött létre a magyar kereszténység. Schönstatt Nyugatról jön és a Szűzanya kiválasztott bennünket. És bennünk elkezdődött valami új. És én azután vágyakozom, hogy a Szűzanya egy szent Schönstatt-családot ajándékozzon nekünk.

Mit tehetünk ezért? Adjanak teret a vágyódásnak:

Szűzanya, gyere hozzánk, alakíts bennünket, csinálj belőlünk egy szent családot! Csinálj belőlünk egy szent Schönstatt-családot!

Tehát keressük a második, az új magyar eredetiséget.

Most jön a vizsga! Miben állt az első?

– Én tudom... de más is tudja, szerintem.

Holnap a népük eredetiségét már csak a folklórban fogják megtalálni. Mert a modern élet ereje, hatalma túl nagy. Kérdezzék meg egyszer, hogy milyen zenét hallgat a fiatal nemzedék? Ezek még a régi népdalok? Milyen ruhát hord a mi fiatal nemzedékünk? Mit táncol a mi ifjú generációnk? Milyen a hajviselete? Hogyan képzelel az életét?

Mi (schönstattiak) leszünk talán azok, akiknek a programjához fog leginkább tartozni az új magyar eredetiség kidolgozása. De nem ám a száz évvel ezelőtti eredetiség! Azt elbúcsúztathatjuk. Annak nincs is már ereje arra, hogy rányomja a bélyegét a modern életre. Mi eleve a legújabb kor emberét tartjuk szem előtt. Persze kellene emberek, akik a régi korokról (partokról) is gondoskodnak. Nem mindenki él a legújabb korban. Száz év múlva viszont ott fognak élni. Az a kérdés, hogy hogyan néz ki pl. egy eredeti magyar számítógép, vagy az eredeti magyar technikai civilizáció a modern világban?

Két megjegyzést szeretnék még hozzáfűzni.

Az első: pillanatnyilag a magyarok félnek. Jobban, mint Európa más népei. Jobban, mint a világ bármely más népe. A Gallup Intézet felmérése szerint a magyarok 91 százaléka gondterhelten tekint a jövőbe. Miből fakad ez?

A magyar nagy szívvel rendelkező nép. És a szívnek otthonra van szüksége. Pillanatnyilag viszont egy változó korban vagyunk. És nemcsak arról van szó, hogy a kommunizmusból átváltunk a nyugati civilizációba. Nemcsak az a fordulat történt, hogy átmentünk a diktatúrából a demokráciába, hanem az ipari forradalom előtti emberiség idejéből átmegyünk egy új korszakba. Arra a fordulatra, átmenetre gondolok, amely 150 éve folyamatban van. És amely által egy teljesen új világ jön, jött létre. Ezalatt a 150 év alatt az emberiség több változást élt meg, mint előtte tízezer év alatt. Egy új világ van létrejövőben. És mi ebben a folyamatban is benne vagyunk. Az emberek azt kérdezik, hogy hogyan néz ki ez az új világ? És az egész kommunizmus nem más, mint egy apró, félresikerült válasz erre, hogy hogyan néz ki az új világ. Egy hamis hang a koncertben. De hogy ez az egész világméretű „koncert” hogyan néz ki, azt nem mondja meg. Mert a „dicsőséges Nyugaton” a

kisgyermekek tízezreit ölik meg az anyaméhben. Bécsben minden második házasság összeomlik. Arra a kérdésre, hogy milyen lesz az új rendben az új társadalom, messze nem találtunk választ. Ebben a nagy átalakulásban a nagyszívű embereknek nehéz a helyzete. A régi időkben nagyon szép volt. A falvakban megvolt mindennek a helye.

Egy választ adok Önöknek, hogy hogyan nézhet ki ez az új magyar eredetiség: Egy magyar Schönstatt-családban minden szeretetté válik. Ami annyit jelent, hogy a minket érintő modern problémákat hagyjuk, hogy az szeretetté váljanak. Például, ha egy schönstatti férj Saint Lorain modellt ajándékozik a feleségének (kb. 100 ezer forintért) vagy egy Nina Ricci-parfümöt, akkor a megajándékozott a házi szentélybe megy és azt mondja a Szűzanyának: nagyon-nagyon köszönöm a ruhát és a parfümöt, és Neked adom az örömet. Tehát a ruha így szeretetté lesz. Ugyanígy, ha egy schönstatti férfi az új számítógépével dolgozik, és mert sok öröme van benne, azt mondja a Szűzanyának: Neked ajándékozom a számítógépem feletti örömet, és kérlek, ajándékozz meg a Szentlélek fényével. Az asszony pedig ugyanakkor azt mondja, hogy Neked ajándékozom a szenvedést, fájdalmat, amit a számítógép okoz nekem stb.

Ez a keresztény mivolt titka a mai élő Magyarországon. És ha nem tudom, hogy mi lesz velem holnap, egyet biztosan tudok: minden helyzetben odaajándékozhatom magam a Szűzanyának. Ez a szeretet biztonsága, amely hozzákapcsolódik a bizonytalansághoz. Jézus a kereszten azt mondta, hogy „Atyám, miért hagytál el engem”, ez volt a bizonytalanság, és aztán azt mondta „kezedbe ajánlom lelkemet”. Ezért nagyon fontos erény ma a szeretet, amely odaajándékozza magát. Nem félünk az új sötétségtől, homálytól. Valamilyen módon fölkerelkedünk (új honfoglalásra), mint elődeink ezer évvel ezelőtt. De ez az új ország a szeretet országa lesz. És hogyan a Szűzanya jön a magyarokhoz, akkor a szeretetre való képességüket kiteljesíti, kibontakoztatja. Tehát a jövő Magyarországa olyan hely lesz, ahol mindent szeretetté változtatnak. Az élet sok eseménye, folyamata, ahogy az emberek egymással élnek, a televízióban, ahogy a nagyvárosokban élnek az emberek, az események, a folyamatok, ahogy az emberek a modern munka világában élnek, ahogy ebben a világban gyerekeket nevelnek, mindezt a sok életfolyamatot a schönstatti kegyelmi anya a szeretet életfolyamataivá változtatja át. És az odaadás a bizalomból fakad. Jézus azt mondta, hogy „Atyám, ne úgy, ahogy én akarom, hanem ahogy Te akarsz!” – ugyanígy mondjuk mi is egymásnak, a társunknak. Aztán Jézus azt mondta, hogy „a Te kezedbe ajánlom lelkemet”, tehát az otthon biztonságérzése akkor jön létre, amikor teljesen elengedjük, odaadjuk magunkat. És a Szűzanya gondoskodni szeretne arról, hogy a magyarok 2100-ban is magyarok legyenek. Schönstatt kegyelmi anyja gondoskodni akar arról, hogy Magyarország 2100-ban még mindig Magyarország legyen, nem pedig egy amerikai gyarmat.

És most még néhány szót. Éppen hallottam egy gondolatot:

Igen nagy gondolatok, mit kezdünk ezekkel!?

Ez igaz. Mit kezdünk ezekkel? A férfiak számára ez néha fontos. És az aszszonyoknak is néha. De valóságban az élet sokkal egyszerűbb. Elég hogyha szeretünk...

A schönstatti közösségekről

Itt vannak pl. a *kötelékek*, ezek a szerzetesrendekhez hasonló közösségek, ún. világi intézetek az egyházi jognyelv szerint. Ilyenek például a Mária-nővérek stb. és van a családok számára is ilyen. A másik a *szövetség*, ez valami más, szabadabb. Az a célja, hogy életszentségre törekvő családok közösségét alkossa. Aztán a széles kör, a *liga*, ez az egyesület. A ligában van kétfajta közösség is: a munkatársak és a tagság közösségei.

Nem tudom, mit fogunk csinálni mi ebben a körben, de jó lenne egy kicsit erről együtt beszélgetni! Nem kell, hogy mindig ugyanabban a közösségben maradjunk. Az is lehet, hogy talán megalakítjuk a Családszövetséget, vagy maradunk a ligában a tagsági közösségben. Egy önálló magyar Családszövetségre kicsit kevesen vagyunk. De ez a kis közösség erős és mély. Mit csinálunk? Van egy lehetőség, de ebben sem vagyok biztos. Kapcsolatba lépünk az osztrák Családszövetséggel, és velük együtt haladhatnánk. Pl.: a jelöltek következő évfolyamában egy külön csoportba tartozhatnánk. Az Osztrák Családszövetség első évfolyama négy csoportból áll és rendszeresen találkoznak, háromszor évente és egyszer tartanak családnapot. Tehát külön vannak a szövetségi családnapiak. Mit gondolnak? Menjünk együtt az osztrákok következő évfolyamába? Tehát ott saját csoportot alkotnánk, de valamiképpen mégis együtt haladnánk az ő csoportjaikkal. Vagy pedig maradunk a magyar ligában mint tagok, az egyesületünkben, de úgy élünk mint a szövetségben, ezt célozzuk meg a törekvéseinkben. Tehát úgy élünk, mintha szövetség lennénk, amelyet azonban még nem tudunk megalapítani, mert túl kevesen vagyunk hozzá; tartalmilag azt csináljuk, formailag nem és amikor majd eléggé megnőttünk, akkor nevet adunk a gyerekeknek. Schönstatti szövetséget nem alapíthat bárki. Zarándokolni bárki zarándokolhat. Csoportot bárki képezhet. A Szűzanyával a szeretetszövetséget bárki megkötheti. Elég tág tér van, ahová mindenki befér. De a szövetség alapításához megbízatásra van szükség (Schönstattból) és szükség van megfelelő felelős kísézőre is. Tehát például én vezetem Ausztriában a mozgalmat, de én nem kezdeményezhetek ott magamtól családszövetséget, hanem ehhez megbízatásra van szükségem (Schönstattból). Ez tehát az én kérdésem: szeretnénk-e a következő lépéseket az osztrákokkal együtt tenni, vagy pedig magunk között maradunk, barátságban az osztrákokkal. Mindkettő lehetséges.

Még mondhatok valamit: Azt még nem tudom, még nem biztos, de Csehszlovákiában van egy kis családcsoporthoz, akik érdeklődnek a szövetség iránt és van már kapcsolat a mi (osztrák) családunk és ő közöttük. Én ezt nem akartam, csak az atyák közül kért meg valaki, hogy nem venném-e fel velük a kapcsolatot. Rögtön

mondtam, hogy nem! Én Magyarországhoz kötődöm, nem tudok még csehül is tanulni. Így történt: A múltkor megyek a szentélybe, hogy köszöntsem a Szűzanyát és ezzel az atyával találkozom. A központi házban nyílik az ajtó és egy cseh fiatalember lép ki. Ő az az atya, aki már a közösséghez tartozik, egy fiatal orvos, aki a papi hivatás mellett döntött, aki a (szocializmus alatt) a katakomba-egyházban is már mint orvos-pap akart lenni. És már akkor megismerkedett Schönstatt-tal. Ma már a közösséghez tartozik, de még nem szentelték pappá. Szóval ő volt az, ott állt előttem, én fényképről felismertem, üdvözöltem, megmondtam, hogy ki vagyok. Akkor felragyogott az arca. „Akartam beszélni Önnel, van néhány cseh család. Szeretnének kapcsolatba lépni az osztrák szövetségi családokkal a Kahlenbergen.” És aztán beszéltem a vezetőséggel, hogy felveszem a kapcsolatot a csehekkel. Tehát nem arról volt szó, hogy családszövetséget alapítanék náluk. Akkor aztán, amikor együtt voltak a szövetségi családok, eljött egy cseh család, meg egy nővér is. Valami készüléket akartak épp Bécsből elvinni. Elmengard nővér nagyon beindult, azt mondta, hogy mindjárt föl kellene vennünk velük a kapcsolatot! Hát én nem akartam. Erre azt kérdezte tőlem, hogy lehetne-e a kapcsolatot tartani velük? Kettő (osztrák) családot kijelöltünk, így most már van kapcsolatunk a csehekkel, de szövetség nincs. Viszont van ott néhány család, aki ebbe az irányba akar tovább menni. Biztos vagyok, hogy előbb-utóbb egy csapat esetleg létrejönne Csehszlovákiában, egy Magyarországon és Ausztriában. Biztos vagyok! A családszövetség nemzeti alapokon szerveződik. Nincs is nemzetközi vezetése. De a köteleknek van. Nemzetközileg egyfajta konföderációt alkotnak a kötelek, azok nemzetköziek, egy központúak. Van egy központi vezetőségünk, de az egyes országoknak is van vezetősége. A nemzeti szövetségek egymás között, nemzetközileg egy lazább szövetséget alkotnak. Ez azt jelenti, hogy ha lesz, akkor ténylegesen magyar szövetség lesz, ill. osztrák és cseh szövetség. Attól függően, hogy melyik utat választjuk.

Mi magyarok talán önállóan fogunk dolgozni Magyarországon, ez azt jelentené, hogy elindítjuk a liga tagsági körét és ebből aztán idővel kialakul a családszövetség. E mellett pedig jó barátság lesz az osztrákokkal. Vagy talán együtt leszünk a családszövetségben az osztrák családokkal, együtt dolgozunk velük?

Kérdő: Hogy látják ezt az osztrák családok?

Nagyban még nem beszéltem erről az osztrák családoknak. Az a probléma, hogy a nagy hal lenyeli a kicsit. Ugye, ez mindig egy kicsit nehéz, és ha az osztrák családok jönnek, akkor az olyan, mint egy medve ölelése és ezért még nem beszéltem velük erről.

Inkább magunkban dolgozunk, vagy inkább jobban az osztrákokkal? Az első esetben egy lazább barátságos viszony, a második esetben szorosabb kapcsolat lenne. De meg kell Önöknek mondanom, hogy miért teszem fel ezt a kérdést. A Schönstatt-családmozgalom felépítése felelősséggel jár (ehhez megbízatás kell Schönstattból). Ezt csak akkor tudják megérteni, ha mélyebben belenőttek, ottho-

nossá váltak Schönstattban. És az önálló nemzeti Schönstatt előfeltétele, hogy legyen vagy szövetség, vagy pedig kötelék.

Hogyha lenne egy liga-tagsági körünk, amely úgy él, mint a szövetség, az is megy. És ez összefügg azzal az első javaslatommal, hogy csináljuk függetlenül Kahlenbergtől. Tehát két különböző dolog, de ugyanaz a háttér: hogy mélyebben otthonossá váljunk Schönstattban.

Schönstattban az a szokás, hogyha egy fiatalember Schönstatt-atyá akar lenni, most éppen nyolc indiai és nyolc lengyel fiú, összejönnek, noviciátust képeznek, amely egy évig tart. Utána még tíz éven keresztül a kiképzésben maradnak és azután lesznek Schönstatt-atyák. És akkor képesek lesznek arra, hogy bárhol felépítsék Schönstattot. Mi, Schönstatt-atyák, különleges kegyelmet kapunk erre Istentől. A fiatal emberek közül, akik most Münsterben együtt tanulnak, hogy Schönstatt-atyák legyenek, vannak, akik Argentínából, vagy Angliából jöttek, az egész világból.

Nem képes mindenki arra, hogy könyvet írjon. A kezdés kegyelme számunkra már megvan. De egyszerűen szép lenne, hogyha együtt, alá tudnánk mártózni a schönstatti légkörben, lelkiségben. Ez a szabadság térsége. És az is szép lenne, hogyha Schönstattban keresnénk magunknak egy szilárd helyet (családszövetség vagy családkötélék), ez pedig a második tény. De ezt tényleg nem most rögtön kell eldönteni.

Ha az osztrákokkal egy szövetségi évfolyamot képeznénk, akkor évente négyszer Bécsbe mennénk és találkoznánk a többiekkel. Az osztrák családok is olyan hosszú utat tesznek meg, mint mi. Aki Grazból jön, neki is ugyanolyan messze van Bécs, mint Budapestről.

Kérdő: Németül folya a beszélgetés?

Tilman atya: Ott lennénk és külön csoportot képeznénk a többiekkel együttműködve.

Kérdő: Előadást tart Tilman atya és akkor az egyes csoportok feldolgozzák a következő találkozásig?

Tilman atya: Nem a következő előadásig, hanem ott helyben. Kidolgozzák az eszményképüket és az odavezető utat is együtt. Hogy hogyan valósítjuk meg a célunkat, egész konkrétan, például a szegénységet, az egész élet tökéletesítését.

Kérdő: Nagyon rokonszenves nekem ez az út, ezért kérem, hogy Tilman atya az (osztrákokkal való) együttműködésen mit ért és mit ért azon, hogy a „medve ölelése”.

Tilman atya: Hogyha mi kis csoportként ott vagyunk együtt a nagyobb osztrák csoporttal, akkor az ő befolyásuk alá kerülünk. Tehát gondoskodnunk kell arról, hogy a saját eredetiségünket kezdetektől fogva megvalósítsuk. És a tökéletességre való közös törekvésnek egész konkrétá kell válnia. Mondok egy példát. Hogyha a Szűzanyának a szeretetszövetségben egészen rendelkezésére akarjuk magunkat bocsátani, az feltételezi a szegénységet. És akkor nekifogunk annak, hogy a szegénység konkrét útját, lehetőségeit kidolgozzuk. A negatív körülhatárolás: a gyer-

mekeknek nem szabad szenvedniük emiatt vagy a feleség szépsége sem szenvedhet miatta. De mit jelent ez és akkor konkrétan beszéljünk erről. Úgy gondolom, hogy ez menne, de hát itt van ez a probléma, a „medve ölelése”.

Kérdő: Van egy felső-ausztriai, egy grázi és a bécsi csoportok, és azok a csoportoknak is mindegyiknek megvan a maga eredetisége?

Tilmann atya: 15 család van összesen és ezen belül vannak ezek a helyi csoportosulások.

Kérdő: Van egy gondolatom. Érleljük, aztán folytassuk vacsora után.

Hétkor szentmise, utána vacsora, utána folytatjuk.

Tilmann atya: Talán még valami kevés anyaggal hozzájárulok a meggondolásaikhoz. A következő szövetségi évfolyam kb. jövőre jönne létre, legkorábban az őszszel. Fontos, hogy már most elgondolkozzunk az egyik vagy másik irányon, mivel egy nagy horderejű döntésről van szó. Az egyházban mindig is megvolt az evangéliumi tanácsok szelleme: szegénység, tisztaság és engedelmesség. Ez annak a jele, hogy az ember szeretne saját magától eloldódni. Hogy egészen Istené legyen. És ez a szerelem a későbbiek folyamán a szerzetes közösségekben egy meghatározott formára talált. A Jóisten mindig, ahol valami kezdődik, mindig olyan embereket állított a kezdethez, akik a szerzetesség szemléletét birtokolják.

Kentenich atya új embert akart nevelni és megnyerte a Szűzanyát, hogy vegye át ezt a nevelési feladatot. Tudatában volt annak, hogy ennek a vállalkozásnak akkor lehet jövője, ha olyan embereket talál, akik egészen odaajándékozzák magukat. Tehát olyan közösséget akart létrehozni, ami fősorakozhat a régi szerzetesrendek mellé. Csak mindent a szabadság szellemében. E célból alapította a szövetséget 1919-ben. Ez volt az első közösség, amit alapított. És 1927-ben azt mondta, hogy a szövetség a korunknak megfelelő szerzetesi állapot. Miért időszerű? Azért, mert megtalálható benne a nagylelkűség szelleme. Mit jelent ez? Az ember szabadságának az az értelme, hogy szabadon cselekedjen. Vagy még inkább: hogy szabadon szeressen. Tehát a másokért való cselekvés. Az új szerzetes típusa, az az ember, aki újra meg újra nagylelkűen cselekszik. Nem azt teszi, amit kell, hanem többet, azt, amit szabadon, nagylelkűen akar. És ezért Kentenich atya a szövetség számára nem állított fel előírásokat, hogy ezt és ezt kell csinálni, hanem két ponton biztosította ezt a szabad kezdeményezést. Az egyik a különleges jóféléttel való részleges lelkiismeret-vizsgálat, erről már volt szó. A másik pedig a lelki napirend. Az egyik biztosítja a nagylelkűséget; amennyiben a lélek erőit mozgósítja, ez a különleges jóféléttel.

Mindenesetre Kentenich atyának ez mást jelent, mint amihez hozzá vagyunk szokva, mert Kentenich atya nem azt érti alatta, mint amit mi értünk a különös jóféléttel alatt. Mit ért ő ezalatt? Az emberben (öszönös) hajtóerők vannak: pl. éhes, szomjas, elismerést szeretne, élvezni szeretne, biztonságot keres, együtt szeretne lenni másokkal, valami nagyot szeretne teljesíteni. Kentenich atya a követke-

ző megfigyelést tette: ha egy emberben, valamilyen cselekvésében van (ösztönös) hajtóerő, akkor nagyon nagyot tud véghez vinni. Hogyha valaki valami nagyot akar tenni, akkor sok nehézséget kell áthidalnia. Pl.: egy anya ösztöne, hogy gondoskodik a gyermekéről. Ez készíti a nőt arra, hogy áldozatokat hozzon. És Kentenich atya azt mondta, hogy ha két ponton megérintjük ezeket az ösztönöket, akkor az egész embert megérintjük. Hogyha akarjuk, 20-30 ösztönt is találhatunk. De ez nem fontos. Fontos az, hogy ha két ponton megérintem az ösztönöket, akkor az egész ösztönvilágot mozgósítottam. Az egész ösztönvilág összefoglalása két pontban; ezt részben a hagyományból vette át. A hagyomány két fő szenvedélyt különböztet meg, ami minden mást egyesít magában. Az egyik az érvényesülési ösztön, ez az a kívánság az emberben, hogy nagy legyen vagy valamit meghódítson, vagy a büszkeség... Azaz több fogalom is jön, ami ezt megvilágítja. Nietzsche a hatalomvágy akarásának nevezné ezt. Kentenich atya ezt *hódító ösztönnek* nevezi. Korábban érvényesülési ösztönnek nevezte, végül hódító ösztönt mond. Arra utal ez a kifejezés, hogy arra vagyunk hivatottak, hogy valami nagyot hozzunk létre. A másik nagy terület az *odaadási készség*. A hagyomány erre érzékiség kifejezést használja. Otthonosságot ajándékozunk és kapunk, másokat megajándékozunk; másokért fölemésztjük magunkat. Ez is arra utal, hogy az életnek egy nagy érzelme van benne. Azért vagyunk, hogy meghódítsunk valami nagyot, másrészt pedig, hogy szeretetet ajándékozzunk másoknak. Hogy másokat megmentsen az ember, ezért emberfeletti erőket tud mozgósítani magában. És ez megy jófeltétel nélkül is. Egyszerűen jön az ösztönös készítés. A művészet abban rejlik, hogy megtaláljuk, felfedezzük, hogy hol vannak a szenvedélyeink. És hogy ezeket az erőket mozgósítsuk az eszményünk javára. Tehát a személyes eszményemet a bennem rejlő szenvedélyekkel kapcsolatban keresem meg. Például: az életem a Királynőmé, a schönstatti családmozgalom felépítéséé. Érzik, itt a hódító ösztönt szólítjuk meg. Például: egész létem szeretetté kell, hogy váljon. És ez a szeretet kell, hogy a kezdete legyen egy nagy családmozgalomnak. Itt az odaadó ösztön szólal meg. Így keressük együtt a házastársi eszményképünket. Hogyha megtaláltuk az eszményünket, akkor már automatikusan mozgunk. És ez az az ember, akit Kentenich atya akart. Egy olyan ember, aki nem kérdez, nem számol, hanem felemészti önmagát a másokért való szeretetben és az Isten iránti szeretetben. Az ilyen ember mindig többet csinál a kötelezőnél. Éppen ellentéte egy hivatalnoknak. Egy hivatalnok azt teszi, amit kell és azzal elégedett. Nem a farizeus az eszményünk, aki minden tanácsot hűségesen teljesít, hanem az a keresztyény, akinél a főparancs számít. „Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és minden erődből és a felebarátodat úgy, mint saját magadat”. És hogy ezt a nagylelkű embert kineveljük, ehhez szükséges a tudatalattiba történő lenyúlás. Némely népnek megvan a jellegzetes súlypontja egy bizonyos fő szenvedélyben. Mit gondolnak, a németek inkább hódító vagy odaadó típusok? És mi magyarok milyenek vagyunk? Ha valakinek elmesélem, hogy ez a nép fölül a lóra és vágatott, hogy egy új hazát keressen magának, akkor mit

gondol, vajon hódító típusú vagy odaadó típusú ez a nép? Lovakra ültek és úgy kerekedtek fel, de ezek az emberek egész mások, mint Dzsingisz kán népe. Dzsingisz kán fölkerekedett és egy birodalmat akart hódítani, s azután újra hazatért. A magyarok a lovaikkal felkerekedtek, hogy egy új hazát keressenek és egy hazát találtak. Ez volt a honfoglalás. Ez egy sajátos kapcsolatra mutat a hódító és odaadó ösztön között. Ez jellemzi ezt a népet. Amikor ezt az éneket énekeltük („Boldogasszony, Anyánk...”), akkor nem kell, hogy egy szót is értsünk belőle, illet csak az odaadó típusú emberek tudnak énekelni. De némely népdalban nem lelhető fel semmi ebből a mélabúból. Ott a lovak dobogását halljuk. („Csínom Palkó, csínom Jankó...”) És Kentenich atya mondja, hogy ha szívnek ezt a birodalmát megérintjük, akkor innen erőt nyerhetünk a lelkiéletünk számára. Több erőre teszünk szert, mint száz paragrafus (vagy előadás) által. Tehát nem olyan különleges jófélértételt csinálunk, ami az akaratunkból jön, hanem olyan jófélértételt készítünk, ami a szenvedélyeinket megérinti. Ez egy egészen sajátos út az Egyházban. Egészen sajátos út a tökéletesség felé. A családszövetségben ez a különleges jófélértétel ebben az értelemben egyáltalán nem egyszerű, meg kell tanulni.

Például meg akarom szentelni a hivatásszerű munkámat. Mondok jófélértételt az odaadó típusnak és egyet a hódító típusnak: „A királynőmnek a legjobbat adom, csak ez megfelelő.” „Nagy gondossággal akarom magamat a munkámnak szentelni.” Vagy: „A családomnak akarok nagy segítséget nyújtani.” Abban van a művészet, hogy mozgósítom az erőmet és képes leszek arra, hogy mindig többet tegyek, mint amennyit kell. És nem azért, mert kell, hanem mert az örömet okoz. Tehát az emberi szabadság a szív erőit megnyeri és a szolgálatába állítja.

A másik oldal pedig az Isten iránti szeretetre vonatkozik. Formálisan (lelki) napirendre vezethet, tehát összegyűjtjük, leírjuk a vallásos gyakorlatokat, reggeli imától az esti imáig és ami közte van. Erre is ugyanaz érvényes, mint az előzőre. Ilyen lelki napirend minden kolostorban létezik. Elkezdődik a reggeli imával, aztán jön a szentmise és bezárólag az esti ima. Nálunk, ebben az új „rendben”, amit Kentenich atya alapított, az a fontos, hogy mindezt mindenki személyesen, saját magára szabottan megtalálja és felállítsa. És hogy találja meg azokat a vallásos gyakorlatokat, amelyek az ő sajátjai? Bizonyos gyakorlatoknál érzem, hogy Isten közelebb van hozzám, mint a másoknál. Ez azt jelenti, hogy érzem a kegyelem mozgató erőit. Vizsgálják csak meg, vannak olyan imák, amelyek megérintik a szívüket, vagy van olyan vallásos ének, amely megérinti a lelküket. Nem tudják, hogy miért. Más imák is jók, de ez az ima különösen megérint. Vagy az imának van egy formája, ami megérint, pl. a rózsafüzér, a szentmise vagy egész csendesesen ülünk a háziszentélyben és semmit nem csinálunk. Vagy az elalvás. Elképzelik maguknak, hogy a Jóisten kezeiben fekszenek és ott elalszanak. Vagy az Oltáriszentség imádása..., vagy a Szentírás olvasása... És most megkeresem, hogy melyek azok a gyakorlatok, amelyeket a Jóisten számomra mint „szerzetesrendi szabályokat” egész személyesen összeállított, kikeresett. Vagy azt érzem, hogy bizonyos meg-

határozott gyakorlatokat, hogyha végig veszek, akkor több erőt érzek magamban. Ha tudom vagy érzem, hogy ha a rózsafüzért elimádkozom, akkor az egész napom rendben van. Vagy hogyha reggel és este megújítom a szeretetszövetséget, vagy elidőzöm a háziszentélyben... Vagyis kikeresem éppen azokat a vallásgyakorlatokat, amelyek engem megérintenek. Újra meg újra keresem a Jóistent az események mögött.

Ez a két konkrét pont az, amit Kentenich atya megállapított. És az írásbeli ellenőrzést biztosítékként adta, hogy ellenőrizzem a különleges jófeltételemet, hogy megtartottam-e. Csak a feledékenység és a hangulathullámzás miatt. És ugyanarra a papírra a lelki napirendemet is rávezetem és ellenőrzöm. És erről a kettőről a gyóntatómnak számadást adok. Röviden, nem kell mindig hosszú beszélgetésnek lennie. Egy súlypontra szeretném a figyelmet felhívni, ha fiatalok vagyunk, akkor a különleges jófeltétel az, ami erőteljesebben előtérbe kerül. Aztán valamikor az életünkben jön egy fordulat, utána pedig a lelki napirend a fontosabb. Akkor sokkal erősebben Istentől indulunk ki. Akkor tudjuk már, hogy magunktól nem nagyon tudunk már megváltozni. Akkor Isten hordoz bennünket. Talán akkor kezdjük majd el megélni azt, hogy mennyire szeret bennünket az Isten. Addig, amíg ez nem történik meg, nem nagyon tudunk előrehaladni. A mi korunkban talán a különleges jófeltétel már nem sok sikert ígér. De később majd visszatér. Ha huzamosabb időn keresztül elidőztünk a Jóistennél, akkor megtaláljuk a természet mélységét is. Kentenich atya egy új szerzetéstípust akart létrehozni. Minél kevesebb kötelességgel, és minél magasabb fokú nagylelkűséggel. Az a nagylelkű ember, aki az energiáit egy magas célra tudja irányítani. Azáltal lesz az ember nagylelkű, hogy megtapasztalja, átéli, hogy mennyire szereti őt az Isten. És akkor az időmet a Jóistennek ajánlékozom. De abban a formában ajánlékozom az időmet neki, abban a formában, amit nekem kiválasztott, személyemhez szabott. Hogyha együtt vagyok Istennel, akkor nagylelkűvé válok. Ha nagylelkűségem egy kicsit növekedett, akkor már nem is fontos, hogy mit kapok én. Vannak közöttünk egyesek, akik megkérdezték a Jóistent, hogy akkor is szeretsz engem, hogy ha már semmit sem érek? Akkor a lelki napirend lényege, hogy hűséges maradok.

Kentenich atya apostolkodott. Az Isten iránti szeretetből fakadóan sokat tett az embertársaiért, hogy megnyerje őket Istennek. Ezért mondja, tanácsolja, hogy állandó apostolkodás minden lehetséges, számunkra elérhető területen! Schönstatt egy különleges szerzetesrend, amit mindenki állandóan újjáalkot. Hogyha valaki már nem keres magának örömet és jófeltételt, akkor vége van! És hol van most a közösség? Mit tapasztalunk a közösségi törekvésekből? Aki a szövetséghez tartozik, az a közösségnek havonta hírt ad arról, hogy számadást tartott a gyóntatójának a különleges jófeltételről és a lelki napirendről. A szövetség nem kérdezi, hogy mit csináltál, hanem csak azt kérdezi, hogy megtetted-e a számadást a jófeltételről és a lelki napirendről. A válasz csak annyi: *A számadás megtörtént.* Kinek küldi ezt?

A csoportvezetőnek. És a csoportvezető továbbítja az évfolyamvezetőnek. És a jelöltségi idő alatt az évfolyamvezető továbbítja a szövetség megbízott kísérőjének.

Kentenich atya azt is mondta, hogy sok embert meg kell nyernünk az apostolkodáshoz (például itt Magyarországon). Megalapítjuk a (liga) egyesületet, amelyben két csoport van, az egyiknek egyáltalán nincsenek kötöttségei, őket munkatársaknak nevezzük. Akkor leszünk munkatársakká, hogyha megkötöttük a szeretetszövetséget. Nincsenek elkötelezettségek, de a nagylelkűség szellemében mindenfélét lehet csinálni itt is. Egy következő kör a tagok köre. Ők messzemenően átveszik a szövetségnek a kötelességeit, de a közösség felé való beszámolást nem. Tehát a liga tagjai tökéletességre töreksenek. Különleges jófeltétel, lelki napirend, négyhetente a számadás a gyóntatóatyánál, de nem tartoznak számadással a közösség felé. Tehát hogyha a ligában mi a tagság útját járjuk, ugyanarra a célra törekszünk (mint a szövetség). De hosszútávon nem ugyanaz a funkciója Schönstatt számára. Tehát a liga tagjai csak akkor tudnak létezni, ha vannak szövetségi évfolyamok, amelyektől támogatást nyernek. De nagyon sokáig el lehet így is (szövetség nélkül is) lenni. És az élet szempontjából ugyanazt jelenti, mint a szövetség. De (önálló nemzeti) Schönstatt egy országban akkor jöhet létre, ha a szövetséget, illetve a következő fokozatot: a köteléket létrehozzák abban az országban. Tehát a személyes élet szemszögéből nézve alapjában véve nincs vagy alig van különbség a szövetség útja és a liga-tagság útja között. A Schönstatt-mozgalom szemszögéből nézve viszont nagy különbség van. Mert egy országban csak a szövetségi csoportok és a kötelék csoportjai tudják garantálni Schönstatt létét. Hogy melyik utat járjuk, ez egy másik kérdés. Elindulhatunk a liga-tagság útján és szép lassan ebből kinő majd a szövetség. Ez (lett volna) az osztrákok útja. Először a liga-tagság köre volt, és Tilmann atya azt gondolta, hogy talán majd idővel ez a tagsági kör egy szövetségi körré válik. Most nevetni kell rajta, mert látható, hogy milyen terveink voltak és egészen másképp lett. Egyszer csak hirtelen egészen sok ember bukkant fel a szövetség számára, olyanok, akik egyáltalán nem is voltak a liga-tagság soraiban és szövetséget akartak. A 9 liga tag-családból 3 járt más úton, és hatan maradtak a tagok között és 12 új család jött a szövetségbe. Tehát a liga-tagság valami más, mint a szövetség. Ez egy ilyen szerves út.

Azt kérdeztük, hogy milyen volt a kapcsolat a németországi családszövetséghez. Semmi! Nagyon tudatosan csináltam ezt, azért, hogy Ausztriában valami új kezdődhessék. Például a német szövetség alapszabályát nem is olvastam. Akkor fogom majd elolvasni, ha már az osztrák szövetségnek is meglesz az alapszabálya. Akkor majd megállapítom, hogy az osztrákok jobbak!

1991. február 10. vasárnap Gyermekiség, apostolkodás

Két témáról szeretnék Önöknek szólni. Szeretnék valamit mondani a gyermekiségről és az apostolkodásról. A képek, amelyeket kaptam, segítettek. Az első a gyermek. Azzal, hogy a gyermekséget megtapasztalja az ember, azzal valami nagyot kapott. Végül is Isten azt akarja, hogy mi emberi gyermekek legyünk, mert a fia is gyermek. Ezért az emberi életben nagyon sok olyan helyzet van, melyben gyermekek lehetünk. Itt van a jövő gondja. Mit hoz a jövő? Azt kérdezzük, hogy hogyan fogunk a gazdasági szinten tovább élni. És a gond mögött ott áll a Jóisten és azt szeretné, hogy bízzuk rá magunkat. Itt van az apostolkodással kapcsolatos gondjaink kérdése. Féltve törődünk a családjainkkal. És ez az apostolkodásnak nagyon szép képe. Az anya odaviszi gyermekét a Szűzanyához. Az apostolkodás azt jelenti, hogy a gyermekeket a Szűzanyához visszük. A közvetlen beszélgetésben is megfogjuk az emberek kezét és beletesszük a Szűzanya kezébe. Egy apostol mindig apa vagy anya. Lelki gyermekeink vannak. Itt a képen egy gyermek van az anyja karján. Az anya az apostol. Azt is mondhatjuk, hogy egy nagy családot képezzünk. Mi vagyunk a szülők, apa és anya és körülöttünk van egy nagy család. Némi-lyeknek nagyon nagy családjuk van. És ezt a családot odavisszük a Szűzanyához, odavisszük az imában, a cselekvésben, a beszélgetésben és az áldozatokban. Az imában odavisszük őket úgy, hogy a Szűzanyának elmondjuk a gyerekek problémáit, szívügyeit. És akkor az az életérzésünk, hogy a Szűzanya törődik a gyermekeinkkel. És a Szűzanyának odaajándékozunk a gyermekeinkért hozott áldozatainkat. Akármilyen nagy is az áldozat, nem mondjuk azt, hogy na ez már túl sok. A fotón látható kép is egy program számunkra a közvetlen apostolkodásra. Megfogjuk a mieink kezét és a Szűzanya kezébe tesszük. És a Szűzanya megmutatja nekik Jézus Krisztust.

Itt van előttünk Magyarország, a magyar hazánk a változás korát éli. Vegyük népünk kezét és tegyük a Szűzanya kezébe. És ha a mieinkre gondolunk, akkor elképzeltetjük, hogy a Szűzanya a karjában tartja őket. Kentenich atya egyszer azt mondta, hogy én törődöm a Szűzanyával, Szűzanya pedig törődik Schönstatt-tal. Vagy azt mondta másszor, hogy én a Szűzanya diadalkocsiját húzom, amivel bevonul a történelembe. Tehát egy kép van előttünk, Isten előtt gyermekek vagyunk. A Szűzanya előtt gyermeknek tudjuk magunkat. Az emberekkel szemben pedig apa és anya vagyunk. Gyakran gyengének érezzük magunkat és ez jó. Mindig, amikor gyengének érezzük magunkat, gyermekké kell válnunk. Nem leszünk szorongók, nem veszítjük el a bátorságunkat és nem vagyunk szomorúak. Igaz, hogy közben lehetünk szomorúak is, de nem engedjük át magukat a szomorúságnak, hanem a szomorúságunk gyermekséggé lesz. Szomorú gyermekké leszünk. A gyermeknek szabad az anyjánál sírni. Nem sírunk minden embernél. Az emberekkel szemben

anya és apa vagyunk, de az anyánknál sírhatunk. Eszembe jut egy történet. Kicsit megváltoztattam. A Jóisten lejön a földre és találkozik egy férfival, aki sír. Megkérdezi: Miért sírsz? Az válaszolja: Azért sírok, mert magyar vagyok. A Jóisten erre azt mondta: Én is magyar vagyok. És akkor mindketten sírnak.

Gyermekek vagyunk. A Szűzanya karján ülő gyermekek vagyunk. És a mi apostolkodásunk abban áll, hogy az embereket, gyermekeinket a Szűzanyához vezetjük. És a Szűzanya keres magának hasonmást. És az mi vagyunk, a mi házunk. Itt az emberek megtalálják a Szűzanyát egy képben, vagy azt is mondhatjuk, hogy itt egy hasonmásban megtalálják a Mennyei Atyát. Mondhatják, hogy van egy Szűzanya-képünk. Azt a képet, amit az emberek nálunk, otthon találnak a Szűzanyáról, azt a képet a Jóisten festette. Mondhatjuk úgy is, hogy a Jóisten az apa és az anya képében ismerteti meg magát. Azt akarja, hogy őt az emberek az atya és az anya képében ismerjék meg. Az apostolkodás azt jelenti, hogy Isten általunk érezteti az emberek iránti szeretetét. Egy nagy család vagyunk, és mi ezeket a gyermekeinket újra és újra odavisszük a Szűzanyához. A nagy család, édesanyánk nagy családja. Schönstatt, ez a családjunk, ez a küldetésünk.

Vannak gyerekeink. A gyerekek között van olyan, akivel különösen sokat kell törődni, mert nem olyan erős, mint a többi. A négy (vérszerinti) „gazfickó” nem okoz gondot, ők örömet okoznak, de van egy nagyobb családjunk is, a barátok, akikhez kötődünk. Ezek az emberek, akik ránk vannak bízva, az apostolkodásunkra. És fogjuk a gyermekeinket és odavisszük őket a Szűzanyához. Ez az apostolkodás. Például a fiatal családokat Keszthelyen. Hogyha azt mondjuk, hogy Schönstatt apostolok közössége, akkor azt is mondhatjuk, hogy Schönstatt nagy családot alkotó apostolok közössége. És mi van, hogyha nincsen eredmény az apostolkodásban? Akkor ezzel azt mondja nekünk a Szűzanya: *Hadd csináljam én!* Látják, akkor van itt az ideje, hogy gyermekké váljunk. A sikertelenség nagyon fontos, mert általa gyermekké válunk. Egy apostol, akinek mindig sikere van, az nem igazán gyümölcsöző. Egyik apostol találkozik a másikkal: Egyik kérdezi: „Hogy vagy?” A másik válaszol: „Nagyon termékeny vagyok.” Ez azt jelenti: „Rossz apostol vagyok.” Vagy ezt kérdezi az egyik: „Mit csinál a nagy családod? A nagy és nem a kis családod?” Válasz: „Hát azt szeretném mondani, hogy anya is és én is gyermekek lettünk.” Szép, ugye? Mert a magyaroknak gondot okoz a jövő. Ez azt jelenti, hogy a Jóisten azt akarja, hogy gyermekekké váljunk.

Jó, hogyha a kis könyvecskéinket egyszerűen tovább adjuk. A plébániákra megyünk és fogunk a schönstatti családmunkáról beszélni. És akkor nem a schönstatti családmozgalomról beszélünk, hanem arról, hogy mit csinálunk. Egy alapszabálytervezetet készítettek, de kérem, ne a szövetség szót használjuk ebben, mert az Schönstattban egy külön dolog, hanem a schönstatti családok egyesületét. És ha egy egyesületet alapítanak, akkor kell egy jogi alapszabály és annak lehetőleg rövidnek kell lennie. A másik leírás, ami a schönstattiak számára áll, az utunk leírása.

Várjuk meg a nyarat a jogi lépéssel, talán meg lehet vitatni egy jogással is az alapszabályt. Most majd egymással beszélnek, később én is szeretnék még egy kicsit a közösségünkről beszélni, a vezető közösségről.

Beszéljenek arról is, hogy mi tetszik jobban: családszövetség, egyesület, liga-tagság? Ezek nem csak szervezeti kérdések. Gondolkozzanak a hivatásukról és hogy mit teszünk a gyakorlati életben.

Családnapok 1991. június 9-14., Óbudavár

1991. június 9. vasárnap este

Még nem vagyunk itt mindnyájan. Nem teljes a létszám, de elkezdjük. Önök egy hetet áldoznak családjuk számára és egymásra. Egymásra, a társuk számára. Ez jel, amelyet egymásnak adnak. Ez a jel azt jelenti, hogy te fontos vagy nekem. Annyira, hogy egy héten át veled akarok foglalkozni. És jó ezt érezni, hogy fontos vagyok a társamnak. A házasság élő, eleven valóság. Valami, ami önnön bensőnk-ből fakad. Ami él, az növekszik. És a házasság élő, eleven. Életközösség, amely bensőnk-ből táplálkozik. Nem csak egyszerűen két személy vagyunk, hanem egy „mi” vagyunk, és ez a „mi” növekszik. A „mi” növekedése nem megy mindig úgy, ahogy ezt kezdetben gondoltuk.

Figyeljenek meg egy fát ősszel. A fa elveszíti leveleit; a fa sír, lelki összeomlás előtt áll. Ezt mondja: *Azt mondták, hogy egész életem folyamán növekedni fogok, és most elveszítem a leveleimet. Nem szörnyű ez?*

Mit is mondhatnánk neki? Kedves Fa, te nem értesz a fa növekedéséhez.

Azt remélem, hogy e hét után többet tudunk a házasság növekedéséről. Arról szeretnék beszélni Önökkel, hogy miként növekedhet a mi közösségünk. A társam egy hetet szeretne velem tölteni. Fontos vagyok neki.

Lehetséges, hogy az őszben vagyunk, s egy hasonlat, hogy elveszítjük a leveleinket. Lehet, hogy tavasz van és virágzunk, vagy talán ősz van és érnek a gyümölcsök. Vagy tél van, és gyökereink a mélybe hatolnak. Akármi is történik velünk, ez a növekedésnek egy fázisa. És ez így jó. Ezen a héten rá fogunk jönni, hogy mi van velünk, mely fázisban vagyunk. És megtanuljuk jobban megérteni egymást. Azt hiszem, érzik, hogy ami a legfontosabb munka a családnapokon, azt Önöknek kell elvégezni. Önök a házastársukkal együtt: munkaközösség. A délutánok szabadok, hogy tudjanak egymással beszélgetni. Vagy nem beszélgetnek. Mert nem lehet azt mondani, menjenek és beszélgessenek, majd jöjjenek vissza, és számoljanak be, hogy miről beszélgettek. Ezt is lehet, de ezt nem szeretem. Volt dolgom olyan párokkal, akik három éven át eljöttek hozzám családnapokra, és csak utána beszélgettek egymással először.

Miről beszélgessünk egymással? Adok egy seregnyi ötletet, ami egy évré is elég. Jó lenne, ha a beszélgetéseket már a családnapokon el tudnák kezdeni.

Délelőttöként két előadás lesz. Ezeken az előadásokon újra megismerhetik magukat. Esténként pedig beszélgetnének egymással, mesélnének egymásnak. Nemrég hódmezővásárhelyi családokkal voltam együtt, és meséltek arról, hogyan találtak egymásra. Nem ismerem az ottani szokásokat, de a szilveszteri buli ott nagy szerepet játszik. Nagyon szép volt, amit erről meséltek, érezhető volt Isten keze, aki

újra és újra egymáshoz vezetett két embert. És ehhez Isten sok kis véletlent használ föl, amíg ketten egymásra találhatnak. Ez a mi Istenre találásunk módja. Isten jelekkel érint meg minket.

Ha Önök a jegygyűrűre néznek, figyelnek, annak kettős értéke van. Van egy saját értéke, mert arany, és egy jelkép értéke. Jele annak, hogy egy ember szereti Önöket, hogy egy ember azt mondja Önöknek: *Hozzád tartozom, összetartozunk.* Hasonló ahhoz, amikor a Jóistennel van dolgunk. Ő egy embert ad nekem társamul, aki önmagában érték. De a társunk jel is. Egy jel, melyet Isten ad nekem. E jellel Isten üzen, és mintegy mögé tekintve beszélek e jelről Istennel. Ezáltal új képet kapunk Istenről. Isten nagyon jó. Ott érint meg minket, ahol a lelkünk keresi a szeretetet, és ott követel, ahol az erőnket a szeretetért be kell vetnünk. Isten egymásnak ajándékozott minket, ez csodálatos ajándék, de néha nem értjük. Talán e hét elteltével jobban meg fogjuk érteni. Este mesélünk egymásnak egy kicsit. Voltam olyan családnapokon, ahol azt mesélték el, hogy mit dolgoznak az asszonyok. Egy másik alkalommal azt mondták el, hogyan építették föl a házukat. Olyasmit érdemes elmesélni, amit szívesen megosztanánk másokkal. Kérdéseket is föltehetünk este, de ez veszéllyel jár. Mégpedig azzal a veszéllyel, hogy újabb előadás lesz.

Szeretném a szentmisét is Önökkel ünnepelni, ennek időpontja legyen délelőtt, tehát reggeli után, 9 órakor. (Ha valamit evett az ember, akkor jobban érzi magát. Ez általában fontos a férjünkkel való bánásmódban, mert ha a férjünk jót evett, jobban tudunk vele beszélgetni.) Tehát 8 órakor lesz reggeli, utána szentmise. Mindig azt mondom, hogy mindenki szabad. Tessék azt tenni, amit akarnak, de tenni, amit mondok. Voltam együtt olyan fiatalokkal, mint Önök, családnapokon, és visszatekintve a hétre, mindenki azt mondta, hogy szép volt itt a szabadság. Hogy mindenkinek szabad volt jönni vagy nem. Mindig mindenki jött, az szép volt. Jó volt, hogy nyitva volt az ajtó. Egy börtön nyitott ajtókkal: (az egy) szálloda. Egy szállodába is mindenki önként jön.

Előfordulhat, hogy Önök ketten azt gondolják, időre van szükségük. A házastársak közötti beszélgetéseknek mindig elsőbbsége van az előadáshoz képest. A délután szabad, nemcsak az egymás közti beszélgetésre, de a párok egymás közti beszélgetésére is. Ha van olyan házaspár, aki szimpatikus Önöknek, akkor keressék a kapcsolatot vele.

Talán segítene, ha két csoportot szerveznénk. Lehetne, de nem akarom, mert kivezető utat szeretnék mutatni. Amikor csoportokat szerveznek, akkor azt gondolják, hogy jó volt a beszélgetés. Nem, pedig nem volt jó. Akkor jó a beszélgetés, amikor Önök ketten beszélgetnek. Ez fontos. Nem kell, szabad, de tessék tenni! Szép lenne, ha a kis társaság kirándulna az erdőbe vagy a Balatonhoz. Bensőleg ne érezzék magukat kényszerítve, csak azt tegyék, ami a szívükből fakad. Sokkal jobb, hogyha várnak, kívárnak. Jobb, ha adott esetben hét végéig várnak az első beszélgetéssel, mintha olyasmit tennének, amit kellemetlennek éreznek. Az nem segít. De ha csak egyszerűen itt vannak, majd észreveszik, hogy az egymás megértése

növekszik anélkül is, hogy beszélgetnének egymással. Ha pillanatnyilag nemigen tudnak egymással beszélgetni, akkor úgyis több időre van szükségük. Várniuk kell.

Végezetül egy gondolatot szeretnék mondani, amit Önök hoztak magukkal. Egy jelet akarok értelmezni, amelyet társuk adott. A társuk azt mondta, hogy egy héten keresztül szeretnék Veled együtt lenni a családnapokon. És ezt a jelet csak egyféle módon lehet értelmezni, a társuk azt mondja ezzel: fontos vagy számomra. Az egészen nagy dolgok néha alig hallhatók. Talán a társuk ezt kifejezetten nem is mondta egyszer sem, de ezzel a jellel kifejezte: fontos vagy számomra.

Nagyon örülök, hogy egy hétig dolgozhatom Önökkel. Mert ezzel a társuk melletti döntéssel sokat hoznak ide. Köszönöm.

1991. június 10. hétfő délelőtt, 1. előadás **A modern új világ és egyház**

Isten jelek által beszél velünk. Az emberek is beszélgethetnek egymással jelekkel. A gyöngédség jel. Vannak jelek, amelyeket Isten ad nekünk, és a kor által szól hozzánk, amelyben élünk. A mai kor igazán érdekes. Ebben a korban egy régi rend omlik össze. Hogy mennyi minden omlik össze, azt föl sem tudjuk mérni. Egy új világ jött létre. Talán mi Magyarországon ezt nem éreztük, mert a kommunista új világra nem mondtunk igent. Jól tettük. A régi világ a paraszti és a kézműves kultúra világa volt. Az új világ pedig az ipari kultúra világa, a bankok világa, a nemzetközi kapcsolatok világa. A föld minden embere közötti kommunikáció világa. Magyarország jövője nemcsak polgárainak a szorgalmától függ, hanem vezetőinek nemzetközi kapcsolataitól. És attól, hogy a magyar árukat a nemzetközi piacon el lehet-e adni. Régebben egyszerűbb volt, mert azt használtuk föl, amit az országban előállítottak. Ma ez már nem elég, külföldről akarunk autót venni, de ezért valami ellenértéket föl kell tudni ajánlani. Tehát egy új világ jött létre, és ez az új világ még nincs megkeresztelve. Még nem keresztény. A régi világ kereszténnyé válása néhány száz évig tartott. Nem tudjuk, mennyi ideig tart az új világ megkeresztelése. Csak egyet tudunk, hogy az a kereszténység, amely jó volt a régi kultúra számára, az nem felel meg a mai kornak. Egy érdekes példa: van ünnepe az aratásnak, a betakarításnak. Ausztriában, ha a parasztoznak sok boruk terem, nem örülnek. A sok bor rossz árat jelent. Az egyház pedig köszönetet mond a gazdag termésért. A parasztoznak fontosabb egy kereskedelmi szerződés. Tehát a köszönet nem szabadna, hogy a jó termésnek szóljon, hanem a jó szerződésnek. De még nincs olyan ünnep, amikor az egyház a jó szerződésekért ad hálát. Új világban élünk, az egyház szokásai a régi korokból származnak. Ez nem baj, de így van.

Isten a kor által szól hozzánk, és az első, amit nekünk mond, hogy ez a világ nem keresztény. Nem mondhatjuk, hogy vége a kommunizmusnak, most Magyarország keresztény lett. Ha ezt akarnánk mondani, akkor Magyarországot vissza kellene helyezni a középkorba. Telefon és rádió nélkül. Akkor Magyarország ke-

resztény volt, ma nem. De nem azért, mert a gonosz kommunisták mindent tönkretettek, talán azért is, de az nem fontos, hanem azért, mert egy egészen új világ jött létre. Ausztriában az egyháznak minden lehetősége megvan, Németországban is stb. Bécsben minden harmadik házasság fölbomlik. Mit mond ezáltal a Jóisten? A gyermekévek elmúltak és kezdődik a felnőtt kereszténység korszaka. Ez búcsúzás, és nagyon szép feladat. Búcsúzás egy régi kortól. Persze vannak, akik visszaálmodják magukat az elmúlt időkbe. Azt szeretnék, úgy legyen, mint a régi időkben volt. Hát, ha akarják, de az nem segít. Mit mond nekünk Isten? Hogy eljött az ideje annak a kereszténységnek, amikor saját magunk felelősséget veszünk magunkra. Korábban jó volt azt tenni, amit a szülők mondtak, ma ez nem elég. És talán nem is jó. Mert az egyes keresztény ember olyan világban él, amely nem keresztény. És nem telefonálhat percenként az anyjának, hogy mit kell tennie. Neki saját magának kell tudnia, hogy mi a jó. Ez a házasságra is vonatkozik. Régebben a szülők megmondták a fiataloknak, hogy mit csináljanak. Ez ma már nem elég. El kell vágnunk a köldökzsinórt. Mi egymáshoz tartozunk. Természetesen lehetnek barátságosak a szüleikkel, azt szabad. Kettőnkkel valami új kezdődött el. Isten szól a kor által, és minden házassággal valami új kezdődik el. Ez szép, kicsit nehéz, de szép. Egy új házat alapítunk, és ha mi egymásnak ajándékozunk magunkat, akkor nekünk ajándékozza magát a Jóisten.

Egyszer fölhívott egy anya, mit csináljak a lányommal, kérdezte. Egy kicsit kevesebbet foglalkozzon vele, azt válaszoltam. És mindjárt értette, azt mondta, az nehéz. Én mondtam, ez fontos, nemcsak nehéz.

Amikor a régi világ kereszténnyé vált, az úgy történt, hogy az apostolok a házakba mentek. Így a házak megkeresztelődtek. Gyakran olvassuk, hogy valaki az egész háza népével együtt kereszténnyé lett. Ez a keresztény légkör nagyon fontos, nemcsak nekünk, hanem a gyerekek miatt is.

Így nőtt az egyház, hogy az egyes házak kereszténnyé lettek. A gyerekek pedig kicsi koruktól kezdve belenőttek ebbe a keresztény légkörbe. Életük minden eseményében találkoztak Krisztussal. Megérezték, hogy Isten a házastársuk szívében él. Isteni szeretettel ajándékozták magukat egymásnak. Ezt észrevették a pogányok. Nézzétek, hogy szeretik egymást, és ezt nem értették, de ők is olyanok szerettek volna lenni.

A házasság szentség. Ami a szentmisében történik, az történik a házasságban is. Az Úr itt lakik. Ha mi a tabernákulum előtt térdet hajtunk, az természetes. Ha Önök előtt térdet hajtának, akkor az teológiailag helyes, mert az Úr Önökben lakik. A mi házasságunkkal a jövő világ kereszténnyé válása kezdődött el. Nem tudom, érzik-e, hogy ez kockázattal is jár. Régebben azt tették az emberek, amit a szülők mondtak. Régebben azt csinálták, amit az egyház mondott, és minden rendben volt. Ma magunknak kell tudnunk, hogy mi a jó. Ezért mondtam azt, hogy itt a családnapokon az egyes munkaközösségeket a házaspárok képviselik kettesben. És akkor

felnőtt egy házaspár, ha saját maga rájön, mit akar tőle a jó Isten. Beszélünk sok mindenről, de Önöknek kell dönteni.

Ezzel az Egyháznak egy egészen új képe van kialakulóban, szabad személyiségekből álló egyház. Amikor ezek a szabad személyiségek házasságot kötnek, akkor házat hoznak létre. Ezek a házak egymás között kapcsolatot létesítve keresztény közösséggé alakulnak (egy plébános vezetésével). Az apa a házban „a pap”, illetve a háznak az apa a „püspöke”. Ha ők ketten (a házaspár) azon gondolkoznak, melyik iskolába küldjük a gyerekeket, mit akar ebben az esetben a Jóisten, akkor ők az illetékesek, nem a pap vagy a püspök. Meg kell tanulnunk keresni és megtalálni az Isten akaratát.

Mi vagyunk a tanítóhivatal, azaz fölismerjük, mi az, amit a Jóisten akar. Mi vagyunk a pásztori hivatal. Ez nagyon szép. Tehát mi vagyunk a tanítók és a pásztorok is a házunkban, de mégis az egyháznak vagyunk a tagjai. Egy kicsit veszélyes tagjai. Mindig úgy mondom tréfásan, hogy még sok évtized kell ahhoz, míg a világiak eljutnak oda, ahol a schönstatti családmozgalom alapítása vagy a II. Vatikáni zsinat előtt voltunk. Akkoriban még szép volt papnak lenni, mert a világiak engedelmeskedtek. Ma azt csinálnak, amit akarnak. Ez nehéz, de még szebb.

Az első fázisban úgy viselkednek a világiak, mint a kamaszodó fiatalok. Mindaz ellen vannak, ami a tekintélytől származik. Fontos lehet, hogy átéljünk egy ilyen fázist. Ezt a problémát csak „késsel” a kézben lehet megoldani. Nem mindig és nem mindenütt, de néha. A házasságunk első szakaszában építjük a kapcsolatunkat, egymáséi vagyunk, senkinek sincs beleszólása. Szemem előtt egy fiatal házaspár van, közel laktak a fiú szüleivel, mondtam nekik, hogy ez így csak „késsel a kézben” megy, és természetesen csak szeretettel, kedvesen, nem keményen. Ma a következőképpen van náluk: a fiú anyja a menyétől kérdezi meg, hogy eljöhet-e Károly negyed órára, mert tudja, hogy a fia elutasítaná. A menyé viszont azt válaszolja, hát igen. Nagylelkű, ez így jó. Ez a magatartás házasságunk első éveire érvényes. Ha igazán önállóak lettünk, akkor újra barátságosabbak lehetünk, akár valakit be is fogadhatunk a házunkba. Fontos, hogy igazán önállókká váljunk, mint házaspár, és kétséges esetben inkább keményebbek legyünk.

Létezik egy kamaszkor az egyházi tekintéllyel szemben is. Ezt erősen átéljük a II. Vatikáni Zsinat után. Nem olyan egyszerű, hogy egészen szabadnak tudjuk magunkat, de mégis engedelmesek legyünk az egyházi tekintéllyel szemben. Az engedelmességnek egy olyan formája jön létre, ahol a felelősség részesei vagyunk. Mi is felelősek vagyunk azért, ami az egyház egészében történik, de kell, hogy legyen egy olyan szint, ahol döntenek. Egy közösség, amelyik nem tud dönteni, az szétesik. Az egyházi tekintélynek is meg kell tanulnia, hogy nem dönthet minden apróságban. Hagynia kell, hogy a dolgok történjenek.

Ha egyszer Önök megkérdeznék: „Mit tegyek?” Ha nem vagyok beteg, akkor a kérdésekre nem kapnak választ. De valószínűleg megkérdezném, mit gondol Ön? És mondanak valamit, és azt válaszolom, tegyék. Egy év múlva majd kiderül, jó

volt-e döntésük. Ezt egy tekintélynek is meg kell tanulnia. Ez egy vállalati vezetőre is érvényes. Aki állandóan előírásokkal irányít, annak gyenge munkatársai lesznek. Aki hagyja a munkatársait, hogy önállóan döntsenek, annak jó munkatársai vannak. Bécsben a munkatársaim három-négy folyóiratot csinálnak. Egyszer egy évben találkozom a szerkesztőkkel, és sohasem mondom meg, hogy mit írjanak. Azt mondtam, írjanak, amit akarnak, csak jó legyen. És jól írnak.

Az egyházi tekintélynek is tanulni kell, a gazdaság vezető embereivel együtt. Ez egy szép összjáték. Munkatársaim egyéb tevékenységükben is vezető személyiségek. A felelősségben minden szinten részt vesznek az újságnál.

1949-ben a schönstatti mozgalom alapítójának volt egy vitája a német püspöki karral, melynek következményeként száműzték Észak-Amerikába. 14 évig volt száműzetésben, elválasztva az alapításától. Visszatértek azt mondta: az álljon a sírkövemen: *Szerette az Egyházat!* Akinek prófétai küldetése van az egyházban, az szereti az egyházat, mégpedig a konkrét egyházat, nem pedig egy elméleti egyházat. Így van ez a felnőtteknél is. Ha már kinőttünk a kamaszkorból, akkor szüleink felé fordulva egy szeretetteljes kapcsolatot építhetünk ki. Egy próféta, aki felnőtt már, az szereti az egyházat. Még akkor is, ha ez az egyház keresztre feszíti.

Mit jelent ez nekünk? Azt jelenti, hogy mi ketten egy új kezdet vagyunk, együtt egy házat építünk. Szép: egy házat – Egyházat. Ez az egyház jövője. Ezért keressük a bennünk lakó Istent. Isten a legnagyobb érték az ember számára. Mi az érték? Érték az, ami az embereket boldoggá teszi. A Szahara vándorának egy liter víz az érték.

Isten jeleket ad azáltal, hogy olyan dolgokkal ajándékoz meg bennünket, amelyek értékesek számunkra.

Beszélgessenek egymással arról, mi az, ami kettőnkél szép. Van a mi kapcsolatunkban valami, ami szép, amely számunkra értékes. Emögött a szépség, érték mögött fölfedezzük a Jóistent. Akkor leszek abban a helyzetben, hogy Isten akaratát keressem és megtaláljam, ha előtte fölfedezem az ajándékait. Mit ajándékozott Önöknek a Jóisten? Ez az első feladatuk. Talán egyszerűen azt mondom a társamnak: jó, hogy te vagy nekem, vagy örülök a gyerekeinknek. Ne a nehézségeket firtassák, majd azokra is rátérünk. Kérdezzék, hol, mivel ajándékozott meg bennünket a jó Isten. Egy hitből fakadó megismerésről van szó, persze az emberi szellem által történő megismerésről is, és az érzékek által történő megismerésről is. Hiszen érzékelem, ami a családomban történik. Tehát megismerés a hit, a szellem és az érzékek által. Ha fölfedezem, mit ajándékozott az Isten nekem a társam, a gyerekeim által, és ha ezek mögött az ajándékok mögött meglátom az Urat, akkor ez egy hit által történő megismerés. Ezt a fölismerést senki sem teheti meg helyettem.

Ha a hitvallást hívó lélekkel imádkozom, az is egyfajta fölismerés, de az az egyház által létrehozott, adott dologba való bekapcsolódás. Tehát föl kell ismereni az ajándékokat, amelyeket Isten adott. Ilyen az érett keresztény. Talán ahhoz szoktunk hozzá, hogy bekapcsolódjunk az egyház hitébe, és az azokból fakadó fölismerésekbe. Ma ez nem elég. Ma föl kell fedezni, mi az, amit a Jóisten szemé-

lyesen nekünk adott. Ez szép. Lehet, hogy tévedünk, miért ne? Emberek vagyunk. Akkor is tévedhet valaki, ha imádkozza a hitvallást. Vagy talán biztosak abban, hogy amikor azt mondjuk, Szentlélek, mindnyájan ugyanazt is gondoljuk?! Az emberi megismerés mindig korlátozott, de nem akadályoz meg bennünket, hogy a hitünk fényével éljünk. Ha nem tudok egészen jól főzni, az még nem ok arra, hogy egyáltalán ne főzzek. Idővel az is jobb lesz. A hit fénye világosabb lesz bennünk. 10 év múlva nagyobb biztonsággal ismerünk föl dolgokat, mint ma. Önöknek van egy nagy előnyük: ketten vannak. Segíthetnek egymásnak. Tehát az első feladatunk: mi az, ami szép nálunk, kapcsolatunkban, családjukban. Vagy a hit fényével nézve: Milyen ajándékokat kaptunk a Jóistentől?

Gyermekével Szűzanyánk, szent áldását adja ránk! Ámen.

1991. június 10. hétfő délelőtt, 2. előadás

Az új ember

Az egyik résztvevő kérdése: A szünetben tettem föl az atyának néhány kérdést és javasolta, hogy mindnyájatok előtt tegyem föl, aztán majd a válasz módját kitalálja.

Az első kérdés akkor jutott eszembe, éppen az elején, amikor beszélt az új világról és az új világban lévő feladatokról. Az új világ képében megpróbálta föl-vázolni és emlegette a bankokat és az új termelési eszközöket, a hírközlés hatalmas fejlődését. Nekem már régen az a gondolatom támadt, hogy biztosan el fog jönni egy másfajta új világ, de nem ezek lesznek a jellemzői. Most elnézést kérek a villamosmérnököktől, mert ma a hírközlés és a bankok világa a meghatározó. De a világ lényegét tekintve ezek periferikus jelenségek. Szerintem az emberiség vissza fog térni az ősi emberi foglalkozásokhoz. Most lehet, hogy elfogult vagyok fazekasságom miatt, de a modern ember annyira el tudta veszíteni a kapcsolatot a földdel, a természettel és magával az emberiséggel, hogy ha nem pusztult el még teljesen, biztosan el fog. Tehát a jó út szerintem minél inkább vissza a természetességhez. Itt most rögtön a fogyasztói társadalmat is megtámadom: ha a fogyasztói társadalom világának vége lesz, akkor a bankok és a hírközlés világa sem lesz olyan jelentős. Ez volt az első kérdésem...

Tilman atya: Köszönöm, ez elég!

Kedves Családok!

Egy fejlődés kezdetén vagyunk. Éppen hogy elkezdtük a személyi számítógépet használni. A kommunikációt is éppen hogy elkezdtük kiépíteni. Az előttünk álló, jövődől világban a kommunikáció sokkal „sűrűbb” lesz a mainál. Természetes, hogy mindenkinek lesz telefonja, természetesen lesz mindenkinél hordozható telefon. Barátaim közül sokaknak ott van a telefon az autójukban és kimehetnek vele. Lehetséges telefonon írásos anyagot küldeni (fax). Nem is drága, elég olcsó. Vannak barátaim Dél-Afrikában. Fogom a papírt, amire írtam, tárcsázok, ott pedig

kijön a szöveg. Ez egy családközösségnek nagyon hasznos. Vallásos elgondolásokat (pl. a gyermeknevelésről) tudunk egymásnak közvetíteni. A legutóbbi családos tanfolyamon gyakoroltunk előadást tartani. Természetesen felvettük videóra.

Voltam egy családnál, akiknek volt egy 7 éves fiuk. Este megköszöntük azt, amivel a Jóisten megajándékozott minket a nap folyamán. Mindenki mondott valamit. A kislány azt mondta: „Köszönöm, hogy a programomat olyan jól meg tudtam írni.” Hétéves és a számítógéphez programokat írt! Aztán 12 plüss állattal bebújt az ágyba, elégedett volt velük. Olyan világ felé megyünk, ahol az emberek nagyon szoros kommunikációban élnek. Az iraki eseményeket abban az időben, amikor lejátszódtak, a szobánkból is láthattuk. Ha Xavéri Szent Ferenc Indiából levelet írt Loyolai Szent Ignácnak (Párizsba), a válasza másfél évet várhatott. Ma Xavéri Szent Ferenc betenné a faxba a levelet és fél órán belül jönne a válasz. Ez megváltoztatja az embert. Igaza van, nagy teret kell szentelnünk a természet számára, de a telefonokat nem fogjuk a Dunába dobni, a faxot sem, a tv-t sem, a számítógépet sem. Mindezek egy tanyán is ott lesznek. Azért is, mert ezek nélkül már nem lehet egy gazdaságot működtetni. Amivel az ember a munkahelyén él, egész nap, azt szeretné otthon is használni.

Mi ennek a következménye a mai emberre? Terjed a tömegemberség.

Sok-sok ember ugyanabban az időben ugyanúgy reagál és a művészet abban fog állni, hogy úgy manipulálják az embereket, hogy azt akarják, amit én akarok. A kommunisták is megpróbálták ezt, de a kommunisták buták voltak. Gyakran megvolt a kísértésem, hogy segítek nekik a jelszavakat megreformálni. Egy nap alatt az egész jelszórendszert megreformáltam volna. És jobbak lettek volna a jelszavak. Mindez eddig egyszerűen buta volt. Budapesten fiatalokkal voltam együtt. Azt mondtam nekik: most kezdődik az igazi rabság számotokra. Csodálkoztak. Megkérdeztem, ki ismeri a Lacoste nevet. Mindenki ismerte. Megkérdeztem, ki szeretne egy Lacoste-pulóvert. Mindenki akart. Azt kérdeztem, miért akartok ilyet, és nem tudták. Megmagyaráztam nekik: Azért akartok Lacoste-pulóvert, mert volt néhány ember, akik fölfedezte, hogy Magyarországon vannak fiatalok, akiknek van pénzük. Elhatározták, hogy ezt a pénzt megszerzik azzal, hogy Lacoste-pulóvert adnak el nekik. Gondoskodtak arról, hogy akarjatok magatoknak Lacoste-pulóvert, és ti akartok is. Ez a tulajdonképpeni rabszolgaság. Az a tömegember, aki azt akarja, amit a többiek, és nem tudja, hogy miért. Így vezetik ma az embereket. Ez pár fokkal súlyosabb a kommunizmusnál. Ez nem életveszélyt jelent, hanem lélekveszélyt. Így adják el a fogamzásgátló pirulát is. Világszerte a pirula-üzlet 400 milliárd forint. 400 milliárd forintból sok újságíró meg lehet vásárolni, jut arra is. Így vezetik a tömegembert. Mindenki azt gondolja, hogy ez egy egészen természetes dolog. Nálunk nyugaton abban áll a „kunszt”, hogy elérjem azt, hogy azt akarják az emberek, amit én akarok. A természetes fogamzásszabályozás útja éppen olyan biztonságos, mint a pirula. Ez tudományosan bizonyított. A Pearl-indexe ugyanakkora. A Pearl-index a 100 női évre eső nemkívánt születések száma. Akik a pirulát

el akarják adni, féltik az üzletüket. Már meg is indult a kampány a természetes fogamzásszabályozás ellen, mielőtt az még társadalmi méretekben elterjedt volna.

Másik példa: Egy olyan világnak, mely minél több dolgot el akar adni, nincs szüksége olyan emberekre, akiknek nincs szükségük erre a sok dologra. Aki nagycsaládos, nincs olyan sok dologra szüksége, mert a közösségben tudnak az emberek egymásnak örülni. Nincs szükség drága játékokra, mert van a gyerekek testvére. A játéknak nincsenek ötletei, de a testvérnek vannak. A játék nem ver meg, de a testvér igen. Ez az élet. Ez szép, ugye? Ezért vannak a kétgyermekesek. És, és, és...

Olyan világban élünk, ahol a véleményalkotást kívülről irányítják. Ez az új világ. Ennek az új világnak új emberre van szüksége. Az elmúlt korok gyermeke elvész ebben a világban. Ennek a világnak szabad és erős emberre van szüksége. Ugye megértik, hogy az az ember, aki egyszerűen csak igent mond, az igent mond a reklámra is, igent mond a tömeg véleményére is. A jövő kereszténye tud saját maga dönteni. Van személyes megtapasztalása Istenről. Erről van szó, hol találkoztam Istennel. Természetesen jó, ha Isten különleges jeleket küld. Például megbízza a Szűzanyát, hogy jelenjen meg. Akkor aztán mennek oda az emberek, ahol az istenit érezhetik. Ez jó, de nem elég! Hosszú távon magunknak kell Istent megtapasztalni. Nem csak nézni, hogy másoknak van ilyenjük. Erről van szó. Hosszú távon a keresztényeknek olyan típusa kell, hogy létrejőjön, aki állandóan beszél Istennel, és Isten őhozzá. Akiben él a saját azonosságának egy egészen erős érzése. Ezek egy vonalas vázlat ábrái voltak arról, amit mondtam. Azt mondtam, hogy gondolkozzanak el azon, mi szép Önöknél, mit ajándékozott nekünk a Jóisten. Hát... Ha a Jóisten egy Mercedest ajándékozott volna, miért ne! Akkor a Mercedes a Jóisten ajándéka. De általában valami más. Általában a társam, a gyermekem vagy a társam mosolya, vagy egy beszélgetésünk, vagy az egymásban való örömünk. Ez egy új öntudattal bíró ember. Az az ember, aki gazdagnak érzi magát, mert az Istentől van. Ez az ember úrrá lesz a tömegen. Nem azért boldog, mert azt teszi, amit mindenki más. Azért boldog, mert tudja, hogy Isten szereti őt. Jó!

A gondviselésről

Még egy második gondolatot szeretnék hozzáfűzni. Isten egyes személyek által ajándékoz meg minket. Ami velünk történik, az jelzés a Jóistentől. Elgondolkozhatnának egyszer azon, mi mindent tett a Jóisten, hogy Önök egymásra találjanak? Sok apró véletlen fordult elő. Akkor még egyszer földidézhetem az eseményeket. Még egyszer beszélhetek minderről a társammal. Az események mögött megláthatom a Jóistent.

Izrael népe is így élt. Visszatekintett, mi minden nagy dolgot cselekedett velük a Jóisten. Az Egyiptomból való kivonulást például minden évben megünneplik. Nem akarnak egy ünnepet létrehozni, amikor az élményeiket megbeszélik? Nem akarnak este egymáshoz ülni és megköszönni, amit azon a napon a Jóisten ajándé-

kozott nekünk? Egy fiú a számítógépes programmal fölfedezte a Jóistent. Ezt azért tudom, mert a családban vallásos légkör uralkodott. Az apa konstruktőr a Philips-nél. Egy 35 fős fejlesztő csoport vezetője. Ő e mögött a termék mögött meglátta a Jóistent. Nem az a fontos, hogy milyen nagy dolgot hozunk létre, fontos, hogy mögötte lássuk a Jóistent és beszéljünk vele. Akkor idővel így meglesz a saját, szent történelmünk. Ha látjuk, hogy Isten velünk, kettőnkkel tesz valamit, akkor jobban meg tudjuk azt is köszönni, amit az üdvtörténet folyamán tett. Valóban méltó és igazságos, illő és üdvös, hogy hálát adjunk Neki. Akkor hálát adunk a személyes dolgokért és mindazért, amit Krisztus által tett. Akkor az életünk egy hála lesz.

Ez a második kérdés, mit szeretnénk megköszönni. Vannak együtt átélt eseményei az életünknek, amelyeket meg akarunk köszönni. Talán amikor a férj a feleségéhez vonzódott, talán amikor az egymás iránti gyengédségük szép volt, vagy amikor egyik a másikat valamilyen veszélytől megóvta. Vagy amikor úrrá lettünk valamilyen nehézségünkön. Ez a második kérdés nagyon hasonló az elsőhöz. Nem is lehet elválasztani, ha azt kérdezem, mi szép nálunk, vagy hogy mit akarunk megköszönni. Ez egy érem két oldala. Hogyha a családnapiak olyan családok vannak együtt, ahol már nagyobb gyermekek vannak, akkor este a gyermekekkel mondunk köszönetet. Akkor a gyerekek is megköszönik a futballozást, az ebédet, a szép időt stb., jó?

Egy családban volt két testvér, Róbert és István. Este a családi körben mindig köszönetet mondtak az esti imánál. Egyszer István azt mondta: „Jóisten, köszönöm Róbertet!” És Róbert mondta: „Köszönöm Istvánt!” Akkor egymás nyakába borultak. Ez így ment egész héten át. Aztán megint valami más jött. Elképzelem, ahogy ott állnak ketten a Jóisten előtt (nem akarok most nevetek mondani): „Jóisten, köszönöm ezt a lányt. Jóisten, köszönöm ezt a fiút.” Ez az élet, a keresztény élet. Valóban méltó és igazságos, illő és üdvös, hogy mindig és mindenkor hálát adjunk Néked.

Nem tudom, hogy most jó lesz-e, hogy így alakítsuk az esti imát. Tulajdonképpen ezt a gyerekek számára találtuk ki. Most nincsenek nagyobbak. Mit gondolnak? Ezt maguk között is megbeszélhetik. Nem tudom, megértettek-e? Mindig félek attól, hogy manipulálás lesz. Elmondtam, hogy ez miért probléma. A tömegember szívesen hagyja magát manipulálni. Jól érzi magát és százezer ember ujjong: „A japán csoda nálunk is lehetséges, Minolta...” Második János Pál pápa lélektanilag ugyanaz. Lélektanilag, nem tartalmilag persze. Ez a mi problémánk a modern keresztény életben. Mennyi az egészen személyes döntés abban, amit teszünk? Ha elérem azt, hogy mindenki a levegőbe emeli a kezét és kiabál: „Jézus”, mit nyerünk ezzel? „Holnap valami mást beszélnek, mondják: Minolta, vagy valami mást: Lacoste...” Ezt meg lehet csinálni a kisgyermekkel. A gyerekeknek mondhatom, hogy köszönetet mondunk a Jóistennek. Aki átélt valami szépet, mondhatja. Megtehetem ezt magukkal is. Felnőtt embereknél a döntések hosszabb ideig tartanak. Ezért mondtam, hogy tartsunk csendet, s a csendben mondja mindenki a maga ké-

rését. Hogyha azt mondom, hogy mindenki mondhat hangosan egy kérést, már létrejöhet egy finom lelki nyomás, mert mindenki úgy gondolja: *Hát, most mondani kell valamit.* Azt nem akarom! Kérdeztem, mit csinálnának este? Imádkozzunk így, vagy pedig az esti együttlétünk végén, tehát fél tízkor öt percig csöndben legyünk? És mindenki úgy köszön magában a Jóistennek, ahogyan jó neki. Ha tudnám, hogy szabadnak érzik magukat, igazán szabadnak, hogy egyik is mond valamit, a másik is mond valamit, vagy nem. „Köszönjük, szép volt, Jóisten. Ez ma szép volt.” De szabadnak érezni magunkat! Jó?

Ha már jobban ismerjük egymást, talán egy családcsoportban, ott már ez könnyebben lehetséges, akkor már bizalmasabbá válik a kapcsolat. És most mit csináljunk? Ebben a körben ők a vezetők (*Péterekre mutat*). Én nem vagyok igazán vezető. A mai pap csak mondja: Tessék dönteni erről!

Tehát miről szeretnének ma beszélgetni?

1. Mi szép nálunk?

2. Mi szépet éltünk át együtt?

Vagy az érem másik oldala:

3. Miért akarok köszönetet mondani a Jóistennek?

Nem kell, de szabad! De tessék tenni! Dönteni, hogy együtt csinálunk valamit: esti imát tartunk és mikor.

Gyermekével Szűzanyánk, szent áldását adja ránk!

1991. június 10. hétfő este

A schönstatti hivatásunk

Néhány szót, természetesen úgy, hogy az mindnyájunk számára érvényes legyen. Isten szól hozzánk, azáltal, ahogy itt vagy ott látunk, megfigyelünk valamit. Itt szeretnék néhány törvényszerűséget kiemelni, melyet megfigyelhettem. Az első: az egymással (társunkkal) való találkozás egy nagyon személyes dolog. Ebben teljesen egyedül vagyunk. Minden jó tanács messze elmarad attól, amit megélünk. Nagyon személyesen állunk egymással szemben. Ez egy kaland. Nem tudjuk, mi lesz a vége. És mégis merjük ezt az egymással való életet. Te egyszeri vagy számomra az egész világon, és én megkockáztatom, hogy veled együtt fölépítsünk valamit.

A második: A hitben való utunk (Isten felé) egy nagyon személyes út. Itt is – bizonyára érezték – vannak egészen sajátos utak. És mi magunkat Istennel szemben egészen személyesen éljük meg. Eddig különben csak a nagy prófétáknál ismertük ezt, hogy magányosak voltak Istennel. Talán azt hittük sokáig, hogy a sok-sok ember közül vagyunk egy, akik hisznek, s hogy ránk azt kell alkalmazni, ami a katekizmusban áll. De ott, ahol a társunkat (vagy ahol Istent) kerestük, másképpen volt. Ott magányosak voltunk Istennel szemben, mint ahogy Mózes az égő csipkebokor előtt, vagy mint Izajás, aki a templomban nagy látomásban látta Istent.

A harmadik: A házasságra való elhivatottság tényleges, igazi hivatás. Régebben talán azt gondoltuk, a papi hivatás az az igazi hivatás vagy az apácáké. És az, akinek nincs hivatása, az megházasodik. Ez helytelen. Gyakran előfordul, hogy a Jóisten rávezet valakit annak tudatára: neked egy valóságos elhivatottságod van. Ha a házasságra hív valakit, hogy teszi ezt a Jóisten? Egy időre papi hivatást ad neki vagy szerzetesnővéri hivatást. Mert más úton sok embernél a Jóisten nem is tudja ezt az elhivatottság-érzést fölébreszteni. A mi (magyar schönstatti) iskolánk még túl kicsi. De ezáltal tanulhatja valaki, hogy ismerkedjen a gondolattal, tudattal: elhivatott vagyok, van elhivatottságom. Aztán a Jóisten a házassághoz vezeti őt. Nagyon szép látni, ahogy itt Isten működik.

A negyedik: A hívást követjük, engedelmeskedünk neki. Ez nehéz. A Jóisten egy angyal által szól hozzánk, amin elgondolkodunk, tervezünk.

A Jóisten a gondolkodásunkat, a gondolatainkat szintén betervezte. És a szívünket is beleépítette a terveibe. Ez egy csodálatos valami. A Jóisten a szívünk által közli velünk a hivatásunkat. A szívünknek a hajlama által mondja, hogy mire vagyunk elhivatottak.

Nem csak, hanem is. És ebben láthatjuk azt is, hogy ő egy jó Isten. A jó Isten, aki kedvességgel áll az emberrel szemben. De ez csak az egyik oldal. Nagyon gyakran kötődik az elhivatottsághoz szenvedés és kereszt is. Mózes kétségkívül egy tehetséges vezető volt, és kétségkívül szívesen is csinálta. A kor magaslatán állt, nagyon képzett volt. De az Istennel való dialógusában, az égő csipkebokor történetben érezhető, hogy nem érzi igazán a rátermettségét. Tudja, hogy ez nagyon nagy neki, és mindenféle kifogást talál. De az Isten minden kifogást kivesz a kezéből. A végén nem tud semmi újat mondani. És akkor azt mondja: *Uram, akkor inkább küldjél valaki mást.* Ez van a mi kapcsolatunkban is. A kereszt bele van rajzolva a hivatásba. Egyrészt örömet okoz, másrészt keresztet jelent. Ez a hivatásnak az ismertetőjele. Azt mondtam, hogy egy hivatás a munka által is megszerezhető. Természetesen a hívás a Jóistentől van. De ha dolgozunk rajta, akkor a Jóistennek könnyebb minket elérni a hívásával.

Ötödik: Elhivatottságunk másokért van. Mint ahogy Mózes hivatása, Izajásé, vagy Szent Pálé is. A mi esetünkben először is itt van a társunk. Arra vagyunk hívatva, hogy őt a mennyországba vigyük, és hogy szentté váljon. Nem lesz az ember szentté kereszt nélkül. Ezért szívesen imádkozzuk: Életszentségem eszköze, dicsértéssel mindörökké! Szentté válásom eszköze, dicsértéssel mindörökké!

A társam a szentté válásomnak az eszköze. Ő az én keresztm. Így imádkozunk: Szentté válásom eszköze, dicsértéssel mindörökké!

Egymás számára vagyunk elhivatottak. A hivatásunk a gyermekeinknek szól. Arra vagyunk hívva, hogy a család, az emberek egész körét befolyásoljuk.

Így jött létre eredetileg az egyház. A keresztények házai vonzóak voltak és egyre többen jöttek oda, mert ott jól érezték magukat. Mert az ő útjukat meg akarták ismerni. És mert ők is ezt az utat akarták járni, kis keresztényekké akartak válni.

A presbiterek jöttek a házakba, ott ünnepelték a szentmisét az emberekkel. Egyre többen lettek, akkor egy falat kiszedtek. És még többen lettek. Hogy hol találkoznak, akkor az illető család nevét mondták. Akkor még egy falat ki kellett dönteni. Aztán lebontották a házat, és a helyén egy templomot építettek, Isten Háza. Isten Háza megtartotta a régi családnevét. Ezért van a templomainknak maig nevük. Ez arra emlékeztet, hogy a családoknál kezdődött minden. Csakhogy aztán az Egyház megnövekedett, és valahová, egy üres telekre építettek templomot, akkor azoknak is akartak nevet adni, és egy vértanú nevét adták neki.

Az általános légkör már nem keresztény. Az új világ még nincs megkeresztelve. Ez nem baj, ráérünk. Az új világ megkereszteléséhez vezető út éppen olyan, mint ahogy a középkori keresztény kultúra létrejött. Nem a keresztény szervezetek útján jött létre. Az is jó. De az Egyháznak egy új kezdete ebben a modern világban a családban fog végbemenni. Úgy, mint ahogy az Ősegyház létrejött.

Először itt vagyunk mi ketten, aztán a gyerekeink. Szép, ugye? Igazi keresztény légkör ebben a családban, és akkor az emberek jönnek. Szép. A családjaink ezt gyakran elmesélik, hogy mindig egy csomó gyerek máshonnan is ott van náluk. Jönnek a barátok, és minden lehetséges emberek. Azt kérdezzük akkor magunktól, hogy ki lakik itt tulajdonképpen? Ez jó. Így növekszik az Egyház. Kis kereszt természetesen, de nekem is megvan a keresztem. Önmaguknak is lehet keresztjük. Később nem kevesen Önök közül egy egész csoport embert, kört fognak vezetni. Sokak támaszává tudnak lenni, sokan kérnek tanácsot Önöktől. Sok házaspár fog Önökhöz jönni. És akkor estéken keresztül fognak beszélgetni. Aztán elmennek, és 4 hétig bírják Önök nélkül, de azután megint jönnek. Természetesen. Ez az életünk, feladatunk, hogy sok családnak és sok embernek a szellemi központja legyünk. Ez jön, biztos!

De először is egymás számára vagyunk. Először egymásnál tanulunk meg szeretni. Először azt tanuljuk meg, hogy együtt meglássuk Istent, aki velünk, nálunk van.

Amikor azt mondtam, a házasság hivatás, azt akartam mondani: ez a jövő egyháza. Ha 50 év múlva egy plébánost megkérdeznék, hogy milyen nagy az egyházközsége, azt fogja mondani: 12 ház. A házakat olyan értelemben érti, hogy a ház, amely körül kialakult egy ilyen közösség. Ez volt az ősegyháznak is az alapja. Olvassák el egyszer a Római levél 16. fejezetét. Pál üdvözli az ismerőseit Rómában. Megemlíti egy nevet és a közösséget, amely az ő házában összejött. A holnap olvasmány az Apostolok Cselekedeteiből lesz, ahol valaki hívó lett az egész háza népével együtt. Ez fontos: az egész ház. Tehát nem csak házasság, nem csak család, hanem egy egész ház. Ez a feladatunk.

Nemcsak magunknak élünk.

Most mondok valamit, ami vigaszt jelenthet. A papok képzésére van a papi szeminárium. Mi pedig kis házassági szeminárium vagyunk, jó? Egy hét családnapi minden évben. Látják, én hiszek abban, hogy a Szűzanya szeretné vezetni az

Önök szemináriumát. A módszer nagyon egyszerű. Önöknek sok embert kell majd vezetni és tanáccsal ellátni. Ezért a Szűzanya küldi Önöknek mindazokat a nehézségeket, amelyek később az embereik nehézségei lesznek, akiknek majd tanácsot kell adni. És arra kényszerülnek, hogy ezeket a problémákat a saját házasságukban megoldják. Amikor aztán eljön az idő, hogy másokat tanáccsal kell ellátniuk, akkor nagy szuverenitással beszélnek, és mindenki gondolja: honnan tudják ezt?

Kérdezzék meg a Gódány családot, volt-e már nehézségük?... Barátaim, fél év múlva találkozok két családdal és azt kérdezik egymástól: „Hogy áll a képzésetek?” Válasz: „Hogyha én ezt tudtam volna, el sem mentem volna oda soha! Azt gondoltam, megszabadulunk a nehézségeinktől, de nálunk egyre több lesz!” Természetesen papokat 5 évig képeznek ki, és meddig tart a mi kiképzésünk? Egy schönstatti atya kiképzése még tovább tart, körülbelül 12 évig. Meddig akarják, hogy tartson az Önök kiképzése? Ez nagyon szép. Annak a tudata, hogy Isten vezet bennünket. Amikor a többiek harcolnak, vitatkoznak és mi is vitatkozunk velük, az kiképzés az apostolkodásra. Ez szép. Akkor mindennek megvan az értelme. Megoldjuk a problémákat a testvéreink számára. Nem csak magunknak élünk!

Hogyha pillanatnyilag nincsenek problémáink, azért nem kell, hogy rossz legyen a lelkiismeretük. Ennek ellenére itt maradhatnak. De az időt ki kell használni, hogy növekedjenek a szeretetben. Az egymás és Isten iránti szeretetben. Erről volt szó ma délelőtt. Természetesen beszélgetünk egymással.

Szeretném, hogy megtanuljunk egymással, egymásról beszélgetni. Ez valami más, mint beszélgetni a gyerekek neveléséről. Egymással beszélünk, egymásról. Elgondolkozunk azon, hogy mi szép nálunk? Mivel ajándékozott meg minket a Jóisten? És erről beszélünk. Talán ezt egy egész este is tehetnék. Elgondolkozni azon, mi volt szép ma, mit adott nekünk a Jóisten? Nem kell, de szép. Ezáltal megszerezzük annak a megtapasztalását, hogy Isten kettőnket vezet. Vagy mondunk egymásnak egymásról valami jót. Talán mondom a feleségemnek, hogy „szép vagy”. Az nem nehéz. A szépség az egy belülről való kisugárzás. Ha élő, eleven szemeim vannak, akkor meglátom ezt a szépséget, ezt a belülről fakadó kisugárzást. És ezt megmondom a feleségemnek: Ha nem látom, hogy szép a feleségem, akkor az a szemeimen múlik. Akkor hozza el a feleségét hozzám, és én megmondom Önnek, hogy mi szép van a feleségén. De nem az orrát, vagy a szemét említem, hanem azt mondom, ami belülről sugárzik, fénylik, ragyog. Nekem azt nem nehéz látni. De nekem valamivel több tapasztalatom van, mint Önöknek. 30 éve keresem az emberekben ezt a ragyogást, ezért meg is találom. Azonkívül itt van a Szentlélek, aki segít.

Természetesen. Nem szeretnék tehát megmondani a feleségüknek, hogy ő szép? Nem szeretnék valami jót mondani a férjüknek? Vagy olyan nagy részvéttel vannak maguk iránt, hogy semmi jót nem találnak öbenn? Most szigorúan beszélek. Nem szeretnék ma este egymásnak, egymásról valami jót mondani? Nem kell,

de szép lenne. És azt mindig, és mindig újra. Ez az életünk. Ha a társunkban a Szentlelket, a Jóistent fölfedezzük, akkor nem esik nehezünkre ezt meg is mondani.

Ne tegyenek úgy, mint a tehenek a karámban. Ott nagy állatsűrűség van. A legelő körül kerítés van, ma villanyáramot vezetnek benne, régebben szögesdrótot használtak. De a tehenek kidugják a fejüket a kerítés alatt és kívülről legeltek. Ami kívül van a kerítésen, az jobban ízlik. Barátaim, ne úgy, mint a tehenek a karámban! Tessék belül maradni és ne kívül akarjanak legelni. Az egész rét belül is tele van füvel.

A gyakorlati munkára vonatkozóan a családi hetünkön:

A kicsi gyerekek ne maradjanak mindig a gyerekvigyázóknál. Próbálják meg behozni őket, és akkor itt bent lesz egy kis szép színház.

Az én tapasztalatom a következő: Egy olyan családi hét, amely el tudja viselni a gyerekeket, az nagyon áldásos. A Jóisten szereti ezt. Már sok előadást tartottam gyerekkibálás közepette. A magnószalagoknál ez egy kicsit nehéz. Ezt a kibálást is fölveszik ezek a szalagok, és nehezebb leírni őket. Talán olyan utat keresünk, hogy ha túl hangos lesz a lárma, akkor kivisszük őket. De nem nekem túl hangos. Igazán nem. Ez egy különös karizma, amit a Jóisten adott nekem. Hogy mennyit viselnek el Önök, azt Önöknek kell eldönteni. Hát, biztos vagyok benne, hogy Önök erősek. Jól mondtam? Hozzuk be a gyerekeket, és akkor nem kell az anyáknak kívül maradni. Jó? Nem kell, de szabad. Olyan csendes előadást, mint ma délelőtt, egész évben nem tartottam. Mert a bécsiiek előadásain a gyerekek mindig benn vannak. Volt egy zárómise, a családi hét zárómiséje. Egy gyerek hangosan kiabált, ordított torkaszakadtából. Én prédikációt akartam tartani, s akkor a karomba vettem a gyereket, amin ő annyira elcsodálkozott, hogy megnyugodott. És akkor a gyerekkel a karomon prédikáltam. Mindent lehet.

Manapság nagyon sok gyereket megölnek. De mi elviseljük őket. Ezt szereti a Jóisten. Még itt maradunk 5 percre csendesen, ez volt a döntésük.

1991. június 11. kedd, 1. előadás **A szeretet három típusa. Mit kíván a társam?**

Kedves Családok!

A hit fényében látjuk egymást. A társunk mögött látjuk a Jóistent. De Isten nagyobb, mint mi vagyunk. Ő nemcsak az az Isten, aki gyengéd hozzánk, hanem ő az az Isten is, aki Jézust a keresztre hívta. Ő az az Isten, aki a vértanúkat a vértanúságra hívta. Az az Isten, aki a nagy szentek életében fölállította a keresztet. Tehát hogyha találkozunk Istennel, akkor találkozunk mindig a kereszttel is. Vagy másképpen kifejezve, ha valahol nincs kereszt, akkor meg kell kérdeznünk, hogy valóban megtaláltuk-e Istent? Fölfedezzük a Jóistent a társunk mögött. És a társunk kereszt is a számunkra. Mit jelent ez? Egy meghívást jelent, hogy jobban szeressünk, még inkább szeressünk. Amikor szeretünk, akkor valamennyire mindig magunkat

is szeretjük. Ez jó! Mert a Jóisten teremtett minket és a Jóisten szeret minket, tehát mi is szeretjük magunkat. A szavak is jók. De gyakran úgy mondjuk azt, hogy „te”, miközben ez azt jelenti tulajdonképpen, hogy „én”. Azt mondjuk, hogy szeretlek, de csak a szeretett személynek a kellemes közelségét keressük. Ez szép számomra, hogy a közeledben lehetek, ezért szeretlek. A szeretetnél megkülönböztetjük a szeretet három síkját. Először a természet síkját, ami azt jelenti: itt van valaki és én vonzódok hozzá. Két fiatal szereti egymást... És lángolnak! Mit tartsunk e felől a szeretet felől? Ezt szabad és jó. Ez jó, ugye? Ez jó! Szép, ha jól érezzük magunkat valakinek a közelében. Ilyenkor kigyullad a természetünk. Ennek a természeti, primitív szeretetnek két tulajdonsága van. Egyszer szűk, ami azt jelenti, hogy az a fiatalember, aki mondja: szeretlek, megharagszik, ha az anyja valamit kíván tőle, akar tőle. De a barátnőjével órák hosszat el tud beszélgetni. Szeretlek, igazán szeretlek, igazán szeretlek. De egy szűk szeretettel. A második tulajdonsága az, hogy önző ez a szeretet. Mindenekelőtt azt az örömet és boldogságot keresem, amelynek részese leszek a másik által, amiben részesülök. Ez nem baj, de tudnunk kell, hogy itt erről van szó. Ez a primitív szeretet az első lépcső. Bennünk is megvan ez a primitív szeretet. Azon vesszük észre, hogy hamar megsértődünk. Vagy hogyha egy közösségbe jövünk, akkor azt kérdezzük, hogyan hatok a többiekre. Mit gondolnak a többiek rólam? És a többi. Jó? Ez nem baj, szép. De egy kicsit primitív, ösztönös szeretet. Önmagunkat keressük. Az is lehetséges, hogy belépünk egy körbe, ahol emberek vannak és ott másként gondolkozunk.

Ha a szeretetünk érettebbé vált, akkor ez másként néz ki. Akkor ha belépünk egy emberi csoportba, örülünk a többieknek. Azt mondjuk talán, olyan erős emberek, olyan szépek, olyan kedvesek, igazán szép ebben a körben. Nem azt nézem elsősorban, hogy mit kapok a többiektől, mit tesznek ők értem, hanem örömöm telik a többiekben. Hogyan beszélek a társamhoz? A szívem mélyén, csöndben. A társam igazán csoda! Neki semmi sem lehetetlen! Igazi csoda! És amit csinál, olyan szép! Jó? Beszélek a társamról és örülök neki. Vagy megkérdezhetem, hogy hogyan viselkedik velem szemben. Kedves vagy szimpatikus és a többi. A szeretetnek ezt a másik módját nevezzük úgy, hogy természetes szeretet. Az ember lelki, szellemi szeretete. Nem azt nézem, mit élek át a másiknál, hanem a másik értékét keresem és látom. Nagynak igyekszem látni a másikat.

A harmadik foka a szeretetnek a természetfölötti szeretet. Nézem a Jóistent, szeretem őt, és látom, hogy a Jóisten szereti a társamat, és én Istennel együtt szeretem a társamat. Ez egy egészen egyszerű dolog. De ha ezt tudjuk, akkor szentek vagyunk. Egyszerű. Nézzük a Jóistent: Isten szereti a társamat, Istennel együtt szeretem a társamat. De a másik egy mérges pók! Nézzük a Jóistent: Isten teremtette ezt a mérges pókot. Ez érthetetlen, de ő csinálta, és Istennel együtt nézem a mérges pókot – szép szó, ugye? –, mérges pók, tehát... Most azt látom, Isten szereti a mérges pókot, mérges pókját. És én is a Jóistennel szeretem ezt a mérges pókját. Ez az életünk a házasságban. Ez szép, ugye? Önök kötöttek házasságot, nem én. Ez az

Őnök útja az életszentséghez. Ez nem mindig van így. Reméljük, hogy a Jóisten irgalmaz, jó, irgalmas. De az is lehet, és néha a Jóisten akar így és tesz így (hogy mérges pókká változtatja a társamat) és tudjuk, hogy neki szabad. *Ne mindig!* – kérjük szépen a Jóistent. *Ne mindig! Tessék néha szünetet adni. Olyan nehéz ez a munka!*

Amikor az emberek Krisztust megostorozták, szerette őket. Tehát amikor valamelyik megütötte, akkor azt szerette. És néha én is mondom a társamnak, gyere, kis mérges pókom. A Jóisten szeret téged, ezt nem értem, de a Tilmann atya azt állította... Tehát hogyan szeretünk helyesen? Szeretetünkben mind a három síknak meg kell lennie. Néha primitív módon szeretjük egymást, és ez jó; néha szenvedélyesen szeretjük egymást. Néha inkább a másik értékét látjuk. És néha csak a Jóistennel együtt érzük el a másikat. Mintegy nem telik semmilyen természetes örömünk a másokban. Mind a három sík előfordulhat. Néha mind a három összecseng. Átéljük a másikat, mint aki boldogít bennünket, a testünket, a szellemünket, és a Jóistent látjuk mögötte. Az egymással való találkozásban lévő különbségek Istentől jönnek. Mert azt szeretné, hogy az élet különböző területein növekedjünk.

Még szeretnék néhány egyéb különbséget megnevezni. A szeretetnek megvannak a különböző lelki színezetei. Lehetséges, hogy a szeretet nagyon gyengéd és bensőséges. De az is lehetséges, hogy egy nagyon józan és száraz ügy: pl. együtt dolgozunk egy nehéz és nagy feladaton. A szeretet akkor egy egészen magától értetődő dolog. Az együttműködésben persze adódhat nehézség, ha az egyiknek a belső beállítódása inkább száraz, józan, a másik pedig több gyengédséget vár el. Mindegyik szereti a másikat, de nem találják egymásra. Egy fiatalembert kísértem vagy vezettem. Nagyon okos fiú, doktor úr, nagyon okos. Azt mondta: *Valami nincs rendben, valami nem stimmel az Annámmal. Már hétszer megkérdezte, hogy szeretem-e. Pedig már megmondtam neki.* Egy ilyen férfi talán minden pillanatban kész arra, hogy meghaljon a feleségéért. De ha az asszony azt szeretné hallani, hogy mondja neki, hogy szereti – miután ugye már megmondtá neki egyszer –, akkor ez megzavarja őt. Ilyen előfordulhat. Megtanuljuk, hogy egy kicsit beállítódjunk a társunkra. Megkérdezzük tőle, hogy mi okoz neki örömet. És így megtanulunk a másik nyelvén beszélni. Ez nem mindig könnyű. De a másik már annak is örül, ha ezen fáradozunk. Igazán nem értem, hogy a Jóisten miért adott a magyaroknak olyan nehéz nyelvet..., de hát megpróbálom. Ha Őnök olyan sok órát fordítottak arra, hogy megtanulják a társuk nyelvét, amennyit én fordítottam arra, hogy megtanuljam a magyarok nyelvét, akkor elégedett lehet a társuk. A társamnak nem kell mindig úgy beszélnie, ahogy az nekem passzol, hanem én idomulok hozzá, igazodom hozzá. Mi, nők, asszonyok, szeretjük, ha személyesen szólnak hozzánk. Barátaim, ez fontos, ez fontos! Egy asszonynak meg kell mondanom, mondanom kell neki, hogy ő szép, vagy hogy szeretem. Mikor mondták a feleségüknek utoljára, hogy szeretlek? Hogyha régebben volt, mint egy hete, akkor túl régen volt. A férfi más módon közli magát a társával. Szívesen néz egy irányba a szeretett emberrel. Házat épít vele, együtt dolgozik vele, egy tervet végrehajt vele, egy ilyen együttes cselekvésben éli

meg a lelki közelséget. Tehát lelki közelséget él meg velem, pedig nemcsak a férfinál van így, férfi és nő nem teljesen mások, tehát nem teljesen különbözőek, hanem van a különbség mellett hasonlóság is, fedik egymást, tehát minden férfiban van valami nőies és férfias, és minden nőben van valami férfias és nőies, jó! Vannak nők, akikben a férfias vonás erőteljesebb, mint a nőies, itt van egy probléma. Nagyon sok férfi megveti a nőies vonást saját magában. Mivel azonban a természet nem hagyja magát megerősöskölni, ezért megbosszulja magát a nő a férfiban. Az ilyen férfi nagyon könnyen lesüllyed a primitív szexualitásba. Vagy némely nő nem fogadja el a férfias vonást magában. És akkor a benne élő férfi bosszulja meg magát. És mindig ő szeretne a középpontban lenni.

A legjobban úgy tanulunk meg bánni a bennünk lévő ellenkező nemű pólussal, hogyha megtanuljuk elfogadni a házastársunkat. Elfogadlak téged. Nagynak látlak, nagynak tartalak. Hogyha nagynak találjuk a másikat, akkor rátalálunk a saját eredetiségünkre. És hogyha megéljük, átéljük, hogy a másik nagynak lát minket, akkor az épít, fölépít bennünket, lelki erőt ad. Egyszerűen jól tesz, hogy van valakim, aki engem nagynak lát. Egyszerűen jól tesz...

Szeretnék Önöknek néhány praktikus, gyakorlati dolgot mondani. Tessék megmondani a társuknak, hogy mit kívánnak tőle. Nem szükséges, hogy minden kívánság mindjárt teljesüljön. Kell, hogy valami még karácsonyra is maradjon. Mondják meg a társuknak, hogy mit kívánnak tőle. Néha egészen apró dolgok ezek. De ezt valami másnak meg kell előznie. Mondják először a társuknak azt, hogy először ő kívánjon valamit. Tehát kérjék meg őt, hogy kívánjon ő Önöktől valamit. Ez nagyon fontos. Különben elkezdjük csak egymást kritizálni. Az nem segít. Nem kritizáljuk a társunkat, ha előtte nem kért meg erre. Mert különben a kritikánkat nem tudja elfogadni. Nem szeretnék ma délután, mikor beszélnek a társukkal, megkérni a társukat, hogy kívánjon Önöktől valamit? Nem kell, hogy mindjárt válaszoljanak erre. Meghallgatjuk ezt és elgondolkodunk rajta. Nem fontos, hogy a társunknak valamely kívánsága jogos-e. Mikor jogos egy kívánság? Kívánok magamnak egy repülőgépet; vagy egy zsebórát kívánok magamnak. Miért? Mert hideg az idő. Kívánok magamnak Magyarországon ezer schönstatti családot. Miért? Hát barátaim! Egy kívánságnak nem kell, hogy oka legyen. Néha utólag megkapja a megokolást. Néha ezer oka van a kívánságaimnak. Hogyha lenne egy helikopterem, akkor sokkal gyorsabban tudnék egyik helyről a másikra utazni és sokkal többet tudnék apostolkodni. Ez nagyon jó lenne a schönstatti családoknak. Ha lenne egy Mercedesem sofőrrel együtt, az még jobb lenne az apostolkodásomnak, akkor útközben dolgozhatnék is. Mindig van valami oka a kívánságaimnak, mindig van valami ok arra, hogy kívánjak valamit, de az ok nem fontos. Az a fontos, hogy vannak kívánságaink, és hogy kívánságainkat kimondjuk. Akkor meggondolhatjuk, hogy társunk kívánságát teljesíteni tudjuk-e és aztán teljesítjük a kívánságát. Néha ezek egészen apró dolgok. Egy fiatal családra gondolok. Az asszony úgy ment, járt, mint egy kacska és ez nem tetszett a férjének. És amikor azt mondta egyszer a feleség

a férjének, hogy kívánhat valamit, azt mondta, úgy jársz, mint egy kacsa. Akkor ezt megfigyelték és rájött az asszony, hogy ez tényleg így van. Megegyeztek egy jelben, hogy hogyan figyelmeztesse erre őt a férje. Persze, hogy ezután is úgy járt, mint egy kacsa. De néha, amikor gondolt rá, akkor úgy lépkedett, mint egy királynő. És amikor másokkal együtt voltak és megint úgy ment, mint egy kacsa, akkor elég volt azt mondani, hogy kvák, kvák, háp, háp, és mindjárt úgy járt, mint egy királynő. Nem szép? Van nagyon sok apróság, melyben egy bizonyos jellel a másikat figyelmeztethetjük. Gondolok valakire, aki a vitában nagyon könnyen agresszívvá vált. És akkor a társa csak a kezét tette rá a kezére. Nyilvánvalóan ez lehetett a jel, amiben megegyeztek, mert erre föl mindjárt megnyugodott.

Tehát nem szeretnék megmondani egymásnak, hogy mit kívánnak a társuktól? Nem szeretnék megkérni a társukat arra, hogy kívánjon Önöktől valamit? Így most ezzel van elég munkájuk a beszélgetésre.

Gyermekével Szűzanyánk, szent áldását adja ránk! Ámen.

1991. június 11. kedd, 2. előadás **Megbocsátás, kibékülés**

Kedves Családjaim! A szeretet erősebb! A szeretet a bűnösségnél is erősebb. És van bűn közöttünk. A bűnösséget úgy győzzük le, hogy megbocsátunk egymásnak. Erről szeretnék most Önökkel beszélni. A szeretet az megbocsátó szeretet. Természetesen ilyenkor nem vár el semmit a másiktól a maga számára. Hanem a másinak szeretne valamit ajándékozni. Menjünk ezen egyenként végig.

A társam bűnössé lett velem szemben. Fájdalmat okozott nekem. Olyat tett, ami objektíve nem helyénvaló. És most bennem él az a gondolat, hogy valami rosszat tett nekem. Ez a gondolat egyszer erősebb, máskor halványabb. Néha sokáig elidőzőm ennél. Az ilyesmit lehet élvezni is. Lehet élvezni, hogy nekem volt igazam, és hogy a másik hibázott. Vagy szánakozhatunk magunk fölött. Ez temperamentum kérdése. És akkor sajnálom saját magam. Együtt érzek magammal. „Jaj, de fáj! Milyen szegény vagyok. Milyen rosszak az emberek. Milyen rossz a társam. Milyen rosszak az emberek. Minden ember rossz, csak én... Hát...” Így nagyon könnyen létrejön az elvárásnak a magatartása. Azt várom el, hogy a másik megint legyen újra „rossz” hozzám. A környezetünkben élő embereket az elvárásunknak ezzel a magatartásával irányítjuk. Az emberek teszik is, amit elvárunk tőlük. Igazán. Hogyha azt várom el, hogy a társam rossz legyen hozzám, akkor rossz is lesz. Hogyha valami jót várok el a többiektől, akkor jót tesznek.

Ez még az intelligenciára vonatkozóan is áll. Ez nagyon fontos a nevelés számára, hogy tudjuk. Egy amerikai iskolában volt egy kísérlet. Egy pszichológuscsoport jött az iskolához azzal, hogy intelligencia-teszteket akarnak végezni. De valójában mást akartak. Egy elvárási magatartásnak a hatását akarták kipróbálni. Tehát az iskola minden diákjánál elvégezték az intelligencia-tesztet. Azután tel-

jesen véletlenszerűen kivettek 20 kartotékot. A tanárokkal bizalmasan közölték, hogy ennél a 20 diáknál a következő évben a teljesítményük nagyon erőteljes növekedése lesz jellemző. Ami így nem volt igaz. Ez egyszerű kitaláció volt. Fél év múlva újra kapcsolatot vettek fel az iskolában, és a 20 diáknál bekövetkezett a teljesítmény erőteljes növekedése. A tanároknak az az elvárása, hogy bekövetkezik a növekedés, előidézte azt, hogy be is következett. Ez érdekes, ugye? Nagyon fontos a nevelésben: Mit várok a gyermekemtől. Tehát hogyha most azt várom el, hogy rosszat tesz velem a társam, mert szeretem a fájdalmas férfi szerepét vagy a fájdalmas anya szerepét, akkor a társam ennek megfelelően fog kezelni, bánni velem. „És most olyan nehéz az életem. És most ez a Tilmann atya jön és azt mondja, hogy én is bűnös vagyok. Hibás. Tehát ez a Tilmann atya is rossz, és én olyan szegény vagyok...” Jó? Szép, ugye? És játszunk tovább ezt a játékot. A saját magunkkal való részvétnak a játékát. Némely ember turkál az ujjával az orrában. Az nem bűn. Az nem veszélyes. Csak nem nagyon szép. Ezért általában nem tesszük ezt társaságban. Egyedül más. Hogyha a saját sebeimben turkállok, az veszélyes, de nem bűn. Saját magamnak okozok kárt vele.

Barátaim, a szeretet erősebb! A szeretet erősebb, mint az a fájdalom, amit nekem okoztak. Egyszerűen szeretek tovább. A szeretet fájhat. A szeretet fájhat, ez normális. Néha a szeretet akkor nem normális, amikor nem fáj. Jó? Ez szép, de nem normális. Nem, ez az általános, mert mindenki bűnös, természetesen. És a szeretet fájhat. Gyere, szeretlek, Barátnőm/Barátom, gyere, szeretlek! És nem mindig belül kiabálni: „Phu... Olyan dolog!” Egy apát látok a szemem előtt: a tizennégy éves lányáról beszél. Ez a tizennégy éves lány minden lehetőt mondott neki. „És ilyen szavakat vágott a képembe! A képembe...” Barátaim, ez az élet. A szeretet fájhat. Pont. Szeretlek, gyere... Igen, néha a szeretet nem fáj. Néha. Talán egyszer minden hónapban. Hogyha gyakrabban fordul elő, akkor Önök nagyon boldogok. Pont. A hiba nem ott van, hogy nem tudjuk, hogy a szeretet fájhat, hanem hogy egy lányregényben élünk, nem pedig a földön. Ez nem az élet, barátaim. De hogyha ezt tudom, akkor a szeretet egyre erősebbé válik. És már nem zavar, hogyha egy kis fájdalom kapcsolódik a szeretethez. Itt van a különbség az erős emberek és a gyenge emberek között. Egy erős ember egyszerűen tovább szeret. Egy gyenge pedig részvétellel van saját magával szemben. Lehet növekedni, erősödni. És tíz év múlva ezt mindannyian jobban tudjuk, mint ma. Biztosan növekszünk a szeretetben, illetve a szeretetünk megterhelhetőségében, teherviselő képességében. Ez fontos. S azok az emberek, akik egész életükön át növekedtek, azok sajátos kisugárással bírnak. Ha a közelükbe kerülünk, jól érezzük magunkat. És nem tudjuk, hogy miért. Egyszerűen jót tesz ilyen ember közelében lenni. Olyanok, mint egy szanatórium, ahová levegőkúrúra mennek az emberek. Tehát az első: hogyha a társam valamit helytelenül csinált velem szemben, nem turkállok a sebemben. A második: nem futok ide, nem futok oda, hogy panaszkodjam a társamra. Ezt nagyon könnyű mondani. Nagyon sok ember szalad ide-oda és panaszkodik a társára. Egy asszonynak

van egy csoportja anyákból. És a többiek egyszer azt kérdezték tőle: Miért nem szídid soha a férjedet? Azt válaszolta: Nem mondom rosszat a férjemre, mert én a férjemnél panaszkodom ki magam vagy szemtől szembe szídom. Ezt nem tudták elképzelni a többiek. De az nagyon fontos. Az nagyon fontos, hogy a társamnál a társamra panaszkodhassam. Ez különösen fontos az asszonyok számára. Hát! És mivel bennünk, férfiakban, megvannak a nőies vonások is, számunkra is fontos. Hát általában jobb, ha mi, férfiak, panaszkodás nélkül élünk. Jó? Egy asszonynak nagyon fontos, hogy panaszkodhat a férjének. Nagyon fontos. És ezt nem jó a házasságon kívül végezni. A saját szüleinknél sem tesszük ezt, hogy odamegyünk panaszkodni. Sőt ez nagyon veszélyes. Barátaim! Tehát nem megyünk az anyuhoz vagy az apuhoz, hogy a társunkra panaszkodjunk. Azt nem szabad, mert bűn. Azért bűn, mert ezzel kárt okozunk a házasságunknak. A közösségünknek a zártsága, teljessége, egésze szenved kárt emiatt. És ezt általában egy lelkipásztornál sem tesszük. Egyszer meg lehet az ilyesmit tenni, ha meg kell egy problémát oldani. Vagy kétszer. De az elég. De nem minden hónapban. Ha találnak egy olyan papot, akinél ezt megtehetik, akkor az a pap nem ért a család-lelkipásztorkodáshoz. Önök összetartoznak. És az Önök baja is közös baj. Természetesen minden egészséges életnél van kivétel. Ha beteg az ember, akkor befekszik az ágyba. De ma délután vagy a következő nyolc nap nem fogunk az ágyba feküdni. Hát, csak amikor álmosak vagyunk. De általában az egészséges ember nem az ágyban fekszik, hanem fent van. Jó? És ha az ember lelki beteg, hát olyankor is lehet keresni segítséget. Lelki-orvosi segítséget. Jó. De itt van egy probléma, ami az idők folyamán már ismertté vált. A társkapcsolatból eredő problémáknál az egyszemélyes terápia általában az ellenkezőjéhez vezet. Ezért hogyha tanácsra van szükségük, akkor ketten mennek. Ezt jobb így tenni, mint egyedül tanácsot keresni. Ketten keresnek tanácsot, mert akkor a társam hallgatja a beszélgetést. És akkor a beszélgetés után újra kezdetjük az életünket. Jó? Ne hordják a problémáikat ki, hanem beszéljenek egymással. Mit csinálunk tehát a bűnrel? Bocsánatot kérünk.

A megbocsátásnak különböző lépcsőit, fokait különböztetjük meg. Vannak kisebb dolgok, amelyek miatt nem kell nagy színházat rendezni. A futballpályán megrúgja egyik a másikat. Véletlen volt. Akkor most két játékos nem kéri, hogy öt percre szakítsák meg a játékot, hogy kibéküljenek, hanem futás közben megfogja az egyik a másik kezét. A másik ezt elfogadja és el van intézve. Tehát van egy kis megbocsátás. Futás közben megfogjuk egymás kezét. Létezik kis megbocsátás a nap végén is. Talán a Miatyánk imádkozásával összefüggésben. Mert a Miatyánkban ott van a kérés, hogy bocsásd meg a mi vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek. Sok házaspár imádkozza ezt este, és ezután a kérés után szünetet tartanak. És ezalatt a szünet alatt egész csöndben bocsánatot kérnek egymástól. Szótlanul, csak a szívben. És a kibékülésnek valamilyen jelét adják egymásnak. És ez elég. És ez minden nap megtörténik. Úgyhogy minden nap újra jóban vannak egymással. Minket, barátaim, nagyon erkölcsösen neveltek.

Az volt a legfontosabb, hogy jók legyünk. Pedig a legfontosabb nem az, hogy jók legyünk, hanem hogy szeressünk. A farizeusok nagyon jók voltak. Minden létező parancsot megtartottak, csak hiányzott belőlük a szeretet, és ezért nem ismerték fel Jézust. Bennünk is mindig az a gondolat él, hogy nem szabad egy hibát többször is elkövetni. Néhány nappal ezelőtt kérdezte egy család: Mit csináljunk, amikor már megbocsátottuk azt vagy azt a hibát, de újra és újra előfordul? Ez normális, barátaim! Ez a szeretet egy meghatározott formája. Egy állandóan ismétlődő megbocsátás. Ezt a Jóistennek is kell velünk ismételten csinálnia. Tehát van társam, és neki van egy hibája. És én szeretem őt ezzel a hibával együtt. Tehát kész vagyok, hogy ezerszer megbocsássak neki. Amint Jézus mondja: Hetvenszer hétszer. Szent Péternek ezt mondta (Mt 18,21-22).

Bennünk él egy öntudatlan elképzelés a jó életről. És hogyha egy hiba történt, akkor a hibát ki kell javítani, és jól kell élni tovább. Ebben az értelemben azok vannak különösen nagy veszélyben, akiknek a szülei jó keresztények voltak. Ők azt gondolják, hogy mindig jónak kell lenniük. És a másíknak is jónak kell lennie. És ez helytelen. Mindig újra meg kell bocsátanunk. Újra és újra meg kell egymást ajándékozunk a szívünk szeretetével. És akkor valami egészen szép történik. Ha valaki megélt egy megbocsátást, akkor jó akar lenni egészen önként, magától. Hogyha a másik megbocsátott nekem, akkor összeszedem magam, fáradozom, igyekszem. De nem félek (tőle). Nem félek a következő hibától. Szent János azt mondja, hogy a szeretetben nincs félelem. Tudom, hogy fogok újra hibázni. És tudom, hogy újra megbocsátanak nekem. Mert tudom, hogy olyan a társam, aki tud így szeretni. És ez szép. Jó tudni, hogy a következő hibámnál megbocsátanak nekem. És természetes, hogy igyekszem. De nem ez a legfontosabb. A legfontosabb az, hogy újra megbocsássanak egymásnak. Írják ki ezt az ajtajuk fölé. Itt megbocsátanak. Ez a keresztény élet. Akkor mindketten önként fáradoznak azon, teljesen önként, hogy jók legyenek. Tehát van egy kis megbocsátás este, a Miatyánkkal. Vagy valami más, egyszerűbb módon.

De lehet, hogy valami súlyos dolog történt. Akkor kimondottan és komolyan bocsánatot kérünk. Ehhez egy jó alkalmat kell keresni. Időt szakítunk egymás számára. Lesz kis bor, tokaji bor az asztalon. És akkor az egyik bocsánatot kér a másiktól. És mit csinál a másik? Azt mondja: *Igazán ez nagyon rossz volt.* Fontos, hogy így beszéljünk. A bűn nem tűnik el azzal, hogy nem nézünk oda, hogy nem vesszük komolyan. Először is általában tényleg rossz volt, másodszor pedig az így nem segítene semmit. Az nem segít, ha azt mondjuk: hát, nem baj. Az nem segít. Hanem a bűnt, a hibát el kell ismernem. *Igen, így volt.* Visszaigazolni, s akkor megbocsátunk. És akkor mondjuk, hogy most újra minden jó. Megünnepeljük a kibékülést. A kibékülést ünnepelni kell. Talán lehetséges tokaji nélkül is. De nehéz. Vagy: énekeljünk néhány éneket egymással. Vagy meggyújtunk egy gyertyát. Süteményt is lehet enni. Valami szépet teszünk. Kis ünnep. A kibékülést ünnepelni kell!

Vigyázat! Nem kérünk bocsánatot azzal a hátsó gondolattal, hogy tulajdonképpen a másik volt a hibás. Ez így néz ki: bocsánatot kérünk, s a másik azt mondja: én is követtem el hibát. Erre mi mondjuk: Igen. Azt nem szabad. Hanem hogyha bocsánatot kérünk, azt igazán csináljuk. De hogyha egy ilyen ügyletbe tényleg belekeveredett mind a kettő, akkor kölcsönösen is bocsánatot kérhetnek. És ez széppé teszi az életet. Minden héten egyszer tokaji bor, ugye? Ez hozzátartozik az élethez. A másik megbocsátásából élünk. Egy Dosztojevskij regényben szerepel egy fiatalember, aki mindenkire nagyon jószágos. És beteg ez a szegény fiú, 14 éves. Mindenkitől bocsánatot kér. Azt mondja neki az édesanyja: Miért kérsz mindenkitől bocsánatot, amikor te olyan jó vagy? Ő azt válaszolta: *Hogyha mindenkivel szemben bűnös vagyok, mindenki megbocsát, és ez a mennyország.* Hogyha gyakran bűnös vagyok a társammal szemben, akkor megbocsát. És ez a mennyország. Jó, nem kell, de szabad. De tessék tenni! Pont.

Gyermekével Szűzanyánk, szent áldását adja ránk! Ámen.

1991. június 12. szerda, 1. előadás

A házasság eszménye

(szeretet, szerelem, szexualitás)

Kedves Családok!

Ilyen családnapokon a harmadik nap az nehéz. Ma jön a válság. A harmadik napon rossz a hangulatunk, fáradtak vagyunk, nem akarunk dolgozni, a vérkeringés illetve vérnyomás nagyon alacsony, illetve magas. A harmadik nap az nehéz. Azért mondom, hogy megnyugtassam Önöket, ma szabad krízisben lenni. Holnapra elmúlik a válság. Akkor már nem szabad. Ma nem csodálkozunk semmin.

Most elkezdjük a hivatásunkat szemlélni. Ma a házasságot szeretném Önökkel megbeszélni. A házasságot, mint a test közösségét. Az egymás iránti szeretetünk kifejeződik a gyengédségben. Kentenich atya úgy fejezi ki, hogy a gyengédségek a lelki egymáshoz való kötődésnek a kifejezői. Kötődöm egy személyhez. Ez a kötődés kifejezést talál. Megnyilvánulhat egy pillantásban, a hangban, ahogy beszélek. A hangommal is elérhetek másokat, vagy egy érintéssel. A lelki egymáshoz kötődésnek egy ilyen érzékelhető kifejeződését nevezzük gyengédségnek. Itt egy nagyon fontos megkülönböztetést kell tenni. Megérinthetek valakit, mert élvezni akarom őt. Most nem bűnről beszélünk, hanem az eszményről. Ha a másikat azért érintem meg, mert élvezni akarom, és ha ez az érintés nem a kötődésnek a kifejeződése, akkor ez az érintés nem szép. Akkor sem, ha ketten ezt azért teszik, hogy kölcsönösen élvezzék egymást. Akkor ez egy kettesben történő önzés. Tehát a másik személyt keresem. Ezt juttatom kifejezésre. A házastársi testi egyesülés egy tökéletes gyengédség. Kentenich atya úgy fejezi ki, hogy egy tökéletes, kölcsönös odaajándékozás és elfogadás. Neked ajándékozom magam, elfogadlak téged. Na-

gyon sokoldalúan kötődik ez a személyes kapcsolathoz. Nagyon sok múlik azon, hogy mennyire értékelem a másikat személyesen, mennyire akarom őt boldogítani, mennyire vagyok én az ő számára itt jelen. Így az egész életünk az egész nap folyamán egy előkészület lehet a házastársi találkozásra. Mindent, amit egész nap teszünk, összefoglalhatunk ebben az esti házastársi találkozásban. Azt mondom a másoknak, hogy jónak találok őt, megbocsátok neki, fölfedezzük, amivel a Jóisten megajándékozott bennünket. Azt mondtam Önöknek, hogy ez a kölcsönös odaajándékozás és elfogadás az önzetlen szeretet jele. Ennek nagy a jelentősége. Nagy a jelentősége az egyház számára, a világ számára. Ez fontos az egyház számára. Az egyház a szexualitással hosszú időn keresztül elég gyámoltalanul állt szemben. Tudta, hogy a teljes önátadás a házasságban megengedett, de nem tudott vele egyébként mit kezdeni. Inkább csak „na egye fene, megengedem” volt. Kentenich atya a nemiségnek az értelmét korán megfogalmazta. Tessék mondani, mi a nemiség értelme? Önök mindannyian házások. Kentenich atya azt mondja, hogy a nemiségnek az értelme a házastársi szeretet. A nemiség eszköz arra, hogy a házastársi szeretetet kifejezzük. Ez a világ számára is nagyon nagy jelentőségű. Mi Magyarországon a következő időkben egy erősebb szexuális hullámot fogunk megélni, olyan szexualitását, amely el van szakítva a személytől. A probléma elsőként nem az, hogy megszegjük Isten parancsát. Természetesen ez rossz. A probléma az emberről alkotott képben van. Ha a szexualitást elszakítom a személytől, a személyes szeretettől és a házastársi odaadástól, akkor az ember csak élvezeti eszközzé válik. Egy fokozat áll a lóval, amelyen lovagok. Miközben nagyon sok embernek, akinek lóva van, mély kapcsolata van a lóval. Ebben a fajta szexualitásban emberi, személyes kapcsolat nem áll fenn. Tehát az ember lesüllyed egy „bécsi szelet” nivójára. Ez az ember megvetésének egy formája. Az ember élvezeti szerré válik. Ez lerombolja az emberi közösséget. Egészében az ember megvetésének a légkörét hozza létre. Ezt a szellemiséget bevihetem a házasságomba is. A házastársi együttlétet megengedett, de megvan annak a lehetősége, hogy (ki)használom a társamat. Használom a társamat, az lehetséges. Nem beszélünk bűnről, valami másról. A házasság eszményéről beszélünk. És az nem jó, amikor használom a társamat. Tehát a házastársi találkozás kölcsönös, teljes odaajándékozást jelent. Isten az embert úgy teremtette, hogy a házastársi találkozást az önzetlen szeretet teszi széppé. Miért? Szeretnék Önökkel a nemi ösztönről beszélni.

Először általában az ösztönökről. Az emberben sok különböző ösztön van: a táplálkozási ösztön, a mozgási ösztön (hajlam), az önfenntartás ösztöne, a társasági ösztön. Egyszerűen együtt akarunk lenni egy közösségben. Aztán annak az ösztöne, hogy tegyünk, cselekedjünk valamit. Az állatoknak is megvannak ugyanezek az ösztönei, pl. a táplálkozási ösztönük vagy a mozgásösztönük (hajlamuk). Ha egy állat fogságban van, és nem tudja kiélni ezt a mozgásösztönét, mondjuk egy tigris vagy egy gepárd, akkor a ketrecben járkál ide-oda, vagy ingamozgást végez. Ez egyfajta betegség. Az ösztön hozza létre ezt a mozgást. Ha a helyzet még rosszabbá

válík, akkor az ösztön önpusztítóvá válík. Ezek az ösztönök különbözőek egymástól, de összefüggenek.

A nemi ösztönnek három iránya van, három másik ösztönhöz kapcsolódik.

Az egyik az a hajlam, mely a másik teste felé hajt engem, hogy megérintsem a másíknak a nemileg érzékeny testtájait. De van a nemiségtól függetlenül is testi ösztön, aminek semmi köze a nemiséghez. Ha korán reggel nyújtózkodom, az szép. Ez a testem, amit érzek. Ez nem nemi dolog. Ha egy másik embert átölelek, és érzékelem a testét, ha egy gyereket veszek a karomba, és érzékelem a testét és a sajátomat, ennek nem kell, hogy a nemiséghez legyen köze. Itt Kentenich atyának egészen más a felfogása, mint Freudnak. Freud számára minden mögött a nemi ösztön van. Persze mást is ismer, pl. az agresszió és a halál ösztönét. De az ösztönök különbözőek. Az éhség az más valami, mint a mozgásigény (és egyik sem a szexualitás megnyilvánulása). Tehát van testi ösztön, amely összefüggésbe kerül a nemi ösztönnel. Általában erről van szó, amikor szexualitásról beszélek. Vannak még más ösztönök is, amelyek kapcsolatban lehetnek a nemi ösztönnel.

A második a lelki ösztön. A lelki ösztön annak a kívánsága, hogy lelkileg kötődjek másokhoz, a másik emberhez. Ez is létezik szexualitás nélkül. Például közösségben élünk. Ez nem csak egy intellektuális folyamat, hanem erre ösztönös hajlamunk van. Például közösségben élt Krisztus is. Tehát fontos, hogy emberi közösséget képezzünk, egy jó közösség szép dolog. A közös együttlétben átéljük önmagunkat és megéljük a lelkek közösségét, egyesülését. Ez a lelki ösztön. Ehhez kapcsolódhat a nemi ösztön is. Akkor lelkileg áthatjuk egymást kölcsönösen. A társat, akivel ez a közösség fennáll, úgy vesszük tudomásul, úgy észleljük, mint aki a másik nemből való. Megélünk egy szellemi, lelki egyesülést (kiegészülést).

A harmadik ösztön: az alkotó, alakító és kifejlesztő ösztön. Ez az ösztön is létezik a nemi ösztönhöz való kapcsolódás nélkül. Például valamit létre akarok hozni: Az asztalt széppé alakítom, házat építek, valamit megjavítok, egy szobát kidíszítek, saját magamat szépítem. Amikor valamit alakítunk, formálunk, akkor belső örömet élünk meg. Ha a társunkkal nemileg egyesülünk, akkor egy nagy művet hozhatunk létre, egy gyermeket nemzhetünk. Ez a legnagyobb, amit emberek létrehozhatnak. Minden, amit ember létrehoz, az kevesebb, mint ez. Tegyük csak fel maguknak a kérdést, hogy mi fog megmaradni 2000 év múlva abból, amit létrehozta a gyerekeiken kívül. A gyerekeik még 100000 év múlva is élni fognak, Önökkel együtt. S azt fogják mondani Önöknek: „Jó, hogy nemzettél, hogy megszültél engem!” A könyvek, amiket írnak, hamar elavulnak, nem kell hozzá 2000 év. Akkor az emberek már sokkal többet tudnak majd. Stb. Az alkotó, alakító, fejlesztő ösztön is kapcsolódhat a nemi ösztönhöz. Ez még a szó másik értelmében is áll. Az is lehetséges, hogy a házastársi nemi egyesülésben megéljük a gyerekeinkkel szemben fönnálló felelősségünket. Így a társunk fölötti öröm és a gyerekek fölötti öröm egybeesnek. Az nem kell, de az is lehet.

Ha helyesen akarjuk megérteni Isten tervét a házassélettel kapcsolatban, akkor egy folyamatot kell tanulmányoznunk. Bocsánat, mindezt Kentenich atyánktól kaptam. Ez különösen fontos a nő nemiségére vonatkozóan. A nemi ösztön különbözően jelenik meg a férfinál és a nőnél. A férfinél előtérben van a testi ösztön, a nőnél a lelki ösztön. Ezért van az, hogy sok asszony nem boldog a házasséletben. Azért, mert a férfi közvetlenül a testét akarja. Érdekes, hogy ma nagyon sok asszony szenved a szexualitás területén. A mai kor szexualitása nagyon egyoldalúan a testi ösztönt hangsúlyozza. Mi is ebben a légkörben élünk, és nem szabad azon csodálkoznunk, ha ez a gondolkodás a mi gondolkodásunk is. Ez még erősödni fog. A szexualitásnak ez a formája is egy formája a férfiuralomnak. Tehát a nő az ő sajátosságával nem érvényesül. Ezért növekszik azoknak az asszonyoknak a száma, akik frigidé válnak. Pedig soha annyit nem beszéltek a szexualitásról, mint amennyit ma. A szexualitással való foglalkozás nagyon sokszor egyszerűen elmegy amellett, ami a nőnek megfelelő, fontos. A nőnél a lelki ösztön erősebben kialakult. Az asszony szeretné a szeretettjének a közelségét megtapasztalni. Szeretné hallani, hogy szeretik őt. Szeretne lélekben eggyé válni vele. Később ébred föl a testi nemiség az asszonynál. Kentenich atya gyakran beszélt lépcsőfokokról. Az első fok a szellemi, lelki kötődés egymáshoz. Azt jelenti, hogy te értékes vagy számomra, örülök, szépnek látlak, mihez kezdenék nélküled, mi ketten egymáshoz tartozunk, minket semmi szét nem választhat. Ezeket lehet mondani is, de fontosabb, hogy érezzük és éreztessük.

A második fok az engedelmességnek a foka. Ha a lelki egymáshoz kötődés létrejött, akkor létrejön az a kívánság, hogy jót tegyünk egymásnak, hogy foglalkozunk azzal, akit szeretünk, hogy tegyük azt, amit ő szeretne. Ha a szeretett személy egy kívánságát kifejezésre juttatja, akkor nem kérdezem, hogy miért. Elég annyi, hogy ő ezt szeretné. A következő családnapokra jön majd valaki piros kalappal, rajta zöld tollak. Mindenki azt kérdezi majd, hogy miért van piros kalapod zöld tollal. Akkor azt válaszolja, hogy a feleségem ezt szereti. A többiek azt kérdezik, hogy miért. Ő azt válaszolja, hogy nem érttetek meg semmit. Csak azért, mert ezt ő így akarja. És az elég. Így egy nagyon mély lelki egyesülés jön létre. Megteszem azt, amit a másik kíván. Ez által kötődünk egymáshoz lélekben, és tudom, hogy a másik megteszi azt, amit én szeretnék. Az is elég neki, hogy én kívánom, az elég. És ez nagyon szép és nagyon mély egység. Lelki egység. Persze nem kívánok semmi olyat, ami a másinak nem tesz jót, vagy ami nem okoz neki örömet. Ezért nem fog senki sem a következő családnapokra jönni piros kalapban zöld tollal. Azért, mert azt kívánjuk, ami a másinak jó. Ez a lelki egyesülésben a második fok.

A harmadik: a bizalmas, bensőséges kapcsolat egymással. Akkor egyszerűen kötődünk egymáshoz. Megérezzük, hogy mi az, amit a másik gondol, kíván, tervez. Mond valamelyikünk valamit, és a másik meglepődik, mert ő is éppen ezt akarta mondani.

A negyedik fokozat, hogy ez a bizalmas bensőséges érezhetővé, foghatóvá válik. Tehát ha együtt vagyunk, ez olyan, mintha közöttünk egy ide-oda áramlás lenne. Szinte kézzel fogható. Egy áramlás, mely kettőnket összetart. Ez történhet úgy is, hogy földrajzilag akár nagy távolságra vagyunk egymástól. Természetesen az elején könnyebben megy, ha egész közel vagyunk. De sok kilométeren át is lehetünk ilyen kapcsolatban. Ez igazán lehetséges, egy példát akarok mondani. Ilyen kapcsolat, kötődés ember és növény között is lehetséges. Ez egy új tudomány. Ez egy amerikai rendőrtisztel kezdődött. Kísérleteket végzett egy hazugságvizsgáló géppel. Hozzákapcsolta ezt a gépet egy növényhez, egy filodendronhoz. Akkor megcsípte a növényt. Nem történt jelzés. Forró kávét öntött az egyik levelére. Ekkor sem mutatott a gép semmit. Ekkor belevágott egy levélbe. Ettől se jelzett a gép. És akkor arra gondolt: ha ez az átkozott dolog nem reagál most, akkor tűzbe vágom. Egy erős kilengés történt. Tehát a gondolatát át tudta vinni a növényre, és a növény reagált. Akkor a kutatásnak egy egész skálája indult meg. Ez természetesen érdekes, ugye. Lehet egy készüléket létrehozni, amely időben is mutatja a jelzéseket. Ez bizonyítottan fennáll, ha egy ember egy növényhez kötődik, és ez az ember a nagyvárosban van, a sokaságban, és egy sokkhatás éri, autó elüti, vagy félelem, akkor ugyanabban az időben kijelzést lehet észlelni a skálán. Ezek a természettudósoknak a kísérletei. Ha ilyen kötődés lehetséges ember és növény között, akkor ember és ember között is. Természetesen ezen a téren nem minden ember egyformán erős. A mi korunk nagyon primitív. Ez a negyedik fok, egy érezhető szeretet, érezhető kötődés, nagyon-nagyon szép lehet.

Az ötödik fok az érzéki kötődés. Egyszerre az egész sötétebb színezetet kap. Erősebben magával ragadja a testünket. Durvábbá válik. (A durva szó olyan értelmében, mint ahogy a kavics durvább a homoknál.) Ez még lehetséges anélkül, hogy megérintenénk külsőleg egymást. De most már érzékiségről beszélünk. Ebből jön létre az utolsó fokként a testi egyesülésnek a kívánsága.

Könnyen belátható, hogy minden fokon lehetséges a gyengédség is. Az első fokon pl.: amikor mondom: Édesem, szép vagy! Vagy a második fokon: Édesem, mondd, mit szeretnél és én megteszem. A harmadik fokon: Édesem, együtt vagyunk, maradjunk így, szép itt veled lenni. Mindezt kísérheti gyengédség. Ha egy férfi a testi ösztönnek túl hamar ad helyet, akkor ezt a játékot elrontja. És olyan férfi, aki ezen a téren az asszonynak minden kívánságát teljesíti, olyan nincsen. Itt is áll az, amit mondtunk, hogy a szeretet fájhat. A szeretet fájhat itt is. Az a folyamat, amikor kölcsönösen engedünk, és áldozatot hozunk a másikért. Igyekszünk, hogy örömet okozzunk a másinak. Ez nagyon szép. Az állatoknál az ösztön szabályozza, hogy hogyan éljenek. Az ember azonban a személyiségével szabályozhatja az ösztönei viselkedését, kiélését. A házastársi találkozás, egyesülés akkor szép, ha mindegyikünk áldozatot hoz a másikért.

1991. június 12. szerda, 2. előadás

Kedves Családok!

A házassági szeretet tud növekedni. Ez fontos akkor, amikor a házassági kötelekben megmutatjuk egymásnak a szeretetünket. Az is nagyon fontos, hogy növekszik a szeretetünk és talán szép lenne egy eszményképet megnéznünk. Beszélék Máriáról, Édesanyánkról.

Mária hallja az angyal szavát és az angyal azt mondja: Üdvözlégy, kegyelemmel teljes! Mit jelent ez, hogy kegyelemmel teljes? Azt jelenti, hogy a lélek, a test, a szellem, Mária lelke, teste, szelleme a Jóisten iránt, a nagy Te iránt nyitva van. Amikor mi, házastársak, szeretjük egymást, akkor mi is nyitottak vagyunk a társunk iránt. Tehát Mária a házas ember nagy, fontos eszményképe.

Amikor látjuk Máriát, hallgatjuk beszédét. Mária teste beszél. Mit mond? *Jézus*. Mária lelke is beszél. Mit mond? *Jóisten, Jézus*. Befogadja Isten szavát. Mária szelleme is beszél és mondja: *Jóisten, az üdvtörténetben, a népünk történetében*. A Magnifikátban hallhatjuk Mária beszédét. Így mi is, mi ketten, amikor szeretjük egymást, beszélünk Jézusról. Amikor önmagunkat odaadjuk a társunknak, akkor Isten ott van jelen a házasság szentségében. Hasonlóvá leszünk Máriához, ahogy ő magát Krisztusnak adta. Elfeledkezünk saját magunkról, ahogyan ő is elfeledkezett magáról, amikor az életét Krisztusnak odaadta. „*Íme az Úr szolgáló leánya vagyok, történnék velem, ahogy akarod.*” Isten velünk a társunkon keresztül találkozik.

Az Úr angyala közölte, hozta az üzenetet Máriának. Mit mondott? Ajándékozod magadat egészen a Jóistennek, hogy Jézust megfogand. Nekünk is hozza az angyal az üzenetet. Ki ez az angyal? A férjem, a feleségem. Mit mond ez az angyal, épp a házastársi egyesülésben? Ajándékozod oda magadat neki egészen. Ne kérdezd azt, hogy mi jó neked, hanem tedd a másikat boldoggá. A társunk iránti odaadás így jellé lesz: Így akarjuk Istennek odaadni magunkat, hogy Isten akaratát teljesítsük, hogy Istent szeressük.

Isten a házasságunk szövetségében a harmadik. Természetesen nem éljük ezt meg mindig így. Természetesen a házastársi együttlétnél előtérben a társunk van, vagy egyszerűen az ő teste. De mindezzel ott együtt cseng. Úgy van, mint egy akkord a gitáron. Csak a hangzást halljuk, de nem minden egyes hangot. Így éljük meg mi is azt, amikor egymásnak ajándékozunk magunkat a házastársi egyesülésben, hogy Istennek is ajándékozunk magunkat. Akkor is, ha éppen abban a pillanatban nem gondolunk kimondottan a Jóistenre. Ezt a folyamatot hívő módon újra átélhetjük. Utólag, amikor Istennel egyedül vagyunk, meglátjuk a társunk mögött a Jóistent. Istennel szeretetteljesen erről beszélgetünk. Elhatározzuk, hogy legközelebb még több örömet akarunk a másiknak okozni. Ez az imaéletünk számára egy kis program lehet. Istent meglátni a társunk mögött! Szeretetteljesen beszélni vele és beállítódni a szeretet egy kis áldozatára. Ez kialakít egy magatartást, tehát tartóssá lesz, hogy a társunk mögött az Istent meglátjuk, és szívesen okozunk örömet a

társunknak. Természetesen amikor újra együtt vagyunk a társunkkal, először saját magunkra gondolunk. Gyengék vagyunk, emberek vagyunk, bűnösök vagyunk. Az nem baj. Idővel kialakul az a magatartás, hogy a társam mögött a Jóistent látom, a teste mögött is a Jóistent látom, és a Jóistennek örömet szeretnék okozni. „Íme, lásd, az Úrnak vagyok szolgálója, legyen nekem a Te igéd szerint.”

Azt mondtuk: a gyengédségek a lelki kötődés kifejezői. Az emberi test az emberi lélek kifejeződése, amit lehet érezni. Szorítsák ökölbe a kezüket... Még erősebben, és gondolják lélekben, hogy egészen lazának és szabadnak érzem magam... Ez nehéz, ugye? A testük hat a lelkükre! Ez érdekes, ugye? A szellem sem független, semmiképpen sem. Ha valakire ránéznek és azt gondolják a szívében, hogy te nagyon kedves vagy, aranyos vagy, és akkor ilyen arcot vágnak (*egy pofát vágott*), akkor ez ellentmondás. Megvan a test nyelvezete. Ha ezt a nyelvezetet értjük, akkor gyakran ki lehet találni az emberek legbelső gondolatait. Ezt tudjuk mindnyájan, nem kell tanulmányokat végezni.

Az amerikai elnök, még Nixon, amikor nehézségei voltak, a diákok kérdéseinek keresztüzében azt mondta: nincs semmi kifogásom a veletek való beszélgetés ellen, és közben a kezeivel eltaszító mozdulatokat tett. Így volt látható a tv-ben. Azaz hazudott és ezt megmutatták a kezei.

Ahogy egymásra nézünk, nagyon sokat közlünk egymással. Az ember szemei, teste beszédes. Itt van Kentenich atyának egy nagyon fontos szívügye: Azt szeretné, ha az ember a testiségét áttetszővé tenné Isten felé. (Ha a testünkből Isten sajátos szeretete sugározna.)

Kentenich atya azt szeretné, ha felfedeznénk a nemiségnek, a test nemi sajátosságainak a szellemi értékét, értelmét (mely mögött Isten terve áll). Ő ezt így ábrázolja:

Megkülönböztetünk a férfiaknál és a nőknél is elsődleges és másodlagos nemi jellegzetességeket. A férfinél mint másodlagos nemi jelleget értékelhetjük az általában nagyobb testi erőt, és hogy a nemi szerve kifelé irányított. Kentenich atya azt mondja, hogy a férfi egész lénye erősen kifelé irányuló, inkább arra irányul, hogy alakítson, alkosson valamit; a férfi szívesen jeleníti meg saját magát.

Az asszony másodlagos nemi jellegzetessége a melle és az elsődleges jellegzetessége az öle. A mell tejet ad a gyermeknek. Ez a nő lényéről, lényegéről beszél. Az az ő lénye, hogy adjon, ajándékozzon, önmagát adja. Az elsődleges nemi jellegzetességei mélyen rejtettek a testében, és az a rendeltetésük, hogy befogadják a férfit. Ilyen az asszony egész lénye is. Az a hivatása, eszménye, hogy ajándékozzon, magát odaajándékozza, és hogy befogadjon. A férfi és nő találkozásának ezt a folyamatát ugyanilyen formában látjuk a szellemi területen, a lélek területén is. Egy férfinak jót tesz, hogyha befogadja őt a nő. Ha tehát néhány lány is van a hallgatók között, akkor tartják a fiúk a legnagyobb beszédeket, akkor jönnek a legjobb ötleteik.

Apám bíró volt. A nagyon nehéz eseteket anyámnak mesélte el mindig. „Tudod, anyának olyan jó ítélete van” – mondta –, pedig nem így volt. Anyám ugyan elég okos asszony volt, de nem az volt a fontos, hanem az, hogy hallgatott. Amikor anyám meghallgatta, akkor minden letisztázódott apámban.

Egy jegyeseket előkészítő tanfolyamon volt egy tv-szerelő. Elmesélte, hogy ő hogyan csinálja. „Ha egy problémát nem tudok megoldani, akkor félreteszem és fogok egy másik készüléket, és este elmesélem a problémát a menyasszonyomnak. És akkor eszembe jut a megoldás.” Képzeljük csak el a szeretetnek ezeket a beszélgetéseit. Kondenzátorokról, kapcsolókról, vezetékekről van szó. Igazi házastársi beszélgetés! Elmesélte a menyasszonyának a problémát és közben eszébe jutott a megoldás. Ez ugyanaz a folyamat, mint a házastársi nemi életben. Az asszony befogadja a férfit és a férfi termékkennyé válik. Fontos, hogy az ember testét áttetszővé tegyük. A férfi teste a feladatról beszél, a nő teste az odaadásról és a befogadásról.

Egy olyan világban, ahol a szexualitás egyre nagyobb teret foglal el, arra kell számítani, hogy a nőket egyre inkább a férfiak kívánságai szerint és azoknak megfelelően manipulálják: pl. erős a tendencia, hogy a nők úgy öltözködjének, ahogy az a férfi ösztön kívánságainak a leginkább megfelelő. A férfi elsődleges érdeklődése a nő testére és nem a lelkére irányul. Számítani kell tehát arra, hogy a divat szerint a nők egyre többet mutatnak a testükből. Ez változást idéz elő úgy a férfi, mint a nő gondolkodásában. A férfi előtt nagyon gyakran nem elsősorban egy személy jelenik meg, hanem egy test. A nőknek pedig megmagyarázzák, hogy ez a fontos. Ha egy nő belép egy helységbe, akkor összehasonlítja magát a többi nővel, nem a szépségét vagy a személyiségét illetően, hanem hogy milyen hatást keltett a teste. Nem bűnről beszélünk. Mi Schönstattban egyáltalán nem nagyon hamar beszélünk bűnről. Amíg van okunk feltételezni, hogy valami nem bűn, addig úgy gondoljuk, hogy nem bűn. Inkább az emberi természet rombolásáról beszélünk, és ez ellen lehet valamit tenni.

Ha mint férfi egy nővel találkozom, akkor a testét áttetszővé tehetem. Olyan embert látok benne, akit Isten arra hívott, hogy odaajándékozza magát. Akit magam előtt látok, Isten arra hívta, hogy befogadjon. Aki velem szemben áll, arra hivatott, hogy a házasságban egészen odaajándékozott legyen. Ebben az irányban lehet munkálkodni. Ha nekem mint férfinak, nővel van dolgom, nem állapodom meg a testénél, hanem keresem mindig a személyt. A személyt, akinek az a hivatása, hogy szeressen és ezt fejezi ki a teste is.

Ugyanígy látom a Szűzanyát az angyali üdvözlés órájában. Az volt a hivatása, hogy Jézust befogadja és odaajándékozza magát neki.

Azaz az önmagát odaadó befogadás. Ez a nő lénye, lényege és a Szűzanya lénye is. Így mondhatjuk, hogy minden nő egy kis Mária, minden asszony egy kis Mária. Ez a gondolat alakíthatja egy nő életérzését is: egy kis Mária vagyok. Schönstatt leányifjúságánál a lányok erre tudatosan figyelnek. Gyakran felteszik

a kérdést: hogyan viselkedne ebben a helyzetben a Szűzanya? Ezzel sok minden megoldódik magától.

Átlátszóvá, áttetszővé tenni a nemiséget! Ez fontos a férfiaknak, de mi fontos az asszonyoknak? Az öltözködés. Hogyan öltözködöm? Inkább a testemre, vagy inkább a személyemre irányítom a pillantásokat. A ruha a személyiség kifejeződése. Ahogy egy nő öltözködik, azon meg lehet látni a személyiségét. Mindig mondom: „Az asszony szépsége is lehet drága. Kerülhet annyiba, mint amennyibe a férfi autója kerül.” A férfiak szokták ellenvetni: „De az asszonynak is szabad az autóban utazni!” Természetesen, a férfinak is szabad a szép asszonyt, a drága asszonyt megnézni. Nem az ára a fontos, hanem az a fontos, hogy szép legyen az asszony.

Az asszony számára fontos, hogy hogyan öltözködik, hogy szép legyen, hogy ne csak egy női test legyen. Nagy fájdalom lehet az asszony számára, hogyha a férje idegen női testek után tekintget. Fontos, hogy mi, férfiak, megtanuljuk magunkat nevelni.

Nem szeretnének egymással arról beszélgetni, hogy milyen legyen az Önök házastársi nemi egyesülése? Mondják meg egymásnak, mit éreznek e tekintetben szépnek. Ne beszéljenek többet a szükségesnél, mert az nem jó. Sokat mondunk egymásnak a testünk beszédével is, a gesztusainkkal. Vannak azonban dolgok, amelyeket szavakban is kifejezésre kell juttatnunk. Mondják meg egymásnak, hogy mi szépet találnak a szerelmi életükben. Jó, ehhez egy kis kívánságot is lehet csatolni. Az, amit kívánni akarunk, az az életünkben talán csak egyszer volt és szép volt. Reméljük, a társunk megérti, amit mondani akarunk. Amikor kihangsúlyozzuk a régi szép pozitív dolgokat, akkor ebben benne van a kívánság is.

Ha akarnak, beszélnek majd a házasesetükről, a nemi egyesülésről is, de azt mondják, ami szép volt: ne csak panaszkodjanak, az nem szép! Mondják meg egymásnak, mi lenne szép. Azt is szabad és jó.

1991. június 12. szerda, esti előadás

Istennel való kapcsolatunk

A kánai csoda nálunk is lehetséges, a Szűzanya nálunk van és vár. Várja, hogy segíthessen... Aztán Mária az Úrhoz megy, hogy már nincs boruk. A csoda, melyet Jézus az ő kérésére tenni fog, az új család csodája, és ezzel az emberi társadalom egy új csirasejtjének a csodája. Isten adott valamit saját képességéből a társamnak. Megtapasztalhatom a Jóistent, amikor a társammal érintkezésbe kerülök. Továbbá feladatom is van a társammal kapcsolatban. Én is Isten képmása vagyok. A hit így konkrétta válik számunkra. Igaz, eddig is mindent hittünk, amit egyházunk tanít. Ez jó, természetesen, de a hitünk így valami egészen természetes színezetet kap. Személyesen találkozunk Istennel, és ezáltal mindaz, amit az egyház tanít, új és más fényben fog megjelenni. Azokhoz tartozunk, akik saját maguk megtapasztalták a Jóistent. Így jobban megértjük Ábrahámot, aki találkozott Istennel, mert mi is

találkoztunk Vele. Megértjük Szent Pált, mert mi is megéltük Krisztust. Megértjük a Szűzanyát, mert megéltük Jézust. Persze a mi megtapasztalásunk, ahogy mi Istent megtapasztaljuk, sokkal kisebb, de mégis egészen személyes megtapasztalás. A mi Istenünk irgalmas, és nem haragszik, ha hibáink vannak, ha hibázunk. És ezért mi is irgalmasak vagyunk. Újra és újra megbocsátunk a társunknak. Csinálhat amit akar, nem vonjuk vissza a szeretetünket. Szeretlek Téged, természetesen ez a szeretet fájdalmas is, ez a szeretet fáj is. Mert egy bűnös világban élünk, és mert mi magunk is bűnösök vagyunk. Ezért néha fáj a szeretet.

A mennyországban egyszer majd másképp lesz. A mennyországban minden korlát nélkül szeretjük majd egymást. Nem lesznek olyan korlátaink, melyeket most a bűnös természetünk állít elénk. Néha emlékeztethetjük magunkat arra, hogy nagy jövő előtt állunk. És ez a Mennyország már ebben a világban elkezdődik, már otthon nálunk. Mindig olyankor, amikor elfeledjük saját magunkat és önfeledten szeretünk.

Nem hal bele az ember, hogyha szeret. És ha mégis, hát akkor majd jövök és szép prédikációt tartok. És mindenki tudni fogja: a szeretetbe halt bele ez az aszszony. És hogy ez egy szép halál.

A Jóisten sokféle módon szólt az emberekhez. A pátriárkák és a próféták szavával. Majd utoljára a fián keresztül szólt hozzánk. Azóta aztán sokféle módon szól hozzánk az Úr. Így áll ez már kétezer éve. Egyrészt nagyon rejtetten szól: pl. Isten egy mosolyból szól hozzánk vagy a lelkünk nagy megrázkódtatása által szól hozzánk. Mindnyájan hallottuk őt így vagy úgy. Ma este is hallottuk őt beszélni. Kiemelek néhány általános lehetőséget, törvényszerűséget, és ebből megláthatják, hogy egyik vagy másik előfordult már nálunk is.

Isten nagyon halkán szól. Ezt mindenekelőtt erős emberekkel teszi így. Nem tudom miért, de megfigyeltem, ez a megfigyelésem. Néha az ember egy bombát szeretne az ilyen emberek lakásába dobni, mert náluk minden nagyon nyugodtan, szolidan megy. Mindezek mögött azonban ott van a Jóisten. Megtanuljuk Őt meglátni a hit fényében. Ez a legnehezebb, Istent meglátni ott, ahol semmi különös sem történik, ahol nem ég a csipkebokor, ahol nincsen látomás; ahol Isten nem támaszt semmiféle különleges igényt, csak a napi munkánkat igényli.

Amikor Illés próféta találkozott Istennel, akkor is hasonlóan történt. Az Isten hegyén, a Hóreben volt, hogy találkozzon Vele. És akkor jött egy földrengés, de Isten nem volt a földrengésben, és akkor jött egy nagy tűz, és Isten nem volt a tűzben. S akkor jött egy hatalmas vihar, és Isten nem volt a viharban. S akkor jött egy szerény, halk fuvallat. Illés akkor kilép a barlangból, és találkozik Istennel. Ez a halk fuvallat minden este megjön. Ilyenkor felfedezhetjük a saját szívünknek néhány rezdülését.

A szívünk rezdülése az is, amikor például felelősnek érezzük magunkat másokért. Észre se vesszük, hogy ez valami különleges, egyszerűen tesszük a dolgunk. Emögött azonban a Jóisten áll. Vagy van az életünkben egy törekvés, hogy jól csi-

náljunk minden dolgot, az egészen természetes munkát is. Emögött is Isten rejtőzik. Mi, schönstattiak, szeretjük ezt. A mi eszményünk a hétköznapi megsejtelése, ahol az egészen kis dolgok szeretetté válnak.

Van a léleknek egy vonása, amelyen a Jóisten szívesen bejelentkezik: ez a szerénység. Ha valaki nem törekszik előre, nem tartja magát valami különlegesnek, hogyha másokat szívesen lát nagyok, és néha azt gondolja: Édes Istenem, ezt én sose fogom tudni. Az ilyen szerénységben gyakran megérezzük a Szentlelket.

Aki Isten fényében él, az gyakran látja magát kicsinek. Az sem baj, ha nincs is a tudatában, hogy Isten fényében él. Akkor egyszer csak Isten egészen halkán így szól hozzá: *Itt van egy kicsi munka*. A Jóisten rátalál és ad neki egy kicsi munkát. Másoknak a Jóisten küld talán egy angyalt. Miért ne! Amikor akar, küld. A Jóistennek mindent szabad! De őhozzá Isten egy mosoly kíséretében szól: *Ne tartsd magadat olyan fontosnak!* Barátaim, mondtam már, hogy ne tartsuk magunkat fontosnak?!

Mit jelent az, hogy egy mosoly, mosolygás? Most kinyílik az ajtó és bejön egy igazi eleven kiskutya, fiatal kutya. A jobb füle a szemébe lóg, és mi mosolygunk rajta. Mosolygunk azért, mert nem támasztunk vele szemben olyan igényt, hogy azt tudja a kiskutya, amit egy nagy kutyának tudnia kell. Amikor egy nagy kutyát látunk és az ugyanúgy tartja a fülét, mindenki azt gondolja: Ejnye, miféle dolog ez?! Mert úgy csinál, ahogy egy felnőtt kutyának nem szabad. De a kiskutyának szabad. És mikor azt mondjuk, hogy neki szabad, ez felszabadít bennünket és mosolygunk. Ez egy folyamat, amikor valami feloldódik. És akkor az embernek mosolyognia kell. És ez egészséges, igazán egészséges. Aki szigorú, az nem egészséges; a szigorúság betegség. Isten vég nélkül ad, és nagyon türelmes, és úgy lát minket, mint ahogyan mi látjuk a kiskutyát, és mosolyog.

Kis Szent Teréz nevelése nagyon szigorú volt. Természetesen a szülei igazán jószágosak is voltak. Nagyon bensőséges volt a viszony az apa és Teréz között. Édesapja kis királynőnek hívta. De aztán Teréz megbetegedett. Nyilvánvalóan megtámadta az idegeit a szigorú életforma. Annak ellenére, hogy igazán nagyon szerették őt. A szigorú, önmegtágadó életre nevelés így nézett ki: Például nyáron a kislány bejön a házba és szeretne inni. Erre a nővére azt mondja neki: Teréz, nem szeretnél inkább lemondani az ivásról, és ezáltal egy bűnt megmenteni? Persze, hogy szerette volna a bűnt kiváltani, de a szomjúság is megmaradt.

Tehát nagyon szigorúan voltak nevelve. Nagy-nagy kedvességgel, szimpátiával, szeretettel, de önmegtágóan. Hja, ilyen a keresztény élet!

Nem tudom pontosan, hogy mibe betegedett bele, és mi baja volt. Az orvosok se tudták. A sok önmegtágadás megtámadta az idegeit. Akkor aztán volt egy szép éve. A nővére úgy állította a Szűzanya szobrát, hogy az ágyból láthatta. S egyszer volt a Szűzanyával egy élménye. A szobor megelevenedett és rámosolygott. Ez a mosoly egy egészen hatalmas élményt jelentett a számára. Ez volt az ő vallási alap-élménye, a Madonna. Mit jelentett ez neki? A Szűzanya fölmentette a kislányt

a szigorú kötelezettségek alól. A mosoly azt jelentette, hogy szabad olyannak lenned, amilyen vagy. Lehetsz ilyen. És később híressé vált Kis Szent Teréz mosolya. Nagy szent lett, aki egy mosollyal megoldotta az élet legnagyobb problémáját: A Mennyei Atyának szabad így bánni velem. Hogyha ilyenné válik az ember, szabad lesz, és akkor nem egy fagyos kifejezéssel oldja meg az élete problémáit, hanem mosollyal, mint egy gyermek.

Kentenich atya a dachau koncentrációs táborban a saját maga számára kitalált egy képet. Azt mondta, hogy számára itt ezek a viszonyok jelentik a legjobb „pólyát”: a gyötrő éhség, a halál közelsége a koncentrációs táborban, mindez együtt a számára a legjobb „pólyát” jelenti.

– *Elnézést, mi ez a hasonlat a pólyával?*

– Arról a pólyáról van szó, melybe az újszülötteket teszik.

– *Jó, de hogyan hasonlítható ez Dachauhoz?*

– Igen... Mert a koncentrációs tábor körülményeiben, eseményeiben a Jóisten gondviselését látta. A Mennyei Atya úgy gondoskodik itt is a gyermekeiről, mint a szülők gondoskodnak pólyás babájukról. Ez egy kép.

– *Dachauban úgy gondoskodott róluk, mint egy anya a csecsemőjéről? Ezt én így nem értem. Aki érti, szóljon!*

– Nagyon is érthető. Például nézzük a nagy szenteket. A nagy szenteknél bizonyos dolgok másképp vannak. Amihez nekünk minden erőnkre szükségünk van, ott egy szent még észre se veszi, hogy az ereje igénybe van véve. A problémákon, amelyeken ők lazán felülkerekednek, azok alatt mi összeroppanunk.

Mégis szeretném folytatni, hogy egy irányt, folyamatot mutassak be. Általában az életben azt várja az ember, hogy emberi nagysága növekedjen, ami az emberi nagyság kimutatásával is jár. Ez másképp van, amikor az ember Isten előtt áll. Amikor az ember Isten előtt áll, mindig kicsinek éli meg magát. Még hozzá minél nagyobb, annál kisebbnek éli meg magát Isten előtt. Ezt a kicsiségérzést pedig úgy éli meg, mint a gyermek. Gyermeknek, mégpedig egészen az Atya gyermekének éli meg magát.

Jézus ezekkel a szavakkal hal meg a keresztfán: „Atyám, egészen a Te kezébe adom magam.” Tehát mint gyermek hal meg. Nem mint hős, mint valaki, aki aranyérmet kap az olimpián. Vannak megterhelések, melyeket a hős már nem bír ki, melyekhez csak gyermekként tudunk odaállni. Ebben a nagyságrendben mozog Kis Szent Teréz.

Bármi is történik velem, én a Jóisten sugárzó mosolyát ajándékozom – mondta. Élete végéig nagyon sokat szenvedett (a testi szenvedés egy szent számára nem probléma). Ő azonban lelkileg szenvedett, és közben mosolygott és azt mondta, hogy az Atyám engem szeret.

Assisi Szent Ferencnek a szemeödrét izzó vassal kiégették. Mosolygott és azt mondta: „Tűz testvér, légy kedves hozzám.” Ez a mosoly akkor következik be, akkor jön el az ideje, amikor az ember már mindent a háta mögött hagyott. Amikor

a Miatyánk kérése egészen magától értetődővé válik, az a kérés, hogy legyen meg a Te akaratom. Ezt nem lehet összeszorított fogakkal mondani, mert akkor össze-roppanunk. Ez csak a gyermek mosolyával lehetséges. Ezek a legjobb pólyák. És ezt a mosolyt Istennek ajándékozzuk. De ezt nem kell holnaptól így csinálnunk. Holnap se és holnapután se. De megnevezem azt a kiindulópontot, ahonnan oda lehet jutni. Ez az egyszerű szó, mondat: „Ne tartsd magad olyan fontosnak”, ez a kezdet. A Jóisten rátekinthet a kiskutyára és mosolyog. És mi visszamosolygunk, amennyire tudunk. És azután beszélünk a Jóistennel és szemrehányásokat teszünk. Megdorgáljuk a Jóistent: Miért teszed ezt és ezt velem? Ezt nem volna szabad. Igaz, hogy Tilmann atya azt mondta, jól van ez így, de most..., most azt nem lehet! Így beszélünk a Jóistennel. De mosolyogva!

Vagy még konkrétan: *Nem szabad Jóisten, nem akarok egy olyan férfit, mint a férjem! Jóisten, mindjárt szent leszek ezzel a férfival! A kolostorban mindig sokat kell imádkozni, nekem nem kell már imádkozni se, nekem elég ez a férfi.* Így beszélünk a Jóistennel, mint egy gyermek. És ez fontos. Egy kicsit panaszkodunk: Jóisten, de miért? ...

Avilai Szent Teréz, a nagy imádkozók egyike, a híres szentek tanítómestereinek egyike. Egy nagyon szép imája található énekeskönyvünkben:

Ne félj, ne aggódj,
Ne sírj, ne bánkódj,
Ha tiéd Isten,
Tied már minden.
Ne félj, ne aggódj,
Ne sírj, ne bánkódj,
Elég Ő neked.

Egyszer úton volt, hogy egy új kolostort alapítson. Ez gyakran előfordult. Karavánban utaztak. Ökrösfogatokon vitték a háztartási felszerelést, bőröndöket, bútorokat, az apácákat stb. Általában mindig volt néhány pap is velük. Karavánjukat egymás után érték a csapások: A püspök elutasította a kolostoralapítást a városban; egy uraság megtagadta a megígért támogatást stb. Végül egy hídhoz érnek, ahol a híd korlátját elvitte a megáradt víz. Az egész hidat is már elborította, a híd tetején folyt keresztül. Utasította a kocsisort, hogy a többiek várjanak addig, amíg ő a túlsó partra nem ér; ha történe vele valami, ha elsodorná a kocsiját az ár, akkor sem siethetnek a segítségére. Akkor szent engedelmesség parancsa alatt kötelezi őket, hogy forduljanak vissza. Tehát a szent a kocsijával elindul, át a hídon. Már majdnem sikeresen átért a túlsó partra, amikor az egyik oldalon a kerekek lecsúsznak a hídról, és a kocsi félrebillenve megfeneklik, félig a hídon félig a vízben. Kiszállt erre Szent Teréz a jéghideg vízbe, mely derékig ért, és akkor elkezdett pörölni Istennel. Ebben az időben mindig nagyon közel volt hozzá Jézus. Mindig beszélgetett

vele bensőséges kapcsolatban. És azt mondta: „Először ez a püspök, azután az az uraság, és ez és az, és most még ez a híd is. Ez már több a soknál!” És akkor Jézus azt válaszolta: „Így bánok a barátaimmal.” – „Hát nem csoda, hogy ilyen kevés van belőlük!” – mondta Neki. Ilyen a szentek beszéde Istennel.

Ez fontos, egy kicsit panaszkodni, civódni, de mosolyogva. És ez fontos. A Jóisten örül neki. Ezt fontos tudni. A mi Istenről alkotott elképzelésünknek növekednie kell. Erről van szó. Azt szeretném, ha ezt megértenék. Isten nagyon nagy. Mi kicsik vagyunk, de Ő nem szigorú, hanem szerető Isten, maga a szeretet. Természetesen keményen bánik azokkal, akit szeret. Nehéz volt Szent Teréznek, nehéz volt Dachauban, nehéz volt a keresztfán, de mindennél nagyobb a szeretet! Isten szívébe kell, hogy belássonak és ott ránk tekint, szeret bennünket, és úgy lát bennünket, mint ahogy mi a kiskutyát látjuk. Ahogy a füle a jobb szemére konyul. És a Jóisten mosolyog. Ily módon éljük meg a kapcsolatot vele. Ezért szólunk így hozzá: *Apu!* Így szólt Jézus is az Istenhez: *Apu*. Nem Atyám. A szentmisében Jóistennek szólítjuk, Atyánknak. Ez így helyes. Jézus Aput mondott. Ez valami nagyon érdekes. Sok nyelvben a világon az apa és az anya megszólítása kéttagú szó. Egészen eltérő nyelvcsaládokban is. Az indogermán nyelvcsaládban (orosz, spanyol, angol, francia, német) általában papa. A szemita nyelvcsaládokban abba, amit Jézus is használt. Nálunk a finnugor nyelvcsaládban: apu. Ez érdekes. Két szótagú. A tudósok feltételezik, hogy a szív kettős dobbanásának folytán a csecsemő ezért használ ilyen két szótagú szót.

A legfontosabb szó Jézus életében az „Abba” volt, amivel Istent szólította meg. És ezt a szót a Szűzanya szíve alatt tanulta meg. Nagy melegség kötődik ehhez a szóhoz. És egy mosoly. Isten vezet bennünket és mosolyog. Ne tartsd magad olyan fontosnak. Isten szereti a gyermekeket.

Még egy harmadik fejezetet akartam. Azt akartam mondani, hogy Isten a nehézségeken át vezet bennünket. Hogyha az életünkben minden biztos, állandó, stabil, akkor könnyen elfeledkezünk Istentől. Hogyha egy ilyen készülék (mint ez a magnó) szilárdan áll az asztalon, és ráteszem a kezemet, akkor ez a kapcsolat a készülék számára nem fontos. Talán szeretem a készüléket, akkor örül a kapcsolatnak. De fontossá mégsem válik. Amikor a készüléket az ujjamra akasztom (így ni), akkor a kapcsolat fontossá válik a készülék számára. Az élete most bizonytalan lett. Leejthetem. Nézzék, hogy hogyan sóhajtozik a készülék. Hogyan nyög és reméli, hogy hamarosan leteszem. Isten is így tesz gyermekeivel. Főlemeli őket, hogy most már csak rajta fuggjenek. És minden biztonság odavan. Ez különbözőképpen megy. Egyszer elveszítjük az egészséget, vagy odavan a házi béke, máskor a lelki egészség vesz el, vagy elfogy a pénzünk, vagy a világbéke van oda, és a többi... És akkor az életünk szép, mert a kapcsolat a Jóistennel nagyon mély és fontos. Ez is kapcsolat ugye? (*A magnót megfogja*) Igen. Minden vasárnap a templomban imád-

kozunk: Mi Atyánk a mennyekben, tam-tam-tam-tam... Szép ugye? Aha. Ez az élet, a keresztény élet. Hja!

És akkor telefonálnak a családok. Mit csinál nálatok a magnókészülék? Az asztalon áll vagy pedig Isten kezében van? Nálunk Isten kezében van. Ilyen az életünk. Nálunk is. Jó.

Isten az élet bebiztosítatlan helyzetein keresztül vezet minket. Most nevetünk ezen, de ha komollyá válik az életben, akkor már nem nevet az ember. Talán összehozunk egy kis mosolyt. De nem mindjárt. Ehhez még növekednünk kell. Mi a gyakorlati feladat? Pólyaválogatás gyerekeknek. Miért ne? Szabad. Igen. Jó.

Az első. Meglátjuk Istent az egészen mindennapos dolgok mögött. Egészen hétköznapi dolgokon keresztül vezetett egymáshoz bennünket. Másodszor. Látjuk Istent, aki ránk mosolyog. Nagy bajban éreztük magunkat és megijedtünk, de a végén minden jó lett. Isten ránk mosolygott. A harmadik. Isten bizonytalanságokat adott, olyan helyzeteket, amikor nem éreztük magunkat biztonságban, és mi megtaláltuk őt és egymást. Pont. Vége.

1991. június 13. csütörtök, 1. előadás

Ismerjük a Szűzanyát mint Magyarország Patrónáját (patróna=védelmező). Azt jelenti, hogy a katolikus nép megy a Szűzanyához és a segítségét kéri. Fatimában másképp lép elő, jön és meghívja az embereket, hogy térjenek meg. Lourdes-ban meggyógyítja a betegeket testi és még inkább lelki bajaikból. Schönstattban megint másként jelenik meg. Itt az „apostolokat” keresi. Schönstattban mindig Jézussal együtt jelenik meg, mint akik szeretik egymást. Mi nem tudjuk elképzelni, hogy a Mennországban Jézus és Mária mennyire elszakíthatatlanok egymástól. Ők mindig együtt vannak, eltéphetetlen szeretetkapcsolattal kötődnek egymáshoz.

Amikor azonban valaki kereszténnyé lesz, szükséges, hogy maga tudjon dönteni. Ha erre nem képes, nem tud kereszténnyé válni. Pl. egy tízéves kisgyerek mondja az édesanyjának:

– „Én nem akarok szentmisére menni.”

– „Miért?”

– „Mert az osztályból csak én járok és a többiek kinevetnek érte.”

Egy férfi a villamoson nem meri átadni az idős hölgynek a helyét, nehogy megmosolyogják.

Egy apa, aki nem meri a munkahelyén elmondani, hogy felesége a harmadik gyermeküket várja, nehogy kigúnyolják érte stb.

A tömegember fél attól, hogy a világ, a többiek megmosolyogják! Nem a misét nem szereti a tízéves gyermek, nem az udvariasság hiányáról van szó a második példában, és nem a gyermekszám a probléma a harmadikban. A probléma a tömeg, mely nagyon kemény: meghatározza, hogy hogyan öltözködjünk, mit tegyünk szabadidőnkben. Például ha elmondjuk, hogy a hétvégén a családdal játszottam, le-

fitymáló reakciót kapok. Egyre kevésbé teheti az egyes ember azt, amit akar. A tömegnek megvannak a pontos törvényei.

A mai embert nem nehéz rövidtávon manipulálni. Nem nagy dolog a szószékről lelkesítően azt prédikálni, hogy „Krisztus kell az életünkbe!” és akkor ők is mondják: „Krisztus kell az életünkbe!” De tíz perc múlva már azt hallja: „A japán csoda megismételhető!” És akkor azt gondolja: „Igen, a japán csoda megismételhető!” és Krisztus már el is van felejtve.

Ennek a világnak egy új emberre van szüksége, egy olyan erős emberre, aki a bensőjéből fakadóan szabad. Ez még az imádságnál is előrébbvaló!

Kentenich atya életfeladatának tekintette, hogy új embert neveljen. Az új emberrel egy új közösség is létrejön. Ez az új közösség erős, szabad személyiségekből áll. Nagyon örülök, hogy itt nagyon kialakult személyiségek vannak jelen. Itt mindenki eredeti, egyesek meg kifejezetten eredetiek. Mindig erős személyiségeket keresek a Szűzanya számára, akik a szeretetben közösséget alkotnak. Kentenich atya szerint egy tökéletes közösség tökéletes személyiségekből áll, melynek az alapvető működtető ereje a szeretet. Az új embernek a képét Kentenich atya a kezdetektől fogva magában hordozta. Ő még egy olyan világban nőtt fel, ahol mindenki keresztény volt. (1885-ben született.) De hamar világossá vált számára, hogy a keresztény életnek ez a formája kiüresedett. Ennek a kiüresedésnek a jele például ahogy a férfiak minden vasárnap elmennek a kocsmába. Először a templom előtt van egy kis kör, itt beszélgetnek egy kicsit és aztán együtt továbbmennek a kocsmába. Hogy alakult ez ki?

Kezdetben minden férfi a templomba ment. Később a férfiak megálltak hátul a templomban. Még később a templom előtt találkoztak, megvárták a prédikáció végét, és a templomajtóban a mise fő részén még részt vettek. Még később csak a templom elé mentek, ott találkoztak, és azután mentek a kocsmába. Az a forma, hogy vasárnap megyünk a templomba, kiüresedett. De más formák is kiüresednek.

Pl.: Itt van egy fiatal szerelmes pár. Amikor a férj a munkából hazajön, csodálatosan szép a viszontlátás. Örülnek, hogy újra látják egymást. Ennek jele a meghitt puszi. Aztán eltelik néhány év. Amikor a férj megjön a munkából, azt mondja a feleségének „Helló!” – és lenyom egy sablonos puszit. Aztán belemerül az otthoni hobbijába. Ez a puszi már nem gyengédség a szó igazi értelmében. Már nem fejez ki semmit. A forma kiüresedett.

Kentenich atya fiatal korában már megfigyelhette, hogy a keresztény formák kiüresedtek. Látta, hogy az üres formák összeomlása már csak idő kérdése. Tévedés azt hinni, hogy a Magyarország vallási összeomlásnak az oka a kommunizmus. Ausztriában is ugyanez a helyzet. Bécs bizonyos részein a katolikusoknak mintegy 5%-a jár csak templomba. A kommunizmus csak besegített az egyébként is már üres formák felszámolásába.

De Schönstattban most jön a Szűzanya és szeretne egy új típusú embert nevelni. Egy olyan embert, aki szabad és erős, aki tudja a környezetét befolyásolni.

Az emberek nem egyszerűen egymás mellett élnek, hanem állandó kapcsolatban vannak egymással. Vannak, akik befolyásolják a környezetüket, és vannak, akiket a környezetük befolyásol. Ezért a jövő kereszténye egyben apostol is. Aki szabad, erős és tud szeretni, a körül vannak emberek, akiket vezet. Képzeld el, hogy a Szűzanya talál egy házat, ahol ilyen emberek laknak. Egy ház sokkal erősebb, mint akár öt különálló személy. Abban a házban ott van két ember, akik tényleg szeretik egymást, és van egy csomó gyerekük. Az ilyen háznak nagyon erős kisugárzása van és ez az, amit a Szűzanya keres.

Ez a mi hivatásunk!

1991. június 13. csütörtök, 2. előadás

Kedves Családok!

Kentenich atya egy papi közösségben lett pap. Egy missziós rendben (a palottinusoknál (PSM)). De Kentenich atya nem volt egészen egészséges. A tüdejével voltak problémái. Ezért nem került a misszióba, hanem a rend iskolájában latintanár lett.

Nevelőként a célja az „új ember” volt. És ez az „új ember” a szabad, az önálló ember. Ebben a helyzetben megpróbált növendékeiből „új embereket” nevelni. A következő szavakkal kezdte a munkáját: „Mi most együtt fogunk dolgozni. Sokat fogok tőletek követelni, de tőlem is a legtöbbet követelhetitek. És akkor idővel jó barátokká válunk.” Az önálló gondolkodásra vezette a tanulókat. A célja a világos, önálló tudás volt. Ebben példával is járt előttük. Ezért amikor az osztály előtt állt, soha nem vett könyvet a kezébe, hanem mindig szabadon beszélt. Ha egy diák nem tudott egy kérdésre válaszolni, akkor nem úgy csinálta, hogy egy másikat kérdezett – aki közben jelentkezett, hogy ő tudja –, hanem egy kisegítő kérdést tett fel a felelőnek, és még egyet, és még egyet, amíg ő maga rá nem jött. Vagy felszólított valakit, aki jelentkezett, de az illető nem mondhatta meg a választ, hanem azt mondta neki Kentenich atya: „Tegyéél föl neki kisegítő kérdést.” Annak, aki a feleletet tudta, így újra át kellett gondolnia a témát. Ezt különben mindig mondta, élete végéig, hogy mindent újra meg újra át kell gondolni. Egyszer mondta nekem is egy bizonyos témával kapcsolatosan, amiről beszélgettünk, és mutattam, hogy kiismerem magam a témában. Azt mondta, hogy ezt ott, akkor megértette, de még egy párszor át kell gondolnia. Vissza a latintanításhoz: egyszer azt mondta az egyik tanulónak: „A következő órát tartsd te!” A tanuló ezt szívesen tette. Biztos, hogy soha életében nem tanult annyi latint, mint ez előtt az óra előtt. Így idővel oda vezette az egész osztályt, hogy önállóan dolgoztak. Dolgozatok is voltak persze. Ilyenkor kiment az osztályból. Soha többé nem másolt senki a másikeről. Később ugyanebben az iskolában ő lett a lelki vezető. Ez a Jóistennek egy különleges jele volt számára, hogy kezdje el kinevelni az „új embert”. Már rögtön az elején megfogalmazta a programját: „Meg akarjuk tanulni Mária oltalma alatt szilárd, erős, szabad papi

személyiségekké nevelni magunkat.” A fiatalok elkezdték az önnevelést. Egy misztiós egyesületet alapítottak, ahol vitatkozhattak, beszélhettek egymással. Később pedig egy Mária-kongregációt, az akkor szokásos egyesületi formát választotta. A fiúk csoportokban nevelték magukat, önneveléssel foglalkoztak. Tehát nem azért tanulni, mert kell, hanem mert akarunk. A saját döntés fontos volt. Egy eleven, jó közösség jött létre. És akkor jött néhány esemény, amely a Schönstatt-mozgalom megalapításához vezetett.

Kentenich atyának volt egy problémája. Tudta, hogy az egyháznak „új emberre” van szüksége. Ez volt az ő programja. A régi formák kiüresedtek, holnapra össze fognak omlani. Kentenich atya kezdettől fogva a nevelőnőjének élte meg a Szűzanyát. Ezért meg akarta nyerni Máriát, hogy ő vegye kézbe és vezesse az „új ember” nevelését. 1914 májusában előadásokat tartott a Szűzanyáról. Anyának és királynőnek ábrázolta. Azt mondta, ő a mi királynőnk, aki munkatársakat keres Krisztus számára. Ez volt az ő Mária-képe. Mária nem csak segít, hanem igényt is támaszt, követel. Másodszor: ő az anyánk, tehát a hibáinkkal, gyengeségeinkkel hozzá fordulhatunk. A fiúk abban a korban voltak (16-17) évesek, amikor az ember eltávolodik a szülőktől, az anyától. Nem azt mondta nekik, hogy azt, amit otthon megélünk anyánknál, azt éljük meg a Szűzanyánál is, hanem azt mondta, valami újat kezdünk el, a királynőnknek dolgozunk. Ha ez nekünk nem sikerül, az nem baj, mert ő az anyánk is, és a gyengeségeinkkel hozzá mehetünk. Így bátorságot kaptak a fiatalok, hogy életszentségre törekedjenek. Be akarták magukat vetni a Szűzanyáért, mert a Szűzanya nem fog majd megharagudni, ha esetleg nem sikerül, hanem újra és újra elkezdhetik. Ő a királynőnk és az anyánk! Ez sok erőt ébresztett a fiúkban.

Ekkor jött egy újabb esemény. A kisközösség, akik ebben részt vettek, nem volt azonos az internátus egész tanulóközösségével. Aki közéjük akart tartozni, annak be kellett lépnie a kongregációba. A fiatalok maguk vezették a kongregációt. A vezetők döntötték el, hogy kit vesznek föl. Ez a kisközösség a házi kápolnában jött mindig össze. Ez nem csak az övéké volt, oda bárki bármikor bejöhett. Nem érezték ott magukat otthon. Lent a völgyben volt egy kis kápolna. A középkori schönstatti kolostor temetőkápolnája volt Szent Mihálynak szentelve, de mint kápolna, már nem működött (raktárnak használták.) Mellette volt a fiúk sportpályája. A fiúknak tetszett, hogy legyen ez a kápolna a mi saját gyülekezőhelyünk. A rend vezetősege odaadta nekik a kápolnát.

Az első jel: az élet a közösségben, amikor Kentenich atya beszélt Máriáról mint királynőről és anyáról.

A második jel: a kápolna, ahol összegyűltek.

A harmadik jel: Kentenich atya az újságban egy cikket olvasott arról, hogy hogyan jött létre Olaszországban a Valle di Pompei Mária-zarándokhely. Bartolo Longó volt ott, egy olasz ügyvéd. Árvaházakat alapított a büntetésüket töltő rabok gyerekei számára, hogy a gyerekeket az utcáról behozza és otthont adjon nekik.

Ott, ebben a helységben, Valle di Pompeiben templomot is épített. Nagyon jámbor ember volt. Hozott egy Szűzanya-képet és fölállította a templomban. Azt mondta a Szűzanyának: „Gyere, mert szükségünk van Rád. A gyerekeknek van Rád szükségük.” És a Szűzanya jött. Valle di Pompei ma Olaszország egyik legnagyobb Mária-zarándokhelye. A Szűzanya működik ott, mert egy ember megkérte erre.

Kövessük most még egyszer a gondolatmenetet. Kentenich atya érzi az elhivatottságot arra, hogy „új embert” hozzon létre a jövő egyháza számára. Alkalmat kap rá, és elkezd, de gyengének érzi magát. Ő a saját életében már átélte a Szűzanyát, mint nevelőnőt. (Ezt akarja a fiai számára is biztosítani.) Kentenich atya körül az „új embereknek” egy kis közössége jön létre. „Új emberek”! Ebben a közösségben beszél a Szűzanyáról, mint a nagy nevelőnőről, királynőről és anyáról. Ez örömet és erőt ébreszt a fiatalokban. Felmerült benne a kérdés, hogyan tudom a fiatalokat még szorosabb kapcsolatba hozni a Szűzanyával. Megkapják gyülekezőhelynek a kis Szent Mihály kápolnát. Most olvas az olasz Valle di Pompei zárandokhely létrejöttéről. Kézen fekvő a gondolat: Nem kérhetném-e meg én is a Szűzanyát, hogy jöjjön ide közénk úgy, hogy ez a kápolna egy igazi kegyhellyé váljon, ahol a Szűzanya csodákat tesz? Olyan csodákat a nevelésben, hogy új, erős személyiségek jöjjenek létre, hogy egy új közösség jöjjön létre.

De volt itt egy nehézség: az a kérdés, hogy vajon ez a Jóisten akarata-e? Hiszen bárki jöhetne és mondhatná, hogy csináljunk itt egy kegyhelyet. Ha a Jóisten nem akarja, akkor nem történik semmi. Az ilyesmit felelősséggel kell kezelni, tehát várni kell egy további jelre. És a jel megérkezik. Kirobban az első világháború néhány héttel azután, hogy azt a cikket olvasta Valle di Pompeiről. Világháború: ez azt jelenti, hogy rövid időn belül szétmegy ez a kis közösség, a frontokon lesznek a fiúk. Miért volt számára ez egy jel? Mindenki más azt mondta volna, hogy a következő pár évben nem lehet semmit sem csinálni. Várni kell, amíg a háborúnak vége lesz. Akkor aztán megint elkezdhetjük az „új ember” nevelését. De Kentenich atya nem így gondolkozott. Számára a nehézség mindig annak a jele volt, hogy a vonatkozó dologgal a Jóisten különösen is törődni akar. A világháború, ez a nehézség annak a jele volt, hogy a Szűzanya saját maga akar jönni, hogy ő vegye kézbe ezt az egészet. Így jutott el annak fölismerésére, hogy ez a Jóisten akarata; hogy a Szűzanya tényleg jönni akar és itt egy kegyhelyet akar létrehozni. Nem tudta, hogy mi mindent akarhat még a Szűzanya.

Egy új kezdet volt. 1914. október 18-án gyűlt össze a kis közösség először a Szent Mihály kápolnában. Kentenich atya eléjük terjesztette a tervét: „A magunkkal szemben állított követelményeket a legmagasabbra akarjuk fokozni. Így a Szűzanyával szemben egy szelíd erőszakot alkalmazunk, hogy közénk jöjjön és hogy az „új ember” csodáját létrehozza.” Figyeljük meg a Szűzanya eljárási módját. Kentenich atya az előadásában a következő szavakat adja a Szűzanya szájába: „Ne okozzon nektek gondot a kérésetek teljesítése. Én szeretem azokat, akik engem

szeretnek. Bizonyítsátok be először, hogy tényleg szerettek. Akkor szívesen ide telepszem és gazdagon osztok itt adományokat és kegyelmeket. Akkor itt, és innen, a kápolnából kiindulva magamhoz vonzom a fiatal szíveket és nevelem őket, hogy használható eszközökké váljanak a kezemben, hogy apostolokká váljanak.”

A Szűzanyához fűződő kapcsolat szövetség jellegű. A fiatal Schönstatt-mozgalom megajándékozza a Szűzanyát a törekvésével és a szeretet sok-sok tetteivel. A Szűzanya elkezd úgy működni a szentélyében, mint egy kegyhelyen. Így kezdődött. A fiatal emberek a háborúban levelek útján tartották a kapcsolatot egymással. A négy év folyamán 18000 levelet írtak. Levélben beszélgettek arról, hogy hogyan kell életszentségre törekedni és apostolkodni. Nem együtt voltak, hanem szanaszét a csatamezőkön. Némelyek valóságosan szentté váltak közben. Kívülről is sokan csatlakoztak hozzájuk. Kentenich atya gyakran mondta, hogy Schönstatt egy háborús gyerek, és annak is kell maradnia. Ez azt jelenti, hogy békében nem tudunk úgy igazából fejlődni. Csak akkor érezzük jól magunkat, ha nehézségeink vannak. Tehát ha Önöknél vannak nehézségek, akkor maradhatnak. Ha nincsenek, akkor nézzenek körül, hátha találnak nehézségeket, az egyház nehézségeit. És kérdezzék meg, hogyan tudunk az egyháznak segíteni, hogy ezt a világot újra megnyerje. Akkor ezzel már benne is vannak a háborúban. Akkor is maradhatnak.

A háború után a fiúk visszajöttek a kollégiumba. A többiek is jöttek, akik az évek folyamán kívülről, a háborúban csatlakoztak hozzájuk és váltak schönstattiakká. Azt kérdezték, hogy most mi lesz velünk? Kentenich atya kívárt, hogy lássa, hogy a kezdeményezésük milyen erős. Ismerik az elvét: várja a szabad ember kezdeményezését. A külsősök pedig újra és újra jelentkeztek. Akkor összefogta őket és egy szervezetet alakított. Ezzel kezdődött a Schönstatt-mozgalom. A palottinus rend Kentenich atyát szabaddá tette, hogy csak ennek a mozgalomnak éljen. S a mozgalom egyre nőtt. Jöttek teológusok, teológiát tanítottak, később egy papi mozgalom, egy női mozgalom, egy ifjúsági mozgalom, később egy családmozgalom. Létrejött egy nővéreközösség, egy olyan közösség, amely egészen a schönstatti mozgalom kiépítésének akarta magát szentelni. Ez a közösség kitelepült külföldre is Dél-Amerikába, Dél-Afrikába. És akkor történt valami.

A Schönstatt-mozgalom a Szűzanyához fűződő szeretetszövetségből élt. A Szűzanyának ajándékozzuk a törekvésünket, hogy „új emberekké” váljunk. Neki ajándékozzuk a szeretet tetteit, a Szűzanya iránti szeretet tetteit és a többi ember iránti szeretet tetteit is. Ő működik, hatást fejt ki a szentélyben és abból kiindulva. A schönstattiak úgy mondták, hogy egy nagy kegyelmi tőkét gyűjtünk. Ez egy szimbólum-kép. Kegyelmi tőkét képezünk, amiből a Szűzanya osztogathat. El kell képzelni, hogyha én most Önökkel beszélek, akkor egész sok schönstatti van a háttérben, akik megajándékozzák a Szűzanyát az áldozataikkal, a szeretetükkel; a napi hivatásukkal járó munkájukkal; az egymás iránti türelmükkel. Volt, amikor betegek voltak, akkor a szenvedésükkel. Ezt is a Szűzanyának ajándékozzák a kegyelmi tőkébe, azzal a kéréssel, hogy a Szűzanya áldja meg a munkámat. Van egy

egész sor ember, aki Önökért is imádkozik. Ez ellen nem is tudnak semmit tenni. Ez szép, ugye? Ez azt jelenti, hogy a keresztények mindenütt felelősek egymásért. Van néhány egészen nehéz eset. De mindenki közreműködik. Ez a kegyelmi tőke. Azoknak a közössége, akik imádkoznak, áldozatot hoznak azért, hogy a Szűzanya kifejthesse működését a szentélyből kiindulva.

Uruguayban azonban nehézség állt elő. A nővérek eljöttek ide, mondták a fiataloknak, hogy ajándékozzák az áldozataikat a Szűzanyának, hogy a németországi szentélyben működjön a Szűzanya, és hogy onnan kiindulva működjön itt. Ez egy kicsit sok volt az uruguayi fiataloknak: „Mit csináljunk mi a németországi szentély-lyel?” Ekkor fölbukkant az ötlet: építünk ott egy leányszentélyt, filiálét. De ilyen-nel mindenki jöhetne, kérdés az, hogy akarja-e ezt a Szűzanya. Ott is akar-e egy kegyhelyet csinálni, Uruguayban. És csak egy ember volt, aki ezt megíthette. Ez Kantenich atya volt. Ő akkor már a koncentrációs táborban volt, Dachauban. Kantenich atyának volt a koncentrációs táborból egy titkos levélkapcsolata, ami ugyan életveszélyes volt, de csinálta. És mindig sikerült. Akkor jött a kérdés, hogy mit szól ehhez az elgondoláshoz, hogy lehetséges-e, csinálhatnak-e Uruguayban egy leányszentélyt. Kantenich atya sokat imádkozott erre a kérdésre vonatkozóan, és úgy látta, igen. Ment a hír Uruguayba, és a nővérek építettek ott egy szentélyt, éppen olyat, amilyen Németországban állt. De ami fontosabb volt, gondoskodtak a szentély kegyelmi tőkéjéről. Ez már megfoghatóvá vált a fiatalok számára. A Szűzanyának ajándékozzuk a törekvésünket, az apostoli munkánkat, és ő közénk jön. Dachauban Kantenich atya szintén építette a schönstatti mozgalmat. Voltak ott lengyel papok is. Ezeknek a papoknak nehézséget jelentett, hogy Schönstatt Németországban van. Lengyelországban elképzelhetetlen egy mozgalom, aminek a központja Németországban van. Németország annyi jogtiprást követett el Lengyelországgal szemben, hogy a légkör ilyen irányban évtizedekre tönkre lett téve. Fischer atya volt a lengyel papi csoportnak a vezetője. Elment Kantenich atyához, hogy elmondja ezt a nehézséget. Kantenich atya válaszként odaadta neki a beszámolót az uruguayi leányszentély létrehozásáról. Azt mondta: a lengyelek is fognak majd egy saját leányszentélyt építeni. Nem kell, hogy Németországtól függjenek. A Szűzanya ott lesz közöttük és vezeti a mozgalmat. Így lesz ez a többi országban is. Fischer atya ezt elmesélte a lengyel papoknak, és ők boldogok és elégedettek voltak. Ma Lengyelországban három szentély van már. Az egyik pap azok közül, akik ott voltak a koncentrációs táborban, ma püspök Lengyelországban, schönstatti püspök!

Közben 100 leányszentély épült az egész világon. Úgy építjük, hogy építészeti-
leg pontosan megfeleljen az eredeti schönstatti szentélynek. Nem kellene, hogy így legyen. A Szűzanya különböző helyiségekben lehet jelen, de ennek lélektani okai vannak. Ez a világ egyre inkább egységessé válik. Mi mindannyian sokat leszünk úton, és mindenütt, ahol kiszállunk a repülőgépből, találunk egy éppen olyan szen-

télyt, mint az otthoni. Akkor mindenütt otthon vagyunk. Van egy nagyon ismert szállodalánc. Az egész világon, minden nagyvárosban vannak nekik szállodáik. A Hilton, talán ismerik. A Hiltonnak ugyanez az elve. Ugyanazt a szobát meg lehet kapni az egész világon. Mindenütt otthon érzi magát az ember a Hiltonban. Most tréfásan mondtam, de ezt az ötletet a Hilton nem tőlünk kapta. Ezek általános lélektani törvényszerűségek.

A fejlődésnek egy következő lépése: Kentenich atya Dachauban a családmozgalmat is megalapította. A férfinak, aki vele akart együttműködni, a felesége nem volt a koncentrációs táborban, hanem otthon volt, és utána, amikor hazament, a felesége nem akarta vele ezt csinálni. Nem mindjárt. Ezért Kentenich atya újra kezdte Schönstattban az alapítást. Az első családnapokra írt egy levelet (Tick-levél). Ez a levél nagyon fontos. Egyszer majd tanulmányozzák. Nem kell, de szabad. Azt mondja, hogy vigyék a Szűzanya képét a házukba. Adjanak neki egy előkelő helyet. Akkor a házaik maguk is kis szentélyekké válnak, ahol a kegykép kegyelmet adó módon mutatkozik meg. Nemcsak az eredeti schönstatti szentély van, és a leányszentélyek, hanem a háziszentélyek is vannak. Ezt a mi schönstatti családjaink csinálják. Elkezdik gyűjteni a kegyelmi tőkét. Életszentségre törekednek egymással. Megajándékozzák a Szűzanyát a társuk iránti szeretet tetteivel, a munkájukkal, az imádságukkal, és kérik a Szűzanyát: „Jöj hozzánk és lakj itt közöttünk!” Így az embernek a saját élettere kegyhellyé válik, ahol a Szűzanya az emberek között lakik. A Szűzanya egységben van mindig Jézussal, ők ketten szeretik egymást. Mondhatják, hogy ez nem különös. Semmi különös, mert Jézus a házasság szentségében, a közösségünkben él, és mert ketten szeretik egymást, az édesanyja is. Csak az, ami a kegyelem által itt van, egészen újólag elevenné válik, ha létrehozunk egy háziszentélyt.

Most még egy kis feladat. A hivatásunkat a szívünk vágyódása által ismerjük föl. Mivel az „új ember” szabad, erős, önálló, így az egyes emberek eszményei is különböznek egymástól. Első kérdés: Milyenek szeretnénk lenni? Szépek, erősek, kedvesek. A második: Mi szeretnénk mások számára lenni? Szent Pál mondja nagyon szépen: mindenkinek mindene lettem (1Kor 9,22). Mi legyen a mi házunk mások számára? Mit szeretnénk jelenteni a gyermekeink számára? Mit szeretnénk jelenteni a Szűzanya számára? Mi szeretnénk lenni Jézus számára? Vagy a Jóisten számára? Elkezdhetjük a saját vágyódásunkat föl kutatni, hogy megtaláljuk a mi eredeti, sajátos elhivatottságunkat. Ez kifejeződhet egy jelképben is. Fény szeretnék mások számára lenni, pl. Magyarország kezdete egy szent család. Ez nagyon szép. A többi népnél nem volt szent család. Ez szép eszmény lenne: az új magyar királyi család, mert keresztények vagyunk, és e király, Jézus velünk van, és a királynőnk, Mária, a házunkban van, és mi királyi gyermekek vagyunk. A jövő Magyarország új szent királyi családja. Ez a kis feladat: a mi eredetiségünket néven nevezni. Ezt

úgy tudjuk, hogy leírjuk a vágyódásunkat. Mi akarunk lenni a gyermekekért, a többi emberért, az egyházért, Magyarországért? Mi akarunk lenni a Jóistenért? Pont.

Gyermekével Szűzanyánk, szent áldását adja ránk! Ámen.

1991. június 13. csütörtök, esti előadás

A Szentlélek adományai

Most a szeretetről, mint a Szentlélek adományáról beszélek. Nem arról, amit csinálnunk kell. Ez valami más. Amit most mondok, azt általában nem is lehet a Szentlélek adománya nélkül tenni. Különben lelki görcs jön létre. A szeretet mint a Szentlélek adománya, a másik javát tartja szem előtt. Nem az a fontos, hogy nekem jó dolgom legyen, hanem az, hogy a másiknak legyen jó dolga. A szimpátia nem fontos. Az a fontos, hogy mit tudok adni a másiknak. Elhasználom magam a másikért. Az se fontos, hogy észrevegyen engem. Szolgálni szeretnék neki, aztán eltűnni. És fáradhatatlanul mindig újrakezdem. Amikor ketten ezt az ajándékot kapják, akkor egymásért élnek. De a többi emberért is éljünk! Elhasználjuk magunkat a többiekért, és melleleg még mi ketten is létezzünk. Hogyha együtt vagyunk, akkor együtt szeretjük a Jóistent. És amikor egészen egymásnak ajándékozunk magunkat, akkor a gondolkodásunk előterében a társunk boldogsága van. A társunkat akarjuk boldoggá tenni. És ez elég nekünk. Körülöttünk létrejön egy emberi csoport, egy nagy kör emberekből, akiket szeretünk.

Az öröm. Az öröm azt jelenti, hogy kipihenem magamat valami jóban, amire törekedtem. Kettőnk számára a Szentlélek adománya azt jelenti, hogy a célunknál vagyunk. Mert fölismertük, hogy Isten szeret bennünket. Az öröm azt jelenti, hogy telve vagyunk azzal a felismeréssel, hogy Isten szeret minket. Ez kicsit olyan, mint a mennyország. Az öröm mint a Szentlélek adománya, a szenvedésben is megvan. Örülök, hogy Krisztussal szenvedek és vele embereket válthatok meg. Eszembe jut egy eset: Valakit megkínóztak a kommunisták. A társa később megkérdezte: Hogy bírtad ki? Egészen halkan válaszolt: „Csak egy hálaimát mondtam az Úrnak azért, mert szenvedhettem érte.”

Béke ott van, ahol mindenki a helyén van. Ha az ember kipihenheti magát a Jóistennél, akkor a szívében béke van. A társkapcsolatban akkor van béke, ha kipihenhetem magam a másik szívében, és ha a másik kipihenheti magát az én szívében, és ha a többi ember kipihenheti magát nálam. A veszekedések tisztázása mindennapos munkát jelet. Mint ahogy a levest is kanállal kell ennem, mert nem folyik magától a számba, úgy a problémákat is tisztázni kell a közösségben. De ez szóra sem érdemes.

Türelem=megterhelhetőség. Ha valaki az idegeimre megy, ha a társam az idegeimre megy, azt mondom: „Jól van, gyere (szeretlek)!” A türelem ott kezdődik, ha ezt sokáig tudom csinálni. Még egyszer, még egyszer, és még egyszer; százszor is és még utána egyszer ki tudom mondani: Gyere, szeretlek! Tehát ez jelenti a

személyiség terhelhetőségét. Türelem az, ha valaki megterhelhető. Kentenich atyánál láttam egy példát. Volt nála egy csoport, akik éppen a csoportszimbólumukon dolgoztak egy zászló formájában. Kicsit különböző diaképeket néztek, melyeken a szimbólumuk látható volt: Az egyik képen a csoporttal és Kentenich atyával együtt. Azután egy másik kép következett a csoport egyik tagjával és Kentenich atya kezében a szimbólummal. És akkor ugyanazok a személyek voltak, de valaki más tartotta a kezében a szimbólumot. A következő képen volt még valaki a csoportból és Kentenich atya pedig középen. És a következő képen mindketten fogták a szimbólumot... és kb. 20 hasonló dia következett. Amikor a diákat néztem, gondolatban már ötször a fejkéhez vágtam a szimbólumot. Kentenich atya rendkívül érzékeny volt. Lelkileg nem volt durva és ez a procedúra számára egészen biztosan kínzást jelentett. De nem vesztette el a türelmét.

Elébe is mehetünk a kegyelmeknek. Kentenich atya ezt tudatosan gyakorolta is. Milwaukee-ban, Amerikában, nagyon zavaróak voltak a legyek. Láttam, amint három légy ott mászkált az arcán. Nem zavarta el őket. Türelmes volt. Hasonlított egy sportoló edzéséhez, aki szintén sok olyan dolgot tesz, amit mi nem. De itt ez a Szentlélek ajándéka volt. Ilyen dolgok mögött is felfedezte Istent. Ezért tudott minden embert befogadni, még a legfurcsább embereket is. Amikor nála jártam, volt ott egy másik pap is. Már az ötödik plébánián dolgozott. Mindig úgy ment el, hogy mindenki bosszús, dühös volt rá. Ez két évente ismétlődött. Néha már egy év múlva el kellett mennie. Akkor hat vagy hét éve volt pap. Amikor odajött Kentenich atyához, az volt az első kérdése: „Tulajdonképpen hogy prédikál Ön? Manapság nem lehet így prédikálni!” És akkor elmagyarázta Kentenich atyának, hogyan kell prédikálni. És Kentenich atya a belső öröm minden jelével azt mondta nekem: Nagyon eredeti. És örült. Ez a türelem. Amitől mások nyögnek, az a Szentlélek ajándékával megáldott személy számára egy kedélyes dolog.

Kedvesség. Egészen finom érzékszerv. Az a kedvesség, hogy észleljük, mi esik jól a másiknak, akár egészen apró dolgokban is. Minden embernek rengeteg szükséglete van. És akinek megvan a kedvesség adománya, az ezeket észleli és megtalálja annak a módját, hogy ezeket a szükségleteket kielégítse. Ez a sok apró ajándék adománya. Egy körben is meg lehet figyelni ezt. Elhangzik valami, ami fáj valakinek. Ilyesmi gyakran előfordul. Nagy társaságban ez természetes, és nem baj, mert mindenki jószágos. De egyvalakit eltalál. És akkor előfordulhat, hogy egy másik jóváteszi. Mond valamit és akkor az előbbi újra jobban érzi magát. Volt nálam egy házaspár. Egyiküket energikusan „nyakon csíptem”; ezzel segíteni akartam a másik házasság felé. Annak, akit keményen fogtam, szüksége volt erre. Vannak ilyen emberek. Amikor éppen összedülőben van a házuk, miközben valaki kopogtat, azt mondják: Szabad, gyere be! De akkor a társa a témát egészen ügyesen elterelte. Akkor megszólítottam nevelésem tárgyát: „Észrevette, hogy a társa most segíteni akart Önnek?” Nem vette észre. Erre azt mondtam: „Ilyen Ön. Észre sem veszi, ha a társa valami jót tesz. Csak saját magára gondol.” Kedvesség tehát az, ha valami

jót teszünk a másikkal ott, ahol ő bajban van. Ez a sok apró ajándék adománya. Kedves ember közelében lenni jó. Egyszer Kentenich atyával együtt ettem. Beszélgetés közben egy pillanatra félretettem az evőeszközt. Gondoltam, enni később is tudok, most vele akarok beszélni. Egy pillantást vetett a tányéromra, egy másikat az asztalra és megállapította, mi hiányzik a tányéromról az asztalon látható ételekből. Volt egy tál, amit nem értem el, ezért nem vettem belőle. Két másodperc alatt átlátta a helyzetet és elém tartotta azt a bizonyos tálat. Ez a kedvesség. Később Kentenich atya Dachauban sok csomagot kapott. Az ő barakkjában nagyon sok pap volt, vagy százan voltak együtt. Mindig ki volt téve egy lista azoknak a nevével, akik csomagot kaptak. Kentenich atya mindig áttanulmányozta a listát. Megjegyezte, hogy kik kaptak csomagot és így meg tudta állapítani, hogy ki volt az, aki hosszabb időn át nem szerepelt a listán. Az ő szelleméből futotta erre, olyan intelligens volt. És kérés nélkül segítséget nyújtott azoknak, akik hosszú ideig nem kaptak csomagot. Ez a kedvesség. Ez a Szentlélek adománya. A Szentlélek mozgatja és vezeti az embert, hogy eszébe jusson valami, legyenek ötletei, de azért ez munka is.

Jóság. Akármilyen is történjen, én a javadat akarom. Különösen a rossz, gonosz emberekkel való érintkezésre érvényes ez. A jóság azt jelenti, hogy nem húzódok vissza senkitől, egyszerűen tovább szeretem. Mint a Jóisten. Az ő napja felkel jókra és gonoszokra egyaránt. Mint az Atya, aki az elveszett fiát újra jóságosan fogadja. Ha valaki megsértett minket, egyszerűen tovább szeretjük. Ha valaki rosszat tesz velünk, megsajnáljuk. Szegény, milyen rossz lehet neki, ha ilyen gonosz. Néhány munkatársamra gondolok, akik ilyen jóságosak. Soha egyetlen rossz szót nem hallottam tőlük, de nem azért, mert elhatározták, hanem azért, mert a mérges, gonosz szavak fájnak nekik. Az ausztriai schönstatti családmozgalom egyik tagja ilyen. Ő egy vállalat igazgatója, de jóságos, erős. Tilmann atya néha egy kicsit keményen beszél, hiszen egy ilyen mozgalom vezetése munka. Vezetni kell, nemcsak mindig szépen beszélni. És az igazgató azt mondja: „Nem, Tilmann atya, nem így!” És ő mindig jóságosan beszél, de én nem. Amikor megismertem őket, tízéves házasságok voltak és még soha nem veszekedtek. Ez nem az emberi természetből adódik, ez a Szentlélek ajándéka.

Hűség. – Jöhet akármilyen is.

Szelidség... Miért ne?

Tisztaság...

Isten vezetése

Sokat ajándékozunk egymásnak. Még két általános megjegyzést szeretnék tenni. Ha látom, hogyan vezet egyeseket a Jóisten különféle utakon, akkor ez nagy lelki nyugalmat ad. Számolnunk kell azzal, hogy manapság sok embernek van mozgalmassága. Lehetséges, hogy ez kifelé érzékelhető vagy pedig csak a szívben van elrejtve és mindenki más azt mondja: Milyen jó nektek, mi pedig mennyit szenved-

dünk! Isten azokat is ilyen utakon vezet, akiket apostolának választott, azért, hogy másoknak meg tudják mutatni, hogyan kell az ilyen utakat szeretetté változtatni. Tanácsolni szeretném Önöknek, hogy amit most nyilvánosan elmondtak, azt kettesben is beszéljék meg, de mindig képzeljenek engem is oda. Miért fontos ez? Azért, mert ha elképzelik, hogy én is ott vagyok, akkor nem fogják azt gondolni, hogy ez nem volt jó, hanem mindig azt fogják mondani: Isten vezetett bennünket. Akkor is, ha nem értjük meg. Ha nélkülem is megy, annál jobb. Isten vezetését a saját életemben sok fontos dologban egyáltalán nem értem. De mindenben szeretjük Istent. És így bánunk a társunkkal is. Akkor is szeretjük, amikor nem értjük. Ebből nagyon szép egység lesz, ha a társunk is elfogadja azt, amit nem ért meg bennünk. És akkor a szeretet a kezdet és a vég.

Azt tanácsolom, hogy ezt az utat, amit most ábrázoltak, még egyszer járják be és beszéljenek róla Istennel. És akkor ez az Önök szent története, mint ahogy Izraelnek is megvan az ő szent története. Izraelnek ebben a szent történetében hibák és bűnök is előfordulnak, de nem ez a végszó, hanem az, hogy Isten a gyermekét a karjába veszi. Ezt hallottuk az olvasmányban Ozeás prófétától. Isten az arcához emeli ezt a csecsemőt. Isten utolsó szava mindig az irgalmasság. És még valami. Ahol sok (emberi) sötétség van, ott nagy isteni fény is van. És Isten ahová nagy fényt akar adni, ott sokáig nagy (emberi) sötétséget hagy. Amit az Úr Avilai Szent Teréznek is mondott a folyónál, azt a házaspároknak is mondja: „Így bánok a barátaimmal.” Azért teszi ezt, hogy valóban isteni fény legyen és ne emberi. Szent Pálnál olvassuk a 2. Korintusi levélben: Isten mondja: a sötétségben gyúljon ki a világosság (2Kor 4,6). A szívünkben és a házasságunkban is felviláglott ez a fény a bennünk lakó Szentlélek által. De törekeny agyagedényben hordozzuk a kincsünket, azért, hogy a dicsőség túlaradását Istennek és ne magunknak tulajdonítsuk (vö.: 2Kor 4,7). Ha az Önök szent történetében a nyomorúságnak, gyengeségnek az élményei is előfordulnak, az a Szentlélek kézírása, de soká tart, amíg azt megértjük. Ezt még gyakran fogják hallani tőlem.

Még valamit akartam mondani. Figyeljenek a szeretet apró jeleire. Vannak egészen kis jelek: ahogy mozog valaki, ahogyan áll. Ebből látható, hogy valami jót akar mondani, és akkor nagyon boldog vagyok. Vannak, akik közvetlenül ki tudják mondani szeretetüket: „Barátnőm, nagyon szeretlek, nagyon fontos vagy az életemben!” De vannak, akik erre nem képesek, mert más nyelven beszélnek. Egyszer egy fiatalember azt mondta nekem, hogy én vagyok számára a világon a legfontosabb ember. Ezt úgy adta tudtomra, hogy egy témáról beszélve mellékesen hozzáfűzte, hogy ezt még senkinek nem mondta el, és tovább beszélt. Ezzel kifejezte, hogy én vagyok az egyetlen, akinek ezt elmondta. Azt akarta ezzel mondani, hogy én vagyok neki a világon a legfontosabb ember. Ha kétségük van, ha nem látják, jöjjenek hozzám. Egy héten át láttam Önöket. Ilyen dolgokban nem tévedek, mint ahogy a villamosmérnök is meg tudja különböztetni a 6 V-ot a 380 V-tól. Tudja, mert villamosmérnök. Én pedig meg tudom különböztetni, hogy van-e a házastársaknak

szeretjük egymás iránt vagy sem. Ha kételkednek abban, hogy a társuk szereti-e Önöket, akkor kérdezzenek meg engem. És akkor én majd megmondom. Az a tény, hogy felismertem kétségeiket, meggyőzheti Önöket arról, hogy kompetens vagyok.

A családi hét egy meghatározott pedagógiai koncepciót követ, amit Kentenich atya talált ki. Egyszerre viszonylag sok anyagot nyújtott és mély közösségi légkört hozott létre. Azután a résztvevők egy év alatt dolgozták fel a hallottakat. És akkor jött a következő családi hét és így tovább. Vagyis céljainkat egy hét alatt nem fogjuk tudni elérni. Ez egy egész éves munka. És majd meglátják, mit lehet ebből egy év alatt kihozni. Ha semmit sem valósítunk meg belőle, akkor se baj. Tekintsék úgy, hogy egy szép hetet töltöttek itt kedves emberekkel. Persze nem ez a családnapok célja, de azért szép volt. Mit jelent ez az utólagos feldolgozás? Sokat fognak a családnapokra gondolni, különböző helyzetekben egyszer csak eszükbe jut valami, talán olyasmi, amire most nem is figyeltek föl. Beszéljenek egymással ezekről. Amikor visszatekintenek a családnapokra, akkor fontos szempontok lehetnek a következők:

– Mi volt érdekes számunkra?

– Mit tehetünk?

Talán azt is megkérdezik: Mit teszünk? De ezt nem muszáj, már az is elég, ha azt kérdezik: Mit tehetünk? Miért? Mert így a benső célunk, benső irányultságunk fejlődik, és ez sokat segít. Mit tehetünk: ezt vagy azt, vagy amazt? És talán tényleg teszünk is valamit. Az majd jön magától, attól, hogy azt mondtuk.

Tanácsolni szeretném, hogy adjanak teret a beszélgetésnek. Hetenként egy estét foglaljanak le saját maguk számára. A hét egy estéje a miénk. Nem muszáj mindig a családnapokról beszélni, azt is mondhatják a feleségüknek, hogy szép. De akkor újra csak a családnapoknál vagyunk. Ez az életünk. Legyen ez egy kettesben eltöltött szép idő. Ne beszéljenek sokat a hibáikról...

1991. június 14. péntek délelőtti előadás

Kedves Családok!

A házastársi nemiség témájából még kimaradt valami: a születésszabályozás kérdése; de erről nem szeretnék részletesen beszélni, mert most a gyerekeink az elsőbbség. Szeretném azonban felhívni a figyelmüket egy könyvre, amely a természetes születésszabályozásról szól. A nyugalmazott keszthelyi főorvos, Dr. Réthelyi Jenő fordította le* „amerikaiából”. Talán egyszer el tud jönni az egyik családnapunk, hogy bevezesse magukat a természetes születésszabályozás módszerébe. Sok schönstatti család tart ilyen tanfolyamokat. Egyszerűen azt szeretném mondani, hogy a pápának igaza van. Én is sok éven keresztül dolgoztam ezen a kérdésen.

* A természetes családtervezés művészete, Szent István Társulat, Budapest, 1986., fordította Dr. Réthelyi Jenő (1912-2007). A fordítóról: monitormagazin.hu/24_ora_hirei/9833

Tényleg igaza van. Vegyék meg a könyvet, és tanulmányozzák. Szervezenek tanfolyamot maguknak erről a témáról.

Van nálunk Ausztriában egy jelentős kutató, Dr. Rötzer, az ő könyve* valamivel kisebb. Nagyon nagy tapasztalata van, sok ezer házaspárt vezetett és több családként is együtt dolgozik vele. A könyve nemsokára Magyarországon is megjelenik. Az egyik bécsi család nemrégiben tartott Keszthelyen egy ilyen sűrített tanfolyamot. Azt hiszem, érdemes foglalkozni a témával. A tömegemberről beszéltünk; irányításáról, manipulálásáról. Érdekes tudni, hogy a fogamzásgátló tabletta pénzügyi hatalmat is jelent. A pirula az egész világon 400 millió Ft-ot hoz. És ebből jut arra is, hogy a közvéleményt befolyásolják. A tabletta gyártói tudják, hogy a természetes fogamzásszabályozás az ő nagy riválisuk, konkurenciájuk, és harcolnak ellene. S mivel itt pénzről van szó, ez a harc nagyon kemény. És mi tudjuk, hogy ők céltudatosan folytatják ezt a harcot... Ez az élet.

Gyermekünk közérzete

A gyerek növekszik. Attól az erőtől nő, amit az anyja a rendelkezésére bocsát. Az anya testében lévő gyermek átéli édesanyja hangulatait is. A hangulataink összefüggnek a vérünkben lévő hormonokkal. A hangulaton változtatni lehet azáltal, ha a test kémiai háztartását megváltoztatjuk. Pl. droggal vagy borral. De az akaratunkkal is alakíthatjuk a hormonháztartást. A hormonháztartás irányítását többek között a hipofízis végzi (kis mirigy a köztiagyban). A hipofízis lelki ingerekre is reagál. Vagyis: ha a testünk nehéz helyzetben van, pl. hőség van, akkor a hipofízis fölismeri a veszélyt és úgy irányítja a hormonokat, hogy az ember ne érezze jól magát. És erre föl az ember az árnyékba megy. Ha az embert lelki támadás éri, akkor a hipofízis hasonlóan reagál. Ellentétes esetben, ha az ember jól érzi magát lelkileg, akkor annak megfelelően reagál a hipofízis. A placenta, amelyben a kicsi az anya testében lakozik, átengedi ezeket az áramlatokat. A gyerek az anya vérkeringésére van „kapcsolva”. Ez azt jelenti, hogy a gyerek átéli ugyanazokat a hangulatokat, amiket az édesanya átél. Egy boldogtalan anya gyermeke is boldogtalannak érzi magát. Egy stresszben élő anya gyermeke is stresszhatás alatt van. Ha az anya fél, a gyerek is fél. Ha az anya lusta vagy lomha, akkor a gyerek is.

Viszont tudjuk, hogy az anya hangulata erősen függ a férjtől. Ha az apa jószágos, gyöngéd, szeretetteljes, akkor a feleség jól érzi magát. Ha az apa közömbös, ha a felesége azt érzi, hogy magára hagyja őt (ez akkor is lehetséges, ha ugyanabban a szobában van), ha nem fordul felé, akkor keménnyé válik a lelke.

Van a magára hagyott asszonynak egy típusa. Ez a típus a hadiözvegy, akinek kemény az arckifejezése, akinek keresztül kell harcolnia magát az életben. És ezt

* Dr. Josef Rötzer (1920-2010): Természetes fogamzásszabályozás, Herder Kiadó, Budapest, 1992. Ford. dr. Réthelyi Jenő. A szerzőről: de.wikipedia.org/wiki/Josef_Rötzer.

megérzi a gyerek. A gyerek észleli, hogy milyen az élet: fenyegető, rossz. Emiatt később, felnőtt korában fél, bizonytalan, vagy ingerlékeny lesz.

Viszont ha olyan érzületű légkörben növekszik, ahol jól érzi magát, akkor már saját filozófiával születik a világra: „Az élet szép; az emberek jók. Akik pedig nem jók, azok is jól gondolják az egészet, csak egy kicsit buták, vagyis nem tudják realizálni a dolgokat. Jóságosak, de kicsit buták.” A gyereknek már a megszületésekor van egy bizonyos alap-beállítottsága. A gyerek nevelése, alakítása tehát már az anyaméhben folyik. Itt a legfontosabb feladat a férfié. A feleségét sok olyan élménnyel kell megajándékozni, hogy szereti őt, vagy amiben megtapasztalhatja, hogy szereti. Az asszony szeresse a gyereket, mert a gyerek észleli ezt. Ha egy növény tudja érezni, hogy mit gondol az ember, akkor még inkább egy gyerek. És ez áll az apára is. Már most beszélhetünk is a kicsivel. Nem tudunk matematikai információkat átadni, vagy a villamosmérnökök ne beszéljenek az elektromosságról, de azt lehet mondani: „Gyermekem, kis barátom, az elektromosság nagyon szép dolog. Akkor világra jön a kisbaba, és azt kérdezi: Hol van az elektromosság?”

Fontos, hogy jó érzülettel beszéljünk a gyermekünkkel. Itt lép be, barátaim, az önnevelés mozzanata. Nem engedjük meg magunknak a veszekedés luxusát. Lehet ezt egy kicsit élvezni is, hogy az ember egy kicsit sértettnek érzi magát. Jogtalanság ért. Ez a gondolat jól esik. A másik a rossz, én jó vagyok. Van egy német ének: „Az emberek rosszak. Mindenki magára gondol, csak én gondolok magamra.” Ez luxus. Ezzel általában magunknak ártunk. És ha kisgyerekek van, akkor a gyerekeknek is ártunk.

Ha egy gyerek megszületett, akkor pedig kényeztetjük. Egy évig. Ez egy „borzasztó” rabszolgaság. A szülők a rabszolgák. Ez rossz, de fontos. Az első évben nem lehet egy gyereket elkényeztetni. A gyerek teleissza magát a szülők szeretetével. De kérem, gondoskodjanak arról, hogy a gyerekek anyja és apja legyen. A mai férfiak fölfedezték, hogy nőies vonásaik is vannak. De vannak férfiak, akik úgy tesznek, mintha ők lennének az anya. A férfinak egy teljesen sajátos feladata van. Neki a gyereket merészségre kell tanítania, nevelnie. Levegőbe dobja a gyereket, kimegy a szobából, és azt gondolja, valaki csak elkapja majd... Ez az apa feladata a nevelés egész folyamán keresztül. Az anya gondoskodik. A merészségre való nevelést nagy szeretettel csináljuk.

Az első életévben tanulja a gyerek a kapcsolatfelvételt más személyekkel. Egy más személlyel való kapcsolatfelvétel az valami más, mint melegséget, meleget észlelni. A meleget észleli a növény is, s az anyaméhben növekvő gyermek is. A kapcsolatfelvételt a gyerek csak 3 hónapos korától tanulja. Ami kettőnk között van, az kapcsolat. *(Itt Zsolt és Rita kislányára mutat.)* Az nem melegség. Nem simogatom a gyereket, nem vagyok különösebben barátságos, kapcsolatot veszek fel vele. Ez valami más. Gyakran van az, hogy a gyerek kapcsolatot keres, mi pedig tévesen melegséggel válaszolunk. Ez helytelen. Ha egy gyerek kapcsolatot keres, azt jelenti: Én itt vagyok, hol vagy te? Ha melegséget keres, azt jelenti: Fázom, szeretném

érezni a szeretetedet. Sajátos hanggal ezt ki is tudja fejezni. Ez a hang azt jelenti, hogy kapcsolatot keres. Ez egy kereső hang. Most nem simogatást akar a gyerek, hanem azt szeretné, hogy felé forduljanak. Ezt éjszaka is csinálja. Sok gyerek kiabál éjszaka. Az nem szükséges. A kiabálás előtt volt kapcsolatkeresés. Ha időben szól az apa a gyerekekhez, megnyugszik. Éjszaka, mielőtt sír, keresi a kapcsolatot. Vannak egészen tipikus kereső hangok. Ezek a hangok kb. azt jelentik: Én itt vagyok, hol vagy te? Ha egy anya ezt hallja, akkor válaszol rá: Itt vagyok. Jól van, szeretlek, édesem. Kicsit beszélget, aztán alszik tovább. Ha az anya nem válaszol erre a kereső hangra, akkor a gyerek magára hagyottnak érzi magát. Egyedül van az éjszakában, és akkor elkezdi kiabálni.

Ha ezt egy anya tudja, akkor már föl sem ébred, hanem amikor a gyerek mondja a hívó hangokat, azt feleli: Itt vagyok, édesem. Ezt lehet félálomban is. A 3-6 hónap között tanulja meg a gyerek a kapcsolatfelvételt. Ebben az időszakban nagyon fontos, hogy az anya és az apa sokat legyenek a gyerekekkel. Ha a gyerek folyton a személyek váltakozását éli meg, és nem tud kifejlődni benne a mély kapcsolat egy, illetve két személyhez, akkor nem tanul meg sohasem rendesen szeretni. Ez az első életévben dől el. Ha egy gyerek vándorol a nagyszülőkhöz, aztán a nénikéhez, a nénikétől a nővéréhez, aztán újból a édesanyjához, ide-oda adják, mint egy csomagot, akkor nem alakul ki benne eléggé a kapcsolatfelvétel képessége.

Soha nem kell attól félniük, hogy a gyerek viselkedésébe belenyúljanak, ha azt személyes szeretettel teszik. A gyerek érzi, hogy szeretik, és akkor elfogadja a helyesbítést. Sok szülő hagyja magát zsarolni, mert azt hiszi, így kell, ha szeretni akarjuk a gyermekünket. Ez egy nagy tévedés. A behatárolás hozzátartozik az emberi léthez. A gyerek röpködni sem tud. Persze ez attól is függ, hogyan neveli egy gyerek a szüleit. Ha jól nevelte őket, akkor a szülők megtesznek mindent, amit a gyerek akar. És a gyerek szerencsétlen felnőtté válik. Mert valamikor eljön az az idő, amikor emberekkel találkozik, akik nem csinálják meg, amit ő akar, és akkor boldogtalan lesz. S boldogtalan lesz a házassága is, ha olyan házastársa van, aki nem ismeri azokat a gyerekkori magatartás módokat, amikkel a szülei nevelték olyan esetekben, amikor olyan szituációba kerül, hogy nem tudja az akaratát keresztülvinni, amikor valami nem lehetséges számára. Ha a gyerek gondolkodik, az egész lényével gondolkodik. Az az élettérzés él benne, hogy „ha nem történik meg, amit akarok, az valami rossz, ellenséges”. Ha az anyjuknál, apjuknál élik meg a „nem”-et, akkor olyan valakitől kapják ezt a „nem”-et, akinél átéli azt is, hogy ő jó, hogy szereti őt. Ismételten átéli, hogy az apja vagy az anyja jó. És most átéli, hogy az anyja azt mondja neki, hogy „Nem!” A gyermek egész lényével beissza azt, hogy van itt valaki, aki azt mondja: „Nem”, és ez a valaki jó. Ez fontos, mert a Jóisten is ilyen. Sokszor azt mondja: „Nem!” – de Ő jó.

Van ma a nevelésben egy olyan tendencia, amely azt mondja, hogy mindig csak jóságosan kell a gyerek felé fordulni. Korábban azt mondták volna, hogy így neveletlenek lesznek a gyerekek. Ma már ez a magyarázat nem elégséges. Láttam

egy apát, aki sokáig tárgyalt a fiával, amíg a fiút végre rávette arra, hogy kimenjen innen, mert előadás volt. Ez a gyerek egyszer majd szerencsétlen lesz, mert a munkatársak majd nem fognak sokáig tárgyalni vele. És a főnöke sem. A betegség sem. Isten sem. Tehát az apjával egy olyan világot él meg a gyerek, amilyen nincs is. Az nem a való világ, amit az apja eljátszik vele, hanem egy álomvilág. Ebben az álomvilágban nő fel a kisfiú. Egyszer csak eljön az idő, amikor fölébred. Talán az esküvő utáni napon, amikor a felesége nem csinálja éppen azt, amit ő szeretne. Akkor nem a feleség szegény, hanem ő.

Ez az ellenállás a gyerekekkel egy jóságos szívből jött, és a gyerek elfogadta. Kicsit még próbálkozik, de nagyjából elégedett a világgal. E gyereken lehet látni azt is, hogy az ilyesmit már többször átélte. Vannak számára tabu dolgok. Ha egy gyerek 15 hónapos kora körül elkezdi mászkálni és a világot meghódítani, akkor elég, ha azt mondom, „Nem!”, s akkor tudni fogja a gyerek, az nem megy.

Egyszer jött egy kisleány, elég erős. Volt ott egy elektromos készülék, és én mondtam: „Á-Á!”, ami azt jelenti, hogy ezt nem szabad. Akkor a gyerek elment, majd visszajött, és ő is mondta: „Á-Á!”

Ellenállást tanúsítok a gyerekekkel szemben. Amikor a gyerek lassan 2 éves lesz, akkor egyre több ellenállással szembesítem. Így a gyengédség a harc jellegét is megkapja. Ez nagyon szép dolog. Egyszer egy gyerekekkel találkoztam egy nagyon jó családban. A szülők nagyon kedvesek, szeretetteljesek voltak, és nem ismerték ezt a harcot. Akkor harcoltam én a gyerekekkel. Természetesen szeretettel. De a gyerekek nem tudott harcolni. Amikor így megböktem a mutató ujjammal és mondtam hrrrr, ez a gyerek sírt, mert félt. Ez egy támadás volt. A személyiségét sértettem meg. De a gyerek nem tudott harcolni. Ez egy támadás, egy egészen kicsi támadás volt. Többet nem lehetett. Ennyit is csak azért csinálhattam, mert az anyja ölében volt a gyermek, biztonságban érezte magát. És én azt mondtam: „tik” és megböktem egy kicsit a mutatóujjammal. Később a gyerek egyedül odajött hozzám, és újra mondtam: „tik”. A gyerek is viszonzta aztán. Így játszottunk. És még néhány nap múlva is azt mondta a gyerek: Tilmann Atya, tik-tik... Fontos volt számára ez a tapasztalat. Tetszett neki ez a szerető kis harc.

Tapasztalt szülőknél ez másképpen néz ki: Hazajön az apa, és a kétéves lánya már várja. Verekszenek egymással. És ez szép. Ezáltal erőssé válik a gyerek. Már most boldognak lehet mondani a jövődöbéli házastársát. Neki olyan felesége van, aki tud szeretettel harcolni. Szegény férj, boldog férj... Mindenesetre olyan felesége van, aki nem sírdogál.

A kis Clemensre gondolok. Clemens olyan gyerek, akinek béke van a szívében. Kétéves. Egy ilyen körben volt, és volt ott egy kislány, aki mindig elvette a többiek-től a játékot. Az nem baj, van ilyen erős típus. Vannak ilyen emberek. A mi elődeink is idejöttek ebbe az országba és elfoglalták maguknak. Honfoglalás, vagyis másoktól való „elfoglalás”. Ezek jó magyarok voltak. A mai magyarok talán megint így tesznek. Azt remélem, hogy a schönstatti családok is ilyenek lesznek kicsit. Nos,

jött a kicsi Clemens, és önként odaadta annak a kislánynak a játékát, amikor látta, hogy az mindenkitől elveszi. Azt gondolta talán, hogy ennek a szegény gyereknek nincs otthon elég játéka. Miért volt Clemens olyan békés? Mert az anyja és az apja mindig verekedtek vele. Egyszer Clemens valamit tönkretett. Az apja igazából haragudott rá, s komolyan szidta. Akkor Clemens ránézett az apjára és nevetett, mert azt gondolta, ez egy újabb játék. Ajjaj, ilyen szép játék még nem volt! A szülők sem tudtak már uralkodni magukon. Elfordultak, és ők is nevettek. Képzeljék el a felnőtt Clemenst, amikor majd az igazgatója méltatlankodva szidja. Béke van a szívében, mert először is mindenkiben barátot lát. Biztosan majd meg fogja tanulni, hogy gonosz emberek is vannak, de nem fog tőlük félni, hanem sajnálni fogja őket. Tehát egy olyan férfivé válik, akinek béke van a szívében, mert egész korán megtanult szeretettel harcolni. A másik, aki nem tanult meg harcolni, akihez az apja mindig kedves volt, nagyon hamar agresszívvá válik. Mert mihelyt valaki kemény lesz vele szemben, azt nem bírja befogadni. És amit az ember nem fogad be, nem ért meg, abban ellenséget lát. Ez egy emberi ősmegtapasztalás. Amit nem értek, az ellenséges. Ez még abból az őskorból való, amikor az embernek harcolnia kellett a túlélésért. Ha ez az ember egy nagyon kedves állatkával találkozott, amelyik sárga és fekete csíkos volt (mérges kígyó), akkor nem tudta nagy szeretettel megsimogatni, pedig olyan aranyos volt (mert különben csak egyszer simogatta volna), hanem meg kellett ölnie, utána simogathatta.

Van minden emberben egy ősi adottság: az idegen = ellenség. Ezzel mi is így vagyunk. Amikor bejövünk ide a közösségbe, az első egy felülvizsgálat. Ki van itt? Ki jött ide? Félnem kell tőlük? Ez érdekes, ugye? Ez a mi ősi tapasztalatunkkal függ össze.

Tehát harcoljanak a gyerekükkel, szeretettel harcoljanak!

Ha hároméves lesz a gyerek, jön az első dackorszak. Akkor azt mondja a gyerek: „Nem!” És ez fontos. Most születik meg az önálló személyisége. A gyerek már nem függ annyira a szülőktől, nem kapaszkodik annyira beléjük, hanem önállóvá válik. Ez szép. Az anya ilyenkor ne mondja, hogy eddig mindig olyan aranyos volt ez a gyerek, és most már nem aranyos.

Barátaim! Mit csinálunk egy ilyen gyerekkel? Szeretjük és harcolunk vele. Például a kis Kristóf a padlón ült és azt mondta: „Nem!” Az anya mondta: „Gyere enni!” A válasz: „Nem!” Az anya ismételte, gyere, ő mondta, nem! Én is a díványon ültem, Kristóf odajött hozzám. Nézte, hogyan imádkozom a Breviáriumot, de ő nem akart imádkozni, tehát megint elment, és akkor én elkaptam hátulról a nadrágját. Kristóf akkor azt mondta: „Engedj!” Én mondtam: „Nem!” És haragudott: „Engedj!” – „Nem!” Harcoltunk. Most meglátjuk, ki az erősebb. „Engedj!” „Nem!” – Nekem nagyon tetszett. Aztán kicsit gyengült a kiabálása. „Engedj!” Akkor volt itt az ideje, hogy elengedjem, hogy érezhesse, nem csak én voltam erős, hanem ő is egy kicsit. Mindketten erősek voltunk. Egy idő után Kristóf visszajött, de hátrálva jött. Akkor nekem újra meg kellett fognom a nadrágját és újra harcoltunk: „En-

gedj!” – „Nem!” Szép játék volt. Ugyanaz, mint a másik gyerek, aki azt mondta: „Tilman atya, tik-tik.” Ez nagyon fontos: Mindig harcolni velük, de szeretettel. A szívünk nagy, nem haragszunk, örülünk. Egyszer a családnapok végén egy fiatal pár eljátszotta, hogyan bánnak a gyerekekkel. Az apa a gyerekkocsiban tolt a gyereket – kicsi baba volt –, aztán megfogta a lábánál fogva és föltartotta a magasba. A mama azt mondta: Mit csinálsz a gyerekekkel? Akkor odadobta neki a gyereket, és azt mondta: „Kapt el!” Hát, azért így nem kell, jó?

Végül azt akartam még mondani, hogy megmutatunk valamit a gyerekeknek. Vagy az apa, vagy az anya. A gyerek jön és mindig kíváncsi. Az anya mutat neki valamit. A gyerek néz, és amit a gyerek látott, azt megismételjük, még egyszer és még egyszer. Minden érdekes, minden szép. Jön egy vihar. Itt van két anya. Az egyik anya félős, a másik bátor. Akkor jön a vihar. A félénk anya egyik szobából a másikba fut és bezárja az ablakokat. A gyerek még sohasem élte át így az anyát, és ezért ő is elkezd félni. A másik anya karjára veszi a gyereket, és együtt nézi vele, hogy jönnek a villámok, a dörgés. A gyerek megijed, de az anya játékosan mondja: „Bumm, bumm!” Akkor a gyerek is mondja: „Bumm, bumm!” – és nevetnek. Aztán később egyszer megint jön a zivatar. De most más a helyzet. Az anyák házon kívül vannak, amikor jön a vihar. Az egyik gyerek fél. Az anya hazajön és mondja neki: „Jaj, szegény gyerekem, egyedül vagy!” A gyerek félelme így csak növekszik. A másik kis ember fogódzkodik a járóka rácsában, látja a villámokat, és nevetve mondja: „Bumm, bumm!”

Az apa meghódítja a gyerekekkel a világot. Az anya megmutatja a gyerekeknek a világot. A gyerekeknek tanulnia kell, de csak a felét tanítjuk meg. Ez nagyon fontos! Voltam egy családnál, egy bankigazgatónál. Az apának volt egy fagolyója. Az apa veszi a golyót, és gurítja a padlón, aztán odaadja a gyerekeknek. A gyerek feldobja a golyót, odacsapódik a padlóhoz, de nem gurul. Akkor kezembe vettem a fagolyót, úgy tettem, mint aki gurítani kezd. A gyerek nézett, és arra számított, hogy a golyó gurulni fog, de nem gurítottam el, a golyó a kezemben maradt. Tehát a mozgást nem fejeztem be, csak a kezdést mutattam neki. Aztán odaadtam a gyerekeknek, és ő gurította el a golyót. Tehát ha egy gyerekeknek túl sokat mutatunk, kevesebbet tanul. De valamit kockáztatni kell. Néha vállalkozásba kell kezdeni.

Családnapok 1991. június 16-21., Kahlenberg

1991. június 16. vasárnap este

Kedves Családok!

Ebben a pillanatban kétféle mozgást érzek a szívükben: kíváncsiságot és fáradtságot. Kíváncsiságot, hogy mit hoz ez a hét.

A kíváncsiság az emberi természet része. Az ember a jövőbe tekintve él, és kérdezi, hogyan tovább. Ha a Szűzanyára gondolunk az angyali üdvözlés pillanatában, Mária akkor a jövőbe tekintett. Izrael is a jövőbe tekintett, és az egész nép várta a Messiást. Mi mindannyian hasonlítunk valamennyire a Szűzanyához. Várjuk, hogy valami nagy dolog történjen, és így tesz az egész ország. Vannak időszakok, amelyek változásai a jövőt döntően alakítják. Az elkövetkező években így lesz Magyarországon. Az egyház Magyarországon a jövőben él, és reményben él.

Amikor azt mondom, hogy kíváncsiak vagyunk, hogy mit hoz a hét, természetünk egyik törvényszerűségét emelem ki. A jövőbe nézünk, és ebben a Szűzanyára hasonlítunk. Reméljük és kívánjuk, hogy ez a családi hét nagy hasznot hozzon a számunkra, hogy a Szűzanya Krisztust újra szülje a családjunkban. Ahol Krisztus közel van, ott örömük telik az embereknek egymásban.

A szomorúság

Érezhető a jövőbe tekintés egy másik módja is, és ezt a csalódás jellemzi. Ez a csalódás ma Magyarországon sok helyen tapasztalható. A Minolta reklámjának szlogenje: „A japán csoda nálunk is megismételhető!” Sokak szerint a csoda elmaradt, és az emberek bátortalanok lettek. Talán bennünk is van bizonyos csalódottság. Talán elfáradtunk és belefáradtunk egymásba. Ez nem baj. Normális dolog. Minden ember estére elfárad. Ez egy kapcsolatban is lehetséges, nem szabad rajta csodálkoznunk. Netán valamilyen házasságunkkal kapcsolatos álmunkat kijózanítás érte. Ki kell, hogy józanodjunk belőle. Ezzel a magyar lelkünk fontos részét érintjük. Ha vannak közöttünk svábok, ezen a téren már régen magyarokká váltak. A magyar lélek mélységére gondolok. Olyan valakinek, aki szereti az embereket, csodálatos ezt látnia. A Jóisten gyakran megajándékoz azzal az örömmel, hogy olyan emberekkel találkozam, akiknek nagy a szívük. Ezek a magyarok. Nagy szívük van, mélyen éreznek és egy kicsit mindig szomorúak. A svábok hasonlóak. Ezért, mint sváb, szívesen vagyok együtt magyarokkal.

És most egy rövid történet: „A Jóisten lejött a világba, hogy megnézze, hogyan élnek az emberek. Talált egy embert, aki csak ült és sírt. A Jóisten megsajnálta, leült

mellé és megkérdezte: „Miért sírsz?” „Azért sírok, mert sváb vagyok” – válaszolt az ember. Akkor a Jóisten is vele együtt sírt.”

Mit jelent ez? Mi, emberek, néha a létünk határait érintjük. A határt, amely számunkra a véget jelenti, és kezdődik a semmi. Az olyan emberek, akik nagyon tudnak szeretni, sajátosan élnek meg ezt a határt a szomorúság által. Ha szomorúak vagyunk, érezzük, hogy a szeretetünk ereje kicsi. Ezért fontos, hogy szomorúak vagyunk. Lehet az ember keserű is, amikor nem fogadja el ezt a határt. Más, amikor nem szeretjük annyira ezt a határt, mint amennyire akarjuk – ez a szomorúság –, és más, amikor nem fogadjuk el ezt a határt, és akkor jön a keserűség vagy a kétségbeesés. Ez egy nagyon fontos felismerés nekünk, magyaroknak. A szomorúság jó. Nem mindig szép, de jó. A kétségbeesés, a keserűség viszont rombolja az embert. Ezek zsákutcák. De a szomorúságból vezet tovább az út Anyánk szívébe.

Egy másik történet: A Szűzanya ránézett az emberekre a szentélyében és egészen közel akart lenni hozzájuk. Hétköznapi asszonynak öltözve bement a szentélybe, ahol ültek ketten és sírtak. „Ti miért sírtok? – kérdezte. – Mert magyarok vagyunk.” Mária megsajnálta őket, melléjük ült és ő is sírt. Magával vitte őket a szívében, mert ő maga is sokat sírt, és mivel sok szenvedésen ment keresztül, érezte ezt a határt. Még inkább akart szeretni. Ilyenkor odament az Atyához, aki azt mondta: „Gyere, gyermekem, szeretlek!” És a Szűzanya megmutatta a két magyaroknak ezt az utat. Odament velük a Mennyei Atyához. „Jöjjetek – mondta a Jóisten –, szeretlek benneteket!”

A szentélyben van egy jel, amely a Mennyei Atyára emlékeztet. Ez a Mennyei Atya szeme. Amikor az osztrák schönstatti családok ezt a jelet elhelyezték, egy vezérgondolatot kerestek az éves munkájukhoz. A jelmondat így hangzik: „Az irgalmas Atyába vetett gyermeki bizalom éve.” Ez Kentenich atya különleges képe a Mennyei Atyáról. Isten az irgalommal teli, szerető Atya. A szomorúságunk az Atya irgalmas szeretetébe tartozik, ha ily módon tudunk kötődni a Szűzanyához.

Azt hiszem, hogy a lelki élet sok könyvét kell ahhoz tanulmányozni, míg megtaláljuk azt a lelki gyakorlatot, amelyet ajánlatni szeretnénk Önöknek.

Ülünk a szentélyben és szomorkodunk. Együtt sírunk a Szűzanyával, amíg az irgalmas Atyához nem visz, és ott találkozunk az Atya irgalmas szeretetével.

Nem értjük meg a Jóistent, ha néha nem vagyunk szomorúak. Azoknak az embereknek, akiknek mindig minden sikerül, mit ajándékozhat a Jóisten? Nekik megvan mindenük.

Az egész világ szomorú volt a bűn következtében. Ha az ember bűnösnek érzi magát, szomorú lesz. Ezt jobban kellett volna csinálnom. És mit csináltunk a házasságunkban? Helytelen utakra tévedtünk: kétségbeesünk, elveszítjük a bátorságunkat vagy a másikat hibáztatjuk. Így a gyerekek viselkednek. Ideje, hogy felnőtté váljunk! Azt mondjuk: „Ilyenek vagyunk.” A fülemben cseng, ahogy ezt nekem Kentenich atya mondta. A gyóntatószékben történt, hogy nem értettem egyet a bűneimmel. Fennállt a veszély, hogy bosszankodom a bűneim miatt.

Ha elveszítjük a bátorságot, az a büszkeség egyik formája. A bátortalanság = büszkeség. Hogyan reagált a Szűzanya, amikor átélte kicsiny voltát? „...*Az alázatosakat pedig felemelte.*” A szentélyben vagyunk és sírunk. Nemcsak magyarok vagyunk, hanem ilyenek vagyunk. És a Szűzanya velünk együtt sír. Menjünk az irgalmas Atyához. Ő felemeli a kicsinyeket. Ha ez megtörtént, azt mondja a Szűzanya: „...*mostantól fogva boldognak hirdet minden nemzedék.*” És ez nem büszkeség. Remélem, hogy a hét végén mi is ezt mondjuk: „...*boldognak hirdet minden nemzedék.*” A japán csoda nem segít. Mi régóta élünk ebben.

A munkatársam elmondta, hogy hallotta a pápa lengyelországi beszédét. A pápa nagyon komoly volt és szomorú. Keményen beszélt, és a nép nem ujjongta körül. Az előző útja óta emelkedett az abortuszok száma, és a nyugati praktikák lassan beszivárognak a keleti országokba. A pápának oka van a szomorúságra. A szentatyának megvan a belső mélysége, amiből tud élni. Ez az ő jelszava: „*Totus tuus*” – egészen a tiéd. És ez a Szűzanyára vonatkozik. Ebből tud élni.

Most Kentenich atyával beszélek. A pápa nagyon sokat tesz, amit egy pápa csak megtehet, de ez önmagában kevés. Kentenich atya azt mondja, ma a tömegek lelkesedése segít a legkevesebbet. Azok az emberek, akik ma a pápáért lelkesednek, holnap a Toyotáért, holnapután a Coca Coláért fognak lelkesedni. Amire ma Magyarországnak szüksége van, az a családok, akik sírnak a Szűzanyának, mert kicsik, gyengék és bűnösök. És azt mondják: ilyenek vagyunk. A Szűzanya pedig az irgalmas Atyához vezeti őket. Az Atya pedig így szól: „Tudom, hogy ilyen vagy, de ilyenek szeretlek, gyermekem.” A családok pedig ebből a szeretetből újraépítik a családjukat, és nagy szeretetben átölelik egymást. Egy ilyen család a szeretetét kisugározza a környezetére is. Azt kívánom, hogy a Szűzanya elvezesse Önöket az isteni szeretet megtapasztalására. Kívánom, hogy ez a szeretet átalakítson bennünket, hogy jobban tudjunk szeretni – mert Isten bennünk lakik –, és ez a szeretet kisugározzon.

Kik vagyunk mi?

Meg kell mondanom Önöknek, hogy nem csak a szomorúságra van okuk. Önök házastársak, akik egymásért sokat megtesznek. Kevés házaspár van ma Magyarországon, akik egy teljes hetet szánnak vallási továbbképzésükre. Ilyenek vagyunk. És egészen alázatosan mondom: ilyenek vagyunk, és a legnagyobbak vagyunk... (tréfa).

A társunk nagyon értékes számunkra, és még jobban rá akarunk találni. Mint apostolok, a Szűzanya rendelkezésére bocsátjuk magunkat. Ezek ajándékok, amelyeket a Szűzanyától kaptunk. Isten ajándékait pedig nem szabad nem észrevenni. Isten azzal ajándékozott meg, hogy a házasság különösen értékes számunkra.

Kik vagyunk? Mi az, ami bennünk van és másokban nincs? Ez az Isten ajándéka és a Szentlélek gyümölcse. Az, hogy a társkapcsolat fontos számunkra, a Szentlélek ajándéka, és sokaknál hozzájön a gyerekek feletti öröm. Itt sokunknak van három gyermeke. Ez a magyar családok 3%-ára jellemző. Némelyeknek háromnál

több gyermeke van. Kik vagyunk? A Szentlélek munkálkodása észlelhető rajtunk a gyerekek iránti szeretetünkön, a más családok iránti felelősségben. Sokan közülünk nemcsak maguk akarnak jól élni, hanem felelősnek érzik magukat másokért, és tesznek valamit a többi családért. Arra vágyunk, hogy mint apostolok, a Szűzanya rendelkezésére bocsássuk magunkat.

És a Szűzanya idehívott bennünket. Tehát nagy dolgok is vannak a mi közösségünkben.

1991. június 17. hétfő, 1. előadás **A keresztények általános papsága**

Illés megbízatást kapott Istentől. Ez a megbízatás nagyon egyszerűen hangzik, de nagyon szokatlan, ha a keresztényekről általánosságban van szó. Megszoktuk, hogy megbízatásuk a papoknak van, és ezt a püspökök határozzák meg, vagyis tágabb értelemben a papi hivatásról van szó. Tudjuk, hogy a szerzetesrendeknek is külön elhivatottságuk van.

1. Tekintélyelvű gondolkodás

Ez a nép a tekintélyelvű hatalmi struktúrák idejéből származik, ahol a királynak volt felelőssége. Mi, magyarok, eredetileg egy más rendszert hoztunk magunkkal. A vándorlás idején a törzsi vezetők nagy hatalommal rendelkeztek, a honfoglalás idején pedig a hatalmi struktúra sok kisebb tekintélyt ismert. Egy puszta, egy kisebb település ura egy kiskirály volt. Majd következett a hatalom központosításának egy hosszú korszaka, az állam és az egyház területén egyaránt. Ennek a korszaknak azonban már vége. Ez egy tekintélyelvű korszak volt. A kommunista állam is tekintélyelvű alapon kormányzott. Érdekes megfigyelni: ha valami rosszul működött, az kinek a hibája volt? Valamelyik felső vezető hibázott. Ez volt az általános vélemény. Minden magyar tekintélyelvű alapon gondolkodott, és mi is még tekintélyelvűen gondolkodunk. Vagy két év alatt teljesen megváltoztattuk a gondolkodásmódunkat? Ez valószínűtlen. Várjuk, hogy valaki csináljon valamit a gazdaságban, az egyházban, hogy jobb legyen. Magyarország még mindig tekintélyelvű alapon gondolkodik.

2. Az új ember, aki felelősséget vállal

Más a helyzet abban a jelenetben, amelyben az Úr angyala Máriával beszél. Az angyal megszólítja Máriát és felkéri: „*Légy a Messiás édesanyja!*” Mária pedig kérdez. Tudja, hogy szabad választása van. Aki nem szabad, nem kérdez. Aki nem szabad, az elfogad vagy bosszankodik, szitkozódik. Mária úgy kérdez, mint egy királynő: „*Hogyan történjen?*”

Ilyen az új magyar, aki felelősséget vállal. Tehát nem elfogadni vagy bosszankodni akar, hanem kérdezni és felelősséget vállalni. Ez vonatkozik a gazdaságra, az egyházra, a családra és az egész személyes életünkre.

2.1. A gazdaság

Ma reggel egy amerikai vállalkozási tanácsadótól olvastam:

„A XX. századnak sűrű volt a történelme: két világháború, társadalmi rendszerek váltották egymást, technikai forradalom stb. Ezeket a szörnyű katasztrófákat és a rendszerek gyors változásait nagyon jól átvészeltük. Vajon miért találtunk olyan gyorsan magunkra a háborúk után? Mert sokan voltak, akik készek voltak felelősséget vállalni.”

Itt nem a jó szakemberekről, feltalálókról, tudósokról van szó, hanem a felelősséget vállalókról. Az emberről, aki felelősséget vállal egy bizonyos területért a gazdaságban, mások munkájáért. Ez az új világ arculata. A jövő azok kezében van, akik felelősséget vállalnak. Nem szabad csodálkoznunk azon, hogy egyik napról a másikra nincs belőlük elég. Emberek, akik nem azt kérdezik, mit tesz az állam, hanem azt mondják, *én fogom megcsinálni*. Olyan emberek, akik, ha valami nem megy jól, nem szidnak, hanem elhatározzák, ezt én jobban fogom csinálni.

Ilyen a Szűzanya. A Szűzanya a schönstatti szentélyben letelepedett, de tudják, hogy milyen feltételek mellett történt. Azt mondta, hogy *„bizonyítsátok be előbb, hogy tényleg szerettek, hozzátok szorgalmasan a hozzájárulásotokat a kegyelmi tőkéhez, akkor szívesen letelepedem és bőségesen osztom adományaimat és kegyelmeimet.”*

Ez egy új kép. A keresztényeken múlik, az egyes személyiségeken, aki felelősnek érzi magát. Ezzel a második ponthoz értük.

2.2. Az egyház

Régebben elég volt a legfelsőbb tekintélytől egyetlen szó, és mindenki a legkisebb keresztényig engedelmeskedett. Ha ma megszólal a pápa – mint legfelsőbb tekintély –, pl. a születésszabályozás kérdésében, mit csinál a legkisebb keresztény? *Nevet*. Ez érdekes. A tekintély nem tud hatni a legalsóbb rétegekig. Az egyház jövője olyan személyektől függ, akik felelősséget vállalnak egy bizonyos csoportért.

Ha pl. egy apa és egy anya azt mondja, hogy a mi egyházunkban figyelembe lesz véve a *Humanae Vitae*^{*}, akkor az figyelembe lesz véve. Azaz, ha ketten készek arra, hogy felelősséget vállaljanak, ha elgondolkodnak úgy, mint a Szűzanya, hogy mi az Isten akarata számunkra, ha felteszik a kérdést: *„Hogyan történjen mindez?”*, ha döntést hoznak, akkor megtörténik az, amit a tekintély mondott. Kentenich atyánál van egy kulcsfogalom: együtt felelősséget vállalni. Ott is, ahol a tekintélyre

^{*} magyar nyelven elérhető:

w2.vatican.va/content/paul-vi/hu/encyclicals/documents/hf_p-vi_enc_25071968_humanae-vitae.html

hallgatnak, a valóságos tekintély nem tudja egyedül megvalósítani akaratát, emberekre van szüksége, akik vele együtt vállalják a felelősséget.

Ez vonatkozik a plébániákra is. Néhány nappal ezelőtt Derekegyházán jártam. Ott kétezer katolikus él, de vasárnap csak húszan mennek a templomba.

Szabadosék pedig hívő embereket gyűjtenek maguk köré. A volt plébániaépületben laknak, de nem ez a döntő, hanem az, hogy ők egy schönstatti család, van háziszentélyük. Ez a jövő egyháza, az egyház jövője. Keresztények, akik felelősséget vállalnak. Ha a plébános jön Szentesről, akkor már minden elő van készítve. Együtt dolgozik Szabadosékkal. Ez Kentenich atya kívánsága: a magyar egyház rendelkezésére bocsátani apostoli lelkületű családok egész sorát. Ez a mi feladatunk.

Tehát van az egyházban egy belső fejlődés is. Eddig a papok és a szerzetesek felelőssége látszott erőteljesen. Tudjuk, hogy a szentmiseáldozatból, amelyet a pap bemutat, áldás származik. Tudjuk, hogy a kolostorokból kegyelem árad a világra. Gyakran a kolostorok egyúttal zarándokhelyek is voltak, pl. Oroszországban. Az emberek odazarándokoltak, ahol a szent férfiak éltek, és meg voltak győződve, hogy e fölött a hely fölött nyitva van az ég, és itt Istennel lehet találkozni. Csak később alakult ki a kegyképek tisztelete, pl. a Szűzanyának a képe.

Ma ez másképp van. A zsinat erősebben hangsúlyozza a keresztények általános papságát. Minden keresztény felelősséggel tartozik a többiekért. Minden keresztény pap, minden keresztény kötődik Krisztushoz, és Krisztussal együtt ott áll az Atya előtt, felelősként keresztény társaiért.

Az emberek Ádám vétke miatt, a kegyelem nélkül bűnösök. De jött Jézus Máriával, és az Atyának ajándékozta magát. Jézus kedvéért pedig Isten az embereket újra visszafogadta. Ez a keresztény hit.

A katolikus egyházban egyetlen igazi pap van, és ez Jézus. A papok pedig részesednek Krisztus főpapi méltóságában. A pap kapcsolatban van Jézussal, benne és vele áll az Atyaisten előtt. *„Ő általa, övele és őbenne a tiéd, mindenható Atyais-
ten, a Szentlélekkel egységben minden tisztelet és dicsőség...”* A szentmisében mindig Krisztus a pap. Ezt néhányan már elfelejtették. Jézus Krisztus papi mivoltában részesednek a hívők is. Itt van Róbert. Isten előtt áll, Krisztussal és Krisztusban, és természetesen Máriával. Meg van keresztelve, és a kereszttség által Krisztus él a szívében. Van oldalirányban egy jelentős erősítése, ez Rita. Ha ketten együtt, szeretetben kötődnek egymáshoz, szövetkeznek egymással, akkor Krisztus a házasságuk szentségében jelen van. És ez a Krisztus szereti a többi embert is. Ez az igazi Gódány család. Van kisugárzásuk a környezetükre.

A kegyelmi tőke

Isten előtt állunk a többiekért. Ezt a katolikus hívők jól tudják. Pl. egy anya imádkozik gyermekeiért. Ez csupán egy kiindulópont. A schönstatti Szűzanya jön, és azt mondja: *„Szükségem van rád! Ajándékozd nekem áldozataidat, imádságai-*

dat a családotért. Én a nagy családra gondolok, a barátaidra, akikhez lélekben kötődsz, és azokra, akiket nem ismeresz, de lélekben kötődnek hozzám.” Erre gondolkunk, amikor a kegyelmi tőkéhez való hozzájárulásról beszélünk. A Szűzanyának ajándékozunk áldozatainkat a saját családunkért és a többiekért, akikért a Szűzanya felelőssé tesz bennünket. Ezt jelenti a korszó a szentélyben. Hátul, a bejáratnál találjuk a cédulákat, rajta:

Kedves Szűzanya!

Ezt kérem tőled...

Ezt ajándékozom neked...

És így a Szűzanya itt megajándékozhat embereket, bennünket, mert itt (a szentély körül) sok olyan ember van, aki áldozatot hoz és imádkozik. Ha a szentélybe megyünk, azt mondja a Szűzanya: *„Sokan imádkoznak Érted. Sok házaspár beszélt egymással nehézségeik közepette, megbocsátottak egymásnak, elviselték egymást, új gyermeket vállaltak. És ezt mind nekem ajándékozták a Te számodra!”*

Ez az új egyház képe: a felelősséget viselő emberek egyháza. Az új magyar gazdaságnak szüksége van felelősséget viselő emberekre. És az új egyháznak is szüksége van felelősséget viselő emberekre. Ez a gazdaság az egyház.

Isten a korból szól hozzánk. Térjünk vissza az induló képhez. Szűz Mária ott áll a nagy Isten előtt. Még nincs Jézus. Isten kérdezi (az angyal által): *„Vállalod-e, hogy a Messiás anyja légy?”* És Mária felelős személyként cselekszik, nem úgy, mint egy jó gyerek. Egy jó gyerek azt mondja: „igen” és pont. A Szűzanya elgondolkodott, mit jelent ez a köszöntés. Képzeljük el a jelenetet. Megjelenik Gábrriel arkangyal; és a Szűzanya először is nincs elragadtatva ennek az angyalnak a nagyságától és hatalmától, hanem elgondolkodik, hogy mit is mond ez az alak: *„kegyelemmel teljes”, „áldott az asszonyok között”*. Mit akar ezekkel a szép szavakkal? Elgondolkodik. Igazából eddig talán nem is hittük, hogy tényleg elgondolkodott. Legfeljebb arra gondoltunk, hogy csodálkozott; talán azt, hogy csendben imádkozta Istent; hagyta, hogy az angyal szavai lassan behatoljanak a lelkébe. De Lukács evangélista, aki a görög nyelv mestere, nyelvileg mindezt kifejezésre juttathatta volna. Ezzel szemben Lukács azt írja: *„elgondolkodott”*. Mit jelent ez? Érzik, hogy itt egy önálló ember cselekszik? Ezt az asszonyt nem lehet egyik perceről a másikra meghódítani, még akkor sem, ha maga Gábrriel angyal személyesen jön. Ez az új ember, aki gondolkodik. Akkor is, ha Tilmann atya beszél. Nem elcsodálkozni, hanem elgondolkodni kell. Kentenich atya gyakran mondta nekünk: *„Ezt át kell gondolniuk.”* Egyszer magyarázni kezdett nekem egy elvet, az általa felfedezett közül, amelyet én már ismertem. Mielőtt még elmagyarázta volna, mondtam neki, hogy ezt már ismerem. És akkor én (bizonyosságul) kifejtettem neki, és az okokat is megneveztem. Elégedett volt. Később mondta: *„Ezt a dolgot itt megértette, de még néhányszor át kell gondolnia.”* Mit jelent ez? Az volt a benyomása, hogy elfogadtam tőle valamit, mert ő az alapító, de még nem vált sajátommá a gondolat. A Szűz-

anya elgondolkodott. A következő szó: „*kérdezett*”. Mária mérlegelte az angyal üzenetét. „*Hogyan történhet ez, amikor nem élek házassági közösségben férfival?*” Az Isten küldöttével szokatlan egy ilyen jellegű találkozás (párbeszéd). Itt nem a kétség és a hitetlenség beszél. Lukács ezt pontosan kidolgozta Mária és Zakariás szembeállításával. Zakariás kétsége (az angyallal szemben, aki hírül adja neki Keresztelő Szent János születését)) nem kérdés, hanem hitetlenség. A Szűzanya lelkileg teljesen tiszta, nincsenek kétségei, de vannak kérdései, és ezeket felteszi.

Ez az új keresztény ember típusa, aki gondolkodik, kérdez, majd felelősséget vállal. És a Szűzanyának ajándékozta áldozatait. Milyen áldozatok ezek? Ezek lehetnek imák, de mindenekelőtt a saját életünk megszentelésének cselekedetei a hivatásunkban és a családjunkban. Arra törekszünk, hogy szent családdá, apostoli családdá váljunk, és ezt a Szűzanyának ajándékozunk. De ezt nem magán ajándékként adjuk a Szűzanyának, hanem a többi emberért érzett felelősség birtokában tesszük. Azt mondja Szent Pál: „*Örömmel szenvedek értetek és testemben kiegészítem, ami Krisztus szenvedéséből hiányzik, testének, az egyháznak a javára.*” (Kol 1,24)

Azt hiszem, helyénvaló, ha hagyják magukat itt a Szűzanya által megajándékozni. De kérem, ne menjenek el anélkül, hogy maguk is ajándékoznak valamit a Szűzanyának. Nem kell, de szabad. Képzeljék el, hogy ránk néz a mennyország. Ne mondják azt az osztrák családok védőangyalai a mieinknek, hogy a magyarok csak vittek, de nem hagytak itt semmit. Itt Szent István és Boldog Gizella népének becsületéről van szó.

Isten a kor által szól. Azt mondja a gazdasági helyzet által, hogy szükségem van emberekre, akik felelősséget vállalnak. Azt mondja az egyház helyzete által, hogy szükségem van emberekre, akik felelősséget vállalnak, akik maguk körül nagy lelki családot építenek. Ennek megfelel a keresztény lelki élet további kibontakozása. Nemcsak az istengyermekség életét éljük, és nemcsak Krisztus testének tagjaiként élünk, vagy a Szentlélek által betöltöttek életét, hanem Krisztusban és Krisztussal felelősek vagyunk másokért. Általunk hat és működik a Szentlélek a többiek irányában. Az örök Atyának egy képe leszünk a többi ember számára. Apostolokká leszünk. Kentenich atya ezt így foglalta össze: „*Hozzájárulunk a Szűzanya kegyelmi tökéjéhez.*” A Szűzanyával kötött szeretetszövetség értelme: az új ember. Az új ember jellegzetessége a papi felelősség a többi emberért.

1991. június 17. hétfő, 2. előadás

2.3. A család

A harmadik gondolat: felelősek vagyunk a családjunkért. Előttünk a Szűzanya képe áll az angyali üdvözlés órájában, de beszélhetnénk a rózsafüzér egyik titkáról is: „*Akit te, Szent Szűz, a Szentlélektől fogantál.*”

Gondolkodunk, kérdezzük. Tudatosan helyezem erre a hangsúlyt. Természetesen jónak is kell lennünk, de erről majd később. Az angyali üdvözlés jelenetében

vagy a rózsafüzér első titkában a Szűzanya a modern ember és a modern keresztény ember előképe. Tehát gondolkodunk és kérdezzük.

Mit mondott nekünk Isten az elmúlt évben? Isten szól hozzánk a természetes és természetfeletti élmények alapján. Tegyük fel a kérdést, mit éltünk át az elmúlt évben? Meg kell látnunk, hogy ez munka. Ülünk le és szedjük össze ezeket az eseményeket. Mit éltünk át egymással? És gondolkozzunk el, mit jelent ez a köszöntés. Szép azt mondani, hogy minden esemény, minden élmény egy üdvözlés a Jóistentől. Így csinálják a gyerekek. Mi lépünk tovább, és gondolkodjunk el, hogy mit jelent ez az üdvözlés. Nem tudom, érzik-e, mit szeretnék. Azt szeretném, ha magunkra vennék a Szűzanya vonásait. Egy ilyen gondolkodás által nem jutunk könnyen előre, de ha komolyan elgondolkodunk azon, hogy mit is mond nekünk a Jóisten, akkor megajándékoz bennünket a felismerés fényével.

Még egyszer szeretnék visszatérni az előző előadásra. Ez itt egy kegyhely, amelyet keresztények közös felelősségvállalása hordoz. Ha nem így lenne, a Szűzanya itt nem működne. A legtöbb kegyhelyen ma még másképp történik, ott az embereket még mint lelki gyermekeit kezeli. És ez nagyon szép. Jön és ajándékoz. De nálunk a jövő keresztényét készíti elő, és később mindenütt így lesz. Később Lourdes-ban és Fatimában is az kerül majd előtérbe, hogy az emberek a Szűzanyának ajándékozzák a törekvéseiket. Ennek megfelelően nálunk a Szűzanya nemcsak egy személynek jelent meg, vagy hatnak. Itt mindenkinek megjelenik, de ehhez nincs szüksége képre kék köpennyel, hanem személyesen közli velünk kívánságait, hogy mit vár el tőlünk. Elvárja, hogy gondolkozzunk, hogy mit jelent ez az üdvözlés, hogy mit mondott nekünk a Jóisten az elmúlt évben. Leülünk együtt és gondolkodunk. A Gondviselésbe vetett gyakorlati hitről van szó. Ez volt a Szűzanya gondolkodásmódja. Hallja az üzenetet, hogy Erzsébet gyermeket vár, és ő elindul meglátogatni, hogy segítsen neki, vagy hogy segítsen Erzsébetnek a nagy eseményt lelkileg, szellemileg feldolgozni.

Hol szólt hozzánk a Jóisten? Mi itt (ezen a területen) nagyon magányosak vagyunk. Ha valaki odamegy, ahol a Szűzanya másoknak megjelenik, ott hirtelen emberek tömegében találja magát és tapasztalja, hogy a tömeg hisz ebben a közösségben. Akihez Isten személyesen szól, az nagyon magányos.

Képzeljék el, hogy egyszer vesznek egy füzetet és ráírják: „*Isten anyjának üzenetei a családunk számára*”. És ezt a füzetet az asztalon felejtik, amikor látogatók jönnek... Akihez Isten szól, az magányos. Másokkal együtt lenni, ahol Isten mindenkihez szól, az egészen más. Ehhez a munkához szeretnék egy kis segítséget nyújtani.

1. Jegyezzék fel a fontos eseményeket.
2. Jegyezzék fel az erős érzelmeket kiváltó eseményeket.

Ez a két terület részben fedi egymást, de ez nem szükségszerű. Tavaly átéltem egy eseményt, ami apróság volt, de mélyen megindított. Azóta is többször feltettem magamnak a kérdést, miért indított meg annyira engem.

Így létrejön egy kis világ, amely nem közvetlenül a vallás (világa), de egészen közvetlenül érezhetem mögötte az Isten kezét. Vannak dolgok, amelyek objektíve lehetnek fontosak: pl. gyermeket várunk, valakivel találkozunk, és vannak dolgok, amelyek egészen személyesen mozgatják meg a szívünket.

3. Mi tett bennünket boldoggá?

4. Hol vannak nehézségeink?

Kentenich atya számára a nehézségek a megismerés fontos forrásai voltak. Ez az ő egyéni sajátossága. Úgy gondolta, ilyenkor Isten egészen közel van. Hallottam egyszer egy előadást Milwaukee-ban a szentélyben, 14 éves száműzetése idején, amelyet az egyház rótt ki rá. Azt mondta, *„ha valóban harcra kerül a sor, és a bombák, gránátok röpködnek, akkor érzem igazán jól magam”*. Ekkor körülnézett és az volt a benyomásom, hogy élvezettel nézi a bombákat és a gránátokat, amelyek röpködnek. Volt koncentrációs táborban, végigszenvedte az egyház által kirótt száműzetést, minden irányból megrágalmazták. Testileg is sokat szenvedett: erős fejfájások gyötörték, gyakran volt megfázva, ezért is viselt szakállt. Miért érezte jól magát a bombák és a gránátok röpködése közben? Azt mondta: *„Ilyenkor azt mutatja nekem a Szűzanya, hogy maga akarja kézbe venni a dolgot.”*

Hol röpködnek nálunk a bombák és a gránátok?

Ha még nem éltek át bombákat és gránátokat, az nem baj. Ez annak a jele, hogy a Jóisten nagyon szereti Önöket. De imádkozom azért, hogy egyszer felnötté váljanak és ne maradjanak gyerekek, akiket kiskanállal etet a Szűzanya. Meg kell gondolniuk, hogy itt (ezen a szinten) akarnak-e maradni?

Mit akar mondani a Jóisten és a Szűzanya? A válasz a bombák és a gránátok esetében a legegyszerűbb. Azt mondja ilyenkor a Jóisten és a Szűzanya: *„Veled vagyok.”* Olyankor hagyjuk a bombákat leesni, kiengedünk és odamegyünk a Szűzanyához. Ez nagyon-nagyon szép. Gránátok és bombák: az egészség hiánya, gond a gyerekekkel, nehézség a társunkkal kapcsolatban stb. Mit jelent ez a nehézség az egymással való kapcsolatban? Mindent elengedünk. Azt mondja a Szűzanya: *„Most egészen közel vagyok hozzátok, magam szeretném csinálni.”* Menjenek a szentélybe, üljenek le, fogják meg egymás kezét és mondják ki: *„Mi most veszünk szünetet. Nem tudunk egymásra találni. De észrevettük a jelzésedet, hogy Te akarod a közösségünket hordozni. Hozzád jöttünk és Nálad akarunk maradni.”* Maradjunk ülve a szentélyben egy darabig. A Jóisten ilyenkor megajándékozhat olyan kegyelmekkel, amelyekkel a nagy szenteket nevelte. Ide tartoznak:

- Csalódottság: házasságban élöknél az egymásban való csalódás.
- Minden érzés elhalása: a házasságban az egymás iránti érzések elhalása.
- Ellenszenv mindennel szemben, amely Istennel összefügg: a házasságban ellenszenv mindennel szemben, amely a társunkkal kapcsolatos.

Ne féljenek ezektől. Ez itt most Önök közül keveseknek szól.

Mi az értelme ezeknek a megtapasztalásoknak? Hogy a szeretetünk önzetlenné váljon. A lelki élet nagy tanítói írnak erről. A beborulás, a sötétség út a lelki nő-

vekedéshez. Amíg a szeretet engem boldogít, sohasem tudhatom, hogy magamat keresem-e, a szeretett Istent vagy a szeretett társamat. Ha a szeretet boldogít, akkor magamat keresem, mert az számomra szép. Ez egy szép egoizmus keresztény előjellel. Ez jó, de nem a lelki növekedésünk utolsó állomása. A Jóisten ezért elveszi az örömünket, a háziszentélynek sem örülünk, Istennek sem örülünk és a társunknak sem örülünk már. És így önzetlenné válik a szeretetünk és szentté válunk. Így nevel Isten.

Két schönstatti család kérdezi egymástól: „*Hogy vagytok? Nevelés alatt vagytok vagy éppen szünet van?*” Értik? A nehézség nélküli élet az szünet. Ha sikerül Önöknek, hogy egy nehézség mögött a Szűzanyát lássák, akkor ezek „Mária-jelenések” egy magasabb síkon. Ez valamivel több, mint amikor a Szűzanya jön és szép szavakat mond. Ez a jelenés nemcsak a szemünknek szól, hanem a szívünket markolja meg és szenvedést okoz. Isten maga nyúl közbe. De van sok más esemény is, amelyeknek nincs ekkora jelentősége. Ezért tanácsolom Önöknek, hogy délután üljenek össze és beszéljék meg, mit éltek át ebben az évben. Írják le, és vigyék a listát a Szűzanyához, és mondják meg neki, hogy észrevették a jeleket, amiket adott. Mi volt fontos? Mi indította meg a szívünket? Mi volt szép? Mi volt nehéz?

Itt a keresztényeknek egy új típusa rajzolódik ki. A középkorban a kézműves és paraszti kultúrában mindennek megvolt a helye. Az embereknek nem kellett túl sok döntést hozniuk, mivel mindenben követték a hagyományt. A papok ezt a hagyományt közvetítették a nép felé. Különleges esetben felmentést adhattak a vasárnapi misekötelezettség alól, pl. ha az aratást kellett sürgető okok miatt befejezni. (Ezt én magam is megéltem egy falusi plébánián.) Ma egy házaspárnak sorozatban kell ilyen döntéseket hoznia. Nem akarom ezzel megszüntetni az egyházi parancsot. De ma szüksége van a keresztény embernek egy olyan képességre, hogy felismerje, mit akar az Isten. Miért? Az ember lelkében van egy terület, ahol eldönti, hogy mi a helyes és mi a helytelen, hogy mi a jó és mi a rossz. Ez nem ugyanaz. Ha valaki fordítva veszi fel a cipőjét, az helytelen, de nem bűn. Ha hazajövök a munkából anélkül, hogy virágot hoztam volna a feleségemnek, az helytelen. A lelkünkben az a terület, ahol azt döntjük el, hogy valami jó-e vagy rossz, szoros kapcsolatban van a körülöttünk lévő emberi közösséggel. Az emberi lelkiismeret arra a közösségre orientálódik, amelyben élünk. A középkorban a falu vagy a város közössége volt a mérce. Az egyes ember azt tette, amit a többiek. És ez jó volt. Vasárnap elment a templomba és ott megmondták neki, hogy a következő vasárnap arathat. Ezt a döntést ő maga nyilvánvalóan nem tudta volna meghozni. Az emberek olyanok voltak egy kicsit, mint a gyerekek. Ma ha valaki azt teszi, amit a környezete, akkor pl. abortálja a gyermekét stb. és nem él keresztény életet. És az egyház szava nem hatol el hozzá. A középkorban a környezet keresztény volt, és minden jó tömegember keresztény módon élt. Ma egy másfajta világban élünk. A legkülönbözőbb célok, eszmények érvényesülnek.

Engling József – az első schönstattiak egyike – egy keresztény faluközösségből jött. Az elsőáldozási mottója így hangzott: „*Mindent Jézusom kedvéért!*” Egy keresztény világban nőtt fel. Az osztályából minden gyerek járt hittanra és vasárnap együtt mentek a templomba. Egy zárt világ volt. És mit kívánnak a mi gyerekeink? Ezt meg azt... De nem azt, hogy Jézusnak örömet okozzanak. Az egyház ugyan jelen van, de jelenléte halvány a világban. Ma egy kereszténynek magának kell tudnia, hogy mit akar.

Tehát a ma délutáni beszélgetés arról, hogy hol szól Isten hozzánk, nagyon fontos. Ezt holnap minden kereszténynek tennie kell. Ez éppen olyan fontos, mint a pápa beszédei. A pápa szavai nem hatolnak mélyre az emberekben. Egész Magyarország tapsolni fog augusztusban, amikor a pápa Magyarországra látogat. Négy héttel később majd valaki másnak tapsolnak. Az emberek pedig erkölcsi kérdésekben a környezetükhöz alkalmazkodva döntenek. Ezért az egyház jövőjét nem lehet csupán a pápa oldaláról elképzelni, hanem az egyes keresztények és keresztény házaspárok személyiségének szempontjából, hogy tudnak-e önállóan dönteni. Isten közvetlenül szól hozzánk, nemcsak és nem kizárólag a tekintélyeken keresztül.

A fenti kijelentéseimet a magyar egyház részéről megkérdőjelezhetik, és mondhatják azt, hogy nagyon veszélyes, ha hirtelen mindenki saját maga tudja, hogy mit akar. De ez az egyetlen lehetőség. Ha egy házaspár az előtt a kérdés előtt áll, hogy vállalja-e a negyedik gyereket, és az azzal járó gazdasági hátrányokat, vagy három gyermek elég, akkor szeretném én azt a papot látni, aki meg tudja nekik mondani, hogy mi Isten akarata. Honnan tudhatná. És ez az élet sok-sok területén így van. A középkorban a családoknak annyi gyereke volt, amennyi jött, és még száz példát hozhatnék. A házaspároknak ma számtalan dologban dönteniük kell, amit más nem tesz meg helyettük. Ez olyan, mint amikor valaki egy kis céget vezet. Magának kell döntenie. Ha rosszul dönt, tönkremegy. Ez az élet. És ez szép, mert egy új emberi mivolt kezdődik. Később ezt a gyerekek az iskolában fogják tanulni. Meg fogják tanulni, hogy személyesen keressék Isten akarátát, meglássák jeleit és önállóan döntsenek annak tudatában, hogy Isten ezt akarja. Ilyen az erős és hívó ember.

Végül egy rövid történet:

A schönstatti fiúk társaságában volt egy túranap. Figyelniük kellett, kapnak-e jelet Istentől vagy a Szűzanyától. Elfáradtak és meg akartak állítani egy autót. Kicsit imádkoztak, hogy „*Szűzanya, küldjél nekünk egy autót!*” Jött egy Mercedes... „*Édesanyánk, ez jó lesz!*...” És a Mercedes elment mellettük. Több autó is jött, de azok is elmentek. Jött egy traktor... „*Hát, Édesanyánk, elfogadjuk ezt a traktort is!*” A traktor lelassított előttük és elkanyarodott. Ez elindított bennük valamit. Tanácskozni kezdtek, hogy mit akar ezzel mondani a Szűzanya. „*Hát, schönstatti fiúk vagyunk, vagy nem? Nem fogjuk a kényelmes megoldást választani. Megyünk tovább gyalog!*” A tízéves schönstatti fiúk így fogadják a királynőjüktől a jelet.

Később ez minden katekizmusban benne lesz. De mi kezdjük el.

1991. június 18. kedd

A Szentatya Rómában a következőket mondta Kentenich atyáról és Schönstatt-ról, amikor Rómában jártunk több száz schönstatti családdal Kentenich atya születésének százéves évfordulója alkalmából: *„Abban a lelki tapasztalatban, amelyből az Önök mozgalma keletkezett, központi szerepet játszik a szeretetszövetség, amelyet az alapító és az első nemzedék 1914. október 18-án Schönstatt szentélyében az Istenanyával kötött. Ha ti hűségesen és nagyszívűen e szövetség alapján alakítjátok az életeteket, akkor eljuttok keresztény hivatástok teljességéhez.”* Tehát a Jóisten napjainkban valami újat hozott létre Schönstattban, egy új kezdetet akart, hogy a kor problémáira választ adjon. De a kezdet nem egy eszme volt, hanem egy törté-
nés, hasonlóan mint Názáretben. A Szentatya ezt egy lelki megtapasztalásnak neve-
zi: *„Abban a lelki tapasztalatban, amelyből az Önök mozgalma keletkezett...”* Lelki tapasztalat alulról nézve, felülről tekintve pedig Isten beavatkozása, különben nincs lelki megtapasztalás. Ahol Isten cselekszik, ott lelki megtapasztalásról van szó. Schönstattivá akkor válik valaki, ha ebbe a lelki megtapasztalásba az elődökhöz hasonlóan bekapcsolódik. És ez történik nálunk. Tegnap arról beszéltek, hogyan jött létre a magyar schönstatti családmozgalom. Talán már azon is elgondolkodtak, hogyan kerültek Önök Schönstatthoz. Ezt én nagyon kívánnám, mert akkor nekünk is megvan a saját lelki megtapasztalásunk. Megkérem Önöket, hogy írják föl, mi történt az elmúlt évben, és lássák meg a Jóistent mögötte. Azt szeretném, ha az elmúlt év egy lelki megtapasztalás lenne.

És ezzel eljutok a negyedik pontjához annak, amit tegnap mondani akartam. Nem tudom, hogy még emlékeznek-e, beszélünk, hogy a názáreti jelenet választ ad Magyarországra problémáira. A Szűzanya egy felelősséggel járó fontos döntés előtt állt. Ilyen a jövő magyarja. Aki tud dönteni. Aki tud gondolkodni, kérdezni és aztán dönteni. Ez az utunk. Az egyháznak szüksége van erre, a Máriaként cselekvő emberre. Aki önállóan tud gondolkodni, önállóan fel tudja fedezni, hogy hol szól hozzá Isten. Aki dönteni tud önállóan. Egy zárt rendszerben a plébános vagy a püs-
pök, aki a középpontban áll, mindent előre láthat, és így tud dönteni. Így volt régen, de a mai időben ez nem lehetséges. Korunkban a viszonyok annyira szétszakítottak, hogy az egyes kereszténynek magának kell döntenie. A „názáreti ember” (Szűz-
anya) fontos az egyes házaspár számára. Felfedezzük a Jóistent, ahogy minket vez-
zet. Nincs szükségünk rendkívüli jelenségekre. Nagyon szép, hogyha a Szűzanya egyes helyeken különleges jelenségek kíséretében megjelenik. Ez nagyon fontos a néptömegek számára. De nálunk ez másképp van. Mi mindennap rátalálhatunk a Szűzanyára, ahogy hozzánk szól. A társunk által szól hozzánk; a gyerekeink által szól hozzánk. Amikor beszél, természetesen a Jóistennel együtt szól. A feladataink által szól hozzánk és az apró és nagyobb események által. A Szűzanya meghallását lehet gyakorolni. Ez a hit kegyelmének alkalmazása bizonyos élethelyzetekben. Ez a háttere annak, amikor este a gyermekeinkkel köszönetet mondunk. A gyerekeink

ezt már egészen kicsi koruktól tanulják. Később ezt majd minden keresztény tanulni fogja már az óvodában, a hittanórán. Természetesen ez nagyon fontos. E nélkül a konkrét hit nélkül az egyház nem tud élni. Az általános vallásosság nem elég. Most azt fogják mondani, hogy Isten gyakran szól hozzánk, és mi egyáltalán nem halljuk. Ez így van, de a Jóisten irgalmas. És nagyon halkan szól.

Ha a Szűzanya ragyogó fényben megjelenne itt, akkor mindnyájan el lennének ragadtatva. Egyikük sem tudná kivonni magát a hatása alól. A szabadságunk nem lenne olyan nagy, mint most. Most a nap eseményei mögött találhatjuk meg őt. Ez nagyon halk beszéd, és nagyon szabadok maradunk. Ezt a hangot elengedhetjük a fülünk mellett. Tehát itt az Isten nagy tisztelete jelenik meg a szabadságunkkal szemben. Ezért Schönstatt történetében (a mozgalomban) nem volt soha rendkívüli esemény. És ha most a Szűzanya megjelenne itt, én azt mondanám: „Édesanyánk, Királynőnk, nálunk ezt nem szabad. Nálunk ez nem szokás.” Azt felelné: „Tényleg így van, úgymint itt vagyok egész nap. Mi szükségetek van még egy ragyogó alakra is.” És ha valaki azt mondja: „De olyan keveset látunk!” Királynőnk azt válaszolja: „Megtanultok látni.”

A házasságunk az angyali üdvözlés órájának egész sorát éli meg. És mi halljuk ezeket a szavakat, elgondolkodunk azon, hogy mit jelentenek és kérdezzük. Ezt mint csoport is tehetjük. Nem tudom, hogy vagyunk-e már olyan érettek. A csoport elgondolkodik majd, mit jelent ez és ez az esemény. Meggondolja a jelentkező kérdéseket és akkor megállapítja: Ezt és ezt akarja tőlünk most a Jóisten. Később pedig sokan fognak közülünk felelősséget viselni (vállalni). Felelősséget az egyházban a családmozgalomért, állami alapon a család munkájáért, és akkor is azon fogunk gondolkodni, hogy mit mond a Jóisten a magyar egyháznak az eseményeken keresztül. Most egyszerűen csak a jövőbe irányulóan beszélek, nem a jelenről, hanem a jövőre vonatkozóan.

Ha a Szentatya egy országba megy, kb. 15-20 beszédet mond. Ezeket természetesen nem mind saját maga írja. De azáltal, hogy ő mondja el a beszédet, az ő szavává válik. Nem fontos az akkor már, hogy ki írta a beszédet. Ez akkor már az egyház szava. Jó? És természetesen az a csoport, aki Rómában a Szentatya magyarországi beszédeit összeállítja, kapcsolatban áll Magyarországgal. Tehát vannak kapcsolataink, tudják, mi az, amit a magyaroknak meg kell mondani. Képzeljék el, hogy a pápának egy későbbi látogatásánál megkérnek bennünket, írjunk, szerkesszünk egy beszédet a pápa számára. Mi fontos ma a magyar egyház számára? Erről van szó! A hitben keressük, felismerjük, hogy mit mond nekünk Isten.

Tegnap megkérdeztem, hogy nem beszélek-e túl keményen, hogy nem túl józanul beszélek-e? Vagy talán inkább szóljak a szívekhez? Egy szívhez szóló beszéd szebb lenne? De én Önöket komoly munkára akarom megnyerni. És azt mondom, hogy az élményeket majd a Szűzanya ajándékozza Önöknek. Ezért nem nyúlok annyira az érzelmekhez, hanem szeretném az Önök józan, hitbéli felismerését ápol-

ni, megnyerni. Ha ez Önöknek túl szigorú, akkor tessék jönni és mondani: „Ó, Tilmann atya, a szívünk olyan szomjas! Tessék valamit a szívünknek is mondani!” Hát akkor azt fogom mondani: „Hát ez igazán szomorú! De tessék a szentélybe menni! Pont.”

Egy negyedik pontot jelentettem be. A mi személyes életünk is az angyali üdvözlés óráinak sorából áll. És most szeretnék valami nagyon szépet elmagyarázni. A gondviselésbe vetett hit régóta ismerős az egyházban. Sok ember elfogadja a nehéz sorsát Isten kezéből, mint Isten rendelését. Ehhez nálunk valami fontos jön még hozzá. A gondviselésbe vetett *aktív* hitnek nevezzük ezt. Nekünk megmondja Isten, mit kell tennünk, és akkor így lesz igazán értékes a Jóistennel való kapcsolat. Hogyan mondja nekünk a Jóisten, hogy mit tegyünk? Háromféle úton:

A kor az idő által szól hozzánk. Ami ma Magyarországon történik, az Isten szava. Egy új Magyarországot akar, önálló személyiségeket szeretne, olyan személyiségeket szeretne, akik vállalkozásokat építenek. Családokat szeretne, akik a saját életüket alakítják, családokat szeretne, akik együtt hordozzák az egyházat és a többi. Ez az idő, a kor szava. Már beszéltünk róla.

Másodsor: *a szívünk hangja által* szól hozzánk. Például: Sok szívben megfigyelem itt azt a törekvést, hogy dolgozni szeretnének valamit a családokért. Ez olyan, mint egy ösztön, egy igény, egy vágy. Ezzel, ezáltal szól hozzánk a Jóisten. És azt mondja a Jóisten: Szeretném Magyarországon a schönstatti családmozgalmat felépíteni. De tegyük fel, hogy Önök közül ehhez senkinek sincsen kedve. Azt mondanák: „Olyan nehéz az életünk, és azt reméljük, hogy nemsokára Mercedesünk lesz. Miről volt szó Tilmann atya előadásán? Schönstatti mozgalom? Mi ez?” Tegyük fel, hogy mindannyian ezt mondanák. Ezáltal szintén a Jóisten szólna hozzám, és akkor elmennék Franciaországban. Ez már régóta kísértés számomra. És a nyelv sem olyan nehéz. Talán azt kellene mondanom, mert franciául beszélek már, hogy ez a Jóisten jele. A Szentatya most Lengyelországban egy új schönstatti szentélyt szentelt fel. Isten tehát azáltal szól hozzánk, ami megindítja, ami mozgatja a szívünket. Kentenich atya úgy mondja, hogy a lélek hangja által szól.

És végül *a lét által* szól hozzánk. Mit jelent ez az utolsó szó? Ez a legbiztosabb szó. Az első a legaktuálisabb szó: a kor által szól hozzánk Isten. Ez olyan szó, ami nagyon sok erőt és lendületet ad. Ez a harmadik szó pedig biztonságot ad. Például itt van először a hivatásom. Hogyan szól hozzám Isten a lét által? Mi vagyok én? Ez és ez a foglalkozásom és ez és ez az én létem. A létemnek egyik oldala. És mit mond ezáltal Isten? „Csináld! Tedd!” Olyan könnyű! Csináld! Jó?! Észreveszik, hogy ez az egész mennyire józan, száraz? Aztán a másik: „Ki vagy Te?” „Apa vagyok.” „Tehát akkor legyél is az! Atya vagy, tehát legyél atya!” A harmadik: „Ki vagy?” „Férj vagyok.” „Legyél tehát egy jó férj!” Így beszél a Jóisten. És ez elég szigorú, barátaim!

Mi van akkor, ha jön valaki, és van egy ötlete: „Egész éjszaka imádkozni kell!” Honnan jön ez az ötlet? Hogyha egész éjszaka imádkozik, akkor reggel fáradt és

kialvatlan lesz. A hivatásbeli feladatát nem tudja rendesen elvégezni. Túrelmetlen lesz a feleségével, ingerlékeny és ordibál a gyerekeivel. Honnan van az ötlet, hogy egész éjjel imádkoznom kell? Honnan jött ez az ötlet, gondolat, barátaim? (Ez ellenkezik a lét szavával.) Így van! Az életünk, a létünk jelenti Isten legbiztosabb szavát. Ezt nem lehet megkerülni. Ez a legbiztosabb fogódzónk.

A lélek hangja erősebben hat. Jobban megmozgatja az embert. „Akarsz szép lenni, ugye? Let's go! Gyerünk!” De a lélek hangját mindig kell, hogy a lét ellenőrizze. Különben nem tudjuk, hogy Istentől jön-e vagy csak a saját szívünkéből. És a szívünkben az áteredő bűn is ott van, ill. annak a következményei, kihatásai. Vagy esetleg az ördögtől jön? Az is lehet.

Kentenich atya azt mondja, egy férfi számára két dolog fontos: a család és a hivatás. Ezért mi, schönstattiak, a foglalkozásunkban is jók vagyunk. Jó? Ez fontos. Talán itt van most valami új dolog Magyarországon. Ha nálunk (nyugaton) valaki felelősségteljes beosztásban van, sokat dolgozik. Tehát aki vezető helyen van, sokat dolgozik.

Van a bécsi schönstatti mozgalmunkban néhány munkaközösség, ahol összejönnek olyanok, akik a gazdaságban vezető szerepet töltenek be. Amikor a második munkaközösség alakult, akkor elmeséltük egymásnak, hogy ki mit csinál. Mind-egyiküknél előjött a család problémája. Náluk az asszonyok, feleségek is eljárnak ebbe a közösségbe, ahol beszélgetünk a férfiak munkájáról. Ez a mi bölcsességünk. Az egyik asszony azt mondja, hogy a férje reggel 7-kor megy el otthonról és este 7-kor ér haza. A másik azt mondja, 8-kor megy el, és este 7-kor jön ő is haza, de az aktatáskájában hoz még haza munkát. Egyik férj azt mondja: megoldotta a problémát a gyerekekkel. (Kis tréfa.) „Akkor megyek ki a házból, amikor a gyerekek még alszanak, és akkor jövök haza, amikor már alszanak.” Egyikük azt kérdezte, mennyit dolgozott Kentenich atya naponta? Mondtam, hogy 18 órát, néha 20-at is. Akkor szomorú volt. „Én csak 14 órát dolgozom.” És akkor megkérdeztem, hogy beszámolta-e az utat a munkába és vissza? Mondta, hogy nem. Azt beszámíthatja, mondtam neki. Ekkor örült, hogy nála is 16 óra jött ki. Ez így van! Aki jó, az sokat dolgozik. Mi, schönstattiak, jók vagyunk. Azt kívánom, hogy a legjobbabbak jöjjenek hozzánk. Mindegy, hogy milyen területen. Ez fontos. És az asszonyoknak ezt támogatniuk kell.

Isten a családom által (is) szól hozzám. És fontos, hogy legyenek olyan férfiak is, akiken lehet látni, hogy a fő feladatuk a családjuk. És most jó hallani, hogy neki nem a foglalkozás az első. Néha van olyan szituáció, hogy lehet dönteni, hogy vállal-e még több feladatot az ember, ami ugye több időt vesz igénybe, persze több pénzt is hoz. Ekkor valaki azt mondja, nem akarok a karrierben emelkedni, hanem inkább szorosabban együtt élni a családommal. Ilyennek is kell lennie közöttünk. Mind a két típusnak meg kell lennie. Mind a két típus mutatja a közösségnek, ezért kell élnünk. Az egyik, a *munkatípusos* férj, mutatja a másik, *családtípusos* férjnek hogy a munkában jóknak (a legjobbakkak) kell lenniük. A családtípusos pedig a

munkatípusosnak mutatja: a családomért vagyok. Én ezt a két típust most elég szélsőségesen ábrázoltam. Általában ez nem így van, hanem közelebb állnak egymáshoz. Mindenki mindkettőt teszi. Munka és család.

Hogyha férfi vagy, akkor a családodat feladatnak kell tekintened. Barátaim, ez feladat! És most egy kiáltást hallok kedves asszonyuk szívéből: „És én még azt hittem, hogy szeret engem! És most csak a feladata vagyok!”

Kedves Barátnőim! A férfi a feladatát szereti, és nem az asszonyt! A feladatot szereti. Ugye, igazam van? Nem figyelték még meg, hogy mennyire szereti a munkáját? Nem voltak még féltékenyek egy kicsit a feladatára? Talán már fel is tették a kérdést: „Kihez mentem feleségül? Hozzá vagy a céghez? Kivel kötöttem házasságot?”

Kedves Barátaim! Ezért a családunkat a cégünkkel kell tennünk. Ez a mi feladatunk. És csinálni kell valamit. Ki kell valamit találni, vállalkozni kell. Családot felépíteni, ez olyan, mint egy vállalkozást felépíteni. Mi egy vállalkozás? Mi ez, barátaim? Ez emberek közössége, ami valami olyat hoz létre, ami szolgálja az embereket. Egy termék vagy pedig egy szolgáltatás. Mit hozunk létre? Mit produkálunk? Mit termel a mi családi cégünk? Termelünk? Ez most nagyon érdekes. Mit termelünk? És nem csak egy ilyen cég van. Itt a teremben tizenhárom család, házaspár van. Mit termelünk? Nem mindenkinek kell ugyanazt termelnie. Ez érdekes. Nem kellene most mindenkinek elgondolkodnia, mit termel a mi családi cégünk?

Örömet termelünk. Szép ez, ugye? Egy család vagyunk és ebben a családi cégben örömet termelnek. És amikor valaki bejön hozzánk, örül. És amikor elmegy, nem tudja miért, de örül. Szép!

Szabadságot termelünk. Nálunk mindenki szabadnak érzi magát. Szép ugye? Kentenich atyánk ezt termelt. Nála olyan érzés volt, amikor beszéltünk vele, hogy szabadok vagyunk. Ez nagyon szép volt.

Mit termelünk? *Hitet*, érdekes, ugye?

Mit termelünk a többiek számára? Kinek? Az első: mindenkinek, a többi embernek. A második: a gyerekeinknek. Milyenek lesznek ezek a gyerekek? A harmadik, és ez a legfontosabb, magunknak mit termelünk. Szép dolog. A házasság a feladatunk, a mi cégünk. Érdekes. Nem kell így gondolkodni, természetesen ez egy kép, de fontos kép most éppen. Mit termelünk kettőnk számára?

A gazdaságban mi van, amikor egy cég nem azt teszi, amit kell, ha a Mercedes nem autót termelne, hanem örömet. Mindenki örül akkor, de nincsen autó. Ez rossz, barátaim! Mit akarunk termelni? Mit akarunk létrehozni? Ez érdekes, ugye? És így rátalálunk a családunk eszményére. Ez érdekes, nagyon fontos! A Mercedesnek azt kell kérdeznie: Jó autót gyártottunk? És amikor mi, mondjuk örömet termelünk, akkor este meg kell kérdezni magunkat: Mi volt ma? Termeltünk ma örömet vagy nem? És ha nem, akkor bűnösök vagyunk. Nem kell büntetni természetesen, de ha

van célunk, az nagyon fontos, hogy mindig és mindig gondoljunk arra, hogy hol van a célunk és mit csináltunk.

Talán több család, házaspár is van itt a teremben, akiknek van ilyen célja, de nem fogalmazták meg, de mint létező cél megvan és hat, működik. Természetes módon megvan. Ez általában nem egyetlen szó, hanem egy célmező. Sok mindent akarunk termelni, de szép, hogyha valami különösképpen kiemelkedik az egészből. Amely felé a többi rendeződik, integrálódik. Tehát azt akartam mondani, hogy a családunk a feladatunk. Pont.

Kedves Családok!

Vannak feladatok, amelyek nem egyetlen személyt, családot, csoportot érintenek, hanem egy népet vagy az egész emberiséget. Ez mindig olyankor jön elő, amikor egy nehézség vagy egy kihívás az emberek egy nagy közösségét érinti. Gyakran előfordul, hogy egy nép egy ilyen feladatnak, kihívásnak nem tud megfelelni, hanem egyszerűen eltűnik a történelemből.

A feladatot, amely előttünk áll, az új világ adja, amelyben élünk. Ez az anyagi üdvözlet órája. Az emberiség anyagi üdvözletének az órája. A mai kor-helyzetre a tömegember a jellemző. Az egész emberiség között nagyon szoros kapcsolat áll fenn. Holnap mindannyiunknak lesz telefonja, mint az osztrák családoknak. Holnapután pedig mindannyiunknak telefaxa is lesz. Amin pl. egy levelet el lehet küldeni telefonvonalon keresztül. Ez nagyon hasznos a schönstatti munka számára. Csoportórát lehet tartani a telefon segítségével. Egészen szoros kapcsolatban vagyunk egymással, de éppen ezért az embereknek az eltömegesedése is nagyon erőteljes.

Éppen erre a helyzetre való tekintettel látta (tartotta) Kentenich atya a feladatának, hogy új embert, új közösséget hozzon létre. Az új ember szabad és erős. Az új közösséget tökéletes személyiségek alkotják, és a szeretetre mint alapvető erőre épül, alapul. Kentenich atya gondolkodásában van egy egészen fontos lépés. Ennek az új embernek a létrejötte mindenekelőtt és elsősorban a családban történik. Nem szerzetesrendekben, nem ifjúsági szervezetekben, mert mire ezek a közösségek be tudják az embert fogadni, addigra már az ember személyiségének a kialakulása nagyjából befejeződött.

Amit az első három évben tönkretesznek, azt gyakorlatilag lélektanilag már nem lehet helyrehozni. Amit utána tesznek tönkre, azt is nagyon nehéz helyrehozni. Egy olyan lelki károsodást, amelyet 17 éves korában szenved el valaki, azt könnyebb helyrehozni. Ezt tudja minden pszichológus, hogy a gyermekkorban dől el minden. Most azoknak mondok valamit, akiknek érzékeny a lelkiismeretük. Természetesen ne arra gondoljanak most, hogy mi mindent csináltam én már helytelenül. Barátaim, barátnőim, ezt nem tesszük! Hogyha nem átlagon felüli családok lennénk, akkor nem lennénk itt. Kentenich atya azt mondja, ez az az ember, aki teljesen szabadnak és erősnek érzi magát. Ez az ember a családban válik ilyenné.

Egy szabad emberré. Tegnap jött András, a Balázs testvére: „Tilmann atya, mikor lesz vacsora?” Fél öt volt. „Hát, hatkor.” „Tilmann atya, olyan éhes vagyok!” Szép, ugye? „Szabad ember.” „Éhes vagyok!” – most!

Kentenich atya a háború alatt Dachauban a koncentrációs táborban alapította a schönstatti családmozgalmat. A munkatársa, akivel ott megismerkedett, a német politikának volt egy jelentősebb személyisége. Ott a koncentrációs táborban a „Család-mű” alapításakor azt kellett megfogadnia, hogy rendelkezésére bocsátja magát, feltéve, hogy majd később a felesége is bekapcsolódik. A feleség azonban nem akarta...

A háború után, 1948 áprilisában voltak az első családnapiak. És Kentenich atya ebből az alkalomból írt Tick atyának, akinek az volt az elvállalt megbízatása, hogy a családmozgalmat felépíti. Írt egy levelet. Ha jól tudom, Santa Mariából, Brazíliából. Ez a levél most már egy fontos okirat. Kicsiben tartalmazza azt a képet, ahogy Kentenich atya elgondolta a családmozgalmat. Itt olvashatjuk*: „*Ha a schönstatti Istenanya új emberi társadalmat és egy új embertípust akar formálni és kialakítani, akkor szükségképpen egész kegyelmi erejét arra kell, hogy koncentrálja, hogy teherbíró schönstatti családokat alkosson és ezek számát megsokszorozza.*” Az új ember és az új közösség nagy víziója akkor valósulhat meg, hogyha sikerül ilyen családokat kialakítani.

Régebben a kolostorok voltak az egyház és a kultúra hordozói. Volt egy nagy kolostor és ez volt a nép kultúrájának az otthona is. A kolostor kovácsa többet tudott, mint bármelyik másik kovács. A szabó szintén. És volt könyvtár. Akkoriban az embereknek nem voltak könyveik. Oda, a kolostorba jártak iskolába. Ami akkor a kultúrát jelentette, az a kolostorban tökéletesen volt meg. A művészet akkor általában vallásos művészet volt. A királyok is adtak megbízatásokat bizonyos mértékig, de ők is a kolostoroknak. Az én védőszentem, aki Kr. u. 700-ban halt meg, apát volt egy kolostorban. Ő maga ötvös volt és az egész kolostort az ötvösművészet csúcására vezette. Ennek a kolostornak a kereskedelmi partnerei nem csak a környék egyszerű parasztjai voltak. Akkoriban az ötvösművészet olyasmis volt, mint napjainkban a „High Tech” (csúcstechnológia). És ezt csak a királyok tudták megfizetni. A kolostoroknak olyan neve volt, mint ma az IBM-nek vagy a Bécsi Filharmonikusoknak. Ilyen nagy dolog volt ez a kolostor a kultúra, a nép számára. A mai kolostor nem ilyen, de abban az időben az volt. A kolostorok a kultúra központjai voltak. És természetesen a vallás központjai is. Természetes központ volt: tehát itt volt a kolostor iskolája és sokféle kifelé irányuló aktivitás. És honnan jöttek azok az emberek, akik a kolostorban éltek? A kolostort körülvevő házakból. Ezek a házak egészségesek voltak, a mai család pedig beteg. Tehát a mai kolostor a mai házakból csak beteg kis embereket kaphat. Hogyha nekem azt mondja egy fiatalember, hogy schönstatti atya szeretnék lenni, általában nem örülök. Az első, ami bennem mint reakció megindul, hogy remélhetőleg elég erős vagyok!? Ezek a fiatalok igazán nagy

* Lásd: Szemelvények Kentenich atya műveiből (Küldetésünk titkai 1., Óbudavár, 1991): A „Tick-levél”

nehézségek előtt állnak. Olyan szegények. Tíz, húsz, ötven, száz fiattal beszélek, ez nem nehéz. Játszani tudok velük, mert nem erősek. Azt tehetek velük, amit akarok. Aztán öt perc, és jön a „japán csoda, amely itt is lehetséges”. Aztán jön az IBM az új számítógépével... (Mindig újra valami másért lelkesednek az emberek.) Ez az élet. És akkor jön egy „kisfiú” és schönstatti atya akar lenni. Jóisten! A schönstatti atyák 10-12 évig tanulnak!... Azt mi már tudjuk, hogy a schönstatti családokból jövő fiatal emberek erősek, szabadok. Ezt mi már tudjuk, tapasztaltuk. A döntő feladat ma a családnál van. Az eljövendő keresztény kultúra nem elsősorban a kolostorok kultúrája, nem elsősorban, de az is, természetesen, hanem a család kultúrája. És ez a mi feladatunk.

Olvassuk el még egyszer: *„Ha a schönstatti Istenanya új emberi társadalmat és egy új embertípust akar formálni és kialakítani, akkor szükségképpen az ő egész kegyelmi erejét arra kell, hogy koncentrálja, hogy teherbíró schönstatti családokat alkosson és ezek számát megsokszorozza.”* Ez azt jelenti, hogy a család a feladatunk. Kentenich atya meghatározza a családok feladatát. Ezt olvashatják a Tick-levélben. Nem fogják mindjárt megérteni, mert ez egy egészen nagy feladatkör.

Indítások a házaspári beszélgetések számára:

Miről beszélgethetünk? Ha van még tegnapról elmaradásuk, akkor azt folytathatják. Vagy van más lehetőség is: Mit termelünk? Lehet így is mondani, mi a célunk? Mi az eszményképünk? Mi lenne szép nálunk? Mire vágyakozunk? Ez a lélek hangja. Talán ez egy kicsit nőiesebb megfogalmazás, hogy mire vágyunk. Férfiasan úgy hangzik inkább, hogy mit termelünk a (családi) cégünkben.

(Tilman atya felolvass még egy részletet a Tick-levélből)

„Így tehát a Szűzanya szeretné a szentélyében a Szentlelket mindükre lehvíni, hogy helyesen felismerjék az Istentől kapott, szabadon választott és szabadon akart új életfeladatuk nagy jelentőségét, hogy erőt is kapjanak a családi erkölcs olyan megvalósítására, melyet a pápák az enciklikáikban lerögzítettek. Legyen erejük egy használható családaskézis és családpedagógia kidolgozására, egy kipróbált és lélekkel telített családi szokásrend megörökítésére. Így aztán olyan tartályokká válnak, amelyekből a teljes mozgalom minden tagja állandóan táplálkozhat és megújulhat. Mi mindannyian – kivétel nélkül – érdekeltek vagyunk ebben az új pünkösdi csodában.”

Érdekes, ez a kis füzet itt kapható!

Gyermekével Szűzanyánk, szent áldását adja ránk! Ámen.

1991. június 19. szerda

Megállapították, észrevették, hogy szívesen támaszkodom Kentenich atyától vett idézetekre. Nem mondom mindig, nem utalok rá mindig, amikor őt idézem, ha tőle mondok valami, mert különben állandóan idéznem kellene, és az túl sok lenne. Egy osztrák Schönstatt-családból volt valakinek egy szép élménye egyszer. Vett egy könyvet Kentenich atya beszédeivel, a sok közül egyet, és olvasott benne és azt mondta, ez hihetetlen, Kentenich atya ugyanazt mondja, mint Tilmann atya.

Így van, azt reméljük, hogy ez igaz... Önök Kentenich atyától néhány szöveget lefordítottak, és néhány hete megmutatták a szöveget nekem. És láttam, hogy ez az anyag, amit a nyári családnapokon tárgyalni akarok, és ezért kértem, hogy ezekből a szövegekből egy kis füzetet állítsanak össze. És ezt meg is tették. Ez támogatni fogja munkánkat az év folyamán. Szeretnék ahhoz mondani valamit, hogyan olvassuk Kentenich atyát. Kentenich atya nagyon ritkán vagy alig egyszer beszélt absztrakt, elvont módon. Lehet mondani, hogy soha... Mindig valaki számára, valakihez szólt. Ez az ő szövegeit néha nehezen olvashatóvá teszi. Hogyha tehát azok, akikhez szólt, más-más lelkiállapotban voltak, mint amilyenben most én vagyok, amikor olvasom, akkor az idegen számomra. Azért van egy egyszerű módszer. Keressük azt, ami megérint bennünket, megragad bennünket, ami hozzánk szól. Mi volt érdekes, mi fontos nekem, mi szép nekem, mi tetszik... És akkor az az a szó, tartalom, amit nekem akar mondani. Vannak schönstattiak, akik fognak egy vastag füzetet és írják az ilyen idézeteket Kentenich atyától. Vannak párok, akik együtt elolvasnak egy szöveget, esetleg fölváltva, és amit érdekesnek talál a férfi, azt aláhúzza fekete vonallal, a felesége pedig, amit érdekesnek talál, kék vonallal. És akkor így egymásra is rátalálhatunk egy szövegben.

Betekintünk megint a korba. Isten a kor által szól hozzánk. A totális lelki diktatúra korát éljük. Ez a következőt jelenti. A kommunista diktatúra inkább egy külső diktatúra volt. Csak nagyon kevesen nyitották meg a szívüket a kommunistáknak. Azt gondolták, ezek idióták. Ezért csak kevés család nyílt meg a kommunisták előtt. A család légköre saját légkör volt. És ez ma másképp van. Minden családban ott van a tv és itt egy szellemi irányítás történik. És ez a szellemi irányítás elhat a családokig és készségesen megnyílnak a szívek ennek az irányításnak. És ez rányomja a bélyegét a fiatal generációra Magyarországon. Meglátszik a ruházaton, a szabadidőben, a szabadidő alakítását illetően, azon, ahogy egymással bánnak, a kapcsolatukon és holnap a szexuális magatartásformáikon is. Nagyon nehéz lesz majd egy leány számára az irodában, hogy ne legyen barátja, akivel együtt alszik. Azért, mert ez általános gyakorlattá fog válni. És ez ellen, az emberek teljes irányítása, befolyásolása ellen a harcot az egyes ember nem tudja felvenni. Egy egyedülálló ember, egyszemélyben nem tudja felvenni ezt a harcot. Ezért beszél Kentenich atya szent családszigetéről. A sziget az egy olyan terület, amely környezetétől erőteljesen elkülönül. Konkrétan egy valódi sziget esetén a tenger

veszi körül és kiemelkedik a tengerből, és a tenger a hullámaival folyamatosan nekíront, a sziget pedig védekezik, állja a sarat, és a szigeten van élet, olyan élet, ami a tengerben nincs. Így képzeli el Kentenich atya a schönstatti családot. Azt mondja, hogy egy szent családsziget. És itt volt a Szűzanyának a második nagy feladata. Az elsőt akkor szemléltük, amikor láttuk a Szűzanyát az angyallal való beszélgetésben: gondolkozott, kérdezett, döntött. – Az új ember képe... A második nagy feladata az volt, hogy szigeteket hozzon létre, szigeteket képezzen. Szent családot. És így írja Kentenich atya:

„Néha megoldhatatlan rejtélynek látszik, hogy miért rejtőzött el az Üdvözítő 30 évig egy család magányában, miközben körülötte a világ vesztébe rohant. Önkéntelenül mi is megkérdezzük, hogy mi mindent megtehetett volna még, ha isteni erőit idejekorán a világ rendelkezésére bocsátotta volna. A rejtély megoldása mindig ugyanaz: *„Én mindig azt teszem, ami az Atyának tetszik.”* Azt a szót mondom, amit Ő ad az ajkamra, és azt teszem, amit Ő rám bíz. Ezzel rögtön eltolódik a kérdés és a Mennyei Atya lesz a címzett. A válasz nem ismeretlen. Az Atya félreérthetetlen módon biztosítani akarta azokat a mérhetetlen áldásokat, amelyek az igazi keresztény családokból áradnak.”

Tehát a Mennyei Atyának ezzel valami szándéka volt. Azt akarta, hogy Jézus hosszú ideig időzzön el a Szent Családban. Talán korábbi nemzedékek ezt nem értették meg. Korábban nem volt lehetséges szellemileg így behatolni a házakba és alakítani őket. Az elmúlt idők diktátorai boldogok lettek volna, ha ezt tudták volna. Néró pl. a házakat át- és áthathatta volna és egy irányba formálhatta volna az embereket. De ott is úgy volt, mint a kommunistáknál. Az elmúlt idők minden diktatúrájában az emberek azt gondolhattak, amit akartak. Természetesen a diktatúrák mindig manipulálták is a népet. Néró módszere a kenyér és a cirkuszi játékok voltak. De azzal összehasonlítva, ami ma történik, Néró egy kis árvagyerek volt. Ma az emberek készek, hogy naponta két órán keresztül megnyissák a szívüket egy idegen szellemi áramlatnak. A gyerekek a nagy testvér (a tv) hangját, szavát tízszer annyi ideig hallják mint a szüleikét. És kb. százszor annyi ideig, mint az egyház hangját. És a közvetített képeket befogadják, elsajátítják. És arról beszélgetnek az iskolában. És olyanokká szeretnének válni, mint a filmek hősei. Nem olyanokká, mint az Ószövetség hősei, például Ábrahám. Azt se tudják, ki volt Ábrahám, Jákob, Jézus. Ez az! Erről van szó! Szép ugye?! Ez a mai idő! Nagyon szeretjük ezt a mai időt... Ha középkorban kellene dolgoznom, nem is tudnám, hogy mit csináljak, körmeneteket kellene tartanom... Azt hiszem, inkább kivándorolnék, keresnék egy hajót Amerikába. De ez a kor, ami most van, ez nagyon szép, mert most jött el a családok ideje...

Ezért volt Jézus 30 éven keresztül otthon. És az volt a Szűzanya feladata, Szent Józseffel együtt, hogy ezt az otthont létrehozza és kialakítsa. Tehát a mai korban az otthon nemcsak egy szép valami, hanem az egyetlen eszköz arra, hogy szabad embert neveljünk. Szabad embert...

Az otthon a mi első feladatunk. Tehát, hogy legyen egy házunk... Egy olyan ház, ahonnan a kintről jövő befolyások, behatások visszapattannak. Tehát amiről lepereg a befolyás, a manipuláció. Egy saját tér, amit a szülők alakítanak. Ezek vagyunk mi... *(rajzol)*

Ezért volt Jézus 30 éven keresztül otthon. És ezt tartja ma a Szűzanya a legesleges feladatának. Ezt mondta Kentenich atya: „Vegyék a Szűzanya képét és helyezték el a lakásuk egy díszhelyén, így az egy kis szentéllé válik, ahol a kegykép kegyelmet közöl. Szent családi életet alkot és szent családtagokat formál.”

– Mit jelent ez a szó: háziszentély?

Amit a Szűzanya a háziszentélyben csinál, a háziszentélyünkben, ezt már Názáretben is csinálta. Egy szent családot nevel. Vegyék a Szűzanya képét, és helyezték el a lakásuk egy díszhelyén. Így az egy kis szentéllé válik. Egy új Názáretté, ahol Édesanyánk nevel mindenkit és így Jézus a szívünkben, a gyerekek szívében újra kezd élni, beszélni, dolgozni, szeretni. Ahol a kegykép kegyelmet közvetít. Hát pont úgy, mint a szentélyben. Szent családi életet hoz létre és szent családtagokat formál. De hallgassuk (értsük) meg, amit Kentenich atya még mondani akar. Nemcsak az élet fontos, hanem fontos a terület, a családtérség, a család-birodalom, a családi élettér is.

Így egy olyan térség jön létre, amely a Szűzanyáé. És nagyon fontos, hogy ez egy tényleges terület, amit meg lehet venni, ami megfogható kell, hogy legyen, ahova be lehet menni. Ezért mondja Kentenich atya, azt is kívánja, hogy a schönstatti családok teremtsenek maguknak otthont, építsenek maguknak családi házat. Nem csak egy régi plébánián. Természetesen egy lakás, egy bérlakás is lehet az otthonunk, de Kentenich atyának fontos, hogy talán, ha lehetséges, lehetne egy saját terület, tehát..., hogy a Szűzanya tulajdonosa lehessen annak a teleknek. Adott esetben, aki egy bérlakásban van, ő is meghatározhatja, hogy milyen befolyások jöhetnek be vagy melyik nem. De Kentenich atyánk azt mondta, jobb, ha van egy saját ház, egy saját lakás. Jó...? Ez az irány, hogy minél függetlenebb legyen. Tehát ez a názáreti ház Kentenich atya számára. Ez egy nagyon konkrét valóság, de áttemelhetjük a szellemi síkra is. Azt akarta mondani, hogy vegyék a Szűzanya képét, és helyezték el a lakásuk egy díszhelyén, így az egy kis szentéllé válik, ahol a kegykép kegyelmet közvetít. Szent családi területet, térséget alkot és szent családtagokat formál. Ez egy nagyon-nagyon fontos feladat. Így az ember számára egy egészen új élettér jön létre. Lehet ez háziszentély nélkül is? Természetesen, de nehezebb. A Szűzanya feladata, mint anya, egy otthon keretei között nevelni a családot. Hogyha valami új jön létre műszaki síkon a technikában, ott nagyon lényeges a prototípus. Gondoljanak az első autóra. Hogy valaki megtalálta annak az útját, hogy a benzint, az égési hőt erővé alakítsa, az erőt pedig mozgássá. Vagy gondoljanak egy új növényre. A burgonya, amelyik Amerikából jött, alapvetően megváltoztatta nálunk, Európában az életet. Korábban minden a gabonától függött. A gabona viszont nagyon függött az időjárástól. Egyetlen rossz időjárás, jégeső

tönkretehetette az éves termést. A vihar és a jég leverte a gabonát, és hogyha már elfeküdt, akkor nem tudott megérni. Az embereknek nem volt mit enniük. Éheztek. Éhezés lett a következménye. A burgonyával jött egy olyan növény, amely a keményítőt ehetően tárolta magában, de a fagy és bizonyos időjárási behatások ellen védve volt. Azért, mert ugye lent a földben volt. És ennek következtében, tehát a burgonya jöttével, kevesebbet éheztek az emberek. Miért beszélek erről? Itt van a jövő életének a döntő kérdése:

Hogyan tudunk megszabadulni a nagy diktatúrától? Hogyan tudunk egy saját emberi életet felépíteni? A názareti család képének (prototípusának) megfelelően: élő háziszentéllyel. Mi építjük a mi házunkat. Az öröm házát, az egymásban lelt örömmek a házát. Nem ragadhatnak el bennünket ilyen vagy olyan képek, hanem egymástól vagyunk elragadtatva, nincs szükségünk drága elektronikára, hogy játszszunk. (Hát jó, ez nem baj...) De itt vagyunk egymás számára, egymásnak. A televíziózás is nálunk egy családi ünnep. Hogy csináljuk ezt? Megnézni, kikapcsolni, beszélni róla. Az elég... Akkor a képek a mi képeinkké válnak. Tehát a tulajdonunkká, mieinkké. Mint egy kulcs, egy bicska vagy pedig a rúzs. Tehát nem mi leszünk a képeknek kiszolgáltatók, hanem a képeket mi uraljuk. Beszélünk róluk. És mit kérdezzünk a beszélgetés előtt?

– Tessék, barátaim, már olyan régóta dolgozom Önökkel...

Tehát mit kérdezzünk, mielőtt elkezdünk beszélgetni egy tv-adásról? Milyen szempontból nézzük meg ezt a televíziós adást? Ez által beszél Jézus. És azt keressük, ami megragadott bennünket. És a többi a kukába (ami nem ragadott meg). És ez így a sajátunkká válik, mieinkké. Így csináljuk a gyerekekkel együtt is. Nem hagyjuk őket egyedül tévézni, hanem mi is ott ülünk. És megnézzünk egy adást, nem egy órát, hanem egy adást... És akkor megkérdezzük, mi volt szép, mi tetszett. És így létrejön a szellemi tulajdon. Akkor nem a tv irányít minket, hanem mi használjuk a televíziót. Mennyit televíziózzunk? Annyit, amennyit föl tudunk dolgozni. Akkor az egy jó csomó munka. És ez legyen szép is... És ez egy nagyon szép beszélgetéssé lesz a házastársak között. Egy krimi után azt mondja az asszony: Nekem nagyon, de nagyon tetszett, hát olyan szép ruhája volt... Szép ugye? Mennyit tévézzünk? Amennyi új ruhát tudunk venni. Szép ugye? És mit mond a férfi, a férje? Ó, nekem tetszik ez a gyors autó...

Mit adunk mint hozzájárulást a kegyelmi tőkéhez a Szűzanyának a háziszentélybe? Pl. hogy beszélgetünk a tv-adásokról. Ez fontos! Így törekszik életszentségre a modern ember. És ez fontosabbá válhat, mint az imádkozás. Miért? Fönnáll annak a veszélye, hogy két félre osztva, skizofrén módon élünk. Az egyik oldalunk imádkozik, a másik pedig tévézik. Tudathasadásos személyiség vagyunk, és így nem használ semmit, ha az ima területén létrehozunk egy nagy lelkesedést, hogyha nem hatja át a Jóistennel való kapcsolatunk, hitünk az egész életünket. Azt kérdezzük, hogy mi ragadt meg bennünk, mi érdekes. Rákérdezzük a lelki hangulatunkra, lelkünk hangjára. Mi mozdult meg bennünk, amikor nézzük a tv-t? És ebben a moz-

dulásban felfedezzük az Isten hangját, abban, ami megindít bennünket. Mit mond Isten nekünk ezáltal. És akkor elkezdünk azon a területen imádkozni; az életünk területén. Akkor a mindennapi életünk kapcsolatba kerül Istennel, mert Isten a tv-n keresztül szólt hozzánk. És akkor amögött, ami érdekes volt, Istent látom. És azt mondom, köszönöm, és a tv által találom meg a Jóisten. A tv által és a szívem által, a szívemen keresztül találom a Jóistent, ez nagyon szép, ez az életünk.

Tehát nem zavarnak a kívülről jövő hatások, mert uraljuk őket. Erősek vagyunk. Nagyon fontos ez a jövőben ez az életforma. Jó? Kedves barátaim, ezt tenni kell és gyakorolni. Gyakorolni, gyakorolni, gyakorolni! Azt kell fél éven keresztül gyakorolni, és ha a családcsoportban találkozunk, beszéljünk róla. Akkor kicseréljük tapasztalatainkat, gondolatainkat. Mit mondott Isten nekünk a televízió keresztül. És a másik család azt mondja: nekünk pedig ezt mondta, vagy minket ez ragadott meg. És kicseréljük a tapasztalatainkat, hogy hogyan szólt hozzánk Isten a tv-n keresztül. Hogyan találkozunk Istennel. Tehát az Istennel való találkozásainkról beszélünk. Ez érdekes, ugye? Összejön tehát a családcsoportunk és arról beszélünk, hogy mit mondott nekünk Isten. Ami Lourdes-ban volt, hogy a Szűzanya megjelent egy lánynak, az nálunk is van. Csak a Szűzanya nem egy fényalak útján szól hozzánk, hanem a televízió útján. És azt kell gyakorolnunk, hogy megértsük.

Ami az Önök kirándulását illeti le a városba (Bécsbe), talán egy mondatot adok útvalóul. De ez igazán nem kell, a kirándulás kirándulás és ez a mi örömünk, jó. Pont, vége, de talán érdekes lenne... Nézzék meg, hogy hogyan befolyásolják itt az embereket! Ez érdekes! Nekem mindig érdekes, mindig tanulmányozom, ezt érdekes látni, hogy hogyan vezetik itt az embereket. Nemcsak a tv-n keresztül. Nem, nem. De vezetik az embereket, és az szép. Szép látni és szép érteni. Ez a mai világ. Pont. És ebben a világban élnek már holnap Önök is. De Budapesten ugyanígy van már ma is.

Kedves Családok!

Van itt egy nagyon szép gondolat. Hogy újra kezdjük a kereszténységet a házakban. Ez a gondolat a mennyországból jött. Ez nem Kentenich atyának a kitalálása, hanem Kentenich atya a körülményekből kihallotta az Isten hangját. És Isten azt mondta, hogy így akarom újra kezdeni az egyházat.

A Szűzanya Názáretben kialakította a házukat. Ez nagyon érdekes, ez fontos volt. Fontos volt, hogy Jézus egy családban növekedett. Hogy a szeretetnek ezt a légkörét érezte Jézus. Hogy ebben a szeretetben, a személyiség iránti tiszteletben növekedett. A Szűzanya és Szent József is nevelték Jézust. És a Szűzanya alakította Jézus lelkét. Jézus egy valóságos ember volt. Valóságos ember. És mi mindannyian, emberek, azokat a benyomásokat, amelyeket anyánktól kaptunk, szívünkben hordozzuk. Ez Isten szeretetének az első leképezése, amit átélünk. Hogyha az anya a még meg nem született gyermekével beszél, azt észleli a gyermek. És a gyermek Jézus észlelte, amikor a Szűzanya beszélt vele. És a Szűzanyának az a megbízatása,

hogy ezt ma is csinálja. Hogy házakat keressen és találjon, amelyek egy új keresztény kultúra hordozói lesznek. És ezt a megbízatást nem egyedül akarja teljesíteni. Azt mondja Kentenich atya:

„Ha szem előtt tartjuk azt, hogy hogyan keletkezett Schönstatt, akkor azt kell mondanom, hogy a mi kis családunk ugyanilyen módon lett egy schönstatti családdá. Egyszerűbben kifejezve, a Szűzanya mindig tudatában volt a mai időkhöz is szóló küldetésének. A küldetésének kivitelezésével azonban rá volt utalva eszközökre. A Jóistenhez hasonlóan, aki a maga mindenhatóságában köztes tagok nélkül is vezetni tudná a világot, de ennek ellenére olyan törvényt alkotott, melyet Szent Ágoston így fogalmazott meg: *Aki téged nélküled teremtett meg, nem akar üdvözíteni a közreműködésed nélkül.* A megváltás emberek közreműködése útján jut el hozzánk. Ez egy nagy törvény. Ez mindazokra is érvényes, akiknek küldetése van Isten országáért. Tehát érvényes az Istenanyára is. Ha tehát ő újra akarja szülni Krisztust minden generáció, így a jövő generáció számára is, akkor azt nem eszközök nélkül, nem mások közreműködése nélkül teszi. És képzeljük így el. 1914-ben végigment a világon és mindenütt meglátogatta az embereket. Eszközöket keresett. Ezen az úton bukkant rá rögtön Schönstatra is. Leszállt a szentélybe, köztünk akart lakni, hogy először is minket az ő szellemében neveljen, hogy aztán eszközökként használhasson bennünket a mai időkhöz szóló küldetésben.”

A Szűzanya eszközöket keres, munkatársakat keres e nagy feladatra. Amit az autó első prototípusa jelentett az emberek számára, olyasmit jelent ma egy élő háziszentély, ezt jelenti ma egy élő háziszentély a jövő egyháza számára. Az élő szentély: ez a Szűzanya és mi vele. Egy meghatározott konkrét helyen. Amit a krumpli jelentett az emberek táplálkozásában a nyugati világban, az a háziszentély egy új világ és a társadalom számára. És itt kezdődik a mi munkánk. Miben áll ez a munka? Abban áll, hogy hagyjuk, hogy a háziszentélynek egy egészen új kultúrája jöjjön létre. Mi az, hogy kultúra? Azoknak a formáknak az összessége, amelyekben egy népnek a lelkesége, szellemisége kifejezést nyer. Ez kiterjed az énektől a ruházaton keresztül egészen a költészetig, az ünnepektől egészen annak a módjáig, hogy hogyan látunk munkához. A házastársak egymással való találkozásától, kapcsolatótól a gyerekek nevelésén keresztül, egy plébánia vagy egy város vezetéséig. És itt egy fontos feladat van számunkra. Hogy egy élő szentély legyünk. Krisztus a házasság szentségében köztünk van, ahol az Isten, az Atya a harmadik a szövetségünkben. Ahol a Szűzanya nálunk lakik a házunkban. Így imádkozunk és így élünk. De hogyan csináljuk ezt? És ez az utunk...

Egyes életfolyamatokat keresünk. Mi egy életfolyamat? Pl. reggel, ahogy fölkelünk. Milyen életfolyamat van előtte? Hogy felébredünk.

A háziszentély keresztény kultúrája az nem az imádságoknak egy gyűjteménye. És akkor élünk, dolgozunk, szeretünk, beszélgetünk és most imádkozunk, imádkozunk, Jóisten szeretlek. És akkor hol van az új autó? Így nem! Hanem... Tehát keresünk egy életfolyamatot, pl. a felébredés. Szép, jó?... És most összekapcsoljuk ezt a

felébredést a háziszentélyünkkel: *Szeretlek, Édesanyánk, itt vagyok. Sajnos vége az éjszakának, ez a szörnyű élet újra kezdődik. De ezt Neked ajándékozom.* És így létrejön az életfolyamat a háziszentélyben. És így összekapcsoljuk az egyik életfolyamatot a másik után a háziszentélyünkkel. Pl.: Örömünk telik egymásban. Egymás mellé ülünk a szentélyben Máriával és azt mondjuk: örömünk telik egymásban. És a társunk mögött fölfedezzük a Jóistent. És érezzük, hogy szép így együtt lenni a szentélyben. Tehát hogyha ülünk a háziszentélyben és örülünk egymásnak, azt is nevezhetjük imának, ha akarjuk. *De az életből indulunk ki.* Megértették ezt? Valaminek kell történnie köztünk. És azt kötjük össze a háziszentéllyel. A hittanórán a gyerekeket kérdezik valamilyen problémánál: mit lehet itt csinálni? Akkor azt mondják, *imádkozni*, ugye? Mi, schönstattiak, nem azt mondjuk, hogy imádkozni, hanem azt, hogy mit lehet tenni, ha örülünk a társunknak, a társunk mögött a Jóistent fölfedezni, és a Jóistennek azt mondani, ezt jól csináltad, ezt jól tetted, ugye? Tehát így ülünk a háziszentélyben. Úgy nyúlunk az élethez, amilyen az élet, ahogy történik, pl. nem értjük meg egymást.

Másik példa. Zivatar van köztünk, vagy ami sokkal rosszabb, egy jeges téli éjszaka, vagy valami más... Ez egy másik életfolyamat. Ez az éjszaka... Mit csináljunk? Hogyan hozzuk ezt kapcsolatba a szentéllyel? A zivatarból lesz a kibékülés. Ezt meg kell tanulnunk. Tanulni, tudják, ez azt jelenti, hogy utána tudják is. Gábor tud autót javítani. Hogyha elromlott az autójuk, akkor kérem, ne hozzám jöjjenek. Menjenek Gáborhoz. Tehát egy dolog, amit az ember megtanul és tud. És mi, schönstatti családok, tudunk megbocsátani. Tudjuk, ez nemcsak tudás, hanem képesség is. Aki tehát ezt még nem tudja; vagy lehet, hogy az eszével tudja, de nem tudja még csinálni, hogy a zivatar után ki is tud békülni, akkor az még tanonc nálunk. És akkor, ha megtanultuk, már tudjuk, és nem baj, ha zivatar van, pont. Mert három óra múlva ki tudunk békülni. És tovább nincs probléma. Mások számára ez válságot jelent. Nekünk meg örömünk van. Mert szép kibékülni. Ugye szép? Jóisten, küldjél nekünk újra egy zivatart. Olyan szép volt... És ezt tudjuk csinálni. Hogyha nem értjük meg egymást, mert sötét, jeges téli éjszaka van, akkor ez nehezebb. Bemegyünk a szentélybe, leülünk együtt, és elviseljük egymást. Fél órán keresztül. Pont. És most keresniük kell az életfolyamatokat. És ezeket az életfolyamatokat kapcsolják össze a szentéllyel. És valami fontosat eddig még kihagytam. A Szűzanya a szentélyben a szeretetszövetség kapcsolatában van velünk. Azt mondja a Schönstatt alapító okiratában, hogy mutassátok meg, bizonyítsátok be, hogy szerettek engem. Mi már beszéltünk róla az elmúlt családnapokon, tavalaly... Akkor szívesen letelepedek itt. Neked ajándékozunk a fájdalokat, amiket a zivatar, a vihar hozott magával. Gyere hozzánk és működjél itt köztünk. Neked ajándékozunk a fájdalokat, amelyeket a hideg okoz. Gyere hozzánk és lakj nálunk. Közben arra gondolunk, hogy a háziszentélyeink egymással kapcsolatban vannak. És minden együtt a szentéllyel kapcsolatban van. És a háziszentélyünkben a kegyelmi tőkébe odaajándékozhatjuk az ajándékainkat azért is, hogy erősödjön a többi háziszentély.

Tehát hordozzuk egymást. És hogyha a Jóisten még nem ajándékozott nekünk gyermeket és emiatt szenvedünk, akkor ezt a fájdalmat, szenvedést odaajándékozuk a Szűzanyának a háziszentélyben. És ő megáldhatja a többi családot, segít, hogy elfogadjanak egy gyermeket, akit különben nem tudtak volna elfogadni. Mindig van egy nagy hitbéli családunk, lelki családunk, akikért kiállunk Isten előtt és akikért imádkozunk. Nem szeretnék elkezdeni ezt a munkát, hogy kidolgozzák a háziszentély kultúráját, hogyan élünk egész nap, egész héten, egész évben, bizonyos alkalmakkor...?

Hogyha belépünk egy házba, akkor üdvözljük az ott lakókat. Mit csinálunk a Szűzanyával, ha ő is itt lakik? Hogyan köszöntjük, üdvözljük őt? Hogyan üdvözljük egymást? Úgy üdvözljük egymást, hogy az egy találkozás? Nem úgy, hogy *jó napot kívánok*. Fél perc alatt is nagyon mélyen lehet egymással találkozni vagy 10 perc alatt is. Ez mindig fontos és szeretném ha ezt megértenék.

Tehát találkozunk. Vagy pedig először a háziszentélybe megyünk és akkor így találkozunk. A találkozásunk így jobb, mélyebb, szebb lesz. Tehát azzal, hogy a Szűzanyával találkozunk a háziszentélyben, azzal nem vész el a folyamatokból, a folyamatok lényegéből semmi, hanem ezek a folyamatok szebbé válnak. Mi ez a Schönstatt? Annak az útja, hogy szebben éljünk. A schönstattiak boldog emberek, mert van háziszentélyük. Tehát ne azt tessenek mondani, hogy Schönstatt, annak az útja, hogy keresztény módon éljünk. Miért ne így mondjuk? Hiszen ez igaz, jó, de túl általános.

Keresztény módon élni. Az volt a kérdésünk, mi Schönstatt. Egy út keresztény módon élni. Élni, mi ez, élni? Mit jelent élni? Reggel felébredni, felkelni, elköszönni, ha a céghez megyünk, munkába megyünk. Zivatart átélni, egy jeges hideget átélni vagy egymásnak örülni. Újra köszönteni, üdvözölni egymást. És még 50 más dolog. És most ez nagyon érdekes. Mi ez... Mi az tehát: keresztény módon örülni? Keresztény módon reggel fölkelni, fölébredni? Keresztény módon átélni egy kapcsolatban a jeges hideget? Ezt senki sem tudja, hanem azt tudják, hogy mit jelent keresztény módon imádkozni. Keresztény módon a munkából hazajönni? Keresztény módon pusztítani? Tehát a kérdésre, hogy mi Schönstatt, azzal a válasszal felelünk, hogy keresztény módon élni, akkor a kérdésre egy másik kérdéssel felelünk. És ez mindig rossz. Akkor a kérdező, a hallgató nem tud semmit. Ez érdekes, barátaim... Meg kell tanulnunk, hogy tanulmányozzuk az életfolyamatokat és akkor azokat a háziszentélyünkkel együtt új módon megéljük. Hogyan találkozunk egymással a munka után, amikor újra hazamegyünk? Úgy, hogy az szép legyen. De úgy is, hogy ne tartson hosszú ideig. Egy köszönés nem tarthat fél órát. Különben leég a rántás. Képzeld el, hogy a csoportjukban ezekről a kérdésekről beszélnek. Elővesznek valamilyen életfolyamatot, és megkérdezik, hogy mit csináljunk, hogy ez szebbé váljon. Természetesen a szeretet fájhat. Azt a Szűzanyának ajándékozuk, hogy szebb legyen nálunk. És nagyon gyakran keresünk tényleges kapcsolatot.

Tehát együtt odamegyünk és elidőzünk a Szűzanyánál. Elidőzünk..., vagy egyedül megyünk hozzá. És elidőzünk ott egy kicsit.

És most megpróbálom egyszer Schönstattot a Jóisten nélkül megmagyarázni. A Szűzanya nélkül ez persze egy kis lopás. Olyan, mint ha az ételt a szakács nélkül magyaráznánk. Ezt lehet, le lehet írni, csak nem kell csodálkozni, hogyha ettől még nincs ételünk, amikor szükségünk van rá. De ezt egy bizonyos okból mégis megteszem, hogy megmutassam, hogy mi a lényeg. Tehát mi Schönstatt? Az, hogy szebb módon éljünk. Ez Schönstatt. Mit csinálunk az örömmel? Most csak mint pszichológus beszélek, nem mint pap. Amit most mondok, az nem lehetséges mindig a kegyelem nélkül. Mit csinálunk az örömmel? Nagyon sok ember rombolja le saját maga az örömét. Azzal, hogy túl gyorsan hagyja elmúlni. Túl gyorsan csinál megint valami mást. Most mint pszichológus beszélek. Mit csinálunk az örömmel? Elidőzünk az örömben. Ez fontos, ez külön téma lehet. Tehát elidőzünk az örömben, és mivel a háziszentély nélkül beszélek, tehát arra való tekintet nélkül, azt mondom, ülünk a díványon és örülünk. Örülünk egymásnak. Vagy örülünk a gyerekeinknek. Vagy hirtelen sok pénzt kerestünk. Nem elég azt mondani, hogy szép volt. Hanem fogjuk ezt az információt, letesszük a kis asztalra, leülünk a díványra, veszünk egy kis tokaji bort és örülünk. *Szép ugye ez a sok pénz, mit gondolsz, egészségedre!* – és örülünk... Vagy mit teszünk a zivatarral? Újrakezdünk, megbocsátunk. Mit csinálunk egy sötét éjszakával? Gondoskodunk arról, hogy a szeretetünk önzetlenné váljon. Akkor is szeretjük egymást, ha éjszaka van. Akkor is szeretjük egymást, ha nem érzünk érzelmet. Tudjuk, most növekedik a szeretetünk; önzetlenné válik, erősödik, nagylelkűvé válik és egyszerűen szeretünk tovább. Vagy hogyan találkozzunk egymással? Gondoskodunk arról, hogy a köszönés, üdvözlés ne legyen egy üres udvariassági forma, hanem találkozásává váljon. Találkozzunk egymással. Ezt megtehetjük öt perc alatt. Egyre rövidebb idő kell hozzá.

Barátaim! Ez a világ. Ezt a világot nemcsak a tv manipulálja, hanem sokan sokféle módon manipulálják. A McDonald's eladólányainak van egy előírása. Az az előírás számukra, hogy minden vevőnek nézzenek először három másodpercig a szemébe és akkor kiszolgálják. Így vezetik ma az embereket. Mindenki azt gondolja, ó, milyen nagyon kedves. Amikor repülőgépen utaztam, mentem fel a repülőgépbe, mosolygott az utaskísérő nő, és először azt gondoltam, hogy ő a személyiségem értékét becsüli, és én is visszamosolyogtam. És akkor megfordultam, visszanéztem, és láttam, hogy a következőnél ugyanúgy mosolyog, és akkor már egy kicsit féltékeny voltam; a következőnél szintén mosolygott, azt mondtam, hogy ez egy hűtlen személy. És aztán megállapítottam, hogy mindenkinél így csinálja, mosolyog. És így van ez. Húsz évvel ezelőtt itt Bécsben valakit megismertem Lengyelországból. És azt kérdeztem tőle, mi tűnik fel Önnek. És azt mondta, hogy az emberek az üzletben nagyon barátságosak. És hogy mire gondolt, azt akkor értettem meg csak, amikor a vasfüggöny mögötti világban bevásároltam. Ez érdekes...

Tehát három másodperc, mint a McDonald'sban. Három másodpercig szeretetteljesen a társunk szemébe nézünk. Érzik, hogy itt egy feladat van? De mindezeket az életfolyamatokat a Szűzanyával kapcsolatba hozhatjuk. A szentélyben a szeretetszövetséggel kapcsolatba hozhatom. Elvileg mindez megy, lehetséges egészen természetes módon is. De a nemes természet, kedves barátaim, sajnos nem sokáig tart ki, talán öt percig. Ezért ezeket az életfolyamatokat kapcsolatba hozzuk a Szűzanyával. Hogyha újra és újra ott ülünk a háziszentélyben, és ránézünk a Szűzanyára, ő pedig rám néz, akkor tudom, hogy mit jelent az: találkozni. Hogyha föl kísérem őt a Golgotára, hogyha tudom, hogy nekünk ezt a világot hordozni kell, hogy össze kell magunkat kapcsolni Krisztussal a kereszten, mert az embereknek szükségük van ránk, akkor nem fontos, hogy nekünk jól menjenek a dolgok. Fontos, hogy a többiekért áldozatot hozunk. Akkor úrrá leszünk a jeges hidegen és gyümölcsözővé tesszük őket a szeretetszövetségben. Tehát az emberekért hozzuk az áldozatot, és a szeretetszövetség által termékennyé, gyümölcsözővé tesszük őket. Mikor a szeretetszövetségben élünk, a természetes élet is szebb lesz, és fontos, hogy értsük, hogy megértsük lassan-lassan. Ez a feladatunk: létrehozunk egy új családkultúrát. Hogyha háromnegyed év múlva találkozunk, akkor nem azt kérdezem, mit csinálnak a családjaitok, az régen volt, hanem azt kérdezem, mire képesek a családjaitok. A válasz kb. ez lesz: *El tudják kezdeni együtt a napot, meg tudnak bocsátani, veszekedni és újra kibékülni. Találkozni tudnak egymással, születésnapot tudnak ünnepelni, kirándulni tudnak, hetente tudnak beszélgetni egymással, és tudnak imádkozni úgy, hogy megköszönnek mindent, amit átéltek, szeretettel testileg is tudnak találkozni, úgyhogy mindegyik a másikkal akar boldogságot okozni, és nem saját magát keresi, tudnak a többi emberrel arról beszélni, hogy milyen jobb út van arra, hogy éljünk... –*, többet még nem tudnak, sajnos.

Amit most hallottak, ez kb. 5 évi program volt, jó? De ez a feladatunk. És később erről fog prédikálni egy plébános a szószékről. Azt fogja mondani, hogy az a probléma, hogy hogyan találkozzunk egymással. És a végén azt mondja, hogy menjetek haza és próbáljátok ki! Az emberek hazamennek és nem próbálnak ki semmit, természetesen nem próbálnak ki, mert nem tudnak, nem tanulták azt, mert nem a csoportban élnek, nem voltak családnapokon, mert minden vasárnap csak a templomban vannak, és az nem elég. Mi többet tudunk. Ez a plébános csak a nagykönyvben látja, hogyan csinálják ezt a schönstatti családok. De nem látja a háttérben a Szűzanyát. És csak beszél, és a házaspárok amikor hazamennek, mindjárt újságot kezdenek olvasni...

1991. június 20. csütörtök

Kedves Családok!

Belátható időn belül ez (ti. a családnapok) a mi feladatunk lesz majd, de nem kell félniük. Én is félttem az első tíz évben, akkor maguknak se legyen jobb. Még egyszer emlékeztethetek arra, mit jelent a családnapok? Ez valaminek a kezdete, és akkor egy éven át dolgozunk rajta a csoportokban. Ha az az érzésük, hogy ez egy kicsit sok volt, az jó. Ez olyan, mint amikor teletömik a gyereket úgy, hogy a szalámi már a fülén lóg ki, de ha egy hegyi túrát tesznek, szükségük lesz ezekre a tartalékokra. Ez így értendő. Nem tudnak most mindent megtenni, amit mondtam. Az nem lehetséges még a japán csodával sem. Azt nem is kell megtenniük, hanem csak szabad. Egyszerűen befogadjuk az anyagot. Beszélgetünk arról, hogy mi tetszik nekünk, és ami tetszik, azt befogadjuk. De most éppen csak keveset, nem mindent, és azt a keveset elsajátítjuk. Aztán a jövő héten újra találkozunk, és mindent elfelejtettünk. Egész héten nem történt semmi. Barátaim, ez az élet. Ilyenek vagyunk, de ez nem baj. Aztán újra beszélgetünk kis tokaji mellett, este tíz óra van: *Valamiről akartunk beszélgetni. Moziról? Á, a családnapokról. Hát, szép volt, ugye? Igazán szép volt. Tehát – mondja a férfi – a szépség a feladatunk. És mert Te már szép vagy, minden jó.* Aztán talán a jövő héten már egy kicsit jobban megy a beszélgetés. És négy hét múlva, amikor ott tartunk, hogy teljesen elsüllyedtünk a posványban, akkor jön a csoport, ahol együtt feldolgozunk egy anyagot. Akkor a csoportban kezdődik újra az élet. És akkor az legföljebb egy hónapig megint kitart. És így dolgozzuk fel a családnapok anyagát egy éven keresztül. Ha szorgalmasak vagyunk, akkor az anyagnak a 3%-át is át tudjuk vinni az életünkbe.

De ez elég. Ez sok lesz, ha az életünkben van, és nem csak a fejünkben. Akkor egy év múlva jövünk, és már tudunk megbocsátani. Mindig harcolunk és mindig megbocsátunk. Külön pincét építettünk a tokaji bornak. És a másik család talán azt mondja: *Megértés és beszélgetés! Ez megy nekünk a legjobban. Az én feleségem azt mondta, igen, és én mindig mondom, de.* És az elég.

Hát így egy év múlva talán tudunk valamit, Barátaim. De nem mindent. Emberek vagyunk, bűnösök vagyunk. És a Jóisten irgalmas. A harmadik család azt mondja: *Mi azt találtuk, a Jóisten irgalmas. Azt mondjuk: semmit sem teszünk. A Jóisten irgalmas.* Egy év múlva összejövünk és azt látjuk: nem rossz. Nem voltunk rosszak.

Ha én az ördög lennék, így tennék (nekik is van kiképzésük, és nem mindegyik egyformán jó). Ez az első lecke: olyan keresztények, akik többre törekednek, mint az átlagos keresztény hétköznapiak. Az ördög kézikönyve átlagkeresztényeknek elég vékony. Pálinka, szex stb. A vastag kézikönyv a többre törekvő keresztények megoldozására van. Az első oldalon ez áll: *csodálatos, amit az atya mondott – ezt mondja az ördög.* A második oldalon ez áll: *ezt meg kell csinálnod, ez prima.* A harmadik oldalon: *ezt mindet meg kell csinálnod, ez nagyon jó.* A negyedik oldalon:

de ez nehéz lehet. Az ötödik oldalon: *hű, ez túl sok.* A hatodik oldalon: *ezt te sose tudod megcsinálni.* Így teszünk mi, ördögök, jók vagyunk, nem? Úgy kezdődik, hogy minden nagyon szép. És akkor jön az ördög: kicsit nehéz, nehezebb..., és akkor a törekvő keresztény újra átlagkereszténnyé válik. Átélték már ezt? Üdvözlét Tilmann atyától! Amikor ilyen típus jön, már ismerős.

1991. június 21. péntek

Kedves Családok!

Az ember mint nő vagy férfi létezik. Férfi és nő egymásra irányultan élnek egymás mellett. Ez a két nemre vonatkozóan mindig érvényes, nem csak ott, ahol egy férfi és egy nő egymásra talál. A nő és a férfi egymásnak rendeltetett. Másképpen kifejezve, a kettő között van egy belső vonzás. Aki tehát az egyik nemről anélkül beszél, hogy a másikat feltételezné, az tévedésben van.

Vannak dolgok, amelyek a lényegükönél fogva irányulnak valamire. Pl. a lámpa arra a helyiségre irányul, amelyet megvilágít. Az ablak azzal a helyiséggel van kapcsolatban, amelyet „megnyit” a világra. Az ajtó relációban van azzal a házzal vagy szobával, amelyet az ember elhagy vagy ahová belép. Természetesen fel lehet állítani egy ajtót kint a réten is, de ez nem igazán értelmes. De ha valaki akarja, miért ne? Egy ajtó a szántóföldön. Szép! Egy ajtó!

Ugyanígy lehet egyedül csak a nőről is beszélni, miközben a vele relációban lévő férfiről hallgatunk. De ennek nem sok értelme van. Így nem értjük meg a lényegét. Beszéljünk tehát a nőről! De úgy beszéljünk róla, hogy a férfihez fűződő kapcsolatában lássuk őt!

Nézzünk először a tökéletes nőre: Máriára! Máriáról nem lehet úgy beszélni, hogy Jézusról ne beszéljünk. Az egész léte Jézusra irányult. Jézus nélkül is beszélnek Máriáról, de így ő egy kis istennő lesz, a kereszténység pedig egy pogány vallás, három Istennel: az Atya, a Fiú és a Szentlélekkel, illetve egy istennővel, a Szűzanyával. Sok ember így látja ezt!

Kentenich atya a Szűzanyát mindig a Jézussal való egységében szemléltette. És így látjuk mi is őt. Jézus és Mária egymásra irányultak. Ez azt jelenti, hogy a Szűzanya az egész életével ezt mondja: Jézus. Ez a szeplőtelenység. Azaz nincsen benne semmi, ami Jézustól elfordulhatna. Egészen ráirányult.

Ez a nő képe! Egészen a férfire irányul vagy egészen Istenre. A nő lényében egy, a teremtésről szóló üzenet van. Milyen üzenet ez? A teremtés lényege az odaadottság, az önátadás. A világ értelme: a Krisztusnak való odaadottság. Az Atya szeretetből a Fiúnak teremtette a világot. Schönstattban, a mi Krisztusnak szóló önátadásunkban az Atyának ez a szeretete nyilvánul meg. Amikor az Úr újra eljön, akkor az egész teremtés oda fogja adni magát neki, ahogyan azt Szent János a Jelenések könyvében megírja: Itt a teremtés képeként veszi a Szent Várost: „Láttam a

Szent Várost, az új Jeruzsálemet, amint a mennyből leszállt olyanképpen feldíszítve, mint a menyasszony a vőlegényének...” (Jel 21,2)

Az egész teremtés olyan, mint egy menyasszony. Az apokalipszis szent városa közvetlenül az egyházat jelenti. Az egyház pedig itt az egész világot képviseli. A Szűzanyát pedig mint az egyház képét tekinthetjük. És azt mondja az egész világ a Fiúnak: a Tied vagyok, Érted vagyok...

Ha tehát a férfi és a nő viszonyát szemléljük, akkor az olyan, mint a „kettőnek az egysége”, vagy „kettős egység”. Megfigyelhetjük, hogy mind a férfi és mind a női elv minden emberben jelen van. Jung, a pszichológus, animának és animusnak nevezi. Azt mondja, egy ember akkor érett, ha ez a kettő jól megfér benne egymással. Nagy kultúrákban ez kifejeződésre jutott a közéletben és a gazdasági életben is. Pl. a középkorban király, királynő. És a királynő nem csak a király felesége, hanem „a királynő”. Vagy gazda, gazdasszony. A gazdasszony sem csak a gazda felesége, hanem az egész gazdaságra irányul a felelőssége is.

De ez a kiegyensúlyozott viszony a legújabb kor kezdetével megváltozott. A férfi elv kezdte ekkor elnyomni a nőit, és egyeduralmat hozott létre. Az amerikai alkotmány már nem ismer elnöknőt, csak elnök létezik. A múlt században létrejött új üzemekben és gyárakban már szintén nem volt meg ez a kettős elv. Igazgatónő nem volt, csak igazgató. Ez érdekes!

Valahol elveszett a női elv! És az asszony csak a gyerekekért lett felelős, vagy az egyházért, vagy a konyháért. (Ez németül a három „K”: Kinder, Kirche, Küche.) Az emberek nagy közösségének az élete egyoldalúan férfivezetés alá került. Aztán egy teljesen magától értetődőnek tűnő propaganda is létrejött. Mégpedig az, hogy a női elv csekélyebb értékű. Ez is benne van a levegőben!

Sok nő is így gondolkodik. Sokan azok közül is, akik azért harcolnak, hogy a nők egy új pozícióba kerülhessenek, így gondolják ezt. Miért? Honnan látszik ez? Mert azt mondják: ezt vagy azt a nő is tudja. És ez az „is”, ez a pici szó, ez azt jelenti, hogy a férfi természetesen tudja, és a nő „is”! A férfi természetesen! Mert okosabb, erősebb... és a nő kicsi, gyenge.

A nők, akik azért harcolnak, hogy a nőknek „is” meglegyen a helyük a közéletben, tulajdonképpen nyilvánosan hirdetik a nők alacsonyabbrendűségét, az értéktelenebb voltát. Nem azt kell hirdetni, hogy mit tud a nő „is”, hanem hogy mit tud a nő jobban, mint a férfi! És most, kedves asszonyok, tessék mondani, sorolni! Mit tudnak jobban a férfiaknál? Hát imádkozni, a gyerekekkel foglalkozni, a konyhában főzni, és még? Tessék összegyűjteni!

Tehát a két elv: a férfi és a nő teszi ki az embert. Van mindenkiben mozgató és alakító erő és van lélek. Mit tesz a lélek? Képzeljük el: Elültetünk mondjuk egy bükkfamatot. Amikor ez elkezd nőni, miért lesz belőle bükkfa, miért nem valami egészen más? Érdekes! Bükk lesz, mert ehhez a maghoz egy erős szervező erő, egy „lélek” kapcsolódik. Bár sohasem látható a működése, de minden olyan lesz, ahogy ő alakítja. Később, mikor a bükkfa már több méter magas és jó vastag lesz a törzse,

akkor nyugodtan mondhatjuk: ez a bükk a „lélek” műve. Ez az asszony szerepe is a társadalomban. Léleknek lenni!

Most nem az ember hallhatatlan lelkéről beszélek. Az emberek közösségében is van valami, amit léleknek nevezhetünk. Ha egy régi városba megyünk, akkor is érezzük: ennek a városnak lelke van! De ezt nem lehet mérőeszközökkel mérni. Mekkora a lélek? A kis bükkmagnak milyen nagy a lelke? A nagyra nőtt fának ugyanaz a lelke! Nőtt a lélek közben? Nem tudjuk. Ne gondoljuk, hogy a lélek egy gyenge dolog, azért, mert a lélek nem hangos, mert szinte láthatatlan, mert egészen lassan mozog!

A mai világunknak nincsen ilyen lelke! A férfi elv függetlenítette magát, és így részeire esik szét a világ, mint egy kiszáradt fa. A feladat, amit a nőnek meghagytak, nem elég ahhoz, hogy „lélek” lehessen. De ezt nem szomorúan mondom. A középkornak vége ugyan, de egy új, érdekes világ van születőben. Minden kezdet nehéz!

A mai világban ezt ökológiai problémának nevezzük. Mit jelent ez a szó: ökológia? Görög szó, oikos = ház, logosz = értelem, tanítás. Tehát a házról szóló tanítás. Mert a világ egy ház, egy nagy ház, amit rendben kell tartani. Ezt csak férfi gondolkodással nem lehet megtenni. Nem lehetséges igazán.

Ennek a világnak hiányzik valami, és ez a nő. Hiányzik belőle a női gondolkodás. Itt, nyugaton mindenki a bio kifejezést használja. Természetes táplálkozás, természetes életmód stb. Ez egy egészen nagy áramlat. Minden környezetbarát szeretne lenni. Van pl. környezetbarát papír, mosószer... Ezek jóakarató kezdeményezések. De amire igazán szükségünk van, az egy új gondolkodásmód. Arra van szükségünk, hogy felismerjük: a világ alakításában a férfi gondolkodásmódját ki kell egyenlítse az, ami a nőtől jön. Hogy mind a két elv újra egy egységet alkosson. A világnak olyan nőkre van szüksége, akik büszkék arra, hogy ők nők. Akik nem azt mondják, ezt a nők is tudják, hanem azt: talán egy férfi is tudja ezt! Biztos nem olyan jól, de talán egy férfi is meg tudja tenni.

A nőmozgalmak nagy hibája, hogy sajátjukká tették az egyoldalúan férfias világ eszményét, és olyanná akarnak válni, mint a férfiak. Így aztán nem csoda, hogy a nők elmaradnak a férfiak mögött. Ha nem is mindig, de általában egy férfi jobban tud férfi módra gondolkodni, mint egy nő.

Ausztriában 70 éve nőket is lehet a parlamentbe beválasztani. Éppen úgy, mint a férfiak, ők is bekapcsolódhatnak a választási küzdelmekbe. Ma még sincs több nő a parlamentben, mint 70 éve. Ugyanannyian vannak! Ez azt jelenti, hogy elérték egy szélső határt. Van olyan párt, amelyik ezen úgy akar segíteni, hogy meghatározza: ennyi és ennyi állást növel kell betölteni. Észre sem veszik, hogy egy ilyen döntésben a nők megvetését fejezik ki. Mert úgy vélik, hogy a nyílt harcban a nők nem tudnák megszerezni azokat a helyeket! Úgy kell védeni őket, mint a fogyatékos gyerekeket. De a nőknek nincs szükségük erre! Ez szánalom!

Amire szükség van, az az, hogy belássuk a női gondolkodás, a női élet és a női cselekvés sajátos értékeit. Néha a férfiak is képesek nő módjára viselkedni, ha elég fejlett a lelkük. Pl. olvastam egy amerikai orvos beszámolóját: Egyik nap nagy volt az izgalom a kórházban. A dalai láma háziorvosát várták konzíliumra. Kikerestek neki egy súlyos esetet. Összegyűltek a szobában, hogy lássák, mit tud. Bejött a tibeti orvos keleti barátsággal és gesztusokkal. Odament a beteg nő ágyához és a kezébe vette az asszony kezét. Húsz percig fogta. Az író megjegyzi: kívántam, hogy velem is foglalkozna így valaki... Húsz perc után visszatette az asszony kezét az ágyra, aki önkéntelenül azt mondta: köszönöm! Azután az orvos felállította a diagnózist, ami helyes volt.

Ilyen a női gondolkodás! Ez bennünk, férfiakban is megvan. A fontos dolgokat én személy szerint ezzel a női fejemmel oldom meg. A férfias részemet a munkára és a dolgok megokolására használom. De ha valakit meg akarok érteni, vagy egy közösséggel szellemi kapcsolatba kerülni, akkor a nő dolgozik bennem. Néha jól összefér ez a kettő, de nem mindig viselik el egymást.

A női gondolkodásnak az ereje az intuíció. Ezért, ha egy nő a társának mond valami fontosat, hogy ez így van, ez ilyen, akkor nem szabad azt kérdezni: miért? Mert ha ezt kérdezem, akkor férfi módra kellene rá válaszolnia. De erre nem minden nő képes. Pl. azt mondja: jó a közösségünk. Miért? Hogyan mondhatná ezt meg? Vagy: Szép volt a mai este. Miért? Talán mert jó volt a bor... De ez nem elég magyarázat! Mindannyian sokat gondolkodunk a női részünkkel.

Korunk nagy problémája abban áll, hogy a nők nem bíznak a nőiességükben. Tulajdonképpen ez a kultúrának a problémája. A cél: öntudatos, modern nő. A nő, aki nem akar férfi lenni! Nem kis férfi, hanem nő. A világnak, a környezetnek a problémáit nem tudjuk kezelni, ha nem lesznek hatalmas asszonyaink. Most politikai hatalomra gondolok. Gyárainkban a dolgozók lelkiállapota katasztrofális. Nem fogjuk tudni ezt addig kezelni, míg nem lesznek nők, akiknek hatalmuk lesz. Nem elég, hogy a konyhában, a gyerekeknél és a templomban jelen vannak. A nőnek hatalom kell, ahogy korábban a királynőnek is volt hatalma. Nem tudjuk, hogy ez hogyan fog kinézni. Ez érdekes lesz. Szükséges, hogy a nőnek mint nőnek hatalma legyen.

Gondolkozzanak el a férjek azon: mit tud a feleségem jobban, mint én? Főzni, takarítani, imádkozni, pelenkázni... És mit tud még? Mit tud jobban a nő, mint a férfi? Az asszony otthont tud csinálni egy házból. Mi egy ház? Egy berendezés. Mi egy otthon? Olyan valóság, amit felemeltek a személyes síkra. Ha belépek egy otthonba, akkor találkozom a ház lelkével. Jól érzem magam. Találkozom a bentlakókkal. Szellemi kapcsolat jön létre közöttünk. Egy nő lelket és alakot tud adni a dolgoknak. Azt hiszen, hogy a jövő ipara is a férfi és a nő egysége által fog alakulni. Ez különösen is áll a menedzserekre. Mert ők szabályozzák a személyek egymáshoz való viszonyát, amihez a nőknek általában sokkal jobb érzékük van. Ez azt jelenti, hogy a vezető menedzser döntése egy férfi és egy nő közötti beszélgetésből

fog megszületni. Egy érdekes kérdés vetődik itt fel. Ki segíti, egészíti ki a felelőséget viselő menedzser férfit: a felesége vagy egy jó titkárnő?

Szemléljék csak egyszer az egyházat! Itt egyoldalúan férfi menedzsment van. Viszont nincs az egyházban még egy hely, ahol annyi befolyásuk lenne a nőknek, mint a schönstatti mozgalomban! Itt Kahlenbergen is van egy vezetőnk, nem mondom, ki... *(Ott ült Elmengard nővér az atya mellett.)* De a családmozgalmunkban mindig ketten beszélnek: a férj és a feleség, és a családmozgalmunk vezetői házaspárok. A családnapokat is házaspár vezeti: ez a jövő.

Mit tud a nő jobban, mint egy férfi? Mikor kell, hogy én, mint férfi, megkérdezzem a feleségemet: mit gondolsz? Egy jó férj ezt sokszor megkérdezi. „Hogyan gondolod te ezt? Mit gondolsz erről?” Az a legfontosabb, hogy tiszteljük a női gondolkodást! Nem az érzést, a gondolkodást!

Az asszonyoknak is szeretnék valami gyakorlatiasat mondani. Legyenek türelmesek a férfiakkal! Ha valamit el akarnak érni, akkor hagyjanak időt rá! Amikor a bükkmag a földbe kerül, a lelke nem mondja neki: gyerünk, gyerünk! Hanem vár. De lehetővé teszi a bükk fejlődését. Amikor a férfi-mag jön, nem mondja a női test: gyerünk, siess! Hanem vár. Ha mint nő, el akarok érni valamit, akkor hagyok rá időt. És mindenféle türelmetlenség lerombolja azt, ami időközben már létrejött. Amikor a kis növény növekszik és meghúzkodom, hogy gyorsabban nőjön, akkor az nem tesz jót a növénynek.

Ha mint nő, el akarok érni valamit, akkor egyszer megmondom, várok, aztán majd megint, türelmes vagyok, majd harmadszor újra mondom. És így tovább.

Egyszer csak majd lesz a férjemnek egy ötlete. Nagyon büszke lesz az elgondolására. Pontosan azt magyarázza meg nekem, amit én már 2 éve meg akarok értetni vele. De akkor nem szabad azt mondanom: Na ugye, ezt én már megmondtam! Hanem azt mondom: ez aztán érdekes! És akkor elindulunk. Ezért mondom, hogy a legfontosabb a nők számára a türelem. Ha a munkatársaimmal valamit meg akarok értetni, akkor általában én is a lelkemnek a női felével dolgozom. A férfi oldalnak parancsokat kell osztogatnia. De ezt az emberek nem fogadják szívesen. Tehát hagyok két év időt rá, amíg valamit elérek. És a szívembe fogadok minden ellenérvet közben, és ezekből tanulok. Végül ez egy egészen más tervvé válik. Az eredeti terv a szellemi találkozás folytán megváltozik, átalakul. A döntő az, kedves asszonyaim, hogy türelmesek legyenek! Ha hirtelenné válnak, akkor az egész megint előlről kell kezdeni. Nem könnyű a férfiakat irányítani. Nem vezetni! Irányítani! A vezetés inkább férfiakra való, az irányítás az valami más! Egyszer egy vezető Mária-nővérről beszéltem, aki korábban a leányifjúságnál dolgozott, utána jött a családokhoz. Azt mondta, hogy egészen át kell állnia, mert a családoknál férfiak is vannak. És ha a férfiakat valamire rá akarjuk venni, akkor mindig azt az érzést kell kelteni bennük, mintha ők jöttek volna erre rá. Semmi kétsége sem volt afelől, hogy egy nő erre képes. Igazán erős nő volt! De ez valami más!

Két gyakorlatias dolgot mondtam:

A nőknek: legyenek türelmesek, az élet lassan növekszik. Biztos vagyok benne, hogy Önök ezt tudják.

A férfiaknak: Tanuljanak a feleségüktől! Egy jó férj örömmel tudja mondani: ezt a feleségem nagyon jól tudja! Mit is csinálnék nélküle? Ha ezt nem tudja mondani, akkor még tanulnia kell az egyház kormányzásához.

Keressük azt az utat, ahol valamiképpen elérhetjük a világot, „belenyúlhatunk” a világba. Például a családjukban vagy egy menedzserközösségben. Példákat alkotnak abban, hogy férfi és nő kiegészíthetik egymást. Ezt a kicsiben megvalósított példát aztán később nagyobb térségekre is ki lehet terjeszteni.

Még egy kis utószó: A családmozgalmunkban fel kell erősíteni a női elvet! Össze kell jönniük a nőknek maguk között, hogy egymással beszélhessenek. Talán egy családcsoporthoz, jó? „Hát ezek a férfiak! De mi, nők!”... *(büszkén)*

Persze a férfiaknak szintén össze kellene jönniük egy kicsit, jó? Ez érdekes és fontos! De nem szidjuk egymást! Hanem ha a férfiak együtt vannak, akkor például mindenki elénekli a felesége dicshimnuszát...

A gyermekek neveléséről

Kedves Családok!

Még pár szót szeretnék a gyermeknevelésről szólni. Nem akarok erről sokat beszélni, hogy azt a keveset, amit mondok, azt meg tudják maguknak jegyezni.

A személy örül annak, ha valakivel találkozhat. Ha valaki odajön, és azt mondja: „Te!”, létrejön az igazi találkozás. Az emberek közötti történések nem mindegyike találkozás. Vagy például amit egy macskával teszünk, az sem találkozás. És amit az anyamacska csinál a kölykeivel, az sem találkozás. Az anyamacska kedves, de nem tudja azt mondani: „Te!” Ez valami más, barátom! A kedvesség nem mindig elég! Csak kedvesnek lenni, ez nem elég, hanem létre kell jöjjön a találkozás. A gyermek egy személy! Az anyamacska lenyalja a kölyke bundáját. Az anyamajom kiszedi a bolhát a kölyke szőréből. Az anyamadár enni hoz a fiókáinak. Ez mind szép, kedves és meleg gondviselés. De nem minden az anyai gondviselés! A személyes kapcsolat a fontos! Az állatok nem ismerik a személyes kapcsolatot. Neki ösztönkapcsolatuk van. Érdekes, ugye? Sok szülőnél is a gyerekekhez fűződő kapcsolat egy ösztönkapcsolat.

Személyes kapcsolat akkor jön létre, amikor azt mondjuk: „Te!” Vannak ösztönmechanizmusok. Ha a kölyökállat kiad magából egy bizonyos ingert – pl. egy hangot –, akkor a szülőknél megvan ennek az ingernek egy bizonyos reakciója. Ez egy természetes és egészséges dolog, de nem mindig emberi!

Sok olyan család van, amelyet a gyermek ural. A szülők azt teszik, amit a gyermek akar. És ha a szülők nem engedelmessé válnak, akkor megbüntetik őket. Megverik őket azért, hogy a gyerek elkezd sírni. Ez a büntetés! A gyerek ezzel azt mondja a szüleinek, hogy fájdalmat okoztatok, ez a szülőknek is fáj, és még egyszer nem

akarják, hogy megbüntessék őket. Ezért mindjárt meg is teszik, amit a gyermek mond. Mert különben újra megbünteti őket a gyerek. És ez fáj. Engedelmes szülőknél béke van a házban...

Ez a kérdés: ki uralkodik a mi családjukban? Érdekes, ugye, barátaim? És azt mondjuk: Te, mit csinálsz? Azt nem szabad! Azt nem akarjuk!

Elég, hogy azt mondjuk: ezt nem akarom! Mert a szülőknél van az egész ház felelőssége, ezért a gyereknek engedelmeskednie kell. A mi körünkben olyan légkör van, ami más irányba viszi a dolgokat. A gyereknek egészen szabadon kell kibontakoznia. Ez számára csak akkor lehetséges, ha személylél találkozik.

Van a történelemben erre egy örök példa: a fiút Hanner Gáspárnak hívták. 15 év körüli lehetett, amikor a farkasok között rátaláltak. Akkor aztán az emberek közé került, de sohasem vált emberré! Nem tudott soha beszélni, és nem tudott soha kapcsolatot teremteni. A nyulat szőröstül-bőröstül ette meg. Személyes kapcsolat nélkül nőtt fel.

„Te!” Mit csinálsz? Gyere, szeretlek! Azt ne! Azt nem szabad! Azt nem akarom! Az erősebb személyiséggel való találkozás lehetővé teszi a kicsinek a fejlődését. Ha az erősebb személyiség feladja a felelősségét, visszavonul és azt mondja, hogy a gyermeknek mindent magának kell megoldania, vagy pedig mindenben engedelmeskedik a gyereknek, akkor nem embert nevel, hanem egyfajta magasabbrendű állatot! Ez az, amikor tömegemberről beszéltünk! Ez az!

Mit jelent ez gyakorlatilag? A személylél beszélek, találkozom vele. Ez a találkozás nagyon fontos! Harcolok a személylél. Nem ellene, hanem vele küzdök. Tehát úgy, hogy ez egy belső kötődésen keresztül jöjjön létre. És szeretem ezt a személylét!

Mi a különbség a gyermekét keblére ölelő anya és az ugyanezt tevő majomanya között? Ez érdekes! A majomanya is érez valami melegséget a szíve körül! A majomanya számára is kellemes, hogy érzi a gyermekét.

Mi a más az emberanyánál? Az, hogy neki egy személyiséghez van köze, kapcsolata. Mondhatja azt, hogy „Te!” Az az érzése, hogy mi ketten vagyunk. És tisztelettel fordul a gyermekéhez. Nem „használja” a gyermekét, mert az kellemes érzés, ha magához szorítja őt. És nem probléma számára, hogy ellentmondjon a gyereknek.

Itt ül egy anya, a pici lánya átfutott a termen és elesett. Egy pillanatig gondolkodott azon, hogy megparancsolja-e a szüleinek, hogy emeljék fel vagy sem. Úgy döntött, hogy igen. És elkezdett ordítani. De az anya azt mondta: nem történt semmi! És ezt határozottan mondta. Ebből a gyermek kihallhatta: ott fogsz maradni, és nem veszek fel. A kislány elemezte a helyzetet, aztán felállt, és minden rendben volt.

Sok minden, amit Önök a fájdalom hangjának értelmeznek, az nem a fájdalom hangja, hanem a gyermek parancsa. Mit válaszolunk? „Nincs semmi baj!” Pont. Szép, ugye? Így a gyerek erős emberré válik. Korán megtanulja, hogy hogyan bán-

jon egy másik személlyel. És megtanulja, hogyan kell egy másik erős személlyel megküzdeni és megtanul szeretni.

Lehet, hogy ezt mondják: a hang, amellyel a gyerek a fájdalmát kifejezi, az egy természetes hang, az nem parancs! Hát, barátaim, a süketek gyermekei hang nélkül „ordítanak”! Kinyitják a szájukat, eltorzítják az arcukat, hullatják a könnyüket. Mindezt teljes csendben (pedig a gyerek nem néma, csak nem ad hangot). Tehát ha a gyerek ordít, akkor annak a címzetthez van inkább köze, mintsem saját magához. Jó?

Fontos, hogy gyakran vegyük fel a kapcsolatot a gyerekekkel. Többször átéltem, hogy a gyermek az anyja ölében volt és a gyermek mindig megpróbált kapcsolatot felvenni, de az anyja erre testi gyengédséggel válaszolt. És az rossz volt!

A gyerek kapcsolatot akart. Azt akarta hallani: „Te!” És nem simogatást várt. Akkor én a termen át kapcsolatot vettem fel a gyerekekkel: Integtettem neki, látta a gyerek és egyből elhallgatott. Tehát a játék folytatódott. Akkor a gyerek az anyjához fordult és újra megpróbált kapcsolatot felvenni vele: ő is ugyanúgy integtetett. De az anyja nem értette meg, hanem megsimogatta a gyermekét. Úgy kezelte, mint egy kis állatot, nem úgy, mint egy kis embert. Ez érdekes, Barátaim! Az Önök gyermekei kis emberek, nem kölyökállatok.

Ma már nagyon sokat tudunk ezeknek az ösztönszerű kapcsolatfelvételeknek a jelentőségéről. És ez nagyon jó és nagyon fontos. A bőrkontaktus, a testmeleg stb. De még valami más is van! Azért, mert nemcsak kis állatról van szó, hanem egy kis emberről. A kis emberrel beszélni kell! Akkor is, ha nem tud értelmesen válaszolni.

Az előbb az az apa beszélt a kis emberrel. Azt mondta neki: hagyd a színházat, ne próbálj meg nekem parancsolni, én most egy előadást hallgatok a Tilmann atyától, és ez most fontosabb! „Nincs semmi baj!” A gyerek ezt megértette, igazán! Érdekes, ugye? Tehát: szellemi kapcsolatot létesíteni a gyerekekkel! Beszélni vele! Jelet adni! Ez az első: jelet adni!

A második: a gyerekeknek éreznie kell, hogy van háttér, van korlát. Nem rövid gyepelővel neveljük, hanem „karámmal” vesszük körül. Azaz sok hely van a kerítésen belül, szaladgálhat a ló! De ha odaér a kerítéshez, akkor beleütközik, megüti magát. És hogyha egy utasítást adunk, akkor az a parancs fontosabb, mint minden más! Nem nyugszunk, amíg nem teljesült. Ha esetleg csörög a telefon, akkor is első a parancsunk! És ha ég a ház, akkor is először a parancsunk jön, és utána kezdünk el oltani. Persze, tréfa volt, jó?

Láttam egy apát, aki azt mondta a gyermekének: gyere ide! A gyerek nem tette, és az apa nem csinált semmit. Ez egy nevelési hiba. Ha egy utasítást kimondok, akkor azt végre kell hajtani. Gondoskodnom kell a végrehajtásról. Láttam apát, aki valamiben meg akarta akadályozni gyermekét, és ezt a testi erejével tette. Mint ahogy egy anyafarkas a kölykét valahonnan ellöki. Ez lehetséges, de azt is mondhatná: Nem! És akkor a gyerek abbahagyná.

Én itt felállítottam egy ilyen „karámot”. Észrevették? A korlát a táblám volt. Ami kívül volt a karámon, az a tábla és az asztal volt, és oda nem lehetett jönni. A tábla nem áll biztos lábakon, és élesek a sarkai. Ha valamelyik gyerek fellöki, felsértheti magát. Az asztalon pedig egy drága készülék van, ha a gyerek lelöki, abból nagy kár származhat. Tehát ez a kettő kívül volt a karámon! Talán minden másnap kellett egyszer energikusan nemet mondanom. Pedig egy csomó gyerek volt ott, összevissza szaladgáltak, szép élet volt itt, de ehhez a kettőhöz senki nem nyúlt. Természetesen ez lehetséges.

Ekkor Gábornak volt egy felvetése, miszerint Tilmann atyának, mint „idegennek” könnyebb a gyerekeket ilyen módon fegyelmezni. De velünk, szülőkkel, sokszor előfordul, hogy nem tudunk dolgokat elérni a gyerekeinknél.

Tilmann atya válasza: Igen, ez így van. Erről először Linzben beszéltem. Azt mondtam a szülőknek, hogy az első alkalommal, amikor ezt elkezdik, lehet, hogy ötvenszer kell elmondani. Azt tanácsoltam, csinálják ezt így három hónapon át, természetesen minden nap, és utána újra beszéljünk erről. És akkor már harmadszorra, negyedszerre megcsinálják majd a gyerekek! És ez jó! Mert az ember nem egy készülék, amit bekapcsolok, hanem egy kicsit lassan mozgásba kell hoznom. Tehát ha valamit akarok, akkor előre jelzem, hogy majd hamarosan következik. És ezt meg kell ismételni! Hogyha általában engedni szoktam, akkor ezt először elkezdni nagyon fárasztó.

Fél év múlva újra voltam ebben a közösségben, talán negyven szülőpár volt ott. Újra elmondtam ugyanezt. Egy fiatal anya felállt és azt mondta: mi ezt kipróbáltuk. Először tényleg közel ötvenszer kellett mondani. Miért fontos, hogy ezt megszámlolják? Nem kötelező természetesen, de az segít! Miért? Mert akkor az ember belül szabad marad. Nem szabad bosszankodnom! Nem szabad arra gondolnom: mikor engedelmessé válik végre? A jó szakácsnő sem úgy áll a bécsi szelet sütése közben, hogy a haját tépve mondogatja: mikor lesz már végre kész? Az tíz perc, amit ki kell várni.

Tehát mi is mondjuk: Azt nem! Azt nem!... És számolunk. A változatosság kedvéért lehet különböző hangsúlyokat alkalmazni. És szeretni kell közben a gyermeket! Némely szülő ebből felségsértési ügyet csinál: „Mit tett velem ez a gyerek?” Barátaim! Mi is bűnösök vagyunk. Tehát ez munka.

A fiatal apa tehát először ötvenszer mondta a gyerekeknek az esti lefekvéskor: Menj aludni! És azt mondta, ma már elég 3-4-szer szólani. Ez nem minden, természetesen! A nevelés többet jelent! Mindenekelőtt fontos, hogy legyen személyes kapcsolat! Néha csak annyit mondok: ne cirkusolj! Vagy annyit mondok: szeretlek! És ez fontos, hogy ezt mondjuk! Vagy azt mondom: erre nincs szükség! A kis személlyel beszélek. A személy nemcsak annak örül, ha megsimogatják, hanem annak is, ha megérintik! Önmagában egy érintés az egy kis támadás vagy gyengédség. A gyengédség mindig kettőt jelent. Egyszer támadás, és annak kísérlete, hogy magamhoz húzzam.

Az apák közül az egyik a kétéves lányával birkózni szokott. Ezt nem lehet minden gyerekkel, csak a harcedzettekkel. Vagy pedig az olyan gyerekkel, aki mélyen hisz az apja szeretetében.

Voltam olyan családnál, ahol nagy szeretet uralkodik, de a kisgyerekekkel problémájuk volt. Harcoltam a gyerekkel: „Azt ne tedd!” Visszahúzódott a gyermek és sírt. Azt hitte, hogy összedőlt a világ. Aztán vártam, és amikor a gyermek az anyja karján volt, egészen óvatosan meglöktem és megpöcköltem: tik! Majd visszahúzódtam. Ez volt az egész harci kiáltásom. És az „ütés”, amit rámértem, az egy gyengéd érintés volt. És a gyerek visszahúzódtott, de aztán tetszett neki. Akkor utánam nyúlt. Megfelelően reagáltam, aztán ellentámadásba mentem. A gyerek most már edzett lett és örült. És így harcoltunk egymással. Miután elmentem, a gyerek sokszor emlegette: Tilmann atya, tik, tik!

A másik mód: ha a gyerekkel megvan a személyes egymással való lét, akkor a gyerek hisz a szülők szeretetében akkor is, amikor a szülő valamit követel tőle.

Ha valaki a gyereket mindig csak kényezteti, akkor a gyerek az elvárását támadásnak éli meg, és egy szigorú intézkedés megsebzti a személyiségét.

Szépnek találom, hogy azt mondta Gábor, hogy a gyerekek végül már semmi kedve nem volt, és hát csak úgy megcsinálta, amit várt tőle. Én is ezt teszem, amikor egy munka nem szimpatikus nekem. Azt szabad! De tenni kell! Jó? Az nem baj! Ilyen az emberi élet. Bűnösök vagyunk. A mennyben minden jobban lesz, minden szép lesz. No de itt? Ez munka!

Például a családnapok után szeretni kell a társamat. Szeretni kell! Tehát szeretem. Tehát szeretlek, jó? Tilmann atya azt mondta! Ez munka, természetesen! Ha arra várok, hogy mindig jó hangulatban legyen, akkor nagyon sokat kell várnom. Nem baj! A rossz hangulat az normális! Mégis szeretjük egymást!

Éreztetem a gyermekemmel, hogy örülök neki, hogy megcsinálta, amit kértem. Pl. azt mondom oroszul: молодец (derék). Éreztetem a gyermekemmel, hogy jó volt, és akkor örül neki!

Csak olyat nem szabad soha mondani neki, amit nem úgy gondolunk! Tehát semmi „pedagógiai szeretet”! Azt nem szabad, jó? Ha baráti módon küzdünk a gyerekünkkel, akkor elviseli a nemet vagy a bírálatot is. És nem omlik rögtön össze.

A kis Klemensnek jó szíve volt. Amikor a gyerekek együtt voltak, és egymástól elvettek valamit, akkor ő annak, aki elvett a másiktól valamit, önként odahozta a sajátját. Talán azt gondolta, azért veszi el a másiktól, mert neki nincsen olyan! Azt gondolhatnánk, hogy egy puha gyermek! De ez csak úgy tűnt. Az apja gyakran harcolt vele. Oroszlánt játszottak. És akkor valamit elrontott Klemens, amiért az apja nagyon haragudott. Ezért komolyan megszidta. Klemens az apjára nézett, és nevetett. Azt hitte, hogy ez egy újabb játék.

Képzeld el, hogy később majd Klemens az igazgató irodájában áll, és az igazgató megszidja. Vagy álljon ott egy olyan valaki, aki gyermekkorában a szüleitől csak kedves, lágy érzelmeket kapott, illetve tapasztalt. Vagy gondoljanak arra, hogy

a ketten a Jóistennel beszélgetnek, vagy hogy kettejükét a Jóisten a keresztre viszi. Egyikük el fogja hinni a Jóistenről a nehézségek közepette is, hogy Isten szereti őt. De a másikuk nem! Vagy legyenek ők ketten például házasok! Egyikük azt fogja követelni, hogy a másik minden kívánságát teljesítse. Azt mondja: Ha nem azt teszed, amit akarok, vagy nem kellemes nekem, nem hiszem el, hogy szeretsz! A másikuk, aki gyermekkorában harcedzett lett, az a nehézségeiről azt gondolja, hogy talán egy új játék! Azt mondja: Szeretlek, akármilyen is történik. Ezt a gyermekeknél előkészítjük, és hihetünk a gyermekeinkben. Erős gyermekeink vannak. Ez szép!

Tehát:

– A kis személyhez szólni, találkozni vele! Te!

– Jelet adni, személytől személyhez szólni!

– Korlátokat állítani, de úgy, hogy sok szabad hely maradjon.

– Ha parancsot adok, akkor azt teljesíteni kell, de ritkán parancsolok! Általában kívánságom van. És érzékelhetővé teszem, hogy ez egy javaslat. „Szeretném ezt vagy azt.” „Ha nem akarsz jönni, hát akkor maradj!” Tehát akkor sem haragszom, ha a gyerek másként dönt. „Nem szeretnél enni? Akkor maradj, jó? Nem szeretnél az ágyba menni?” A gyerek tovább játszik, tehát a válasza: Nem! És akkor egyet-értek vele, ha adott esetben a kívánságom nem teljesül. Mert a kívánság az valami más! Tehát visszajelzem a gyerekeknek azt, ha elfogadtam, hogy nem teljesíti a kívánságomat.

Tilman atya ezt így mondja: „Nem kell, de szabad! De tessék tenni!” Ez már nem kívánság. Ez lehetőség. Jó lehetőség! Ha parancsot adok, azt megérti a gyerek, mert akkor más jelzéssel kell dolgoznom. Akkor nem azt mondom: „Nem szeretnél az ágyba menni?” Nem! „Most itt az idő, az ágyba méssz, jó?” Nem is lesz szükség a kemény hangra! Csak más szavakkal fejezem ki magamat. Nem azt mondom, hogy: „Nem szeretnél lefeküdni?”, hanem azt mondom egészen nyugodtan: „Feküdj le!”

Voltak itt gyerekek, akikkel nem tudtam közös nyelvet kialakítani. (Általában ez elég: Nem! És erre a gyerekek: Ezt a nemet ismerjük! Nem kell kiabálni. Csak annyi: Nem! A gyerek abból is tudja.) Nem ismertem őket, ezért egy olyan hangnemet választottam, amit egészen biztosan nem lehetett kívánságként értelmezni.

Tehát ha parancsot adok, azt végrehajtják. De egész nap nem osztogatok parancsot. Csak ritkán, de akkor következetesen. Napközben általában kívánságokat fejezünk ki és ötleteket adunk. Olyan alapon, hogy a gyerek nemet is mondhat.

És mondják a Szűzanyának, hogy törődjön a gyerekekkel!

Családnapok 1991. június 23-28. Kahlenberg

1991. június 23. vasárnap esti előadás Egy hetet kaptunk a társunktól

Kedves Családok!

Van valami, ami mindannyiunkban közös: fontos a családuink, és egy hetet a családuinkért tettünk félre, azért vagyunk itt. Fontos számunkra a társunk és a közös életünk. A társunk megér egy hetet nekünk.

Tudták, hogy ennyit érnek Önök a társuknak? Egy egész hetet.

Előfordul, hogy valaki nem tudja a szeretetét úgy kifejezésre juttatni, ahogy szeretné. Tehát nem mindig az a fontos, amit mond valaki, hanem amit tesz. Az Önök társa egy egész hetet tett félre az Önök számára. Mert Ön fontos a társa számára.

Hogyha le kellene írnom a hangulatukat, akkor két dolgot fedezek fel: fáradtak és kíváncsiak. Mindkettő az emberi természet része.

Kíváncsiság

A *kíváncsi* azt jelenti, hogy valamit várunk a jövőtől. Mit hoz nekünk ez az eljövendő hét? Az országunk, a hazánk is intenzíven a jövőbe tekint. Mi lesz most? Van egy nagyon szép reklám a Minoltától: „A japán csoda megismételhető.” Bizakodás van ebben a mondatban. Ezt alkalmazhatjuk saját magunkra is. A mondat képpé válik nekünk. Társunkra nézünk és a társunk ránk néz, és azt mondjuk: Ez a csoda, ez a japán „kánai” csoda talán nálunk is megismételhető. Ez lehetséges. Én a szentélyben megéltem már csodákat a Szűzanya által.

Mit várnak ezen a héten? Van-e valami kíváncságuk a közösségük (kettejük) számára? Az ember a jövőbe tekint.

Jelenleg ezt teszi az egyház is. Az egyház Magyarországon és a világban is. Az egyház Magyarországon ma szabad. Érzik, hogy milyen nagy az előtte álló feladat. Néhány hete Derekegyháza, Hódmezővásárhely mellett egy hétvégi lelkigyakorlatot tartottam házaspároknak. A faluban kb. 2000 katolikus él. A vasárnapi szentmisén 20-nál kevesebben voltak. Ausztriában minden harmadik házasság felbomlik. Magyarországon ez az arány lényegesen több, legalább 40%.

Van olyan személy, aki az emberiség jövőre irányultságát saját személyében jelképezi: A Szűzanya csak Jézusért, és az Ő eljövételéért létezett. Isten a Szűzanyát azért teremtette, mert azt akarta, hogy a Fiú emberré váljon. Az a mi jövőnk is, hogy Jézus eljőjön hozzánk, azért, hogy tudjuk, Isten szeret bennünket.

Nagyon szeretném és kívánom, hogy ezekben a napokban Önök megérezzék, Isten szereti Önöket. Azt is, hogy mindkettőjüket szereti. Azt is, hogy az Ő szeretete fontosabb, mint amit Önök tesznek. Vannak emberek, akik nagyon lelkiismeretesek. Így nevelték őket. Az ilyen emberek nagyon szigorúak saját magukkal szemben. Én azt kívánom Önöknek, hogy vegyék észre azt, hogy Isten szereti Önöket. Az Ő szeretete nagyobb, mint bármi, amit Önök helytelenül tehetnek. Erre gondolok, amikor jövőt mondok. Isten szeretné velünk éreztetni, hogy fontosak vagyunk számára. Ez az igazi csoda az életünkben. Ezt már egy kicsit leképezhetjük a házasságunkban. A házasságunk a Szűzanya képéhez igazodik azzal, hogy Krisztusra irányulunk, azzal, hogy az Isten a szeretetével és a szavával megajándékoz bennünket. Azt mondja nekünk, hogy szeret bennünket és fontosak vagyunk Neki.

Kíváncsiak vagyunk, hogy mit fog hozni ez a hét. Még nem tudom, hogy a Jóisten mit fog Önökkel tenni. Úgy vagyok ezzel egy kicsit, mint az orvos a súlyos beteggel. Nem vagyok biztos a dolgomban. Várok, várok, és nagyon sok reményesség él bennem.

A „várakozás” jelentősége

Nem szeretnék néhány dolgot megfogalmazni? Amit szeretnék, amire várnak. Nagyon fontos lehet egy ilyen megfogalmazás. Az, amit várunk, meghatározza a jövőt. Az elvárással a magunk és a mások jövőjét is megváltoztathatjuk.

Van erre egy jó példa: Egy amerikai pszichológuscsoport elvégzett egy kísérletet egy amerikai gimnáziumban. Ez igazán érdekes volt. Számomra ez egy kis ajándék volt a Jóistentől. Éppen erről olvastam, és azt gondoltam, hogy ez egy nagyon fontos dolog. Akkoriban egy délután bekapcsoltam a televíziót (akkor még volt tv-m), és éppen ennek a pszichológuscsoportnak a vezetője szerepelt a képernyőn, és erről a kísérletről mesélt. Úgy adták elő a dolgot az iskolában, hogy egy intelligenciatesztet akarnak íratni. Ezt végig is csinálták minden tanulóval, de a szándékuk más volt. Azt akarták megvizsgálni, hogy milyen hatása van a diákok teljesítményére a tanárok elvárása. Teljesen véletlenszerűen kiválasztottak a diákok közül egy csoportot. Azt mondták a tanároknak, hogy bizalmasan közölnek velük valamit. Mégpedig azt, hogy az illető diákok intelligenciája érezhetően növekedni fog, ezt a tesztjük kimutatta. Fél év múlva visszamentek és megállapították, hogy mindegyik megnevezett tanuló teljesítménye lényegesen javult. Ezt az érdemjegyeik alapján meg tudták állapítani.

Tehát: az elvárásunkkal megváltoztathatjuk a környezetünket. Az emberek szellemi ereje nem végződik ott, ahol a bőre határolja. Vizsgálják ezt meg a saját esetükben. Biztosan ismernek olyan embereket, akikre jellemző a következő: a velük való beszélgetés után jól érzi magát az ember. Vannak emberek, akik olyanok, mint egy mozgó szanatórium, vagy egy mozgó gyógyüdülő.

Az egyik rendtársam egy egyházi kollégiumban volt bentlakó diák. Nagyon okos, intelligens és nehéz ember volt. (Ez sokszor így van. Ugye?) Az igazgatója azt mondta neki: Te egy nevelhetetlen ember vagy. A rendtársam aztán elkerült egy másik kollégiumba. Abban a kollégiumban minden diák egy bizonyos papért lelkesedett, akit mindannyian szerettek. (Ő is schönstatti pap volt.) A rendtársam, a lelkesedés elleni tiltakozásul, ehhez a paphoz soha nem ment gyónni. Egyszer egy szombati napon esett az eső. Mivel az esőben nem akart másik templomba menni gyónni, mégis ehhez a paphoz ment. Gyónt nála – maga mesélte –, és végül azt mondta: Még szeretnék valamit kérdezni. Igaz az, hogy vannak nevelhetetlen emberek? Akkor Heinrich atya így válaszolt: Károly, ez hülyeség. Vége. A probléma megoldódott. Tehát ha az ember az ő (Heinrich atya) társaságában volt, akkor ott jobban érezte magát. Ő bízott a másokban. Bízott abban, hogy a másik tud valamit, hogy valami jó jön belőle. Nem tanító és nem intő jellegű volt az odafordulása, hanem bizalom jellegű.

A japán csoda nálunk is megismételhető! Nem szeretnék egy listát csinálni, összeírni azokat a dolgokat, amiket kívánnak maguknak? Karácsonykor szokás levelet írni: „Kedves Jézuska! Kérek szépen egy új autót, új feleséget (nem másik, hanem megújult férjet vagy feleséget) stb. És amikor a 11., 12. pontnál vagyunk, Mária azt mondja: Vége, már elég!... Ez a kánai csoda. Nem nehéz, de igazán szép.

Tehát nem szeretnék megfogalmazni a várakozásukat, vágyódásukat? Egészen személyesen a házasságukra vonatkozóan. Vagy a Jóistenre vonatkozóan. A Jóistennek is mondhatunk egyszer valamit. Ez is lehetséges, vagy kell.

Ez az első. A jövő idő. Mit kérjünk? Mit vár Magyarország? Mit vár a magyar egyház, vagy az egész mai egyház? Mert az egyház most az eddigi történelemmel felhagy és újat kezd.

Fáradtság

Nem csak kíváncsiak vagyunk, hanem fáradtak is. Ez is kifejezi az ember lényét. Egészen a végén kipihenjük majd magunkat. Átengedjük majd magunkat a Jóistennek, és átengedjük majd magunkat egészen egymásnak. Ezt meg tudjuk majd csinálni. Ki tudjuk magunkat egymásnál pihenni. Saját magunkban nyugszunk majd egyszerűen. És olyan szép, ami bennünk van: hogy képesek vagyunk erre. Gyakran, hogyha betérünk magunkhoz, nyugtalanságot találunk. Ez később a mennyben nem így lesz. Nagyon szép lesz a mennyben, a szívünkben meg lehet nyugodni. Mert a Jóisten bennünk lakik. Már most is bennünk lakik.

„Mi Atyánk, aki a mennyekben vagy.” Ezt úgy is lehet értelmezni, hogy a „menny” a saját szívünk. Mint pszichológus beszélek. Ez az, mikor az ember ígent mond saját magára. Ez az az ember, aki kibékült saját magával, aki szereti saját magát. Ezért állandóan vállalkozik valamire.

A társunk szívében is kipihenhajjuk magunkat. Aludni mehetünk a társunk szívébe. Ez egy nagyon szép gondolat. Határtalanul elfogadlak. Teljesen mindegy, hogy mit csináltál és milyen vagy, elfogadlak. Ez az oka annak, hogy miért örülök, hogy Miklós itt van köztünk. Általában házaspárok vannak itt a családnápokon. Ő, Miklós a szívében, bensőleg elfogadja a feleségét így, pedig elment tőle. Ezt lehet. Elfogadlak, nálam alhatsz. Azt mondjuk a társunknak: Ma este már semmi sem fontos. Befogadlak. És akkor Isten képe leszünk egymás számára. Ilyen a Jóisten. Azt mondja: Olyannak fogadlak el, amilyen vagy. És mi azt mondjuk neki: de hát ezt sem csináltam jól. És Ő azt válaszolja: Ne tartsd magad, és amit csináltál, olyan fontosnak. Elfogadlak olyannak, amilyen vagy. És hogyha valami nem volt jó, akkor azt megbocsátom, és el van intézve.

Ez jelenti azt, hogy kipihenhajjuk magunkat saját magunknál, a társunknál és a Jóistennél.

1991. június. 24. hétfő **Isten halkan szól hozzánk**

Van bizonyos jelentősége annak, hogy Illés prófétának az Istennel való Hóreb-hegyi találkozását vettem olvasmányul. Illés Istennel akart találkozni. Volt ott föld-rengés, de Isten nem volt a földrengésben; és jött a vihar, de Isten nem volt a viharban; és akkora nagy tűz jött (a Sinai-hegy vulkán volt), és Isten nem volt a tűzben. Isten a halk szellőben volt. Isten találkozott a prófétával, és új megbízást adott neki. (1Kir 19,9-18)

Isten nagyon halkan szól. Ezt mi megszoktuk Schönstattban. Ezt nem mindenhol csinálja így, van, ahol hangosabban szól. Ha a Szűzanya pl. Lourdes-ban vagy Fatimában megjelenik, akkor kis színház keletkezik, és a Jóisten megmutatja, hogy erős és hatalmas. De nálunk, Schönstattban, egészen halkan szól, és a hit fényében ismerjük fel Őt. Felismerjük Őt a jelek mögött, amelyeket Ő maga ad nekünk.

A valóság felosztása három világra

Meg kell különböztetnünk három világot.

Első a dolgok világa. Ez pl. a jegygyűrűnk. Értékes, pénzbe kerül. Aranyból van, szép.

A második, a TE, a személyes világ. Ez a jegygyűrű valakinek az ajándéka. Valakinek, akit szeretek. Tíz gyönyörű gyűrűt látok, de csak az egyik az, ami engem ezzel a személlyel összeköt. Az, hogy ilyen dolgaink legyenek, nagyon fontos.

Végül pedig Isten világa. Isten megajándékoz bennünket valamivel. Azzal, hogy valamit a dologi világból átemelünk a személyes világba, azzal nem veszítjük el az értékét. Az arany az arany marad, gyűrű az gyűrű marad. De valami egészen új jön hozzá. Vannak olyan dolgaink, amik a TE világába, a személyes világba tartoznak?

A kis magyar szótáram szétment. Ez igazi német dolog, de ez az új Németország szétment. Ezt én megragasztottam, és ez a ragasztó nagyon fontos. Ez a Papp-házra emlékeztet engem. Hogyha a kezembe veszem, és látom a fekete ragasztószalagot, kapcsolatban vagyok a Pappékkal. Ez úgy a dolgok, mint a TE világhoz hozzátartozik. Vannak dolgaik, amelyek a TE világhoz tartoznak? Már van egy új szótáram, de jobban szeretem a régit. Kiesnek a lapok, de sok fáradsággal újra beragasztom őket.

Vannak dolgaik, amelyek a TE világhoz tartoznak? A TE világot ki kell építeni! Különbem nem halljuk meg az angyalt, ha jön hozzánk. Itt van a Szűzanya, és jön az angyal. A Szűzanya észreveszi: Itt van valaki, aki Istentől jön, és hozzám szól. És a TE világa mögött felfedezzük Isten világát. És Isten jeleket ad nekünk. Én pedig meglátom Őt a közelemben lévő emberek mögött. Különösen azok mögött az emberek mögött, akiket szeretek. Meglátom Őt egy olyan helyzet mögött, amely követel tőlem valamit, ami nehéz számomra. Azt mondja ez által a helyzet által, hogy szükségem van rád. Így az életünk az angyali üdvözlés órájává válik. Máriával élünk, és úgy, mint ő. Az a legfontosabb a hitünkben, hogy felfedezzük Istent, amint szól hozzánk. Akkor válik a keresztény élet igazán szépé. A kereszténység elsősorban nem egy erkölcsi forma. Ez is jó, és így jó élni! A kereszténység a szeretet egy formája, a kapcsolat egy formája.

Az Úr angyala üzenetet hozott a Szűzanyának. Ezt kettesben is megélhetjük. Mint ahogyan ezt egészen egyszerűen a gyermekeinkkel csináljuk. Este összejövünk és megköszönjük az egész napot. Akkor pedig a gyerekek mondják: Köszönöm a szép időt, a focit stb. Ezt én is köszönöm! Tessék, barátaim, képzeljék csak el, hogy esik az eső és akkor a mind a 36 gyermekünk itt van bent a házban... Ez a szép idő igazán ajándék a Jóistentől, aki így védi a türelmünket.

Kérdés: Én nem értem, hogy mi az, hogy a kereszténység a szeretet egy formája.

A Jóisten az embert megteremtette, és ehhez az emberhez szólt a paradicsomban. Az ember és az Isten között van egy eredeti kapcsolat. Ennek a kapcsolatnak az értelme az, hogy az ember szereti az Istent, az Isten szereti az embert. Még ez előtt: az angyalok és az Isten kapcsolata is hasonló volt. Lucifer bűne az volt, hogy elvonta magát Istentől. Mihály pedig felvette a harcot Luciferrel. A Mihály név harcot jelent. „Mihael” név azt jelenti, kicsoda olyan mint Isten. Ez olyan valakinek a szava, aki szeret, és nem tudja felfogni, hogy valaki azt állíthatja magáról, hogy olyan, mint a csodálatos Isten. Talán hasonlóan, mint ahogyan a férj a feleségének azt mondja: Ki lehet olyan, mint te? Ez a Mihály arkangyal, aki Istenre ránézett, és ebben a találkozásban boldog volt, ránézett Luciferre. Akkor Lucifer észrevette, hogy milyen sajnálatra méltó figura ő, és nem bírta ki, összetört, és kiesett a Mennyországból. Vele együtt a többiek is.

De Lucifer mégis megpróbálta ezt a rossz árut, ezt a selejtet eladni Isten kedvenc teremtményének. Az áteredő bűnről beszélek. Az volt a kísértés: Olyanok lesztek, mint az Isten. Az áteredő bűn megzavarta a Jóistennel való szeretetkapcsolatot. Ez a tulajdonképpeni bűn, ami bekerült a világba. Az, hogy az emberek azt mondják: Ezt Isten nélkül is tudjuk.

Aztán pedig Isten megteremtette a Szeplőtelen. Mit jelent: „Szeplőtelen”? Azt, hogy a Szűzanya egész lényé várakozás. Minden ember egy kicsit a Jóistennek él, de mindig egy kicsit saját magának is. Amikor a Jóisten adni akar nekünk valamit, akkor nem fogadjuk el, hanem hagyjuk magunk mellett elsiklani. A Szűzanyánál ez másképpen volt. Őt Isten Jézus számára teremtette.

Mit jelent Jézus? Istennek a szavát. És mit jelent ez a szó? Egészen tiértetek vagyok. Én, a Jóisten, egészen értetek vagyok. Mi pedig Jézussal, Máriával mondjuk azt, hogy mi pedig Érted vagyunk, Atyánk! A Szűzanyával és Jézussal ebben a szeretetkapcsolatban élünk Istennel. Mint házaspár a Jóisten számára, a Jóistennel együtt élünk Jézussal, Máriával és a Szentlélekkel. Persze, ha keresztények vagyunk. Ez jelenti azt, hogy kereszténynek lenni a szeretet egy formája. Olyan értelemben, hogy kereszténynek lenni azt jelenti, hogy szeretünk. Aki Istent nem szereti, az nem keresztény.

Aki nincs benne ebben a kapcsolatban, annál érzek egy nehézséget: van nagyon sok jó ember, de ők nem ismerik Istent. Ez a kérdés. Ez tényleg kérdés. Isten végtelen, amit nem tudunk a gondolatunkkal befogni. Amikor mi Istenre gondolunk, Istent próbáljuk elgondolni, akkor gondolatunk mindig körülhatárolt. Ez részben helyes, de másrészt helytelen is. Istentről másképp nem is tudunk gondolkozni, mint úgy, hogy a gondolatunkban van olyan is, ami nem felel meg Istennek. Most képzeljünk el egy embert, akinek a szelleme, a lelke így néz ki: Nincs Istentről fogalma. De mindenütt, ahol másik emberrel találkozik, nagy jóság sugárzik ki belőle erre a másik emberre. Mert ez a jóság a szívünkben lakik és a szívünkéből jön. De nem csak ezért, hanem azért is, mert ez a teremtmény, akivel találkozik, hat rá, felébreszt benne valamit. Érez magában valamit, ami arra ösztönzi, hogy nagylelkű, jóságos, nyitott legyen. Ez az indítás nagyon erős lehet. Vannak emberek, akik minden további nélkül egy egész éjszakát átdolgoznak másokért, míg olyanok, akiknek van kimondott fogalmuk Istentről, este tízkor ránéznek az órájukra. Tehát ezt a titokzatos erőt, ami őket mozgatja, megindítja, teljesen elhasználják, odaadják. Ez nagyobb, mint maga az ember. Ez a belső megtapasztalásnak is megfelel. Talán ez is egy fogalom Istentről, anélkül, hogy ezt az erőt, a valóságnak ezt a képét Istennek neveznénk. Ez a Szeplőtelen képe. Nem csak magamnak vagyok.

Hogyan vesszük észre Istent a jelekből?

Hogyan veszem észre Istent? Szeretnék Önökkel a Szűzanya iskolájába menni. Mert az a pillanat, amikor Jézus emberré lett, a Jóistennel való személyes és házaspári találkozásunk modellje lehet.

Elsőként a Szűzanyát nagyon megérintette, és bizonyos mértékig megzavarta. Nemcsak a lét egy egészen keskeny területéről van szó, amit értelemnek nevezünk. Az észlelésnek vannak egyéb útjai is. Hogyha hazajövünk, akkor lehetséges, hogy nem az értelmünkre van szükség, hanem az orrunkra. Kinyitjuk az ajtót és nagy levegőt veszünk... Szép, ugye? Finom, és ez a fontos. Jó Isten! Az ember nemcsak számítógép, hanem orr is. Ez pedig szép. Most itt, a lelkigyakorlaton az ember nem orr, hanem fül.

Gondoljanak egyszer vissza arra, hogy hogyan találtak egymásra. Lehet, hogy tételesen kiszámolták, hogy ez a legjobb társ. Valami pontrendszer alapján. Mindenki úgy csinálja, ahogy akarja. Ezt szabad. De talán megérintve érezték magukat a másik által. Ez a megérintettség azt jelenti, hogy tudunk csodálkozni, rácsodálkozni valakire.

Mit jelent az, hogy rácsodálkozni valakire? Ez a rácsodálkozás akkor jön létre, amikor egy nagy értéket látok magam előtt. Ez egy olyan észlelés, amit az ember egész lénye hajt végre. Az, ami történt, a Szűzanya egész lényét erősen megérintette, talán meg is ijesztette.

A mi problémánk az, hogy nincs időnk a csodálkozásra, mert mindjárt jön a következő élmény. Nincs időnk arra, hogy nyugodtan, szemlélődve befogadjunk valamit.

A nagy szovjet pedagógusnak, Makarenkónak, át kellett vennie egy ifjúsági tábort. Elhagyatott, tönkrement gyerekek voltak ott. Végigment a táboron és meglátott egy fiút a szemétben ülni. Megáll, ránéz. Aztán megy tovább. A fiú utánaszalad, és megkérdezi: Anton Szemjonovics, miért nézett meg annyira? És újra és újra ezt kérdezte...

Megélték már, hogy valaki Önökre nézett, és az volt az érzésük, hogy ez a látvány őt megérintette? Ez lehet erőteljes, hangos, hogy egy erős reakció követi. Vagy lehet egészen halk, csak érzik, hogy az illető értékesnek tartja magukat. Erről van szó. Megtanuljuk, hogy úgy nézzünk egymásra, hogy azzal azt mondjuk: értékes vagy számomra.

Erre a rácsodálkozásra nézve fennáll egy nagy veszély: a mindennapos használat. Felfedezem a társam mögött a Jóistent. A legfontosabb, hogy képesek legyünk a befogadásra.

Másodszor: a Szűzanya elgondolkozott. Elgondolkodott azon, hogy mit jelent ez a köszöntés. Utána pedig azt olvassuk: kérdezett. Ez a modern keresztény. Nem hisz el mindent, hanem kérdez. Ez jó.

Korábban a helyzet más volt. Erőtéljes tekintélystruktúrában éltünk. Ott van a tekintély, és ott van a nép, és minden a tekintélyre volt igazítva. Azt csinálták az emberek, amit főntről parancsoltak. És minden jó volt. A kommunisták még megpróbálták így egy államot felépíteni. Társadalomlélektani szempontból egy maradvány, mert ennek a rendszernek már nincsen ereje. Régebben nagy erő jött a csúcsról a szervezet legalsó tagjaig is. Éltek, dolgoztak és meghaltak a császárért. Meghaltak! Ez szép volt. Ma már nem is dolgozik senki a császárért. A meghalásról nem is beszélve. A kommunisták még megpróbálták Lenin képét körülhordozni. De az emberek a szívükben ásitottak. Ez egy darab múlt. Nem az ideológiáról beszéllek, hanem a társadalomról.

Ma másképp van. Ma Isten a közösségben, a társadalomban több felelősséget ad. Arról, hogy ennek egy demokratikus államforma felel-e meg, lehet vitatkozni. Müller Ilonka tényleg el tudja-e dönteni, hogy ki lenne a jobb elnök? Ez valóban kérdés. Esetleg azt választja, akinek frizurája jobban tetszik neki. Nehéz. De biztos, hogy az egyénnél sokkal nagyobb felelősség van, és ezért megváltozik a gazdaságunk. A kommunista gazdaságban Gábrriel angyal csak egyetlen helyre jött (a legfelsőbb helyre) és a többiek hallgattak. A mai gazdaságban Gábrriel angyal sok helyre jön. Mindenhová, ahol valaki egy céget vezet. Egy üzletet, egy gyárat, ahol valamit termelnek. Ez azt jelenti, hogy Magyarország jövője attól függ, hogy az emberek tudnak-e önállóan dönteni. Az emberek tudnak-e maguk vállalkozni valamire. Vagy pedig attól, hogy meg tudják-e hallani, hogy Isten szól hozzájuk. Attól, hogy másokat tudjanak vezetni. Ez egy egészen új típus. Ez az eljövendő magyar ember.

Ez áll az egyházra is. A múlt egyházának felépítése tekintélyelvű volt. A pápa szólt és minden világos volt. Ma szól a pápa, és semmi sem világos. A pápa jön majd Magyarországra, és egész Magyarország lelkes lesz, és mindenki boldog lesz. A pápa által találkoznak a Jóistennel. És amit mond a pápa, az a Paradicsomra emlékezteti őket. De körülbelül fél év múlva azt fogják az emberek mondani egymás közt: Mit gondolsz, nálunk a japán csoda megismételhető? És a másik válaszol: Reméljük. De nem csak Minolta és IBM... És holnapután megint valami mást fognak mondani. Ha eltart ez egyáltalán fél évig. A pápa első ausztriai látogatásának a hatása egy negyed évig tartott és aztán elfelejtették. A második látogatást már három hét után elfelejtették. Három héttel a pápa látogatása után jöttem vissza Németországból, és már nem volt a hírekben semmi erről az eseményről. Nem is beszéltek róla az emberek.

Az egyház jövője már nem a csúcstól függ, hanem a kisvállalkozásoktól. Attól, hogy sok család legyen, akinek Isten szól. És akik meghallják az Ő szavát. És akik tartják egymással a kapcsolatot. Ez az egyház jövője. Képzeljék el egyszer azt a családcsoportot, akik rendszeresen találkoznak, hogy mit jelent ez a keresztény életünk számára. Ez az egyház jövője. És ez szép. Ez a kisgyerekek világa. Apu és anyu mondják, mi a jó, és a gyerekek teszik, ami jó. Ez igaz. Nem baj. De még

fiatalok. Ez azoknak az egyháza, akik lassan felnőtté válnak. Természetesen ők is összejönnek vasárnap a szentmisén, de mégis kisvállalkozók maradnak. Ezeknek a keresztényeknek a legfontosabb az a képessége, hogy meg tudják hallani azt, amit Isten mond nekik. Lélektanilag kifejezve: igazi döntéseket tudnak hozni. Vagy abba a képbe foglalva, amit Önökhöz közel akarok hozni: úgy reagálnak, mint a Szűzanya az anyagi üdvözet órájában. Hallani, elgondolkozni, kérdezni, dönteni...

1991. június 24. hétfő, 2. előadás

Különbtség a régi és az új szociológiai rendszer között

A tekintély egy új formáját, alakját fedeztük fel, az *együtt viselt felelősség* formáját. Ez kihat a gyakorlati életünkre. Nem csak arra vagyunk képesek, hogy céget alakítsunk, hanem fél tudjuk fedezni, hogy mit akar a Jóisten az életünkben. Természetesen mindig kapcsolatban maradunk az egyházban a nagy közösséggel. Összejövünk a többiekkel az oltár körül. Odatartozunk az egyházmegyéhez a püspökkel együtt, és az egész egyházmegyével odatartozunk a világegyházhoz a pápával együtt. De ennek az egész együtvé tartozásnak van egy új formája. A régi típusú szervezet abból az erőből élt, ami fenn van. Az új szervezet egyrészt a középről jövő erőből él, de az egyes tagok azon törekvéséből is, hogy egységet akarnak alkotni.

Az orvosok megmagyarázhatják azt nekünk, hogy az egyes sejtek információi, amik a sejtmagban vannak, a sejtnek megmondják azt is, hogy hol a sejt helye az egészben. Továbbá azt is, hogy mi történik akkor, mikor az információ elvész. Akkor egyesek önállósulnak. Mivel olyan sok orvos van köztünk, egyszer érdemes lenne összehasonlítani a kórházak belső felépítését. Milyen ez a német nyelvterületen, és milyen ez Amerikában. A német kórházakban a régi szociológiai szerkezet van, míg az amerikaiakban a másik. Tehát valami készül, eljövendőben van. Kíváncsi vagyok, hogy milyen ez a magyar kórházakban. Most mindent újjáalakítanak. Ez érdekes lenne.

Mellesleg megjegyzem, hogy az új rendszerben az élet sokkal fárasztóbb. Ha a régiben élnek, a tekintélyelvű felépítményben, akkor a családi hét jó volt, ezt mondta a Tilmann atya, és ez szép, ez jó, és ez így van. Ha az új rendszerben élnek, akkor még nem sokat értek azzal, hogy hogyan hallgatják a Tilmann atyát. A kérdés az, hogy mi az Önök véleménye. Hol szólt Isten Önökhöz. Vagy a természetes oldalról nézve: mi fontos az Önök életében, az Önök házastársi kapcsolatában. A schönstattiak élete fárasztó!

Fel kell dolgozni az élményeket!

Mit tehetnek először? Beszéljenek egymással: mi volt szép az elmúlt évben.

Most a férfiakhoz beszélek. Ha a feleségük megkérdezi: „Na mi volt szép?”, akkor mondják azt: „Te voltál szép!” Miért ne? Nem kell, szabad.

Komolyan: Nagyon fontos, hogy feldolgozzuk az élményeinket. A Szűzanyát az élmény megérintette, és elgondolkozott azon, hogy mit jelent ez a „köszöntés”. Fontos, hogy egy szép élményt még egyszer megnézzünk.

Talán azt mondják: Nálunk a nehézségek vannak előtérben...

Meg kell tanulni vezetni (önmagunkat és másokat). Ez olyan, mint egy hivatás, szakma. A régi rendszerben senki sem tudott vezetni. Iskolák se voltak, ahol ezt tanulják. Ott csak meghallani lehet, aztán továbbadni. De vezetni meg lehet tanulni, és meg is kell tanulni.

Ne engedjük meg magunknak negatív gondolatokat

Ehhez a szellemi fegyelmezetség tartozik. Ez azt jelenti ebben az összefüggésben, hogy *nem engedek meg magamnak negatív gondolatokat*. Az emberben van egy bizonyos hajlam, hogy a rosszat lássa előtérben. Mint ahogy némely embernek az a szükséglete, hogy turkáljon az orrában, vagy másvalakinek az orrában. Ezt teszi például sok újságíró. Mások orrában turkálnak, és „olyan jó ezt olvasni...”. Nem csinálnák ezt az újságírók, ha nem olvasnák az emberek szívesen. Figyeljék meg a beszélgetéseket. Vagy figyeljék meg a saját gondolataikat. Turkáltak már ma az orrukban vagy mások orrában?

Ha az ember meg akar tanulni vezetni, akkor ezzel fel kell hagyni. Ez szellemi fegyelmezetlenség. Eddzük magunkat, hogy a jót lássuk meg.

Figyeljék meg a saját tapasztalataikat. Talán van az Önök tapasztalati körében egy olyan ember, akinek szívesen engedelmeskednek. Vizsgálják meg, hogy nem olyan kisugárzása volt-e, hogy meglátta a jót?! Természetesen észrevette a negatív dolgokat is, mert nem volt bolond, de nem értékelte a rossz dolgokat olyan nagyra. Talán átértékelték azt, hogy ez az ember Önökre nézett, és ez a tekintet jól esett. Vagy azt az érzést keltette fel, hogy én jelentek neki valamit. Akkor aztán szívesen követték, szívesen engedelmeskedtek neki. (Ilyen egy jó vezető.) Ha valakit átélek úgy, hogy nagy jóssággal fordul felém, akkor szívesen engedelmeskedek neki, erő árad belőle és én is erős leszek.

A Jóisten sokszor feldob minket

Ma láttam a kis (Csányi) Marcit a templomban. Leesett a padról. Mint tapasztalt család-lelkipásztor, vártam, hogy kezdődik majd az ordítás, mert baj van. Vártam, de nem jött. Marci ült a padlón egy viszonylag kényelmetlen pózban, és megvárta, míg valaki felsegíti. A többi gyerek fel is segítette, és felültették a padra.

Most meg láttam, hogy az apja Marcit a levegőbe dobta, majd elkapta. Ekkor minden világos lett számomra. A gyerek, akit az apja, akiben bízunk, a levegőbe dob és újra elkap, az nem sír, ha leesik a padról.

Ezért a másik kérdés: Dobott-e bennünket a Jóisten a levegőbe a múlt évben? Mert ez a Jóistennel valahogy hasonlóan van. Néha egy kicsit nehéz, de ez ugyanaz a játék. Ha a szívünkben gyermekek vagyunk, akkor megértjük ezt.

A földobás és az elkapás közötti szakasz a Jóistennél néha hosszú. Sokáig lebegünk a levegőben. Természetesen szabad egy kicsit kiabálni.

Mikor dobott a Jóisten a levegőbe? Megkérdezhetjük egymástól: Hogy vagy-tok? Úgy is lehet kérdezni: Hol vagytok? A levegőben vagy a Jóisten kezében?

A szexáramlat következményei

A házasság egy tökéletes, kölcsönös egymásnak ajándékozás és egymás elfogadás. Mi egymáséi vagyunk örökre. Ez az egymáshoz tartozás a testi odaadásban találja meg kifejeződését.

A dolgok világa, a „TE” világa, a Jóisten világa... Magyarországra most erőteljesen beáramlik a szexuális probléma. Miben áll ez a probléma? Abban, hogy a jelet lerombolják. A házastársi együttlében a test annak a jele, hogy „neked ajándékozom magam”. A testem egy jel. Úgy, mint a jegygyűrű. Tehát a TE világába tartozik. Nem dolog, amit használok, hanem ajándék, amit elfogadok. Ez a valami egyedülálló: ezt az ajándékot csak te kapod.

Kentenich atya azt mondja, hogy a házasság egy tökéletes kölcsönös odaadás, és egy tökéletes kölcsönös elfogadás.

Most a szexualitás a piacra került. Ez lerombolja az emberképet, és ez veszélyes. Mert sokkal sikeresebben hajtják végre, mint a kommunisták. A kommunisták uralkodni akartak az embereken, de egyszerűen buták voltak. Jóindulatúak, de buták. Jóindulatúak, mert új világot akartak teremteni. Marx a munkásoknak akarta adni ezt az új világot. Később aztán visszaéltek a hatalmukkal... (Mert amit az ember tesz, az jó és rossz is.) De ezt mindenki átlátta.

De ami ma van, az sokkal komolyabb. Aki ennek áldozatul esik, aki számára a szexualitás csak egy dolog, az vissza fog élni a feleségével. És ezt lehet! Nálunk (nyugaton) nagyon sok asszony érzi úgy, hogy visszaélnék vele. Ezért sok asszonynál a szerelem átélése visszahúzódik. Vagyis nálunk a frigid nők száma növekszik.

Ne adják oda magukat ennek a folyamatnak. A házastársi odaadás a személyes odaadásunk jele. A testem ajándék a társam számára. Megérintem a másik testét és azt mondom: *Ez Te vagy*. És nem valami. Ez nagyon fontos. Mit jelent a társam teste nekem? Ezt nagyon gondosan végig kell gondolniuk! Saját magukban. A társam teste egy nekem szóló ajándék-e, vagy pedig egy (örömszerző) tárgy?

Ennek következményei vannak. Így csak neked ajándékozom oda magam. Ez a hűség és a személyes kötődés kérdése. Egy tökéletes kölcsönös odaadás és elfogadás személyek között történik. Az ember túlléphet testének szükségletein.

Ha egy orvos a kórházban ügyeletes, már 12 órát dolgozott, és egy balesetes beteget hoznak, nem mondja azt, hogy fáradt vagyok, most előbb egy fél órát kell

feküdnöm. Dolgozik. Utána pedig nem tekinti magát hősnek és nem mondja mindenkinek, hogy „milyen jó vagyok”. Ez a szeretet.

Haljunk meg egy kicsit a társunkért!

A szeretet mindig egy kis meghalás a többiekért. Erről persze nem beszélünk, ezt csináljuk. A házasságban is mindig meghalunk a másikért. Erről nem beszélünk, csak éppen meghalunk. (A házastársunk is megér annyit, mint az orvosnak egy beteg.) Ez mindig egy mosollyal történik. Ha ez két oldalról jön, akkor szép lesz. De nem könyveljük, hogy ki halt meg gyakrabban.

Természetesen mi, asszonyok, gyakrabban halunk meg. Ezt nekünk így kell, mert általában mi, asszonyok, erősebbek vagyunk. De nem megyünk akkor sem a szomszédasszonyhoz, hogy panaszkodjunk. Csak a Ritához. Azt szabad.

És most fogják be a fülüket az asszonyok. Persze mi, férfiak, gyakrabban halunk meg, mert arra vagyunk hívatva, hogy mozgassuk az egész világot. És akkor jön a kihívás, hogy személyesen a másikhoz forduljunk. Az egész világért élünk, és akkor jön ez az asszony, és a gyerekről meg a konyháról beszél... Te jó Isten! Adj türelmet! De ez a mi életünk. Szép, ugye? Tehát ha hazamennek és megkérdezi valaki, hogy mit mondtam, mondják azt: Meg kell halni. Egy kicsit minden nap. Ez nem baj.

Miben áll a veszély? Abban, hogy a saját vértanú-emlékművünket építjük, és ez előtt az emlékmű előtt ájtatoskodunk: „Nagyon szegény vagyok...” A vértanúk koronáját azonban csak akkor kapjuk meg, ha tényleg meghaltunk.

Néha találkozunk valakivel, aki sajnál minket. Az nem igazán jó barát. Azt mondja: „Te szegény, valóban nehéz az életed...” Kiűzni az illetet a lakásból vagy elszaladni tőle. Miért? Mert az ember természetéhez hozzátartozik, hogy elveszítse (másokért) önmagát. Az ösztönök természetéről beszélek, a mélylélekről. Jung ezt a hős típusának nevezi. Vagyis ehhez nem kell, hogy keresztény legyen valaki.

A görög Leonidász egy kis csapattal védte hazáját a perzsák ellen. Egy sziklaszorosban helyezkedtek el, lezárta ez a kis csapat a szorost a perzsák előtt. Tudták, hogy meg fognak halni. De tudták, hogy ennek a halálnak értelme van.

Értelme van, hogy meghaljunk azokért, akiket szeretünk. Ehhez nem kell kereszténynek lenni. Ha valahol nagy veszély áll fenn, ég egy ház, akkor berohan valaki a lángokba, hogy megmentsen egy gyereket. Kockáztatja az életét anélkül, hogy mérlegelné, hogy mindehhez van-e köze Istennek.

Emlékszem egy jelenetre a hegyekben. Télen történt. Nagyon magasan egy csoport át akart menni az egyik menedékházból a másikba. Sí volt mindenkinél. A másik menedékházban történt. Jött a ház tulajdonosa, és azt mondta: Vártunk egy csoportot, de nem érkeztek meg. Nem esett egy szó sem. Minden jelenlevő férfi felállt és hozta a felszerelését.

Szituációk, amiket mint orvosok, százszorosan megélünk. Emberileg nagy dolog, hogy másokért elhasználjuk magunkat. Ez Isten szintjén is nagy. Ha mi a házastársi szeretetben egymásnak ajándékozunk magunkat, akkor ez egy hasonló folyamat. Elveszítem magam, csak azt szeretném, hogy boldog legyél, csak téged és a te boldogságodat látom magam előtt. Természetesen ismerjük egymást. Tudjuk, hogyan tudjuk egymást boldoggá tenni. Akkor már nem gondolunk saját magunkra. Akkor már csak ajándékozni akarunk. Erre gondol Kentenich atya, amikor azt mondja, hogy a házasság egy tökéletes, kölcsönös odaadás és elfogadás. És ez az egész idő alatt így történik. Kettejük közül valamelyikük mindig ajándékoz, és nem vesszük észre. Nem szeretnének egy kicsit elgondolkodni? Aztán egymásnak mondani: *Észrevettem*.

Tehát ha fölteszik maguknak a kérdést: mi volt szép nálunk, akkor mondják meg a társuknak mindazt, amit észrevettek. Akkor pedig jön a nagy csalódás. De mivel én ezt most előre megmondom, ezért nem lesz igazán annyira rossz. Ilyenek vagyunk. Annyit tettünk a társunkért, és most beszélünk vele erről, és kíváncsi vagyok, hogy észrevette-e ezeket. És nem vette észre. Amit tettünk, az levegő volt neki. De levegő nélkül nem tud élni. Melyikük gondolt ma már arra, hogy nem tud levegő nélkül élni? Vagy melyikük gondolt már arra, hogy a jobb hüvelykujja nélkül csak nagyon nehezen tudna felöltözni? Sok fontos dolgot, ami egészen természetes, nem látunk meg.

Fontosak vagyunk egymás számára

Kedves barátaim, az kicsit az én hivatásom, szakmám, hogy lássam, mi van. Nem tudják elképzelni, hogy milyen sokat jelentenek egymásnak. Ez olyan, mint a levegő és a hüvelykujj. A levegőt akkor vesszük észre, ha nehezen lélegzünk, a hüvelykujjat pedig, ha kalapáccsal ráütünk.

Nem szeretnék egymásnak megmondani, hogy mit jelentett a társuk az elmúlt évben? Tehát ilyen módon megmondani, hogy mi volt szép az elmúlt évben. Így tudatosan gyakoroljuk, hogy meglássuk a jó dolgokat. Akkor is, ha vannak negatív dolgok is. Azokat egyelőre félretesszük. Szeretném Önöket meghívni, hogy mondják meg ezeket egymásnak. Mondtam már, hogy a legfontosabb munkát Önöknek kell elvégezniük. Ha nem sikerül mindjárt, amit én mondok Önöknek, az nem baj. Átélttem már többször, hogy egy házaspár megjelent itt, aztán három éven át jött családnapokra, közben csoportjuk is volt, havonta csoportgyűlésre jártak. Aztán három év után jöttek hozzám nagy örömmel: *Atya, most tudtunk először egymással beszélgetni*.

Az ördög módszerei

Egy komoly figyelmeztetés: ha én ördög lennék, akkor a következőképpen csinálnám. Ha az ördöggel van dolgunk, akkor két intelligenciának van egymással dolga. Akkor nagyon sok dolog az érvelés szintjén történik. Az ördögök intelligensek – nem nagyon, de mégis –, és mi is. Ezért fontos, hogy tudjuk, hogyan gondolkoznak a másik oldalon. Ez létezik úgy is, mint a Szentlélek adománya. Úgy hívják, hogy a lelkek megkülönböztetésének adománya. Bizonyos fokig ezt gondolkodással is el lehet érni.

Ha én ördög volnék, ezeket mondanám maguknak.

Először: olyan szép, amit a Tilmann atya mond;

Másodszor: igazán nagyon szép lenne ez nálunk is,

Harmadszor: De csak lenne.

Negyedszer: Mert nálunk más a helyzet, ha Tilmann atya tudná!

Hát barátaim, okos ugye? De nem nagyon. Tehát most tudjuk, hogy milyen a kiképzési koncepciójuk azoknak az ördögöknek, akiket a családnapokra küldtek. Ez egy különleges kiképzés: odamenni, és azt, azt, azt mondani.

De olyan messze a Jóistentől a szellem gyorsan elfárad. Így nem jó dolgozni. Igazán szegények ezek az ördögök. Tehát azt mondják: szép, nagyon szép, de ezt nem tudod megvalósítani. Most valami mást kell, hogy kitaláljanak, mert ezt már tudjuk.

Ez nem csak tréfa volt, ez igaz volt. Csak kicsit volt tréfa. Ez az életünk. Mi, keresztények, mindig egy kicsit mosolygunk. Nekem öt évvel ezelőtt azt mondta az ördög, hogy a magyart sohasem tanulod meg. – *Igen, tudom* – válaszoltam –, *de nagyon tetszik.*

Mi volt szép? Mi volt nehéz? Mi széppel ajándékoztál meg engem?... De ezt nem mindjárt kell, jó lesz néhány év múlva is. Várunk. Egy fa lassan növekszik.

Gyermekével Szűzanyánk, szent áldását adja ránk! Ámen.

1991. június 25. kedd, 1. előadás Karámok az életben

Kedves Családok!

Amikor az osztrák családok összejönnek, akkor a gyerekek igazán hangosak, nem úgy, mint a magyarok. Nem tudom, miért. Talán mert a magyar nyugodt nép, vagy a gyerekek jól neveltek. Nem tudom, de így van. Azt mondja Elmengard nővér, hogy ez szép. Természetesen mindig örülünk, ha a gyermek kicsit játszik. Csak azt kérem, hogy Önök ne játszanak a gyermekekkel a szentmise alatt, hanem inkább hagyják magára a gyerekeket, és akkor ők szaladgálnak itt körös-körül. Talán megfigyelhetik azt az elvet, amit én magam is jónak tartok, és azt, hogy hogyan próbálom megvalósítani.

A gyermekeket ne fogjuk rövid gyeplőre, hanem létesítsünk egy karámot számukra. Ezen belül a gyermek szabadon mozoghat, de ki nem mehet belőle. Azért tesszük ezt, mert a gyermeknek az életben a saját problémáival saját magának kell megküzdenie. Az élet korlátokat állít elénk. Ez ellen nem tehetünk semmit. A döntő kérdés az, hogy miként birkózunk meg a korlátokkal. Ezen a kérdésen áll vagy bukik életünk boldogsága.

Ezek a korlátok adottak az intelligenciánk és az egészségünk által. Aki beteg, és fel akar kelni, korlátokba ütközik. Ágyban fekszik. Az a kérdés, hogy megtanulta-e, hogyan bánjék ezzel a korláttal. Ha ezt megtanulta, akkor nyugodtan dolgozik azon, hogy a határokat legyőzze, a lelke békében van.

Így néz ki egy gyakorlati módszer: Itt van a karám, ami szükségszerű. Nem akarom, hogy a gyerekek az asztalon játszanak, mert itt van a magnó, és nem akarom, hogy a táblával játszanak, mert nem elég stabil, nehéz és veszélyes. Ez nem játék. Amikor a gyerekek jöttükben-mentükben idejönnek, akkor azt mondom nekik, hogy „ez az enyém”. Ez a karám.

Az előző családnapokon sok apró gyermek volt itt. Az esti imánál káosz volt. Ide-oda szaladgáltak, úgy, mint most kettő gyermek. Akkor nyolcan-tízen voltak. Ez igazán szép volt. Az egész idő alatt csak kétszer kellett mondani, hogy „ez az enyém... Nem!” És miután nevelésről beszéltünk, egy gyermek meg akarta mutatni a szüleinek, hogy miként kell azt csinálni. Azt mondtam, hogy nem húzzuk el a gyermeket az akadálytól, hanem azt mondjuk: nem! Ezt érti a gyermek, és ez elég. Jött a gyermek felém, és én azt mondtam, hogy „nem”. Aztán játszott a gyermek egy darabot, és újra jött. Megint mondtam, hogy „nem, ez az enyém”. A szülők várták, hogy most mi lesz. Aztán többször, talán nyolcszor is mondtam, hogy „nem”. A gyermek szomorúan elment, aztán visszajött, rám nézett. Azt mondtam neki, hogy menjen a szüleihez. Odament, és minden rendben volt.

Egy osztrák kislány esete is hasonló volt az előbbihez. Erős kislány volt. A többi kisgyermek réme volt. Nem volt könnyű dolog a saját territóriumomat védelmezni. Ezt azonban egészen nyugodtan csináltam. Minél több erőt vetnek be ilyenkor, annál inkább megmutatkozik a gyengeségük. A németek a „nem” helyett sokszor csak annyit mondanak, hogy „á-á”, és igen helyett annyit, hogy „áhá”. Így mondják a svábok, mert lusták beszélni. Talán a magyarok is beszélnek így. Amikor jött ez az erős kislány, csak annyit mondtam: „á-a”. Háromszor-négyszer is. A győzelem az én oldalamon volt. Ide-oda járt, és mindig beleszólt az előadásba. Végül aztán odajött az asztalhoz, megállt, megnézte az asztalt és engem, aztán most ő mondta: „á-a”.

Jók vagy rosszak a korlátok

Most jön a nagy probléma: ezek a határok jók-e vagy rosszak? Az ember számára felfoghatatlan ártalmat jelentenek-e, vagy valami jóhoz kötődnek? Pl. a kis Mar-

ci nem lát. Benne van ebben a karámban. Az egész életemben ennek a rossznak a hatalmában vagyok? Akkor a kétségbeesésbe visz az élet. Két dolog történik. Marci a karámjában melegséget érez a szülei révén. És még valami történik, ami majdnem olyan fontos: ezek a szülők, akiket jószágosaknak él meg, maguk is határokat állítanak fel neki. A szeretett szülők által felállított határokat könnyű elfogadnia, mert tudja, hogy a szülők jószágosak. Ha megtanulta, hogy vannak olyan határok, amelyek jó emberektől jönnek, a kis Marci egyben megtanul ezekkel a határokkal kibékülni. Megtanulta, hogy a határok mögött szeretet is lehetséges. Megértették ezt? Ez nagyon fontos. A kis Marcinak egész életében a határok ellen kell küzdenie, ami olyan, mint egy játék, mint mikor a szülőkkel szemben is harcol. Játékból harcol az apa ellen. Egy ember, aki a határai ellen harcol, nem megkeseredetten harcol, hanem belső örömmel. Tehát nem rövidre fogott gyepelővel vezetni, hanem karámmal. Ez legyen nagyon kevés, de értelemmel teli előírásokat jelentsen.

Parancsok és kívánságok

Amennyiben egy parancsot adok, akkor azt keresztül is kell vinnem. Adjak ezért inkább kevesebb parancsot. Minden nap egy parancsot adni sok, de ha napon-ta egyet adok, akkor tudnom kell, hogy ennek a keresztülvitele az én legfontosabb feladatomban. Általában nem parancsokon keresztül vezetünk. Nem is karámoszlopokon keresztül vezetünk, hanem úgy, hogy a ló elé abrakot teszünk: Kedvet csinálunk.

Világosan meg kell különböztetni a parancsot a kívánságtól. Általában normális körülmények között minden elérhető kívánsággal. Ha azonban a gyermek nemet mond a kívánságunkra, nem szabad méregből hirtelen a kívánságból parancsot formálni. „Ha nem szeretsz, akkor megparancsolom.”

Az én egykori egyházi vezetőm tanult valamit pedagógiából is, és egyszer így tett: egyik paptársának, a beosztottjának elmondta a kívánságát olyan értelmezésben, hogy az számára is előnyös lenne. Az illetőnek azonban nem tetszett a dolog, és nemet mondott. Erre a felettes azt mondta: *Jó, akkor parancsot adok.* Ilyet nem szabad tenni.

Amennyiben a kívánság síkján vagyunk, akkor el kell fogadni a visszautasítást is. A kívánságokat azonban ismételni is lehet. Ez az emberek összjátéka. Nem a karámoszlopok összjátéka, ha pedig valaki nem tartja magát a szabályokhoz, akkor jön a rendőrség és felírja. Mi a kívánságokkal, a meghívásokkal együtt élünk, ez a mi életformánk.

Egy példa: előbb azt mondtam, hogy nem lehet minden nap egy parancsot adni. Én egy olyan közösségben élek, ami nagyobb fokú engedelmisséget ismer, mint az Önök gyermekei. Ha most az én generálisom telefonálna, hogy *Ausztráliába mérs* – ez csak egy példa –, *így döntöttünk. Rendben van az útleveled? Igen?* Akkor a következő tíz évben Ausztráliában vagyok. Ausztráliában csak három-négy schönstatti atya van és a helyzet elég nehéz. Jó lenne, ha még egy munkáját jól értő

ember oda mehetne. Ilyen erősek nálunk a főnökök. Húsz éve vagyok ebben a közösségben. A húsz év folyamán három parancsot kaptam. Ezek szükségesek voltak, mert áthelyezést jelentett. Ez csak parancs útján lehetséges. Egyébként állandóan beszélünk egymással. Ők beszélnek velem és én beszélek velük. Ez szép, és azt csinállok, amit akarok. Sosem tennék azonban úgy, hogy az ellenkezze az előjáróim gondolkodásával. Így dolgoznak együtt az érett emberek.

Az elmúlt idők egyházában az erős központi struktúrákban mindig parancsok útján dolgoztak. Például minden kereszténynek minden vasárnap templomba *kell* mennie. Ez nem meghívás, ez előírás. Az egyház nem azt mondja, mint én, hogy „nem kell, de szabad”. Ez egy szigorú előírás. Ezt meg kell tenni. Ilyen erős előírás az egész Schönstatt-mozgalomban egy sincs. Ez a nagylelkűség játéka. Így bánunk mi egymással. Azt mondjuk a társunknak, hogy „nem szeretnéd a következő évet Ausztráliában eltölteni?” Amennyiben azt mondja, hogy nem, akkor nem. Ez a nagylelkűség játéka. Ez nagyon fontos! Ez történik a karámban is. A kerítést néha elfelejtjük, mert a bent folyó szeretetjáték olyan szép. Ha egy ló állandóan nekiütözik a kerítésnek, akkor vérezni fog.

Ezért nagyon fontos az egymással való bánásmód. Itt a schönstatti gondolkodásunk kulcsa. Az Úr angyala hozta Máriának az üzenetet, de ennek az angyalnak nem volt a hóna alatt törvényekkel teli könyv. Nem mutatta meg, hogy most melyik előírást kell követnie. Beszélt a Szűzanyával és a nagylelkűségére apellált. Így csinálja a Szűzanya is itt, minálunk. Nem fenyeget büntetéssel, hanem azt mondja, hogy szükségem van a szeretetedre. Szükségem van a szeretetedre a társad számára. Éreztesd vele, hogy nagylelkű vagy. Mi ketten aztán elrendezzük a dolgot. Azt mondjuk erre, hogy igen, és egy kicsit panaszkodunk. Most megmondhatom, hogy nálam is így volt és érdemes volt. Ajándékozd nekem a társad iránti szeretetedet! Most valami szép következik: Ajándékozd nekem a fájdalmaidat, amelyeket a karámfák okoztak neked. A karámfák mögött a Mennyei Atyát látom. Ő tette ide ezeket a korlátokat. Atyám, neked ezt szabad.

Természetesen mi nem engedhetünk meg valamit Istennek, Ő azt tesz, amit akar, mert Ő az Úr. Azt is tudjuk azonban, hogy Ő szeret bennünket. Keresem ezt a szeretetet a karám korlátai között. Atyám, neked szabad! Odaajándékozom ezt a Szűzanyának, itt a szentélyben. Ez a szentély egy kegyhely, és ilyen emberekből áll. Azokból az emberekből, akik a szeretetüket ajándékozzák oda.

A hitigazságok életértéke

Elsősorban nem az imáról beszélek. Nem beszélek egy formálisan vallásos területről. Észrevették a gyermekeknél, hogy mennyire formálissá vált a vallásos gondolkodásuk? Az áldozásnál Jézust fogadjuk, de hogy ez mire jó, azt egyikük sem tudja. Ha ezek a gyermekek nem tudják, akkor holnapután elhagyják. Ez biztos, barátaim! Miért csináljak valamit, ha nem tudom, hogy mire jó? Mire jó az

áldozás? Mire jó az, hogy Jézus jön hozzánk? Megpróbáljuk ezért az életre vonatkozó értéket kidolgozni. Ez a mi schönstatti módszerünk. Nem a vallásos formát egyedül, hanem a hitigazságok életértékét kidolgozni. Ezért mondtam a fiúknak, hogy erőt ad nekik az áldozás. A lányoknak azt mondtam, hogy Ő eljön hozzánk. Ez különbség. Ha a gyerekeikkel hitről beszélnek, mindig dolgozzák ki, hogy mire jó az nekik. Barátaim, a Jóisten igazán jó! Nemcsak jóságos, hanem jó nekem valamire. Ezt nem hiszem el hosszú távon, ha ezt így nem dolgozom ki. Tehát a karám oszlopa mögött meglátom a Jóistent.

Például: Kentenich atya a dachau koncentrációs táborban van. Természetesen mindent meg kell tennie annak érdekében, hogy kiszabaduljon. Nem sokat tehet. Meglátja e mögött a Jóistent.

Kedves Barátaim! Az ilyesmi sosem jelent örömet az életben, hanem egy sajátos életfolyamatot jelent. Ha egy ilyen nehéz helyzet mögött felfedezem a Jóistent, akkor isteni mosolygás jön létre akkor is, ha mögötte emberi sírás van. Ez egy sajátos életfolyamat, mely mindig érvényes. Pl.: a munkámban is sok korlátba ütközöm. Egy problémát nem tudok olyan gyorsan megoldani, mint ahogyan szeretném. Egy munkatársam nem teszi azt, amit akarok. Fáj a fejem stb. Mit kell ilyenkor tennem? Hogyha bosszankodom, mérges vagyok, akkor a „kis ló” boldogtalan. De ha látom e mögött a Jóistent, azt mondom Neki: *Nem bánik így az ember valakivel, akit szeret!* És egy kicsit kipanaszkom magam, vagy sírok – nem az emberek előtt –, akkor a lélek simulékony lesz. Nem kemény vagy megkeseredett. Egy kicsit panaszkom Istennek: *Atyám, ez fáj!* Hogyha lehet, *múljk el ez a pohár; de legyen meg a Te akaratod.* Ekkor egység és mosolygás jön létre.

Így tesszük ezt a társunkkal is. Neki is megengedek lehetetlen dolgokat. Nem csak Isten készíthet nekem ilyen korlátot, nehézséget, hanem a társam is. Itt is megvan az isteni mosolygás és az emberi sírás. Emberi sírás, airt azt mondom: *Gyere Édesem, hát muszáj így viselkedned?! Így lehet beszélgetni: Te, most ez egy kicsit fáj, de Neked szabad.* Nagyon fontos ez a mondat: „*Neked szabad*”. Ha a társunk valami bolondságot akar tenni, akkor azt mondom: *Neked szabad.* Ekkor már tudni fogja, hogy ő most egy karám, egy akadály a számomra. Viszont tudja azt is, hogy elfogadom, mert mögötte ott van a Jóisten.

Egy ilyen életnek az alapanyaga a nagylelkűség vagy nagyszívűség. Nem azt tesszük, amit kell, hanem azt, ami jó egymásnak.

Egy különleges embertípus

Ez egy egészen különleges embertípus. Ez nem az az embertípus, amelyik hagyja magát kihasználni, hanem valami egészen más. Az jellemtelenség, ha igent mondok és közben nemet gondolok. Azt mondom „igen”, mert én egy jól nevelt gyerek vagyok, és attól félek, hogy a másik ember vonzalmát elveszítem. Ez nem belső szabadság. Az ilyen embernek először meg kell tanulnia „nem”-et mondania,

és a kimondott nem mellett kitartania. Amennyiben egy szigorú szülői házból jövök, akkor talán ilyen típus vagyok. Mindig igent mondok, de valójában „nem”-et akarok, csak „jónevelt” vagyok. A szívem „nem”-et mond, vagyis soha nem látom, hogy a karám, az akadály oszlopai mögött Isten jósága van. A bensőmben ugyan mindig neki ütköztem, de igent mondtam. Ilyenkor mindig „abrákot” kaptam.

A nagyszívűség azonban valami más. Itt van egy belső ismérv. Ha én egy nagy-lelkű igent mondok, az más, mint hogyha egy karakter nélküli igent mondanék. Egy nagylelkűen kimondott igen örömet szerez. Kedves karámoszlopom, gyere, szeretlek. Így a bensőmben szabad vagyok. Elfogadom a határt, mint ahogyan a testmagasságomat is elfogadom. Ez is egy határ.

Vannak emberek, akik szenvednek emiatt a határ miatt. Nemrég találkoztam egy alacsony emberrel, aki elmesélte, hogy nagyon szenved amiatt, hogy kicsi. Képzeljék el ezt a szenvedést. Ez a személy mindennap magas és szép embereket lát, és ő... Ez egy szenvedés, ez egy karámoszlop. Hosszasan megmarad az emberi sírás.

Ezért mondja Kentenich atya: *Szűzanya, tegyél engem az isteni mosolygás és az emberi sírás gyermekévé.* Ez azt jelenti, hogy a Szűzanyával kötött szeretetszövetség az új ember kulcsa. A Szűzanyának ajándékozzuk azokat az áldozatokat, amelyeket naponta megteszünk. Itt megtaláltuk ennek a formáját: ez a korsó. Bedobjuk a cédulát, amire felírtuk: Szűzanya, ezt Neked ajándékozom. Ez azt jelenti, hogy megnézem a karámoszlopot, rátekintek a Szűzanyára, és azt mondom (de tényleg mondjam a Jóistennek, hogy „Neked szabad” így bánnod velem?!) a Szűzanyának: *Neked szabad.* Ekkor Jézushoz hasonlóvá válok. A kereszten Ő ugyanezt csinálta. Az Atyának azt mondta: *Atyám, Neked szabad!* Ez egy nagyon szép folyamat.

A kereszten segítünk Jézusnak a megváltásban

A kereszten nem vagyunk egyedül. A kereszten nagyon sok emberért függünk, akik Isten áldására várnak. Jézus a kereszten rendbehozott valamit, ami a paradicsomban félresikerült. Az emberek saját magukat keresték. Ádám és Éva megrontották az emberségünket. Az új Ádám: Jézus. Odaajándékozta magát az Atyának, és most éppen azt mondja: *Atyám, Neked szabad.* Most Jézus kedvéért újra az emberség felé fordul az Atya. Ezt nevezzük megváltásnak. Ez nagyon fontos.

Nekünk, modern embereknek, ez igazán lehetséges és fontos. Mert mi szeretnénk saját magunkat megváltani. Ezért keresik manapság az emberek az önmegváltó vallásokat. Általában az önmegváltó vallásoknak egy második esélyt kell adniuk az ember számára. Az újjászületés, a lélekvándorlás tana az önmegváltó vallásoknak a következménye. Ha egyszerre nem megy, egy második esélyre is szükség van, de egy harmadik, negyedik, hetedik esélyre is szükség van. Mi van akkor, ha az első alkalommal nem sikerült? Akkor nem egy tökéletes karmával jutok át a

határfolyón. (A hinduizmusban a cél: a tökéletes karma, a tisztaság állapota.) Tehát nem jutok át a másik oldalra tisztán, újra dolgoznom kell magamon.

És mit csinál a Jóisten, amikor a halála után jön Tilmann atya? Azt mondja: *Hát ez nem olyan szép. Milyen egy ember ez? Honnan jön? Bécsből?...* És most kezdődik egy szép játék. Azt mondja Jézus: *Ő hozzám tartozik. – Ez? –* kérdezi az Atya. Jézus válasza: *Igen. Nehéz volt a Golgotán, de őt nagyon szerettem. – Jézus, az igazán szép dolog volt!* – mondja az Atya. És végül Jézus mondja: *Gyere be a mennyországba, Tilmann atya.* Ezt nevezzük megváltásnak. Szegény hinduk. Az első nekifutás után ők is így érnek oda, de akkor újra szülehetnek. Tízszer is. Szegények!

A modern ember nagyon büszke. Saját magát szeretné megváltani mint a hinduk. Mi pedig azt tesszük, amit tudunk. Ez nem sok, de tesszük. Odaajándékozunk a szenvedéseinket, beletesszük a korsóba, és ezáltal a többieket is megváltjuk. Ez nagyon szép! Segítünk Jézusnak a világ megváltásában. Később többet erről...

Kisdedével Szűzanyánk, szent áldását adja ránk! Ámen.

1991. június 25. kedd, 2. előadás A jövő embertípusa

Kedves Családok!

A szentélyünk egy különös kegyhely. Olyan kegyhely, ahol mindig újra ismétlődik egy életfolyamat. Ebben az életfolyamatban egy nagylelkű ember odaajándékoz valamit a Szűzanyának. Kentenich atya azt mondja: ez a jövő embertípusa. Aki nem azt teszi, amit kell, hanem többet, nagylelkűen. A Szűzanyának áldozatot ajándékozunk, vagyis a szeretet egy tettét, melyet egy másik emberért ajánlunk fel, mondván: Szűzanya, ezt felajánlom Neked. Vagy a Jóistennek adjuk oda a szívünk áldozatát a Szűzanya által. Így gyümölcsözővé válunk az emberek számára.

Mi, keresztények, sohasem élünk privát életet, mert más emberek számára állunk Isten előtt. Ezt kereszténység nélkül is kifejezhetjük. Nem létezik privát emberség. Nem létezik, hogy egyedül, magunktól jöjjünk a világra, és nem is tudunk egyedül élni. Mi, emberek, mindig kapcsolódunk másokhoz.

Tehát ha a Szűzanyának egy áldozatot ajándékozunk, akkor másokért teszünk valamit. Az én karámoszlopaim: a konyha vagy egy csecsemő piszkos pelenkái. Sokkal szívesebben tevékenykednék, mint művész, és most itt van ez a csecsemő. Most azonban azt mondom: *Mennyei Atyám, Neked szabad* (ilyet kérnéd tőlem). Odaajándékozom a Szűzanyának ezt az áldozatot. Az élet így gyümölcsözővé válik mások számára.

Nem létezik privát hősiesség. Körülöttünk olyan emberek vannak, akiket mi hordozunk. Ami itt a szentélynél történt, hogy sok ember a Szűzanyának ajánlotta az áldozatait és azt mondta, gyere ide közénk, ugyanezt tesszük a házainkban is. Azt mondjuk: Szűzanya, gyere ide a házunkba, Neked ajándékozunk törekvéseinket.

A törekvés azt jelenti, hogy a fáradozásaink nagylelkűségét Neked ajándékozzuk. Ekkor a Szűzanya odajön hozzánk, és a lakásunk olyan lesz, mint egy kegyhely.

Ez a schönstatti Szűzanya azonban – egy kicsit tréfásan mondva – fárasztó asszony. Ha más zarándokhelyekre megyünk, ott csak kérünk a Szűzanyától valamit. Itt pedig, mikor belépünk a szentélybe, azt halljuk: *Szép vagy, de mit kapsz?* Itt vagyok, mert panaszkodni akarok, de nem csak panaszkodni akarok, hanem adni is.

Hát jó! Fárasztó egy asszony.

A szeretetszövetség

A szeretetszövetség egy életfolyamat, mely különleges kapcsolatot alakít ki a Szűzanyával. Mária apostolokat keres, nagylelkű embert keres. Olyat, aki szeret, aki a Jóistennek azt mondja: *Atyám, Neked szabad.* Amikor a Szűzanyával szövetséget kötünk, akkor odaajándékozzuk neki ezt a nagylelkűsége való törekvésünket.

Azok számára, akik „jólneveltek”, valami nagyon komolyat akarok most mondani. Nem a tökéletességünket ajándékozzuk oda a Szűzanyának. A tökéletesség nem fontos. Nem azt ajándékozzuk oda, hogy ilyen és ilyen tökéletesek vagyunk, hanem a szívünket. Ez valami más. A nagylelkűsége való törekvésünket ajándékozzuk oda. De ez még nem minden.

Ha valaki jönne, és azt mondaná, hogy szeretetszövetséget szeretnénk kötni és megkérdezi a feleségét: *Mit gondolsz, feleségem, ugye most már elég tökéletesek vagyunk, most már megtehetjük.* Gondolhatják, hogy Tilmann atya mit válaszolna. Nem az állapot a fontos, hanem a törekvés. A nagyobb szeretetre való törekvés. Úgy válik valaki schönstattivá, ha a Szűzanyával szövetséget köt és ezt programjává teszi. A Szűzanyának állandóan odaajándékozza a nagylelkűsége való törekvését.

És mit tesz a Szűzanya? Odaajándékozza magát nekünk. Mit jelent az, hogy egy ember odaajándékozza magát nekem? Megérint engem a szellemével és a szívével. Részt veszek a gondolkodásában, részt veszek a Szűzanya hitében. Úgy, mint Ő, mindenütt a Jóistent keresem. Az életem az angyali üdvözlések folyamatos láncolata lesz. A Szűzanyával kettesben naponta felfedezzük a Jóistent, aki szól hozzánk.

Próbálják elképzelni, hogy a Szűzanya nálunk lakik a házunkban, mert házi-szentélyt létesítettünk. Ő egyszerűen így gondolkodik, hogy az élet eseményei között fedezi fel Istent. A Szűzanya megérint bennünket a szívével. Ha valaki megérint engem a szívével, akkor jót tesz nekem.

Korunk egyik nagy tévedése, hogy a szeretetet mindig egy nagy „színházzal” összefüggésben keresi vagy nagy nemi élménynek tartja.

Jó dolog, ha a házasságban egyszerűen egymásnak ajándékozzuk magunkat. Amikor lelki érintést észlelhetek egy embertől, amikor észlelhetem, hogy ő szeret engem, ez jót tesz. Egy ember növekszik, ha szeretik őt. Úgy, ahogy a test is növekszik, ha táplálják. Amikor (egyszerűen, „színház” nélkül) részt veszek a szeretett ember szellemi, lelki életében, elkezdem szeretni azt, amit ő szeret.

Ha a Szűzanya ott lakik nálunk a házukban, akkor jobban szeretjük egymást. Próbálják meg elképzelni, hogy bemennek a háziszentélybe és panaszkodnak a férjükre. A Szűzanya válasza: „*Nekünk, asszonyoknak, elég nehéz a sorsunk, de tudod, én szeretem őt. Nem is olyan nagyon rossz. Ha tudnád, hogy ő mennyire szeret téged!*” Akkor azt válaszolom: „*De nem mutatja ki. Mindig háttérbe szorít engem. Sohasem dicsér meg mások előtt*”. Akkor azt mondja a Szűzanya: „*Hiszen még csak a harmadik családnapon vett részt, akkor még nem lehet sokat elvárni tőle*”. Így beszélgetünk egymással kettesben. Végül pedig azt mondja a Szűzanya: „*Tehát megint nagylelkűek leszünk vele, ugye?*” És mi azt válaszoljuk: „*Természetesen.*” Ez elejétől fogva amúgy is világos volt, de – mint nő a nővel – nagyon jól esett ez a beszélgetés.

Ezután a férj jön a háziszentélybe: „*Szűzanya, Te nem vagy igazságos. Ti, nők, összefogtok.*” – „*Ezért van velem Jézus*” – mondja a Szűzanya. – „*Mi mindig együtt vagyunk.*” Jézus pedig megkérdezi: „*Roszbabb neked, mint nekem a Golgotán volt?*” – „*Jaj, ez nagyon erős volt!*” Jézus azt válaszolja: „*Itt egy egészen új világ van létrejövőben. Szükségem van rád. Te pedig ilyen színházat csinálsz néhány apróság miatt?*”

A Szűzanya egy tősgyökeresen mély élményben részesít minket az Atyához és saját magához való kapcsolatra vonatkozóan. Ezt nekünk kell ajándékoznia. Mert amivel mi hozzá tudunk járulni ahhoz, hogy Istennel kapcsolatba kerüljünk, ez a korszokban levő víz: az imáink, a kísértéseink. Ez jó, de mindig szegényes. A tulajdonképpeni találkozásunk Istennel akkor jön létre, amikor a Szűzanya megajándékoz minket. Ez valami más.

Tehát a Szűzanyával való szövetségben létrejön a nagylelkű ember. Ennek a nagylelkű embernek egy nagylelkű (házas)társa van. Lehet a nagylelkűséget megszervezni? Ez érdekes, ugye? Azt hiszem, hogy nem. Valamit azonban lehet kezdeni. Ilyen a Szűzanyával való szeretetszövetség, mely egy kezdemény a nagylelkűség felé vezető úton.

Mostantól kezdve tanuljuk a kölcsönös nagylelkű ajándékozást. Pl.: a családmozgalmunkhoz tartozó két férj beszélget egymással: *Hogy vagy, mi újság? Mostantól kezdve ajándékozni fogunk. És ha belehalunk ebbe, akkor az egy szép halál lesz.*

Kentenich atya 100. születésnapja alkalmából Rómában szervezett ünnepségre az egész világból jöttek a schönstatti családok képviselői, mintegy ezren. A Szentatya nagy beszédet tartott Kentenich atyáról. Benne van ebben a kis füzetben*, amelyben főleg Kentenich atyától származó szövegek vannak. A Szentatya beszédéből egy részlet ide illik:

„Abban a lelki tapasztalatban, amelyből az Önök mozgalma keletkezett, központi szerepet játszik a szeretetszövetség, amelyet az alapító és az első nemzedék 1914. október 18-án Schönstatt szentélyében az Istenanyával kötött. Ti, akik hűs-

* Küldetésünk titkai 1.: Szemelvények Kentenich atya műveiből. Családakadémia, Óbudavár, 5. old.

gesen és nagylelkűen a szövetség alapján alakítjátok az életeteket, eljuttok keresztényi hivatásotok teljességéhez.”

Az olvasmány Ábrahám meghívásáról szól. Itt a szentatya a mi keresztényi hivatásunkról beszél. Azt mondja, hogy úgy jutunk el a keresztényi hivatásunk teljességéhez, hogyha a Szűzanyával szeretetszövetségre lépünk. Milyen elhivatottság ez? A mi hivatásunk az, hogy családot alapítsunk, családot építsünk fel. Mégpedig nemcsak a mi családunkat, hanem az emberek egy további körét is, akik szintén a családunkhoz tartoznak. Az ő számukra szintén anya vagy apa vagyunk. Azok az emberek pl., akikkel a munkahelyen kapcsolatban állunk. Nem laknak nálunk, de belső kapcsolatban vagyunk velük. A tanár a diákjaival, vagy a munkatársaim, vagy a betegeim stb. Ez a mi nagy családunk, a házunk, ahol Isten előtt állunk. Azt mondja nekünk: *Tegyetek úgy, mint Jézus! Ajándékozzátok magatokat Istennek! Én odaajándékozom nektek a Szűzanyát a házatokba, és Ő majd emlékeztet benneteket arra, hogy mit kell tennetek. Ő a nevelőtök, és azt mondja: „Mit kapok?”*

Néha jó egy kicsit panaszkodni a Miasszonyunknak, de most aztán Jézussal a keresztre megyünk. Mindent odaajándékozunk az Atyának. Ekkor, ezáltal jön létre körülöttünk egy család. Ez az egyház jövője.

Az életnek légkörre van szüksége

Amennyiben nem jó az atmoszféra, akkor szenved miatta az élet. Odaát (az erdőben) megfigyelhetik a tölgyeket. Szennvednek a szennyezett légkör miatt. Harcolnak az életükért és szenvednek. A lomboszat gyengébb, és néhány ág levél nélkül csupaszon mered a levegőbe. Ilyen a mai kereszténység is. A légkör, mely körülveszi, már nem keresztényi. Nem mondom, hogy ez rossz, de így van. Egy új világ jött létre, amit szorosan összekapcsolnak a tömegkommunikációs eszközök. A termelés, az ipari termelés világa. Olyan világ, ahol a nagy döntéseket nemcsak a gyárakban hozzák, hanem a tőkehatalom révén is. A magyarok jövője legalább annyira függ a befektetőktől, mint az emberek munkájától. Ez egy egészen új világ. Ez a világ még nem keresztény. Még soha nem volt keresztény ez a világ. Ami keresztényi volt, az a parasztok, kézművesek világa volt. Nem szabad azt mondani, hogy ma a világ már nem keresztény. Ez hibás megközelítés, rossz! Ez a világ még nem keresztény. Ezt az új világot még nem keresztelték meg.

Egy keresztény „fa” nem tud felnővekedni ebben a világban. Az életnek megfelelő légkörre van szüksége. A középkori kézműves és paraszti társadalomnak meg volt a maga légköre, és minden hivatásnak meg volt a maga védőszentje. A fogorvosoknak nő védőszentjük volt: Szent Apollónia. Érdekes, mintha valami összefüggés lenne Apollónia és az ápolónő között, legalábbis hangzásban. A tőzsdének nincs védőszentje. Ez az új világból jön. A tv-riportereknek sincs védőszentjük stb. Ez az új világ. Ezt az új világot még nem keresztelték meg. Ehhez időre van szükség. Tehát igazán szép a mai időben élni. Azt hiszem, hogy a középkorban nem

éreztek volna jól magunkat. Ott csak azt kellett csinálni, amit mindenki csinált, és így a végén a Mennybe jutunk. Most hivatásunk van. Olyan hivatásunk, mint amilyen Ábrahámé volt. Valami újat kezdünk.

Egy olyan házat építünk fel, amelyben keresztény léggör uralkodik. A házunk atmoszférája abból ered, hogy miként bánunk egymással. Így volt ez az ősegházban. A környezetben mindenütt pogányság volt és csak néhány keresztény ház. Ebben a pogányságban olyan állapotok uralkodtak, mint a régi Rómában. A régi keresztények távol tartották házaikat ettől. Odabent a szeretet lelke volt. Azt mondták a pogányok: „Nézzétek, mennyire szeretik egymást. Milyen szépen bánnak egymással.” Ez az életstílus vonzotta őket. Ez egy reménység volt. Az apostolok bementek a házba és szentmisét ünnepeltek. Aztán mások is jöttek. Kevés volt a hely. Kiűtöttek egy falat, mert egyre többen jöttek. Ahol találkoztak, annak a családnak a nevét emlegették. Pl.: „Fábián”. Később lebontották a házat és a helyére egy nagy termet építettek a gyülekezés céljára, az eucharisztia ünneplésére. Hol találkozunk? – kérdezték. „Fábiánnál”. Az első templomnevek családnevek voltak. Később, amikor a templomokat szabad területre építették, akkor el kellett azokat is nevezni, mert már hozzászoktak, hogy a templomoknak neve van. Egy vértanú nevét választották, hogy ő legyen a ház atyja. A Római levél 16. fejezetében Szent Pál köszönti barátait Rómában. Azt írja, hogy üdvözlőjétek ezt a házaspárt és mindazokat, akik az ő házukban gyülekeznek.

Ez a jövő egyháza is. Miért? Az életnek megfelelő léggörre van szüksége. Szép dolog, ha vasárnaponként a plébános egy otthoni összejövetelt, beszélgetést tart. Ez azonban csak 2-3 óra egy héten, ami kevés egy kicsit.

A családi házban minden nap, naponta 24 órán keresztül van ilyen léggör. Ebben a hálószobában töltött idő is benne van, mert ott is igazi szeretet uralkodik. Ez a keresztény léggör. Ez szép. *Nézzétek, hogy szeretik egymást!* A pogány nők irigykednek a keresztény nőkre, mert azoknak jobb az életük. *Nézzétek, hogyan szeretik egymást!* Ez a feladatunk.

A szeretet jelentősége a korlátok elfogadásánál

A Szűzanya feladata pedig az, ami a szentélyből indul ki. Jó hely ez a gyerekeknek. A gyerekeket szeretik itt. Megengedik nekik, amit akarnak. Nagyon fontos, hogy a gyerek, ha kicsi, nagyon szeressék. Van egy olyan alapvető folyamat, amit alapvető befogadásnak nevezünk. Orvosaink kutassák ki ezeket a dolgokat! Ez az alapvető befogadás az anyaméh folytatása. Amennyiben egy gyermeket teljes melegséggel és szívből szeretnek, egyéves korig nem lehet őt elkényeztetni. Az anyának a gyermeknél kell lennie. Ez fontos, barátaim! Éjszaka és nappal is. Ez gyakran csak egy rövidke kapcsolat. Egy gyermek, ha éjszaka sír, azért teszi, mert egyedül érzi magát. Természetesen ennek más oka is lehet. Egyszer azt mondta egy édesanya,

hogy minden nap háromszor sír a kisgyermek. Mondtam neki, hogy azért teszi, mert kapcsolatot keres. Ezt így kezdi halkán: áá... á... ááá... áá... áá.

Az anya, ha az első kapcsolatfelvétel keresésénél válaszol: *Szeretlek, itt vagyok...*, nem kell felkelni ehhez, csak a hangot hallja, akkor is jó. Nagyon fontos, hogy a gyermek az anyának a szívéből jövő teljes szeretetét befogadja. Nem tudják túlméretezni a kicsi gyermek iránti gyengédséget.

Mi történik akkor, ha a kicsi gyermek ezt a szeretetet nem kapta meg? Rohangál a világban és simogatásokat keres. Lehet-e még itt valamit utólag csinálni? Ez érdekes dolog. Általában nem. A mélylélektan területére, amit az első évek határoznak meg, általában nagyon nehezen lehet lenyúlni. Egyszer volt dolgom egy neurózisos esettel. Tizenhat évesen szerezte az illető. Három beszélgetéssel eltűntették. Utána egészséges lett. Igazán szép munka volt. Ami azonban a lélek mélyéről jön, azt már nagyon nehéz meggyógyítani. Mit csináljunk? Azt szeretném tanácsolni, hogy hosszú időn keresztül szeretni, szeretni, szeretni..., és a gyermekkel éreztetni, hogy szeretik. A karunkba venni őt.

Ugyanakkor éreztetni kell, hogy a karámnak oszlopai vannak. A karámoszlopok azonban attól az anyától jönnek, aki szereti őt. Ezt nem szabad szétválasztani. Lehet utólagos nevelést végezni, de a gyermeket egyszerűen szeretni kell. Néha azonban egy karámoszlopba fog ütközni. Ilyenkor nem azt fogom mondani neki, hogy azért teszem ezt, mert szeretlek. Ez mindig egy kicsit bután hangzik. Nem. A gyermek már olyan gyakran átélte, hogy a karomba vettem, hogy el fogja hinni nekem, hogy ez a karámdúc szeretetből jön. Tehát a gyermeket visszaveszem a méhemre, és szeretem őt. Mellesleg ez a házak apostoli alapelve.

Kedves Orvosaim! Mit gondolnak, miért jön az a sok ember Önökhöz? Természetesen először azért, mert jó orvosok, ebben biztos vagyok, de jönnek azért is, mert itt egy olyan ember van, aki meghallgatja őket. Mert őt percig otthon lehetnek. Az Önök házába jönnek.

A gyermekemet tehát befogadom a házamba (a szívembe). Majd magam mellé állítom a gyermeket, az sír. Erre újra befogadom és mondom neki, hogy szeretlek. Ne félj, szeretlek! Akkor aztán újra odaállítom a karámoszlop elé. Most megint sír. Magamhoz vonom, gyere szeretlek! Ezután újra odaállítom, és akkor már nem sír, mert unalmassá válik számára a játék. Erre kicsit messzebb állítom magamtól. Megint sír. Ez valami új.

Mit csinál Isten? Legutoljára, amikor Kentenich atyát Isten félreállította tizenégy évre, amikor az egyház száműzte őt, minden másodpercben hitt abban, hogy Isten szereti őt. A koncentrációs táborban „csak” három és fél évet töltött. Az ember egyre erősebb lesz, és egyre inkább hisz abban a szeretetben, amit közvetlenül nem érez. Ennek azonban egészen belülről kell elkezdődnie. Így csinálja ezt a Jóisten, és így csinálja ezt egy anya is.

Kentenich atya egyszer azt mondta a száműzetésére Milwaukee-ban: *Tulajdonképpen csodálatos, hogy nekem ez az egész egyáltalán nem számít.* De azt is

mondta, hogy *mindezek mögött egy mély Isten-élmény van*. Ezt akkor mondta, amikor egyik paptársa egy Rómából jött (fájdalmas) rendelkezés miatt összeomlott. Így mondhatja egy gyermek is, hogy emögött egy mély anya-élmény van. Hogyha megkérdezik tőlem, hogy képes vagyok-e erre, azt válaszolom, hogy „nem”. Azonban minden további nélkül lehetséges, ha Isten a szívet betölti szeretettel. Egy olyan területen operálunk, ahol a kegyelem és a lélektan megközelítik egymást. Ez (a mi esetünkben) azt jelenti, hogy Isten megajándékoz minket azzal a szeretettel, amire a gyermekünknek szüksége van. Ez a csoda, a japán csoda, a kánai csoda nálunk is megismételhető.

De hol vannak a karámoszlopaink? Az egyes oszlopoknak, karámoknak adjanak nevet, és beszélgessenek egymással ezekről a korlátokról vagy általában a hivatásukról! Ez a házi feladat.

Kisdedével Szűzanyánk, szent áldását adja ránk!

1991. június 25. kedd, esti előadás **Mindig szabadságot engedni?**

A karám olyan tágas, hogy a (kerítés) cölöpöket, oszlopokat még éppen láthatjuk. De fontos, hogy legyenek oszlopok, mégha tágas is a karám. Mi is mindig ott vagyunk a karámban a „lovacskával”, és szeretettel beszélgetünk és játszunk vele. Meleg kapcsolatban vagyunk vele. Mondtam Önöknek, hogy három parancsot kaptam az előjáróimtól. Ez az egyik, a „karámoszlopok és a kerítés”. A másik, hogy nincsen olyan fontos dolog, amit az előjáróimmal meg ne beszéljünk. A gyereknevelésben ez azt jelenti, hogy kevés rögzítés (kikötés, tiltás, parancs), és ezzel együtt állandó kapcsolattartás, odafigyelés. „Nem szeretnéd ezt tenni? Nem szeretnéd azt tenni? De szép lenne, ha ezt vagy azt tennéd...” Szóval mindig szabadságot hagyni a másíknak. Ha pedig a gyermek azt mondja, hogy „nem”, akkor nem. Ha kérdezzük őt, akkor tartsuk tiszteletben a válaszát. Persze van olyan eset is, amikor nem kéréssel, hanem felszólítással fordulunk hozzá. Ez más. De ilyen „parancs” kevés legyen. Normális körülmények között, és főleg ha érzik a szeretet és szabadság levegőjét maguk körül, bele fognak menni a kívánságainkba. Mi pedig a gyermekeinkébe. Tehát kell a szabadság is, de kellene rögzítések, el nem mozdítható cölöpök is.

Isten is így csinálja. Nagyon kevés olyan dolgot küld nekünk, amit nem kerülhetünk ki. Pl. a saját természetünket nem tudjuk kikerülni: ilyen vagyok. Vagy valami súlyos sérülést, betegséget sem tudok megkerülni, vagy más „sorscsapást”. Azt, hogy állandóan gyarlók vagyunk, és újra és újra bűnössé válunk, ezt sem tudjuk megkerülni. Egészen konkrét házastársunkat sem tudjuk megkerülni, de őt kiválaszthatjuk magunknak.

A szüleim összeházasodtak, és édesapám három év múlva a háborúba ment. Akkor néhányszor még hazajött szabadságra. Aztán fogságba esett, és hosszú éve-

kig nem szabadulhatott onnét. Három év házasság, és tizennégy év egymástól távol. Egyszer édesanyám azt mondta nekem: „Tudod, a fogságból egy másik férfi jött haza, nehéz élményekkel terhelt.”

Mivel állandóan változunk egy kicsit, így van ez minden házasságban is, és kölcsönösen így van. Nemcsak a serdülőkor az egyetlen lényeges változó korszak. Harminc év körül és negyven évesen újra jelentkezik hasonló. Kb. negyvenöt és hatvan között stabilak vagyunk, de akkor megint elindul valami. Hatvanöt és nyolcvan között megint stabilabb korszak jön. Tehát az egyik érési korszak követi a másikat. Sosem lehet tudni, hogy a társunk ezeket hogyan éli meg. Közben ő is változik. Egy változó társsal együtt lenni pedig igen nehéz feladat.

Egészen más az én helyzetem, mert mit csinálok én? (Ez most egy kis tréfa.) Ezután az esti beszélgetés után azt mondom: *Mindenkit szeretek, az egész világot.* Milyen jó érzés ez! Aztán bemegyek a szobámba. *Viszontlátásra!* Becsukom az ajtómat és egyedül vagyok. Nehéz ez? Ez nem nehéz. De Önök? Önöknek, kedves barátaim, állandóan a nyakukon van a szeretett társuk. Ha papnak vagy nővérnek mentek volna, most más lenne. De most házas emberek.

Érdeklődjenek a gyermekeik dolgai iránt

Tehát nagy legyen az érdeklődésük mindig az iránt, amit a gyermekeik csinálnak. Legyenek velük kapcsolatban, éreztessék állandóan, hogy figyelnek rájuk. Nyitottak vagyunk feléjük. Valóban ténylegesen érdeklődjenek. Egy gyerek bizony észreveszi, hogy érdeklődnek-e iránta vagy sem.

Egyszer a fiútáborban volt egy szép dolog. Aranyásók akartunk lenni, és nem ganajtúró bogarak. Az aranyásó a jót keresi mindenütt. A ganajtúró bogár mindenhol a szemetet, a piszkot kaparja elő. (A valódi bogár nem, csak itt szimbolikusan.) És akkor ezt gyakoroltuk. Mindenki kapott egy lapot, és aki akart, írt egy fiúnevet, az egyik társát, akiben a legtöbb szép vagy jó dolgot fedezett fel, vagy bármelyik társát, amelyiket akarta, és azt, hogy milyen jót lát benne. Aztán összesítettük, ki kapta a legtöbbet. Aki a legkevesebbet kapta, az nagyon gyenge ember volt. A társai közül senki nem írta az ő nevét, de én és a csoport vezetője írtunk neki egyet-egyét. Ez a gyermek minden jót csak magának akart, nem segített, kényelmes és önző volt.

Néhány fiú nekem is írt valamit. Ez nem volt a programban. Egyikőjük azt írta: Ha odamegyünk hozzá és kérdezzük valamit, akkor először mindig becsukja a könyvét, félreteszi, és azután ad feleletet. Naponta általában délutánonként kb. fél órai olvasásra tudtam időt szakítani magamnak.

Egy gyerek észleli azt, ha feléje fordulnak. Ennek megvannak a jelei. Ilyen jel volt, hogy becsuktam és félretettem a könyvem. Így egészen rövid időn belül elég sokat el lehet érni. Ha egy ember igazából felém fordul, akkor akár két perc is sok időt jelenthet a számára. Ellenben ami csak úgy félvállról vagy látszathoz megy, annak nincs sok értelme. Van a lelki megérintésnek egy bizonyos minősége egy-

más közt és a gyerekekkel. Ezt értem az „érzékelésben lenni a másikkal” kifejezés alatt. Így sok időt meg lehet takarítani, mert egy ilyenfajta találkozásnak hosszas az utóhatása.

Bécsben hosszabb időn keresztül tartottunk egy szemináriumot „Hit és nevelés” címmel. Ez azt jelenti, hogy a mi schönstatti pedagógiánkat fölajánlottuk nevelőknek. Ez évente két szombatot jelentett, két előadás, vita és szentmise szombat este. Most már nincs erre idő. A nevelők elmesélték, hogy a gyermekeknek manapság felfokozott igényük van arra, hogy meséljenek. Mert otthon senki sem hallgatja meg őket. Ez nem csak idő kérdése.

Egyszer nagyon mély találkozásom volt Kentenich atyával. Csak négy szót mondott. Ezzel valamiért köszönetet mondott, és ugyanakkor az én távolabbi munkámra vonatkozóan egy programot adott. De ő nagyon összeszedett személyiség volt. Az volt az ember érzése, hogy végtelen mélységből beszél, mindenféle pátosz nélkül. Ha vele voltunk együtt egy csoportban, ott mindig élet és elevenség uralkodott. Állandó érzékelésben volt velünk.

Nem összevissza játszani a gyerekekkel, hanem figyelni rá! Egy órát is elbolondozhatok, játszhatok vele igazi kapcsolat nélkül. Könnyű felületes kontaktusban lenni, anélkül, hogy lelkileg érintkeznek vele. A mai ember pedig nagyon felületes. Azt mondom, hogy egy mély találkozással rendkívül sok időt takarítunk meg.

Egy igazi egymásra figyelésből igazi kapcsolat születik, és egy-egy pillanatra ez olyan, hogy most csak te meg én vagyunk, és egészen egymásért vagyunk. Ha ezután szétválunk, ez az élmény továbbra is bennünk marad és hatni fog. Tartsanak eleven érzékelést a „lovacskával” a tágas karámban! Aztán lehet egy kis önbizalmuk is, mert ha jól akarjuk csinálni a gyermeknevelést, akkor jól is fog sikerülni. Ne legyünk túl önvádaskodók, önmarcangolók, mert az nem segít.

Mit csináljon az ember, ha a karámját nagyon szűknek érzi?

Ez egy hosszas harc. Jézus a kereszten ezt a karámot elfogadta, és ez fáj neki. A fájdalommentesség nem cél! Nagyon jól el lehet fogadni egy karámot, vagy egy határt, de az akkor is fájhat. A határ eltarthat életünk végéig és addig fájhat is. Kentenich atya így fogalmaz: Szűzanya, tégy engem egy állandó isteni mosolygás és emberi sírás gyermekévé! Ez így együtt lehetséges. Emberi sírás és isteni mosolygás. Ez így együtt szép. Az út, amelyen haladunk, görbe és sokszor nehéz. Megkeressük az Atyát mögötte és beszélünk Vele. Itt van pl. egy házaspár: nem tudnak egymásra találni, villámok csapkodnak közöttük. Ez így nekik sem jó. Ezért együtt odamennek a Szűzanyához és közösen elidőznek Nála a háziszentélyükben. Ez szép, ez az isteni mosolygás. A villámok pedig az emberi sírás.

Egy fiatalember, aki ifjú házas volt, egyszer azt mondta nekem: *A lehető leg-szebb dolgok közé tartozik, hogy tudjuk, a társunk szeretete egészen tart minket akkor is, ha ezt nem mindig érezzük, és nem mindig értjük meg egymást.*

A Mennyei Atya rám néz és én Őrá, és tudom, hogy szeret, de ezt nem mindig érzem. Jézus a keresztfán talán semmit sem érzett az Atya szeretetéből. Isten nézi a társamat is, és őt is szereti. Most pedig hagyom, hogy Isten magával vigyen a szeretetében és odavigyen a társamhoz. Hivatásom gyakorlása közben is megélhetem ezt: pl. mint orvos, vizitre megyek, és elképzelem, hogy Isten erre az éppen előttem fekvő betegre tekint és szereti őt. Nincs alkalmam arra, hogy minden ágynál hosszabb imádságot mondjak, de ha erre gondolok, ez akkor egy más hozzáállást és beállítottságot jelent.

A társam is ugyanezt csinálja. Ha a lelki egymásban levés egészen könnyen megy vagy menne, akkor nem lehetne megkülönböztetni, hogy amit érzünk, szeretet-e vagy önszeretet. Tisztázni kell, kit vagy mit szeretek! Az érzést, ami jó, szép és kellemes a szívemben, amikor a másik, egy kedves ember közelében vagyok, vagy a másikat, a másik embert? Kit szeretek? Ha a szeretetünk növekedni fog, akkor vele együtt jönnek a villámok is, mert akkor a másokra kell figyelnem és nem a magam kellemes érzéseire. Ha ez nem következik be, akkor a Jóisten elfeledkezett Önkörről. De még bekövetkezhet! A szeretetünk növekszik és egyre intenzívebbé válik. Ezért kapcsolja ki Isten néha az egymásban lelt természetes örömet. Ezért lehet az is, hogy ha velem beszélgetnek, akkor én jobban örülök, mint Önök egymásnak. Mert nálam Önök előtt nem húzta le Isten a rolót. Egy párnak meg kell tanulnia szeretni. Ez Isten szándéka. Ez azt jelenti, hogy a társammal való nehézségeimben ott látom Istent. A nehézségek mögött, a társam mögött. Panaszkozhatok is neki. Azt szabad. A Szentírásban is sokat panaszkodnak.

Egészen biztos vagyok abban, hogy közülünk sokaknak sikerült egy igent mondani.

De Önök úgy vélik, hogy a természetnek is együtt kell haladnia, és ez helytelen.

Schönstatt a kereszténység megélésének egy módja

Schönstatt egy mód, ahogyan ma élni lehet. Isten megmutatja minden korban újra meg újra (hogyan lehet élni). A kereszténység nem létezik elvontan, csak konkrétan. Máté közössége egészen más volt, mint Jánosé. Mindkettőjüknek megvolt az egészen sajátos, eredeti lelkiisége. Lukácsé megint más volt. Ismerik János nemzetségtábláját az Újszövetségben? Itt nem az ősök kutatásáról van szó, hanem ez egy irodalmi eszköz (műfaj). Ez azt jelenti, hogy Isten Jézus születését egy hosszúságú, szent történelmen keresztül készítette elő. Máténál Jézus nemzetségtáblája Ábrahámmal kezdődik. Jézus a beteljesítője és befejezése Izrael várakozásának és vágyakozásának. Lukácsnál ez a tábla Ádámval kezdődik. Szép ugye? Ez Lukács. Mit akar ezzel mondani? Jézus az egész emberiség várakozásának beteljesítője. Ezért kell Lukács evangéliumában az ellenséget is szeretni. János evangéliumában nincs szó az ellenség-szeretetről. Ott a testvéreket szeretjük. Egészen különböző az (evangéliumok) atmoszférája. Egy és ugyanaz az igazság, de egészen különbözőek

a módozatok az igazság befogadására és annak megélésére. Ezt nevezzük lelkiiségnek.

Tehát a Szentlélek az evangéliumok mindegyikében sajátos módon működik, és ezt látni nagyon szép. Ezt Isten megtartotta a korokon keresztül. Mindig új és új formája volt annak, hogyan lehet a keresztény életet alakítani és megélni. Például Szent Benedek, Szent Ferenc... Az egyház tele van különböző utakkal, hogy hogyan lehet a katolikus életet megélni. Így a mai időben is igaz ez, és ez egy érdekes jelenség. Egyre-másra születnek lelki mozgalmak és lüktető életükkel éltetik az egyházat. Ezeknek a lelkiismereti mozgalmaknak az a jellemzőjük, hogy sok ágazatuk van. Például nálunk, a schönstatti mozgalomban 20 féle ágazat is akad. Például papok, férfiak, betegek, fiúk, asszonyok, lányok, családok... stb. közössége. A mozgalom ágai, ágazatai ezek a csoportok. A sokféle kis közösség mint családtagok alkotják együtt a mozgalmat, mint egy nagy családot.

Tehát különböző feltörései, előtörései vannak a keresztény életnek. Ezek közül egy a Schönstatt-mozgalom. Mi itt családnapiak vagyunk. De legalább 20 féle különböző ágazata van a Schönstatt-mozgalomnak. Ezek közül az ágazatok közül a legfontosabb a családmozgalom, mert a családban, egy házban, egy otthonban az egész napot keresztényként lehet megélni.

A család számára járható és megtalált útról beszéljünk egymással mint házaspár, és mint család is. Hogyan legyünk keresztények? Mit tegyünk, mit teszünk? Legyen ennek átgondolására, megbeszélésére újra és újra időnk.

Házunk legyen az új Jeruzsálem egyik háza

Az előadások fontosak, tanulmányozni kell, de nem az olvasgatás és a tanulmányozgatás az útja Schönstatt építésének. Ez egy fontos anyag, de a valóságban másképpen van. Egy házat építünk, az új Jeruzsálem egy házát, ahol sokan lehetnek otthon, együtt velünk. Minél több ember számára kell utat építeni a mennyország felé. Különböző körök gyűlnek körénk, a családuink mint fényforrás köré: rokonok, barátok, munkatársak, szomszédok. Sok-sok ember, akikkel kapcsolatban vagyunk. Minden házaspárnak megvan a küldetése, kisugárzása, és más-más emberek vonzódnak az egyes házakhoz, családokhoz.

Pl. ismertem egy családot, egy házaspárt: ők úgy éltek, hogy náluk sok ember kapott vigaszt és erősödött meg. A házuk az irgalmasság háza volt. Egy másik házban diákok, egyetemisták találkoztak szívesen egymással és a családdal. Megint egy másik ház a plébánia lelke volt. A plébános mindig nyugodtan és a biztos segítség reményében fordulhatott hozzájuk, mert a házaspár mindig készségesen segített.

Akik hozzánk jönnek, lehessenek nálunk otthon, meríthessenek erőt. Így áttételesen az Atya szeretetét közvetítjük nekik. Nem minden házaspárnak ugyanaz a feladata. Azt kívánom, hogy alakítsuk ki a sajátos életmódunkat, mely a ható

körzetünkben másoknak esetleg útmutató lehet. A legfontosabb a személyesen és nem kirakatjellegűen megélt saját létünk, utunk. Így lehetünk hitelesek. Így azok az emberek, akik körülöttünk élnek, akikkel kapcsolatban vagyunk, valamennyire alakulhatnak a hatásunkra. Valamilyen módon befolyásolhatjuk őket, de néha ezek a kapcsolatok, érintések csak nagyon kicsik és rövid ideig tartanak.

Egyszer nagyon szép időszakot éltem meg. Törött hátgerinccel kórházban feküdtem. Egész egyenesen kellett feküdnöm. Ez akkor nekem nagyon szép volt, mert könnyű volt. Semmi felelősségem nem volt, csak feküdnöm kellett. Ezen a kórházi osztályon nagyon sokat kellett a személyzetnek dolgoznia. Alig fordult elő, hogy egy ápoló 30 másodpercnél többet volt a szobámban. Beadott egy injekciót, és máris kiment. Az volt az alapelvem, hogy mindent, amit adnak, megköszönök, és mindenkinek mondok egy személyes szót. Hát volt elég időm erre. Idővel kialakult egy kapcsolat. Minden alkalommal ott folytattam, ahol előzőleg abbahagytam, és tízszer 30 másodperc alatt egész sereg kapcsolódás jöhet létre. Egyszer aztán az ápoló azt mondta: *Ez itt olyan – a szobám –, mint a béke szigete.* Ha most sokat dolgozom és elfáradok, erre már nem vagyok képes, ilyen megtartó figyelemre és kapcsolatteremtésre. Nincs elég nyugalom. Nincs hozzá erőm és időm.

A személyes szavakhoz, figyelemhez nyugalomra van szükségünk, hogy erőnk legyen. Legelőször is a családukkal tudjunk sok szeretetkapcsolatot létrehozni. Figyelni a társunkra, a gyerekeinkre. Elsősorban egymást próbáljuk vezetni, aztán másokat, a házunk köré gyűlt embereket. Lelkileg hatunk rájuk az életünkkel, ahogy keresztényként élünk, és ezzel vezetjük őket is.

Keresztényként élünk: Istent látjuk a dolgok mögött, szeretünk, tanulunk szeretni. Ez a szeretet fájhat is. Ezt tudja minden schönstatti ember.

1991. június 26. szerda, 1. előadás **Meg kell tanulnunk megbocsátani**

Az egymással való találkozásainkban van egy fontos elem, és ez abban áll, hogy újra meg újra kezdünk egymással.

A foglalkozásunkban az a beállítottságunk, hogy nem szabad hibát elkövetnünk. Ez sok hivatásnál helyénvaló. Ha pl. egy orvos nem a megfelelő injekciót adja be, és a beteg meghal, nem mondhatja, hogy sajnálom. Vagy annak, hogy egy gyógyszerész rossz gyógyszert ad ki, egyszerűen nem szabad megtörténnie.

Ez a (családi) életben másként van. Ahol szeretetről van szó, ott a hiba magától értetődő dolog. A művészet abban áll, hogy hogyan bánunk a hibával. Akár a sajátunkéval, akár azzal, amit a társunkban tapasztalunk.

Nézzük először a mai magyar társadalmat. Magyarországon a kommunista uralom alatt egyszerű volt az élet. Voltak rosszak és jók. A rosszak a kommunisták voltak, a jók mi voltunk. Így a bűn világosan megkülönböztethető volt. A kommunisták nézőpontjából is egészen világos volt. Nekik mindig igazuk volt, a többiek-

nek pedig soha. Így a nép egységes volt. Megegyeztünk abban, hogy mi ártatlanok vagyunk, vagy pedig ártatlanul gyanúsítanak bennünket.

Most azonban valami egészen érdekeset figyelhetünk meg. Megszabadultunk a kommunista uralomtól, és elkezdjük bántani egymást. A különböző csoportosulások egymás ellen támadnak, rossz szándékkal vannak egymás iránt. A társadalmunk most válik normálissá. Most tanulunk meg egymásnak megbocsátani, könyörületességet tanulunk. Isten az embert a saját képmására alkotta, és ez az Isten könyörületes. Ezért az Isten képmására teremtett ember szintén könyörületes. A mi társadalmunkban ennek most kell elkezdődnie. Ha ezt nem tanuljuk meg, akkor nagyon nehéz dolgunk lesz, akkor az életünket kölcsönösen pokollá tesszük, akkor Magyarország a sértett és beteggé vált emberek országa lesz. Olyan emberek országa, akik attól szenvednek, hogy igazságtalanul támadják őket.

Az egyházban is ugyanez a problémánk. Korábban a szerepek világosan elkülönültek. Az állam lényegében elnyomta az egyházat, az egyház ártatlan volt és egységes az állammal szemben. Nem mindig és mindenütt, de általában igen. Alighogy megszűnt az állam nyomása, az egyházban elkezdik egymást piszkálni, támadni. Vannak olyan csoportok, akik szemrehányást tesznek a püspököknek, hogy nagyon szimpatizáltak az állammal... Ez azt jelenti, hogy az egyházban is egy egészen új szemléletnek kell megszületnie, a megbocsátás szellemének. Ez nem egy javítgatási folyamat, hanem arról van szó, hogy a kereszténységet újra értelmezzük, hogy az embereket újra megértsük.

A „fájdalmas anya”

Az ember nem abszolút létező, Istentől kapja saját magát. Ezt pedig akkor éljük át, ha bűnösök vagyunk. Aki bűnös, az nem tudja saját magát meggyógyítani. Megbocsátást kell elfogadnia. Ott, ahol bűn van, ott a léleknek hiányzik valami. Megtehetjük, hogy ezt a hiányt pótoljuk valamivel (pl.: leihatjuk magunkat). Ekkor néhány percre vagy órára nagynak és hatalmasnak éli meg magát az ember. A gyengeség érzését elfedhetjük azzal, hogy magabiztosan viselkedünk; de beleszerethetünk a „fájdalmas anya” szerepébe is. „Ó, emberek, nézzétek mennyire szenvedek!” Az ilyesmi a legjobb körökben is előfordul. Egyszer csak azt tapasztaljuk, hogy ott ül köztünk egy ilyen fájdalmas anya, és mindenkinek együtt kell éreznie vele. Ha különösen rafinált, akkor mindezt gyengéd utalásokkal adja a tudtunkra: „Hát én nem tudok erről beszélni, de nem mindig minden egyenes.” Mindenki „au”-t mond, és csodálkozik. Tényleg egy fájdalmas anya van köztünk. A pszichológiában ezt kompenzációnak mondjuk.

Vannak olyan házastársak is, akik a gyengét és a gyámoltalant játsszák, és a másinak meg kell őt vigasztalnia, és csodálkoznia kell, hogy a szenvedések milyen tengernyi áradata van körülötte. A közösség számára létezik egy jó eszköz, hogy az

ilyen embereket meggyógyítsa. Hagyja őket ülni ott, ahol ülnek. (Nem foglalkoznak vele.) Adj Uram örök nyugodalmat neki! Minden jót kívánok!

A bűneinket vigyük Istenhez!

Egy kicsit komolyabb a dolog, ha ilyen viselkedési formákat saját magunkon is észreveszünk. Szenvedünk saját gyengeségünk, bűnösségünk miatt. A megoldás: *elfogadjuk magunkat úgy, ahogy vagyunk*. Mert Isten jó. Ránk néz és örül nekünk. Visszamarad egy kis mélabú, mert sok alkalmat elszalasztottunk. De létrejön egy nagy öröm is: Isten elfogad engem úgy, ahogy vagyok. A megbocsátás ott kezdődik, hogy saját magunknak megbocsátunk. Nem szabad saját magunknak mindig túl magasra tenni a mércét, hanem azt mondjuk, ilyenek vagyunk. Ugyanakkor azt is meglátjuk, hogy Isten hogyan tekint reánk (megbocsátó szeretettel). Alámerítkezünk Krisztus vérében. Meghalt értünk és ezzel helyreállt a jó viszonyunk Istennel, Krisztus által. Krisztus a házasság szentségében közöttünk lakik, ezért Isten megbocsátási készsége nem ismer határokat. És a Szűzanya úgy tesz, mint a Jóisten: irgalmasan tekint ránk.

Nem akarják néha a társkapcsolatukban megkeresni a hibákat? Ezekkel odaülni a szentélybe, meghallgatva a Szűzanya hívását: *Gyertek hozzám!* Ekkor nem lesz szükségük kompenzációra (pótlékokra). Ha háziszentélyünkben a Szűzanyának megmutatjuk a bűnösségünket, gyöngeségünket, akkor a szívünk mélyén létrejön az az érzés, hogy engem elfogadnak.

Először tehát elfogadom saját magamat, irgalmasan szemlélem magamat, azért, mert Isten is könyörületesen néz rám, és a Szűzanya is, aki az Ő eszköze. Ne kínozzák saját magukat, ne tegyenek szemrehányásokat (maguknak, egymásnak), mert ez egyszerűen rossz. Helytelen kézenállva járni, mert hosszú távon fejfájást kapunk, mert túl sok vér szökik az agyunkba. Nem teszünk saját magunknak szemrehányásokat: *Ó, ha ezt megtettem volna!* (Nem így kellett volna viselkednem!), hanem vesszük a konkrét bűnt, hibát, gyengeséget és odavisszük az irgalmas Istenhez, Jézushoz vagy a Szűzanyához. Ők szeretik egymást. A Szentlélek egyszer így, másszor úgy vezet minket. Odavisszük a bűnösség élményeit Istennek és azt mondjuk: *Nézd, ilyen vagyok!* És Isten mosolyog. A mosolygás azt jelenti, hogy felmentenek egy szigorú kötelesség alól. Isten ránk mosolyog.

És ekkor magától jön belőlünk a kívánság, hogy megváltozzunk. Ezt követjük is, amennyire csak lehet. Azonban a bűnösség következő élménye biztosan eljön.

A természet bűnössége

Van a saját életünkben a bűnösség élményének egy olyan módja, amit normális körülmények között nagyon nehezen ismerünk föl. Kantenich atya ezt a természet bűnösségének nevezi, vagyis a személyes bűn. Az áteredő bűn következtében általában bűnösnek érezzük magunkat. Ez különösen az érzékeny lelkű embereknél van így. Pl. ha a társaságban valakinek lefutott a harisnyáján egy szem és mások ezt észreveszik, akkor az illető bűnösnek érzi magát. Miért? Hiszen ez igazán nem bűn! De mégis bűnösnek, hibásnak érezzük magunkat. Másik példa: egy munkatársamat velem szemben előnyben részesítenek. Lehet, hogy valamit tényleg jobban tud, és mégis bűnösnek érezzük magunkat. Miért? Itt azt is mondhatjuk, gyengeség. Tehát nem a bűn személyes értelméről van itt szó, hanem gyengeségről. De lélektanilag bűnnek éljük meg.

Vizsgálják meg, hogy hol van ilyen gyöngeség-élményük! Talán nem vagyok elég magas, vagy túl magas vagyok, vagy túl nagy az orrom. Senki nem tudja ezt, de mégis szenvedek e miatt az orr miatt. Ez nem tréfa. Vannak egészen furcsa dolgok, ami miatt rossz lelkiismeretünk lehet. Ha pedig valakinek elmondjuk, akkor nevet rajta. Kantenich atya nem nevetett, amikor valaki az orrával fordult hozzá. Azt mondta, hogy tíz évre volt szükség, amíg megbirkóztak ezzel a problémával. Hol van az én életemben ilyen gyengeség, bűnösség-élmény?

És most mi, ketten, ide csöppentünk, ebbe a társaságba. Mi ketten, a szent házaspárok társaságába, és azt gondoljuk: *Mit keresünk mi itt, mi vagyunk az utolsók itt...* Nem látunk bele a többiekbe, csak kívülről látjuk őket, és kívülről sok minden jól néz ki.

Mit teszünk a gyöngeség és a bűnösség élményével? Ez egy igazi munka, nem játék! Az ilyen élményeket megnevezem és odaviszem a Szűzanyának: *Ilyen vagyok.*

Kantenich atya egy képet használ erre: a lélek olyan, mint egy tó, és ez a tó be van fagyva. A jégréteg alatt úszkálnak a halak. Ezek a halak a megemésztetlen benyomások. Ezek mindent összekevernek, idegessé, ingerlékennyé tesznek. Megjártsszuk magunkat, felveszünk egy szerepet. Nyugtatóra van szükségünk.

Ki kell fognunk a halakat, de ez nehéz, mert azok simák (kicsúsznak a kezünk-ből). Megfogjuk őket és odavisszük a Szűzanyához, hagyjuk, hogy Isten megnézze azokat.

Ez elég kemény munka, de szép. A kiképzésünk alatt mi, schönstatti atyák, negyed évig gyakoroltuk ezt. Megírtuk az életünk regényét. Megkerestük a halacskákat és elvittük őket a Jóistennek. Ezt Önöknek nem így kell megtenniük, de ha valami ilyesmi előkerül, akkor ne térjenek ki előle. Ne kerüljék ki azzal, hogy színházat játszanak, vagy nagy-nagy szomorúságba süllyednek, hanem mondják azt: *Ilyen vagyok.* A Szűzanya pedig azt válaszolja: *Gyere, én újra elfogadlak téged, Isten jó.*

Ez nekünk, magyaroknak, nagyon fontos. Nekünk, magyaroknak, mély érzelmevilágunk van, mert amikor Isten a szíveket osztotta ki, akkor a magyarok kétszer álltak sorba. De ha ez a szív sebzett, ha saját magát visszautasítja, akkor olyan a magyar, mint egy összecukott zsebke: szép és értékes, de lebévult és leblokkolt. Ha a magyar az irgalmas Atyát megtalálja, akkor szabaddá válik, tud szeretni, a világot meg tudja mozgatni. Mindig van egy kis szomorúság – „szomorú a szívem, jaj, de fáj” –, de ez természetes és jó. De nem maradunk ebben a szomorúságban, hanem úgy, ahogy vagyunk, olyan szomorúan, bemelegyünk a szentélybe.

Egy kis tréfás történet: A Jóisten a földre szállt és meg akarta nézni, hogy milyenek az emberek. A németeknek nem volt sok idejük a számára. Egyesek egy gyárat építettek, a többiek a következő háborút készítették elő, és majdnem elfogták, mint kémeket.

Az osztrákok meghívták Őt egy kis kocsmába. A Jóisten továbbment kelet felé. Találkozott egy emberrel, aki egy kidőlt fatörzsön ült és sírt. Ez szíven ütötte a Jóistent, és azt kérdezte tőle: *Miért sírsz?* Az azt válaszolta: *Mert magyar vagyok.* Akkor a Jóisten azt válaszolta: *Ezen nem lehet segíteni.* És Ő is vele sírt, és ez igazán szép volt.

Nem is tudjuk elképzelni, hogy a mai világban, a számok és a gépek, a bankok és a számítógépek világában milyen fontos az, hogy legyenek olyanok is, akik sírni tudnak. Lehet, hogy azért sírok, mert sajnálom saját magamat, és sírhatok azért is, mert a mások szenvedésében részt veszek. A második: a mások szenvedésében való részvétel a mi hivatásunk. Az első megakadályozza a másodikat. A szeretetem ereje vagy magamra irányul, vagy mások felé fordul. Ezért csak az tud igazán szeretni, aki Isten irgalmasságát megtapasztalja.

Vigyük egymáshoz a „halainkat”

De van itt egy probléma: ha csak elképzelem, hogy Isten megbocsát nekem, akkor nem veszek észre semmit. Akkor nem élek át eleget. Ezért nagyon szép, ha van egy olyan ember, akinek elmondhatom a bűneimet, bajaimat, és aki erre azt mondja: *Most megint minden rendben van.* Itt van a gyónás lélektani jelentősége, és itt rejlik a társkapcsolatunk jelentősége is. Nem kell minden halat a társunkhoz vinni – minden régi bűnünket –, de a mindennapi életben van egy nagyon szép folyamat, és ez a bocsánatkérés és a megbocsátás. Újra meg újra bűnösök leszünk egymás előtt, vagy bűnösöknek érezzük magunkat egymás előtt. Itt is megvan a természet bűnössége. Lehet például egy olyan érzésem is, hogy nem teszek eleget a társamért. Lehet, hogy ez nem igaz, de én úgy érzem. Ekkor keresünk magunknak egy alkalmas időt, amikor egymásért vagyunk, és azt mondjuk a társunknak: *Akarok neked mondani valamit.* És ahogyan ezt mondjuk, ő ebből észreveszi, hogy milyen fontos az, amit el akarunk mondani. Akkor elmondjuk neki: *Te, ezt meg ezt sajnálom.* A társunk ekkor nem azt mondja, hogy nincs semmi baj, mert az

nem segít. Hanem azt mondja: *Most újból minden rendben van.* A bűnt nem lehet megszüntetni azzal, hogy lekicsinyeljük, hanem a bűnt csak megbocsátással lehet megszüntetni. Nagyon fontos, hogy ezt megtanuljuk. Ezt meg lehet tanulni! Ha pedig megtanultuk, az szép.

Nem azért bocsátunk meg egymásnak, mert ezután mindig jók leszünk, hanem úgy bocsátunk meg egymásnak, hogy legközelebb újból meg fogunk bocsátani. Ez egy sajátos minőséget ad a szeretetünknek, mert azok a dolgok, amik a társamnak igazán fájnak, azok újból előjönnek, mert ezek a jellemünkben gyökereznek. Ez egyszerűen ahhoz tartozik, hogy egymást elfogadjuk, akkor is, ott is, ahol a másik fájdalmat okoz nekünk. Ezt megterhelhetőségnek nevezzük. Vannak emberek, akik nem sokat bírnak ki.

Egyszer egy plébánosnál voltam. Kedves ember volt. Amikor fölment a lépcsőn, megizzadt, elkezdett félni, hogy megfázik és tüdőgyulladást kap. Ez mindig így ment. Azért lett ilyen, mert volt egy rokon házvezetőnője, aki elkényeztette. Olyan kedves asszony volt: „*Ó, Tilmann atya, tessék még venni és enni, olyan finom.*” És én válaszoltam: „*Ó, Rózsáné, már nem lehetséges.*” De a plébános nem volt erre képes, ő mindig engedett, vesztett. És így vált ilyené.

Láttam egyszer egy apát, akivel a 14 éves lánya szentelenül viselkedett. Elmesélte az apa: „Ezt és ezt vágta az arcomba.” Én válaszoltam: „Látjuk benne a sértett feleséget. Hol van a megsértett feleség?”

Barátaim! Az a célunk, hogy a szeretetünk terhelhető legyen. A megbocsátás akkor lesz igazán szép, ha a társunk ugyanazért a dologért már huszadszor kér bocsánatot. Ez az élet. *Gyere, barátom, minden jó lesz.* Nem a hibák kiküszöböléséről van szó, hanem a köztünk lévő szeretet új minőségéről. Ennek a minőségnek a neve: szeretetünk irgalmas. Ilyenek vagyunk mi, schönstattiak. A szeretetünk irgalmas. És világos, hogy nem maradhatok ugyanaz, miután a társam megbocsátott. Természetesen, különben egy disznó kutya lennék. Világos, hogy mindent megteszek, amit lehet, hogy jobb legyek. De azt is tudom, hogy nem fog mindig sikerülni, de azt is tudom, hogy olyan társam van, aki akkor majd újból elfogad. Ekkor megterhelhető lesz a szeretetünk. Ahol mások drámát látnak, az nekünk egy alkalom arra, hogy újból és mélyen egymásra találjunk.

Magyarországon van egy különös bor. A Zöld Veltelini. És itt mindenki tudja, hogy amikor megbocsátunk, akkor vesszük a Zöld Veltelini és megünnepeljük a kiengesztelődést. Ezt mindenki tudja. Mit csinálnak tehát a szegény magyarok? Megünneplik a kiengesztelődést. Lehetőséget kell találnunk arra, hogy a kiengesztelődést megünnepeljük. Mert az élet szép. Ekkor akár szívesen követünk el hibákat is, mert a kiengesztelődés oly nagyon szép. A kibékülést meg kell ünnepelnünk, ez nagyon fontos.

Tehát először beismerem: „*Ilyen vagyok, Édesem, ezt tettem, de nagyon sajnálom.*”

Másodszor a társam azt mondja: „*Igen, ez fájt.*”

Harmadszor (még mindig ő): „*De most megint minden jó.*”

Az egy nagyon mély találkozás a szeretetben, amikor bocsánatot kérünk, mert akkor nem saját magunkat keressük. (Hanem a Zöld Veltelinire gondolunk.) Általában ilyenkor önzetlenek vagyunk és nyitottak. Aki megbocsát, annak hatalma van fölöttünk. Ezért szép, hogy ő megbocsát nekünk. Az a megbocsátás jelentősége, hogy a szeretet új formáját találjuk meg és mélyebben összenövünk.

Házi feladat: Van-e valami, amiért bocsánatot kérhetnék?

Minden külön megokolás nélkül tulajdonképpen bűnös vagyok. Az emberi szív néha nagyon csalóka. Ha semmi bűnösöt nem találunk magunkban, akkor vagy szentek vagyunk, vagy az önismeretünknek még növekednie kell.

Gondolják meg, miért kérhetnek bocsánatot! Kíséreljék meg, hogy bocsánatot kérnek egymástól és megbocsátást ajándékoznak egymásnak! És akkor lehet egy kicsit ünnepelni.

Gyermekével Szűzanyánk szent áldását adja ránk. Ámen.

1991. június 26. szerda, 2. előadás A szerves növekedés lassú

Kentenich atya nagyon fontosnak tartotta azt, hogy mindaz, ami növekszik, szerves növekedés legyen. Azt mondta, hogy a szerves növekedés egy lassú folyamat. Egészen lassú folyamat. Ilyenek a magyarok. Azért szereti Önöket Kentenich atya. A magyaroknál minden egészen lassan növekszik. És ez jó. Hagyjunk magunknak időt. Ez arra is érvényes, amit éppen most mondtam. Nem kell most rögtön megtenniük, hogy egymást megajándékozzák a megbocsátással. Jó lesz még ma este is.

A művészet a magyarokkal való munkában abban áll: Megmondani nekik, hogy csináljanak (végre már) valamit, de hagyjanak is maguknak időt közben, hogy minden szervesen tudjon növekedni. Hogyha saját magukba tekintenek, érzik azt a helyet, ahol valamit szeretnének tenni. Érzik, hogy ez és ez most szép lenne. De a szív lustaságát, tehetetlenségét is érzik. Ez érdekes. Ezt a pontot (ahol valamit szeretnének tenni) meg kell egy magyarnak találnia. Ezt egy németnek is meg kell találnia, de másképpen. Önökik mindig azt a kérdést kell föltenni: *Elég érett már a dolog?* S ha nem, akkor még várunk, és ez fontos!

Amikor a vallásos életben teszünk valami olyat, ami még nem érett meg, az nem segít. Az rossz, az igazán nem jó. És ezért könnyen előfordulhat, hogyha egymással beszélgetünk valamiről, akkor egyikőjük azt mondja: *Ez még nem érett meg.* Vagy valaki azt mondja: *Ezt most meg kell tenni.* Ez érdekes. Nem szabad, hogy azt mondjuk: ez vagy az helytelen. Egyszerűen azt keressük, hogy mi a teendő.

De persze vannak objektív szempontok is. Hogyha a kisgyerekem beleesett egy mély gödörbe, akkor nem mondhatom, hogy még nem érett meg a helyzet, pár napig eltart nálam, amíg kész vagyok arra, hogy segítsék. Hogyha a társam előtt bűnössé váltam, fájdalmat okoztam neki, akkor az olyan, mint amikor a kisgyerekem a gödörbe zuhant.

Tehát nem kell, de szabad! Tessék csinálni, amit akarnak, de tenni, amit mondtam! Ez az igazi szabadság Schönstattban. Érzik, hogy azt szeretném, hogy a szívükre hallgassanak? De azt is, hogy ezt a szívet egy kicsit mozgásba hozzák. Csak meg kell különböztetniük, hogy milyen típusok. Ha gyors típusokhoz tartoznak, akkor inkább várjanak egy kicsit, ha viszont a lassúak típusába, akkor hagyják magukat egy kicsit mozgásba hozni.

A szeretetszövetség

Hogy lesz valakiből schönstatti? A Szűzanyával szeretetszövetséget köt. A Szűzanya munkatársakat keres. Családokat, akik dolgoznak vele együtt. Családokat, akik mint apostolok, rendelkezésre bocsátják magukat. Akiket használhat mások számára. Akiket eszközként használhat. Akiket a szeretete, az egymás iránti szeretet eszközeként használhat. Szeretnék erről egy kicsit beszélni, hogy érezzék, kivel is van dolguk (a Szűzanyával).

Ferencessé valaki egy fogadalom által lesz. Schönstatthoz tartozóvá valaki úgy válik, hogy megkötí a Szűzanyával a szeretetszövetséget. A szeretetszövetség nem kötelez minket a bűn terhe alatt. A (szerzetesi) fogadalom bűn terhe alatti elkötelezettség. Vagyis ha megkötöm a szeretetszövetséget a Szűzanyával, (csak) a nagyszívűség, a nagylelkűség kötelez engem.

Mi a szeretetszövetség tartalma? A Szűzanyának két dolgot ajándékozunk: a házasságunkon való munkálkodást és az alkalmankénti apostolkodást. És mit ajándékoz a Szűzanya? A szívét ajándékozta nekünk. Ez azt jelenti, hogy otthon vagyunk Nála. Az Ő szívében Jézusra találunk. Ez azt jelenti, hogy Krisztus a házasságunkban újjászületik. Minden házasságban ott él Krisztus a házasság szentségében. De különböző erősséggel él. Különböző vitalitással, elevenességgel. A Szűzanyával kötött szeretetszövetség gondoskodik arról, hogy őt (elevenen) észleljük. Ez azt jelenti, hogy összeköttetésben vagyunk vele és általa a Mennyei Atyával. Ez azt jelenti, hogy Isten jóságában élünk. Vagy (másképp kifejezve) Krisztus megváltoztatja az egymáshoz való viszonyunkat. Megérezzük, hogy a szeretet fájni tud. Az irántunk való szeretet Neki is fájt, amikor meghalt értünk. Így egy nagylelkűség jön létre az egymással való közvetlen kapcsolatban.

Vagy a Szűzanya apostolként használ minket. Tehát a szeretetszövetség háromszoros kegyelméről beszélünk: az első *az Isten szívében való otthonosság* kegyelme. A második: a *lelki átalakulás* kegyelme. A harmadik: *az apostoli küldetés* ke-

gyelme; hogy ott, ahol működünk, tevékenykedünk, a Szentlélek is jelen van. Tehát a Szűzanya munkatársakat keres.

Az apostolkodás előfeltétele a családi közösségünkben élő szeretet. Nem szabad, hogy az az érzésünk legyen, hogy ennek valami különlegesnek kell lennie. Az első, hogy mindent, amit teszek, több szeretettel végezzem. És ez elég is. Például ahol mint orvos, egy beteggel találkozom, ott belőlem a Szentlélek hasson. Ez az apostolkodás. Tehát ahol mint orvos, egy beteget vizsgálok, gondosabban dolgozom, nem veszem félvállról, nem veszem könnyedén. Mert a Szűzanyának a legjobb az, ami éppen jó, és ezt odaajándékozom Neki, mint áldozatot.

Az életünk egy állandó ajándékozás. Vagyis, hogy amennyire lehetséges, állandóan átugorjuk a saját árnyékunkat és annyira szeretünk, amennyire csak lehet.

Miért nem beszélek elsősorban az imádkozásról? Éppen azért, mert itt egy nagy tévedés lehetséges. Abban áll a melléfogás, ha felépítünk egy (vallásos) másik világot, a világ mellett. Ez a másik világ imádkozást jelent, templomot jelent, ez a világ húsvétot jelent és körmenetet; talán plébániát és a plébánián való tevékenykedést...

Fontos, hogy az egész életünk szeretetté váljon, és erről gondoskodik a Szűzanya, ha a háziszentélyben hozzánk jön. Ő először is az egészen normális életünkre tekint. Először is ezt az életet alakítjuk szeretetté és odaajándékozunk Neki. Tehát van otthon saját kis kegyelmi tőkének, amibe a Szűzanyának sok áldozatot ajándékozunk. Így válik a mindennapi életünk szeretetté. Pl. a mosogatás vagy a takarítás. A fáradtságot, vagy azt, hogy szívesebben csinálnék mást, de mégis megteszem, amit kell, legyen bármilyen apróság, ezeket a kicsi áldozatokat odaajándékozom Neki. És nem adhatok neki rosszul végzett munkát, kelleetlenül hozott áldozatot. A munkámban különös gonddal és figyelemmel állok helyt és a kapcsolataimban fokozott szeretettel és odafigyeléssel veszek részt.

Aki a Szűzanyával megkötötte a szeretetszövetséget, az így jobb emberré válik. Ez a döntő kérdés és nem az, hogy többet imádkozik-e, vagy gyakrabban megy-e templomba. De persze ha ezt is teszi, az nem baj. Aki a Szűzanyával megkötötte a szeretetszövetséget, az türelmesebb férj, odaadóbb feleség. Megkötjük a Szűzanyával a szeretetszövetséget, háziszentélyt létesítünk, és ezzel azt mondjuk: Szűzanya, gyere hozzánk, odaajándékozunk Neked imádságainkat és az áldozatainkat, ahogy ezt az első schönstatti tagok is tették. Mostantól kezdve Veled akarunk élni.

A lelki elkötelezettség lépcsőfokai

Most azt szeretném elmondani Önöknek, hogyan megy ez tovább. Vagyis egy kettős vonalat különböztetünk meg. Most egy kicsit más következik. Itt van a két sík, az egyik a szervezeti sík, a másik a lelki élet síkja. Most a szervezeti síkról beszélek.

Hogyha megkötjük a Szűzanyával a szeretetszövetséget, és a legtágabb értelemben csatlakozunk Schönstatthoz, akkor „(liga)munkatársak” leszünk. Mire kö-

telezi el magát egy munkatárs? Többé-kevésbé semmire. Mit szabad neki tennie? Mindent. Érzik az elvet? Ez megint a karámoszlopok kérdése. A lehető legkevesebbet kell felállítani, hogy sok szabadság legyen. Egy munkatárs elkötelezi magát egy normális keresztény életre és alkalmankénti apostolkodásra. Arra kötelezi el magát, hogyha lehetséges, olvassa az újságunkat és újra meg újra eljön családnapokra. Ott, ahol a karám oszlopai vannak, majdnem semmilyen elkötelezettsége sincs. De ahol a lélek növekedéséről van szó, ott a nevelési munkában azt mondtam, hogy a nevelő a gyermekkel legyen kapcsolatban. Ez fontos. Tehát újságot olvasni, családnapokra jönni.

Lehet, hogy valaki azt mondja, hogy többet akar. Igazi „tagja” szeretne lenni a mozgalomnak. Akkor elkötelezi magát a komoly életszentségre való törekvésre. És folyamatos, állandó apostolkodásra. Tulajdonképpen a legtöbben ezt már csinálják is.

De van az életszentségre törekvésnek egy különleges formája is, mégpedig a különleges jófeltételek szerint. Hogy van egy lelki napirendje, azaz pl. nemcsak alkalmanként imádkozik, hanem van egy szilárd rendszer. De ezt a lelki napirendet mindenki maga építi fel. Nem úgy, mint a kolostorokban a rendeknél, ahol a rend szabályzata határozta meg a lelki napirendet. És a kitaró apostolkodás a másik feltétel a szorosabb tagsághoz. De mit jelent ez az apostolkodás? A világ felé való küldetést. Azt is jelentheti, de az első apostolkodási területünk a saját családnak. A második apostolkodási területünk a hivatásunk. Nemcsak társadalmi hivatásra gondolok, hanem arra, hogy a nő feleség és anya, a férfi férj és apa. S ez fontos. És a hivatásunkban jók vagyunk és törekszünk a nagyobb teljességre, több szeretetre. És akkor jön egy nagy szabad lelkesültség és akkor kezdődik minden más apostolkodás is.

A modern ember mindent könnyen elfelejt. És a hangulatai nagyon változnak le-föl, föl-le. A feledékenység és a hangulatváltozások ellen van egy eszköz: írásos ellenőrzés, a leírt napirend. A legtöbb orvos felírja, hogy mit rendelt a betegjének. Nem elég az, hogy szereti a beteget és minden jót kíván neki, hanem ellenőrzésre is szükség van. Ha az orvos azt mondja, én őt és a betegségét a szívemen hordozom – ez lehet –, de az is lehet, hogy elfelejt valamit. Vagy a folytatólágosságot elveszíti. Ez lehetséges. Ezért csinál egy kórlapot és mindent felír. A sportban az edzéseknél is így csinálják. Így csinál egy modern menedzser is, amikor az idejét beosztja és a munkáit ellenőrzi.

Kentenich atya nagyon gyakorlatias ember volt és azt mondta, hogy a modern ember hangulatában nagy ingadozások vannak. Könnyen megfélekedezik valamiről, mert az élete nagyon mozgalmas. Ezért a lelki életben is ellenőrzésre van szükség.

A lelki napirend formai elkészítéséhez egy kis segítség: Főnt felírjuk a jófeltételt és minden nap ellenőrizzük, hogy megtartottuk-e. Oda felírjuk a lelki gyakorlatainkat. Pl. pontos felkelés, hideg zuhany, reggeli ima, asztali ima, betérés a háziszentélybe, rózsafüzér, szentmise, egy órán keresztül szentségimádás a templomban... Szóval azt tesszük, amit akarunk és ami szép és nem azt vesszük be a

napirendbe, amit kell. És este ellenőrizzük. Normális körülmények között egy lapot veszünk, de egy füzetkénk is lehet. Akkor egy egész évre megvan az ellenőrzésünk. Számomra ez nem lehetséges. Különben az év végére depresszióim lennének. Én egy lapot veszek, és minden hónapban újrakezdem.

Tehát nem öngigazolást keresünk a magunk számára, hanem a felelősenység és a hangulat hullámzásai ellen védjük magunkat.

Tehát (liga-) „munkatársak” és „tagok”. Ezeken kívül egy még szűkebb közösségnek két formája is létezik. Az egyik a „kötelék”. Ez egy rendezhez hasonló közösség. Itt vannak pl. a schönstatti atyák és a nővérek. A másik a „szövetség”, ami hasonló a szerzetesrendekhez, de sokkal nagyobb szabadsággal dolgozik. Ebben ugyanazok a kötelezettségek, mint a tagságnak, de az életszentségre törekvés egy szorosabb közösségben történik. A szövetségben a tagok havonta elmondják gyóntatójuknak, hogy lelki napirendjüket és jófeltételeiket mennyiben tartották meg és a csoportvezetőjüknek bejelentik, hogy a gyóntatójuknak beszámoltak. A kötelék egy olyan testület, ahol az emberek már egészen átadták magukat az apostolkodásnak. Jogi szabályozás is van, igazi előjárók... Persze a családok esetében ez másképp néz ki, mint a schönstatti atyáknál. A családnak megvan a saját joga. És nem létezik olyan jog, ami erősebb a család jogánál. Tehát csak a lelki életre vonatkozik az elkötelezettség.

Itt Ausztriában 15 éve dolgozunk. Vannak a Ligának munkatársai és vannak tagok. És van szövetség, ami most kezdődött, és van kötelék is, ami most nemrég kezdődött.

A szövetség, ill. a kötelék számára így hangzik a kérdés (amit Önök is feltehetnek most magukban): Az apostolkodás élethivatásunk-e? Szeretném-e az életemet Isten országáért felhasználni? Ezt egy család is megteheti. Persze ez nem olyan egyszerű. Arra is kell figyelniük, hogy a gyerekeket ne hagyják túlterhelniük.

Egészen könnyen lehetséges, hogy a liga munkatársi szerep gondolata nekem nem érdekes, mert a szívemben semmi sem kezd el mozgolódni, ha azt hallom, hogy alkalmankénti apostolkodás. És csak a szövetségbe szólító hívás érdekes nekem. Vannak emberek, akiknek az a belső beállítottságuk, hogy vagy egészen, vagy egyáltalán nem. Mi még nem tudunk szövetséget kezdeni Magyarországon, még egy kicsit kicsik vagyunk. De jönni fog. Biztos vagyok abban, hogy hamarosan. Ez nem annak a kérdése, hogy mi mit csinálunk, hanem az a kérdés, Isten mit tesz. Hogyha a Szűzanya azt mondja egy házaspárnak, hogy szükségem van rátok, kettőtökre, egy nagy családmozgalom felépítésénél, és mindkettőtökre egészen szükségem van, akkor ez lassan érdekessé válik a számukra. Ezt nem lehet csinálni, szervezni. Az nem elég. Belső hívás, indíttatás kell. Az én hivatásomban ez a legfontosabb rész, várni arra, hogy a Szűzanya mit csinál. Ez olyan, mint az orvosnál. Az orvos megteszi a magáét és vár, hogy az élet ereje megmozduljon. Ez olyan, mint a pedagógusnál, aki megteszi a magáét és vár.

A Jóistenre, a Szűzanyára várni kell. Néha könnyen megérezzük a működését. Saját magunknál is érezzük. Ennek nem az az ismérve, hogy milyen jók vagyunk, hanem hogy milyen erős a vágyódásunk. Milyen erős a vágyódásunk abba az irányba, ahol jobban akarunk vagy szeretnénk szeretni.

Itt Bécsben van egy család, ők a liga-tagsághoz tartoznak és semmit sem tesznek a kifelé való apostolkodásban, mert Isten egy egészen meghatározott feladatot adott nekik. Van egy erősen sérült gyermekük, és az ő ápolására, nevelésére napon-ta sok-sok időre van szükség. Ez az ő apostolkodásuk, ez az állandó áldozathozatal.

A mai világban szívesen gondolkoznak nagy számokban. Schönstattban, ha kitarító apostolkodásról beszélünk, akkor nem a nagy számokról, hanem a nagy szeretetről van szó.

Ma este beszélünk egy Brazíliából jövő atyával. Nem tudom pontosan, hogy 30, 40 vagy 50 országban létezik már Schönstatt-mozgalom. A mozgalom 20 féle ágazatában mind megvannak a lelki elkötelezettség lépcsőfokai (liga, szövetség, kötelék). S ha valaki egy új ágazatot akar létrehozni, azt is lehet. Minden lehetséges.

Schönstatt pszichológiájáról

Az egyik résztvevő kérdése: Azt szeretném kérdezni, hogy a pszichoterápiának ez az ága, amit Tilmann atya is használ, mennyire tagolódik bele a schönstatti mozgalomba? Mennyire használják családsegítő, gyógyító célra? Sérült, beteg családok, beteg emberek gyógyítására?

Tilmann atya: Nálunk a kiindulópont nem a beteg ember, hanem az egészséges ember, és az egészséges ember feladata mások számára. Egy egészséges életmódnak természetesen gyógyító hatása is van. Ha valaki kirándul, nem azért teszi, hogy egészséges legyen, hanem mert szép. De a kirándulásnak gyógyító kihatása is lehet. Ha valaki hegymászó, akkor általában nagyon egészséges, és a hegymászás segíti, hogy az is tudjon maradni. Ha valaki fest, nem azért fest, mert beteg, hanem hogy az érzéseinek és az életének kifejezést adjon. De a festés a terápiának egy útja, módja lehet.

Tehát mi nem a beteg embert tartjuk szem előtt. De minden ember bűnös, gyarló. Ez a természetünk sérültsége. Ezért az irgalmas Atyával való találkozásnak mindig megvan a lelkünkre kiható gyógyítása.

Hogyha a lélektani nézőpontból akarja az egész Schönstattot vizsgálni, akkor azt felelem, hogy Schönstatt nem kórház, hanem az olimpiára felkészítő edzőtábor. De sok egyes esetben szükség lehet arra, hogy gyógyítsunk. És a határok, mindegyik előtt lelki vonatkozásban, elmosódtak. Mi az, ami még a normális területhez tartozik, mi az, ami már kóros? Itt kritizálja Kentenich atya sokszor a pszichológusokat, pl. Freudot vagy Jungot. Azt mondja: ők megszerezték tapasztalataikat beteg emberek megfigyelésén keresztül, és amit a betegeknel észleltek, azt átvitték általában az emberekre. Írhatnánk-e az emberről könyvet úgy, hogy nem láttunk

még egyetlen egy embert sem, csak egy leírást, amit egy marslakó készített? És akkor, ha csak kórházakban vettük szemügyre az embereket és mondjuk 2000 ember vizsgálata után sok törvényszerűséget felismertünk, amelyek közül sok valóban meg is állja a helyét? Lehet, hogy írhatunk könyvet, de az emberről így kialakított kép egyoldalú, ha nem is helytelen.

Kentenich atya azzal az igénnyel lép föl, hogy ő a megfigyeléseit egészséges emberek körében folytatta. És itt egy probléma van. Ha egy egészséges embert úgy kezelek, ahogy egy beteget kell kezelni, akkor az valami más, mintha úgy bánok vele, ahogy egy egészséggel kell. Így tekintve a terápia, a gyógyítás csak mellesleg érdekel bennünket. Tehát ez nem feladatunk. Minket az egészséges emberek nevelése és fejlődése érdekel. És itt legalább annyi tennivaló van. Fekszik egy beteg az ágyban, felépült, felkel. És most mi lesz? Egész normális, egészséges ember. A kérdés, hogy mi lesz belőle, mi lesz vele?

Egy olyan ember fejlődése, aki egészséges, ez most nyugaton az egyik legfontosabb téma egy bizonyos területen. Mégpedig a gazdaság vezető személyiségeit illetően. Ott az egészséges emberrel kezdődik a nevelés, a munka. A fejlődés vége az új ember. Aki tud vezetni. Aki másokra erőt tud átvinni. Aki motiválni tud másokat. És aki esetleg millió márkát ér a kiképzés után. Itt nagyon sokat fektetnek be. A tanfolyamok, amelyeket végeznek, rendkívül drágák. Ott dolgoznék, ha a Jóisten az egyházban vagy a Schönstatt-mozgalomban nem akarna használni.

Schönstatt nem menedzseriskola, hanem valami egészen más. Olyan emberek nevelésének az iskolája, akik szeretnének megtanulni jobban szeretni. A mi szempontunk tehát nem az, hogy valamire képesek legyünk a természetes síkon, hanem hogy a szeretetben növekedjünk. Gondoskodunk arról, hogy a beteg ember egészségessé váljon, hogy az egészségesek erősebbek legyenek. Ott, ahol Isten közbeszól, az érintheti mind a két területet. Egy beteg, annak ellenére, hogy beteg marad, megtanulhat szeretni.

Szűzanya, lelkem, testem bajait Neked ajándékozom. Ez lehetséges.

1991. június 27. csütörtök, 1. előadás

A két következő előadásban ma néhány olyan személyes kérdéssel szeretnék foglalkozni, amik fölmerültek. Majd pedig arról beszélnék, hogy az Önök további munkája hogyan lenne a legjobb.

Hívjuk meg a Szűzanyát a házukba, aki vigyáz reánk

Mindig két oldalról szemléljük azt, amit itt Schönstattban befogadnak: főnről, a Jóisten oldaláról, és alulról, az emberi oldalról.

Először is nagy bizalom van bennünk a Jóisten iránt. Nemcsak abba vetjük a bizalmunkat, hogy a Jóisten néha belenyúl az életünkbe, hanem abba is, hogy az

egész életünk az Ő kezében van. Tehát van egy terve az életünkről és ezt a tervet meg is valósítja.

Kentenich atya mondja: „Tekintsük miattam az egész világtörténelmet: Isten csak azért küldi mindezt, hogy az én életervem megvalósítható legyen. Mi az én feladatam? Tudni, hogy Isten szeret engem és Őt viszonszeretni. És ha én Őt szeretem, akkor minden más rendben lesz. Ha az életervem énnem magamnak kellene elkészítenem, akkor én felhatalmaznám a Jóistent, hogy Ő tervezze el azt, Ő sokkal jobban ért hozzá, mint én. Ha döntenem kellene, és tudnám, hogy a Jóisten ezt el akarja venni, azonnal mindent a kezébe adnék. Ő apaként akar mutatkozni. Mi mondjuk Neki: *Ita Pater!* (Igen, Apa!) Neki adjuk felölünk nézve a jogot, hogy azt tegyen velünk, amit csak akar. Mi csak egyszerűen és szerényen szeretni akarjuk Őt. Ez a mi egyetlen szívügyünk. »Uram, Te tudod, hogy szeretnék szeretni.« Így leszünk életművészek és életmesterek.”

Az utolsó megjegyzés azt mondja nekünk, hogy a Jóistenhez fűződő belső kapcsolatból alakíthatjuk az életünket. Azt kívánom, hogy a családjaink szakítsanak időt arra, hogy egymással elmélkedjenek ezeken a dolgokon. Higgyék, hogy a Jóistennek terve van az életükkel. Nem kell félniük, ha közbe-közbe valami zűrzavar keletkezik. A Jóisten néha érezteti Önökkel azt is, hogy szereti Önöket. Ezt mindkettőjükkel teszi. Ha együtt éljük meg, hogy Isten szeret minket, ez az Ő külön ajándéka. Lehet, hogy ilyenkor szeretetünk megnyilvánulásai igen takarékosak, de ezek mégis egy mély, közös megtapasztalás jelei. Ezt szeretné a Szűzanya nekünk ajándékozni. amikor hozzánk jön a háziszentélybe. Ez tehát azt jelenti, hogy a mi rendszerünkben a kegyelemnek szerepe van.

Ha nem tudnám, hogy a Szűzanya itt elkezdett dolgozni, ha nem tudnám, hogy Önökkel törődik, akkor keresnék magamnak egy más alkalmasabb foglalkozást. A Szűzanya közvetlen munkája, működése nélkül ilyen kilátástalan esetekben, mint Önök, nem lenne reményem. Ez tréfásan hangzik, de komolyan gondolom, és ezért megígérem Önöknek, hogy a háziszentélyük fölszenteléséhez eljövök Önökhöz. De csak ha akarják.

Nekem ebben a viszonylatban van egy sajátos életerzésem. Ez először a fiúkkal való nyári táborozáson mutatkozott meg. 40-50 fiú számára tábor vezetni úgy, hogy ők belelkesüljenek, nem nagy művészet. Ez inkább képesség kérdése. De azt, hogy a fiúk elkezdenek életszentségre törekedni, azt így nem lehet elérni; hogy fölfedezzék a személyes hivatásukat az életükben; hogy bizalmuk legyen az őket szerető Istenben; hogy igent mondjanak saját magukra, amikor belső konfliktusaik vannak...

Ezért aztán a Szűzanyát meghívtuk a táborba. Esténként összejöttünk egy erre a célra előkészített helyre. Mindenki kapott egy cédulát, rajta volt a neve. Ráírták a felajánlásukat, aznapi nehézségeiket, és odaadták a papnak, vagyis nekem, és csönd volt. Ezt az ajándékot a Szűzanyának adtuk. Kb. a harmadik napon érezhető volt, hogy most már elég, a Szűzanya akar jönni...

Egyszer nagyon nehéz volt, három napon át esett az eső. Tartottunk egy tanácskozást arról, hogy mit jelenthet ez az állandó eső, ami miatt nem tudunk a (tábori) szentélybe menni. „Még nem hoztunk elég áldozatot, azért esik. Azért nem tudunk este ünnepelni.” Mindenki ezt gondolta. Elhatároztuk, hogy várunk még egy napot, és megerőltetjük magunkat. És egy jó nap lett, egy olyan nap, ahol igyekeztünk egymásért tenni valamit. Az egyik megcsinálta a másik helyett a munkát, vagy kellemetlen dolgokat is szívesen csináltak. De esett tovább. Este egy kicsit alábbhagyott, és abban a pillanatban, amikor a tábor szentélyét felszenteltük, kisütött a nap. Csak rövid időre, és újból esett. Ez jel volt. Ez olyan, mint a szeretetben a gyengeség. Nem fontos, miért csinálja a társunk, csak csinálja. Miért csinálod? Mert szeretlek. Isten gyakran csinál apróságokat, amelyek egészen egyszerűen csak szépek. Nem fontosat, hanem szépet, mert Ő szeret.

Amikor este a Szűzanya közöttünk volt a táborban, a táborvezetővel a tábor nyugalmáról gondoskodtunk. Minden sátorba beköszöntünk, beszélgettünk röviden, megmondtuk, meddig lehetnek még fent, persze parlamentárisan, de az ésszerűség határain belül. Én nem szeretem a fáradt tábort. A fáradt tábor agresszív és nem tud gondolkodni. Minden sátorban voltam jóéjszakát mondani, mert minden fiú kemény férfi a lelke mélyén, és gyerek is.

Hölgyeim, ezt fontos tudni. Ez a kemény férfi, az Ön társa is, egy gyerek. Jó ezt tudni, de ne mondjuk, ne beszéljünk róla.

A vezető atya a táborban mindig egy kicsit mindig anya is. Egyszer egy vakbélgyulladást két perc alatt meggyógyítottam. Aggódtam, mert egy évvel korábban volt egy tényleges, amit operálni kellett. (Kockázatba nem szabad belemenni. Azonnal kórházba kell vinni a komoly esetet.) Ebben az esetben a fiú kicsi volt, észrevehetően honvágya volt. Játszottam vele és nevtünk együtt. És akkor azt mondta: *Már nem fáj.*

Egy egészen sajátos érzés tudni, hogy itt van a Szűzanya a táborban és gondoskodik rólunk. Egyszerűen jobban érzi magát az ember.

Tehát hívják meg a Szűzanyát a családjukba. Akkor én is jobban érzem magam, kevesebbet aggódom Önökért, és kisebb lesz a gyomorfekélyem. Tehát gondoskodjanak egy szentélyről a házukban. Ez Tilmann atya egészségéhez egy hozzájárulás.

A Szűzanya képét helyezték el a lakásuk egy díszhelyén. Így az egy szentéllyé válik, ahol a kegykép kegyelmet közöl, szent családi életet alkot, és szent családot formál.

Amit Önöknek a nevelés területén mondtam, az lehetségessé válik a Szűzanya által. Elhelyezzük a Szűzanya képét, a törekvéseinkkel megajándékozuk őt, és Ő hozzánk jön, mint nevelő. Megajándékoz bennünket azzal, hogy sikerül. Ez nem mindig úgy megy, hogy mindent meg is értünk. Valószínű Kantenich atya sosem számított a koncentrációs táborra. De ez egy olyan időszak volt, amikor Isten egészen közel volt hozzá. Vegyék a Szűzanyát magukhoz a házukba, és tegyenek meg mindent, amit a neveléssel meg lehet tenni!

Még egyszer a beszélgetésről

Még valamit szeretnék mondani az egymással való beszélgetéssel kapcsolatban. Odafordulok a társamhoz és törekszem arra, hogy megértsem őt. A beszélgetésben a megértés a legfontosabb. Ha megvan az érzésük, hogy a társuk megérti Önöket, akkor ezt mondják is meg neki.

Hagyjanak időt egymásnak. Különböző utakon jutnak egymáshoz az emberek. Különböző útjai vannak a megértésnek. Egy böggő meg egy dob könnyen megértik egymást. Egy briliánskö meg egy tank nehezen értik meg egymást. Nem szabad abból kiindulni, hogy a kettejük megértési mechanizmusa ugyanolyan. Ez csak egyszerű, primitív dolgoknál van így. Például ha cipőt veszünk, akkor meg tudjuk értetni magunkat az eladóval, vagy ha vizsgázunk, meg tudjuk értetni magunkat a vizsgáztatóval. Ezek a kommunikáció primitív folyamatai.

Ha az orvos beteget vizsgál meg, az már nem ilyen primitív folyamat. Akkor szükség van arra a készségre és képességre, hogy a finom rezdüléseket is észrevegye. Természetesen itt is eljáráshoz mechanikus módon. Megmérem a vérnyomását, a hőmérsékletét stb. Aztán megnézem a táblázatomban, hogy milyen orvosságot kell adnom. De akkor nem vagyok jó orvos.

Ha a társamat akarom megérteni, akkor látnom kell, hogy milyen finom „zeneszerszámmal” van dolgom. Ne futkossanak összevissza a világban, keresve, hogy ki tudja Önöket megérteni. Ezt a 15 évesek csinálhatják: *Jaj! Olyan magányosnak érzem magam! Senki sem ért meg! Milyen nehéz az életem! A vágyódásom a meszeségbe árad! Nem, nem, nem Barátaim! Itt van a társam, és nem tudom megérteni őt?! Szűzanya, Te megérted. Add, hogy én is egy kicsit megértsem!*

Van itt egy fontos folyamat: Jelen lenni és befogadni. Kentenich atya nagyon sokszor mondta: *Ezt és ezt az embert befogadtam.* Ez érdekes munka, befogadni. Ha valakit magamba befogadok, akkor él bennem. Ami őt megindítja, mozgatja, az engem is megindít. Az ő gondolatai az enyéim is. Vannak emberek, akik ezt a természetüknél fogva tudják.

Én ezt nem tudom a természetemnél fogva. Az egyetemen egy szörnyű ember voltam. Vitatkoztam és általában győztem. Útközben volt egy pár hulla, és az igazság győzött; vagyis Én. A köreinkben nagyra tartottak, kicsit félték is tőlem. Valószínűleg nem szerettek.

Amikor pap lettem, tudtam, valami mást mond a beszélgetésről Kentenich atya, mint amit én csinálok. Aztán dolgozni kezdtem magamon. Föltettem magamban, hogy minden apró dologgal törődni fogok, ami a rám bízottakat érinti. Tízéves fiúkat tanítottam hittanra, amikor ezt megfogadtam. Aztán hozzám jött egy kisfiú az osztályból: *Tilman atya, nincs meg a dzsekim.* Teológiát tanultam. A világ értelméről gondolkodtam. Tudtam, hogy új világ van születőben. Hívatva vagyok ennek építésére. Tudtam, hogy Schönstattnak nagy küldetése van. És akkor jön ez a gyerek, hogy nincs meg a dzsekije. (Mi közöm van hozzá?!) De éppen ez volt az én

különleges jófélételem. És akkor mi, ketten, végiggondoltuk, hogy hol lehet a dzsekije. Egész értelmi képességemet mozgásba hoztam. Hol lehet a dzseki? Igazán nehéz munka volt. Nem találtuk meg. Tényleg szomorú voltam. Még ma is látom a fiút magam előtt. Három nappal később ismét hittanóra volt. Az óra elején a fiú ki-jött hozzám: Tilmann atya, megvan a dzseki. És akkor mindketten nagyon örültünk.

Kentenich atya azt mondta: *Kezdetről fogva a rámbízottak minden tyúkszemével törődtem.*

A Mária-nővéreknél ünnepélyes beöltözés volt, és ott volt az egyik nővérjelölt édesapja, egy egyszerű parasztember. Kentenich atya köszöntötte a szülőket. Ezt a parasztembert is. Gyorsan felébredt a parasztemberben a bizalom Kentenich atya iránt, és mondta, nem volt könnyű eljönnie otthonról, mert a tehénnek most kell borjaznia. Sokkal később Kentenich atya néhány atyával úton volt. Az egyik azt mondta: itt van a közelben ennek a nővérnek az otthona. Kentenich atya mondta: menjenek be oda. A parasztember zavarba jött, hogy ilyen előkelő vendégei jöttek. Kentenich atya első kérdése volt: mi lett a tehénnel?

Az egészen kis dolgok iránti érdeklődés jelenti a beszélgetést. Érdekelnek az egészen apró dolgok. Ezek az érintkezés formái. Vannak emberek, akiknek arra van szükségük, hogy egészen közvetlenül szóljanak hozzájuk. Vannak, akik ezt egyáltalán nem szeretik. Ők az egész halk, gyengéd, távolról való megérintést szeretik. Ha nekik mélyen a szemükbe néz az ember és azt mondja: *Igazán nagyon szeretlek, nagyon szép vagy!* Ettől minden bajuk lesz. Mások viszont éppen erre a személyes kapcsolatra vágyanak.

Milyen a mi kapcsolatunk? Mikor érzem magam legközelebb a társamhoz? Ez különböző. Az egyik azt szereti, ha mondjuk neki: *Szeretlek.* A másik talán csak annyit akar: *Köszönöm!* – és a szív mélységében boldog.

Mikor vagyunk közel egymáshoz? Mikor érzem a legerősebben a közelségedet? Sok szóval vagy szó nélkül? Ezt tudnunk kell és ki kell mondanunk egymásnak. Mikor érzem a közelségedet?

A feleségem az én királynőm

Adott esetben fontos lehet, hogy a férj a nyilvánosság előtt megdicsérje a feleségét. Vannak férfiak, akik más asszonyok előtt szellemesek, elevenek és túláradnak az udvariasságtól; az évszázad nagy széptevői. A saját feleségükkel meg úgy bánnak, mint egy cselédlánnyal.

Amikor a feleségemmel együtt belépünk egy helyiségbe, ahol több asszony is van, gondoskodom arról, hogy mindenki észrevegye, hogy a számomra csak egy királynő van. Erről gondoskodom. A többiek pedig a „szolgálók”. Barátaim, ez fontos! Önök házasodtak meg, nem én! Önöknek van királynőjük. De nekem is van. Kedves férfiak! Én beszéltem már a királynőről. Gondoskodjanak arról, hogy az Önök királynője is legyen olyan ismert, mint az enyém. Gondoskodjanak róla,

ahogy én gondoskodom az enyémről. Mondhatják persze, hogy *én is a Szűzanyát választom királynőmnek*. De Önöknek ezt nem szabad, mert a házasság szentség. A házas embernek az első királynője a felesége. Pont. És ez a királynő Mária képmása az életben. Amikor pedig a Szűzanya áldozatot akar tőlem, ez a kis Mária (a feleség) meg fogja mondani, hogy mi legyen az. Nehéz az élet a házasságban. Ha tudtuk volna, inkább papok leszünk.

Itt van még a finom figyelmesség. Tisztelem a feleségemet, amikor figyelmes vagyok iránta, amikor meghallom a szavát; amikor mond valamit, és azt komolyan veszem, vagy megkérdem a véleményét. Észrevehetővé teszem, hogy számomra ez az asszony fontos. A tiszteletnek és a nagyrabecsülésnek ez a jele fontos lehet.

1991. június 27. csütörtök, 2. előadás

Még egy megjegyzést szeretnék tenni, ami Schönstatt egészét illeti. Észreveték, hogy vannak szentélyek, ahol néhány száz ember összejön, és nagy tűzijátékot rendeznek?

A zarándokmozgalom

Schönstatt nagyon sokrétű. Mi Schönstattot a családmozgalmon keresztül ismertük meg. A Szűzanya apostolokat keres magának és családokat nevel. Természetesen van Schönstattnak más megjelenési formája is. Pl. Budapesten kiállhatnék az utcára és hívhatnám az embereket: *„Gyertek, elzarándokolunk Schönstattba. Itt lehet feliratkozni. Ez egy hely Németországban.”* Aztán beszállunk a buszba és elmegyünk Schönstattba. Ez lehetséges és jó. Sokszor tesszük ezt Ausztriában is, és miért ne? Ott (Schönstattban) a Szűzanyának egy kegyhelye van. Ezért nemcsak a liga munkatársairól és tagjairól beszélünk, hanem a zarándokmozgalomról is. Az emberek elzarándokolnak egy schönstatti szentélyhez. Ott a Szűzanyával találkozhatnak, esetleg a Szűzanya képét magukkal viszik, és így hívő módon kapcsolatban maradnak a Szűzanyával. Ebbe a nagy zarándokmozgalomba mindenki beletartozik, aki elzarándokol egy kegyhelyre.

A megoldott problémáink mások számára segítségek lehetnek

Még szeretnék a családi hét befejezéséhez néhány gondolatot mondani.

Egyszer néztem egy magasfeszültségű távvezetékét. Ez az élményem volt (tréfásan): A vezeték fölfelé futott, és akkor azt gondoltam, hogy most végre odaért és fönt van (a tartóoszlopon). De a vezeték aztán újra lefelé fordult és elsomorodtam: Hova megy a vezeték, ha lefelé megy? Beleesik a vízbe! Közlekedési akadályt fog okozni! Komoly probléma lesz! De aztán lassan megint felfelé kezdett a vezeték ívelni. De jó – örültem –, most újra felemelkedik!

Így dolgozunk mi. Ez itt a családnapok vége. Fent vagyunk a tartóoszlopon, a vezetőék legmagasabb pontja. Utána meg megy lefelé. Nem marad ott fenn, megy lefelé, de aztán újra felfelé. Ezért tartunk évente családnapokat.

De ez nem minden. Biztos vagyok benne, hogy Önök megtalálják az utat arra, hogy valami hasznosat csináljanak, hogy elkezdjék együtt földolgozni a család világát.

Mit gondolunk mi a házasságról és a családról? Mik a fontos dolgok? És akkor a mi életünkben egy kis könyv jön össze. Könyvet írunk a társas életről, a gyerekekkel való életről, a családban való ünneplésről, hogyan veszekszünk és békülünk ki...

A fontos az, hogy rendszeresen kettesben beszéljünk egymással. Ennek alapvetően két útja van: vagy egymásra nézünk, beszélünk egymással, egymásról, magunkról..., vagy együtt egy irányba nézünk. Visszanézünk együtt az itt töltött családi hétre. Mi volt szép ezen a héten? Milyen feladatokat kaptunk? Milyen színik lesz a függőyeinknek? Hogyan alakítjuk a vasárnapot?

Akkor is, ha egy feladatot oldunk meg kettesben, létrejön a lelkeink egyfajta érintkezése. Közös feladatunk van, és jól esik együtt megoldani ezeket. Ez típuskérdése is. Vannak olyan típusok, akik szívesebben néznek egymás szemébe, szívközösséget képeznek, és vannak olyanok, akik a másikkal szívesebben néznek egy irányba, feladatközösséget keresnek. Ez igazi szeretet. Ez azt jelenti, hogy egy feladatközösségben is meg van a készség, hogy meghaljunk a másikért. A sziklamászó társak között is az egyik kockáztatja az életét a másikért. Egy sziklamászó nem mondja a társának: Barátom, szeretlek! De természetesen mindent megtesz érte, ami szükséges. Amikor fáj valami, hát fáj. A szeretet fájhat. A társam fájhat, természetesen, de erről nem beszélünk. Ez a helyzet. Mi, ketten, szeretjük egymást. És ez vagy az fájhat. Ez igazi szeretet, de nem mondjuk, hogy szeretlek. Érdekes ugye?

Tehát a szeretet létezik, mint feladatközösség, és létezik, mint szívközösség. Vannak, akik mindkettőt szívesen megélik. Ezek boldog emberek, mert mind nőies, mind férfias sajátosságokat hordoznak. De ezek különbözők. Fontos tudni, hogy hol találunk egymásra, hol vagyunk közel egymáshoz. Erről egy kicsit el is lehet beszélgetni. Beszéljünk az együtt eltöltött családi hétről! Tanulmányozzuk a házastársi utunkat! Alapítsunk egy magánegyetemet!

Később jönnek emberek hozzánk, és mi a tudásunkból, a tapasztalatainkból, képességeinkből továbbadunk nekik. Amit Ottavio atya* Brazíliában, azt mi otthon csináljuk. Fiatalokat hívunk meg és utat mutatunk nekik a társakapcsolathoz. Megmutatjuk a mi utunkat. De nem saját magunkról beszélünk. (Mi azt tesszük, mi ezt tesszük, mi szentek vagyunk, mert mi így élünk...) Ez nem nagyon szép. Azt kell mondani: ez így jó, az úgy jó, ez veszélyes, ez fáj... Beszélünk a szeretet és a szex, a szeretet és a házasság, a szeretet és a család összefüggéseiről. És meglátják, újra

* Ottavio, brazil Schönstatt-anya azokban a hetekben éppen Bécsben tartózkodott; egy este meglátogatta a családokat és mesélt a családokkal folytatott munkájáról.

el fognak jönni, biztos vagyok benne. A jövő házaspárjainak jövődó tanítói ezek a házaspárok lesznek. Ez az első.

A második: Mi vagyunk az eljövendő tanítók. Ez a mi házunk, ezek a gyermekeink, és ez a schönstatti családmozgalom. De akkor gondoskodni kell arról is, hogy erre a munkára felkészüljünk.

Két dolgot kell tudnunk. A dologban, a munkában való jártasságot, valamint a közlés folyamatát. Van itt egy sajátos schönstatti utunk, és ezt meg lehet tanulni. Ez a jövő számára egy program. Jó lenne, ha azok, akik ilyen irányban belső ösztönzést éreznek, elgondolkoznának ezen. Pár évig el fog tartani, amíg konkrét alakot ölt. De szép munka lesz, amit majd együtt csinálnak. Fontos látni, hogy nem csak saját magunk számára dolgozunk, mert minden probléma, amit mi ketten megoldunk, az mások számára segítség lesz.

Képzeld el, hogy mi itt most mindannyian megnevezzük az étellel kapcsolatos legfontosabb problémánkat. (Ezt igazából nem szabad, és most csak feltételezzük.) És mindannyian kidolgozunk egy megoldást, egy választ – nem könyvet, hanem egy élő valamit –, majd ezekből készítünk egy (képzési) programot. Egy programot, ami tartalmazza mindazokat a problémákat, amiket megoldottunk. Minden egyes problémához készül egy előadás, egy beszámoló. Aztán készítünk egy tartalomjegyzéket: referátum megnevezése és annak megnevezése, aki a problémát megoldotta (felelős). És amikor jönnek hozzánk az emberek, mi választ adunk arra, ami már él bennünk (amit már megoldottunk).

Ez a mi feladatunk, de általában nem kell ilyen nagy programot csinálni. Általában a házakba jönnek az emberek, van személyes kapcsolat, vannak beszélgetések, és elmennek, majd újra eljönnek... De ez mind még nem elég. Nagyon jó, ha vannak szellemi vezetők is a baráti körökben, akik kicsit nagyobbat látnak. Mert a magyar egyháznak szüksége van szellemi vezetésre a házasság és a család terén.

Egy példa: a kis (vak) Marci. Hogyan bánnak a szülők a gyerekkel? Ez a Marci annyi törődést igényel, mint öt gyerek (körülbelül). És akkor beszélünk arról, hogy hogyan kell ezt csinálni (hogyan kell törődni egy gyerekkel), de Marcit nem kell közben megnevezni. Csak azt mondjuk, hogy oda kell fordulni a gyerekhez, hogy időt kell szakítani rá, hogy szigorúnak is kell lennünk, mert különben nem lesz a gyereknek jelleme és vadhajtás lesz belőle...

Érzik, hogy van itt feladatunk? Így valamiképpen a schönstatti mozgalmunk a családi nevelés és a családra nevelés főiskolája lesz.

Írják le élményeiket: ez a kommunikáció egyik formája

Talán írnak egy könyvet, talán levél formájában írják le, talán szerelmeslevél formájában írnak egy könyvet. Vásárolnak egy füzetet, nem drága, és beleírják ebbe a füzetbe a felismeréseiket. (Ez szép volt, ez érdekes volt... Ezen a családnapon ez érdekes volt...) A férj és a feleség is, és nemsokára harc lesz. Nem nagyon

érdekes, hogy a Tilmann atya azt mondta, hogy a férfinak kell mindig arról gondoskodnia, hogy a feleség mindenütt királynő legyen. Hát szép, ugye? Ez a vitatkozás szerete. És minden ötödik oldalon egy bocsáss meg legyen. Így írunk levelet: „Kedves Barátom, Barátnóm...” Néha jobban lehet valamit írásban elmondani, mint szóban. Írják meg közös élményeiket is, néha pedig azt, amit külön-külön éltek meg, és használják a kommunikációnak ezt a rendes módját. Vannak emberek, akik így jobban tudnak; akkor ez nagyobb mélységből jön, és így nagyon-nagyon szép lehet. Mint egy kettős napló. Ha hangosan mondjuk ki a dolgokat, akkor minden nagyon félreérthető lehet. Nem is szabad azon csodálkozni, hogy ha megpróbálnak beszélni egymással, és ez nem sikerül csak úgy. Gyakran szeretnének valamit mondani egymásnak, és egészen más süll ki belőle. Ezen nem szabad csodálkozni. Nem szabad azon sem csodálkozni, hogy nem tudják ezt úgy, ahogy én. Nekem a nyelv a foglalkozásom. Ezért gyakran érzik magukat tehetetlennek, amikor valamit mondani akarnak. És utána csalódottak vagyunk a beszélgetést illetően. Ez természetes.

Csodálkozni fognak: én nagyon ritkán vagyok elégedett azzal, amit egy előadásban mondtam. Ez minden beszélgetésben így van, és minden előadásra vonatkozik. Sohase vagyok elégedett magammal. A Szűzanyának kell gondoskodni arról, hogy jóvá váljon. Sohasem beszélünk csak mi magunk, egyedül. Ez lesz a kettőnk beszélgetésére vonatkozó életérzésünk is. A Szűzanya, aki nálunk van a háziszentélyben, majd gondoskodik arról, hogy jó legyen a beszélgetésünk.

Beszélgessenek egy héten egyszer egymással. Vagy egy témáról, vagy egymásról; vagy egy irányba néznek, vagy egymást nézik. És a hét folyamán mondjanak sok jó dolgot egymásnak. Vagy éreztessék a másikkal, hogy örülnek annak, hogy ő itt van. Aztán jó, ha van egy családcsoporthunk, nem túl gyakori összejövetelekkel, mert akkor a csoportunktól övezve élünk, és nem csak a családukban.

Ne időzzenek sokat másoknál

Kentenich atya nagyon józan beállítottságú ember volt. Egyszer azt mondta: a schönstatti családok ne éljenek állandóan egymással. Bele is bolondulhatnak, szerethetnek egymásba. Észre sem veszem – a többiek már mind észrevették –, hogy mindig más irányba nézek, és már nem a saját feleségem a királynóm, hanem egy másik. Ezért szeretem a családcsoporthot olyan nagyon. Gyerünk le a földre! Néha egy-egy asszony is elkezd álmodozni: „*Micsoda férfi! Olyan okos és jószágos! Nem mint az enyém... És kedves, igazán kedves... Olyan jó és fontos dolgokról lehet beszélgetni vele...*” Barátnóm!! Ha tudni akarjátok, hogy egy férj milyen valójában – hogy ez az álomkép, valójában milyen buta kép –, akkor azt nézzétek meg, hogyan viselkedik a feleségével! Ez az élet. Nagyon sok butaság létezik. Néha a butaság veszélyessé válik. Ez nem gonoszság, nem rosszaság, nem önzés..., ez butaság. (Kislányom, buta kis lányom...) Ez az élet. És akkor mondjuk saját magunknak

is: *Buta kislány*. És egy kicsit ne vessünk. Általában szabad, de nem nagyon szép. Ez nem.

Van egy közbenső terület, ahol nem vétünk a hűség ellen, de elhagyjuk a társunkat. Mit csinálunk? Természetesen csalódtunk a társunkban. Azért, mert a társunkat közel éljük meg. A másikat meg távolban. A távolban nem nehéz jónak lenni, szépnek lenni. Igazán nem nehéz, mert távol van. Holnapután és sokszor találkozunk, és holnapután megint feltölt ez a kapcsolat.

Mit csinálunk? Tehát csalódtunk vagyunk a társunkban. Mert Isten arra szeretne figyelmeztetni bennünket, hogy szövetségünkben ő a harmadik, és most szeretné, ha növekedne a szeretetünk, hogy ne csak magunkat keressük, hanem a társunkat. Akkor növekszünk, amikor nehezzé válik a szeretet. Úgy, ahogy Jézus és az Atya között növekedett a szeretet. A 12 éves Jézus a templomban nagyon lelkesedett az Atyáért. De egy másik Jézus volt a kereszten: „*Atyám, kezedbe ajánlom lelkemet.*” *Akkor is szeretlek, ha keresztre feszítesz.* Ez egy másik Jézus volt, egy nagyobb. És ez egy nagyobb szeretet volt. És az a fontos, hogy a szeretet növekszik. Ezért küldi a Jóisten a nehézségeket. Ez nem baj. Ha ezek a nehézségek nem jönnek, akkor azt kell hinnünk, hogy a Jóisten elfelejtett bennünket. Nagyon sok szent hitte azt, mikor sokáig nem volt nehézsége, hogy a Jóisten elfelejtette. De ha jól látom, a Jóisten Önöket nem felejtette el.

Először csalódnunk egymásban. Másodszor szerelmesek leszünk valaki másba. Van valaki, aki megragad, lenyűgöz bennünket. Ez egészen természetes.

Mit csinálunk? A Jóistent látjuk a mögött az ember mögött, akit szeretünk. És beszélünk a Jóistennel erről. Köszönetet mondunk Neki, mert az ilyen találkozás a Jóisten ajándéka. Fölfedezzük a Jóistent, és beszélünk vele. Ez az első.

A második: ezt az ajándékot mindjárt visszaadjuk Neki. Ez azt jelenti, hogy az Istennel való beszélgetés keretében marad az egész. Tehát visszaadjuk az Istennek az Ő ajándékát. És ez egy kis áldozat. (Nagy áldozat.) És szívünk minden erejével a házastársunkhoz fordulunk, mert Isten azt mondja: „Menj haza, mert szüksége van rád.” Ez igazán könnyű dolog, ez szép dolog.

Tehát az első, amikor megszerettem valakit, akkor beszélgetés a Jóistennel: *Jó vagy Istenem, köszönöm szépen. De visszaadom.* És akkor Istennel együtt megyek az igazi társamhoz és szeretem őt. Jó! Ez egy egészen egyszerű életfolyamat. Fölfedezem a Jóistent és szeretettel beszélgetek vele. Egy kis áldozatot hozok, és teszem azt, amit a Jóisten akar tőlem. De nem álmodozok túl sokáig másról.

És még nagyon fontos: Nem játszunk (a tüzzel)! Ha játszadozunk, akkor nagyon sok elvész abból, amit a Jóisten nekünk akart ajándékozni.

Végezzünk egy kis aratást!

A gyakorlat számára: végezzenek egy kis aratást. Ez egy tanács. Végezzenek egy kis aratást, tekintsenek vissza erre a hétre, és tegyék föl maguknak a kérdést: mi volt értékes számomra? A második pedig: mit tehetünk?

Azok számára mondom, akik közülünk régebb óta úton vannak: Mi már nem teszünk, nem serénykedünk olyan sokat. Inkább beülünk a háziszentélybe. A Papp házaspárnak nem kell mindig a társas kapcsolatról beszélni. Ők inkább beülnek a háziszentélybe. A Jóisten rájuk tekint és irányítja a szívüket. Így egymásra találhatnak. De nem maradnak sokáig saját maguknál. A gondolataik mennek a többi emberhez. A Papp ház nagy. Ott sok ember elfér. Ezt egyetlen imával nem is lehet elintézni, ezért a kereszt is megjelent a Papp házban, és azt odaajándékozzuk a Jóistennek. Ezért a nagy családért és a többi sok más emberért. És nem azt kérdezzük, hogy szeretitek még egymást? Milyen kérdés? Eljön az idő, amikor mindannyian kevesebbet teszünk. Amikor azzal teszünk többet, ha nem teszünk semmit. Ez a jövő embere. Igazán!

Minden ember személyiségének közepén ott van a megismerés és az akarás, a személyiség magja. Ehhez jön az isteni élet. Isten gyermekei vagyunk. De ott van az ösztönök élete is. A régi nemzedék még világosan felismerte a célt és tudatosan törekedett a célra.

Mi mások, spontánok vagyunk. Ami jön, jön, ami nem, nem. Gondoskodnunk kell egy helyről, ahol ez a spontán élet kibontakozhat. Egymás mellé ülünk és nem csinálunk semmit. Egyszerűen egymással lenni és nem csinálni semmit. Persze azoknak, akik közülünk szívesen tevékenykednek egy kitűzött program alapján, azoknak azt kell tenniük. Tehát egy héten egyszer összeülünk, mi volt szép ezen a héten..., a múlt héten..., vagy mit tehetünk azért, hogy szebb legyen a közös életünk? De vannak sokan, akik már ezt nem is tudják. Azok egymás mellé ülnek és várnak. Ezért fontos, hogy legyen egy helyünk, ahol megfelelő légkör van. Ezért a háziszentélybe tegyenek egy pár képet. Nemcsak a Szűzanya képét, hanem talán egy képet a családhetünkről. Egy képet arról a helyről, ahol először találkoztunk egymással, vagy egy darabot abból a padból, ahol először megcsókolták egymást. Vagy egy mozijegyet: ez a mozi volt, ahol...; és az új autónk fényképét...; egy fényképet, amikor a gyerekünk még csecsemő volt...; egy képet az esküvőről, ha szép volt. Egy háziszentélynek élnie kell. Ha egy kép már nem fontos, akkor kicseréljük. Mindig élő dolgot teszünk oda. Ott leülünk, várunk és beszélgetünk.

Egy kis aratást csinálunk. Talán most mondja valaki: Szép lenne. Nem kell minden mindjárt. Egy kis fa növekszik. Kicsi ez a fa, de növekszik. Lásd meg, hogy növekszik! És hisszük, hogy nem csak mi, hanem Édesanyánk és Kentenich atyánk is ott lakik a háziszentélyben, és az ő feladatuk, hogy növekedjék ez a kis fa; a szeretetünk fája. Jó!

Én most elmegyek, ez az Önök dolga, hogy mit akarnak csinálni. Köszönöm.

1991. november 25. Veszprém
Előadás a Padányi Bíró Márton Római Katolikus Általános Iskola
tanárainak

Kedves Kollégáim!

A nevelők olyan emberek, akik szeretnek. Azután is, amikor a tanításnak vége van. (Ezt Don Bosco mondta, a híres nevelő.) Önök időt szakítanak tanítványaik számára, annak ellenére, hogy most szabadidejük van. Tehát a gyerekeik fontosak Önöknek. De engedjenek meg maguknak egy kis szabadidőt is. Üljenek olyan kényelmesen, amennyire csak székeik megengedik. És ha valaki mindkét szemét lecsukja, akkor az lesz a benyomásom, hogy most éppen koncentrálnak. És ha valaki becsukott szemmel bólogat, akkor örülök az egyetértésnek. Ha akarom, fel is tudom Önöket ébreszteni. Meglátjuk.

Az a feladatunk, hogy a tanítványaink intelligenciáját növeljük, magasabbra emeljük. Egy ember intelligenciája nem merev dolog. A számítógép intelligenciája – a hardver – merev intelligencia. Meghatározott terjedelme van.

Egy ember intelligenciája növekedésre képes. Az intelligenciát a nevelőben lakozó bizalom bírja növekedésre. Erről szeretnék beszélni.

A nevelő bizalma

Nem ismerem Önöket. Azt sem tudom, hogy várnak-e tőlem teológiai megjegyzéseket is. Isten teremtette az embert, és azt akarja, hogy az ember növekedjék. Teremtő képességéből átadott valamit az embereknek. Egy nevelő növelheti, erősítheti az embert. Ezen a ponton Istenhez hasonlít.

Kb. 15 évvel ezelőtt egy amerikai pszichológus csoport egy kísérletet folytatott. A kísérlet alanyai nem tudtak a kísérlet lényegéről. Egy gimnáziumban minden gyerekkel intelligencia-tesztet csináltattak. Ezzel a teszttel csak „leplezték” a kísérlet lényegét. A tesztek összegyűjtése után húsz nevet véletlenszerűen kiválasztottak a névsorból és beszéltek az osztályfőnökökkel. Bizalmasan közölték velük, hogy ennél a húsz gyereknél a következő félévben az intelligencia erős növekedése várható. Fél év múlva visszamentek és azt tapasztalták, hogy a véletlenszerűen kiválasztott húsz tanuló teljesítménye lényegesen javult.

(Néha ad a Jóisten egy jelet. A fenti kísérletet egy könyvben olvastam. Egyszer később, amikor bekapcsoltam a televíziót, éppen a kísérletet vezető pszichológus erről a kísérletről beszélt. Bemutatta az iskolát és mindent. Ez érdekes!)

Mi történt ezzel a húsz diákkal? A tanáraik hittek bennük. Hiszek benned, bírom abban, hogy valamire képes vagy. Hogy kell ezt csinálni? Milyen hatása van ennek?

Bízunk magunkban

Először bízom saját magamban. A németországi egyház egy nagy embere, egy egyházfő, egyszer belenézett a tükörbe és azt mondta: Hát, amikor a Jóisten teremtett, elég jól sikerültem.

Ez az első gyakorlat. Menjenek még ma este a tükör elé, és holnap reggel újra, aztán telefonáljanak az igazgató úrnak, és mondják: Bocsánat, de ma nem tudok jönni, gyakorolnom kell. Bízom saját magamban.

Hol van itt a nehézség? A nevelők gyakran nagyszívű emberek. (Ez nem a menedzsertípus.) A nagyszívű emberek sebezhetőek és saját maguknak is szenvedést okoznak. Tehát ilyet mondani a tükör előtt: „Elég jól sikerültem!” – ez jó tréfa. De ki tudja megtenni?! Pedig fontos és lehetséges! Mert Isten bennünk lakik és fönntart bennünket. És mert a Szentlélek lakik bennünk, és bízhatunk abban, hogy rajtunk keresztül ő beszél. Nemcsak az apostolok által, nemcsak a papok által. Általunk is! Számolunk a saját szívünkben lévő isteni erővel.

Elgondolkodunk a sikereinkről

Másodszor ismételten elgondolkozunk azon, ami sikerült. Ha valaki érzékenyebb ember – és a nevelők sokszor érzékenyek –, tíz dolgot véghezvisz, ebből nyolc sikerült, akkor kettőn gondolkodik el. Azon a kettőn, ami nem sikerült, és ez a két dolog nehézséget okoz a számára, megterheli őt.

Tehát újra meg újra elgondolkozunk azon, ami sikerült. És ez nem büszkeség! Ezt lehet alázatosan is! Mária azt mondta: „Nagyot művelt velem a Hatalmas!”

Tehát első a tükör. „Elég jól sikerültem!” (Nem nekem, a Jóistennek sikerült. Alázatosan.) „Mit gondolsz, elég jól sikerültem?” Ma este, amikor hazaérünk és találkozunk a férjünkkel (a feleségünkkel) elmeséljük neki: *Képzeld, mit mondott ez az atya! Azt mondta, hogy elég jól sikerültem a Jóistennek, amikor teremtett.*

A második: Beszélünk a sikereinkről. Ezt közösen is lehet. (Beszélhetnek egymással a problémákról is, persze. Az iskoláról írhatunk egy könyvet. Fogunk egy nagyítót és egy régi öltönyt, hason csúsztatva végigjárjuk a helyiségeket, és minden kis piszokfoltot regisztrálunk, gondosan. Bemászhatunk a lefolyócsőbe, keresgélhetünk a padláson vagy a szekrényekben is. És írunk egy vastag könyvet az iskoláról, de csak a piszokról beszélünk. Lehetséges, ha valaki ezt akarja. Vannak újságok, ahol ezt csinálják. A szemérről írnak.)

De másképp is lehet csinálni. Azokat a dolgokat is észrevehetjük, amik szépek. És ezekről beszélünk. Mindnyájan tudjuk, hogy nehézségeink vannak, de mindnyájan tudjuk azt is, hogy sikereink vannak. És mi a sikerekről beszélünk, arról, ami sikerült. Nem kell félnünk attól, hogy a kollégáink féltékenyek lesznek. Ők is beszélnek a saját sikereikről.

Természetesen ez egy bizonyos készséget tételez fel, és egy bizonyos fokú bizalmat a másik nagylelkűségében. Hogy nem kell félnünk a féltékenységtől vagy az irigységétől. Arról beszélünk, ami jó lett, és ez jó légkört teremt közöttünk.

Bízunk a diákjainkban és követelünk tőlük

És most tekintsünk a diákjainkra. Bízunk bennük és ezért követelünk tőlük. Magyarország most nagy szellemi mozgásban van. Ez a mozgás összefügg a gazdasági élet változásaival. Mindehhez egy nagyon érdekes folyamat is hozzáadódik, a nyugati világban is változik a gazdasági élet. A következő tíz évre jelentős változással számolunk. Forradalmi folyamatot élünk meg, úton vagyunk az információ társadalmá felé. Egyre kevesebb munkás lesz, csak egészen kevés, az ő munkájukat gépek fogják végezni. Olyan emberek iránt lesz nagy a kereslet, akik valamit tudnak és valamire képesek. Az elméleti és a gyakorlati tudás egyre fontosabb az egyes hivatásokban, és egyre nagyobb tudásra lesz szükség. Ezért szükség van a tanulni tudás képességére. Alig akad valaki, aki az eredetileg tanult hivatását gyakorolja. A legtöbb vállalat bevezeti dolgozóit abba a munkába, amit rájuk bíz. Ezért beszélhetünk arról, hogy a kutatás és az oktatás nagy területeit az ipar veszi át, és nem az egyetem. A kereslet az olyan emberek iránt növekszik, akik szellemi munkára képesek.

Egyik családi héten egy férfi azt mondta, háromévenként megújítom a tudásomat. És sokan vannak ilyenek.

Hogy jön létre az olyan ember, aki képes a gondolkodásra? Úgy, hogy gondolkodik. Hogy jön létre az olyan ember, aki képes a megtanultakat felmondani? Úgy, hogy megtanul valamit és felmondja. Érzik, hogy milyen nagy a feladatunk nekünk, nevelőknek?

Világos, önálló tudás

Én Ausztriában a Schönstatt-mozgalom lelki vezetője vagyok. Ez egy vallási megújulási mozgalom. Néhány szót mondanék az alapítónkról, mert a témához tartozik. A Schönstatt-mozgalom alapítójának, mint fiatal latin tanárnak, ez volt a célkitűzése: világos, önálló tudás. A latin nyelv logikus. Ő példákat mondott, tanítványai meghallgatták, gondolkoztak és megfogalmazták a szabályt. Ha egy diák nem tudta a választ, nem hívott föl egy másikat, hogy az majd megmondja, hanem segítő kérdést tett föl. Aztán még egyet, és akkor gondolkoznia kellett. Már sokkal szívesebben vette volna az a gyerek, hogy egy másikat szólítson fel. És akkor jött egy következő kérdés, és ismét gondolkoznia kellett. És lassan megtalálta a választ.

Ha valaki hittant tanít, akkor ott ez nem nehéz. De hogy ezt nyelvtanításnál is lehet alkalmazni, soha nem tudtam igazán elképzelni, mindaddig, amíg a magyar tanárnómmal nem találkoztam. Amikor azt mondtam: *Ezt nem tudom*. Ő azt felelte:

De tudja! Tudja, igen, tudja! És akkor elgondolkodtam. Később Kentenich atya a segítő kérdést nem maga tette föl, hanem egyik diákját kérte meg erre. Mert nem ugyanaz, hogy tudom valamire a választ, illetve hogy a válasza irányuló kérdést tudok feltenni. Ilyenkor (a segítő kérdéseknél) gondolkodnom kell. Így a segítő kérdéseknek egy egész szövevénye alakult ki. Aztán azt mondta egyik diákjának: a következő latinórát te fogod tartani! Ez a diák soha életében nem tanult annyit, mint ezzel az órával. A célja az volt, hogy önálló tudás jöjjön létre.

Az ötvenes-hatvanas években Kentenich atya az Egyesült Államokban volt. Az iskolarendszer ott több területen idióta módon működik. Pl. Ki találta fel a gőzgépet? a) Jézus Krisztus; b) James Watt; c) Mao Ce Tung. És egy választ be kell jelölni. Nálunk, Németországban, ez a módszer ugyancsak elterjedőben van. Így vizsgáznak az orvostanhallgatók. Azért, hogy a jegyek objektívek legyenek.

Az intelligencia tréningje (nem az iskolákban) máshol történik. Pl.: Valaki harci játékot játszik a számítógépén. Lehet, hogy a képernyőn éppen egy úrháború zajlik. Itt az összetevők százait kell figyelembe vennem. Ha valamit döntök, a számítógép programja válaszol rá. Egy ilyen program okos, így megmutathatjuk, kipróbálhatjuk, hogy tudunk-e jól gondolkodni.

Tehát a mi célunk, hogy a növendékeinknek világos, önálló tudása legyen. Ehhez egy egészen személyes momentumot is hozzáadunk (amit a számítógép nem tud, igazán nem!). *Bízom abban, hogy képes vagy rá! Személy szerint benned bízom. Fontos vagy nekem!* – és ez a növendéknek erőt ad.

Felfedezzük a diákjaink teljesítményét

Vizsgáljuk meg a saját tapasztalatunkat. Találkoztunk-e már olyan emberrel, aki bízott bennünk, aki képesnek tartott bennünket valamire, aki jónak talált minket?

Így csinálja ezt Isten velünk, ő a mi Atyánk, és ő jónak talál minket. És a vétességünk nem tart sokáig, mert irgalmas. Könyörülettel telve mosolyog a vétességünkön, és azt mondja, most újra megint minden jó. És nem hordja sokáig magában a sérelmeket, és nem mondja, hogy ekkor és ekkor te ezt tetted, hanem azt mondja: *Gyere, te sokat jelentesz nekem!*

Nekünk, nevelőknek, szeretne valamit átadni ebből a lényéből. Ezért tartjuk a diákjainkat nagyra, képesnek valamire. Ez a titka minden vezetőnek. A menedzserképző iskolában ezt tanítják. Egy üzemnek a legnagyobb tőkéje az ember. Így hangzik a tanítás. És ezt a tőkét aktiválni a vezető feladata és képessége. Egy jó főnök képes arra, hogy munkatársaiban azt az érzést keltse, hogy ők tudnak valamit. És mi ezt tesszük a gyerekeinkkel.

Hogy kell ezt csinálni? Örülünk annak, amit tudnak. Nem beszélünk erről sokat. A diákokat nem kell mindig simogatni, mert félrevelt gyerekek lesznek, és az intelligencia nem növekszik. És persze lusták, természetesen. Mi is lusták vagyunk, a diák miért ne lenne az?

De felfedezzük a teljesítményüket. Ez legbelül játszódik le. Előfordulhat, hogy ki is kell ezt mondani, de nagyon takarékosan. Ha észleljük (diákjaink teljesítményét), a diák érezni fogja, hogy észrevettük. Ez egy sajátos kisugárzás. Vizsgálják ezt felül a saját megtapasztalásukban. Ismernek olyan embereket, akik bíznak Önökben! Jólesik a közelükben lenni. Nem kell, hogy sokat beszéljen, nem kell, hogy megsimogassa Önöket. Elég, ha az a meggyőződés él benne, hogy én egy nagyszerű ember vagyok.

Egy igazi nevelő lelkesedik a diákjaiért. Igazán lelkesedik értük, hiszen csodálatos dolog egy ember. Ez a lelkesedés egy sajátos kisugárzást hoz létre, ami erőt ébreszt.

Ez az első, meglátni, ami jó bennük. Látni!

Ragaskodunk a követelményeinkhez

A második: a követelményeinkhez ragaskodunk. A diákoknak ez a nagy fegyverük Magyarországon. Szomorú szemek. Az osztrákok ezt nem tudják olyan jól. Ők lusták és hazudnak. A diákok itt szomorúan néznek. A tanárban azt az érzést keltik, hogy ha te tőlem követelsz, akkor kegyetlen vagy. És a tanár nem akar kegyetlen lenni. Mert a nagy könyvben azt olvasta, hogy minden tanárnak jóságosnak kell lennie. És akkor úgy érzi magát, hogy születésétől fogva gyilkos. Ez nem baj.

Mit csinálok, ha a diákom szomorúan néz? Én is szomorúan nézek. De nem tágitok. Nem engedek a követelményeimből. És követeljenek sokat. Követeljenek sokat a diákjaitól. És szeressék őket. Ha egy diák szereti a tanárát, akkor az első lépés, hogy tisztelje őt.

Beszélgessenek egymással!

És a fiatalok beszéljenek az idősebbekkel. És az idősebb azt mondja: Hát ezt a színházat játszotta el magával? Jó Isten! Nem védjük meg ezért a diákokat. Ez az ő természetes joguk, hogy megkísérlik. De a fiatal tanárok megkérdezik az idősebbeket, hogy ez megy-e? Nem tudom, hogy szívesen kérdeznek-e másokat, én egész életemben tapasztalt nevelőket kérdezgettem, mert nem vagyok nagyon tehetséges. Ezért kérdeztem, így tanultam. Kérdezzék azokat, akik tapasztaltak Önök között. Nem szégyen az, ha tanulunk. Az a szégyen, ha buták maradunk. Kérdezzenek egy olyan kollégát, aki ugyanannyi idős, mint Önök, és gondolkozzanak el közösen. Ha én lennék a Szentlélek – azt hiszem, jobb, hogy nem én vagyok –, akkor az adományaimat nem egy személynek adnám, hanem többeknek együtt. Miért? Mert az egyház közösség. A Szentlélek ajándékait sokszor úgy kapjuk meg, ha egy kollégánkat megkérdezzük. Ezt most tipizálva mondom egy kicsit. 100 órát imádkozhatunk, és egy bizonyos felismerést nem kapunk meg. Mert az egyik kollégánkat kell megkérdeznünk. Miért? (Most mint pap beszélek.) Mert ha kérdezzük, akkor

alázatosak vagyunk! Ezt szereti a Szentlélek! Ez fontos! Kérdezzük: Te hogyan csináltad?

Beszéljenek a diákjaikról a Jóistennel!

Képzeldék tehát maguk elé a diákjaikat, és beszélgessenek a Jóistennel a diákjaikról. Ha nem akarnak a Jóistennel beszélni, elmondhatják egy pszichológusnak is. Gondolják meg, hogy mik az erősségei ennek a tanulónak. Erről Istennel lehet beszélni. Te jól alkottad meg őt! Jól sikerült. Elég jól sikerült. Vagy ott állok az osztályom előtt...

(Most eszembe jut egy régi eset. 25 évvel ezelőtt kedden és pénteken nem tudtam nyugodtan reggelizni, mert volt két osztály, akiknél azokon a napokon kezdtem tanítani – hát, barátaim –, nem ízlett a reggelim. Pedig nekem a reggeli étkezés a legfontosabb. Nem tudom, hogy nekik ízlett-e a reggelijük. Igazán nem volt közöttünk barátság. Nehéz volt.)

Tehát most ott állok az osztályom előtt, mélyet lélegzem és azt mondom: Elég jól sikerültek. Istennel beszélgetek erről az osztályról. Beszélek vele az egyik diákról. És kérem a Szentlelket. És ha eltölt engem a Szentlélek, tudok örülni a diákjaimnak. És tudok örülni ennek az osztálynak. Ez lehetséges!

A Szentlélek adománya a tanároknak: a tanulók feletti öröm. Elmondom a Jóistennek, hogy mi ebben a gyermekben a jó. Ha most Nagyböjt lenne, és idejőnének hozzám gyónni, ezt adnám elégtételül: *Mondja meg a Jóistennek, hogy egy bizonyos diákban mi az, ami Önnek tetszik.* Ha egy nagy elégtétel kellene, akkor azt kérném: *Mondja el ezt öt tanulóról!* (Kis tréfa.)

Miért mondom ezt? Ezt meg lehet tenni, de nemcsak lehet, hanem kell is! Ez fontos! Látom, ami a tanulóban nagy, másokkal is beszélek erről, ugyanúgy, ahogy az iskolánkról, mint egy szép épületről beszélek. Miről van szó, amikor beszélgetünk: A szemérről vagy arról, ami szép?

Kentenich atyánk sokszor azt mondja: ne legyünk ganajturó bogarak, hanem aranyásók. Egy aranyásó egész csomó szemetet lát, félretolja, mert hisz az aranyban.

A másik, hogy követeljenek sokat a gyerekektől, akkor is, ha szomorú a szemük. És ne féljenek attól, hogy emiatt a szimpátiát elveszítik. Nem túl nagy azoknak a szülőknek a száma, akik helyesen tudnak nevelni. Sok gyerek uralkodik a szülei felett. Ezt a tanároknál is kipróbálják. És ha nem engedelmeskedik, szomorúan néznek. És akkor mi is szomorúan nézünk!

Tehát látni a jót és sokat követelni!

Beszélgetni egymással és beszélgetni a Jóistennel a diákjainkról!

Gyermekeivel Szűzanyánk, szent áldását adja ránk. Ámen.

Családnapok, 1991. december 1-7., Nagykapornak

1991. december 4. szerda, 1. előadás

Ha egy új környezetben vagyunk, akkor átáll a természetünk. Ehhez az átálláshoz erőre van szükség, elfáradunk. A harmadik napon ez a fáradtság bizonyos csúcspontot ér el. Tehát rossz a hangulatom. Érzékenyek, ingerlékenyek, agresszívek vagyunk. Jó, ha ezt tudjuk. Holnap jobb lesz. Ne akarjanak ma nehéz dolgokat megbeszélni. Hagyják békén egymást. A családnapok bizonyos új ismereteket hoztak. Ne nyugtalanodjanak azon, hogy nem tudják az összes felmerült kérdést megoldani. Egész évünk van arra, hogy ezeket feldolgozzuk.

Saját hely

A házunkat mi alakítjuk. Amikor házat mondom, ez alatt a házastársi közösséget értem. Így beszél a Biblia Dávid házaról. És ez alatt a nemzetséget érti. Mi is egy ilyen házat képviselünk. És ezt a házat mi alakítjuk. De gondolkodok arra a házra is, amelyben laknak. És itt szeretnék néhány gondolatot mondani. A ház a kettőnké. De lehet egy bizonyos súlypont. Az egész lakás a mienk. De lehet az is, hogy mindenkinek van benne egy kis saját helye. Lehet, hogy nem külön szoba, de saját hely. Ami személyesen az enyém. Ahova esetleg vissza tudok vonulni. Ismerek egy családot, akinek csak két szobája van. Van egy karosszék, amely az apáé. Oda senki sem ülhet. És van ott egy asztalka, ott vannak az újságjai, a könyvei és ő itt vissza tud vonulni. Amikor ott ül, a többiek békén hagyják. Ez egy nevelési kérdés. A gyermekek összes kívánságát nem kell teljesíteni. Azt lehet, hogy most nem... Azok a gyerekek, akiket a kívánságaik szerint nevelnek, nagyon elkényeztetettek lesznek. Nem kell mindent teljesíteni. Ez nem a szeretetnek a bizonyítása. Ez a gyengeségünk bizonyossága. Nem kell, hogy ettől ideges legyek, ez egy egészen nyugodt döntés. Az apának szüksége van egy fél órára. Tehát visszavonul. Egy gyermeknek nagyon fontos, hogy legyen ilyen élménye, hogy nem kap meg mindent, amit szeretne; hogy a kívánságai beleütköznek más emberek kívánságaiba. És ezek nem rossz emberek. Ma nagyon sok a neveletlen ember. Boldogtalanok, mert nem kapják meg, amit kívánnak. Tehát kell egy saját hely. Így alakítjuk ki együtt a házunkat. Mindig újra beszélünk róla, hogyan tudnánk ezt szebbé tenni.

Ünnepek a családban

Vannak különleges időszakok, pl. az egyházi év időszakai. Az egyházi év időszakait bevisszük a családi életbe. A karácsony jó és könnyen megoldható. A nagy-

böjt: minek az ideje a nagyböjt? Ideje jobban szeretni. A húsvét nem túl népszerű a családban. Ez az örömmel az ideje. Jézus a szívünkben él. Május a Szűzanya hónapja. Aztán itt vannak a születésnapok, a házassági évforduló. Tehát a családban ünneplünk.

Saját pénz

Nagyon fontos, hogy a pénzünket együtt osszuk be, akkor is, ha szűkek a lehetőségeink. Hogyha az asszony a férjtől csak háztartási pénzt kap, akkor ez a rabszolgaságnak egy formája. Ha a férfi a keresetét egyedül akarja beosztani, akkor az asszonynak nemcsak háztartási pénzt kell adni, hanem fizetést is. Amennyi egy háztartási alkalmazottnak jár. Sokkal jobb, ha a közös pénzhez mindketten hozzáférnek. De ez még nem elég. Mert egy asszony normális esetben nem vesz ki belőle a maga számára. Tehát itt van a mi közös pénzünk, de szükséges, hogy legyen saját pénze is. És ez fontos. Egy olyan pénz, amit felhasználhatunk arra, hogy örömet szerezzünk. Amiből kifizetem a fényképeket, a fodrászt. A feleség a fodrászt, a férj a fényképeket. Egy olyan pénz, amiből ajándékozhatunk. Amikor mind a kettőjüknek van saját fizetése, akkor ugye, mindkettőjüknek van pénze. De ha csak egyikük keres, akkor is gondoskodni kell arról, hogy legyen saját pénz is, amiből ajándékot tudnak venni. Egyfajta zsebpénz. Meg kell fontolniuk, mennyi legyen ez. Erről beszélniük kell, ez fontos. Az is fontos, hogy a felnövekvő gyermekek is kapjanak zsebpénzt, hogy megtanulják a vele való bánást. Tehát van a közös pénz; én pénzem, te pénzed. Fennáll annak a veszélye is, hogy a nő elveszíti a saját személyiségét a házasságban. Amikor mindig csak a többiek javáért él. És ehhez szoktatja a környezetét. A férfi megszokja ezt, és könnyen azt mondja, neked erre nincs szükséged. Sőt talán az asszony el is hiszi ezt.

A párkapcsolatról beszélek, ahol mindenki egyenlő. Mondják, hogy egyenlő, de mi férfiak vagyunk. Ez az élet, barátaim! Kicsit világos? Ezért van szükség arra, hogy mindegyiküknek legyen saját pénze, akkor is, ha az asszony otthon van.

Írjunk egymásnak levelet

Itt a családnapon jön majd a Mikulás. Ez másfajta Mikulás lesz, aki egész másként látja Önöket. Azt látja, ami szép. Fent az égből ír nekünk egy levelet, hogy milyennek látszik az égből az én társam. És akkor jön a Mikulás, és hozza a társamnak ezt a levelet. Akkor olvashatja a házastársam, mit látnak benne az égből jónak. Írjunk a társunknak egy ilyen levelet.

Nem kell, de szabad... Ha én mondom: szabad, akkor tessék csinálni... Leírni, amit látunk, hogy jó a társunkban, ami szép, szimpatikus, kedves, ami jó volt...

Egy szerelmes levelet írunk neki. És december 5-én este hozza a levelet a Mikulás. Kicsit félünk most, hogy mi lesz a levélben. Nem attól félünk, hogy levelet

írjunk a társunknak, hanem attól, hogy vajon a másik tudja-e, hogy mi az én nagyságom?

Kedves Barátaim! Az ember gyakran fájdalmas anya. És ez élvezetes is lehet. Nagyon nehéz az életem... Fáj a szívem. És akkor, ha jön valaki (egy férfi) és azt mondja: *Te mennyire jó vagy, szép vagy, kedves vagy, á! Te nem tudod? ...*

Barátaim, Barátnőim! Szép ez az élet, ugye? Ez nem baj. A baj az, ha nem tudjuk, hogy mi van; hogyha becsapjuk magunkat. Ha hiszünk azoknak, akik azt mondják: *Á, igazán nagyon nehéz az életed, Te szegény...*

Nem akarnak levelet írni egymásnak egymásról, hogy mi szépet látnak? Néhány családban a gyerekek levelet írnak a Jézuskának. Azt is lehet, mi is írhatunk olyan cédulát: Jézus, kérlek szépen, ezt és ezt nagyon szeretném...

Egy ismerős család készített egy adventi kalendáriumot. A szülők minden napra egy kis feladatot adtak a gyerekeknek. És fordítva, a gyerekek a szülőknek. Egy ilyen feladat volt, hogy az apának a gyerekekkel játszania kellett. Természetesen ezeket a feladatokat a szülők jól teljesítették. Amikor látogatót vártak, a gyermekszobát kellett aznap rendbe tenni. És mindenki örült. Mi mit ajándékozunk egymásnak az ünnepekre? Szép, szívből jövő játékot. Egy szívből jövő ajándéknak nem kell drágának lenni.

Háziszentély

Az is nagyon jó, ha van az otthonunkban egy olyan hely, ahol ketten szívesen elidőzhetünk. Ahol beszélgetünk egymással. Jó, hogyha van egy Szűzanya-képünk, egy kereszt, ha egy kis szentélyt alakítunk ki. Amikor a schönstatti családok legelső lelkigyakorlata volt Schönstattban, Kentenich atya írt nekik egy levelet Dél-Amerikából. Épp Brazíliában volt: *Vigyék haza magukkal a schönstatti kegyképet és egy díszhelyre helyezték el. És akkor ezek a házak maguk is kis szentéllyé válnak, ahol a kegykép kegyelmet fog közvetíteni.* A háziszentély kialakításakor eloszthatják a feladatokat. Például az anya gondoskodik a keresztről, a másik gyerek Kentenich atya képéről, vagy egy szentnek a képéről, akit különösen szeretünk. Valaki gondoskodik a virágról. És jó, hogyha arról is gondolkodunk, ha berendeztük a háziszentélyt, hogy legyen alkalmas időnk, amikor ide ülünk egymás mellé. Az az érzésünk, hogy a Szűzanya ránk néz. És örülünk, mert Krisztust látja a közösségünkben. Isten jelen van a házastársi szövetségünkben. S akkor azt mondja Jézus: Anyám, íme a te gyermekeid! A házunkban sajátos kapcsolatrendszer alakul ki a házaspár között Istennel, a Szűzanyával. Ily módon a házunk Isten temploma, ahol velünk lakik a Jóisten és Édesanyánk, Szűz Mária.

Ha akarjuk, a Szűzanya hozzánk jön... Ezt így csinálta már a schönstatti mozgalom alapításakor is. Azt mondta a fiatalembereknek, *bizonyítsátok be, hogy igazán szerettek!* Kentenich atya szájába adta ezeket a szavakat. Tehát nem egy jelenésről van itt szó.

És ugyanezzel jön hozzánk is. *Bizonyítsátok be, hogy valóban szerettek. Bizonyítsátok be azért, hogy figyelmesek vagytok egymás iránt, hogy áldozatot hoztok egymásért. Időt ajándékoztok egymásnak. Akkor szívesen meglátogatlak. Bizonyítsátok be, hogy igazán szerettek, azért, hogy elviselitek egymást, hogy egymáshoz nagylelkűek vagytok. És úgy, hogy együtt imádkoztok.* Az imának van egy nagyon fontos előkészítése: az, hogy együtt vagyunk. Nem kell mindig beszélni. A meditáció irodalma állandóan növekszik. Az ember megtanulhatja a meditáció összes lehetséges útját. De egy a fontos: Egymással vagyunk és egymásnak ajándékozzuk a szeretetünket. Nem kell ehhez meg sem érinteni... Természetesen szabad, de nem kell. Ez anélkül is érezhető...

Egymáshoz jóakarattal vagyunk, együtt vagyunk és egy egységet alkotunk. A Szűzanya ránk néz és örül. Így kipihenhetjük magunkat. Elidőzünk a szentélyünkben.

A szentély kegyelmei

Mi a schönstatti Szűzanyától három különös kegyelmet várunk.

Az első az otthonosság kegyelme. Vagyis, hogy itt a schönstatti szentélyünkben otthon érezzük magunkat és Isten szívében otthonra találunk. Kantenich atya épp a dachau koncentrációs táborban volt, amikor a Mária-nővérek Uruguayban schönstatti szentélyt építettek. Ennek az volt az előzménye, hogy képtelenek voltak elmagyarázni az ottani fiúknak, hogy áldozataikat a németországi Schönstattba kell elküldeniük a Szűzanyának. A fiúk azt mondták, hogy Németország messze van, mint a hold. A schönstatti Mária-nővéreknek akkor jött az a gondolata, hogy építenek ott, helyben egy szentélyt. Az volt a kérdés, vajon ez Isten akarata-e? Megkérdezték Kantenich atyát erről. Kantenich atya azt mondta, igen. Akkor Uruguayban építettek egy szentélyt, a schönstatti hasonmását. A szeretet találékony-nyá tesz. Ugyanabban az időben Fischer atya egy schönstatti csoportot vezetett a lengyel papok között. És a lengyel papok mondták, hogy nekik gondot okoz, hogy Schönstatt Németországban van, és a kapcsolat Németországgal sok évtizede megszakadt, amiatt hogy a németek lerohanták Lengyelországot. Ezt Fischer atya elmondta Kantenich atyának, és ugyanakkor kapta meg az értesítést, hogy Uruguayban felszentelték az első schönstatti leányszentélyt. Akkor mutatta a levelet Fischer atyának, és mondta, hogy olvasd fel ezt a lengyel atyáknak. Ő felolvasta és akkor a lengyel atyák azt mondták, ez megoldja a kérdést. Építettek ők is (később) egy lengyel schönstatti szentélyt.

Ennek a szentélynek érdekes története van: Egy Dachauból szabadult pap, aki később püspök lett, Ignác püspök, a lengyel schönstatti Mária-nővérekkel építette fel a szentélyt. Látszólag garázs volt kívülről, de belül schönstatti szentély volt. A kommunista kormányzat természetesen kitalálta és szétverette. Ők erre virágos kertet ültettek a helyére és akkor így mentek be a szentélybe. Majd később, amikor a helyzet javult, felépítették a szentélyt. Később világszerte nemcsak ilyen leány-

szentélyeket építettek, hanem háziszentélyeket is létrehoztak a családok otthonaiban.

A második kegyelem, amivel a Szűzanya a szentélyben meg akar minket ajándékozni, a *lelki átalakulás* kegyelme, hogy a szeretet növekedjen; hogy nagyobb legyen; hogy örüljünk egymásnak, örülni tudjunk gyermekeinknek is.

A harmadik kegyelem a Szentlélek, az *apostoli küldetés* (gyümölcsözőség) kegyelme. Házunknak apostoli küldetése lesz. Az ősegyházban az apostolok egész házakat kereszteltek meg. Az általános légkör pogány volt. De a keresztények házaiban keresztény atmoszféra jött létre. Ezek a házak hatalmas képződmények voltak. Jogilag is a helyzetük erős volt. A családfőnek joga volt a büntetésre. Olyan joga volt, ami nálunk csak az államnak van. Az egyház ilyen házakban kezdődött. Itt jöttek össze szentmisét ünnepelni. Ide jöttek a barátok. Kivették a közfalakat és mellette megnagyobbították a telket, és később a ház helyén egy nagy templomot építettek. Ez az új templom még mindig a régi család nevét viselte. Az első templomok nevei családnevek voltak. Csak később terjedt el, hogy a vértanúk tiszteletére szentelték fel. Voltak olyan esetek is, amikor egy szabad területre építettek templomot, ahol nem lakott senki. A rómaiakhoz írt levél 16. fejezetét olvassák el, ott ez a fejlődés érezhető. Szent Pál név szerint köszönti a családokat. És azokat a családokat is, akik ebben a házban jönnek össze. „*Köszöntétek Arisztobolusz háza népét.*” (Róm 16,10)

Családnapok, 1992. április 19-25., Óbudavár

1992. április 21., kedd este

Kedves Családjaim!

Bemutatták egymást és kíváncsiak voltak arra, hogy a társuk mit fog Önökről mondani. Nem tudom, hogy elégedettek voltak-e. Ugyanezt most még egyszer meg kellene tenniük és a férfiaknak jobban fel kellene készülniük, s több jó dolgot mondhatnának a feleségükről. Túl rövid volt, de talán nem szükséges mindent hangosan kimondanunk. Nagynak látjuk egymást. Minél mélyebben él egy gondolat a szívünkben, annál nehezebb azt nagy körben kimondanunk. Biztosan észrevették már, hogy manapság egy elég erős irányzat van arra, hogy az intim dolgainkat kitergessük. A korábbi kommunista világban ez nem így volt. Ma a nagy személyiségekről mindenféle intim dolgot megtudhatunk. Ez egy bizonyos felületességhez vezet. Ezért jó, ha megkérdézzük magunktól, hogy vannak-e olyan dolgok, amelyek csak kettőnkre tartoznak. Ez vonatkozik az Istenhez való viszonyunkra is. A tömegembernek nincs személyisége, nincs személyes mélysége. Ez a vallásos világban a hívő tömegemberek között is létezik. Vagyis szabad imában a nagy nyilvánosság előtt mindenféle intim dolgot elmesélnek. Hát ha igazán jó és mély a közösség, akkor lehet, természetesen. Ha nagy a bizalom, ez nagyon szép. De az még szebb, ha egy házaspárnak van saját mélysége, közös titkuk, és ezt a titkot csak a Szűzanyával és a Jóistennel osztják meg. Nem szeretnék ma este a társukat a Szűzanyának bemutatni? Ha lehetséges. Képzeljék el, hogy mind a ketten beszélgetnek vele! Elmesélnek a Szűzanyának valamit a társukról. Talán elmondhatnak valamit abból, amit a szívükben hordoznak a társukkal kapcsolatban. Vagy elmondhatják, mit jelent az Önök számára a társuk. Nem mondom, hogy kell, de szép lenne. Bemutathatom Önöknek, hogy ez hogyan megy, természetesen nem Önökre vonatkozóan. Talán jó lenne, ha példaképpen bemutathatnám ezt a társaságot Édesanyánknak, Máriának. Ekkor néhány vonást kiemelnék, amelyeket észlelek. Vannak olyan vonások, amelyeket jobban észreveszek, másokat kevésbé. Természetesen nem mondok neveket.

Először is egy kis csendes reményt fedezek fel, vagyis képesnek tartjuk a társunkat valamire. Jelent a számunkra valamit. Képesnek tartjuk őt arra, hogy a jövőben nála meg fog valami változni. Persze ha a Szűzanyának beszélünk a társunkról, azt is meg kell mondanunk, hogy sok csalódásban volt részünk. Ennek ellenére remélünk, s ez a remény azt jelenti, hogy képesnek tartjuk valamire. Éppen hallok egy hangot, azt mondja: „Hát lehet, hogy másnak ez megy, de neki... (nem)” Ez nem helyes! Bizzunk egymásban! Lehet, hogy csak több időre van szüksége a társamnak. Gondolatainkkal megérintjük a társunkat és bízunk. Most képzeljék el for-

dítva! Tehát bízunk egymásban, a Szűzanya hozzánk jön és kíván tőlünk valamit. Ő a földkerekség több pontján működik, és különböző helyeken különböző módon hat. A schönstatti szentélyben különös módon hat: megszólít bennünket és arra kér, hogy ajándékozzuk a szívünket a társunknak. Ez azt jelenti, hogy a Szűzanya jön, nevünkön szólít és azt mondja: *Az Úr azt akarja, hogy szeresd Őt! Számíthatsz arra, hogy ő ezalatt a hét alatt növekedni fog belsőleg. Az irántad való szeretete is növekedni fog, mert vele is beszélek.* Mindkettőnkhez odajön és azt mondja: *Gyermekeim, most szeretni kell egymást!* Ezen a héten különleges kegyelmet kapunk, amely által a társunkat újszerűnek látjuk. Újból nagynak látjuk. Ez már a múlt évről ismerős. Személyesen nagy örömet okozott nekem, hogy viszontláthatom Önöket, egész röviden már találkoztunk egymással, de látom, hogy növekedtek. Ezt szép látni. Talán jobban látom ezt, mint Önök.

Lehet, hogy azt mondja valaki: *De nem növekedtünk eléggé az egymás iránti szeretetben.* Azt gondolja ez az ember: *Hát szép lenne, Tilmann atya, de nem, nem, nem!* Pedig jól láttam, biztos vagyok benne, de vannak emberek, akik nem értékelik azt, hogy növekszenek, és nem érzékelik, ha nagyobbá, érettebbé válnak. Azt gondolják, hogy rosszak, kicsik: *Ó, milyen szegény vagyok...* Sokszor ilyen az ember, akinek mély szíve van. Ha valakinek nagyon mély az érzelemléte, saját magát nagyon kicsinek tartja. Ez érdekes. Azt gondolja, én nem tudom azt, amit a többiek. Én is szeretnék mondani valamit, ha együtt vagyunk a csoportban. Ha mond valamit, azt gondolja, ez a többieknek nem tetszett, nem volt jó. Jóisten a mennyben, milyenek ezek a magyarok! Nagyszívű emberek. Nekem a közösségük üdítő hely, szabadság, mert odaát nehéz a munkám. Amikor a Jóisten szétosztotta a szíveket, akkor a magyarok háromszor mondták: *Jelen, itt vagyunk.* Ezért szereti Kantenich atya a magyarokat. Szereti a nagyszívű embereket. A nagy fejek sohasem tettek rá különösebb hatást. Valószínű azért, mert olyan okos volt, hogy nem találkozott olyannal, aki okosabb lett volna nála. A másik ok: volt egy mély megtapasztalása. Nagyon szerette a Szűzanyát, és ebben a bensőséges, mély kapcsolatban a Szűzanya odaajándékozta neki a szívét, amelyben mély szeretet él Jézus iránt. Amikor Kantenich atya olyan embereket talált, akiknek nagy szívük volt, nagyon boldog volt, mert azt mondta magában: *ezek az emberek nemsokára nagyon szeretni fogják a Szűzanyát.* A Szűzanya oda tudja ajándékozni nekik a szívét és ők vele együtt szeretni fogják Jézust. Benne megújulnak. Okos, értelmes fejekkel jó vitákat lehet folytatni, pl. teológiai vitákat is. Ez érdekes és szép játék, de nem fontos.

A schönstatti családmozgalom egy olyan iskola, ahol szeretni tanulunk. Aki jobban szeret, az a jobb diák. Most pedig (tréfásan) bizonyítványt osztunk. A társunkra nézünk – mi vagyunk a tanár –, ha a múlt évben jól tanult szeretni, akkor most jobban tud. Számomra nagy öröm látni, hogy Önök mennyit növekedtek. Néhol ez nagyon érezhető, néhol lassabban megy. Érezhető itt-ott a nehézség is, de ez nem baj. Csak egész lassan oldódunk el önmagunktól. Néha a Jóistennek energikusan kell közbelépnie és akkor azt hisszük, hogy nagy krízisben vagyunk... És ez jó.

Ezen a héten szeretném az Önök közös világát szemügyre venni. Azt szeretném szemlélni, hogy a Szűzanya mit szeretne Önökkel kezdeni. Azt kívánom Önöknek is, hogy szemléljék a közös lelki világukat. Először is ne az aktuális problémákra figyeljenek, kérem szépen! Hanem figyeljenek csak arra, hogy egymással valami nagyot, szépet szeretnének létrehozni. Építünk egy új világot, egy házat, a szeretet új világát építjük föl egymás között. Tehát először nem a nehézségekre figyelünk. Természetesen vannak nehézségek. De ezekben a napokban egy új országot akarunk együtt építeni, létrehozni. A szeretetnek ez az új világa lehetséges. Persze az emberi természet a lehetőségeiben korlátozva van. De a Szűzanya fölkinálja magát nekünk arra, hogy szövetségre lépjünk vele. Azt mondja: *Ajándékozátok nekem a becsületes fáradozásaitokat. A maradékot majd én elintézem.* De az is fontos, hogy a vágyódásnak teret adjunk. Ma este próbáljunk meg újra azok a gyerekek lenni, akik évekkkel ezelőtt voltunk. Húszéves gyerekek. Ez megy. Természetesen tudjuk, mi az, ami nem megy, mert már nem 20 évesek vagyunk, hanem kicsit öregebbek, 25...26? De Istennél semmi sem lehetetlen. Ő megajándékozhat minket, és a Szűzanya csodákat tud tenni. Ez a mi csodánk, a ma este csodája, hogy nagy vágy lesz a szívünkben: *„Kérjük szépen, Édesanyánk, adj nekünk új közösséget! Ajándékozz meg bennünket még egyszer az első szerelemmel!”*

Végezetül, ha szabad, egy kicsit energikusabban szeretnék szólni. Némi piszkot, szemetet szeretnék félretolni. Belsőleg Önök nagyon mélyen összefonódnak. A társuk nélkül nem tudják elképzelni az életüket. Ő a lelküknek részévé vált. Ha a társukat a lelkükből ki akarná valaki emelni, kioperálni, akkor Önöket meg kellene közben ölni, akkor ezt nem élnék túl. De ennek a valóságnak (kettős egységüknek) új életet kell kapnia. Ezt kívánjuk magunknak ezen a héten. Fölkerekedünk a szeretet új országába, vagy magunk a szeretet ilyen országát akarjuk létrehozni. Természetesen ez munkával jár.

A gyakorlati munkához és az egymással való beszélgetéshez ösztönzéseket adok. Talán mesélhetnénk a Szűzanyának a társunkról. Nem tudom, ez mennyire lehetséges, mivel a gyerekek ott vannak a szülőikkel. Ha ez nem megy, akkor természetesen nem. De talán lehet még egy kicsit sétálni, és akkor beszélünk a Szűzanyának egyszerűen a társunkról. Vagy ma este csak azt mondják: *Jó, hogy vagy!* Egész általánosságban mondjanak egymásnak egymásról valami jót. Énekeljünk még valamit?...

1992. április 22., szerda délelőtt, 1. előadás: Kentenich atya éneke az új családról: az „Otthon-dal”

Kedves Családok!

Az apák legszívesebben kint játszanának. Természetesen a gyerekek feletti felelősség miatt. Nem azért, mert ők szívesen játszanak. Így van ez a kisvonattal is. A villanyvonat karácsonykor a kisfiúnak ajándék, de az apa játszik vele. De ugye csak

pedagógiai okokból. Ez az élet. Nem baj, de szép, ugye? És nagyon fontos, hogy a gyermekekkel játszunk.

Szeretném Önökkel ezen a héten a család képét úgy megnézni, ahogy azt Kentenich atya mutatja nekünk. Ebben az „Otthon-dalt” követem. Dachauban írta Kentenich atya ezt az éneket, a koncentrációs táborban. Közben nem a családokra gondolt, akkoriban az egész Schönstatt céljaival foglalkozott. Az egyes versszakokat úgy írta, hogy a Schönstatt-mozgalom vonásait emelje ki. A schönstatti mozgalom az egyház modellje, és egy új társadalom jelképe is. A család is az egyháznak és a társadalomnak egy jelképe. És így a kettőt összeköthetjük. Megkérdezhetjük, hogyan gondolkodott Kentenich atya a schönstatti családokról, a schönstatti mozgalmat hogy képzelte el. A schönstatti mozgalom mindig egy nagy család, az egész schönstatti mozgalmat Schönstatt-családnak nevezzük. Amit Kentenich atya ebben az énekekben leírt, ennek az új családnak a képe.

Így kezdődik az ének:

*„Ismered az országot, mily meleg, meghitt,
mit magának az örök Szeretet épít.”*

A mi családunk egy olyan ország, ahol bensőséges melegség van. A melegség onnét származik, hogy jót akarunk egymásnak. Ez érezhető. Egy ember lelkének melegségét érezni lehet. Vannak olyan emberek, akiknek a közelébe kerülve melegséget érzünk. Vannak hideg emberek is. Amikor együtt ülünk evésnél egy emberrel, lehet, hogy bizonyos melegséget sugároz ki. Vagy lehet, hogy hűvösség uralkodik. Ez érdekes, ugye? Formálisan nagyon korrektek lehetünk, de hidegek. Vagy lehetünk külsőleg korrektek, és ugyanakkor bensőségesen melegyek. Ez a melegség úgy keletkezik, hogy a másikhöz fordulok és azt mondom, hogy jót akarok neked. Tehát nem kell valami különöset mondani, elég csak gondolni, hogy jót akarok neked. És ha többen vannak együtt, akik egymásnak jót akarnak, akkor bensőségesen meleg légkör jön létre. És ha egy idegen jön, akkor csodálkozik, és azt mondja: Nézd, hogy szeretik egymást! Így válik egy keresztény család Jézus Krisztus szeretetének jelképévé. Itt van egy feladat: Lehetünk korrektek és közömbösek, élhetünk egymás mellett vagy pedig élhetünk együtt. Egy kis erőbe kerül, hogy együtt éljünk.

Amikor fáradt vagyok, visszavonulok és a másik mellett élek csak. Vagy amikor nagyon elfoglalt vagyok a gondolataim. Például itt vagyok én, Tilmann atya, most előadást tartok és így nem tudom érezni a meleg kisugárzásukat. Mikor leülök és tartom ezt az előadást, akkor nem gondolok arra, hogy szeretem Önöket. Előadást tartani nehéz feladat. És ha itt ülök és a kisugárzásokra figyelek, akkor nem tudom az előadást tartani. Ezért sokszor egymás mellett élünk. És olyankor a másik személy közömbös számunkra. Így van ez a tv-vel is. Egy olyan közösség, amely tv-t néz, az nem közösség általában, hanem egymás mellett ülő, különálló személyek. És mindegyik a képernyőre néz. Amikor egy asztal körül ülünk és játszunk, akkor együtt vagyunk. A tv-nézésből is lehet közösségi élményt csinálni, de akkor senki

nem mondja a másíknak, hogy maradj nyugton. Vannak, akik ilyen közösségi élményt csinálnak a tv-nézésből. Beszélnek egymással arról, amit látnak. Vicceket csinálnak. Vagy kérdeznak, vagy kommentálnak, ahogy azt egy családban lehet. Nem azt mondom, hogy ezt így kell csinálni, csak azt mondom, hogy egy közösség akkor lesz bensőséges, ha egymás felé fordulunk. Ha nem egymás mellett ülünk, hanem *együtt* ülünk.

Magyarország lelkileg bensőséges ország. A magyarok engedik, hogy a másik személy érezze, ha szeretik őt. Amikor a magyarok elbúcsúznak egymástól, akkor másképp viselkednek, mint a németek. A németek néha úgy is elmennek, hogy nem búcsúznak el. A magyarok pedig elbúcsúznak anélkül, hogy elmennének. És akkor még egy negyedóra, és akkor fölállnak, és tovább beszélgetnek, de nem mennek el. Akkor kimennek az előszobába és még egy negyedóra eltelik. És akkor odamennek az autóhoz... Barátaim, ez nagyon szép!

Olyan családot építünk, amelyben melegség van. Ez a család az Isten szeretetének képmása. Kentenich atya ezt úgy mondja, hogy a Szentháromság képmása a család. Istenben egy élő szervezet van: Az Atya és a Fiú szeretik egymást a Szentlélekben. A Jóisten megalkotta a családunkat a saját számára. Valami olyat akart, ami hasonlít rá. Minden, ami a világon van, hasonlít Istenre. A csillagok beszélnek Isten fényességéről. Az egész világ hasonlít Istenre. Minden mond valamit Isten nagyságáról. Minden, ami szép, hasonlít Istenre. A család különösen is hasonlít, mert a család Isten szeretetét mutatja. Ez annyit jelent, hogy látjuk, hogyan jönnek össze az emberek, hogy van közöttük meghitt melegség, innét tudjuk, hogy ilyen az Isten. De van még valami. Isten azért teremtette a családunkat, hogy öröme legyen benne. Nagyon praktikus következménye van ennek. Az Isten hatalma nagyobb, mint a mi gondjaink. Azért hozta össze a családunkat, hogy öröme teljék benne. Nézd minket és látja, hogy hasonlítunk rá. Hogyan mesélhetünk Istenről olyan embereknek, akik nem hisznek? Ez nagyon könnyű! Azt mondjuk nekik, gyere, nézd meg a családunkat! Nézd meg a párkapcsolatunkat! Ilyen az Isten. Persze így nem beszélhetünk, de így hathatunk. Az Isten hasonlónak tett minket magához. Amikor jóakarattal fordulunk egymás felé a szívünkben, akkor mutatjuk meg az embereknek, hogy milyen az Isten. Így növekedett, fejlődött az ősegyház. Az életük meggyőzte a pogányokat.

Kentenich atya ezt a belső családi egységet írja le az Otthon-dalban:

*„ahol melegen dobognak nemes szívek
és egymást áldozatkészen viselik el;
hol – szívükbe rejtve egymást – izzanak,
és Isten szívéhez egyre áramlanak;
hol szeretetfolyamok frissen buzognak,
hogy oltsák szeretetszomját a világnak”*

Ezt fogjuk most megnézni közelebbről. Nemes szívekről van szó. Tehát olyan szívekről, melyek bizonyos emberi méltóságot hordoznak. Amikor egy nemes em-

berre gondolunk, akkor nagylelkűnek képzeljük őt. Olyan személynek, aki nemcsak a saját előnyére gondol, aki le tud mondani dolgokról. Olyan személyre, aki megterhelhető, aki nem kiabál mindjárt. Kentenich atya azt mondja, ahol nemes szívek melegen dobognak, ez annyit jelent, hogy a szívünk mélyén érzik egymást. Ez nagyon érdekes, mert ma az a tendencia, hogy felületesekek legyünk. Hogyan keletkezik ez a felületesség? A rengeteg információból következik, amit kapunk. Csak egy bizonyos mennyiségű információt tudunk alaposan megemésztetni. Ha túl sok új dolgot hallunk, nem tudjuk mindet feldolgozni. És az információhalmaz csak növekszik. Ez Magyarországon most új dolog. Korábban nagyon kevés információval rendelkezünk. Nem tudtuk, mi folyik a világban. És nem hittünk a tömegtájékoztatásnak. Arra gondoltunk, hogy ezt a kommunisták csinálják és hogy manipulálják. Ma valami más van. Azt mondjuk: Hát ez érdekes! Meg az! Meg az is! A sok-sok információ, amit kapunk, mind érdekessé válik. Minden iránt érdeklődünk. Nagyon intenzíven követjük a gazdasági élet változásait. Tudjuk, mit, hol lehet megvásárolni. Mi jó, mi rossz, mi drága, mi olcsó, tudjuk, hogy mi mibe kerül nyugaton. Eláraszt bennünket az információ. Korábban ez nem volt. Tudjuk, mi történik az országban és ez érdekes. Korábban nem volt érdekes. Mindig ugyanaz történt. Ugyanazok az unalmas jelszavak mentek. Nem érdeklődtünk az iránt, ami történt, de most igen. Politikai folyamatok iránt is érdeklődünk. Érdekel, hogy mi történik Európában. És egyáltalán az egész világban. Egyre több információ lesz. Nem tudjuk feldolgozni. De valahogy fogni akarjuk őket. És ezt felületesen csináljuk. Ha két-három órát ülünk a tv előtt, akkor információk százait fogjuk fel. De nincs időnk megemésztetni, feldolgozni őket. Mert amint belegondolnánk az egyik információba, rögtön jön a következő. Ezáltal elvész a mélység. Felületesen élünk. Újra meg kell tanulnunk a mélységet.

Nem szeretnének néha együtt üldögélni és egyáltalán nem beszélgetni? Esetleg leülhetnének ide a szentélybe ketten. Megpróbálhatnák a másik közelségét érezni. Leülni és várni. Semmit nem mondani, nem csinálni, csak érezni, beengedni a másikat a szívünkbe. Kentenich atya is mondta ezt: *Felvettem valakit a szívembe*, hogy belsőleg dobogjon a szívemben.

A modern embernél a bensőségesség helyett szentimentalizmus van. Az ember gyorsan produkál egy érzelmi megnyilvánulást és mindenki sír. Utána jön egy másik jelenet, akkor meg mindenki mérges. Jön egy nagy szónok, akkor mindenki lelkes. Egy gyönyörű prédikáció és mindenki imádkozik. Gyorsan reagálunk az érzelmeinkkel. Ez a szentimentalizmus. Nem megy le mélyre. Egy igazi bensőségesség egészen lassan keletkezik. Nem szeretnének egyszer beszélgetés nélkül egymásnál lenni? A nemes szívek egymást elviselik, mondja Kentenich atya, mégpedig áldozatkészen. Mit jelent az, hogy áldozatkészen? Egészen természetes, hogy az együttélés áldozatokat követel. Áldozat lehet: nehezünkre esik valami és ezt a Jóistennek ajánljuk. Neki ajándékozzuk, ahogy Jézus a Golgotán neki ajándékozta magát. Jézus az emberekért ajándékozta magát Istennek. És mivel Jézus a

szívünkben él, mi is tehetünk így. Kis Jézusok vagyunk, az Atya előtt állhatunk és felajánlhatjuk magunkat Istennek a többiekért, Jézusban, Jézus által, őáltala, ővele és őbenne. Ez az életünk. Jézusban élünk, Jézussal élünk, Jézus által élünk, életünket, mint áldozatot felajánljuk a Jóistennek a többiekért, a többiek számára. Ezért nem rossz az, ha a többiek áldozatot várnak tőlünk. A Szűzanya a szentélyben várja az áldozatainkat. Azt várja, hogy a Atyának ajándékozzuk magunkat. Ez azt jelenti, hogy nem a fájdalommentességre törekszünk, hanem a nagyvonalú szeretetre.

És itt korunk egy nagy problémájába ütközünk. A magyarok a legjobb úton vannak efelé. Miféle probléma ez? Elkényeztetett emberek vagyunk. Amint egy fájdalommal találkozunk, félretoljuk a fájdalmat. Ha melegünk van, gondoskodunk arról, hogy hűvös legyen és fordítva, ha hideg van, akkor melegről gondoskodunk. Mindig kellemesnek kell lennie mindennek. Kellemesnek és kényelmesnek. Ettől megváltozik az ember. Csak akkor jön létre mély személyes találkozás, ha kész vagyok áldozatot hozni érte. Mert az emberek nehezek. Vannak ilyen puha szőrös kis állatok, de az ember nem puha állat, hanem néha kemény állat. Ha nem engedem meg, hogy az ember fájdalmat okozzon nekem, akkor nem fog létrejönni vele a találkozás. Ez érdekes. És egyre inkább ezekkel a puha játékkalalokkal élünk. Az emberek nem találják meg egymást, mert a puha játékkalalok légkörét várják el. Akár egy óra hosszát is hallgathatják a reklámokat, soha nem hallanak olyat, hogy valaki azt mondaná: *Áldozatot hozni szép; ez erőt ad. Mondjunk le a puha székeinkről. Vegyenek kemény széket. Mondjanak le a csokoládéről. Egyenek kenyeret, az jobb a fogaknak. Mondjanak le a konyakjukról. Igyanak ásványvizet.* Ilyen módon nem csinálhatunk reklámot, mert akkor a gazdaság tönkremegy. Ha egy emberrel személyes találkozást akarok, akkor találom meg, ha elviselem. Ha azt mondom: „Szabad neked!”

Most azt mondják Önök, ez nagyon nehéz. Ezért mondja Kentenich atya, hogy gyakorolni kell, és meglátják, örömmüket fogjuk lelteni abban, hogy egymásért áldozatot hozunk. Ez hozzátartozik. Megkérdezzük egymást, hogy vagy? Amikor erre azt mondjuk, „hát köszönöm”, ez azt jelenti, minden jó, nincs áldozatunk, nincs nehézség. Amikor azt mondjuk, „nagyon jól”, ez azt jelenti, hogy sok-sok nehézségünk, sok-sok áldozatunk volt. Örülünk, ha áldozatot hozhatunk egymásért, és elviseljük egymást, de ennek nemcsak vallási oka van, pszichológiai oka is van. A szíve mélyén találkozunk a másik emberrel, mert megengedjük neki, hogy terhet tegyen ránk.

Így keletkezik egy kép: A mi családjunk országa a bensőséges meleg szeretet országa. Otthon érezzük benne magunkat. Nagylelkű emberek vannak benne. Olyan emberek, akik szívük mélyén kötődnek egymáshoz. Akik áldozatot hoznak egymásért. Kentenich atya még egy képet használ. Ezek az emberek a saját szívükben adnak otthont a másiknak. Bennem laksz. És ha bennem laksz, akkor a tiéd a szeretetem és a szenvedélyem.

Szenvedélyesen is szerethetjük egymást. Ez azt jelenti, hogy a test is részt vesz a szeretetben. Ezt korábban már átbeszéltük. Amikor az emberi nemiséget tekintjük, akkor háromféle ösztönt látunk. Testi ösztönt, lelki ösztönt és az alkotás ösztönét. Mindhárom együttműködik a nemi ösztönben. Nem minden nemi ösztön, ami a testi ösztönben van, és a lelki ösztön sem csak nemi ösztön. Hanem a nemi ösztön besugárzik a testi ösztönbe ill. a lelki ösztönbe. Pl. amikor egy gyermek átölel bennünket, ez nem az ésből jön vagy az akaratból, ez a szívemből jön, a lelki ösztönből. Semmi köze a nemi ösztönhöz. Ez valami más. Freud valami mást mond, neki minden nemi ösztön. A nemi ösztön kapcsolatba léphet a testi ösztönnel. Vagy a lelki ösztönnel is kapcsolatba léphet. Vagy összekapcsolódhat az alkotás vágyával. Ha önmagában csak az alkotás vágya van meg, akkor örülök, ha valami szépet csinállok, alkotok, ez nem nemi ösztön. De amikor egy gyermeket alkotok, akkor ez összekötődik a nemi ösztönnel. Vagy amikor a társammal lelkileg egyesülök, ekkor a nemi és a lelki ösztön egymással kölcsönösen összekapcsolódik. Vagy amikor a társammal a házasságban egyesülök, akkor a testi ösztön egyesül a nemi ösztönnel. Valami nagyon fontos van. Ma szinte csak a testi ösztönről beszélnek, ha a nemi ösztönről van szó. Testről van szó és arról az élvezetről, amit a test ad. Ez túl kevés. Így nem lehet élni. Házasságban sem lehet így élni. Meg kell hódtanunk a lelki ösztönt. Vagyis hosszán időzünk egymásnál. Ez a szívünk parazsa a tűzön. A nemes szívek befogadják egymást és egymásért égnék. Nemcsak az eszünkkel kommunikálunk egymással, hanem a szívünk tüzeéről van szó. Ezt meg kell tanulnunk. Meg kell tanulniuk, hogy a szívük tüzevel egymásért égjenek. Ha nem égünk el egymásért a szívünkben, akkor valaki másért fogunk elégni. Ezért szakítsunk időt egymásra és ajándékozzanak egymásnak kis dolgokat, amelyek annak jelei, hogy szeretik egymást. Egy pillantás, egy szó, gyengédség lehet, a gyengédség annak a jele, hogy lelkileg össze vagyunk kötve. Nagy feladata van itt a schönstatti családoknak. A szeretetnek egy egész kultúráját akarjuk kiépíteni.

1992. április 22., szerda délelőtt, 2. előadás **Szexualitás, gyereknevelés, házastársi kapcsolat**

Kentenich atya Dachauban írta az Otthon-dalt és ebben ábrázolta Schönstatt célját. Felfedezzük, hogy ebben a családról is beszél. Feltűnik nekünk valami. Olyan nyelv ez, melyben a szívnek nagy szerepe van. Érthető ez a nyelv. A házasságban a nyelvnek és a szívnek nagy szerepe van.

Az emberi szexualitás területe: „...*nemes szívek – szívükbe rejtve egymást – izzanak...*”. Amikor szeretjük egymást, az egész ember adja magát a másiknak és az „*Isten szívéhez egyre áramlanak*”. Ez a kettő összetartozik. A Jóistent szenvedélyesen szeretni annyit jelent, hogy egymást szenvedélyesen szeretjük. Amikor egymást szeretjük, a Jóistent szeretjük. Itt természetesen egy probléma adódik és egy nagy feladat, mert beteg a természetünk. A hétköznapi életben különválnak Isten

iránti szeretetünk és a társunk iránti szeretet. Meg kell tanulniuk ezt a két dolgot összekötni. Amikor a házastársi odaadásban egymásnak ajándékozunk magunkat, az azt jelenti, hogy Isten szeret minket.

A találkozás boldogsága annak a jele, hogy Isten közel van hozzánk és meg akart ajándékozni minket, ezért áttetszővé tesszük ezeket a házastársi találkozásokat és mögötte a Jóistent látjuk.

Ebben a vonatkozásban az egyházban két nagy vonal van:

1. A konzervatívabb, mely a nemiség veszélyét hangsúlyozza, látja. Mindig azt mondja, hogy a házaselet megengedett, de mindig a benne rejlő veszélyt látta és sokáig rossz lelkiismeret tartozott a házastársi nemiséghez. Európában hosszú időn keresztül rossz lelkiismerettel nemzették a gyermekeket, pedig tudták, hogy ez megengedett.

2. A másik véglet, ami szintén megvan az egyházban, azt mondja, hogy a szexualitás Isten ajándéka, és Isten akarja a szexualitást a házasságban. Tehát arra használjuk a szexualitást a házasságban, hogy örömet okozunk a másíknak és magunknak, de nincs kapcsolatban Isten iránti szeretetünkkel.

És akkor alapítónk és atyánk azt mondja: „...*nemes szívek – szívükbe rejtve egymást – izzanak...*”. A házaseletre gondolunk itt, nagyon szép szöveg ez, mert a szeretet tüzeröl beszél.

Általánosán is érthetjük, de most a házastársi szeretetre vonatkoztatjuk. Egymást elrejtve égni és Isten szívéhez áramlani annyit jelent, hogy a házastársi szeretet a Jóistennek való odaadottsághoz vezet. Ezt meg is élhetjük: amikor összekapcsolódunk egymással, a Jóisten megajándékoz minket. A másik személye az Isten ajándéka. Egyre erősebben élem meg a másik személyiségét, talán nem is érintjük meg egymást, csak a másik mellett ülünk vagy fekszünk, és észre vesszük, hogy a másik irányából a szeretet melegsége árad felénk. Ezt a szeretetáramlást megéljük és mögötte felfedezzük a Jóistent.

Az ember megtapasztalása hasonló az Isten megtapasztalásához, vagyis ha Isten megérint bennünket, hasonlóan történik, mintha egy ember érint meg minket. Kentenich atya együtt látja ezt. Megéljük a partnerünket és a Jóistent, és a társunk szeretete Isten szeretetébe torkollik. A házasságban (sajnos) elkülönülhet a testi szeretet. Mi összekötjük a házastársi testi kapcsolatot a Jóistennek. Hol a mi feladatunk? A testi kapcsolatot lélekkel átítani. Először is sokáig lelki kapcsolatban maradunk. Sok időt szakítunk a lelki kapcsolatra. Próbáljuk egész nap a jóakaratumkat érezni, éreztetni. Gondoskodunk arról, hogy a testi kapcsolatot lélekkel itassuk át. Amikor a társunk testét megérintjük, a lelkünkkel is kapcsolódjunk egymáshoz, és a társunk testét Isten ajándékaként éljük meg. És amikor egymásnak ajándékozunk magunkat, akkor a Jóistennek is ajándékozunk oda magunkat. Ez mintegy magától megy (nem kell tudatosan erre gondolnunk). Mégis fontos, hogy a helyes képet lássuk.

Kentenich atya *nemes szívekről beszél, amelyek melegen dobognak és egymást áldozatkészen elviselik. Egymást a szívükben elrejtve izzanak és az Isten szívéhez egyre áramlanak. Ahol frissen buzognak szeretetfolyamok, hogy oltsák szeretet-szomját a világnak.* Tehát a házasságunkban lévő szeretet apostoli dimenziót kap. Nem azért szeretjük egymást, hogy nekünk jó legyen, hanem hogy másokat boldoggá tegyünk.

Családunk arra hivatott, hogy másokat megajándékozzunk, és amit másoknak ajándékozni tudunk, az a szeretetünk. Ennek a gyakorlati oldala az, hogy akivel kapcsolatba lépünk, azt szeretni kell. Akik elsőként tapasztalják meg a szeretetünket, azok a gyermekeink.

Egy megkülönböztetést kell tennünk: A szeretet nem azt jelenti, hogy azt teszünk, ami a másoknak kellemes, hanem ami jó neki. Ez nem mindig azonos. Tegyük azt, ami a gyerekeknek jó, nem pedig azt, ami kellemes neki. Néha ez egybe esik, máskor viszont egyáltalán nem. Az olyan gyermek, akinek minden kívánságát teljesítik, rossz jellemű lesz. Nem fog tudni semmiről lemondani, nagyon boldogtalan lesz. Előfordul, hogy a gyerek az áruházban a földhöz vágja magát és ordít. Ilyenkor mindenki az anyát szidja, hogy miért olyan keményszívű, miért nem adja meg a gyerekeknek, amit kér. Az a szokás, hogy a gyerekek minden kívánságát teljesítik. Olyan korban élünk, amikor ez nálunk is elkezdődik. Vagyis többet adunk nekik, mint amennyire szükségük van. Milyen sok játékot veszünk nekik, melyekre nincs is szükségük. Csak annyi holmija legyen, amennyihez belső kapcsolata is lehet. Ez ránk, felnőttekre is vonatkozik. Maximum három tollal lehetünk bensőséges kapcsolatban, tízzel már nem. A gyerek sem tud húsz babával bensőséges kapcsolatban lenni. Figyeljék meg a gyermeket játszás közben. Nem kell neki sok minden. Egy mozdony, amit most autóként használ, a folyamatot pedig maga alakítja. A zajokat produkálja hozzá. A kis mozdonynak nem kell, hogy motorja legyen; az utat maga alakítja, nem szükséges sín hozzá, ő adja a sít. Az az előnye, hogy bármerre mehet, ez elég érdekes és olcsó. Ne adjunk a gyerekeknek többet, mint amennyit szeretni tud. Vagyis csak annyi és olyan játéka legyen, hogy ha elveszük, hiányozzék neki.

Mit csináljak, ha a gyermek egy új tárgyat kíván meg, egy új babát akar, egy új autót? Vegyenek, amit akarnak, de úgy, hogy a gyerekeknek jó legyen, s ne úgy, hogy kellemes legyen. Sokszor, ami a gyerekeknek kellemes, nem jó. Nekünk is kényelmesebb olykor megadni neki, amit akar, mint harcolni vele. Ugyanez vonatkozik a barátságainkra is.

Mi, magyarok, nagyon kedves emberek vagyunk, de gondoskodni kell arról is, hogy családjainkból szeretet áradjon ki. Azt tegyük, ami másnak jó, és ne azt, ami a másoknak kellemes.

A beszélgetéseinkre is vonatkozik ez, az egész viselkedésünkre. Jönnek majd olyan emberek hozzánk, akik nem azt akarják, hogy szeressük őket, hanem használni akarnak minket. Jól érzik magukat a környezetünkben, de nem azt akarják, hogy szeressük őket. Kellene arról beszélniük egymással, hogy mi volna jó a ven-

dégeiknek. Hogyan beszélünk a vendégeinkkel, hogy a beszélgetésünk tényleg szeretetet jelentsen, hogy valóban gazdagodjanak. A szeretet szempontja szerint válasszuk barátainkat.

Tehát, ha valaki csak azért jön, hogy jól érezze magát nálunk, de ugyanolyan szeretetlen marad mint azelőtt és nem akar semmi komoly dologba belefogni, akkor hagyják őt, ahol van.

Olyan barátot keressünk, akivel valódi szeretetkapcsolatra lehet lépni, és akkor az embereknek egy olyan köre alakul ki körülöttünk, akiket igazán tudunk szeretni, akiknek olyat tudunk mondani, ami ténylegesen segít nekik. Az embereknek egy olyan köre, akik minket is szeretnek, akikkel lelki kapcsolatot tudunk kiépíteni.

Mindez így hangzik Kentenich atya versének első sorában: „*Ismered az országot, mily meleg, meghitt...*” A refrénben pedig azt mondja: „*E csodálatos ország ismerős nekem...*” Az egy kis paradicsom. És ebben a kis paradicsomban trónol a Szűzanya és a gyermekei körülötte vannak.

Ezek azok a gyermekei, akiket ő szeret, s akik őt is szeretik. A gyermekek hozzák neki az áldozataikat, és ő megjutalmazza őket azáltal, hogy megmutatja nekik csodálatos lényének dicsőségét és gazdag termékenységet ad nekik.

A háziszentélyünkben ugyanez történik. Az is egy kis paradicsom és ez hasonló a Tábor fényéhez. Az Úr ott megmutatta dicsőségét. Péter azt mondta, hogy jó nekünk itt lenni, sátrakat szeretnénk építeni. Ott szeretnénk maradni, ahol jó nekünk (Lk 9,29-36).

Kentenich atya azt mondja, hogy amikor a Szűzanya a háziszentélyben köztünk van, ez olyan, mintha a Tábor fényében lennénk. A Szűzanya velünk lakik és körülötte vannak gyermekei. Szereti őket és a gyermekei is szeretik őt. Újra és újra a szeretet jelét adják neki. Ez egy paradicsom, de ez más, mint az első paradicsom.

Az első paradicsomban elveszett a boldogság. Azért veszett el, mert az emberek valamit meg akartak tartani maguknak. A mi paradicsomunk megmarad, mert ott az emberek meg akarják egymást ajándékozni, egymást akarják boldoggá tenni.

Egy schönstatti család egy kis paradicsom, ahol a Szűzanya az emberektől ajándékokat fogad el. Ez azt jelenti, hogy az Istenanyának ajándékozunk az egymás iránti áldozatainkat és ő megajándékoz minket. Megengedi, hogy megtapasztaljuk a szeretetét.

A Schönstatt-családban való élet egyúttal együttélés a Szűzanyával is. Ezt jelenti a háziszentély. Szükségem van rátok, mint apostolokra. Építsetek egy országot együtt, ami egy kis paradicsom, ahol sok ember magára találhat. Az apostolságot tekintve ez igen nagy jelentőségű. Az apostolkodás erősen függ a légkörtől. Korábban ez másként volt. Régen országszerte keresztény légkör uralkodott. Sok jele volt ennek: kereszték a mezőkön, az ünnepnapok, minden faluban templom. Innen látszott, hogy ez egy keresztény falu.

Óbudavár falu hús házának is van temploma. Van harangszó. Amikor harangoznak, ma már senki nem megy a templomba, de van harangozó. Ez a középkor.

Korábban keresztény léggör uralkodott, de ez a léggör ma már nem hatékony. Harangoznak, de ma már senki sem megy templomba, mert új világban élünk.

Ez az új világ új keresztény léggört kíván. Egy bizonyos léggör nélkül nem lehetünk keresztények. Pusztán szavakkal nem megy. Ezért van arra szükség, hogy a házainkban építsünk fel keresztény léggört és az egész életünket kereszténnyé alakítsuk. Amikor itt összejövünk, imádkozunk. Az is jó, de ha hazatérünk, az élet úgy megy tovább, mint azelőtt. Fontos, hogy az egész élet a szeretet léggörében folyjon. Érezzük a feladatunkat. Ne az legyen, hogy csak heti két órában vagyunk keresztény léggörben (a vasárnapi misén).

Ha a Szűzanya a háziszentélyben velünk van, akkor ha reggel nehezemre esik a felkelés, azt mondom a Szűzanyának: ezt neked ajándékozom a férjemért. Ezáltal a fölkelés a szeretet egy cselekedete a Jóisten kedvéért, akinek odaadom magam Jézusban. Amikor a padlót tisztítom, az önmagában nem vallási munka, de ha ezt az Istenanyának ajándékozom, akkor ez a tett a Jóisten iránti szeretet tettévé válik.

Azáltal, hogy a Szűzanya velünk van a háziszentélyben, az egész életünk ajándék lesz. Egész napra megmaradó keresztény léggör alakul ki. Ez a család-képünk. Olyan család, amelyben szeretnek.

Mit csináljunk? Beszélgessenek egymással vagy üldögéljenek együtt, beszélgetés nélkül. Szakítsanak időt egymás számára. Ne álljanak meg egy általános jószándéknál, hanem keressék egymást, találják meg egymást, beszéljenek egymással, hallgassanak egymással, esetleg menjenek oda a Szűzanyához együtt. Ez tettet kíván, ez nem jön magától. Keressük az egymással való találkozást. Mondok néhány konkrétumot. Mondják egymásnak, hogy jót akarunk; hogy az országunk léggöre barátságos legyen; mondjuk, hogy jó, hogy te vagy. Mondják el egymásnak, hogy mi szép Önöknél, mi szép az otthonukban, a közösségükben.

A Jóisten jelét adta, hogy velünk van. Keressék a jeleket, amelyeket Isten adott. Vezette Önöket, hogy találkozzanak. Az elmúlt évben Isten jeleit adta, hogy akarja a mi közösségünket. Isten megépítette a házunkat.

Időzzenek egymásnál és egyszerűen szeressék egymást. Természetesen ez nem megy parancsra, de legyenek nyitottak erre. Igyekezzenek, hogy egymásnál tudjanak lenni. Sétáljanak vagy éppen üldögéljenek együtt. Hagyják, hogy a társuk érezze, szeretik őt. Szakítsanak időt egymás számára, ne hagyják, hogy a gyerekek összerombolják a házastársi szeretetüket. Vannak gyerekek, akik tönkreteszik a szülők házastársi szeretetét. Vegyék a gyereket és tegyék be néha a „hűtőszekrénybe”. Aki nem tudja betenni a gyereket a „hűtőszekrénybe”, az nem lesz sose schönstatti család.

1992. április 22. szerda este Ünnepeink

Egy szerelmes dalt énekeltünk, frissen írta valaki, átírták ezt a dalt, először összeültek, és azon gondolkodtak, hogy mit ajándékozott nekik az Isten (a pároknak). Aztán kis cédulákra fölírták, hogy mi szép nálunk. Aztán összegyűjtötték a cédulákat, aztán valaki, aki ügyes volt ilyen dolgokban, összeállított belőlük egy szöveget. Csak azt használta, amit a többiek írtak. Nyelvileg megformálta. Egy dal lett belőle. Isten dicsérete abból kerekedett ki, amit ők megélték. Hát nem mondtam, hogy ilyesmit kell csinálniuk... De szép lenne, ugye... Minden pár leír valami szépet, ami szép náluk, kis cédulára, utána pedig egy tanárnő vagy valaki ír belőle szöveget. Én előadást tartottam, jó... Nem kell, de szép lenne, ugye...

Úgy élünk, hogy az események mögött felfedezzük a Jóistent. Isten beszél hozzánk, jeleket ad. Felfedezzük őt. Legszívesebben a szép dolgok mögött látjuk őt. Jó, ha ezekről beszélünk egymással. Úgy, amint a gyerekekkel csinálunk este, megköszönjük, amit a Jóisten ajándékozott nekünk. Ezt mi is megtehetjük. Vagyis este együtt ülünk, csendben vagyunk, várunk és hallgatunk. Akkor a csöndbe egyikünk egyszer csak belemondja, hogy ez vagy az szép volt. Egészen apróságok lehetnek. Kentenich atya mondta, hogy a küldetést Szűz Máriának az angyal hozta. A mi angyalunk lehet egy esemény vagy egy gyerek, lehet egy feladat, lehet egy nagy anyagi nyereség. Isten jeleket ad nekünk. „Az Úr jósága, hogy még élünk a földön, az ő irgalma soha véget nem ér.” Mert ő könyörületes. Akkor is ajándékoz, ha nem vagyunk jók. Egyszerűen jóságos és adja a jeleit. Előfordul, hogy egyeseknek természetfeletti dolgot ajándékoz. Például megjelenik a Szűzanya. Ez lehet, miért ne... Százmillió nap képezi a Tejutat. Van talán millió galaxis. Ez a mi Istenünk. Mit jelent, ha megjelenik nekünk a Szűzanya? A Jóistennél minden csoda lehetséges. Mikor megjelenik nekünk a Szűzanya, akkor az értelmünk azt mondja, hogy ez nem ő. Ezt csak a hitem mondja nekem. Az értelmem nem mondhatja. Esetleg a fantáziámra fogom, hogy ilyet látok, vagy az ördögre gondolok. Csak a hitem mondhatja, hogy ez a Szűzanya. Amikor a társam a szeretetének jelét adja, akkor amögött a Jóistent látom. Ezt is a hit által látom. Ez ugyanaz a megismerési mód, mint amikor a Szűzanya jelenik meg. Ez a hit. Egészen normális dolog, hogy nekünk a Szűzanya mindennap megjelenjen, de színes kép nélkül, a partnerem mögött. Ez elég. A hittel látom és azt mondom: „Királynőm, azt nem kellett volna...” És ő azt mondja: „De én akarom.” Szép ez az élet. A Jóisten mindig megjelenik nekünk. Jelet ad. És beszélünk vele. Egészen személyesen megtapasztaljuk Isten szeretetét. Néha megjelenik a Szűzanya és áldozatot kér tőlünk. Nehéz feladatot küld. Valakit, aki a szeretetünkre vágyik. Akkor beszélünk az Istenanyával. „Muszáj ezt?” Szabadkozunk, hogy nincs erőnk, vagy mondjuk, tessék több fényt adni. Mindenkinek ad, amit akar. Az életünk párbeszéd. Együtt ülünk este és hallgatjuk,

hogy mit mond nekünk a Jóisten. Isten jóságát naponta megéljük. „Az Úr jósága...” Így szólt az ének.

Szó volt az ünnepnapjainkról. Hogyan ünnepeljük az ünnepeinket? Szép lenne, ha elmesélnénk egymásnak, hogy melyik család hogy ünnepli az ünnepeit. Mindenki beszéljen arról, hogy egyes helyeken hogy ünnepelnek, vagy ünnepek szerint osszuk fel? Vagy pedig meséljünk egy jól sikerült ünneplésről. Azt gondolom, hogy a magyarok nem tudnak ünnepelni, mert mindig meg kell látogatniuk a rokonokat. Amikor ezzel megvannak, akkor a barátokat kell körbejárni. Amikor pedig a barátokat is meglátogatták, akkor kell menni a szegényekhez. És mire a szegényeket is meglátogatták, vége az ünnepnek. Akkor elhatározzák, hogy a következő ünnep nagyon jól fog sikerülni. Jól mondtam? Biztos vagyok benne, hogy nem, de szép gondolat volt, ugye? Hogyan ünnepelünk? Nagyon fontos ünnepelni. Fontosak az életünk ünnepei. Amikor ünnepelünk, akkor a menny és a föld közeledik. Minden ünnep nagyon fontos az életünkben és jelent valami.

A születésnap azt jelenti, jó, hogy Te vagy. A Jóisten életet adott neked. Ezt ünnepeljük. Miért ünneplik a Ther házban a születésnapot? Mert az egész ég örül. És akkor jön a Jóistenhez és azt mondja: „Atyám, azt tudjuk, hogy nagy Isten vagy, nagy Teremtő, igen, természetesen és az ég és a föld és az angyalok, minden jó, de Tóni... olyan csoda. És akkor az egész ég csinál egy születésnapot. És akkor mi is rendezünk egy kicsit, jó? Örülünk, hogy a Jóisten ilyen típust teremtett. Szép! És mit írunk egymásnak? Kis levelet. „Tilman atya azt mondta, hogy jól csinálod... Én is ezt akarom hinni... Néha igazán gondoltam is.”

A névnap. Isten néven szólít bennünket. Ez a mi eszményképünk. Azt mondjuk egymásnak: „Te.”

Adventet ünnepeljük. Azt mondja a Jóisten: „Hozzátok akarok jönni!” Ezt a Jóisten mindig mondja, de Adventben különösen. „Élni akarok a közösségükben, én, Jézus, harmadikként, mert a házasság szentség.” Szentség, mint az Oltáriszentség. „Itt jelen vagyok – mondja Jézus –, nemcsak az Oltáriszentségben, hanem itt is jelen vagyok.” És ha most felállok és térdet hajtok az egyik pár előtt, ez teológiai helyes. De nem szokás. Krisztus Önökben lakik. Ez a Karácsony. A gyermek ebben a bölcsőben lakik. Azt ünnepeljük, hogy a gyermek köztünk van, velünk van. József, Mária, Jézus.

Nagyböjt. Áldozatot hozunk, hogy a szívünk megtisztuljon. Egész évben teszünk ezt. Reméljük. De a Nagyböjtben különösen.

Húsvét. Nagyon szép ünnep a Húsvét. Azt jelenti, a fény Jézus, a fény Mária, a fény erősebb. Az életünkben a fény erősebb. A keresztnben, a szenvedésben a fény erősebb. Azt mondja a Jóisten: „Szeretlek Téged, szeretlek titeket.” Tehát minden nehézség az életünkben nem baj, nem igazán baj, fáj, igaz, de nem baj, mert a fény erősebb. Jézus elesett Máriával, Jóisten erősebb. Szeretete erősebb, mint a mi gyöngeségünk. Ez a húsvét. És mindig húsvét van.

Májusban Máriával ünnepeljük az életünk anyját. Minden ünnepnek van valami jelentősége az életünk számára. Adventben nem azt ünnepeljük, hogy Jézus négyezer évig nem volt, nem is azt, hogy egyszer majd az idők végén jönni fog, talán nem tudjuk, de hisszük, hogy jönni fog, de az nem fontos nekünk ma. Hanem azt ünnepeljük, hogy akar jönni most, mindennap és ma hozzánk jött, találkozunk vele a társunkon keresztül és azt mondja, szeretnék hozzátok jönni. Ma Advent volt. Talán egy kicsit egymásért. Talán Húsvét volt. Megérettük, hogy az Isten fényessége mindennél nagyobb. Vagy május volt ma. A Szűzanya egészen közel volt hozzánk.

Vagy Pünkösd volt. Megérettük, hogy a Szentlélek képessé tesz minket arra, hogy szeressünk, erőt ad, hogy jó szavakat szóljunk. Megértették? Az egyházi év az mindig van, egy területet mindig kiemelünk és ezt hangsúlyozzuk egy hosszabb ideig. A születésnapnál is így van. A társamat mindig is a Jóisten teremtette, mindig is szerette, mindig tudom mondani: *Jó, hogy vagy!* És mindig tudom mondani, egész évben, de a születésnap külön ünnep. Tehát, ami mindig érvényes, azt egy ünnepnap külön kiemeljük, ünnepeljük. Ilyen módon van egy programunk. A schönstatti családok hogyan ünnepelnek? Fontos ünnepelni, mert ha nem, akkor nincs schönstatti család.

A háziszentélyünkben érezhető, hogy hol tartunk az egyházi évben. Egy lila vagy piros szín. Vagy jelezzük, hogy valakinek születésnapja van. A háziszentélyen belül ünnepeljük az egyházi év eseményeit az életünkben. Ez szép feladat. Talán egész évben dolgozunk, ez szép dolog. És írunk az Oázisba. Nem szeretnének egy kicsit mesélni arról, hogy hogyan ünnepelnek? Szép lenne, ha mindenki tudna kicsit mesélni arról, melyik ünnep volt nagyon szép. Nem baj, ha hárman vagy négyen beszélnek a Karácsonyról. Beszélhet ma három család, a többi holnap. Pont.

1992. április 23., csütörtök délelőtt, 1. előadás

Kedves Családok!

Az otthonról gondolkodunk. Elgondolkodunk arról a képről, amelyet Kentenich atya az otthonunkról, a házunkról alkotott. Általában vitatkoznak arról, hogy milyen lesz Magyarország a jövőben. Mi pedig azon gondolkodunk, hogy miként néz majd ki a mi otthonunk, a házunk, amelyben lakunk; a házastársi közösségünk.

Kentenich atyánknak, az alapítónknak a szövegét követjük (Otthon-dal), amelyet Dachauban, a koncentrációs táborban írt. Átéltünk együttesen egy feladatot. A feladat abban áll, hogy elmélkedünk arról a képről, amelyet a Jóisten alkotott rólunk. Ez valami olyan, mint a házasságunk belső képe, egy belső kép a családkról. Azon igyekszünk ezekben a napokban, hogy felfedezzük ezt a képet. Szeretném ennek a képnek néhány vonását ábrázolni.

A mi otthonunk az örök szépségnek a leképezése.

Mi a szépség? A szépség a dolgoknak egy bizonyos kisugárzása. A belsőből való kisugárzás. Ha egy virág szép, akkor azt érezzük, hogy megragad bennünket ez a virág. Oda szeretnénk menni a virághoz, hogy jobban megnézzük. Ami szép, az olyan, ugye, ami mellett el szeretne az ember időzni és annak a közelében jól érezzük magunkat. Egyúttal, ami szép, az csodálatos is. Egy új ismeretre teszünk tehát szert. És most alapító atyánk azt mondja, hogy Schönstatt az örök szépségnek a leképezése, kisugárzása. A Jóisten mintegy valamit ebből beleformált a mozgalomba. Így az egyes családok az örök szépségnek a visszatükröződései. Ez azt jelenti, hogy a mi otthonunk szép. Kentenich atya ezt egyenként kibontja nekünk.

Az első: az otthonunk szép, mert itt nemes emberek laknak. Erről egyszer már beszéltünk. Ez azt jelenti, hogy olyan emberek, akik nagyok, akik nem ragadnak le az apró dolgoknál, hanem akiknek a lényében bizonyos nagyság van, és olyan emberek, akik erősek. Akkor erős egy ember, ha szeretni tud, ha nem azt kérdezi, hogy mi jó magának, hanem mi jó a másoknak? Erős egy ember akkor, ha egy dolgot elkezd és azt tovább is tudja vinni. Erős egy ember akkor is, ha szeretni tud, amikor nem kap viszonzást. Nagyon érdekes, ha egy ilyen embert szemlélek, érződik, hogy ez az ember sugároz. Nem lehet elvenni azt az örömét, hogy másokra sugározzék. Egyszerűen tovább sugároz. Ez szép dolog.

Más a helyzet egy gyenge ember mosolygásával. Az is szép, de ez a mosolygás addig tart, amíg mások is mosolyognak rá. Addig jóságos, amíg mások is jóságosak hozzá. Tehát, hogy valakiben ez a belső szépség megvan-e, az akkor mutatkozik meg, amikor a nehézségek jönnek. Akkor, amikor nem kap viszonzást a jóságára. Nem jön vissza semmi. Tehát ez a második: aki belsejében szép, az erős is.

A harmadik: Ezek az emberek – mondja Kentenich atya – kötődnek Isten Bárányához. Az apokalipszis által megrajzolt kép van előttünk. Azt mondja itt a szent író: „...Akkor láttam, hogy a Bárány Sion hegyén áll. Vele volt a száznegyvennégyezer, aki homlokán viselte az Ő nevét és atyjának nevét.” (Jel 14,1) Kentenich atya előtt ez a kép van. A kiválasztottak Sion hegyén kötődnek a Bárányhoz. „Aztán szózatot hallottam az égből, mint nagy vizek zúgását vagy szörnyű mennydörgés robaját. A szózat, amelyet halottam, emlékeztetett arra, ahogyan a hárfások pengetik hárfájukat. Új éneket énekeltek a trón előtt, a négy élőlény és a vének előtt. Az éneket senki sem tudta megtanulni, csak a földről megváltott száznegyvennégyezer.” (Jel 14,2-3) Ez azt jelenti, hogy az egyház összegyűjti a kiválasztottakat az idők végezetéig. Száznegyvennégy: az tizenkétszer tizenkettőezer. Ez a tökéletes-ség száma. Tizenkettő a teljességet jelzi. Tizenkétszer tizenkettő a legnagyobb teljességnek a száma.

Az Isten által kiválasztottak összejönnek és csatlakoznak Jézus Krisztushoz. Ami az idők végezetén történni fog, az már most történik a családjunkban. Érdekes ez, barátaim! Nagyon érdekes! A mi családjunk is olyan Sion-hegy, ahol a Bárány, Jézus lakik, mert a házasság szentség. Jézus bennünk, köztünk. Mi vele vagyunk.

A Jóisten kiválasztott minket, és mi nagy és mély közösségben élünk Jézussal. Ez az a benső szépség a házasságunkban, a családunkban és egy új éneket énekelünk.

Tehát látom, hogy az Úr itt van köztünk. Látom, hogy kötődik a feleségemhez. Az Úr iránti szeretet kisugárzik a feleségemből. Látom, hogy a Bárány kötődik a férjemhez és az Úr iránti szeretet kisugárzik a férjemből. Az ő szépsége nem az ő kék szemének a szépsége. Az ő szépsége onnan jön, hogy kisugárzik belőle az Úr iránti szeretet. Ezt a fényt nem a testi szememmel látom, hanem a hit látóképességével. Az otthonunknak a szépségét észleljük, hogyha a hitünk fénye nagyon világos.

Kentenich atya két ismérvet nevez meg, amelyen észre is lehet ezt venni. Az első: a mi házunkban a tiszta, világos szemek melegséget árasztanak. Tehát, ha egy ember a szívével össze van kötve az Úrral, Jézussal, akkor az meglátszik a szemeken. Hogyha egy ilyen ember van a közelünkben, akinek sugárzó szemei vannak, akkor hagyhatjuk, hogy ez a melegség átáradjon ránk. Ennek a sugárzásnak az a jelentősége, hogy nem függ attól, hogy visszhangra talál-e? Nem attól függ, hogy én visszasugárzom-e, hanem egyszerűen sugároz.

Ez azonban nem egy olyan személytelen sugárzás, mint a boltban az eladónőnél. Magyarországon is észreveszik lassan, hogy mosollyal jobban el lehet adni az árut. A szocialista rendszer idején, akik az eladó pult mögött álltak, azt gondolták, hogy örüljön a vevő, ha kap valamit. De ma már észreveszik azt, hogy minél udvariasabbak vagyunk, annál többen jönnek hozzánk vásárolni, ezért rámosolyognak a vevőre. A szomszéd boltba mennek, ha nem tetszik. Ha Isten eladóként állított engem a boltba, akkor az egy igazi apostoli munkává válhat. Minden emberhez belső jóindulattal fordulok. A belső szépséget hagyom így ráragyogni. Általában azonban az eladók mosolygása csupán egy felvett mosolygás és inkább egy emberi, egy műszaki mosolygás.

Ha azonban a szívünkbe lévő Istennek a visszfényéről van szó, akkor ez egy sajátos folyamat. Ez a mosoly nem alszik ki akkor, ha nem kap viszontmosolygást, másrészt pedig nagyon személyes, azaz egy konkrét személynek szól. Nem egy általános ragyogás ez, mint egy utcai lámpánál, hanem egy meghatározott személynek szól. Azt mondja az illető személynek, hogy jót akarok neked. Az ilyen fény melengeti a szemben állót.

Kentenich atya egy másikat is megnevez a szépség ismérveként: Jóságos kezek kínokat enyhítenek. A szívnek a sugárzása átmegy a kezekbe. Itt van egy beállítotttság: hogyan tudok jót tenni a másinak. Ezek a kezek – így folytatja Kentenich atya – imára kulcsolódnak, hogy legyőzzék a démoni hatalmakat.

A korábbi Magyarországon nagyon könnyű volt megmutatni, hogy hol működött az ördög. Csak egy ismérvét szeretném megnevezni, hogy miként venni ezt észre. Lehet, hogy csodálkoznak majd ezen az ismérven. Kérdezzük meg, hogyha valahol nagyon erős tagadás van, ha valaki egyszerűen csak a rossz dolgokról beszél, kérdezzük meg, hogy mit akar tulajdonképpen? Mi célból beszél? Mit kellene

jobban csinálni, mit akar megújítani, hogyan nézzen ki az „új”? Nagyon furcsa érvet mondanak: „Ezt is meg kell mondani! Nem akarunk csak egyoldalúan egy ép világot bemutatni!”

És miért nem? Miért nem? Jobb a mennyországról, mint a pokolról beszélni! Óbudavárról száz fotót készíthetünk és szép dolgokat vehetünk fel. Arcokat fényképezhetünk. Apákat, gyermekekkel a karjukban, virágokat és Gódányék házában ajtaja előtt egy kutyát. Aztán lehet fényképezni, ahogy Rita a kutyával beszél és ahogy mondja, menj már odébb, szeretnék bemenni. A kutya azonban nem megy el, csak egy kicsit behúzza a lábát. Így (mutatja). Nagyon szép... És így tovább. Óbudavárról lehet csúnya dolgokról is száz fényképet csinálni. Ki lehet önteni a szemetesvödör tartalmát is és lefényképezni. Lehet az utcán eldobott dolgokat is lefényképezni stb. Nagyon sok szemetet fényképező fényképész van ezen a földön.

Egy magyar folyóiratot mutatok, hasonlítsuk össze a német Spiegel lappal. Ugyanilyen a kiállítása. Piros kerete van. Fehér szöveg, sárga felület és híreket hoz. Minden hírt bírálattal egybekötve hoz. Mindenben, amit hoz ez az újság, valahol ott van a negatívum. Igazából élvezni lehet azt, ahogy az embereket rossz fényben mutatják, vagy ahogy neveltségessé teszik az embereket. Bizonyos értékeket neveltségessé tesznek. Néha ezt nagyon rafináltan teszik. Itt egy katona van, aki a templomban imádkozik. A puska odatámasztva a padnak. Nyilvánvalóan elmélkedik a katona és kéri Isten áldását az ő véres művéhez. Figyeljék meg ezeket az arcokat az újságban...

Szeretném a figyelmet felhívni, leginkább ott találkozunk a démoni hatalmakkal, ahol a rosszat, a negatívumot hangsúlyozzák ki. Tehát nem azt mutatják be, amit akarnak, amire törekszenek, hanem élvezni akarják, ami rossz valahol. Ennek tendenciája az, hogy a negatívumokat hangsúlyozzák ki, amit bizonyos folyóiratokban pénzért tesznek. Megfigyelhetjük az egyes egyházakban is, hogy miként beszélnek egyesek egymásról. Megfigyelhető a politikában. Arra kell vigyáznunk, hogy ilyen nálunk ne legyen.

Ezt a szellemiséget nem engedjük be a családjunkba. Természetesen tudunk minden rossz dolgról, és tudjuk, hogy mi az, ami hiányzik. Nem élvezkedünk azonban beszélgetéseinkben a negatív dolgokról. Ez igen sok erőt vesz igénybe. Nagyon fáradttá tesz minket, és hogyha hosszú időn keresztül vagy akár csak tíz percig is rosszat gondolt az ember, akkor már nem tud olyan jól főzni. A szellemi és a testi erő kisebb lett. Itt ténylegesen démoni befolyásról van szó. Ezért mondja atyánk, hogy imára kulcsoljuk kezünket, elűzzük a démoni erőket, hogy megtarthassuk a szépség fényét.

Ügyeljünk arra, hogy lássuk a szép dolgokat. Ez nagyon fontos. Imádkozzunk, hogy Isten távolítsa el a démoni hatalmakat.

A mi kis családjunk a szépség megtestesítője, a nemes személyiségeké, ahol erős személyiségek vannak. Olyan személyiségek, amelyek egyként kötődnek az Úrhoz. Olyan emberek, akik éreztetik a meleget a többiekkel. Mint ahogy Szent

Pál írja a filippiekhez írt levelében: „*Méltányosságokat ismerje meg mindenki!*” (Fil 4,5). És akkor Kentenich atya újra csatolja a refrént; mutatja annak a képét, ahogy a Szűzanya az övéi között lakik. Képzeljék el, hogy az Önök házában lakik a Szűzanya.

Most azt figyeljük meg, hogy ez a folyamat miként van jelen egy közösségben. Olyan emberekről van szó, akik állandóan megajándékozzák a Szűzanyát, akik ajándékaikat állandóan odaajándékozzák a Szűzanyának, ahol egyik a másikhoz jóindulattal fordul. Az a mi ajándékunk a Szűzanya számára, hogy szeretjük egymást. Így újraszületik Jézus közöttünk. Az Úr azt mondta, ahol ketten vagy hárman az én nevemben együtt vannak, én ott vagyok közöttük (Mt 18,20). Ezt a folyamatot, amellyel kötődünk a Szűzanyához, szeretetszövetségnek nevezzük. Mi mind a ketten (férj és feleség) a szeretetszövetségnek ajánljuk magunkat. Apostolként rendelkezésre bocsátjuk magunkat. Ő is rendelkezésünkre bocsátja magát. Kötődünk egymáshoz. Tehát ez egy folyamat a Szűzanya és közöttünk. Ezt a folyamatot kapcsolhatjuk a mi házunkhoz is. Egy háziszentélyt alapítunk. Egy képet fogunk a kezünkbe, előkelő helyet adunk neki otthonunkban. Kérjük a Szűzanyát, jöjjön el a mi házunkba és adja, hogy Krisztus újra szülessék, hogy a mi házunk újra a szépség háza lehessen, ahol abból a melegségből lehet valamit érezni, amit a Jóisten ajándékoz. Ahol a jószág lakozik, ahol érezni lehet, hogy Krisztus közel van. Minden nap megajándékozunk a Szűzanyát, áldozatainkat a kegyelmi tőkébe téve.

Ez két különböző dolog: Ha a *szeretetszövetséget* megkötjük, akkor a Schönstatt-mozgalom munkatársai leszünk, de ehhez egy *háziszentélyt* is alapíthatunk. Akkor a Szűzanya mintegy lakója lesz otthonunknak.

Ez a kép áll Kentenich atya szemei előtt. A Szűzanya megmutatja a dicsőségét közöttünk. Miféle dicsőség ez? Ez szívének a titka. Éreztetni velünk, mennyire szereti ő a Jóistent. Ránézünk a Szűzanyára és látjuk, hogy milyen erős a kötődés közöttük. Szeretne minket bevonni Jézus és a közte lévő kapcsolatba úgy, hogy Jézus is a mi családjában éljen. Ez a Szűzanya szemeinek a melege, amit sugároz. Megfigyeljük, hogyan néz ő az Úrra és mennyire szereti őt. Engedi, hogy részesedjünk a szeretetükből. Vagy meleget sugárzó szemekkel ránéz a Szűzanya a társunkra. Engedi, hogy részt vegyünk abban a szeretetben, amelyet társunk iránt érez. Ekkor a mi házunk az örök szépség házává válik.

Akkor válik valaki schönstattivá, amikor szeretetszövetségre lép a Szűzanyával. Ez, amit mondok, feltételezi a Szűzanyához való kötődésünket, mert mindez lélektanilag nehéz dolog. Azonban ha a Szűzanya szövetségre lép velünk, akkor már nem olyan nehéz. Mindenki teszi a magáét, a Szűzanya pedig a legfontosabbat.

Mi kell ahhoz, ha a Szűzanyának szentelem magam? Meg kell lennie annak a szándékomnak, hogy apostol akarok lenni. Természetesen az is feltétele, hogy keresztény életet élek. A keresztény élet alapelvei rám is vonatkoznak. Ez azonban nem igényli a keresztény élet egy meghatározott formáját. A nagy schönstatti közösségben vannak bizonyos fajta közösségek, ahol ez fennáll. Közösségek, ame-

lyek egy szerzetesközösséghez hasonló felépítettségűek. Nálunk, a családmozgalomban, ez azt a szándékot jelenti, hogy apostolok akarunk lenni. Az életszentségre való törekvésnek nálunk nincs meghatározott, körülírt módja, formája. A teljes schönstatti apostoli mozgalomnak sincs határozottan körülírt formája. Van azonban egy magja, ez a Szűzanyával való szeretetszövetség.

Még más valami is van. Évenként egyszer családnapokra megyünk. Minden évben elolvassuk egy könyvet, mégpedig a családnapok anyagát.

Érdekes! Ez a mi életünk. Mindennap sok áldozatot ajándékozunk a Szűzanyának a kegyelmi tőkébe a társunkért, a gyermekeinkért, a többi embertársunkért. A Szűzanya nekünk ajándékozza magát. Gondoskodik arról, hogy tudjunk szeretni, és hogy valami sugározni tudjon belőlünk. Mindjárt hozzá kell tennem, hogy a Jóisten ezt sokszor rejtve tartja. Tudják, annak a veszélye, hogy az ember büszkévé, kevélyllyé váljék, elég nagy. Lehet, hogy valaki az apostolkodásban elég gyümölcsöző, de ebből semmit sem vesz észre. Amikor Jézus meghalt a Golgotán, semmi sem látszott az Ő apostolkodásából. Nem észlelte, hogy emberek milliárdjait vezet Istenhez. Nagyon egyedül volt és szegény volt. Ezt sokszor megteszi az Isten nálunk is. Gyakran nagyon rejtve vannak azok az emberek, akik apostolkodása igen gyümölcsöző. Ők maguk nem látják semmit. Hol van az apostoli gyümölcsözőség? – kérdezik. Természetesen van, de nem látható. Nagyon veszélyes lehet az, ha egy valóságos ember büszke lesz. Ezért az Oázisban, amikor a saját életünkről számolunk be, nem írjuk oda a nevünket, mert akkor holnap már mindannyian beképzeltnek leszünk.

Isten gyakran nem engedi, hogy a sikert észrevegyük. Ez lehetséges akkor is, amikor már egészen átalakított bennünket. Megajándékoz bennünket (mint házaspárt) a belső megértéssel, megváltozással. Ez azt jelenti, hogy szívünk mélységében igazán szeretjük egymást, de ezt nem érezzük. Azt látjuk csak, hogy itt van egy nehézség, ott van egy hiba, és itt van egy betegség, és ott van valami furcsaság, és nem érezzük azt, hogy a szívünkben milyen mélyen egyek vagyunk. Vannak emberek, akik a szívükben nagyon kötődnek egymáshoz és nem veszik ezt észre. Isten elrejtja ezt előlük, hogy ne váljanak büszkévé. Különben holnap büszkévé válnak és akkor ismét minden tönkremegy. Ez előfordul, kedves Barátaim, hogy valaki már egészen közel él Istenhez és akkor megint visszaesik, mert büszkévé vált.

Nagyon örülnünk kell annak, ha észrevesszük, hogy nálunk hibák vannak. Az mindig jó. Veszélyes akkor lesz a helyzet, ha már nem lesznek hibáink. Ez már betegség, lelki betegség! Azt jelenti, hogy nem ismerik fel magukban azt, hogy olyanok, amilyenek.

Amikor az Isten fénye az emberre esik, akkor mindig észreveszi a saját szegényességét. Természetesen ez fáj. Ilyenkor rábízta magát az ember Istenre.

Amennyiben eljutnának odáig, hogy úgy érzik, nincsenek hibáik, akkor menjenek Ritához, Róberthez, vagy Ágihoz, Tónihoz vagy Tilmann atyához és mondják azt: Betegek vagyunk. Nincs hibánk. Uram irgalmazz! És ilyenkor a Jóisten azt mondja: Gyere, gyermekem! Ez nagyon szép...

1992. április 23., csütörtök délelőtt, 2. előadás
(az Otthon-dal folytatása)

A Jóisten terve rólam, rólunk: személyes eszmény

Igyekszünk megismerni azt a képet, amelyet a Jóisten alkotott a családukról. Hogyan látja a Jóisten, s hogyan mi? A szeretet vagy a szépség birodalmának látjuk-e magunkat?

Nem szeretnének együtt elgondolkodni azon, hogyan képzelik el közösségüket? Látják, ez nagyon fontos lépés a belső fejlődésükben, hogy meg tudják fogalmazni azt, amire vágyódnak: ilyenek szeretnének lenni, ez a mi képünk saját magunkról. Másokkal nem kell ezt közölni, de egymással igen.

Ha nevet adunk a saját házasságunkról alkotott képünknek, akkor legyünk arról meggyőződve, hogy ennél a munkánál, folyamatnál a Szentlélek velünk van. Tehát a Jóisten egy eredeti képet alkotott rólunk és mi ennek nevet adunk. Ha eltaláltuk ezt a képet, akkor örömünk telik ebben a gondolatban. Akkor nem úgy hat a lelkünkre, mint a Tízparancsolat vagy valamiféle előírás, hogy ilyenek kell lennünk, hanem úgy, mint amikor azon gondolkodtunk, hová menjünk szabadságra, s megtaláltuk.

Egy ilyen cél örömteli módon hat a lelkünkre és vágyódnak oda. Még nem vagyunk ott, de szeretnének odajutni. Ez szép. Nem azt mondjuk, hogy milyen fárasztó, most megint el kell mennünk szabadságra, hanem előre örülünk neki. Ha bensőleg megfelelően, igazán befogadtuk a Jóisten rólunk alkotott képét, akkor ez magától hat. Ha valaki megtalálta a személyes eszményét, akkor az is magától hat. Ugyanez érvényes egy közösségre is.

A fiatal Heinrich Schliemann 10 éves korában elgondolkodott Trója elfoglalásának történetén. Olvasta, hogy Trója városát a görögök hódították meg. Azt gondolta, még kell ott lennie valaminek a föld alatt. A tudomány a Homérosz által megírt történetet már régen elkönyvelte, mint kitalációt. Ez a 10 éves fiú azonban azt gondolta, a várost lerombolták, de talán van még valami föllelhető. Akkor a társainak nagy előadásokat tartott, és azt mondta, egyszer majd ki fogja ásni Tróját. A társainak idővel már nem volt kedvük az előadásait hallgatni, más dolgok felé fordultak. Csak egy kislány figyelt továbbra is rá, aki aztán később a barátnője lett.

Schliemann végül is kiást Tróját. Egy szikra volt benne, egy cél. Ez mozgatta őt belülről. Ha valami ilyesmit találunk a házasságunkra vonatkozóan, akkor sok minden egészen magától megy. Ezt a törvényszerűséget Kentenich atya látta meg. Keressük a személyes eszményünket és akkor az életszentségre való törekvés majdnem magától megy. Mint házaspár is keressük az eszményünket.

A tökéletes házasságra való törekvés elsősorban nem erőlködés, hanem egy keresés és megtalálás. Megtalálom a köztünk lévő isteni szikrát. A fiatal Schliemann életének isteni szikrája Trója volt, s ez vitte őt előre.

Mi az isteni szikránk neve? A szeretet házát építjük, vagy a szépségét? Tábort építünk a Szűzanyának, ahol kinyilatkoztatja dicsőségét? Sion hegye vagyunk, ahol a szentek együtt vannak a báránnyal, és új éneket énekelnek? Kik vagyunk? Milyenek a Jóisten lát minket. Ha különböző képeket ábrázolunk Önöknek, akkor láthatják, ugyanazt mondom, más szavakkal. Minden ember egészen sajátos úton talál utat a valósághoz és a házassága valóságához is. Kik vagyunk? Milyenek szeretnénk lenni? Mi lenne szép nálunk?

Azon igyekszünk, hogy a vágyódásunkat megnevezzük, hogy egy kifejezéssé alakítsuk át. Akkor találtuk meg az igazit, ha örömünk telik benne. Ez a feladatunk.

Kentenich atya Schönstattnak egy harmadik vonását is bemutatja nekünk: Schönstatt a szeretet, a szépség és a szabadság birodalma.

Azt mondja, ez hasonlít a mennyszágra, mert az emberek a mennyben szabadok, saját belső indítatásból mozdulnak el valamilyen irányba. Ott senki sem muszájból tesz valamit, mert a mennyben nem kell tenni valamit, csak szabad. Csak azt, amit akar. A szabadság birodalma. Talán Önök is, mint schönstatti család, a szabadság birodalma lesznek. Mit jelent? Az első: nagylelkűség. Nem kell, de szabad. Itt nagylelkű emberek vannak. Megajándékozzák egymást, a szükségesnél többet tesznek. Tesznek valamit, mert egyik a másikért van. Képzeljék el: megegyezünk abban, hogy együtt végezzük el a ház munkáit.

Vannak hűséges, kötelelességteljesítő emberek. Ez jó, de egy schönstatti házaspár valami más, nagyszívű. Nem csak azt tesszük, amit feltétlenül szükséges. Megegyezünk abban, hogy kinek mi a kötelessége. De teljesen magától értetődő, hogy többet teszünk, mint amennyit kell. Mindig többet és egyre jobban tesszük. Igazán nehéz, amikor ilyen emberekkel vagyunk együtt, mert ha rászántuk magunkat, hogy végre tegyünk valamit a többiekért, akkor már minden kész. Nagyon gyorsnak kell lennünk. Így van ez akkor is, amikor a másik kívánságait fölfedezzük. Természetesen megmondjuk egymásnak, hogy mi az, amit szeretünk. Például nekem nagyon tetszik a piros szín. Amikor visszajövök, minden piros. Piros virágok, új, piros székek, piros szőnyegpadló, piros fal. Szép, ugye? Nagyon-nagyon örülök, és egyszer a partnerem azt mondja, nekem tetszik a zöld szín. Amikor visszajön, kis erdő fogadja otthon. Ez az életünk. Előzékenyek vagyunk egymással a szeretetben. Mindig újra megfontoljuk, hogy mi jó a társunknak. Természetesen ez kereszt, szenvedés az életünkben. Nem könnyű, de szép és nagy ez a szeretet. Szabad emberek nem arra ügyelnek, ami számukra fontos, hanem arra, hogyan tudják a másikat boldoggá tenni. Kentenich atya egy másik szót is használ, mégpedig a „mi illik” mélyebb jelentését.

Az illendőség-érzés. Ha valaki érzi, hogy mi illik (nem csak amit kell), az finom dolog a lélekben. Így tartjuk a kapcsolatot a Jóistennel is, nem csak elkerüljük

a bűnt, hanem azt is keressük, ami illendő. Az előző ének versszakában a nemes kifejezést használtuk. Függetlenné tesszük magunkat az alsóbbrendű ösztöneinktől. Nem vetjük magunkat – mint kiéhezett katonák – az életre. Elviselünk fél óra szomjúságot, mielőtt iszunk. Ezek példák. Nem fekszünk bele a székbe, mint egy vizes törülköző, nem keressük mindig a legkényelmesebb pozíciót. Beszélgetünk éppen, érezzük, hogy jó a beszélgetés, de tudjuk, hogy érdekes tv-adás kezdődik. Hagyjuk a tv-t, és tovább beszélgetünk. Van az emberekben valami – amit Kentenich atya „Zug nach unten”-nek nevez –, ami lefelé húz. Ellen kell tartanunk ezzel szemben, hogy bensőleg szabadok lehessünk.

Volt egyszer egy szép élményem: 10-11 fiatallal zarándoklaton voltam. 140 km-t mentünk egy nagy Szűzanya-képpel. Naponta mintegy 35 km-t tettünk meg. Amikor ebédszünetet tartottunk, senki sem ült le, vagy dobta le magát a föbe, hanem álltunk, beszéltek egymással az emberek, előkészítették az ételt stb. Érezhető volt, hogy ezek az emberek erősebbek, mint a lehúzó erő. Ez a szabadság. A nagylelkűség és illendőség-érzet. Így bánunk egymással.

Ez a házaseletre nézve is jelentős. Általában számolnom kell azzal, hogy ezen a téren is van lehúzó erő. Nem a bűnről van szó. A lélek tudósaként beszélek most. Van a házastársi együttletben is lehúzó erő, amikor a társam testét akarom élvezni. Nem bűn, de nem olyan szép. Ezzel szembeállítom, hogy a másik személyét keresem: Érted vagyok. Szeretném, ha boldog lennél. Találkozni szeretnék veled, nálad szeretnék lenni. Azaz egészen beállítom magam a másik személyére. Ha ezt mindkettőn teszik, akkor ez a tökéletes szabadság aktusa. Ha ez nem sikerül, az nem bűn, de nem olyan szép. A testi kapcsolat akkor nagyon szép, ha boldoggá szeretném tenni a másikat.

Ha újra és újra legyőzzük magunkban a lehúzó erőt és szabadok vagyunk, akkor kerülünk abba a helyzetbe is, hogy észleljük a Jóisten halk kívánságait is. Meghalljuk és ráállunk erre. Ennek van egy módszere, amit Kentenich atya fejlesztett ki. Előre tekintünk – hogy mit hoz vajon a jövő –, és azt mondjuk a Jóistennek, hogy ha akarod, küldjél mindent, ami jó számunkra, és elképzelünk meghatározott helyzeteket. Lélekben behelyezkedünk az ilyen szituációkba, és azt gondoljuk, ha küldeni akarod nekünk, akkor küldd. Azt jelenti, ezt az ételt megkóstoljuk, mielőtt megfőtt volna. Ezt egy igazi étellel is meg lehet tenni. Azt gondolom, ma délben megint egy nagyon finom zöldségleves lesz. Most kezdődik az előzetes kóstolás.

Fontos a keresztyén életben egy eljövendő eseménynek az előre történő megízlelése. A férjem újra meg újra barátságatlanul szól hozzám, amikor hazajön. Még fáradt a munkájától, és én felfedezem emögött a Jóistent. A Jóisten azt mondja, most szüksége van a szeretetedre. Hagyd egy darabig békén, amíg jön majd magától. Mint feleség, előzetesen ízlelgethetem ezt a helyzetet. Érzékelem a Jóistent a férjem mögött, és azt mondja nekem, hagyd most őt békén, majd egy kicsit magához tér. Akkor beállítodom a Jóisten kívánságára. Amikor ez be is következik, akkor talán sikerül visszatartanom az elején mindazt, amit mondani akarok. Tehát

előzetesen megízlelhetek egy bizonyos szituációt. Ez példa volt. Elképzelem, hogy találkozom az igazgatómmal. Egy olyan munkával bíz meg, amit nem szívesen csinállok. Újra és újra azt mondom: Jóisten, ha te ezt akarod, akkor küldheted nekem. Ezáltal könnyebben úrrá leszek a nehezebb helyzeteken, amikor azok bekövetkeznek. A szabadság azt jelenti, hogy a Jóisten rendelkezésére állok.

Gyakran nemet mondunk, még mielőtt a Jóisten megszólíthatott volna bennünket. Ezért újra fölteszük a kérdést, hogy mi vár ránk. Amikor előzetesen megízleljük azt, ami várhatóan be fog következni, már akkor igent mondunk.

Ezen a téren van valami csodálatosan szép számunkra, házas emberek számára. Elgondolkodom a társam kívánságain, mit szeretne tőlem. Ez az Önök számára nagyon egyszerű. Ha a Jóisten akaratát keresik, akkor kérdezzék meg, mit szeretne a társuk. Akkor az Önök házassága a szabadság birodalma lesz.

Egyszerűen föltételezem, hogy nem olyat akar a társam, ami Isten parancsa ellen van. Természetesen. A férjem azt szeretné, ha egy vörös tollat viselnék a hajamban. Ez boldoggá teszi. Miért ne? Jézust keresztre feszítették, ezt akarta a Mennyei Atya. A férjem csupán azt akarja, hogy vörös tollat viseljek a hajamban. Van a dolgok között sok olyan, amely önmagában értéksemleges. Ezen a területen szívesen teljesítjük a társunk kívánságát. Tehát szabaddá tesszük magunkat a saját kívánságainktól, de szabaddá tesszük magunkat a társunk kívánságai számára is. Csakhogy mi a házasságban két oldalról jövünk egymással szemben. Írják össze a társuk kívánságait, mivel tudnának a társuknak örömet szerezni? Ez érdekes feladat, ugye?

Most beszélek a Jóistenhez. Elfogadom ezeket a kívánságokat. Döntök. A döntés egy szabad cselekedet. Így válik közöttünk valósággá a szeretet. Azaz a szeretet mindig szabad cselekedet. Legyőzöm a lefelé húzó erőt, fölfedezem, hogy mit kíván a társam. Ebben fölfedezem a Jóisten akaratát, és megadom a választ, igen, ez az. Ez szép mindkét fél részéről.

Felhívom a figyelmüket egy problémára, amellyel sokszor találkozunk. Nem rólam beszélek, de szeretném, ha az ítélőképességükben művelnék magukat. Volt egy házaspár. A feleség nagyon jámbor volt, naponta ment a templomba. A férje szerette volna, ha többet foglalkozna a háztartással és ha kicsit szépítené is magát. De ő a háztartásban a legszükségesebbet tette, a ház annak megfelelően is nézett ki, és nem találta fontosnak a szépségápolást, mert ő Krisztust szerette. Azt gondolta, Krisztusnak úgyis jó lesz. Akkor megismerte Schönstattot, és megtanulta, hogy a társa mögött meglássa a Jóistent. Fölfedezte, hogy társán keresztül maga a Jóisten mondja a kívánságait, és ezt felismerve egészen új kapcsolatot talált a Jóistennel. Nem az önzés által meghatározott kapcsolat volt, hanem a férjének a kívánságait teljesítette. Igazán boldog voltam, amikor újra találkoztam vele, és szép volt a frizurája. Tudtam, elkezdett bensőleg, lelkileg növekedni. Még ma is nehezebbre esik a háztartási munkát elvégezni, de rájött arra, hogy nem azért nem végzi el a háztartási munkákat, mert apostolkodni akar – korábban mindig ezt mondta –, hanem

felfedezte, hogy azért, mert nem szívesen teszi ezt. Őszintévé vált saját magával szemben.

Létezik jámbor önbecsapás is, és itt gyakran előfordul egy probléma. Ha a házasságban az egyik vallásos, és a másik nem, akkor a vallásos automatikusan úgy gondolja, hogy neki van igaza. Pedig gyakran csak saját magát keresi.

Egyszer jött hozzám egy asszony Schönstatton kívülről. Egy schönstatti család kért: Tilmann atya, tessék segíteni! Általában ezt nem teszem, mert nincs időm rá. Egyedül jött és azt mondta: *Sokkal előrébb voltam, vagyok a vallásos fejlődésben, mint a férjem.* Ez gyakran előfordul. Mégis a Jóisten akaratát az otthonomban a társam képviseli (akkor is, ha ő vallásilag „elmaradottabb” nálam). Amit ő akar, azt akarja a Jóisten. Ha nélküle szívesen eljárók a teniszklubba, zenekarba, előadásokat tartok nevelésről, teadélutánra, imakörbe vagy főzőtanfolyamra, az esti misére stb.; van ilyen, hogy elmegyek a társamtól, s nagyon jámborkodom, de akkor éppen az Úrtól futok el.

Érzik, ugye, hogy a Jóisten akaratát a döntő az életükben. A házastársak együttélése az igazi szentség élete. Az életszentség útja, hogy úgy teljesítjük a Jóisten akaratát, ahogyan az a társunk által megjelenik.

Önöknek nincs olyan problémája, mint annak az asszonynak, különben nem lennének itt. Itt ketten együtt vagyunk. De az egyházban ez gyakran előforduló probléma. Sokan elszaladnak a társuk mellől, a Jóisten akaratát elől. Akkor ne csodálkozzanak azon sem, hogy nem növekszenek lélekben.

A lelki életben van növekedés, de némelyek ellankadnak, nem jutnak előre. A jezsuitáknál az engedelmesség a kulcskérdés. A schönstatti atyáknál szintén. Ha a Jóisten akaratát keresem, akkor azt kell kérdeznem, hogy hol akarja a Jóisten, hogy engedelmeskedjek. Nem a saját álmaimat keresem, hanem a Jóisten konkrét akaratát.

Schönstatt az Önök számára – akik házasságban élnek – a tökéletes szabadsághoz vezető út. A Jóisten szent akaratának elfogadása úgy, ahogy az a házastársunkban, s általa megjelenik. Így válunk szabaddá (önmagunktól). Ez azonban nem olyan egyszerű! Most egy pillanatra elhagytam az általános iskola alsó tagozatát és hirtelenjében már a gimnáziumon is túlmentünk. Ez már a házasságban való élet egyeteme lesz.

De gondolják csak meg, milyen szép ez: beállítodok a társamra. Ha ezt ketten kölcsönösen tesszük, akkor a házasság a mennyország.

Készíték egy listát, amelyben összeírom a társam kívánságait és teljesítem is ezeket. De megkérdezem előtte, hogy valóban ezek-e a kívánságai? Mert különben talán olyan jót teszek vele, amit nem is szeretne.

Ugye szép lenne, ha megkeresném a társammal szembeni örömszerzés lehetőségét, és önként, magamtól teljesíteném azt? Mondjam ezt egészen erőteljesen Önöknek? Meggondolják, mit akar tőlem a társam és kialakul egy hosszú lista. Például nem házicipőben szeretne a lakásban mászkálni, hanem utcai cipőben. Föl-

írom ezt is és még sok mást. Megmutatom a listát, amire ő azt mondja, igen, ez az! Jó férj vagy, jó feleség vagy.

1992. április 23., csütörtök este **Természetfeletti dolgok, Istentől, ördögtől érkező jelenségek,** **különbségtétel**

Tilman atya: Ha jól értettem, arról van szó, hogy olyan dolgokról hallunk sokat mostanában, amelyek természettudományosan nincsenek pontosan körülhatárolva. Az emberi megtapasztalásokról van szó, a telepáciáról, gyógyításokról, különleges lelki kapcsolatokról emberek között, megholtakkal való kapcsolatokról. Mit szeretne tudni? Pontos kérdést kérek, és pontos választ adok.

Kérdező: Ezek a jelenségek azért születnek-e, mert az embereknek nagy vágyuk van a végtelen felé, vagy azért, mert a sátán el akarja terelni a figyelmet a fontosabb dolgokról?

Tilman atya: Az ember képességei bizonyára nagyobbak, mint ahogy az iskolában tanultuk. Bizonyára észrevették, hogy az emberi szexualitással kapcsolatos előadásomnál olyasmiről is beszéltem, ami semmilyen tankönyvben nem szerepel. Lehet lelki kapcsolatban lenni a partnerrel. Ahhoz, hogy ezt megtapasztaljam, mellé ülök, és érzem, hogy szeret. Bekötött szemmel is megtehetem ezt, nem kell, hogy halljam, nem kell a szemem, a fülem hozzá. Nem kell, hogy megérintsem, ízlelés se kell, egyszerűen érzem azokat az áramlatokat, amelyek felőle jönnek. Erre mindenki képes. Amikor gonosz emberrel vagyok együtt, a rossz áramlatot is érezhetem. Egy amerikai újságban az orvos egy szép megtapasztalásról ír. A tibeti vallási vezető, a dalai láma elmenekült a kommunisták elől és Amerikában élt. A dalai lámának az orvosát behívták a klinikára, ahol az a fiatal orvos dolgozott, aki ezt a cikket írta. Próbára tették a tudományát. Egy nehéz esetet kerestek. Az összes kórházi ember felsorakozott a beteg asszony ágya körül. Jött a dalai láma orvosa, mindenkit üdvözölt, aztán odament az asszonyhoz, megfogta a kezét és húsz percig tartotta. A fiatal orvos azt írta: „*Szeretném, ha egyszer valaki velem is így foglalkozna.*” Aztán a dalai láma orvosa visszahelyezte az asszony kezét az ágyra. Ekkor az asszony azt mondta: „*Köszönöm.*” Aztán az orvos egészen pontosan felállította a diagnózist. Nem tudjuk, hogy csinálta ezt. De egy kicsit mégis tudjuk.

Az ilyesmiben (a megérzésben) az asszonyok általában erősebbek, mint a férfiak. Mi, nők, tudjuk a gyerekünkről, hogy mi van vele, hogy érzi magát. Érezzük, hogy mi van vele. A férjünkről is érezzük. Érezzük a belőle jövő áramlatokat.

Ismerek Ausztriában egy papot. Nagyon kedves, nagyon szimpatikus. A növényekkel különös kapcsolatot tud fölvenni. Egyszer azt mondta: „*Ha egy növényt keresek, amire szükségem van, akkor így keresem (a kezével mutatja). Á, ott van, két*

kilométerre.” Odamegy és elhozza. Egy virágot. Sokszor csinálta már így, és azért mondja, mert sikerült.

Az ember kisugárzásai pedig erősebbek, mint egy növényé. Az egyház mindig bizalmatlan volt ezekkel a dolgokkal szemben, mert nem egzaktak. Ezért az olyan személyek, akik gyógynövényekkel foglalkoztak, mindig veszélyben voltak. Könnyen kimondták rájuk, hogy az ördöggel vannak kapcsolatban. De sokszor nem az ördöggel voltak kapcsolatban, hanem egyszerűen többre voltak képesek. Többre, mint mások.

Olyan idők következnek, mikor mennyiségileg növekszenek ezek a dolgok. Ez történelmi fejlődés. Körülbelül 300 évvel ezelőtt az emberiség elkezdett nagyon racionálisan gondolkodni. A felvilágosodás idején. Csak az ész, a józan gondolkodás volt fontos. Később (ellenhatásként) jött a romantika, de nem volt elég erős (hogy helyreállítsa az egyensúlyt). A mai időkben is a természettudományokban minden szigorúan észszerű. Egy ilyen készüléket (magnó) nem valamilyen áramlattal működtetnek, hanem egészen pontosan kiszámított módon.

Az embereknek azonban ma egyszerűen elégük van ebből. Az ember nemcsak hideg ész és logika. Az embernek van egy másik érzékelő rendszere, amely a dolgokkal közvetlen kapcsolatban áll. Amire a dalai láma orvosa képes volt, arra mi is egy picit képesek vagyunk. Mert nem mindenki a dalai láma orvosa. Ő erre különösen képes volt, de senki nem tudja, hogyan lehet ezt megtanulni. Ha az a növényes pap, akiről beszéltem, meg akarja állapítani, hogy valakinek mi a baja, akkor ugyanígy csinál. Ráteszi a kezét a beteg kezére, aztán felírja a szükséges gyógynövényeket. Megdöbbentő sikerei vannak.

Ezen a területen kb. 400 év kutatása hiányzik. Egészen kezdők vagyunk ebben a dologban. A keletnek több tapasztalata van ebben. Az egyház sose kedvelte ezeket a dolgokat, mert a sátán ezekben a dolgokban sokszor szerepet játszik. Ez egy sötét terület. Sokszor belejátszott az ördög. Az a tény, hogy az ördög játszani tud ezzel, nem teszi rosszá, de vigyázni kell. Nagyon figyelni kell és különbséget tenni. Ma nagyon sok minden van, ami közvetlenül az ördögtől jön. De ugyanakkor sok dolog Istentől jön. Ezért az egyes eseteket konkrétan meg kell vizsgálni.

Amikor házaspárként együtt vagyunk és szeretjük egymást, és ezt érezzük, az nem az ördögtől van. Ha egymással kapcsolatban vagyunk, ha hagyjuk, hogy a másik érezze, hogy szeretjük, akkor Isten van köztünk. De ugyanakkor nem jelentem ki bármely érzelemről, hogy közvetlenül Istentől van. Ott lehet a sátán is. Vagy nem a sátán, hanem egy kis ördög, hisz olyan sok van. Ha egy ördög nem nagyon hatalmas, igazán szegény ördög. Nem sokat tud. Csak akkor lesz hatalmas, ha az ember foglalkozik vele. Nem mindig, de általában elég, ha azt mondom: „*Édesanyánk, Mária, kérlek szépen, üzd el innen!*” Mert a királynőnk igazán hatalmas. Az ördög csak azért tudott annyi mindent tenni, mert az emberek utat nyitottak neki. Ha az embernek nincs kapcsolata Istennel, ha azt mondja, hogy tud Isten nélkül is élni, akkor ez az ember igazán szegény és gyenge, és akkor ennek az embernek egy kis

ördög is hatalmasnak tűnik. Mert ki az ember? Amikor én Isten gyermeke vagyok, édesanyánk, Mária gyermeke, ez a hatalmas asszony megvéd engem, biztonságban vagyok. Ezért nem félünk az ördögtől. Saját butaságunktól vagy a büszkeségunktől jobban kell félnünk. Ha Isten gyermeke vagyok, akkor az ördög nem tud igazán semmit sem tenni. Általában. Ha olyanok vagyunk, mint egy gyermek, Isten gyermeke Jézussal, Mária gyermekei, akkor nem kell félnünk. Van egy őrzőangyalunk is, és ő is hatalmas, mert a Jóisten arcát látja. Az őrzőangyalunk erősebb, mint az összes ördög együttvéve. Mert azok nem láthatják Istent. Hatalmasak a gonosz szellemek, de Isten hatalma sokkal nagyobb. Ebben az összefüggésben nagyon fontos, hogy gyermekien hívő emberek legyünk, és nagy bizalmunk legyen a Szűzanya iránt. Érdekes dolog, hogy Jézus azt akarja, hogy az ördögöt a Szűzanya által győzzük le.

Van egy nagy terület, amelyet az értelem nem tud kontrollálni. Egy emberi képesség. Az ember vizet találhat a talajban egy bottal. Van, aki kézzel is tudja. Nem tudjuk, hogy csinálják, de megy. Van sok más dolog is. Akit szeretünk, azzal lelki kapcsolatban vagyunk. Ebben nincs mindenkinek egyforma tehetsége. Ugyanúgy van ez, mint a főzésnél. Nem mindenki főz egyformán jól. Ez tehetség kérdése.

Az értelmet kihagyva kapcsolatba lépni, vagy szavak nélkül kommunikálni, ebbe beleszólhat az ördög, de Isten is beleszólhat. Isten megtapasztalása gyakran egyenest a szívünkben történik. Hogy állapítom meg a szívemben, hogy valami az Istentől vagy az ördögtől jön-e? Nagy boldogság is jöhet az ördögtől és gondolhatom azt, hogy az Istentől jön. Pl. a szívemben úgy érzem, hogy Isten hív, hogy szövetségben legyek vele. Aztán jön hozzá egy gondolat, hogy nincs szükségem senki másra, csak Rád, Istenem. Nincs szükségem a családomra, az egyházra, nem kell püspök, nem kell a pápa, mert itt vagy Te nekem, Istenem, Te vagy az én fényességem. Honnan jön ez a boldogság, Istentől vagy az ördögtől? Érdekes, ugye! Van egy hang a szívemben: „*Imádkozz! Egészen az enyém vagy, imádkozz!*” Este öt óra van. Hatkor hazajön a férjem, barátságatlanul, mint mindig, éhesen, mint mindig, fáradtan, mint mindig. Ötkor azt mondja a hang: „*Imádkozz!*” Hatkor még mindig imádkozom. Pedig érthető: nem imádkozni, hanem főzni kell! Erre már mi is rájövünk. Aki megjárta a mi iskolánkat, azt az ördög nem tudja olyan egyszerűen becsapni. Jó iskola vagyunk.

Olyan idő jön, amikor terjednek ezek a dolgok. Sokan fogják azt mondani, hogy személyesen találkoztak Istennel. Én magam két olyan személlyel találkoztam, aki azt állította, hogy a Szűzanya megjelent nekik. Hogy viszonyulunk mi egy ilyen emberhez, aki ilyet állít? Holnap minden utcáskon lehet majd ilyeneket látni. Mit csinálunk mi, schönstattiak? Gazdag tapasztalataink vannak mindannyiunknak. Mindannyiunkhoz szólt már a Szűzanya. Mindannyiunknak adott már Isten egy gyereket. Ebben a székben a kis Tamás ezt mondta: „Köszönöm a finom vacsorát.” A vacsora mögött ez a kisfiú látta a Jóistent. Felismerte, hogy Isten mondta neki:

„Neked ajándékozom ezt a vacsorát.” Később még jobban fogja Isten beszédét érteni. Mindannyiunkhoz beszélt már Isten.

Ha jön valaki és azt állítja, hogy neki megjelent Isten vagy a Szűzanya, akkor van egy biztos módszerünk. A módszer egyszerű. Nem gondolkodunk arról, hogy valódi jelenés volt-e vagy sem? Nem ez a fontos. Azt kérdezzük, hogy mit mondott a jelenés? Ha jót mondott – ezt (a létrend alapján) el tudjuk dönteni –, akkor azt mondjuk: „Azt kell csinálni!” Ha valami mást mondott – pl.: Hagyd el a családodat és az utcán prédikálj! –, akkor azt mondjuk: „Nem tudom, jól értetted-e? Biztos úgy gondolta, hogy a szabadidőben csináld, és csak nyáron, és nem is egész nyáron, csak egy hétig, és akkor is csak szombaton.” Nem azt vitatjuk, hogy a Szűzanya volt-e vagy sem, hanem azt helyezzük az előtérbe, hogyan kell az életutunkat alakítani, megmutatjuk, amit itt tanultunk.

Ha a jelenés is ezt mondja, akkor jó. Ha nem, akkor ennek a „jelenésnek” kell még tanulnia. Nagyon józanok vagyunk ebben a dologban. Egyszer történt egy beszélgetés egy idős schönstatti atyával. Erős ember volt, mindig fiúkkal dolgozott, Puten atya volt. Egyszer azt mondta: „Az asszony (ebben a vonatkozásban) erősebb a férfinál.” Az egyik első schönstatti, aki együtt dolgozott Kentenich atyával, Engling József volt. Valaki megkérdezte Puten atyát, mit csinálna, ha megjelenne neki Engling József? „Akkor azt mondanám: József, nálunk ezt nem szabad!”

Ha a Szűzanya többször jelenne meg és azt mondaná: „Nagyon szeretem Papp Sándort és Máriát”, akkor én azt mondanám: „Azt már tudom, tessék mondani valami újat.” Mi, schönstattiak, egy jelenést sose veszünk megismerési forrásnak, csak állításnak. A megismerésünk forrása a gondviselésbe vetett hit. Isten a körülményeken, a feladatainkon, a létünkön keresztül beszél hozzánk. A gyermekeim anyja vagyok. Jön egy jelenés és azt mondja: „Hagyd el a gyermekeidet és menj a kolostorba!” Akkor azt mondjuk: „Viszontlátásra!” Mert ha anya vagyok, akkor már beszélt hozzám a Jóisten és azt kell meghallani. Ez a mi feladatunk. Minden nap kapunk egy szót a Jóistentől. Nem kell valami különöset várni. Amit mi tudunk a Jóisten akaratáról, azt az életünkől tudjuk.

Kérdő: Miről ismerjük meg, hogy valami az ördögtől van?

Tilmann atya: Ha valami annyira blőd. Pl. veszek egy pisztolyt, bemegyek a bankba, kijövök sok-sok pénzzel. Ez nem blőd dolog, mert lett sok pénzem. Ha valaki készít egy újságot és abban mindenkit, akiről írnak, lehúz, az blőd dolog. Ennek semmi értelme. Ha valaminek semmi értelme sincs, akkor gyaníthatjuk, hogy az ördög van mögötte. Pl. a háború, amit Husszein csinált, annak semmi értelme. A mi életünkben is lehet ilyen. Egészen kicsike ördögök, nem sokat tudnak. Csak ennyit tudnak mondani: „Annak az illetőnek valami kifogása van ellened.” Ekkor elkezdünk bizalmatlankodni. Egyre csak ezt hajtogatja: „Annak valami baja van veled.” Nem túlságosan intelligens dolog és hazugság. De ha elhisszük, akkor nyert ügye van. Bizalmatlanok leszünk. A másik meg érzi ezt. Akkor az ördög a másik-

hoz megy, és neki is ugyanezt mondja, hogy annak baja van veled. A kis ördögök ezt tanulják, csak ennyit kell mondani. Meg kell kérdezzem magamat, hogy annak a hangulatomnak, ami a másikkal szemben bennem van, van-e oka. Esetleg kiderül, hogy semmi gond sincs. Mennyi bajt látunk. Mit mondunk, ha ilyet hallunk, hogy a másik haragszik rám: „Igazán? Tudom, de az nem baj, mert szeretem. Nagyon szeretem. Mindjárt fogok egy kicsit imádkozni érte.” Ha egy kis ördög azt éri el, hogy a másikért imádkozzam, és hazamegy, akkor otthon kikap, mert elbotlott. Akkor nem jön többet. Ilyen van, ez nem baj. Ha gonosz gondolatokat engedünk meg magunknak, az nem jó, akkor kiteszük magunkat annak, hogy játsszanak velünk. Ha minden gondolatunk a Szűzanyánál fejeződik be, akkor nem leszünk játékszerek. Pl. mérgeledöm valakire, mert hibázott, bosszankodom miatta, de ne az legyen az utolsó gondolatom. Az utolsó az legyen: „Édesanyám, lásd, szegény ember, tessék segíteni! Jóisten, ő a gyermeked, gondoskodj róla! Jézus, te meghaltál érte! Legyél könyörületes vele!” Vagy csak ennyit: „Uram, irgalmazz neki! Édesanyánk, irgalmazz neki!” Ha mindig ez az utolsó gondolat, akkor az ördög pont az ellenkezőjét éri el, mint amit akart. Jön az ördög egy gonosz gondolattal, és egy imát ér el vele. Szegény ördög!

1992. április 24., péntek, előadás: Szeretetszövetség, háziszentély

Kentenich atya a családmozgalmat Dachauban a koncentrációs táborban alapította. Ott ugyan férfiak voltak csak, de talált egy házias embert, aki kész volt rá, hogy megalapítsa vele a családmozgalmat (azzal a feltétellel, hogy ha a felesége is csatlakozik).

Amikor Kentenich atya 1945-ben hazatérhetett a koncentrációs táborból, a családmozgalmat Tick Johannes atyára bízta. Tick atya aztán maga köré gyűjtötte a családokat és 1948-ban családnapiakat tartott. Az első családnapiakra Kentenich atya írt egy levelet, amelyben vázolta a családmozgalmat programját. Azt mondja ebben a levélben:

„Már az is nehéz dolog, hogy önmagunkat átadjuk a kegyelemnek, hát még az milyen nehéz, hogy egy egész családot a legszentségesebb Szentháromság, vagy a názáreti Szent Család képére alakítsunk.

Mindig így volt ez, mégis a mai időkben az összes életfeltétel sokoldalú elgyökértelenedése következtében a családok szentélyében mutatkozik a legerősebb pusztítás. Ha a schönstatti Istenanya egy új emberi társadalmat és egy új embertípust akar formálni, akkor az összes kegyelmi erejét arra kell koncentrálnia, hogy teherbíró schönstatti családokat alkosson és ezek számát megsokszorozza.”*

Ahhoz, hogy valakiből keresztény személyiség váljon, megfelelő légkörre van szüksége, ami körülveszi. Ha a mai ember kiszolgáltatja magát az őt körülvevő nem

* Lásd Tick-levél; Küldetésünk titkai, 1. füzet

keresztény légkörnek, akkor ez komoly nehézséget szül. Nem elég az, hogy alkalmanként szert tegyünk keresztény tartalmú információkra. A légkörnek (amelyben élünk) kell keresztényinek lennie. Ha a Szűzanya hozzánk jön a házukba, akkor az egész élet keresztényien alakul. Ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy a nap folyamán sok apró dologban találkozunk a Szűzanyával. Pl. reggel csörög az ébresztőóra – ez egy jel –, a Szűzanya ébreszt minket. (A Szűzanyát mindig a Jóistennel együtt látjuk. A schönstattiak nem tudják külön elképzelni a kettőt. Mások gyakran csinálnak ilyet, de mi azt nem tudjuk.) A napunk első Mária-jelenése az ébresztőóra. Ez üzenetet hoz nekünk. Persze nem olyan fontos üzenetet, mint a fatimai jelenés. Mit mond nekünk ez a jelenés? „Kelj fel!” „Ha fekvé maradunk – Kantenich atya a fiataloknak azt mondta –, ez az első rothadt körte, amit a Jóisten fejéhez vágunk.”

Így kezdődik a Szűzanyával, a Jóistennel való találkozásunk egy egész láncolata. Ezt nevezzük a gondviselésbe vetett hitnek. Ez Schönstatt első üzenete, a gyakorlati életbe vetett hit. Így fedezzük fel a Jóistent, a Szűzanyát az emberek mögött, akikkel találkozunk. Tehát eleven hitet élünk meg az egész nap folyamán.

Schönstattban jön a Szűzanya és többet szeretne! Nemcsak azt szeretné, hogy felfedezzük a Jóistent vagy az ő jeleit észleljük, hanem azt szeretné, ha a mindennapi életünket a vele való szövetségből alakítanánk. Ez azt jelenti, hogy újra és újra megajándékozunk a Szűzanyát a szeretet tetteivel, hozzájárulunk az ő kegyelmi tőkéhez. Például ha padlót tisztítok, ha főzök, akkor azt mondom: „Ezt neked ajándékozom”. És így a mindennapi cselekvés szeretetté válik.

Az életformánk a hit és a szeretet, amely átjárja az egész napot. Ezért mondja Kantenich atya, hogy vegyék a Szűzanya képét és helyezték el az otthonaikban, a lakásuk díszes helyén. Így a lakásuk kis szentéllé válik, ahol a kép kegyelmet közöl, szent családi életben szent család formálódik. Otthonunkban ezáltal keresztény légkör jön létre. Megéljük, hogy Isten vezet minket, szeretetünkből adjuk a cselekedeteinket, válaszul a hívására. Nem az a lényeg, hogy nagyon sok keresztény dolgot csináljunk (énekeljünk, imádkozzunk), az is jó, de nem az a fontos. A lényeg az, hogy a mindennapi életünk váljék hitből való életté. Azáltal, hogy áttetszővé tesszük a dolgokat a Jóisten számára és ezekben a Jóisten hívását látjuk, együtt élünk a Jóistennel és a Szűzanyával, és ez a mi életformánk.

Szívesen fejezzük ezt ki úgy, hogy szeretetszövetségre lépünk a Szűzanyával, ami azt jelenti, hogy rendelkezésére bocsátjuk magunkat és ő is rendelkezésünkre bocsátja magát. Neki ajándékozunk az életünket, mindazt, amit teszünk, és ő önmagát ajándékozza nekünk, megajándékozva bennünket szívének gazdagságával. A Szűzanya szívében nagyon mély szeretet él Jézus iránt. Azáltal, hogy odaajándékozta magát nekünk, szívünkbe árad az ő szeretete. A szeretetszövetséget a szentelésben kötjük meg. Ez úgy történik, hogy egy külön szertartáson a Szűzanyának szenteljük magunkat. Ezt lehet családnapok alkalmával vagy a háziszentélyben. Ezáltal a Schönstatt-mozgalom munkatársivá válunk.

Azt mondjuk, hogy a házunk a szeretet háza. Ezt a Szűzanya teszi lehetőségessé. Azt mondjuk, hogy a házunk a szépség háza, a szabadság háza. Szemléljük tovább a házunk képét: Kentenich atya Schönstattot az öröm birodalmának nevezte. Mi a házasságunkat nevezzük így a szeretet országában. Az öröm a vágyott, majd elért jó dolgokban való megpihenés. Pl. törekedtünk egy otthonra, egy házra... Beszéltünk erről. Terveztünk... Aztán elkészült félig-meddig... Aztán beköltöztünk: és akkor létrejött az öröm.

Tehát ha megkaptuk, amire törekedtünk, létrejön az öröm. Így a házasságunk öröm. A természetünk úgy van megalkotva, hogy törekszünk valamire, valakire. Pl. Lászlónak ma születésnapja van. László úgy van megalkotva, hogy törekszik valamire, Adélt kereste..., megtalálta. Azt mondhatnánk, akkor örül. Én azt mondom, hogy igen is, meg nem is. Nem lehet egy embert egy pillanat alatt megtalálni. Tehát egyrészt megtaláljuk a társunkat és boldogok vagyunk, kipihenjük magunkat nála. Ez az egyik oldal. Egy ajándékot birtokolok, amit a Jóisten adott nekem, ami a természetem vágyódására való válasz. De ez nem egy pillanatnyi kívánságra való (pillanatnyi) válasz.

Itt szeretnék egy kicsit elidőzni. Más a természetünk vágyódása és más a pillanat kívánsága. Az, hogy házastársam legyen, az a természetem vágyódása. Hogy munkám legyen, hogy bizonyos eszközök legyenek a tulajdonomban, az inkább a pillanat kívánsága. Ha egy kívánság teljesül, akkor örülök, ha a természetem vágyódása teljesül, akkor mélyebb az öröm, boldog vagyok.

A másik oldal: Ha rátaláltam egy emberre, akkor érzem, hogy ő válasz a természetem vágyódására. De még nem ismertem meg egészen. Lehetséges, hogy az az ember, akit szeretek – úgy tűnik –, boldogtalanná tesz, mert a természetem igénye a tökéletes beteljesedés. De ugyanakkor az én Istenemnek az ajándékát (a társamat) még igazából meg sem ismertem, és ezért vagyok boldogtalan.

A természetemet a Jóisten úgy alkotta, hogy szeretném, hogy gyermekem legyen. Ez hozzátartozik az emberi természethez, és azért boldog vagyok, ha van gyermekem.

Tehát a természetünk vágyódása a párkapcsolat és a szülői mivolt, s ezek az otthonunkban teljesülnek. Azt mondhatják, hogy itt egy feladat. Minél inkább megismerem, megértem a társamat, annál jobban felismerem azt, hogy Isten választ ad a természetem vágyódására, s annál boldogabbak leszünk egymással!

Itt valami nagyon szép dolog jöhet létre. Lehet, hogy először a másik nagyon idegennek tűnik a mélyebb rétegeiben, és most érzem, hogy számomra ez egy feladat; elébe megyek, közelítek hozzá... Aztán rátalálok a társamra és saját magamra is, egy magasabb síkon. Ez azt is jelenti, hogy valóban mélyebb közösség akkor jöhet létre, ha hajlandók (képesek) vagyunk egymásért áldozatokat hozni!

Hasonló módon van ez a gyermekeinkkel is. Akkor találunk a gyermekeinkhez, a gyermekeinkre, ha hajlandók vagyunk áldozatot hozni értük. Sok szülő ma nem talál a gyermekeihez, mert nem készek arra, hogy közelítsenek hozzájuk. Van egy

erős tendencia arra, hogy a szülők a pénz után futnak és a gyerekeket valami mással foglalkoztatják, tehát hogy minél kevesebbet kelljen velük törődni (tv, videó stb.). Van egy statisztika – nem tudom, stimmel-e –, ebben az van, hogy a szülők mennyi időt szánnak arra, hogy igazán a gyerekekkel legyenek, meghittent közeledjenek hozzájuk: az apa 3 percet, az anya 8 percet szán erre naponta.

Tehát akkor találunk a gyermekeinkre, ha személyesen hozzájuk, feléjük fordulunk. Akkor találunk a társunkra, ha feléje fordulunk. Természetesen a társam, a gyerekeim mögött ott van a Jóisten. De egy ember önmagában nem tud teljesen boldoggá tenni, mert Isten a maga számára teremtett, ezért az emberben mindig csalódnai is fogok. Amikor a társam engem boldoggá tesz, akkor ő Isten képmása, de csak képmása. A Jóisten azt akarja, hogy ez az ember átlátszó legyen az irányában, hogy Őt lássuk mögötte. Ha ez megvan, akkor kipihenem magamat a Jóistennél, mert végül is Őt keresem. Ekkor létrejön a társam iránt egy új kapcsolat is. Már nem haragszom rá, amiért nem tesz engem egészen boldoggá!

Pl. Adélnak jó, mert hívő férje van és László ezen túl schönstatti is. Ez azt jelenti, hogy Adélt az Isten ajándékának tekinti, de azt is tudja, hogy boldoggá tenni csak Isten tudja őt, és Adél a Jóisten képe az életében, de nem Isten, hanem csak „körülbelül Isten”, „Te vagy az én Istenem”. László Adélon keresztül látja a Jóistent. Boldog Adéllal és nem haragszik, ha Adél csak ember, képmás, csak ajándék és nem Isten. Adélnak is jó, mert Isten a saját képmását ajándékozta neki. László Isten képmása Adél számára és az ő szívének vágyódása megpihen a társában és egyidejűleg Istenben, s Isten mindegyikőjükhez közel van a társán keresztül.

A társ egy ideiglenes jó a földi életünkben, de egy örök jónak, Istennek az ajándéka, így örök érték is. Hasonlóképpen van ez a gyerekeinkkel is. Minden emberben megvan a vágy, hogy gyerekei legyenek (amikor egészséges az ember; a mai világban nem mindig mindenki egészséges...). Amikor Ági és Tóni a kis Istvánt látják, akkor boldogok és azt gondolják: „a mi gyermekünk”, és mögötte a Jóistent látják. Ez elég. „Ő ajándékozta nekünk ezt a gyermeket, Isten tökéletesebb, mint a gyermek, de a gyermekben örömünk telik, mert ő isteni ajándék.” Ezzel nyugalom tér be a családjukba.

Gyakran beszéljünk arról, amit a Jóisten nekünk ajándékozott. Ez olyan, mint egy étel, ami az asztalon van, veszünk belőle és ízlik nekünk. Mondhatjuk a társunknak is: „Jó ízű van, jól esel nekem!” Pl. Ági azt mondja a kis Istvánnak: „Jó ízű van, mert Isten ajándéka vagy!” Így mindig terített asztal van nálunk. A szentmisében azt mondjuk Jézusnak: „Jó ízű van!” – És eszünk. „Gyere, barátom, jó ízű van, jól esel nekem!” – mondja a férj a feleségének. Érdekes, ugye, az igazi keresztény érzés nem a fejben, hanem a szájban. Például lehet egy felirat a háziszentélyünkben: „Jó az ízű; jól esel nekem!” S jönnek a vendégek és kérdik: Mi ez? Mi azt válaszoljuk: „Ez egy új ima.”

Ha örülünk valakinek, azt mondhatjuk neki: „Ízlesz nekem!” Az a fontos benne, hogy a nyelvünkön érezzük. Kentenich atya egy új kifejezést alkotott: „isteni

ízlelés”. Érdekes, ugye? És nagyon fontos! Ez azt jelenti, hogy nálunk otthon az asztal mindig meg van terítve... És ott lesz a mennyei lakoma. „Boldogok, akiket meghív lakomájára az isteni Bárány.” És akkor azt mondjuk: „Uram, ízlesz nekem!” Táplálékul adja nekünk az Atya a Fiát.

Néha a gyermekére mondja az anya – ha nagyon oda van érte –, hogy „megeszlek, zabálnivaló gyerek vagy”. Érdekes! Az ízlelés, az egymásban megtalált örömet fejezi ki. A mennyországban lakoma van..., az anya a gyermekét „zabálnivalónak tartja”..., az otthonunkban az asztal mindig terítve van...

Boldogok, akiket meghív lakomájára az isteni Bárány.

1992. április 24., péntek, 2. előadás

Ha a családukról beszélünk, mint arról a helyről, ahol az öröm uralkodik, felmerül egy gyakorlati probléma. Az örömet meglehet zavarni, a hangulat elromolhat. Mi a teendő? Milyen a képünk az öröm családjáról? Szükségünk van egy világos képre!

Ha az öröm elhomályosodik, akkor tovább szeretünk, hogy visszatérjen. Lehet, hogy fáj, de az öröm visszatér. Próbálják ki!

Pl. ha valamelyik gyerekük bosszúságot okoz, az öröm elszáll. Forduljon oda ilyenkor a gyerekéhez és szeresse! Lehet érezni, ahogy az öröm visszatér.

A társam bosszant. *Ezt is rosszul csinálta, azt is rosszul tette és még milyen pofákat vágott hozzá!... Nem lehet vele beszélni! Azt hiszi, mindig igaza van!* És az öröm elszállt. Schönstattanban most szeretjük őt. Kíséreljék meg: szeressenek egy olyan embert, aki barátságtalan, bosszús arcot vág. Ilyenkor mosolyogni kell – nem is lehet másképp –, s az öröm visszatér. Ha valakinek mindig igaza van, elszáll az öröm. Szeretni kell! Nem hangosan, de ezt kell mondani: „*Jóisten, ez egy kis buta, de szeretem őt!*” Szeretni annyit jelent, hogy vissza tudom hozni az örömet.

Nagy nehézségünk van a munkahelyen. Mit csinálunk? Egyszerűen szeretjük a kollégákat. Ez azt jelenti, hogy történhet bármi, mi egymásért vagyunk. S az öröm visszatér.

Gondot okoz a bennünket körülvevő világ. Nem tudjuk, hogyan alakul a gazdasági élet, az egyház ügyei. De szeretjük a népünket és az öröm visszatér. Szeretjük a gondokkal, hibákkal küszködő egyházunkat és az öröm visszatér. Szeretek és az öröm visszatér! Ez a mi schönstatti utunk.

Kentenich atyára Dachauban ráordított egy SS őr. Másnap életrajzokat kellett írniuk, és az SS az emberek válla fölött nézte, mit írnak. Mikor hozzá ért a katonára, Kentenich atya megkérdezte tőle: „*Miért ordított tegnap annyira?*” Erre az SS félrehívta Kentenich atyát és elmondta neki az élettörténetét. Ha valaki érzi, hogy szeretik, öröm járja át a szívét. Persze ez az örömnek egy különleges fajtája volt. Különlegessége abból adódott, hogy az SS azt érezhette: „*Van itt valaki, aki nem vet meg engem.*”

Szeretni annyit jelent, hogy vissza tudom hozni az örömet. Itt van egy probléma: Gyakran azt akarjuk, hogy igazunk legyen és ragaszkodunk az igazunkhoz. A szeretet azonban néha erősebb, mint az ember igaza! Ez például a következőképpen történik: Bejött a férjem és az új, fehér padlószőnyegen végigment a cementes lábaival. Tudom, mennyi munkával jár ez megint. Kezdődik a vita... Ezáltal a vita által nem fog eltűnni a folt a szőnyegről, de nekem igazam van! A férjem védekezik, ő úgy érzi, neki van igaza... De a lábnyomok még mindig ott vannak a szőnyegen. Az öröm meg sehol, messzeszállt. Mi a megoldás? A férj nem törődik az igazával, mikor a felesége mondja neki: „Milyen piszkot csináltál!” Azt mondja: „Ne haragudj, szeretlek!” Lehet úgy is, hogy a feleség enged az igazából. Segít a férjének, hogy letisztítsa a cipőjét és közben szépeket mond neki. Például: „Ízlesz nekem, de azok a lábnyomok, nem esnek jól!” Éreztetem vele, hogy szeretem és ezzel mozgatom a világot és a végén pedig betér hozzánk az öröm! A foltot akár együtt is eltüntethetjük, nem az a lényeg, hogy ki takarítja fel, hanem az, hogy a konfliktushelyzetekben szeretünk, és akkor az öröm visszatér.

Gyakran vitatkozunk és harcolunk az igazságért. Ez jó? De ha egy órán keresztül is vitatkozunk egymással, akkor sem leszünk okosabbak. Ha valakit szeretek, akkor gyakran engedek. De az igazság az igazság marad! A belső magatartás így néz ki: *„Igazam van, de szeretlek, ezért nem harcolok most, hanem a szeretetben találkozunk egymással, és akkor megtaláljuk együtt, mi a helyes.”* Itt egy sajátos kegyelmet kaptak a magyarok. Ugyanis a személyes kapcsolatokban van egy bizonyos kultúrájuk. A németek egyre jobb és jobb utakat, autókat stb. tudnak építeni. A magyarok pedig egyre jobb kapcsolatokat tudnak kialakítani emberek között. Pl. ha én a magyar állam lennék és ki kellene építenem a telefonhálózatot, akkor biztosan német mérnököket hívnék. De ha német állam lennék és a szívek közötti hálózatot kellene kiépítenem, akkor magyarokat bíznék meg ezzel. Németországban, amikor elkezdtem dolgozni mint a schönstatti mozgalom vezetője, azt mondta valaki: *„Csak Ön beszél így, de mi itt így nem beszélünk!”* Ebben a megjegyzésben a csodálatnak és a bosszankodásnak a keveréke volt.

A feladatunk, hogy öröm legyen közöttünk! A módszer abban áll, hogyha valamilyen nehézség ránehezedik a hangulatra, akkor szeretünk. Ez akkor is érvényes, ha magunkban vagyunk és csalódtok vagyunk. Ez velünk, magyarokkal, gyakran megtörténik. *„Szomorú a szívem, jaj, de fáj...!”* S akkor szomorúak vagyunk. Az elején még tudtuk, miért szomorkodtunk, de aztán elfelejtettük, és akkor már csak szomorúak vagyunk. Hogyan lehet ebből kitalálni? Szeretünk! Szomorú vagyok... (Később) Szomorú vagyok, de szeretek! Aztán az öröm visszajön.

Nem szabad egyedül maradni és magányos szomorúságba burkolódnia! Oda kell fordulni a másikhöz, és mondanunk kell, hogy szeretlek! Nem a veszekedésről beszélek most, hanem arról, amikor egyszerűen, mélyen szomorú vagyok. Lehet, hogy van valami, ami kiváltotta a szomorúságomat, de az igazi kiváltó ok magam vagyok.

Egy régi történet meséli: A Jóisten látni akarta, milyenek az általa teremtett emberek, ezért a Földre ment és ott látta a boldog embereket, akik dolgoznak. Megy tovább és akkor lát valakit, aki ül és sír. Megkérdi tőle: „Miért sírsz?” – „Mert sváb vagyok” – feleli az. Erre a Jóisten mellé ült és sírt vele. Ezt a magyarokra is lehet alkalmazni.

Hogyan lehetünk úrrá a szomorúságunkon? Nem beszélünk róla, hanem szeretünk valakit. A szeretet a mi eszközünk arra, hogy visszanyerjük az örömet. Ez az öröm azonban lehet nagyon csendes is. Pl. „Örülök, hogy vagy nekem!” Hagyják a többieket harcolni, mi, schönstattiak, nem harcolunk, hanem szeretünk! Ez természetesen a mi harci utunk is.

Ha valamit el akarunk érní, akkor sokkal többet érhetünk el, ha szeretünk. Ha valakitől valamit akarok, akkor egy jó szóval többet érhetek el, mint szidással és veszekedéssel. Pl. ha az igazgatómmal beszélek és fizetésemelést szeretnék, akkor felvilágosíthatom, hogy milyen tehetségtelen igazgató, mert egy ilyen jó munkatársat, mint amilyen én vagyok, ilyen rosszul fizet, fenyegetőzhetnek felmondással... stb. De másképpen is csinálhatom. Gondoskodhatom arról, hogy szeressen az igazgatóm. Ez úgy megy, hogy én szeretem őt. Persze ez az igazgatónál másképpen néz ki, mint a feleségemnél. Ki kell találnom, észre kell vennem, mit csinál jól. Ezért becsülnöm kell, megdicsérem s így kialakul köztünk egy olyan légkör, amiben tudunk egymással beszélni. Istennel beszélek az igazgatómról, a Szűzanyának a kegyelmi tőkébe ajándékozok egy áldozatot az igazgatómért, és ha ezután beszélek vele, akkor mint ember az emberhez szólok. Nem a dolgokról beszélek, hanem vele beszélek személyesen. Nem kényszerítem ki a jogaimat, hanem megnyerem a szívét. Így jutottak a magyarok pénzhez a kommunista rendszer idején is: egyszerűen összebarátkoztak nagyhatalmú politikusokkal és éreztették velük, hogy kedvelik őket. Ezek a politikusok jól érezték itt magukat. Persze ettek is együtt, de nem ez a fontos. A döntő a légkör volt. Az idegenek érezték, hogy befogadták, elfogadták őket. És akkor pénzt adtak az államnak. Érdekes, ugye?

Ez az utunk, barátaim! Ha el akarunk érní valamit, akkor megnyerjük a szíveket. De itt természetesen sérülékenyek is vagyunk. A szeretetet vissza is lehet utasítani, mint egy tárgyilagos érvet. Jó azonban tudni, általában többet lehet elérni, ha egy embert megnyerünk. Öröm ott jön létre, ahol egy nehéz helyzetben újra és újra szeretünk.

Házi feladat: Nincsenek olyan élethelyzetek nálunk, amikor az öröm elvész? Hogyan reagálok erre? Pl. a tv-ben látok egy hírt, ami fáj nekem; a politikust természetesen nem ölelhetem át, de a házastársamat, aki ott van mellettem és elérhető, szeretem! Ezt kell megpróbálniuk és gyakorolniuk. És tudjuk, hogy a végén az örömünk megmarad, nem hagyjuk elvenni az örömünket!

1992. április 24., péntek este Imáink az Atyához szólnak

Ha szeretjük az Atyát, szeretjük a házastársunkat. Ha Jézust szeretjük, szeretjük Máriát, vele együtt el vagyunk telve a Szentlélekkel és szeretjük az egyházat. A Szentlélek mindig vezet bennünket. Míg érett keresztényekké váltunk, végig vándoroltuk az egész tájat és otthon érezzük magunkat Isten egész világában.

Kihez imádkozunk? A mennyei Atyához? Jézushoz? A Szentlélekhez? Máriához? A védőszentünkhöz? Ahhoz imádkozunk, akihez a Szentlélek indít bennünket, mert ő a szívünkben lakik és mindig jól irányít. Ne csináljanak problémát ebből a kérdésből. Az ima objektív törvénye, hogy az Atyához szól. Az egész szentmise imája az Atyára irányul, de vannak imák, amelyek Jézushoz szólnak: Uram irgalmazz..., Uram nem vagyok én méltó..., az áldozás előtti békeima, Isten Báránya... Van még egy rövid ima, amelyet a pap szentáldozás előtt halkán imádkozik.

Az Atyához Jézus által – őáltala, ővele és őbenne... – imádkozzuk a Szentlélekkel egységben. A Szentlélekben való egység által valósul meg az egyház egysége. Az egyházi egységbe mindenki beletartozik, Isten egész családja. Ez az imának az objektív valósága, Jézus által a Szentlélekkel egységben imádkozunk. Az Atyához az egyházzal együtt imádkozunk, így imádkozunk a mennyországban. A mindennapi életben ahhoz imádkozunk, akihez a Szentlélek vezet, ill. indít bennünket.

Még nincs olyan ima, imaforma, amelyben a házasság szentsége szólalna meg. Az Oltáriszentséget sok formában imádkozhatjuk: úrnap körmenetben, szentségimádásban vagy egy zenekari misében.

Az Úr jelenléte a házasság szentségében még nem talált imaformára az egyházban. A keresztség szentségére van liturgikus forma, imaforma (keresztségi fogadalom). A keresztség által Isten él a szívünkben, eggyé válunk Krisztussal. Szent Pál azt mondja, magukra öltöttük Krisztust (Gal 3,27), közel van hozzánk. Gondoljunk csak a keresztlői ingecskére. Szent Pál szerint összenőttünk Krisztussal és ez összekapcsol az Atyával (Ef 4,16). Isten Krisztus által a szívünkben lakik. Imádjuk Istent a szívünkben, ez a karmeliták jámborságának nagy hagyománya. A hitben való növekedés a bensőség felé vezető út. Ez ma újdonság. Nekünk, keresztényeknek, nem kell a hinduizmushoz fordulni, ha jobban ismerjük hitünk igazságait.

Olyan ima, amellyel, ill. amelyben Krisztust a házasságban imádjuk, még nincs. Egy élő szentély vagyunk. Az egyház élete innen fog kibontakozni, megújulni.

Képzeld el, hogy Mária velünk imádjá Krisztust. Ki imádkozik jobban? Mi vagy Mária? Élő ostya vagyunk. Mária szívesen van ott, ahol az Úr van. Nem szólíthatom föl Önöket, hogy imádják az Önökkel élő Krisztust, de az egyházat megajándékozhatjuk ezzel az ájtatossági formával. Az egyház eddigi imagyakorlata az egyes személyekre vagy közösségekre irányult, nem szokásosak vagy nem ismeretesek a házaspárok számára alkotott imaformák. Most valami új kezdődik. Egy házaspár az Úr jelenlétének a helye. Egy formát, egy utat keresünk, hogy hogyan

imádjuk a köztünk lévő Urat. Ez nagyon nehéz, mert nagyon új. Érezzük, hogy a házasságunknak nagy a hatalma, közvetlen kapcsolatunk van Jézussal. Talán nincs is szükségünk papokra, Kentenich atya ott van köztünk, és a házasság szentségét a házastársak szolgáltatják ki egymásnak. Ezt az igazságot gyorsan el kell felejtetni, mert ez a forradalom csírája az egyházban. Az a házasság, amelyben Krisztus él az Atyával, a Szentlélekkel, Máriával, a szentekkel, az mély és bensőséges. Ha a házaspárok elmennek vasárnap a szentmisére, természetesen ott a templomban a pap mutatja be az áldozatot, de ott Önök az élő ostya.

Házi feladat. Imádják az Urat az Önök házasságában. Önök egy eleven ostya, az Úr áthatja Önöket, benne egyek. Merüljenek el Istenben, és eggyé válnak. Beszéljenek, beszélgessenek vele. Egyszerűen szeressék őt.

1992. április 25. szombat, 1. előadás **A társkapcsolat fejlődése**

Azt szeretnénk, hogy minél jobban megértsük egymást. És a szívünkkel egyre jobban egymásra találjunk. Ehhez egy vezérszót mondanék: *növekvő bizalom*. Ami tegnap lehetetlennek tűnt, ma lehetséges. Úgy van ez, mint a szőlőtökével. A tőke csak három év múlva hoz gyümölcsöt, és a szőlősgazda ezt tudja. Nem jár ki havonta a szőlőbe panaszkodni amiatt, hogy a tőke még nem terem. Tudja, hogy növekszik.

És most néhány veszélyre hívnám fel a figyelmüket. A képzeletünkben ne állítsunk magunk elé olyan valakit, akiről úgy véljük, hogy vele a párkapcsolatunk jobb lenne. Minél távolabb van tőlünk valaki, annál eszményibbnek tűnik a személyisége.

Például: „*Olyan szerencsétlen asszony vagyok. Itt a családnapokon annyi szeretetreméltó férfit látok, aki kedves, udvarias a feleségével. Az én férjem meg olyan lusta, mint egy nilusi krokodil. Milyen szerencsés lennék, ha egy ilyen kedves és rátermett férjem lenne mint X. Y.*” Vagy: „*Ha az a másik asszony lenne a feleségem, milyen mély vallási beszélgetéseket folytatnánk. Vele tudnék imádkozni. Láttam, hogy Tilmann atya hogyan beszélt Istenről. És akkor ez az asszony egészen átszellemült. Az én feleségemnek nem ilyen volt a tekintete. Ő az orrát törölte.*”

Barátaim, kérem szépen...! Ne engedjük elcsatangolni a gondolatainkat! Volt egy asszony, aki látta Jézust. „*Milyen okos és szimpatikus ember*” – gondolta. Majd így szólt: „*Boldog az a méh, amely hordott, és az az emlő, amely táplált!*” Az Úr pedig így válaszolt: „*Boldogok, akik Isten ígését hallgatják és követik.*” (Lk 11,27-28) Ne álmodozunk! Az Isten szava = a társam szava. Természetesen Isten egyszer-egyszer segíthet egy másik emberen keresztül is. De akkor is rá kell találnom a feladatomra. Azt mondom a társamnak: *Elfogadlak Téged, mint feladatomat és hordozlak.* Ez a feladat egy kicsit fáj, de nem baj. Hordozzuk egymást. Tehát nem vándorlunk ki (gondolatban sem) a házasságunkból.

Egy másik veszély: *menekülés a munkába*. Vannak, akik egy másik emberhez menekülnek, egy másik társat álmodnak maguknak. Van, aki a munkájába menekül, csak ott él, és így tér ki a társa elől. Ez a munka lehet a munkahelyi munkája is. Nem az a fontos, hogy valaki mennyi időt tölt a munkahelyén. A modern világban sokszor előfordul, hogy valaki 12 órát dolgozik naponta a hivatásában. Aki igazán jó, az sokat dolgozik. Ez nem baj. A lényeg akkor derül ki, amikor végeztem a munkámmal: szívesen megyek-e haza? Örülök-e előre a találkozásunknak? Ha hazaértem, odafordulok-e a társamhoz? Ha nem szívesen megyek haza, akkor fennállhat a veszély, hogy menekülök a munkámba. A munkám egy feladat, és sokszor kemény ez a munka. A társam is egy feladat. Nagy hiba azt gondolni, hogy az otthonnak olyannak kellene lennie, mintha szabadságon lennénk, vagy hogy a társamnak állandóan üdítően kellene rám hatnia. A társam egy munka, és a gyermekeim is munka.

Kentenich atya azt mondja, hogy az apa tulajdonképpeni munkája akkor kezdődik, amikor hazaérkezik. Munka közben időnként van szünet és felüdülés. Néha az otthoni munkában is van felüdülés. Ilyenkor leülünk, pihenünk egy kicsit és szeretjük egymást. Belélegezzük a másik szeretetét és kilélegezzük a szomorúságunkat. De nem lehet folyton csak szeretni egymást, különben nem készül el a vacsora. Pontosabban fogalmazva, folytonosan szeretjük egymást, ez az életünk alaphangja, miközben dolgozunk. Ez az együttműködés a szeretet egy formája.

Egy harmadik veszély. A keresztyén élet körein belül is vannak utak, amelyeken menekülni lehet a házasságból. Ezek a keresztyén aktivitások különösen veszélyesek. Kiváló indokok lehetnek: Pl.: segítenünk kell a plébánosnak, az egyháznak vagy Schönstattnak. Valójában pedig a társunktól menekülünk, miközben minden lehetséges más területen aktívak vagyunk. Természetesen nem bűn, ha ülünk egy imakörben vagy egy bibliakörben, és jobb annál, mintha egy vendéglőben ülnénk és énekelnénk. De a mi házasságunk valami más. Itt van Jézus köztünk, és az Úr arra vár, hogy feléje forduljunk. Ez a keresztyén élet nagy problémáinak egyike. Ott kell keresnünk az Urat, ahol van! Valamikor talán eljutunk oda, hogy azt mondjuk: Uram, csak Neked akarok élni. Akkor az apostolkodás lesz a fő hivatásunk. A kérdés csak az, hogy hol találjuk meg az Urat (és mit kér tőlünk). A farizeusok, akik Krisztust keresztre feszítették, Istent keresték... Hol szolgáljuk az Urat leginkább? Ennek hangsúlyt szeretnék adni.

A Jóisten természetesen ad feladatot számunkra a családon kívül is. De ha ketten együttműködünk, akkor különösen nagy eredményt érünk el Isten országa számára.

Gyereknevelés

Az együttes apostolkodásról szeretnék beszélni. Az ember élőlény. A növény is élőlény. A növény a nap sugarai alatt él; szüksége van esőre; van talaja, és ebbe eresztette gyökereit; légkör veszi körül. Mindez erőt ad számára és növekszik.

Egy gép másképpen működik. Azt úgy rakják össze részekből. Nem létezik videómag. Szép lenne... Csak a magot kellene megvenni, és a többi elintéződne a kertben. Nincs ilyen mag. Egy gépet össze kell rakni. Ha az embernek nincs elég ideje, akkor a (félíg kész) gépet néhány hétre otthagyhhatja és később lehet folytatni. Egy gépnek nincsen szüksége légkörre sem.

Egy családi háznak van légköre. Az apostolkodás a légkörrel függ össze. Egy növénynél a légkört le lehet írni, hogy mi minden tartozik hozzá: nap, felhő, eső, levegő stb. Nálunk is így van ez, nemcsak a növénynél. A családnapi is egy apostoli folyamat. Itt is van légkör, még az előadáson is. Most képzeljék el, hogy az egyetemen ülnek a padokban. Ott más légkör van. Le lehetne írni, hogy mi minden tartozik a mi légkörünkhöz. Ha rossz a légkör, nem lehet jó előadást tartani. Lehet az előadó nagyon okos, de a jó gondolatok nem mozgatják meg a hallgatókat. Jó légkörben könnyű jó előadást tartani, akkor könnyen átveszik a jó gondolatokat.

Házunk ezért fontos eszköze az apostolkodásnak. Nálunk otthon jó a légkör. Aki hozzánk jön, belemerítkezik ebbe a légkörbe. A gyermekeink is ebből merítnek. *Ők a mi legfontosabb apostoli feladatunk.*

A középkorban minden rendben volt. A gyerekek nemcsak a házukban, hanem a faluban is éltek (otthon voltak). Ott volt a templom, ami nagy szerepet játszott az emberek képzésében, alakításában. Az emberek élték az egyházi évet. És ott volt az iskola. Az iskolának nagy volt a feladata a gyerekek nevelésében. Persze a gyerekek otthon is voltak, de a szülőknek nem sok idejük volt, és ezért sok feladatot átadtak az egyháznak és az iskolának.

Ma a család ezt nem engedheti meg. Ennek ma meg kell változnia. Az iskolában túlságosan sokféle (idegen) dolgot tanítanak. Ezért nem számíthatunk rá. De az egyházra sem számíthatunk minden további nélkül. Ma az egyház nem tud elég mélyen nevelni, nem tud a nap 24 órájában megfelelő légkörről gondoskodni. Csak heti néhány óra jut az emberekre.

Mi a családban a nap 24 óráján keresztül tudunk megfelelő légkört biztosítani. Ezért tudunk nevelni és ezért tudjuk a hitet is továbbadni. Az a gyerek, aki a mi házukban nőtt fel, átéli, hogy Isten jelet ad neki minden nap. Együtt él Istennel, mint a nagy próféták, mint Jézus.

Újra és újra megajándékozuk a Szűzanyát az áldozatainkkal és Isten fénye megvilágítja minden élethelyzetünket. Az egész házuk egy élő katekizmus. A mi házuk – egy ház – lesz az egyház.

Milyen a kapcsolatunk a dolgokhoz? A modern ember nagy problémája, hogy nincs megfelelő kapcsolata a dolgokhoz. Tíz évvel ezelőtt a magyaroknál ez még

megvolt. Láttam egy rádiómagnót Magyarországon néhány éve, amit már sokszor javítottak. Irigyeltem őket, mert volt kapcsolatuk a dolgokhoz. De ez meg fog változni, és úgy lesz, mint Nyugaton. Vesznek valamit, aztán ha már nem jó, kidobják. Nincs javítás, csak pótlás. Ha egy nagy rendszerben romlik el valami – amelynek különböző részeit gépek állítják elő –, akkor a hibás részt kiveszik és egy újjal pótolják, a régit pedig eldobják. A magyaroknak egy különleges adománya, hogy szeretik a dolgokat. Vajon el fogják-e veszíteni a magyarok a dolgok iránti szeretetüket, mert mindig újat akarnak? A modern ipar érdeke, hogy termékeit eladja. Ez fontos. Ha nem tudják eladni, nő a munkanélküliség és nem működik az egész rendszer. A dolgokat gépek csinálják, ezért olyan olcsók. Ami a legdrágább, az a munkaerő.

A tanulás és a készségek elsajátítása egyre inkább személytelenné válik. Egy új koncepciónak kell érvényesülnie: *otthon tanulunk*. Apa és anya otthon foglalkoznak a gyerekekkel. Ez egy állandó folyamat, és néha egészen észrevétlenül történik. A gyerekek pedig közben tanulnak. A tulajdonképpeni iskola a szülői ház. Nem kell, hogy a gyerek sokkal többet tudjon, mint mi. Természetesen majd többet kell tudnia, mert a világ fejlődik. Az a fontos, hogy tanuljon tőlünk. Amit valaki közülünk tud, azt a gyerekei megtanulják. Jártam egy családnál, ahol az apának egy nagy számítógépe volt. A fiának pedig volt egy saját játékprogramja, amit én magam is kipróbáltam. Játszottam a gép ellen és vesztettem. Majd megjelent a képernyőn egy felirat: „*Őn igazán jó volt, de én jobb vagyok!*” Szép, ugye? A gyerekeink tanulnak tőlünk, és mi mindig tanítunk. Amit egy gyerek meg tud érteni, azt közöljük vele. Ez vonatkozik a konyhára, a természetre, a műszaki dolgokra, az emberekre és az élet különböző problémáira. Sokat tanulnak akkor is, amikor játszunk egymással. Ennek megfelelően szerezzük be a játékokat is. A mi házunk tehát az egyház kicsiben, ahol találkozunk Istennel, és egy iskola kicsiben, ahol tanulunk egymással.

Sok olyan ház van, ahol a szülők nem foglalkoznak a gyerekekkel. Az ilyen gyerekek jönnek hozzánk, mert a gyerekeink hozzák a barátaitkat. Ezzel számolnunk kell. Nálunk ugyanis több gyerek van, és akkor 3-5 gyerekekkel több már igazán nem számít.

Azáltal, ahogyan tanítjuk gyermekeinket, egy új kapcsolatuk lesz a dolgokhoz. Nem lesznek tömegemberek, akik csak fogyasztanak. Ez a mi első apostolkodásunk. Nálunk egészséges gyerekek nőnek fel: a mieink és néhány más gyerek.

1992. április 25. szombat, 2. előadás Gyereknevelés (folytatás)

Azt mondtuk, hogy a család az a hely, ahol a gyerekeink tanulnak. A család az a hely is, ahol az étellel kapcsolatban egyfajta alapmagatartást sajátítanak el. De nem csak a család szeretné tanítani a gyerekeket. A fogyasztói társadalom is szeretne gyermekeinkből kis fogyasztókat nevelni. Mindenekelőtt olyan fogyasztókat akarnak, akik folyton-folyvást újat szeretnének.

Nyugaton a gyerekszobák fél méter magasan játékkal vannak teli. Vegyesen vannak a jó és a roncs játékok. A gyerek gázol közöttük, keres, kiválaszt valamit, de egyikkel sincs kapcsolata.

Nagyon fontos, hogy a modern társadalom hatását semlegesítsük, és megfelelő öntudatot fejlesszünk ki gyermekeinkben. Pl. kész játéokra csak olyan gyerekeknek van szükségük, akik buták ahhoz, hogy maguktól csináljanak valamit. Az ilyen dolgok nagyon fontosak. Nyugaton van egy tendencia, miszerint kész játékokat gyártanak. Egy játéknál az a döntő, hogy mit lehet vele csinálni. Minél többet tud egy játék önmagában, annál kevesebbre lehet használni. Tehát minél kevesebbet tud, annál több mindent lehet vele csinálni. A távirányítós autó nagyon szegény, nem tud a falon felmenni. Képzeld el, hogy a kezemben lévő doboz egy játékmozdony. Mögötte ott egy gyerekkocsi. Most megy a templomba, aztán az iskolába, és végül hazamegyünk. Ott vár az ebéd... Az egész történetet nem tudom kitalálni, ha a padlón ülök és a készüléket kell irányítanom. Különben is, száz közül 99-ben kimerül az elem. Mindig találok olyan autókat, amelyekben nincs vagy kimerült az elem. És nem lehet állandóan elemet venni. De ez jó, mert olyankor lehet alkotó módon hozzányúlni. Ajándékozzanak kevesebbet! És ha a nagyszülők azt gondolják, hogy sok mindent kell hozniuk az unokáknak, akkor azt ajándékozzák tovább. Kevesebb holmijuk legyen! És olyan játékaik, amelyekkel a gyerek tud valamit kezdeni. Egy babával is lehet sok mindent csinálni. De itt is van egy érdekes változás. A Barbie az nem baba, hanem fogyasztó. Megvannak a meghatározott magatartási mintái: koktélsruhát vesz fel, leül a kanapéra és narancslevet iszik stb. Barbie egy kis fogyasztó. Ruhatára van. Kihaszalják a lányokban levő hajlamot a babázásra, és vásárlókat nevelnek belőlük. De ez ellen is lehet hatni. Csak a buta gyerekek vásárolnak a Barbie-nak kész ruhát. Az okos gyerekek maguk készítik. Létre kell hoznunk otthon egy „nem”-beállítottságot. Pl. ha a gyerekem szeretne valamit, akkor lehet, hogy azt válaszolom a kívánságára, hogy az olyan gyerekek való, akinek a szülei nem érnek rá.

Miért ne nézzenek tévét gyerekeink? Mert a tévétől el lehet butulni. Miért tévézünk akkor mi, felnőttek? Mi már buták vagyunk, nálunk már nem számít. Tehát miért nem nézünk tévét? Mert nekünk magunknak is vannak jó ötleteink.

Mit tegyünk, hogy otthon nálunk szép legyen? A fogyasztói társadalommal szemben megelőzőképpen létrehozunk egy új beállítottságot. Ezt az evangélium-

ból bizonyos képekkel lehet asszociálni. Egy alkalommal az Úr nagy tömeghez beszélt és az emberek mindannyian csodálkoztak. Volt ott egy asszony, ki különösen csodálta Jézust. Azt gondolta: „*Bárcsak az én fiam is ilyen lenne, mert az enyém iszik. Milyen boldog lehet az anyja! Mennyire szeretheti ez az asszony a fiát. Miért adott az Isten nekem ilyen rossz fiút? Boldog a test, amely téged hordott...*” És Jézus azt mondja: „*Asszony, jó hogy csodálsz engem, de az Atya akarata a fontos. Ott a te fiad, és az Atya azt akarja, fogadd el a fiadat. Hallgasd az Isten szavát és kövesd!*”

Ha visszatekintünk az előző előadásra, megállapítottuk, hogy korábban a család nem volt olyan fontos. A középkori nevelésben két nagy ház (a templom és az iskola) uralta a területet, a család csupán egy kis házat jelentett. És ez a kis ház ma növekszik. A család feladata megnő, mert átvesz feladatokat az egyháztól és az iskolától. És így a ház nagy lesz. Mit csinálunk otthon? Beszélünk és játszunk a gyerekekkel. És amikor egy kisfiú berreg, akkor növekszik benne valami. Olyan játékot vegyenek, amelyhez kapcsolódhat az ember szelleme. Ezt a játékipart is fejleszti, mert észrevette. Mellesleg az ilyen játékok olcsóbbak is. A gazdaságot pedig lendítsék fel mások. Mi egészséges gyerekeket nevelünk.

Most az aratáshoz szeretnék néhány gondolatot mondani. Ha Önök is akarják, töltsenek el egy kis időt kettesben. Gyűjtsenek kétféle dolgot:

Mi volt itt szép vagy érdekes? Általában azt éljük meg szépnek, ami nálunk már elkezdődött.

Mit tehetünk? Mit tudnánk már tenni? Nem mindegy, hogy mit akarunk csinálni, és mit tudunk. Még lehet, hogy nem elég erős a szeretetünk és nincs elég nagy házunk, vagy... Nem kell mindjárt azt mondanunk, hogy ezt és ezt csináljuk. Nem kell. Legyenek egy kicsit irgalommal magukhoz. Könnyen elvehetjük az örömmünket, amit egy cél meglátása okoz, ha mindjárt azon gondolkodunk, hogy hogyan hajtsuk azt végre. Ha a Wright fivérek így gondolkodtak volna, soha nem jutottak volna fel a levegőbe. Ők repülni szerettek volna. Repülni akartak, repülni. Az első szerkezetük 10 métert repült csupán, utána a földre zuhant. Aztán 50 m sikerült nekik... De repülni akartak.

Mit szeretnénk? Mi a célunk? Hogyan lenne szép nálunk? És ne mondjuk: „*Hát nálunk ez sajnos nem megy.*” Nem sajnos! Ne sajnáljuk magunkat. Így azok beszélnek, akiknek nincs hitük. Mi hiszünk, és a Jóisten erős és jó. Mi a képünk a családukról? Ezekben a vágyainkban a Jóisten szól hozzánk a Szentlélek által.

Szokás, hogy a házaspárok felírják egy papírra az aratásukat, borítékba teszik, és a záró szentmisén a felajánláskor átadják az atyának, a szentmise végén pedig visszakapják.

Kisdedével Szűzanyánk, szent áldását adja ránk! Ámen.

1992. április 26. vasárnap, 1. előadás Gyermeknevelés (folytatás)

Kedves Családok!

Utolsó két előadásunkban a gyereknevelésről lesz szó. Az első: nagynak látjuk gyermekeinket, képesnek tartjuk valamire. És mivel bízunk bennük, várunk tőlük valamit. Az apák feladata az, hogy merészségre neveljék a gyerekeket.

Gondoskodjunk arról, hogy a gyereknek legyen anyja is, meg apja is. Némely gyermeknek két anyja van.

Képesnek tartom a gyermeket valamire. Van egy szép történetem egy áruházból. Egy gyerek megfogott és magához szorított egy mozdonyt. Amikor kiderült az ára, az anya közölte az eladóval, hogy nem akarja megvenni a mozdonyt. Azt azonban ennek ellenére sem engedte, hogy visszavegyék a gyerektől a mozdonyt. „Ha erőszakkal elveszük a gyerektől a mozdonyt, az olyan, mintha lukat tépnénk a lelkébe” – mondta. Erre hoztak egy pszichológust, aki azt mondta, egyedül kell beszélnie a gyerekekkel, mert ez nagyon komoly dolog. Bement a gyerekekkel egy irodába. Egy perc múlva már nyílt is az ajtó és a gyerek kijött a mozdony nélkül. Érdeklődtek az emberek, hogy csinálta? „Azt mondtam a fiúnak: háromig számolok és addigra a mozdony az asztalon lesz, különben úgy kikapasz, mint még soha.”

A schönstattiak alapelve a nevelésben az, hogy általában nem ütnek. De... Ki az uralkodó a családjukban? Az uralkodók uralják a népüket és ha a nép nem engedelmeskedik, akkor megbüntetik. Hogy uralja egy gyerek a szüleit? Könnyen. Parancsol, és ha a szülők nem engedelmeskednek, akkor megbünteti őket. Hogy büntetik a szülőket a gyerekek? Rossz lelkiismeretet okoznak nekik. Ez a legrosszabb büntetés. Egy ütés nem olyan rossz. Az jön és megy. De a rossz lelkiismeret megmarad és állandóan kínozza az embert. A gyerek úgy okoz rossz lelkiismeretet a szülőnek, hogy érezteti velük, hogy kegyetlenek. *„Fájdalmat okozol nekem, nincs szíved, egyáltalán nem is szeretsz!”* És akkor azt mondják a szülők: *„Jaj, dehogynem szeretlek! Hidd el, kérlek!”* Erre a gyerek azt mondja: *„Csak akkor hiszem el, ha megígéred, hogy mindig engedelmeskedsz.”* És akkor megígérjük neki.

Ha a gyerek sír, egészen pontosan lehet hallani, hogy fájdalomában sír vagy harcból. Van olyanfajta sírás, amivel az akaratát akarja érvényesíteni. Ilyenkor szó sincs fájdalomról, uralkodásról van szó. Ez nem baj, az a baj, ha nem vesszük észre, ha nem tudjuk megkülönböztetni, hogy harci kiáltásról van-e szó vagy fájdalomból származó sírásról. Ha fájdalom van, rögtön segíteni kell. Ha azért sír, hogy akaratának érvényt szerezzen, akkor hagyjuk, hadd kiabáljon. Az nem baj. Ha nem ér így el eredményt, akkor idővel el is tűnik ez a fajta sírás.

Van egy nagyon fontos folyamat. Ez a határok megtapasztalása. Mindannyiunknak vannak korlátai és ezek Istentől jönnek. Nem vagyunk olyan ügyesek, mint szeretnénk, se olyan nagyok, szépek, okosak stb. Szeretnénk egy milliomos apát... Érezzük a korlátainkat. A döntő kérdés az, hogy milyenek ezek a korlátok? Mi-

lyennek éljük meg őket? Ha egy ember megéli a korlátait és gonosznak érzi őket, akkor boldogtalan lesz. Ha egy ember akar valamit és nem kapja meg, akkor két lehetősége van: vagy valami gonoszt lát mögötte, vagy valami jót. És ehhez tapasztalatra van szükség. Arra a tapasztalatra, hogy a korlátok olyantól is jöhetnek, aki szeret minket. Pl. én általában szeretem a gyerekeket. De mivel bűnös ember vagyok, a szeretetem nem nagyon mély, kedves stb., de szeretem őket. Nem ismerek olyan embert, akit ne szeretnék. Így olyan gyereket se ismerek, akit nem szeretek. Egy gyerek odajön az oltárhoz (mise közben), és akkor én egy határt húzok. Azt mondom: „*Ez az enyém!*” És a gyerek nem vehet el semmit az oltárról, mert az az enyém és kész. De általában szeretem őt és kedves vagyok hozzá, remélem egy kicsit szimpatikus is vagyok neki. A gyerek így látja a dolgot: ez az egyébként szimpatikus Tilmann atya most azt mondja: „*Nem!*” Fontos, hogy olyan ember mondjon nekünk „nem”-et, akit szeretünk. A gyerek szereti az anyját, ugyanakkor sokszor mohón vágyik bizonyos tárgyak után. Ez a gyerek elvesz valamit egy másiktól. A másik gyerek sír. Odajön az anya a gyerekekhez és rá akarja beszélni, hogy adja vissza, amit elvett. Az anya kezdhet tárgyalni a gyerekekkel: *Légy oly jó és add neki vissza.* Gondoljunk a gyerekekre a mozdonyal a kezében. Lehet hozni pszichológust is, vagy egyszerűen elveszük tőle és azt mondjuk neki: „*Ez az övé!*” Természetesen a gyerek mérges lesz, de megél egy határt. A határt itt az idegen tulajdon szabja meg. Nagyon fontos, hogy a gyerek megélje ezt a határt. Nem a gyerek dönt úgy, hogy visszaadja a mozdonyt. Ez nem a gyerek jószágának kérdése, ez kötelesség. Az idegen tulajdon számomra korlát. Sokan nem fogadják el ezt a határt. Nem lopnak, mert félnek a rendőrségtől, de irigyek. Vagyis belenyúlnak az idegen tulajdonba. Nem hajlandók elismerni ezt a határt. Az ő számukra ez a határ gonosz. A gyerek megéli az anyját és hogy az anyja szereti őt. És a mama elvesz tőle valamit, ami a másiké. Nem akar meggyőzni arról, hogy vissza kell adnom, egyszerűen elveszi és odaadja a másiknak, és azt mondja: *Ez az övé.* Az anya, akit én szeretek, nyilvánvalóan elismeri ezt a határt, akkor én is elismerem.

Egy másik határ, amit a gyerekeknek meg kell tanulnia, az a szabadság. A zsarnok nem ismeri el ezt a határt. Amit most mondok, ez az első életévben nem érvényes. Akkor a gyereké vagyunk és kész. De azután meg kell tanulnia, hogy a mi szabadságunk is létezik. Meg kell tanulnia, hogy a szülők hozzáfordulása szabad elhatározásból ered és nem a gyerek által kezelt automatika. Tehát ha a gyerek hozzám jön, akkor felveszem. De lehet, hogy azt mondom: *Most nem. Szeretlek, de most nem veszlek fel.* És akkor a gyerek küzd. Én pedig azt mondom: *Szeretlek, de most nem akarlak felvenni.* Miért? Mert nem akarom. Nagyon fontos, hogy megtanuljuk elfogadni a másik személy szabadsága által szabott határt. Akkor béke lesz a lelkünkben. Sok házasság mérges a társára, mert nem teszi meg, amit ő akar. Bele kell törődnöm abba, ha a társam azt mondja: „*Nem akarom!*” *Ha nem akarod, sajnálom, olyan szép lenne, de ha nem akarod, nem baj, szeretlek.* Ez lehetséges

és nagyon szép. Szép dolog, amikor az emberek a másik szabad akaratát elismerik. Természetesen a másik is elismeri az én szabad akaratomat. Ez nekem is jót tesz. A házasságban is lehet zsarnokság: sorozatosan rákényszerítjük a másikra az akaratunkat. Nagy ajándék az, ha meg tudjuk hagyni a másiknak a szabadságát. Ezt gyerekként tanulja meg az ember, azáltal, ha a nevelője érvényesíti az akaratát, de mégis szereti őt: *Nem akarom, hogy ezt csináld!* – de közben arra gondolok: *nagyon szeretlek*. A határt olyan valaki szabja, aki szeret minket. Így el tudjuk fogadni a határt. Sokan azért boldogtalanok, mert ezt nem tanulták meg. És ha valaki nem teljesíti akaratunkat, azt gondolják, az illető haragszik rájuk.

Nagynak látom a gyermekemet és nagyon bízom benne. És meg is mondom neki, hogy őt nagynak látom. Újra és újra nagy nevet adok neki. Lisieux-i Szent Teréz édesapja mindig így szólította a lányát: „kis királynőm”. Szép, ugye? És a kislány az édesapjának ezt mondta: „nagy királyom”. Egyszer találkoztam egy kisfiúval, aki egyetlen gyerek volt a családban és kicsit el volt kényeztetve. Uralkodott az anyján. De jó gyerek volt. Vadnyugati játékkal játszott, cowboyok, indiánok és kék lovaskatonák voltak benne. A lovaskatonák nagyon fontosak voltak neki, és beszélgettünk arról, hogy ezek a katonák milyen kemény emberek. Ágy nélkül alszanak, és ha éhesek vagy szomjasak, nem esznek, isznak rögtön. Jó társak és halálukig küzdenek stb. Amikor elmentem, azt mondtam neki: *Viszontlátásra, lovaskatona!* Ez láthatóan megérintette a gyereket. Ment az édesanyjához és azt mondta neki: *Tilmann atya azt mondta, lovaskatona vagyok*. Ez nagyon fontos volt neki. Később újra találkoztunk és természetesen lehetséges volt, hogy egyedül beszéljek a szüleivel. Csak azt kellett mondanom: *Lovaskatona, most beszélni szeretnék a szüleiddel egy órát*. A gyerek először habozott, hogy elfogadja-e a helyzetet, de a lovaskatonák kemények. Így ő sem nyügösködött, hanem a helyzetet felvállalva elment egyedül játszani. Nagyon fontos, hogy nagy neveket adjunk a gyerekeknek. A cserkészeknek sikerült. Egy nagy budapesti cserkész azt mondta nekem: *A háború előtt minden magyar gyerek tudta, hogy „minden idő cserkészidő”*. *Eshet az eső vagy a hó, lehet hideg vagy süthet a nap: minden idő cserkészidő*. Nagy nevet adjunk a gyerekeknek. Kis Királynőm, Kis Szegfűm, Kis Liliomom. A lányoknak a virágok nagyon fontosak. Próbálják ki. Adjanak a feleségüknek virágnevet. Mit szól hozzá? Kedves Bogáncsom! Szép, ugye? Szép és szúrós. Adjanak virágnevet a feleségüknek és meglátják, ugyanúgy átalakítja, mint amikor egy fiúnak azt mondom: lovaskatona vagy.

Egyszer egy táborban nehéz csoportom volt. 15 éves fiúk. Róluk volt szó, amikor a fülük hallatára „ranger”-eknek neveztem őket. (Ezt a fogalmat nálunk mindenki ismeri. Ez egy katonai egység Amerikában, a vadnyugaton. Egészen kemény kiképzést kapnak. Arra tanítják őket, hogy bármilyen nehéz körülmények között egyedül is elboldoguljanak. Külön rendjelük van. Az USA-ban van egy külön alakulat ilyen profi harcosokból.) Csak ennyit mondtam: ezek a fiúk „ranger”-ek. Az egyik fiú odajött hozzám és megkérdezte, miért mondtam ezt? Egy ranger nem

kérdez ilyet, ezért nem is válaszolunk ilyen kérdésre. Azért, mert így gondolom és kész. Ezentúl mindent megtettek, amit kívántam tőlük.

Nagynak látom a gyerekeket és meg is mondom neki. Az örök Atya is ezt teszi a fiával. Nevén szólítja. Így teszünk azokkal, akiket szeretünk. A közösségre is jó hatással lehet, ha nevük van. Mert Isten is ezt teszi. Nevünkön szólít minket. Hallhatjuk is ezt a nevet, amikor mondja.

A különböző életkorokkal kapcsolatban teszek néhány megjegyzést. Az első életévben nagyon közel van hozzánk a gyermek. De ebben az időszakban is gondoljunk arra, hogy a gyermekben két erő dolgozik. Az egyik arra indítja, hogy szeretetteljesen odaajándékozza magát. Szeretne rejtett lenni nálam, de van benne hódítani akarás is. Nekünk, magyaroknak, erős odaadó hajlamunk van. Ezek a nagyszívű emberek. De az őseink hódítók voltak, lovon jöttek és egy új országot hódítottak meg, új hazát szereztek maguknak. Mindkettő fontos. Általában az anya az odaadó hajlamot feltételezi a gyermeknél és mindig magánál tartja. Ez jó, de a gyerekeknek van a hódító akarata is. Ezért küzdünk is a gyerekünkkel egy kicsit. Az anya egészen ösztönösen ezt teszi, például amikor gyömöszöli a gyereket. Akkor a játékba harci elem is vegyül. Ez később felerősödik a motorikus szakaszban, amikor a gyerek elkezd meghódítani a világot: kihuzigálja a fiókokat, mindent a szájába vesz, felmászik a függönyön stb. Akkor a hódítani akarás erősebben jön elő és jobban kell küzdenem a gyerekekkel. És amikor küzdök vele, elrendeződnek az ösztönei. Ha ebben a szakaszban csak szeretetteljes vagyok a gyerekekkel, akkor belsőleg nyugtalan lesz, mert a hódító ösztönének nincs célja. Ezért küzdök a gyerekekkel. Ebben az apáé a fő szerep. Az apák néha aggodalmaskodnak: a gyerek még túl kicsi. Azt gondolják, hogyha a lábuknál fogva lógatják a gyereket, akkor kijön a lábuk. Nagyon fontos, hogy a gyerek ellenállást tapasztaljon, de ez az ellenállás szeretetteljes legyen. Ez jót tesz a gyerek lelkének. De igazi ellenállásnak kell lennie; nem megértést kérünk: *Értsd meg kérlek, jót akarok, de most ezt vagy azt kell csinálnod*. Ez nem jó. Hanem így kell:

Szülő: Azt meg kell tenned!

Gyerek: Nem!

Szülő: Akarom, hogy megtedd!

Gyerek: Nem!

Szülő: De!

Gyerek: Nem!

Szülő: De!

(...)

Így folytatjuk tovább 5 percig.

Harcolni kell és az szép! És közben a gyerek ösztönvilága elrendeződik. Nem megérteni, hanem harcolni, de szeretni. Hároméves korában a gyerek a dackorszakba lép. Ekkor lesz önálló személyiség. Folyton azt fogja mondani: „*Nem!*” Ebben

a szakaszban gyakran kell vele harcolni. A „nem”-jeire kedvesen mindig „de”-t mondunk. Ez a mi dolgunk.

Szeretem elmesélni Kristóf történetét. A padlón ült, amikor az anyja vacsorához hívta. Kristóf azt mondta: *Nem!* Anyja újra hívta: *Légy szíves...* Kristóf mindig nemet mondott. Újra és újra. Végül aztán mégis ment enni, mert éhes volt. Evés után a kanapéra ültem és a breviáriumot imádkoztam. Kristóf odajött, megnézte, de nem akart imádkozni. És elment. Akkor megfogtam hátul a nadrágtartóját. Kristóf azt mondta: „*Engedj el!*” Én azt mondtam: „*Nem!*” – „*De, engedj!*” – „*Nem!*” Stb. Közben azt gondoltam: most meglátjuk, ki az erősebb. Természetesen én voltam. Néhány perc múlva a gyerek ellenállása gyengült. Akkor elengedtem, mert nem legyőzni akartam. Pár perc múlva visszajött hozzám. Tolatva jött, a válla fölött nézve hátrafelé. Még egyszer el akarta játszani az előző játékot. Megfogtam a nadrágtartóját. Most már nem olyan keményen mondta, hogy engedj el. Szép játék volt. Ez a fajta játék nagyon-nagyon fontos. Kristóf így megtanulja, hogy az ellenállás szép dolog.

Ismerek egy házaspárt, akik mindig így játszottak a gyerekükkel. Az apa úgy csinált, mint egy oroszlán és a gyerek örült ennek. Egyszer a gyerek elrontott valamit, amiért mindkét szülő nagyon haragudott és alaposan megszidták. A kisfiú nézte az arcukat és nevetett, mert azt hitte, ez egy új játék. *Micsoda gyönyörű grimaszokat vág a papa most!* Mindkét szülő elfordult, hogy a tekintélyüket megőrizték és ők is nevettek. Képzeljék el ennek a fiúnak a majdani igazgatóját. Az íróasztalnál ül és szidja. A fiatalember az igazgató előtt áll és mosolyog. Szegény igazgató! Vagy ha Isten ennek a fiúnak nehézséget küld, akkor neki könnyebb lesz elhinni, hogy ezt Isten szeretetből küldte. Ezért nagyon fontos harcolni a gyerekünkkel. Persze nem kezdetjük mindjárt úgy, mint egy oroszlán. Jártam egyszer egy nagyszívű családnál. Nagyon kedves emberek voltak, de a gyerek nagyon félté volt. „Megtámadtam” a gyereket és harci játékot játszottunk. De ez a „háború” csak annyi volt, hogy az ujjam hegyével megböktem a gyereket és közben halkán azt mondtam: „*tik!*” A gyerek megrémült és az anyjába kapaszkodott. Nevettem és megismételtem a támadást. Akkor már tetszett neki és ő is így csinálta velem. És néhány nappal azután, hogy elmentem, még mindig emlegette azt a kis játékot. Azért olyan fontosak ezek a játékok, mert általuk elrendeződnek a gyerekekben a hajtóerők, a hódító ösztön. Ha túl erősen támadunk, akkor a gyerek sír. Ez nem baj. Akkor kicsit gyengédebben próbálkozunk és újra kezdjük. Nem olyan erősen, de nem adjuk fel, különösen ha négy fiunk van. Ebben az esetben szinte állandó harcban állunk. Ez az élet. Így a gyerek megtanulja, hogy az ellenfélben barátot lásson. Ezt akarjuk elérni. Az emberiség konfliktusmegoldásában ez döntő jelentőségű. Sokan az ellenfélben ellenséget látnak. Aki nem teszi meg, amit akarok, az gonosz. Ez a gondolat a népek között nagyon veszélyes. Harcolunk egymással, de szeretjük egymást. A házasságban is ezt tesszük: ha a társam nem teszi meg, amit szeretnék, attól még barátok maradunk.

1992. április 26. vasárnap, 2. előadás Gyereknevelés (folytatás)

Kedves Családjaim!

Gyerekeink különbözőek. Az emberek megismerésének ma sokféle útja van. Különböző tipológiák léteznek. Mindegyikben van jó is, rossz is. Ezek a típustanok csak segítséget nyújtanak, nem adnak választ mindenre, mivel minden ember egyedi. Segítséget kapunk azáltal, ha bizonyos típusokat képzelünk magunk elé.

A nevelésben is szem előtt kell tartanunk, hogy gyermekeink különbözőek. Kentenich atya általában két felosztást használ. Az egyik az ösztönös hajtóerők szerinti felosztás, a másik a reakciók szerinti felosztás.

Az emberben kétféle hajtóerőt különböztetünk meg: az egyik a hódításra indító erő, a másik az odaadásra való készítés. A hódítási ösztön azt jelenti: az ember szeretne harcolni, büszke, erős, csodálatra vágyik. Az odaadásra való hajlam azt jelenti: az ember szeretne szeretni, szeretné, hogy szeressék, szeretné a dolgokat az érzékei segítségével élvezni, boldoggá szeretne tenni másokat stb. Egy film címében mindkettő szépen összekapcsolódik: „Éles lövések és forró csók”. Vagy a tv-ben is megvan ez a két áramlat: szex és krimi. A szenteknél is megtaláljuk ezt: Loyolai Szent Ignác és Assisi Szent Ferenc személyében például. Milyen típus ez a két ember? Ez a kis ember itt milyen típus? *(Az egyik gyerekre mutat.)*

Közbevetett megjegyzés: Az a nevelő, aki olyan dologban segít a gyerekeknek, amit az egyedül is meg tud csinálni, nevelési hibát követ el. Legjobb, ha az ember nem néz oda, különben belebetegszik.

Figyeljük meg saját gyerekünkön a hódítási ösztönt. A hódítási ösztön megnevesül, amikor a gyerek valami nagy dolgot visz véghez. Minden nagy teljesítmény és minden legyőzött nehézség erősíti a gyereket.

Az odaadási hajlam akkor nemesíti meg a gyereket, ha valamit odaajándékozik, nem akkor, ha valamit el akar érni. Vagyis a gyerek odaadott a munkájának, egészen annak szenteli magát, elmélyül benne, szinte semmilyen külső dolog nem zavarja. Ez akkor is megfigyelhető, amikor gyerekek egymással foglalkoznak. Az egyik odafordul a másikhoz és akkor csak a két gyerek létezik egymás számára, akik együtt vannak.

Melyik erősebb a gyerekekben: az odaadási hajlam vagy a hódítási ösztön? A gyerekeim különbözőek. Minden emberben megvan mindkettő, de talán az egyik erősebben kifejlődött. Hogy van ez nálunk? Egyesek inkább odaadó típusúak, mások inkább a hódító típusba tartoznak. Jó, ha tudjuk magunkról, melyikbe tartozunk. Ha valamilyen elhatározást teszünk, ügyeljünk arra, hogy ez mindig kapcsolódjon fő hajtóerőnkhez. Például szeretnénk többet imádkozni. Lehet, hogy elhatározom: ezentúl többet fogok imádkozni. De ennek így nem lesz nagy hatása, mert az elhatározások az akarattól függenek. Összekötöm tehát a célkitűzésemet a hódítási ösztönnel és azt mondom: Érted vagyok, újra és újra nálad szeretnék lenni, tiéd az

időm. Ettől erő ébred bennem, és „alulról” belefolyik a célkitűzésembe. És akkor könnyebb teljesíteni, amit elhatároztam. Ha saját magunkat akarjuk megváltoztatni, akkor a szenvedélyeinket kell megváltoztatni.

Amikor a lovaskatonás gyerekről beszéltem, és azt akartam, hogy a szüleivel nyugodtan beszélgethessek, akkor a gyerek hódítási ösztönét egy nagy dolog szolgálatába állítottam. Saját magunkkal is ezt kell tennünk. Vagyis azt a vágyamat, hogy nagy legyek, össze kell kötnöm az egész konkrét étellel. Az odaadási hajlamot is össze kell kötnöm az egészen konkrét étellel.

Ha elhatározom, hogy jobban fogom végezni a munkámat a munkahelyemen, az nem elég. De ha azt mondom: „Mi, schönstattiak, minőségi munkát nyújtunk; minden munka schönstatti munka”, akkor menni fog. Vagy azt mondom: a szívem a munkámé. Addig gondolkodom, amíg maga a cél örömet okoz nekem.

Loyolai Szent Ignác azt mondta: *„Uram, Jézus! Taníts meg arra, hogy nagylelkű legyek, és úgy szolgáljak Neked, ahogy megérdemled: hogy adjak számolgatás nélkül, hogy dolgozzam megállás nélkül, hogy teljesen odaadjam magam a Te szolgálatodba...”* Érezhető, hogy itt egy hódító típus beszél.

Assisi Szent Ferenc azt mondta: *Tégy engem a Te békéd eszközévé; ahol gyűlölet van, oda szeretetet vigyek stb.*

Milyen az én lelkem? Szeretnék-e boldoggá tenni másokat? Szeretnék biztonságot ajándékozni, másokat vezetni, nagy lenni? Ha tudom ezeket magamról és a társamról, akkor jobban megértjük egymást. Általában van egyfajta kiegészítés. Magyarországon az odaadási hajlam nagyon erős, de nem kizárólagos. A magyarok hódítók is.

Egy másik megkülönböztetés, ami nagy segítség lehet a gyerek megértésében, az a temperamentumok tana. Ez is csak segítség és az emberek által mutatott reakciókra vonatkozik. Egészen egyszerű: gyorsan vagy lassan, illetve hosszan vagy röviden reagálnak az emberek. Ebből adódik 4 temperamentum. Ennyi az egész.

	<i>Gyors</i>	<i>Lassú</i>
<i>Röviden</i>	Szangvinikus	Flegmatikus
<i>Hosszan</i>	Kolerikus	Melankolikus

1. Van, aki gyorsan és röviden reagál: ezek a szangvinikus. Előadás után rögtön odajön és mondja a magáét, de ha azt mondjuk neki: majd később szóljon újra, nem jön többet. Nem baj, nem rossz; ez egy típus.

2. Gyorsan és hosszan reagálnak a kolerikusok. Akinek kolerikus házastársa van, annak nincs szüksége tv-re, hogy krimi nézzen. Otthon van a krimi. Amikor kolerikusok házat építenek, sok gumit kell használni a falakhoz.

3. Aki lassan és röviden reagál, az a flegma. Nagyon fontos ez a típus, minden közösségnek szüksége van néhány flegma emberre. Amikor az ilyenek összedől a háza, nyugodtan válaszol a kopogtatásra: „Tessék!”

4. A melankolikus típus a magyarokra nagyon jellemző. Lassan és hosszan reagálnak. Egy példa: a társam reggel valamit közömbösen kezelt és aztán elment. Teszem a dolgomat otthon és azt gondolom: túl hamar elment. Fél óra múlva azt gondolom magamban: valami nem stimmel, talán haragudott. Aztán a szomszédról és talán mindenkiről azt feltételezem, hogy haragszik rám. A reakció egészen lassan jön és egyre erősebb lesz.

Természetesen nincsenek ilyen tiszta típusok; keveredések vannak. Nem az a lényeg, hogy a típust pontosan meghatározzuk, hanem az, hogy értsük a reakciót, hogy meg tudjuk határozni, gyors-e, vagy lassú; erős és egyre erősödő-e vagy rövid. És akkor felfedezem, hogy a gyerekeim egészen különbözőek. És ez elég. Nem az a lényeg, hogy az egész jellemét meghatározzuk, hanem egy segítséget kapunk viselkedésének megértéséhez.

Kentenich atya azt mondja: ezzel a kétfajta felosztással általában elboldogulunk. Egyszer üljenek össze és írják le a gyerekeiket. Nem muszáj ezekre a dolgokra gondolni. Gondolják végig, mi érdekli a gyereket. Ha egy gyerek szívesen ül otthon és barkácsol, ha nagy szeretettel szenteli magát egy dolognak, ha gyakran odajön hozzám és szeretne velem lenni, akkor valószínűleg egy odaadó vagy melankolikus típussal van dolgom. Ha egy gyerek állandóan kint van és nagy vállalkozásokba kezd...

Hallgassák meg egyszer a magyarok zenéjét! Olyan szomorú, mint egy melankolikus ember, és olyan vad, mint egy szangvinikus személy, és néha olyan kemény, mint egy kolerikus. Gyakran mindez egy dalban szerepel. Lassan és szomorúan kezdődik, aztán egészen vad lesz.

Milyenek vagyunk mi, magyarok?

Az apának merészségre kell nevelnie a gyerekeket. Az apa magával viszi a gyereket és csinál vele valamit. Nem csak nézegeti a gyereket, hanem csinál is vele valamit. Szép együttműködés alakul ki. Egy céljuk van, együtt mennek, hogy csináljanak valamit. Az apa elmagyarázza neki a világot, elvezeti valahová. A gyerek az apa mellett áll és ugyanabba az irányba néz. Ez erőt ad a gyerekeknek. Nemcsak megtanul valamit, hanem az apa közelségét is érzi. Ha a gyerek meg akarja ismerni az apát, ez gyakran úgy történik, hogy egy irányba néz vele, és közben megérzi az apa közelségét.

Ez mindenekelőtt a fiúkra vonatkozik. Ha egy fiút megfigyelünk és azt mondjuk neki: szeretlek, az nem az igazi, jobb, ha együtt csinálunk vele valamit. Persze, nem azért jött, mert rajzolni akart (a kis István), hanem azért, mert közel akart lenni. Ő sem azt mondta, Tilmann atya, szeretlek, hanem kiprovokálta, hogy rajzoljak vele.

A férfiak akkor élnek meg lelki közelséget, ha egy irányba nézhetnek azzal, akit szeretnek. Az asszony azonban ezt általában nem érzi. Az asszony azt szereti, ha figyelnek rá. Ha egy kislány jött volna ide hozzám, ő nem akart volna rajzolni velem. Neki azt kellett volna mondanom: „kis királynőm”, és akkor meg lett volna elégedve.

Kedves apák! Nézzenek a fiaikkal egy irányba és csináljanak velük valamit! Meséljenek nekik valamit a munkájukról, vigyék magukkal, ha valamit dolgoznak! Engedjék neki, hogy tartsa a kalapácsot vagy a szöget, amikor valamit barkácsolnak! Hadd másszon fel ő is a létrára. Ne törődjenek azzal, hogy piszkos lesz a ruhája, az együtt jár a munkával. Ez az asszony dolga. Nekünk, férfiaknak, dolgoznunk kell! Amikor a fiú nagyobb, tartsanak neki egy szöget és mondják neki, hogy verje be a szöget a deszkába.

Sokszor csináltam ezt a sátortáborban. A gyerekeknek erőt ad az, ha az apa megbízik benne. Egy fiúnak nem mondhatom: „Édesem, szeretlek!”, hanem feladatot adok neki és biztatom, hogy az neki menni fog, meg fogja tudni csinálni. És ettől növekszik a gyerek.

Engedjék, hogy a gyerek annyit tegyen, amennyit még felelősséggel megengedhetünk neki. Egyszer béreltem egy Volkswagen mikrobuszt, azzal mentem a sátortáborba. Az egyik fiú éppen akkor szerzett jogosítványt. Háromszor megbukott a vizsgán és mindenki kinevette. Még soha nem vezetett mikrobuszt, csak személyautót. Az út keskeny volt, hegyek között kanyargott a pályaudvar felé, ahová néhány fiúnak kellett érkeznie. Odaadtam neki a kulcsot, hogy hozza el a többieket, én pedig elmentem imádkozni.

Ez a fiú ma pap, és sok évvel később azt mondta, hogy ez a helyzet neki nagyon-nagyon fontos volt. Természetesen az ilyenfajta kockázattal járó nevelés pénzbe kerül. De a pszichoterapeuta is pénzbe kerül később. És ne felejtsük el: a bizalom által végig velem voltam a kocsiban. Nem kellett a lelkére kötnöm, hogy vigyázzon. Azt mondom a gyerekeknek az utcán: vigyázz! Milyen furcsa gyerekem van, talán a következő autó alá akarja vetni magát? Természetesen vigyáz, mindenki vigyáz. Bízbanak a gyerekekben és az őrangyalban.

Most a valódi biztonságról fogok beszélni. Ha az anya nagyon félénk, aggodalmaskodó, akkor azzá teszi a gyerekét is. A félénk gyerek pedig bizonytalan és emiatt veszélyben van.

Ha egy magabiztos gyerek megy le a lépcsőn, akkor kisebb a veszély. Ez érvényes a magyarokra elektromos készülékekkel kapcsolatban, és érvényes az utcán is. Az aggodalmaskodó anya gyermeke jobban ki van téve a veszélynek. A bizakodó anya gyermeke érzi, hogy bíznak benne és magabiztos lesz. Kiugrik az ablakon és nem lesz semmi baja. Az aggodalmaskodó anya gyermeke 3 lépcsőfokot ugrik le, és kifocamodik a bokája. Ez típus kérdése. Minél jobban bízom a gyerekekben, annál magabiztosabb lesz. Ez az apa feladata, neki kell merészségre nevelnie a gyereket. Ez nagyon fontos.

A mai világ nagyon gonosz. Mindenhol küzdeni kell. A kommunista világ biztonságos volt. Mindenkinek volt munkája. Ma nem így van, meg kell érte küzdeni. A kommunista időben egyetlen vállalat se ment tönkre. Az egész rendszer ment tönkre helyette. De 40 évig ment ez a játék. Ma sok vállalat megy tönkre, küzdeni

tudni kell. Nem kapunk annyi védelmet. A középkorban az embert védte a keresztény meggyőződése. Ma már nem. Ezért a mi pedagógiánk a bizalom pedagógiája.

Bízunk a gyerekünkben és imádkozunk. Egy nevelő mindig imádkozik. A nevelő mindig olyan, mint egy tyúk, amely kiskacsákat költött ki. A kiskacsák mennek a tóra, bele a vízbe és úsznak. A tyúk pedig föl-le futkos a parton és „imádkozik”. Ez a bizalom pedagógiája. Mindig úgy érzem magam, mint egy tyúk a tóparton. Nem tehetek semmit. Mindent Önöknek kell megtenniük. Tehát bízom Önökben és imádkozom Önökért. Ez a mi utunk. Bízunk a gyerekekben és feladatokat adunk neki. Mindig feladatot adunk neki, és az munka.

Milyen feladatot adjak a gyerekeknek? A nevelő sokat gondolkozik azon, hogy milyen feladatot adjon a neveltjének. A rossz nevelő kiveszi a feladatot a gyerek kezéből.

**1992. április 27. hétfő, Veszprém,
Előadás a Padányi Bíró Márton Római Katolikus Általános Iskola
tanárainak**

Kedves Kartársaim!

Érzek valamit abból az isteni légkörből, amelyet a lelkigyakorlatok hoztak Önöknek létre. A lelkigyakorlat értelme az, hogy összekösse a szívünket Istennel. Mégpedig olyannyira, hogy Isten életünk fő tényezőjévé váljon.

Abban a korban, amikor Szent Ignác kitalálta a lelkigyakorlatot, az emberek kicsit mások voltak, mint ma. Egyszer tartottak lelkigyakorlatot, négy héten keresztül, egyedül egy vezetővel és ez elég volt az élet hátralévő részére. Ilyen erős emberek voltak! És mi, szegény modern emberek! Nálunk ez így nem megy. Nemcsak azért, mert mi gyengébbek vagyunk, hanem azért, mert a minket körülvevő világ más. Ez a világ nem keresztény.

A középkori ember közelében sok vallási jel volt. Nekünk ilyenek nincsenek. A középkori munka világára is rányomta a kereszténység a bélyegét. Ez a mi világunkban már nem így van. Tehát, ha az egyes személy már döntött, akkor a környezete segítette ebben a döntésben. Ez ma nem így van. Ezért azt kell mondanunk, hogy nekünk állandóan, újra és újra döntenünk kell Isten mellett. Ez lesz az előadás témája.

Isten jelek által szól hozzánk

Az osztályban végzett napi munkánk folytatólagos lelkigyakorlat. Tehát napon-ta újra lelkigyakorlatot tartunk. És hogyan? Hogyan lesz erőnk?

Isten beszél velünk. Mi a hitben ismerjük föl azt, amit mond nekünk. A Szentírás által beszél hozzánk, a templomi prédikáció által szól hozzánk, a püspök által, a pápa megnyilatkozása által...

Én most valami másról szeretnék beszélni. Isten a körülmények által is beszél nekünk. Szól hozzánk egy feladat által, amely a mi személyes feladatunk. Szól hozzánk önmagunk által. Azaz, amit átélünk, az jellé válik. Tehát mi, emberek, tudunk egymásnak jelet adni. Ahogy egy autóvezető a másiknak jelet ad. És azt akarja mondani (gondolom): *Nagyon okos ember vagy!*

Tehát mi jellel tudunk egymással közölni valamit. Önmagában a jel, ez a cselekmény nem jelent semmit, de hozzájön egy jelentés, egy személyes tartalom. Így válik jellé.

Itt a fésűm. (Rita azt mondta, hogy meg kell fésülnöm.) A fésűnek kettős jelentése van számomra: Egy tárgy, mely a tárgyak világához tartozik, de ez a fésű egy másik világhoz is tartozik. Nemcsak a dolgok, hanem a személyek világához is. Ez a nővérem ajándéka. Jellé válik és összeköt engem a nővéremmel.

Tehát a fésűhöz nemcsak tárgyi érték kötődik, hanem személyes érték is. Jelértéke is van a fésűnek. Ez az, amit Isten is csinál. Itt van a feleségem. Itt van a férjem. Saját értéke van, de mögötte láthatom Istent. Ő adja nekem a házastársamat. Így a társam jellé válik. Feladatom van. Ennek saját értéke van. De jel is, ilyen értéke is van.

Isten azt mondja, hogy szeretném, hogy taníts az iskolában. Ez a feladat! És most beszélhetek Istennel erről: *Köszönöm! Szívesen csinálom! Jóisten! Miért? Beszélgetünk.* Isten jelet ad a körülményekben. A feladatomat a hit fényében szemlélem. Ilyen módon látom a diákokat, az osztályt, a napi munkát. És most érdekes lesz az életem. Isten pedagógusnak akar engem. Máriának az Úr angyala hozta az üzenetet. Kicsoda nekem az „Úr angyala”? (Ki mondja meg nekem, hogy mi az én feladatom?) Ez az én hivatásom. A hivatásom igazi hivatás. A hivatásom elhivatottság. Ez által mondja Isten: *Azt akarom, hogy tanár legyél!*

Most elkezdek Istennel beszélni. Azt mondom: *Te pedagógusnak akarsz engem?* A régi prófétákhoz Isten a meghívás útján szólt. *Mielőtt az anyaméhben teremtettelek volna, kiválasztottalak téged. Prófétának rendelvelek.* (Jer 1,5) Azt is mondja: *Ne félj! Veled vagyok. Veled vagyok az osztályban.*

Elkezdek Istennel beszélni. Az osztályban vagyok. Beszélek Istennel a tanítványaimról. *Jóisten! Biztos vagyok benne, hogy szereted őket! Én is szeretem őket.* Fölfedezem a tanítványok mögött Istent. A prófétáknak azt mondta: *A szavaimat a szádba adom.* Nálunk is ezt csinálja. Honnan tudjuk meg, hogy mit akar Isten mondani? A tárgyból. A tantárgyból: a számtanból, a nyelvekből stb.

Isten mondja meg nekem, hogy mit mondjak. Azt mondom Istennek: *Beszéljünk róla.* Ez és ez az én feladatom. Egy tanítvány van előttem, mögötte látom Istent. Istennel beszélek a tanítványról. Ez egy egészen egyszerű gyakorlat, lelki gyakorlat.

Fölfedezem Istent a tanítványok mögött

Fölfedezem Istent a tanítványok mögött. Szeretetteljesen beszélni kezdek vele. Ez nagyon különböző lehet. Lehet egy komoly beszélgetés: *Jóisten! Atyám! Szüksége van rád ennek a gyerekeknek.* Ez egy vidám beszélgetés is lehet: *Jóisten! Milyen gyermekeid vannak!* Lehet egy pillanat, vagy lehet hosszabban is, amikor a gyerekek éppen írnak valamit.

- Az első: látni Istent a diákok mögött.
- A második: beszélgetni vele.
- A harmadik: tenni valamit, ami Istennek örömet okoz.

Tehát a munkámhoz fordulok és a lehető legjobban végzem azt. Azt, amit ténybelileg igényel.

Tehát a nevelői okosság, a tárgyi tudás, a türelem, az öröm, a tanítványom teljesítménye feletti öröm, a képességeibe vetett hit. És a többi. Istent látni a tanítvány mögött. Szeretettel beszélni vele, s tenni azt, amit a helyzet követel.

Ezt újra és újra megtehetem. Így élem, gyakorlom Istennel a kapcsolatot. Gyakran ez csak egyetlen gondolat. Atyám! Belépek az osztályba és azt mondom: Atyám. És látom a Jóistent, aki szereti ezt a kis népet. És örül neki. Létrehozok egy rövid kapcsolatot Istennel és csinálom a munkámat. Vagy lehet hosszabban. Ha otthon valami előkészítek. Akkor azt mondom: Istenem, azt akarod, hogy ezt az órát előkészítsem. Sokkal szívesebben imádkoznék most. Mindig akkor van az embernek leginkább kedve az imához, amikor valami mást kellene tennie. Ez az élet. Szívesebben imádkoznék. Most elő kell készítenem az anyagot. *Érted ezt megteszem.* És az óra jobban elő lesz készítve, mint máskor. Keresztény tanítók jobban dolgoznak. Természetesen többen is imádkoznak, de jobban dolgoznak, mert a munkájuk az Istennel való beszélgetésből jön létre.

Beszélek Istennel a munkámról, és az ő kedvéért olyan dolgokat is megteszek, amik nehezemre esnek. Amikor különben azt mondanám, majd meglesz. Akkor még egyszer tanulmányozom a dolgot. Vagy beszélek egyik kartársammal, hogy te hogyan csinálod ezt? Isten számára a legjobb éppen jó. Ez érdekes. Szép. Fölfedezem egy helyzet mögött Istent. Szeretetteljesen beszélek vele és teszek valamit.

Szeretetteljesen beszélek Istennel

Még egy megjegyzés az Istennel folytatott beszélgetéshez. Szeretetteljesen beszéljünk vele. Szeretettel. Isten jó. Szimpatikus. Kedves. Szabad vele szívből beszélgetni. Nemcsak okosan. Isten maga is elég okos. Az nem tesz rá nagy benyomást. De a szívünkben szabadok vagyunk. A szabadságunk nem az övé. Csak ha neki ajándékozunk. Ez nagyon szép. Tehát Istent ténylegesen megajándékozhatjuk. Egy mosoly. Szeretet. Ez szép. Ennek örül. Hogy ezt a nyilvánosság előtt kell-e csinálni, az kérdés. Kinek hogy tetszik. De a szívünkben tehetjük. Szabad panaszkodni Istennek, vitatkozni vele, szabad haragudni. Ez nagyon szép dolog. Akkor kezdődik az igazi mély kapcsolat, amikor emberek igazán szeretik egymást. Mindig egy kicsit szívharc. És ez szép. Nem úgy vagyunk egymás mellett, mint az egyes modulok, hanem élő kapcsolataink vannak. Például amikor Isten Ábrahámnak megígéri, hogy fia lesz, azt mondja Ábrahám: *Nem lesz fiam. Én tudom.* (Ter 17,15-17)

Vagy van a panaszima. Panaszkodunk. Aki panaszkodik, az hiszi, hogy Isten jó-ságos. Ha valaki nem jó-ságos, akkor nem panaszkodunk neki. Isten erős, hatalmas. Ha valaki gyenge, ahhoz sem megyünk panaszkodni. Szabad Istennel tréfálgozni. Istennel az élet nagyon szép. Arról beszélünk, ami éppen a szívünkben van. Amikor örülök, örömmel beszélünk Istennel. Amikor szomorúak vagyunk, panaszkodunk.

Amikor a napi munkánkat végezzük, akkor beszélünk vele arról. Felfedezzük Istent a tanítványaink mögött. Beszélgetünk vele a tanítványainkról. Teszünk valamit értük. Az egész élet az iskolában lelkigyakorlattá válik.

Megnézzük a tanítványainkat, és elidőzünk annál, ami szép

Most szeretném Önökkel a tanítványait megnézni. Ezt Önök jobban tudják. Ez jó. Schönstattban, ha azt mondják, hogy amit Tilmann atya mond, azt mi jobban tudjuk, az nem nagyon szomorú. Mert biztos vagyok benne, hogy a Szentlélek vezet Önöket. A gyermekeink kicsit szegények. Nincs elég kapcsolatuk emberekhez. A szülőknek nincs elég idejük számukra. Nagyon el vannak foglalva. Nincs elég lelkierőjük, hogy a gyerekek felé forduljanak. Ezért gyakran a tv elé ültetik őket. Ott folytatódik a tragédia. A kötődés nélküli emberke tragédiája. Mert a tv veszélyes. Tudjuk, hogy a keresztények is modern emberek.

Ha látok egy képet, akkor a kép és közöttem kapcsolat jön létre. De ennek a kapcsolatnak időre van szüksége. Elöttem itt egy feszület. A feszületre rá van ragasztva egy barkaág. Ezt már egész idő alatt látom. Nem gondolkodom rajta. Látom a képet, s ez dolgozik bennem. Mert újra és újra látom. Látom Önöket, sokukat újra felismerem. Már egy fél órája kapcsolatban vagyok Önökkel. Nem csinállok semmit, mégis kapcsolat jön létre. Itt egy váza, ott pedig a Szentatya képe. Fél órával ezelőtt is ott volt. Még mindig itt van. Ez egyáltalán nem magától értetődő. Ezek a dolgok még mindig itt vannak. Önök is itt vannak, a barka itt van, a csokor is itt van, a pápa is itt van.

A tv-ben ez nem így van. Jön a kép és eltűnik. Nem lehet megállítani. Megy. És egész gyorsan megy. Másodpercek alatt. Ha két óra hosszát ezeket a gyorsan eltűnő képeket nézem, akkor már nem nézek, hanem bámulok. Ha valami szép, ott szeretnék elidőzni. Ezt az utcán is megteszem. Látok valami szépet, s a szemeim megakadnak rajta. Ha a kirakatban valami szép, megállok. Érdekes.

Ha egy könyvben valami szép, akkor azt lassabban olvasom, élvezem. Ha az újságban valami szépet találok, annál is elidőzöm. Ha a barátaim lakásába megyek, s látok valamit, ami tetszik, odamegyek és hosszabban elidőzöm.

De ha a tv-ben valami szép, az mindjárt eltűnik. Ezáltal a tárgyhoz fűződő viszonyunk megváltozik. Az ember két órán keresztül felületességet tanul. Kikapcsolja azt a képességét, hogy kapcsolatba tud lépni a dolgokkal. Nem néz, hanem bámul. Ennek semmi köze sincs a tartalomhoz. A sebességgel függ össze. Ha naponta egy órán át csinálja ezt az ember, akkor ez lelki kárt okoz.

A szülők számára nagyon egyszerű a módszer, ahogyan ezzel bánni kell. Gondoskodnunk kell arról, hogy a képek visszatérjenek.

Tehát megnézni, kikapcsolni és beszélgetni róla. Akkor újra előjönnek a képek. Nem fontos az erkölcsi értékelés, hanem az a fontos, hogy a képek újra előjöjjenek az emlékezetből. Még egyszer megnézzük. És ezúttal elidőzünk, ameddig akarunk.

Ami szép volt, azt hosszabban nézzük, ami kevésbé volt szép, azt hagyjuk. Mint az életben is.

De Önök előtt (az osztályban) nem olyan gyerekek ülnek, akik ezt a feldolgozást elvégzik. Hanem olyanok, akiknek károsodott az a képessége, hogy kapcsolatot teremtsenek dolgokkal, tárgyakkal. Olyan gyerekek, akiknek a szülei kevés időt fordítanak gyerekeikre. Ők sokkal több időt szeretnének. De gyakran nincs rá lehetőségük.

A gyerekek szívesen elidőznének a képeknél. De a képek futnak. Egy gyerek szereti a képeket. Ismerjük a meséket, amit gyermekeinknek el szoktunk mondani. Egy gyerek egy mesét akárhányszor meghallgat. És akkor? És akkor? Az embernek az az érzése, mintha most hallaná először. Egy kolléga elbeszélte, hogy egyszer a farkas és a hét kisgida történetét mesélte egy gyereknek. A gyerek mindig azt kérdezte: *És aztán?* És nagyon erősnek érezte magát. Ismerősöm azt hitte, hogy a gyerek most hallja ezt először. De nem így volt. Amikor azt találta mondani: *„És a farkas megette mind a kisgidát”,* a gyerek kijavította: *„Nem, a legkisebb a szekrényben volt!”* Szép, ugye?

Vannak képek, melyekkel bizalmas kapcsolatban vagyunk. Ez a személyiséget erőssé teszi. Jézus olyan képeket használt, melyeknek bizalmas kapcsolatuk volt az emberekkel. Melyeket ismertek a hallgatói.

Ha Jézus hasonlatait egyben végigolvassák, néhány óra alatt végeznek velük. De Jézus több száz órát beszélt. Sokszor kellett ismételnie magát. És az emberek ennek örültek. Nagy örömmel látták a gazdagot a pokolban, Ábrahám kebelén meg a szegény Lázárt (Lk 16,19-31). Talán azt mondták (gondolatban): *És aztán?* Szép, ugye? Amikor az elveszett fiú megkapja a házott borjút (Lk 15,30), akkor ez a legnagyobb bűnösben is reményt keltett. Az ilyesmit szívesen meghallgatjuk többször is.

Belső kapcsolatunk van a tanítványainkkal

Mit csinálunk a gyerekeinkkel? Otthont adunk nekik a szívünkben. Ha másoknak nincs idejük, nekem van időm a számukra. Ez nem annak a kérdése, hogy mennyire simogatom a gyereket. Ez nem fontos. Hanem, hogy mit jelentenek ők a számomra. Számomra a gyerek nem egy kép, mely jön, aztán eltűnik, hanem hozzám tartozik. És én hozzá. És akkor majd a szülők féltékenyek lesznek. Ha a szülők féltékenyek, az azt jelenti, hogy a tanító jó.

Mellékesen (kicsit tréfásan) megjegyezzük, hogy a szülők részéről a tanítóval szemben megnyilvánuló agresszivitás oka sokszor a féltékenységben keresendő. Ez akkor azt bizonyítja, hogy a tanító jól végzi a dolgát. Ez érdekes! Nem akarom azt mondani, hogy az igazgató minden nevelőnek, akire panaszkodnak a szülők, mindjárt fizetésemelést adjon. De szép lenne, ugye? Ha ezt a szülőknek elmondhatnánk: *Ha panaszkodik egy tanítóra, akkor az illető havi 100 Ft-tal több fizetést kap, akkor senki sem panaszkodna.*

Ha sikerül belső kapcsolatot teremteni tanítványunkkal, akkor a lelkünk részévé válik. Mi is az ő lelkének részévé válunk. Ez erőt ad neki. Isten a gyermekek lelkiállapota által szól hozzánk. Azt mondja: *szükségük van a szívedre.*

Most nem arról van szó, mennyire vagyunk barátságosak, nem a simogatásról van szó. A lelki kapcsolatról. Ez valami más. Ha egy ember érzi, hogy szeretik, erő áramlik a személyiségébe. Gondoljanak saját iskolai éveikre. Ha szerettek egy tanítót, akkor a tantárgy örömet okozott. És tanultak. Ez érdekes!

El lehet érni, hogy szeressenek bennünket a tanítványok. Szeretni azt jelenti, hogy foglalkozunk velük. Ezért fontos a közöttünk, tanárok között létrejövő pedagógiai beszélgetés. Tehát kicseréljük tapasztalatainkat, beszélünk a tanulókról. Ha nem is könnyű, de talán sikerül, hogy valami jót mondjunk. Általában inkább a problémás esetekről beszélünk könnyen. Ez másképp is lehet.

Nekünk vannak a legjobb tanítványaink!

Szívesen beszélünk jó tanulókról vagy eredeti egyéniségekről: az egészen csöndesekről vagy vadakról, a szépekről, a csúnyákról. Beszélünk róluk, örülünk nekik. Nem vagyunk büszkék, mert keresztények vagyunk, és egy keresztény soha nem büszke. De a legjobb tanítványaink nekünk vannak. Hiszünk benne, hogy a mi tanítványaink a legjobbak Veszprémben. Nem nézzük le a többi tanítót. Mert mi nem vagyunk büszkék, hanem alázatos emberek. Jó? Reméljük. De egy kicsit sajnáljuk a többieket azért, mert nekünk olyan jó tanítványaink vannak.

Együtt dolgozom sok nevelővel. Ha egy nevelő dicsekszik, soha nem mondja, hogy én csináltam. Mindig azt mondja, hogy nem csináltam semmit. A diákok csinálták. Ez jó. Tehát nem magunkkal, hanem tanítványainkkal büszkélkedünk. Szép! Természetesen örülünk tanítványainknak.

Panaszkodni is kell, de nem ez határozza meg a hangulatot. Panaszodom egy idősebb kollégának vagy az igazgatónak. Az a feladata, hogy meghallgasson. De általában azzal törődünk, hogy örömünk teljes legyen a tanítványainkban.

A problémákat megfogalmazni tudományos dolog, de nem segít. Biztos, hogy nem segít! Nagyon tudományosan hangzik, s ha disszertációt írnak, fogalmazzanak meg nyugodtan 100 problémát.

De nevelni azt jelenti, hogy életet és erőt viszünk át. A problémák megtárgyalásából nem jön erő. A problémákat meg kell oldani. Fennáll egy veszély: beleszerelmesedhetünk a problémáinkba. Ez olyan, mint egy édes-keserű érzés a nyelven. Ízlik a kesergés: *Olyan nehéz! Nem tudom!* – Ez veszélyes!

Ezek olyan lelki betegségek, melyből nem akarnak meggyógyulni. Ha valaki egészséges akar lenni, az már félig meg is gyógyult.

Tehát gondolkodnak a problémáról, vitatkozni is jó, de általában a körünkben a jót látjuk. Örüljenek a tanítványainknak! Nem mondom, hogy kezdjenek el könyvet írni, de biztos szép könyv lenne: *„Amit a tanítványainkkal átéltünk.”* Írják meg ezt

a könyvet! Leírják a szép élményeiket. Ha mindegyikük két szép élményt leír, ez 64 élményt jelent! Egy egész könyv! És például a Szent István Társulat adja ki! Ilyenek a diákjaink. Miért ne? Olyan sokat írnak gonosz dolgokról a világon. Az is érdekes, természetesen. Hegyeket írnak lelkibetegekről. Miért nem írnak könyvet a tanítványaikról? Hogy ez megjelenik vagy sem, az más kérdés. Ha az óráközi szünetben találkozunk, mondhatjuk egymásnak: *Már megint átéltem könyvünk egy fejezetét.* A tanítványaink mögött felfedezzük Istent.

Kívánom Önöknek, hogy sokat beszéljenek Istennel a tanítványaikról. Ha egy tanítvány tetszik Önöknek, akkor mondják Istennek: Jól csináltad, jól sikerült!

Családnapok, 1992. május 25-30., Óbudavár

1992. május 25. hétfő este

Kedves Családjaim!

Isten beszél velünk. Isten jeleket ad nekünk. Mi ezeket a jeleket a hit fényében értelmezzük. Isten azáltal beszél velünk, ami az időben végbemegy. Felhívja a figyelmünket a családra. Isten felhívja a figyelmet a családra, azáltal, hogy engedi a család veszélyeztetettségét. Nem értjük, hogy miért teszi ezt. De Isten értelmesebb nálunk. A tény nem kérdés. Isten megengedi a családok veszélyeztetettségét, és ezáltal hangsúlyozni szeretné a családot. Minket, akik itt vagyunk, ez a téma nagyon érint. Nekünk fontos a család. Fontos a társkapcsolatunk. Ezért vagyunk itt.

Kipihenjük magunkat Istennél

Azt szeretném, ha ma este kipihennék magukat. Jeremiás prófétához így szólt az Úr: „Ne félj, veled vagyok!” (Jer 1,8) Ezt nekünk is mondja. És kipihenjük magunkat azzal a gondolattal, hogy az Úr itt van köztünk. Ez áll a nagy körünkre vonatkoztatva is. Különösen áll ez a házastársi közösségünkre. Ahol ketten vagy hárman összejönnek az én nevemben, ott vagyok köztük (Mt 18,20).

A világban összességében a nagyobb felelősség irányába tolódó tendenciát figyelhetünk meg. A centralisztikus rendszereknek ma nem sok sikerük van. Ahol még vannak ilyen rendszerek, azok is már töredeznek. Ez áll az Egyházra is. Olyan korban élünk, melyben a nem pap hívők egyre több felelősséget vállalnak. És van olyan terület, ahol a nem pap hívők erősek. Ez az a terület, ahol férfi és nő kötődnek egymáshoz, egységet alkotnak. El tudjuk képzelni, hogy a házasság a jövő Egyházában különös jelentőséggel fog bírni.

De most nem gyötörjük magunkat sok nagy gondolattal. Egyszerűen kipihenjük magunkat a köztünk jelenlévő Úrnál és a Szűzanyánál.

Jézus és Mária szeretik egymást, és ha szeretjük Jézust, akkor szeretjük mindazokat, akiket Ő szeret. És itt van először is a Szűzanya. Elkísérjük Jézust a Szűzanya iránti szeretetében. Ekkor Jézus és Mária hozzánk fordulnak. És most együtt vagyunk és kipihenjük magunkat. Az Úr itt van köztünk és a Szűzanya szeret bennünket, és egyszerűen kipihenjük magunkat.

Olyan időknek nézünk elébe, amikor a keresztény aszkézis útjai változáson mennek majd keresztül. Korábban az akarat irányította. Ezeknek az embereknek volt egy jóföltételük, és ezt meg is tartották. A mai generáció inkább spontán beállítottágú. A jóföltételek útján se a házastárshoz, se a Jóistenhez fűződő kapcsolatukat nem teszik jobbá. Ami nálunk hatásos, annak közvetlenül a

természetbe kell behatolnia. Hogyha jól látom, akkor a magyarok sohase voltak „jófeltétel” típusok. A magyarokból sohasem hiányzott a spontán mozgató, hajtóerő, és ma még inkább áll ez. Ha el akarnak érni valamit egymással, akkor fontos, hogy elérjék az egész természetet. Például azáltal, hogy egymás mellé ülnek és maguk elé képzelik, hogy Isten itt van közöttünk. Hiszen ez a valóság.

Tehát pihenjék ki magukat ma este, és gondolják bele magukat abba a ténybe, hogy az Úr itt van közöttünk, szereti Önöket és Önök szeretik Őt. Akkor nagy nyugalom költözik az életükbe. Ezt egy kicsit gyakorolják!

Egyszerűen beleéljük magunkat abba, hogy az Úr itt van köztünk, az egyes házastársakban. Beleéljük magunkat abba, hogy a Szűzanya a mi anyánk. Jézus és Mária szeretik egymást és szeretnek minket, minket mint házaspárokat.

Ajándékozzunk valamit a házastársunknak!

Még egy másodikat is szeretnék megnevezni: nem szeretnék a társukat a családnapi alkalmával megajándékozni? Valami olyat tenni, ami által az egymáshoz fűződő kölcsönös kapcsolatuk megerősödik?

Mit tehetek a férjemért? Mit tehetek a feleségemért?

Nézzék! Nem elegendő az, ha világos gondolataink vannak, hanem fontos, hogy tegyünk is valamit. Mert Krisztus szeretetére vonatkozó legnagyobb szavak se használnak nekünk semmit.

Van valami, amivel örömet okozhatok a társamnak ezen a héten?

Ha pedig megtalálom, akkor meg is teszem.

Istennek szüksége van ránk

Még arról is szeretnék szólni, ami most pont Önöket megérinti, mozgatja. Ez a következőképpen van: Isten szeretne velünk beszélni. Adja nekünk a társunkat. A társunk mögött látjuk a Jóistent. Ekkor szeretjük az Istent. Szeretjük, mert a társunkat ajándékozta nekünk. És szeretjük a társunkat, mert Isten mögötte áll. Az emberi szeretet önmagában nagyon gyenge.

Látják, az a családnapi értelme, hogy jobban szeressünk. A Szűzanya, mint Schönstatt kegyelmi anyja, meghív bennünket, hogy jobban szeressünk. Nem akar minket egyszerűen megvigasztalni vagy segíteni nekünk, mikor a házukba jön és köztünk lakik, hanem azt kéri tőlünk, hogy ajándékozott meg az egymás iránti szeretet cselekedeteivel.

Látják, azt kívánjuk magunknak, hogy a családnapi végén többet, jobban szeressük egymást. Ez fontosabb, mint minden gondolat.

A kereszténység egy út. Nem tanítás. És az úton járni kell. Az utakról lehet vitatkozni is, de akkor nem jutunk előre. Az Egyházban ma sokan vitatkoznak az

utakról. Ez kényelmes. Addig nem kell semmit se tenni, amíg nem világos, Krisztus melyik útja a helyes. És mindig kitalálnak még egy újabb problémát.

Az ősegyházban a kereszténység az ÚT-nak nevezte magát.

A Szűzanya Schönstattban egy új kezdetet indított el, ezért Schönstatt egy út. Egy útja annak, hogyan alakítsuk a házasságot és a családot.

Azok, akik már ötödször vannak itt, azok tudják, hogy hogyan van ez itt. Azzal a gondolattal megyünk végig a családnapokon, hogy mit akarunk tenni. Ez tehát a kezdeti alap-beállítottság: Mi érdekes számunkra? Másodikat is akarok mondani: Itt van az ideje annak, hogy a családok Magyarországon apostolkodjanak. Magyarországon talán 2-3 ezer pap van. Ezek a papok mindannyian 6 éves kiképzésen mennek keresztül az apostoli munkájukhoz. De ez nem elég. Itt az ideje annak, hogy a családok, mint apostolkodók, színre lépjenek, hogy érezzék a családok: nekik küldetésük van. Ez éppen olyan elhivatottság, mint a papi hivatás. Isten kiválasztott bennünket, és azt akarja, hogy gyermekeinknek életet ajándékozzunk, és még sok embernek körülöttünk.

Megszoktuk Schönstattban, hogy a Szűzanyát megajándékozzuk a szenvedésünkkel, az áldozatainkkal. És most érdekessé kezd válni. Ha egy beteg jön hozzánk, akkor amennyire lehet, meggyógyítjuk. Ha egy meghívott apostol jön hozzánk, azt mondom neki: ajándékozd helyzeted nehézségeit a Szűzanyának a többi családjáért.

Ez az oka annak, hogy ma este nem vígasztalom Önöket. Isten Önöket meghívta, mint házaspárt. Itt áll az az elv, hogy a szolga nincs az ura fölött. Krisztus a keresztre ment, és az Atyának ajándékozta magát. Mi is megyünk a keresztre, és Jézussal az Atyának ajándékozzuk magunkat. Ezt modern kifejezéssel kegyelmi tőkének nevezzük.

Felhívom tehát a figyelmüket arra, hogy Önökre szükség van! Istennek van Önökre szüksége. Szüksége van Önökre azért, hogy Magyarországon egy nagy családmozgalmat létrejöhessen.

Magyarországon a házasságok több mint harmada tönkremegy, és mint családapostoloknak, számolniuk kell azzal, hogy a modern ember, a modern kor problémáit mi magunknál megéljük. Ez teljesen normális. Ha az Úr keresztre hív bennünket, akkor ott is maradunk. Csak megtanuljuk, hogy a nehézségeket új megvilágításban lássuk. A nehézségek feladattá válnak.

Önök jó pár csalódást is hoztak magukkal. Talán azon imádkoztak, nehogy föltegyem Önöknek a kérdést: *Szeretik-e még egymást?* Vannak elhasználódási jelek. A szerelem már nem egészen olyan viharos, mint valamikor májusban. Tehát csalódásokat hozunk magunkkal és szeretnénk egymást újjólá fölfedezni. És én éppen most egy fontos eligazítást adtam Önöknek. Ha az embernek feladata van, akkor könnyebben elviseli a nehézségeket.

A családnapok olyanok, mint mindig, és akik sosem voltak itt, azok hagyják elmesélni maguknak, hogyan is néz ez ki.

Nem barátkoznának meg azzal a gondolattal, hogy hivatásuk van? Mind abban működünk majd együtt, hogy a magyarokat tanítsuk. Most szép lassan kezdjük ezt. A Jóisten szeret minket. A Jóisten a harmadik a házasságunkban.

Nem kell, de szabad. Még ma. Amikor lefekszünk és még egy kicsit beszélgetünk. Talán azt hisszük, itt van Jézus köztünk. Szép lenne! Jézust megtalálni, tenni valamit. Szép. Kis lelki gyakorlat.

A második: mert Jézus bennünk akkor van jól, ha mi is jól vagyunk. Ez azt jelenti, hogy talán még egy jó szót is mondunk. Egy jó szót a társunknak. Egy jó szót, pl. nagyon örülök, hogy szép vagy.

Nem kell, de szabad. És kérem, csinálják, amit mondom! Egy jó szót szólni, együtt lenni, és azt mondani: itt van Jézus köztünk.

Jó éjszakát!

1992. május 26. kedd, 1. előadás

Azt tudjuk csak átadni, amit megélünk

Isten rajtunk keresztül más családokat szeretne megajándékozni. Amit rajtunk keresztül másoknak ajándékozni szeretne, azt először is személyesen éljük át, vagyis nem mindig csak saját magunknak.

A korai egyház idejére gondoljunk. Az apostolkodás hordozói akkor a családok voltak. Az apostolok az egyes házakba mentek és ott ünnepelték a szentmisét. Mások jöttek hozzájuk, és átérték, hogy hogyan bánnak egymással a keresztények. Hogyan birkóznak meg az étellel, hogyan birkóznak meg a sorscsapásokkal. Ez vonzóvá tette a kereszténységet. Növekedett azoknak a közössége, akik egy ilyen házban összegyűltek. Így kezdődött el az egyház. Ha nem volt elég már a hely, ki-döntöttek egy falat. Talán. És később ugyanazon a helyen egy nagy házat építettek fel. Egy igazi istenházat, templomot. A keresztények találkozóhelyének a neve annak a családnak a neve lett, akinél találkoztak. Hol találkozunk? Talán Fábiánéknál. Majd később, amikor külön templomot építettek, annak is nevet akartak adni, de nem élt ott család, mert csak templomot építettek, és akkor azt mondták, egy szent legyen a házigazda, az atya vagy az anya ebben a házban. Így lett minden templomnak védőszentje. Ez emlékeztet arra, hogy valamikor minden templomban egy család volt a vendéglátó.

És most valami nagyon-nagyon fontos: Amit a Jóisten akar adni a többieknek egy apostol által, annak először az apostol szívében kell megszületni. Amit Isten rajtunk keresztül a többi embernek adni akar, azt először a mi saját szívünkbe helyezi. A modern ember csak egy emberi szív szavának hisz. Egy ember szívéből szóló üzenetnek hisz. Egyszerűen a szónak nem hisz. Mert olyan sokan hazudnak. Mindenki azt mondja, ami hasznos, és nem azt, ami igaz. Így csinálják a politikusok is, és természetesen nem csak a kommunisták. Így csinálják azok, akik valamit el akarnak adni. A szó inflációjának az idejében élünk. A frankfurti könyvvásáron

minden évben kb. 90.000 könyvet mutatnak be. Sok ugye? De a szó már nem jelent sokat. A modern ember egy élő szót szeretne hallani. Olyan szót, ami a szívből jön. Ezért adja Isten azt először a mi szívünkbe, amit másoknak adni akar. Ha a mai embereknek azt akarja elmondani, hogy hogyan kell a gyászt feldolgozni, akkor egy nagy gyászt küld nekünk. Ez igaz, ezt teszi a Jóisten. Ha a mai, modern embernek azt akarja megmutatni a Jóisten, hogy ott is tudunk szeretni, ahol nehezzé válik, akkor nehézséget küld nekem a társammal. Te Jóisten! Ez érdekes, ugye? Ha rajtam keresztül a többieknek örömet akar szerezni, akkor a házunkból az öröm házát csinálja. A tapasztalatok, amiket szerzünk a családi életben, az apostolkodásra való kiképzéshez tartoznak. Egy ilyen kiképzés olyan, mint a schönstatti atyáké. A schönstatti atyákat 10 éven át képezik.

Most ott tartunk, azt az időt éljük, amikor családapostolokká képeznek ki bennünket. És ki az, aki kiképez bennünket? A Szentlélek és a Szűzanya. A családoknak szükségük van rájuk. Az egyházban nincs hiány a családokra vonatkozó jó tanításban. Amit a Szentatya a Familiaris Consortióban* leír, az kitűnő. De hiányzik hozzá a családpedagógia és hiányzik a családaskézis. Vagyis hiányzik arra a kérdésre a válasz, hogy hogyan csináljuk ezt? És ez a mi feladatunk. Utat kell mutatnunk a családoknak.

Miért beszélek így? Miért nem foglalkozom először az Önök problémáival? Azért, mert a körünknek egy egész rendkívüli minősége van. Ebben a körben sok rendkívüli vezetői képességgel rendelkező házaspár van. Ilyen családból normális körülmények között egy plébánián csak egy van. Olyan típusok Önök, akik a szabad gazdaságban sok pénz megszerzésére képesek. Ezt tudom. Az életem során sokat dolgoztam együtt menedzserekkel. És bízom az ítélőképességemben, mellyel felismerem a tehetséget. Nem akarom a keszthelyi egyetem munkatársait megakadályozni abban, hogy ott maradjanak, de azt szeretném, ha mindnyájan vállalkozókká lennének. Mindegyikünknek egy vállalatot kell alapítanunk. Apostolkodási vállalkozást. Egy schönstatti család olyan vállalkozó, aki egy apostolkodási vállalatot irányít.

De először kiképez bennünket a Szűzanya.

Megnevezek néhány olyan utat, amit ebben a pillanatban a Szűzanya velünk jár.

Az első: Megtanulunk egymással beszélni. Ezért gondoskodik nehézségekről. Amikor fiatalok voltunk, a hetedik mennyországban járt a szeretetünk. És most a földön, vagy a föld alatt vagyunk. Érdekes! És ez jó! Most tanulunk meg beszélgetni. És ha később ott állunk, ahol most Tilmann atya, és fiatal házaspároknak mondjuk el, hogyan beszélgetünk egymással, akkor tudni fogják, hogy miről beszélünk. Ez fontos. Ez az életükből jön, nem pedig könyvből. És ez a fontos.

Másik: A családban a gyerekek a legfontosabbak. A család a gyerekekért van. A magyarok nagyszívű emberek. És ha a szeretetben megsérülnek, akkor a magyaroknál ez nagyon rossz valami. Magyarországon sok anya elveteti a gyermekét. Ha

* magyar nyelven elérhető: <http://uj.katolikus.hu/konyvtar.php?h=202>

körünkben körbenézünk, csak kis kör vagyunk, de közöttünk két olyan asszony is van, akiknek a Jóisten elvette a gyermekét, pedig szerették a gyermekeiket.

Értik a jelet? Magyarországon sok olyan nő van, aki elveteti a gyerekeit. És ebben az egész kicsi körben, itt nálunk, ketten is vannak, akik meg akarták tartani a gyermeküket. Ez érdekes ugye? Ez jel, amit a Jóisten ad nekünk. Azt szeretné mondani: a gyerekek élete az én kezemben van. Az én kezemben van! És mi mindnyájan tanulhatunk most ettől a két asszonytól. A gyermekeinket a Jóisten kezében látjuk. És most már nem fontos az, hogy hol van a gyerek. Az a fontos hogy, a Jóisten kezében van. A gyerekek, akik most a gyerekvigyázókkal vannak, a Jóisten kezében vannak. Az ő gyermekei.

És most gondoljunk a kis Marcira. Marci vak. Csak picit lát. És Isten azt mondja: a kezemben vagy. És mi Marci szüleinek a feladata? Ők a Jóisten kezei Marci számára. Ez az első apostoli feladatuk. Marci a szüleinek az elsődleges feladata. Marcit a Jóisten kezében tartani. Önök a Jóisten kezei a gyermekük számára. Így szól hozzánk Isten azokon a tapasztalatokon keresztül, amelyekre szert teszünk.

Miklós egyedül van itt. De ő hisz a házasságában. A házastársi hűség egy hősi-es fokot is elérhet. Most érezzük mindnyájan, ahogy a Jóisten azt mondja nekünk, hogy egy ilyen hősi-es hűségre vagyunk meghívva. Egy olyan korban, amikor nagyon sok házasság széthullik. Isten vezet bennünket, hogy előkészítsen minket az apostolkodásra.

Mi az apostolkodás egy iskolája vagyunk. Ezért van olyan sok nehézségünk. Most minden problémát a saját életünkben megoldunk. Néhány feleség elhanyagolva érzi magát. A férjeknek pedig az az érzésük, hogy a feleség túl sokat kíván tőlük. Csalódtak egymásban. Korábban egy mennyei lény jött hozzánk. Most hirtelen ez a lény a földről jön.

Megoldjuk a problémákat a saját életünkben és növekszünk a szeretetben. És másokat meg fogunk tanítani arra, hogy hogyan lehet a szeretetben növekedni. Schönstatt a szeretet iskolája.

Nagyon fontos, amit most mondok. Az apostolkodás nem a tudomány, nem a tudás kérdése, hanem küldetés kérdése. Vagyis a Szűzanya azt mondja: szükségem van rátok. Ő választotta ki Önöket. Ezért fogja Ő kísérni ezt a folyamatot, melynek során egyre mélyebben bevezeti Önöket a szeretetbe.

Isteni mosolygás, emberi sírás

De a Szentlélek azt gondolja, nem kellene ilyen komolyan bánnom Önökkel. Egy kicsit a szívük igényének is válaszoljak. Tehát jó. Szívesen. Néha a magyarok szomorúak. Ez szép. Egy szomorú magyar. Egy szomorú és egy vidám magyarban látjuk a megváltás titkát. A halál és a feltámadás titkát. Ez a szomorú és a vidám magyar. Kentenich atyánk azt mondja: „Háromszor Csodálatos Schönstatti Anya és Királynő, tégy engem az állandó isteni mosolygás és az állandó emberi sírás gyer-

mekévé”. Vagyis mind a kettő egyszerre megy. Isteni mosolygás és emberi sírás. Ez teszi ki egy szív gazdagságát. Egy pusztán emberi mosolygás könnyen felszínessé válhat. Ha az emberi sírás egyedül marad, akkor a kétségbeesésbe torkollik. Ezért azt mondja Kentenich atya, hogy egyszerre isteni mosolygás gyermeke, és emberi sírás gyermeke. Néha az emberi sírás van előtérben. Néha pedig az isteni mosolygás erősebb. De a kettő összetartozik. Ebben megtalálhatják életük sok kérdésére a feleletet.

Az emberi sírás lehetséges. Ez életünknek bizonyos mélységet ad. Ha a régi népdalaikat éneklik, akkor érzik ezt az alaphangot. Ez érdekes. Olaszországban nincsenek ilyen dalok.

De az emberi síráson áthatol az isteni mosolygás. Tehát nem váltja fel, hanem áthat rajta. Ez érdekes. Például a házaspár kapcsolatában van egy probléma. A társsam nem ért meg engem, és én nem értem meg őt. Ez egy emberi sírás. De látom mögötte Istenemet. És Ő azt mondja: ott is szeretünk, ahol fáj. És akkor összekapcsolódik az isteni mosolygás és az emberi sírás.

A beszélgetésükhöz adom a következő kérdést, ösztönzést: hol van nálunk az emberi sírás, ha van? Remélem, hogy elég emberi sírás van az életükben. Vagy visszatekintve: hol volt emberi sírás a kapcsolatukban, vagy a gyerekeikkel, vagy a szüleikkel, vagy a munkahelyükkel. Utána pedig áttekintjük, hogy hol volt isteni mosolygás. Az is volt, biztos. Vannak olyan időszakok, amikor az emberi sírás az erősebb, de akkor is lehetséges isteni mosolygás. Isten mindig a kezében tart minket. Sohasem hagy egyedül.

Most pedig szeretném felhívni figyelmüket arra a módra, ahogy a Jóisten vezeti Önöket. Isten kiképezi Önöket. A családtudományt tanulmányozzák az élet egyetemén. Az élet egyetemén. Szép ez a gondolat. Egy marxista találta ki ezt a kifejezést. Ez szép. Az élet egyetemén családtudományt hallgatnak. Nem szeretnék egymásnak elmesélni, hogy az elmúlt időben mit tanultak? Mi volt szép nálunk, amikor alakítottuk az életünket? Mesterekké kell válnunk a házaselet alakításában. Önök ezt mindnyájan megtapasztalhatják, ha ezt, és ezt, és ezt tesszük, akkor milyen szép lesz nálunk. Mi teszi széppé a házaseletünket? Mi szépet éltünk át? Nem szeretnék együtt átgondolni, hogy az elmúlt évben mi szépet éltek át együtt? Kis edzésre van szükségünk, mert mi, emberek, szívesen látjuk a negatívot. Nem szeretnének ma este a többieknek egy szép élményt elmesélni? Látják, ez az elvünk, amikor az újságunkat írjuk: Azt írjuk egymásnak, amit átéltünk. Hogyan él a család boldogan? Ez a kérdés. Hogy csináljuk ezt? Amikor találtunk, átéltünk valamit, azt leírjuk az Oázisban.

Ezzel megfogalmaztuk az első feladatunkat. Hol volt az elmúlt évben emberi sírás? Hol volt az elmúlt évben isteni mosolygás? Mi szépet éltünk át? Különösen, hogy milyen szépet éltünk át, amikor közösen alakítottuk a családi életet. Szép lenne, ha egy kicsit mesélnének egymásnak arról a szépről, amit átéltek.

A házastársi hűségéről

Vannak olyan dolgok, amiket nem mondunk elsősre. Ezért akarok én most erről beszélni. Tudják, hogy a házastársi hűség manapság nagy probléma. A társadalomban elterjedt, hogy a házastársak egymástól bármikor elválhatnak. Jönnek, mennek a házastársak. Ezért nincs már meg az a tudatuk, hogy a válás lehetetlen.

Olyan időben élünk, amikor minden összezavarodott. Korábban sokkal könnyebb volt a házastársaknak. A házasságon kívüli kapcsolat egyáltalán szóba sem jöhetett. Ezért nem is kezdték el. Ma sokkal könnyebben játszik az ember egy házasságon kívüli kapcsolattal. Isten meg akar bennünket azzal a kegyelemmel ajándékozni, hogy hűek maradunk. Rajtunk keresztül pedig sok más embernek is meg akarja ezt a kegyelmet adni. Ezért küldte a nehézségeket. Ezért. Ezt tudjuk, barátaim! „És ne vígy minket kísértésbe” – mondja Jézus. Jézus tudja, hogy az Atya szeret minket kísértésbe vinni. Isten azt szeretné, hogy a kor problémáit a saját életünkben oldjuk meg. Szeretné, hogy megmutassuk, képesek vagyunk hűek maradni akkor is, amikor nehézségeink vannak. Ez pedig lehetséges.

Először is tehát azt akarom mondani, hogy a Jóisten vezet minket a nehézségünkben és kivezet minket a nehézségünkből.

Természetes lehet, hogy egy másik személy tetszik nekem. Ez normális. Ez a Jóisten ajándéka. De!

Az első: mindig úgy viselkedem, hogy fényképezni lehessen. Jó?

A második: mindig úgy beszéljek, hogy a szavaim bekerülhessenek az újságba. Fényképezhető, kinyomtatható.

Harmadik: nem álmodom az együttlétről. Ez nem rossz, hanem butaság. Ezekben a dolgokban a butaság rosszabb, mint a rosszaság. Mert nem rosszak vagyunk, hanem buták. Ebben a szobában senki sem rossz. Nem álmodozunk tehát az együttlétről! Kérem szépen! Barátaim! Ez fontos! Nem a bűnről beszélek, hanem a butaságról. Jó? Azt nem lehet. Pont.

Fényképezhető lesz ez a szimpátia. Szabad. De egy fényképezhető szimpátia, egy kinyomtatható szimpátia, és a harmadik: álmodozás nélküli szimpátia. És mindez a Jóisten ajándéka. Amikor találkozunk valahol egy emberrel, akit szeretünk, az mindig a Jóisten ajándéka.

1992. május 26. kedd, 2. előadás

Meg kell tanulnunk, hogyan legyünk boldogok

Kérem, ne tegyenek különbséget egyrészt egy foglalkozásra történő kiképzés, másrészt a foglalkozás gyakorlása között. Feltételezem, hogy a legtöbben közülünk később majd más családokat fognak kiképezni és vezetni. De most a kiképzés ideje van.

Most egymáséi vagyunk, egymáshoz tartozunk és a gyermekeinké vagyunk. És sok-sok időre van szükségünk a társunk számára. A legfontosabb a beszélgetés, vagy az idő, amit egymással szeretetben eltöltünk. Vagy beülünk a háziszentélybe és ott elidőzünk. Vagy este elgondolkodunk azon, hogy mi volt a mai napon jó.

Egy igazi egyetemen két dolog van: az egyik a kutatás, a másik a tanítás. Mi is kutatunk az élet egyetemén. Hogyan lehet megcsinálni, hogy mi is boldogok lehessünk egymással? Erre rá lehet jönni. Ez egy kísérleti út. Ebben a pontban Schönstatt inkább kísérleti természettudomány, mint szellemtudomány. Én azt kívánom magamnak, hogy este egy kicsit meséljenek: Mi minden szépet éltünk meg? Érdekes lenne, ugye? Kicsi arany. Kicsit lopni egymástól. Egy jó tudós jó tolvaj. Ez a jövő Egyházának képe. Miért?

Korábban a Szentlélek csak a tekintélyen keresztül szólt, ma mindenütt szól.

Nem szeretnék közölni egymással, hogy mi minden volt szép Önöknél?

Egy házaspár sok hónapon keresztül távol van egymástól. Mi történik ilyenkor, hogy csinálják ezt? Még mindig szeretik egymást. Ez látható, de érdekes. Ez érdekes...

Másik házaspár öt éve veszekszik, két erős egyéniség. És még mindig együtt vannak. Ez csoda. De hogyan csinálják ezt? Ez csoda. Kánai csoda. A Szűzanya minden nap Jézushoz megy és azt mondja: Jézus, nincs boruk. Így lesznek az egység családja.

Nem szeretnék egymásnak elmesélni, hogy mi minden volt jó Önöknél?

Szép lenne, ha elmesélnék, hogy mit jelentenek nekünk a gyermekeink. A gyermekek a szülők közösségére nézve nagyon fontosak. Néha nehézséget is jelent. Az apák féltékennyé válnak. Ez az élet. Ez nem baj.

Nem szeretnék elmesélni egymásnak azokat az eseteket, amikor a gyermekeik örömet szereztek Önöknek? Úgy gondolom, meséljék el egyszerűen mindazt, amit a közösségükben, a családjukban jónak, szépnek éltek meg. Miklós is részt tud ebben venni, és elmesélheti, hogy a Danival mi szépet élt meg.

Azt szeretném Önöknek tanácsolni, hogy ma délután beszéljenek egymással egymásról. Azt is szeretném Önöknek tanácsolni, hogy mondjanak egymásnak valami jót. Megmondom, hogy hol működik a Szentlélek, és megmondom azt is, hogy hol áll fönn veszély.

A Szentlélek dolgozik bennünk

A Szentlélek az öröm lelke. Amikor öröm van a szívünkben, akkor a Szentlélek van a szívünkben. Ő ott van, ahol az ember szeretne elidőzni. A Szentlélek olyankor van velünk, amikor béke van a lelkünkben. A béke azt jelenti, elfogadlak úgy, ahogy vagy. Nem értelek, de szeretlek. Mondhatom a társamnak: nem értelek, de a Jóisten igazi csodája vagy. Nem értelek, de szeretlek... Ez a béke a szívünkben.

Veszélyeket nevezek meg Önöknek:

Veszélyt jelent a saját magunk iránti részvét, szánalom. Ezek a nagyszívű magyarok ezt nagyon szeretik. Ezt a saját magukkal való részvétet, szánalmat, önsajnálatot. Hát, barátaim, ez nem a Szentlélek, ez egy emberi lélek.

Egy másik veszély, amikor mindig a másik hibáit látom, ami aztán fáj. Fölrökdünk ezen. Sebesre örlökdünk. És újra, és újra, és újra... És azt mondtad, és azt csináltad, és azt nem mondtad... És ilyen módon nézd, és így ne nézd... És azt főzd, és azt nem főzött... Olyan szép lelki dráma, ugye? Mindegyikünk egy drámaköltő. Ez nem a Szentlélek. Drámaköltők vagyunk. És olyan szép ez a dráma. Sírnak az emberek, és folyik a vér... Barátaim, ezt nem csináljuk!

De van egy isteni dráma is az életünkben. A Jóisten játszát egy drámát velünk. De ebben a drámában van az élet, és a szívünkben béke van. Nagyon fontos.

Mit csinál a Szentlélek? Segít, hogy meglássuk a másik nagyságát, hogy nagy-nak lássuk a társunkat. Nem szeretnék ezt kikönyörögni a Szentlélektől maguknak? Menjenek a Szűzanyához és mondják neki: ajándékozz meg bennünket azzal a kegyelemmel, hogy nagy-nak láthassuk egymást.

Újra megnevezek Önöknek egy emberi gondolatot. Ez a gondolat különösen nőknél fordul elő, de nem kizárólag. Néha azt gondoljuk a társunkról: „Ő nem vesz eléggé figyelembe engem”. Sok asszony úgy érzi, hogy elhanyagolja őt a férje. „Mindenkinek számára van ideje. Mindenütt a világban rohangál és apostolkodik. Minden nap vigasztalja a beteg édesanyját. Ha az édesanyja nem beteg, akkor ő vigasztalja a fiát.”

Barátaim, ezt nem szabad! Házasok vagyunk és nem rohangálunk haza. Azt a Jóisten nem akarja. A társunké vagyunk.

Törekedjünk a jó meglátására

A beszélgetésre vonatkozóan van valami, ami nagyon fontos: beszéljenek nagyon sokat a jó dolgokról. Ez nagyon-nagyon fontos. A jó dolgokról kell beszélni! A mai időben mindenki a problémákról akar beszélni, mert az egy kicsit érdekesebb. Ugye? Csám-csám... Hmmm!... Finom. Ó, van egy új probléma..., hmmm..., milyen szép probléma..., milyen tragikus ember vagyok.

Barátaim, ezt nem szabad. Ez nem jó, nem segít senkinek. Egy kicsit nehéz jó dolgokról beszélni, de nagyon jó.

Fontolják meg, hogy mi volt az elmúlt évben szép és mondják ezt el egymásnak a körünkben.

Kedves férfiak, mondják meg a feleségüknek, mi az, ami tetszik Önöknek rajta! Ezt szabad. Nem az információ a lényeg. Miért mondjam a feleségemnek, hogy ő szép? Öt éve már megmondtam neki. Már tudja. És mi lesz akkor, amikor jön a szegény férj és újra mondja a feleségének: Igazán szép vagy. Talán azt mondja az asszony: Már mondtad, ismételsz.

Barátaim! Ismételni szabad magunkat.

Ez a mai kor sajátos vonása. Mindig kritikus beállítottságú akar lenni az ember. Érdekes ugye? Ismerünk embereket, akik meglátnak valami jót rajtunk. És ez jót tesz az embernek.

Így éltük meg ezt Kentenich atyánál. Ez nálunk mindnyájunknál így volt. Kettős élmény volt. Először az volt az ember érzése, hogy belelát a szívünk mélyébe. A másik pedig az volt, hogy nagyobbnak lát bennünket, mint mi saját magunkat. Ez az alapítónál egy különleges kegyelem volt. Kérhetjük saját magunknak is ezt a kegyelmet. Ez a schönstatti családok különleges karizmája. Örömünk telik egymásban.

Ha este mesélnek, akkor meséljenek erről az örömről is. A családnapok vezetői azt mondták, hogy arról az örömről beszéljünk, amit a gyermekeinkben lelünk. De általában valami egymással való szép megtapasztalást meséljünk el. Természetesen, ha valami egészen személyes dologról van szó, azt tartsák meg maguknak. Azt mérlegelni kell, mi az, ami közölhető, és mi az, ami jobb, ha megtartjuk magunknak. Néha az ilyen történetek nagyon értékesek, és nem lehet belőlük túl sokat végighallgatni. Kár lenne, hogyha túl sok ilyen hangzana el. Talán elő lehetne készíteni, hogy ne mindenki meséljen, hanem csak három-négy pár.

Az első apostoli feladatunk az, hogy nálunk otthon felépítsük a szeretet birodalmát. A szeretet országát. A szeretet oázisát. Másodsor az a feladatunk, hogy mindnyájan együtt is egy nagy oázist alkossunk. A harmadik pedig, hogy továbbadjuk a szeretetet.

Tehát az első feladatunk a saját családunk:

Mi pedig a jót látjuk.

Egy napon öt fontos dolgot éltünk meg:

Korán reggel jót beszélgettünk egymással.

Egy tanácskozást vezettem és a tanácskozás sikeres volt.

Elvesztettem a lakáskulcsomat és estig nem találtam meg.

Fél órán keresztül játszottam a gyermekeimmel és ők nagyon boldogok voltak.

És este még beszélgettem a feleségemmel.

Most vége a napnak, és mire gondolok? A lakáskulcsomra, ami elveszett és még mindig nem találtam meg.

Ilyenek vagyunk. Az egész nap olyan szép volt, és olyan jó volt. És ez a kulcs... Ó, Istenem... Ezt ne csináljuk!

Ezen lehet dolgozni. Szeretném, hogy Önök ezt megtanulják. Szeretném, hogy megtanulják meglátni az életükben a jó dolgokat. Ha a társukban nem látják a jót, akkor jöjjenek és szóljanak nekem! Én majd elmondom Önöknek, hogy mi minden jó van a társukban. De erre nincs szükségük. Ez egy kis fegyelem kérdése.

Megkülönböztetünk aranyásót és ganajtúrót – mondja Kentenich atyánk. (A németben a ganajtúrót szemétbogárnak mondják.) Vannak ganajtúró újságírók. Vannak ganajtúró egyházi emberek. Vannak ganajtúró politikusok. Vannak ganaj-

túró tanárok. Mindig rosszat látnak a diáknál. Vannak ganajtúró igazgatók. Vannak ganajtúró munkások. Mindig rosszat látnak.

Barátaim, mi az aranyásók városát építjük. Ez egy feladat. Ássanak ki aranyat! Ássanak, kutassanak ma délután arany után. De ehhez szükségük van a Szentlélekre. Ez egészen normális. Mert ha csak egyetlen egy dolog volt, ami rossz volt, akkor arról beszélünk. Érdekes, de ilyenek vagyunk.

És ha sikerül a sok szép és jó dolgot ténylegesen meglátni és megnevezni, akkor ez a Szentlélek adománya, az öröm adománya. Ez nagyon szép. És szép akkor az élet. Mi, keresztények, boldogabbak vagyunk, mint az átlagemberek. Ez a mi feladatunk. Boldognak lenni.

„A családi élet” című könyvről

Ismerik ezt a könyvet*? Azt gondolom, hogy ezt tanulmányozni kellene azért, hogy ebben a világunkban otthonossá váljunk. Úgy kellene tanulmányozni, hogy vizsgálhassunk belőle. Talán átalakítjuk a keszthelyi egyetemet és egy schönstatti egyetemet csinálunk belőle. Vagy egy saját fakultást létesítünk ott. Egy fakultást, hogy hogyan műveljük a házasság termőföldjét. Szép lenne. Ennek a fakultásnak a neve „Oázis-kar”. Hogyan lesz a sivatagban oázis? Természetesen most csak tréfásan mondom, de később lesz ilyen schönstatti vagy házassági fakultás az egyetemen. És ez fontos. Most ez elég.

Ma délután lesz óvoda. Amikor beszélgetni akarunk, akkor a gyerekeket berakjuk a „hűtőszekrénybe”. Mi ketten pedig beszélgetünk. Szép lenne. Nem kell, de szabad. Mindenkinek szabad azt csinálni, amit mondtam.

Gyermekével Szűzanyánk, szent áldását adja ránk.

1992. május 27. szerda, 1. előadás Fordítsunk időt a házastársunkra

Aki ma eleven és tehetséges, annak mindig sok a dolga. Akinek nincs tennivalója, annál a képességek hiányoznak. Az értékes embereknek sosincs idejük. Mivel jó képességeink vannak, ezért soha nincs időnk. Legalábbis kevesebb időnk van, mint ahogyan szeretnénk.

Hogyha ezt az ügyet pontosabban megszemléljük, akkor látjuk, hogy mindig van időnk, de választunk, és egyszer az egyik dolgot részesítjük előnyben, másszor a másikat. Tehát nem kellene azt mondanunk, hogy nincs időnk, hanem azt kellene mondanunk, hogy valami más mellett döntöttem. Hogy ha nincs időm valamire, ez azt jelenti, hogy másra fordítottam az időmet.

* Tilmann Beller: A családi élet: küldetés és munka (Családnapok előadásai 1983–1990), Családakadémia Kiadó, Óbudavár, 2002. Itt egy korábbi, Szent István Társulat által kiadottra hivatkozik.

Mennyit ér nekem a házastársam? Számolniuk kell azzal, hogy itt egy nagy nehézség van, lesz. A munka nagyon igénybe vesz bennünket. Különösen ott vesz igénybe, ahol alkotó módon tudunk az egészhez hozzájárulni. A hivatalnokoknak jó dolguk van. Egy bizonyos ideig dolgoznak és aztán el van intézve, mehetnek haza. Aki saját maga osztja be az idejét, annak nehéz. Mihelyt örömről van szó, és mihelyt alkotó módon tudunk valamit kibontakoztatni, az illető ügylet egyre jobban igénybe vesz bennünket. Ez különösen számunkra, a férfiak számára van így. És akkor a foglalkozásunk körében sok-sok órát kell eltöltenünk. Ez az apostolkodás területére is érvényes. A plébániai apostolkodás nagy kielégülést okozhat. A központban vagyok és mindenki csodál. Hogyha otthon vagyunk és építjük a társkapcsolatunkat, akkor nem látunk olyan hamar sikert. Pedig hosszútávon ez a feladatunk.

A sok száz órának, amit Robert Koch a laboratóriumban töltött, először nem volt semmi eredménye. Rejtékben végzett munka volt. A végén viszont felfedezte a tbc bacilusát, és segített megszabadítani az emberiséget egy halálos betegségtől.

Ezért nagyon fontos számunkra, hogy a házasságot feladatnak tekintsük. Megéri, hogy erőt és időt szenteljünk erre a feladatra.

Az „Otthon-dal”: Fordítsunk időt egymásra

Szeretnék Önökkel néhány képet megismerlni, melyeket Kentenich atya a dachauai koncentrációs táborban fogalmazott meg. A verset, amit írt, „Otthon-dal”-nak nevezte el. Átalmékedjük egymással az egyes versszakokat.

Az első versszak a házunkat a szeretet birodalmaként szemléli.

*„Ismered az országot, mily meleg, meghitt,
mit magának az örök Szeretet épít:
ahol melegen dobognak nemes szívek
és egymást áldozatkészen viselik el;
hol – szívükbe rejtve egymást – izzanak,
és Isten szívéhez egyre áramlanak;
hol szeretetfolyamok frissen buzognak,
hogy oltsák szeretetszomját a világnak?”*

A mi házunkat az isteni szeretet építette. Isten egymás számára teremtett minket és isteni méltóságunk van. Nagynak látjuk egymást, mert Isten hozta létre a társunkat. Az egyes személyiségek méltósága megköveteli, hogy jól bánjunk egymással. Visszaemlékezünk az első szerelmünk idejére. Akkor tapintatosak, udvariasak voltunk egymással. Mindent elkerültünk, ami a másikat sérthette volna. Ezt az első szeretetet vissza akarjuk hódítani. Az egymással való bánásmódra a nemesség legyen a jellemző. Ebben a tekintetben nagyon fontos, hogy a háziszentélyünkben ott van a Szűzanya. A királynőnk jelenléte szabályozza az egymással való bánásmódot.

Tömegetársadalomban élünk és az embernek nincs értéke. Ezért az emberek egymással való bánásmódja általában nagyon primitív. Ahogy megszólítják egymást, ahogy bánnak egymással.

Nekünk nagyon fontos, hogy a másik méltóságát tiszteljük. Ez számunkra, mint családmozgalom számára is nagyon fontos. Fontos, hogy egy nemes életstílust alakítsunk ki egymással. Mintegy a Királynőnk szeme előtt élünk. Kimutatom a társammal szemben, hogy értékes vagy a számomra. Szakítunk időt egymásra. Ez azt jelenti, hogy nem csak csinálunk közösen valamit, hanem létrehozunk egy teret, amiben elidőzünk. Aminek közöttünk növekednie kell, azt nem lehet egyszerűen csinálni. Annak növekednie kell.

Itt egy nehézség jelenik meg a szemeink előtt. A munkánk gyakran megköveteli, hogy sok mindent csináljunk, hogy megfeszítetten dolgozzunk. A szeretetünk növekedése viszont azt igényli, hogy időzzünk el egymással. Itt nem lehet csinálni semmit, hanem elidőzünk egymásnál. Ebbe az elidőzésbe beviszünk egy bizonyos léggömböt, egy bizonyos alaphangulatot. Azt mondjuk a másiknak, hogy Neked helyed van a szívemben. És ez fájhat. Az egészen normális dolog, hogy a másik fájdalmat is okoz nekünk és mi egyszerűen szeretjük őt tovább.

A bensőséges szeretet együtt jár a szenvedéssel

Mindenkinek szabad, hogy legyen húsz bogara. Húsz egészen furcsa bogara lehet. Nem szeretnék megszámolni társuk bogarait? És akkor készítünk egy bogárlitániát. Bemegyünk a háziszentélybe és imádkozzuk a bogárlitániát. A reggelinél kenyérből kis golyókat gyúr, és azokat a falra pöcköli. Szabad neki. A (férj) a padlóra köp. Szabad neki. Naphosszat nem szól egy szót sem. Szabad neki stb. Barátaim, szabad neki!

Küzdünk a szívünk nagylelkűségéért. Jézust megölték a kereszten és nem hagyott föl azzal, hogy szeresse az embereket. Mi sem hagyunk föl azzal, hogy szeressük a társunkat. Ezért mondjuk, hogy mindenkinek szabad, hogy legyen húsz bogara. Hogyha készek vagyunk arra, hogy áldozatot hozunk a társunkért, akkor kezdjük egymást igazán szeretni. A szíveink egymáshoz való kötődése felett akkor egy isteni mosolygás van. Ez létezhet párhuzamosan az emberi sírással. Ez lehetséges együtt. Tehát egyrészt egy bensőséges személyes szeretet, másrészt szenvedünk a társunk miatt. Ezt egy folyamatban lehet szemlélni. Ez a kereszt és a feltámadás érdekes kapcsolata. Gyakran nagyot hibázunk azzal, hogy először minden nehézséget meg akarunk szüntetni, és csak utána szeretnénk a szívélyes szeretetet elkezdeni. Az igazi út másképpen megy. „Az idegeimre mész, de boldog vagyok, hogy Te vagy nekem.” Vagyis a szívek bensőséges egymáshoz kötődése nem kell, hogy fájdalommentes legyen. Jézus keresztje sem fájdalommentes, de szeretetteljes. Ez az utunk. Azaz elviseljük egymást. Ha pedig növekedtünk, akkor sokat elviselünk. Ha gyengék vagyunk, akkor keveset viselünk el. Minél erősebb egy ember, annál

több nehézséget visel el, és mégis közben szívélyesen és melegen tud szeretni. Ez a személyes érettség kérdése.

Ha Önök között már nincsenek nehézségek, akkor nem növekednek tovább a szeretetben. A Jóistent kérem, hogy adjon nehézséget.

Találkozik az egyik schönstatti család a másikkal.

– *Hogy vagytok?*

– *Nagyon jól, növekszünk a szeretetben. És ti hogy vagytok?*

– *Nagyon rosszul. Nincs nehézségünk. Azt gondoljuk, hogy a Jóisten és az Édesanyánk már elfelejtett minket. Nincs nehézségünk.*

– *Hát mindjárt kérjük, hogy jöjjön néhány apró.*

Nem szeretnének egymással beszélgetni arról, hogy mi minden van közöttünk, ami növeszti, hagyja növekedni a szeretetet? Hol vannak a nehézségek? Hol van a mi 20 bogarunk? És egy nagyon fontos dolog jön: nem azon gondolkozunk, hogy hogyan tudjuk ezeket a bogarakat megszüntetni. Ez helytelen irány. Az világos, hogy mindenki megteszi a magáét. Azon gondolkodunk, hogy mit tehetünk, hogy a szeretetünk növekedjen. És itt van egy dolog, ami nagyon fontos: szükségünk van időre egymás számára. A veszély abban áll, hogy futkosunk mindenhová, és keressük az önigazolásunkat. És ez aztán nagyszerűen néz ki. Minden emberért cselekvőek vagyunk, tevékenykedünk. Az egész világ csodál bennünket. Az egyetem kitüntetés ad. A sportegyesület is, és a pápa is ad egy érdemrendet. A Szent Gergely renddel tüntet ki. Mi pedig valójában megfutamodtunk.

Szakítsunk időt egymás számára! Menjünk sétálni egymással! Ülünk le egymással és hallgassunk zenét! Beszéljünk egymással arról, amit megéltünk, és ha ez a beszélgetés sikerül, akkor összenövünk.

Az otthonunk a nagylelkű szeretet helye. Itt megfigyeljük, hogy anyáknak és királynőknak, Máriának különleges szerepe van. A schönstatti Szűzanya közénk jön és ajándékot kér tőlünk. Bejön a házukba és azt mondja, hogy ajándékozzál meg a társad iránti szeretet tetteivel. Jön és azt mondja: Gondoskodj arról, hogy Krisztus éljen köztetek. Szakítsatok időt egymásra! Akkor szívesen jövök Hozzátok. Ez két oldal, mindkettő kötelezettségeket vállal. Szűzanya azt mondja: *Szívesen jövök közétek és éreztetem azt, hogy Isten szeret Benneteket. Azt, amit csináltam Kánában, Galileában, amikor mondtam: nincs boruk. A házatokban ezt is meg akarom tenni: Megyek Jézushoz, és mondom majd neki: nincs boruk. Jézus, adj bort Nekik! Éreztessd, hogy szereted őket, és adj nekik bort. És Jézus megteszi.* Mi pedig érezzük, hogy a házasság szentség, és az Atyánk harmadikként benne van a házassági szövetségben. De a Szűzanya kér is: *Kérem tőletek, hogy Ti is ajándékozatok meg engem. Éreztessétek a társatokkal, hogy szeretitek őt. És természetesen ott is, ahol és amikor fáj a szeretet.* Azaz ad egy isteni világosságot is ott, ahol a szeretetünkben emberi sírás van. Ez a nagy kegyelmek egyike, amivel a Szűzanya a háziszentélyben meg akar ajándékozni bennünket. Az, amit akarunk, hogy a há-

zasságunkban nagyobb szeretet legyen, az lehetségessé válik, ha az Édesanyánk a háziszentélyben velünk lakik. Lehetséges, mert hatalmas ez az asszony.

Ezért írja Kentenich atya a családokhoz írt első nagy levelében, az első családnapokra: „*Vigyék magukkal a Szűzanya képét a házaikba és csináljanak neki egy kiemelt helyet. Akkor ezek a házak is kis szentélyekké válnak, ahol a kegykép kegyelmeket közvetít és szent családbirodalmat hoz létre*”. Hogyan néz ki ez a szent családbirodalom? Hogyan képzeljük el magunknak a családunkat? Ott, ahol az emberek közötti kapcsolatról van szó, ott ma egy nagyon erős elszigetelődést figyelhetünk meg az emberek között. Az emberek egymás mellett élnek és nem annyira egymással, és nem annyira egymásért. És mégis mi egymásban élünk. Ez nagyon szép, egymásban élni. Megérinthetjük egymást lelkileg. Érezhetjük a másik jóindulatát. Éreztetjük vele, hogy szeretjük. Ezáltal az emberi mivolt erősödik. Azok az emberek, akiket szeretnek, többet tudnak teljesíteni.

Egy képet szeretnék leírni. Gyakran úgy élünk, mint a homokszemcsék a sivatagban. Egyik a másik mellett. De ez másképp van egy kertben. Ott minden eleven. A talaj, maga a föld is él. Érdekes lenne meghallgatni egy agrármérnöktől, hogy hány élőlény van a talajban. Sok millió baktérium van egy cm³ földben. A kertben minden él. Ez szép és érdekes.

Mi pedig egy virágzó kertet hozunk létre a sivatagban. Ezt oázisnak nevezik. A forrás pedig, amelyből az oázis él: a háziszentélyünkben származó kegyelem. Ez a forrás buzog, amikor a Szűzanyának ajándékozunk áldozatainkat. Ebben áll a tulajdonképpeni ajándék, amivel a Jóisten az egyházat Schönstatt által meg akarja ajándékozni. Az Egyház egy schönstatti családban szert tesz a nagylelkű szeretet térségére. Ez pedig jót tesz neki. Ez fontosabb, mint a szavak és egyes tevékenységek. Egy ilyen családban meg lehet mártózni, lehet benne igazán lélegezni. A szív mélységéből új erők fakadnak.

Az egyik bécsi családunk mesélte: egy fiatal házaspár először volt náluk, vendégségben. Beszélgettek, és akkor úgy alakult, hogy egymással kezdett a vendég házaspár beszélgetni. Utána nagyon csodálkoztak, és azt mondták: így még soha sem beszélünk egymással.

Ez két sivataglakó volt, akik az oázisban megélték szívük kitarulkozását.

Sok minden, amit csinálunk az egyházban, csak ténykedések és módszerek. Mi pedig egy életteret hozunk létre. Egy kertet, egy oázist, egy kis paradicsomot, és aki odajön, az egyszerűen jobban érzi ott magát. Így volt ez az ősegyházban is. A pogányok figyelték az Egyházat és figyelték a keresztényeket, és azt mondták: *Nézzétek, mennyire szeretik egymást!*

Most megint egy házi feladat jön. Nem kell, de szabad, mert nálunk nagy szabadság van. De kérem, csinálják, amit mondok! Tehát a házi feladatunk: beszéljünk egymással arról, hogy hogyan néz ki a mi házunk. Milyen a mi házunk eszménye? De ne mondjanak semmi olyat, ami fájdalmat okozhat a másíknak. Tervezzék meg a házuk eszményképét. Ami a szívükben, mint vágyakozás van, az a Szentlélektől

származik. (Általában lehet ezt mondani. Nem mindig és mindenütt és minden részben, de általában amire igazán vágyunk és amit akarunk, az a Szentlélektől van.)

A második feladat: Írjunk le néhány bogarat! De jóságosan! Kentenich atyánk azt mondja, hogy ha kevesebb húsznál, az nagyon kedvező eset.

Gyermekével Szűzanyánk, szent áldását adja ránk.

1992. május 27. szerda, 2. előadás

A házasság, mint nemiség

Kentenich atya egy másik képet is mutat nekünk*:

Házunk az örök szépség háza. Itt arról van szó, hogy a teremtmény áttetszővé válik. A nemiség is áttetszővé válik. A szépség azt jelenti, hogy valami belülről sugárzik. Ebből az örök szépségből lehetséges, hogy érezhető legyen valami a házunkban is. Ebben a mai előadásban a házasságról, mint nemiségről beszélünk.

A házasságban a nemi önátadás, a nemi találkozás önmagunk tökéletes odaajándékozásának és elfogadásának jele. Figyeljük meg az eredetet! Teljesen odaajándékozunk magunkat a közöttünk lakó Úrnak. Egymásnak teremtett minket. Köztünk lakik. Szeretjük egymást és szeretjük Őt. Egymásnak ajándékozott bennünket, és mert Ő minket egymásnak ajándékozott, ezért mi is egymásnak ajándékozunk magunkat. A másik személyiségében a Jóisten örök szépségéből látunk meg valamit.

A test a személyiség kifejezője. Egyben eszköz is arra, hogy kapcsolatba hozzon bennünket a másik személyiségével. Hogyha a társunk testéről beszélünk, akkor nem a súlyára gondolunk, nem a színére, nem a nagyságára, hanem egy közvetítőre, amely által megnyilvánul a személyisége. Ez a test bibliai fogalma. A szemita nyelvterületen a test közvetítőt jelent a világgal való kommunikációhoz. Amikor Jézus azt mondja: *Vegyétek és egyétek, ez az én testem*, akkor nem lehet azt kérdezni, hogy mennyi a súlya. Egy csóknál sem kérdezzük meg, hogy hány perc volt. Ha Jézus azt mondja: *Vegyétek és egyétek, ez az én testem*, akkor azt mondja, hogy szeretnélek megérinteni benneteket. A kenyér által nektek szeretném ajándékozni magamat.

Ezt mondjuk egymásnak a házastársi odaadásban is. Teljesen Neked ajándékozom magamat, ez az én testem a Te számodra. Kentenich atya azt mondja, hogy a házastársi önátadás egy tökéletes kölcsönös ajándékozás és elfogadás. Ez a kölcsönös odaajándékozás már az apró kedvességekkel, gyengédséggel elkezdődik. A gyengéden megérintem a másikat, ez azt jelenti: *Ez az én testem a Te számodra*. Gyengédség, mondja Kentenich atya, a lelki egymáshoz kötődés kifejezője. Megérintem a másikat, mert valami nagyot látok benne. Ez a házastársi szerelem és nemiség eszménye.

* Otthon-dal 2. versszak: „*Ismered az országot, oly gazdag, tiszta, / és az örök szépséget tükrözi vissza: / ahol méltóságteljes, erős lelkek / az Isten Bárányával egyesülnek; / hol meleget sugároznak fényes szemek, / s kínokat enyhítenek jóságos kezek, / mik imára kulcsolódnak mindig tisztán, / elűzni démonok erőszak-hatalmát?*”

És most nézzük a mai kor nehézségét.

A modern ember nagymérvű szétszakítottságát figyelhetjük meg. Itt van a teste, és ott van a személyisége. Ez a modern szexualitás kulcsproblémája. A személyiség elválasztása a testtől. A testet önmagában látjuk és nem válik áttetszővé. A testben nem látjuk a személyiséget. Ez a probléma. Csak a testet látjuk, és nem látjuk benne a személyiséget és a személyiség mögött a Jóistent, aki adta nekem a társamat.

A mi feladatunk tehát az, hogy a nemiséget, és ami a nemiséggel összefügg, áttetszővé tegyük. Fölfedezzük, hogy a test sajátos formája valamit kifejez az ember karakteréből. Szoros összefüggés áll fenn a test és a személyiség között.

Kicsit gyakoroljunk! Szorítsák ökölbe a kezüket, és lazítsanak. Gondolják azt, hogy lazának érzem magam! Ez kicsit nehéz. Miért? Összefüggés áll fenn test és a személyiség között. Ezt százféleképp gyakorolhatják. Összefüggés van a test és a szellem között. Így van összefüggés a férfi teste és a férfi szelleme között. Hasonlóképpen összefüggés áll fenn a női test és női szellem között. A férfi test nemisége az alkotóerőről szól. A nő nemisége szintén alkotóerőről beszél, de a férfi alkotó ereje inkább kifelé irányuló. A férfi megy és dolgozik a plébánián, építi az Isten Országát. A nő alkotó ereje pedig inkább befogadni szeretne, és szeretné az életet őrizni és kibontakoztatni. Nagyon szívesen van otthon általában. Az én anyám, amikor apa el akart vasárnap autóval menni, mindig azt mondta: *Olyan szép itt, miért nem maradunk itthon?* A férfi teste a kifelé való működést hangsúlyozza. A nő teste is hangsúlyoz kifelé való hatást: Pl. a női mell azért van, hogy táplálékot adjon a gyermekének. De ez a kifelé való hatni akarás egy személynek szól. A mellel nem lehet akármit csinálni, hanem meg lehet ajándékozni egy egészen konkrét embert. Kertenich atya a férfi lényét úgy határozta meg, hogy alkotó atyai mivolt. A nő lényegét pedig, mint egy magát odaadó, befogadó készség.

Nagyon fontos számunkra, hogy áttetszővé tegyük a testet. Amikor asszony (feleség) vagyok, és a férjemmel van dolgom, tudom, hogy ő szeretne alakítani engem. Ha férfi vagyok, és férjként a feleséggel van dolgom, tudom, hogy ő szeretné odaajándékozni magát nekem és szeretne befogadni engem. Figyeljük meg, mit mond egy ölelés! Mindegyik befogadja a másikat és mindegyik odaajándékozza magát.

A mai kor problémája a személyiségnek a testtől való elválasztása. A mi feladatunk az, hogy a kettőt újra összekössük. A férfi nagyobb veszélynek van kitéve. A tulajdonképpeni szexuális probléma nagymértékben a férfi problémája. A férfiban nagyobb a test és a személyiség közötti szakadék.

A férfi és a nő különbözősége

Szemléljük a női szexualitást, és kérdezzük meg, mit jelent ez a házastársi kapcsolatunk számára!

A lelki, a benső kötődés létrehozza a nőben az engedelmességre irányuló hajlamot. Létrejön benne a vágy, hogy a társa felé forduljon, hogy megfeleljen a társa kívánságának. Az engedelmességnek ebből a formájából bizalom jön létre. Közel vagyunk egymáshoz, egyek vagyunk, elkezdődik az egység. A nő magától értetődően elidőzik annál a férfinál, akit szeret. Ezt minden fáradság nélkül teszi. A gondolatával kapcsolatban van azzal az emberrel, akit szeret. Ezért egy nő ne kérdezze meg, hogy gondoltál-e ma rám, mert akkor a férfinak hazudnia kell, mert nem olyan erős, mint az asszony. A lelkiekben nem olyan erős. Amikor egy férfi dolgozik, akkor dolgozik. Mi, asszonyok, tudunk úgy dolgozni, hogy közben a szívünkben mélyen és erősen kapcsolódunk a társunkhoz, nála időzünk. Ezt mi, asszonyok, tudjuk, de a szegény férfiak nem.

A bizalmas (lelki) szeretetből aztán egy érezhető szeretet jön létre. Amikor együtt vagyunk, ezt lehet érezni. Talán még nem értjük meg igazán egymást. De ez nem is kell hozzá. Néha mintha egy áramlás jönne létre kettőnk között. Úgy érzi az ember, hogy szinte megfogható az, ami köztünk van.

Itt egyébként egy feladat áll a házastársi hűséggel kapcsolatban. (Most nem a bűnről van szó.) Ilyen érezhető áramlás, ha szeretünk valakit, gyorsan létrejön köztünk. Egy másik emberrel is, nem csak a házastárssal. Most nem a bűnről van szó, hanem az eszményi kapcsolatról. És nem akarunk az érzelmeinkkel (és mások érzelmeivel) játszani.

Az érzelmi szeretetből kialakul aztán az érzéki szeretet (szerelem). Most arra kérem Önöket, hogy figyeljék meg pontosan. Nem egy érintésről, megérintésről van szó, hanem az áramlásról, ami köztünk ide-oda, egyiktől a másikig és vissza áramlik. Először tehát egy érezhető szeretetről volt szó, ami átmehet érzéki szeretetbe, szerelemmé. Ez a szerelem sötétebb. Olyan, mint a föld, mint a tűz, mint az anyag. Amiről előbb volt szó (az érzelmi szeretet), olyan, mint a virág, mint a szél, mint a levegő, és ez a másik (az érzéki), mint a föld, mint a tűz, mint a sötétség. Az érzéki szeretetből, szerelemből létrejön az a kívánság, hogy átöleljük egymás testét, hogy egyesüljünk a másik testével, hogy odaadjuk magunkat a másik testének.

Nézzük meg, hogy van ez a férfinél! Ez valami más. A férfiban a szerelmi kapcsolat mindjárt testi kapcsolat lesz. Ezért a férfi szerelme egy kicsit szegényebb. Tehát ez a nagy terület a nőnél, ahol létrejön a hajlandóság, hogy odaadja magát a másiknak, hogy gondolatban elidőzzön a másiknál, hogy érezze a másik közelségét, hogy érezze, ahogy ez az érzés erősödik, hogy lassan létrejön a másik teste utáni kívánság, ez nagyon gyakran hiányzik a férfiből. Gyorsan felébred benne a másik teste utáni kívánság. Egy olyan társadalomban élünk, amelyben a férfi uralma hangsúlyosabb. A férfias gondolkodás jobban jelen van. Ez egy funkcionális,

logikus gondolkodás. A szexualitásban is a férfiak szerezték meg az uralmat, melyben a testre irányuló pillantás van előtérben.

Itt van a mi, a schönstatti családok feladata. Az a feladatunk, hogy létrehozzuk a házastársi szexualitás új kultúráját. Egy olyan szerelmi kultúrát, amelyben a társunk szépségét újólág felfedezzük. A test szépségét is. De egy olyan testét, ami a személyiség kifejező eszköze. A lelki egymással és egymásban levőség kultúráját. A gyengédség kultúráját. Azt a kultúrát, hogy időnk van egymás számára. Olyan kultúrát, hogy a házastársi együttlétünkben is van időnk egymás számára.

Miért teremtette az Isten a férfit és a nőt különbözőnek? A szexuális átélés képességében is különbözőnek? Azért, hogy ajándékozhasanak valamit egymásnak, hogy mondhasák egymásnak, hogy figyelemmel vagyok arra, ami Te vagy, ami Téged érint, ahogy Te valamit átélsz, mert szeretnék boldoggá tenni.

Isten, aki a házasságuk szövetségében a harmadik, itt észreveteti magát. A Szűzanya pedig a háziaszentélyben azt mondja nekünk, hogy ajándékozzunk neki valamit. A Szűzanya állandóan kéri, hogy járuljunk hozzá a kegyelmi tőkéhez. És mi nagylelkűen megajándékozzuk egymást. Házastársi együttlétünk azzal kezdődik, hogy időt ajándékozunk egymásnak. *Sok időt ajándékozok Neked.* Ezzel kezdődik a házastársi együttlét, és a többitől már volt szó. *Jó szavakkal ajándékozlak meg ott és akkor, amikor a hűsz bogarad kínoz engem. Gyere, szeretlek!* A házastársi együttlétünk azokkal az ajándékokkal kezdődik, amelyekkel napközben ajándékozunk meg egymást. Újra meg újra kapcsolatba lépünk Istennel, aki köztünk lakik. Igazán érdekes az, amit Kentenich atya mond a házassági kapcsolatáról: *Tökéletes, kölcsönös ajándékozás és elfogadás.* Ezt a szentáldozásról is el lehet mondani. Egy tökéletes és kölcsönös önodajándékozás és elfogadás. Hogyha együtt megyünk a szentáldozáshoz, akkor mindketten az Úrnak ajándékozzuk magunkat, és benne egyesülünk a szívünk mélységében. Ő pedig nekünk ajándékozza magát. Összetart bennünket, és ezt maga az Úr teszi. Ha a házastársi együttlétünkben egymásnak ajándékozzuk magunkat, akkor a Jóisten akaratát teljesítjük. Pont.

Házi feladat (nem kell, de szabad):

1. Van elég időnk egymás számára?
2. Mikor a legjobb, legalkalmasabb, hogy időnk legyen egymás számára?

Vizsgáljuk felül a nap időszakaszait!

Például a férjnek egészen korán kell a munkába mennie, kb. 5 órákor. A feleség felkel, megcsinálja a reggelit és együtt leülnek. Ez egy nagyon szép idő együtt. A férj elmegy, a feleség visszafekszik és alszik még két órát. Érdekes és nagyon szép. Minden nap ezzel a reggelivel kezdődik. A gyerekek még alszanak és mi ketten reggelizünk. Nagyon szép. Nem kell, de nagyon szép.

Másik példa: Rájöttünk, hogy a mi időszakunk az este. Tv-t nézzünk, vagy szakítsunk időt egymásra? Ez a televíziózás problémája. Szétaprózza az emberi társadalmat. Meghatározzuk az időt, mikor abbahagyjuk a televíziózást és egymáséi vagyunk.

Már mondtam Önöknek, hogy a kölcsönös kommunikációban a hangok nagyon halkak. Lehet egy embert lelkileg nagyon erősen felizgatni – most átélésről, élményről és nem szexualitásról beszélek –, vagy lehet valakit halkán, könnyen megérinteni. Hogyha egy embert erősen felizgatok, akkor utána nagyon lelkes, gondoljanak csak például azokra a beszédekre, melyeket Hitler tartott és a tömeg lelkesedett. Így, ehhez hasonlóan működik a tv is. Nagyon erős élményekkel dolgozik. A tv-reklám nagyon drága, ezért ebben a 30 másodpercben mindent meg kell csinálni. Ezért nagyon erős élményekkel dolgoznak. A következő, aki szintén vásárolt 30 másodpercet, hasonlóképpen teszi. Stb. Aki egy bűnügyi filmet forgat, 45 perc alatt meg akarja mutatni az egész világot erős élményekkel. És az ember, a néző így felületessé válik. És akkor a másik emberről (a társáról) is valami hasonlót (felületességet) tételez fel, és valami hasonlót vár el. A valóságos élmények azonban lassan keletkeznek, és ezért szeretném Önöknek tanácsolni, hogy szakítsanak időt egymás számára. Gondolják, fontolják meg, hogy mikor a legkedvezőbb. Ez volt a harmadik házi feladat.

A 4. házi feladat: szép volna, ha háziszentélyt építenének és hívnák a Szűzanyát az otthonukba. A Szűzanya jön, és azt mondja, ajándékozzatok egymásnak a szereteteket, és ajándékozzatok meg engem az egymás iránti szeretetetekkel!

1992. május 27. szerda este

Kérdés: Egy férfi az értelmével belátja azt, hogy nagyon fontos, értékes dolog sok időt, energiát, fáradságot fektetni a családba, a párkapcsolatba, a gyerekekbe, az otthonépítésbe. De belülről az érzései azt súgják, hogy azért mégis kellene valamit csinálni amellet, hogy a nap kielégülést vagy valami súlyt kapjon.

Tilmann atya: Megkülönböztetjük a ma és a holnap férfit. És megkülönböztetjük a férfit, akinek vezető pozíciója van, és a férfit, aki egyszerű munkatárs. A szabad gazdaságban csak a pénz körül forog minden. Pénzt emberekkel keresünk. Ha pedig az embereket jól vezetik, akkor szívesen dolgoznak. Ha szívesen dolgoznak, akkor jobban dolgoznak. És ha jobban dolgoznak, akkor több hasznot, több pénzt hoznak. Ezért az emberek legjobb vezetője az, aki úgy vezeti őket, mint apa a gyermekeit. És holnap ő keresi a legtöbb pénzt. Tehát azok a képességek, amikről beszélek, az iparban, a gazdaságban egyre inkább keresettek. Ezek a képességek jobban megvannak az asszonyban, mint a férfiakban. Ezért a nők részesedése a vezető pozíciókban növekszik az Egyesült Államokban. Tehát egy nőies menedzsmentről beszélünk. Arról van szó, hogy egy embercsoportot tudjunk inspirálni. Ez állt korábban egy orvosra vagy pedig egy autójavító műhelyben a mesterre. Ausztriában egy nagyobb autójavító műhelyben van 34 mester, és a kezük alatt dolgoznak még néhányan. A mester veszi át az autót, és ő mondja meg, hogy át tudja-e venni. Stb. Tehát egy ilyen mesterről van szó. Ahhoz hogy a szabad gazdaság

sikeres legyen, lényeges mozzanat a munkatársak közötti együttműködés. Ha jó a légkör, öröm és barátság van, akkor jó a munka és van pénz.

Még apostoli szempontból szeretnék valamit mondani. Az emberek nyolc órát dolgoznak. Most a munkahelyről lesz szó és nem a családról. Ha sikerül nekem a munkahelyemen egy jó légkört kialakítani, akkor segítek a munkatársaimnak, hogy a nap nyolc órájában boldogok legyenek. Most nem pénzről van szó, hanem apostolkodásról. És ha segítek abban, hogy valahol valakik a hét 40 órájában boldogabbak tudjanak lenni, akkor segítek a családjaikon is. Akkor egy boldogabb férfi megy haza, vagy egy boldogabb asszony. Például amikor Zsolt a kórházban jószágos, és jó a légkör a szívében. Mert van háziszentélye és Marcija, és nagyon kedves felesége. Akkor minden ápolónő és minden főorvos is boldog lesz, ugye? Amikor Zsolt bejön az ajtón: „Ááh!” – hát mindenki boldog.

Ági: Tényleg azt mondják!

Nem meséket mesélünk. Tudom, mit mondok. Ez a mi feladatunk itt Magyarországon. Magyarországon itt szabadságban élünk. Németországban a családmozgalom vezetője vagyok és van kb. negyvenezer ember és kb. 80 munkatársam, akik csak a mozgalomban dolgoznak. Mást nem csinálnak. És kb. száz pap a plébániákon, akik szintén a mozgalomban dolgoznak. Elég nagy ez a cég. De sokszor semmi mást sem csinálunk, mint itt. Sokszor azt hallottam, most megint van bátorságunk, most megint akarunk csinálni valamit. De persze nem csinálunk semmit, mint mindig...

Ez a mi feladatunk: Reményt adunk. Ez az út, ahol a munka világát alakítani fogják. A vezető pozíciók betöltésénél egy fontos kérdés lesz, hogy valakinek jó családi háttere legyen. Ez érdekes, mert mindenki tudja már, hogy milyen fontos, ha valakinek jó felesége van és néhány gyermeke, és jó a légkör otthon. Tudják ezt. És ezt fontos tudni, és ezért tudják. Ha valaki akarja, mindent meg lehet tudni. Akár még „pénzért” is (pl. egy magánnyomozóval). Tehát kikutatják, hogy milyen a családi háttér. Nagyobb ugyanis annak a valószínűsége, hogy jobb vezető lesz abból, aki jó családból jön. Tehát a családban való munka egyúttal előkészület is a jó hivatásbeli karrierre. A jó apából és a jó férjből lesz a jó igazgató vagy a jó munkatárs. Érdekes, ugye? Nálunk ez jönni fog. Éppen most kezdődik. Amerikában már tíz éve elkezdődött ez a vonal. Németországban még nem csinálják, de már elkezdődött. Ez érdekes. A mi családmozgalmunk tehát egy kis menedzsment iskola is. Ausztriában van már néhány, és nemsokára Németországban is lesznek „*menedzsment napok*”. Ez nagyon drága lesz. Ez fontos. Mert, ha nem drága, nem jó. Ezért lesz drága. Egy igazgató, akinek van legalább 12 cége Kelet-Németországban, és két új cége Oroszországban, nem jön el egy „olcsó” kurzusra. Mi, schönstattiak, csináljuk ezt az menedzseriskolát. Szép, ugye? És csak azt mondjuk, amit mi itt gondolunk. Amit minden schönstatti tud, hogy nagyon fontos a (családi) menedzsment teória. És mindenki azt mondja, ez nagyon érdekes!...

J. kérdése: A kérdésemben máshogy fogalmazom meg ugyanazt, mint az előbbi kérdés. Nem egészen értettem az atya válaszát, hogy aki schönstatti szellemben éli életét, az egyrészt az értelmével megéli, hogy mindennél, még a munkájánál is fontosabb alkotó tevékenység a családépítés, és akinek az egyház iránt is van elkötelezettsége, az még inkább átéli azt, hogy az egyházépítés nem megy másként, csak egészséges család építésével. Tehát érzi, hogy mennyire döntő ez. Illetve tudja, de mégis a pelenkázás, mosogatás, a feleséggel való beszélgetés, a gyerekekkel való törődés mégsem elégíti ki a férfiembert. Vagy nagyon keveseket. Én is nagyon gyakran úgy fekszem le, ugyanazt mondom a feleségemnek, amikor így telnek a napok, hogy ma sem csináltam semmit. A feleségem nagyon mérges emiatt. Azt mondja, hogy akkor az ő élete egy nagy semmi, mert végül is ezt csinálja évek óta. Nekem az a valami, ha kimeszelek egy szobát vagy valamit alkotok. Holott az értelmemmel belátom, hogy sokkal fontosabb a családépítés mindennél.

Az hogyan van, hogy az eszemmel tudom, de mégis másra vágyakozom? Vágyom a kielégülésre, és nagy-nagy kielégületlenségemben szeretnék valamit alkotni. Másik oldal: tudom, mégiscsak ezt kell csinálni. Vajon a Jóisten ennyire furcsán teremtette volna meg a férfit? A schönstatti mozgalomban meg kell erőszakolni a természetet? Ez a kérdésem.

*Tilmann atya: Barátaim! Mi mindannyian az áteredő bűn terhe alatt nyögünk. Szent Pál így fejezi ki: *Én szegény ember! Ki zavart meg engem ebben az emberi természetben? A jót, amit szeretnék és akarok, nem teszem, és a rosszat, amit pedig nem akarok, megteszem.* (Róm 7,19) Ezt tudja és mondja a Föld minden nagy személyisége. Ha valami jót és nagyot akarok tenni, akkor a természetem bizonyos irányultsága ellen kell cselekednem. Nálam minden nap így kezdődik, amikor felkelek. Nagyon szívesen ágyban maradnék. Szegény ember! De egy kicsit mélyebben élünk, és ez nagyon szép.*

De növekszünk és érettebbek leszünk. Amit mondtam, nem fiatal férfiaknak szólt, hanem érett férfiaknak. Miért? Hogyha fiatalok vagyunk, akkor kevés személyes kapcsolatunk, kötődésünk van és magányosak vagyunk. Akkor is magányosak vagyunk, amikor közel vagyunk az emberekhez, akkor is, ha házasok vagyunk. Még hiányos a képességünk a lelki közösség megvalósítására. Ez nem baj. Ez olyan, mint a kis fa, melyből később nagy fa lesz. Ez nem baj. Ez van. Mivel magányosak vagyunk, ezért nyugtalanok vagyunk. És rohanunk körbe-körbe a világban, és dolgozni akarunk. A sofőrök a kamionokon, melyek mennek Európán keresztül, nem mindig, de általában fiatalok. Ez nem baj, de így van. A fiatalok mindenütt tevékenységet keresnek. Ha pedig keresztény fiatalok vagyunk, akkor mindenütt apostolkodunk. Dolgozunk a plébánián, dolgozunk a szegényekért, minden lehetséges régióban. Azért, mert nem tudjuk elviselni, hogy saját magunkat keressük. Pedig ez a feladatunk. Most saját magunkat kell keresnünk és a Te-t kell keresni. És ez lassan növekszik. Nem mindjárt. Amikor most mindnyájan otthon vagyunk és

nem olyan mély a kapcsolatunk, nem tudom, mit kell csinálnom. Nagyon idegesek vagyunk, és ezért megyünk a plébániára vagy sportolni, és ez szép. És megyünk Nepálba, a Himalájára, vagy a tengerre.

De most kezdődik az igazi férfi: az atya és férj. Ez pedig szép feladat. Ez növekszik. Nem mindjárt lesz meg. Ne menjenek úgy haza, hogy majd megmondják rögtön a főnöküknek, hogy 8 óra és semmi több. Ne azzal menjenek haza, hogy mondják rögtön a plébánosnak: *Tilmann atya azt mondta, hogy a család fontosabb, mint a plébánia*. Akkor a plébános majd mondja, hogy örül Tilmann atyának? Természetesen nem.

De ez az irány. Megtanuljuk, hogy megtaláljuk a személyt. Azaz nem térünk ki a magányosság elől. Megtanuljuk saját magunkat szeretni. Ez a mi feladatunk, keresztény feladat, mert a Jóisten szeret minket, Jézus szeret minket. És Édesanyánk szeret minket. És mi, keresztények, szeretjük, akit a Jóisten szeret. Érdekes. Ezért szeretjük magunkat. Nagyon szép feladat, de egy kicsit nehéz. Mivel nehéz, ezért kitérünk előle. Most egy kicsit kritikusan keményen mondom: sokszor a sok tevékenység a hiányos érettség jele. De nem baj. Nem baj az, hogyha az a szőlőtő, amit tavaly ültettek, az idén még nem hoz gyümölcsöt. Ez a kevésbé érett mivolt előfordul idősebb embereknél is. Kevésbé érettek és ezért kár.

Még egy szempontot mondok. A férj és a feleség között létrejövő kettős egység jelenti tulajdonképpen az emberi mivoltot. Egy férfi a felesége nélkül fél ember. Egy asszony a férje nélkül fél ember. Az igazi ember: az asszony és a férj egysége. És most éppen hallom: *Na és egy pap?* A papnak egy különleges hivatása van. Neki Isten azt mondta: *Én vagyok a másik feled*. Ez így is van. Ő valóban az. Ezt meg is éljük így. Mi sem vagyunk szegényebbek. A mi társunk szintén fárasztó. De nagyon kedves is. Nagyon szimpatikus. Ez természetesen érezhető. Ezt érezzük is, nem csak tudjuk és hisszük. Nagyon-nagyon szép ez az egység a Jóistennel.

Jó. De a családnapokon vagyunk, nem a szemináriumban. Az egész emberről lesz szó. Azt akarom mondani, hogy ez az egység alakított minden nagy kultúrát. Pl. a politikai életet nem csak a király csinálta, hanem ketten: a király és a királynő. És a királynő nem csak a király felesége volt, mint a mai időben egy politikai vezető felesége. A királynő az ország anyja volt. Éppen így egy paraszt felesége sem egyszerűen parasztfeleség volt, hanem a férjével együtt a gazdaság úrnője. Ma a politikában és a gazdaságban csak egypólusú vezetés van. Ezen változtatni kell. Hogy ez hogyan fog kinézni, azt még nem tudjuk megmondani. Nálunk, Ausztriában, a schönstatti mozgalomban van néhány ilyen csoportunk menedzserekből, és a feleségek is mindig ott vannak. Ez nagyon érdekes és nagyon jó dolog. Vannak nehéz kérdések: Például ki egészíti ki egy politikust? Egy jó titkárnő? A beszélgetéseken keresztül, pl.: *Igazgató Úr, azt nem kell írunk*. Vagy a felesége otthon, ha beszélgetnek a politikáról? Ezekben a napokban valaki azt mondta nekem: *Otthon mindent el tudunk egymásnak mesélni a munkahelyen történekről*. Ez annak a jele, hogy létrejött a házasságban egy egység. Ha a férj a munkahelyén történeteket el

tudja mesélni a feleségének, akkor az egy nagyon jó házasság. Ha egy házasság nem nagyon jó, akkor az nem megy. Nem mesélsz, csak ha nagyon jó a lelki kapcsolat. De ha jó, akkor nagy egység jön létre. Ez a nagy feladatunk. Ha az egység megvan, a férj és az asszony egysége, akkor otthon nem csak a csipkefüggönyről és a szőnyegről, a padlóról, a faliképről, hanem a foglalkozásukról, a cégről, az igazgatóról is beszélgetnek. Az a mi feladatunk, hogy mi ketten mindent együtt csináljunk. Ezért sokszor a schönstatti családok együtt mennek a plébánoshoz munkát kérni. Ketten vállaljuk, vagy nem csináljuk. Sokszor a schönstatti családok így mondják: *Ketten vagy sehogy!* Nem mondom, hogy kell, de szép lenne. Igazán nem kell, de ez nagyon szép dolog, és én biztos vagyok benne, hogy ez a jövő embere. Ketten vannak. És ezt nem mindjárt kell csinálni, barátaim. Nem mindent mindjárt. Várni kell. Nem lehet mindent mindig egyszerre csinálni. Holnap is ráérünk és holnapután is. Ez egy nagyon szép gondolat számunkra, magyarok számára.

Az államiságunk kezdetén két szentet láthattak: Istvánt és Gizellát. Két szent. Nagyon szép. És még egy szent gyermek, Szent Imre. Ezért szent királyi család. Ez a jövő. Egy kis érdekesség. Gizella királyné Veszprémben élt, ott koronázták. Szent Istvánt Székesfehérváron.

A férfi és a nő egységéről beszéltünk a politikában és a gazdaságban, és ezen a téren valaminek a kezdetén vagyunk. Próbálják meg, hogy sokat mesélnek egymásnak, részletekbe menően meséljenek és ez sok erőt ad Önöknek. Ausztriában az Eduscho cég kereskedelmi igazgatója 130 üzletnek a főnöke, 500 munkatársa van, és kapcsolatban van még 1000 kereskedelmi egységgel, amik nem hozzá tartoznak, csak árulják a kávékat. Ők is schönstatti család. Először a férfi mindent egyedül csinált. A felesége pedig otthon volt. Szimpatikus, okos feleség, de otthon volt. Két külön világ volt, a foglalkozás és a család. Most mindent együtt csinálnak és beszélnek meg. Mindent, és mindig van probléma, mikor 500 embert irányít valaki. Sok probléma van, és mindent megbeszélnek. Ez érdekes, és ő azt mondja, hogy nagyon-nagyon jó így. Jobb lett a munkája, mint előtte.

Bergeréknél a férj a Philips videorecorder fejlesztőcsoportjának a vezetője. 35 mérnökkel dolgozott. Ő volt a vezetőjük. 2 év után rendben volt az egész műszaki oldal. Mindent megbeszélte a feleségével. Dolgozott minden nap 14 órát. Akkor azt kérdezte tőlem: mennyit dolgozott Kentenich atya? Én mondtam, hogy 18 órát. Én csak 14 órát, többet nem bírok – válaszolta. Megkérdeztem tőle, hogy a munkába járás idejét beszámította-e? Ő mondta, hogy nem. Azt is szabad. Hát akkor 16 órát dolgozok. Ezt nem bírta volna fizikailag a felesége nélkül. Egy asszony nagy erőt tud adni. Egy ilyen asszony a férjének erőt ad, igazán erőt ad. És ő mindent elmesélt neki. Ez egy igazi egység. Ez a feladatunk. Az igazi ember a házas ember. Ez szép. Beszéljünk erről. Sok feleség ezt nem érzi. Nem érzi, hogy mennyi mindent jelentenek nekik a férjüknek, hogy milyen sokat jelentenek. Ha a férjük elmond nekik valamit a munkájával kapcsolatban, akkor az asszony sokat jelent a férjének számára. Pont.

1992. május 28. csütörtök, 1. előadás Elidőzünk Istennél

Kedves Családok!

Nagyon fontos dolog, hogy a közösségünknek legyen egy belső célja. Legyen egy eszményképünk, egy személyes eszményképünk és egy házassági eszményképünk. Ezen a családnapokon egy kicsit el akarunk gondolkodni azon, hogy mi mit akarunk. Mi lenne szép a közösségünkben, és ezért beszéltünk a szeretet házáról. Kantenich atyánk beszélt az Otthon-dalban a szépség házáról, a tisztaság házáról. A tisztaság azt jelenti, hogy a házasságban a szexuális kapcsolat igazán isteni kapcsolat. A Jóisten azt akarja, hogy mindketten adjuk át magunkat a másiknak. Fontos, hogy ez a kapcsolat gyengéd legyen és szellemi. Így az egység, a szellemi egység kifejezést nyer.

Kantenich atya az öröm házáról is beszélt. Az öröm egy olyan jóban való kipihenés, amire törekedtünk. Ezért jó az nekünk, hogy azokat a dolgokat, amelyek számunkra értékesek, újra és újra néven nevezzük. Örülök, hogy a társam itt van. Hálás vagyok, hogy ő van. Nem zavartatom magam olyan dolgoktól, amik nem tetszenek nekem. Hogy ő itt van, az sokkal fontosabb, mint minden egyéb. Nekünk, kettőnknek, pedig van a Jóisten. Isten a házasságunk szövetségében a harmadik. A háziszentélyben a Szűzanya itt van velünk, és mi nála elidőzünk. Van az életünkben egy nagyon nagy veszély, hogy azokon a dolgokon akadunk fön, amik nem jók. Hogy a zavarok, azok a dolgok, amik a képet megzavarják, azok vannak előtérben. Lehet azért harcolni is, hogy a házunk az öröm házává váljon. Azáltal, hogy félretoljuk a zavaró tényezőket. Ez az imádság lényege. Istenhez fordulunk, és Isten hozzánk fordul és köztünk van. Elidőzünk nála. Az ima nagyon fontos a közösségük számára is. Ez nem egy mellékes dolog, hanem a házastársi közösségük számára nagyon jó, hogy Isten közöttünk van, hogy Ő gondolt ki minket egymásnak. Újra és újra apró jelekkel megmutatja, hogy közel van hozzánk. Ezért szükségünk van a Jóistennel eltöltött időkre, hogy az egymás iránti örömünk megmaradjon. Minden nap legyen a háziszentélyben eltöltött idő, olyan idő, amikor együtt ülünk és a Jóisten velünk van. Akkor boldogok vagyunk. És nem sokat kell csinálni. Nem kell kitárt karokkal imádkozni. Ez jó, de nem fontos. Fontos az, hogy a Jóisten jelen van harmadikként a házastársi közösségünkben. Mi pedig leülünk, és elidőzünk egy kicsit a Jóistennel és egymással. Ez elég. És nem kell sokat beszélni. Ha lehet, beszélhetünk is egy kicsit, miért ne. De nem kell. Együtt vagyunk, és ez elég.

Gyakran az emberi közegünkben nem érzük meg egymást. Olyankor elképzeljük, hogy a Jóisten itt van velünk, a szívünkbe lát és a társunk szívébe néz. És kérjük Tőle azt a nagy kegyelmet, hogy örömünk teljék egymásban. Hogy lélektanilag mi lehetséges, azt majd meglátjuk.

Tanácsolom Önöknek, hogy dolgozzanak ki időszakokat, amikor a Jóistennél vannak. Olyan időszakokat, amikor egymással elidőznek, és amikor a Jóistennel

elidőznek. Időszakokat, amikor a Szűzanyával való szeretetszövetségüket megújítják. Hogyha a Szűzanya rendelkezésére bocsátjuk magunkat mint eszközöket, akkor sok személyes problémánk kisebbé válik. Nem tartjuk magunkat olyan fontosnak. Fontosabbnak látjuk a közös feladatunkat.

A fő szenvedélyek nemesítése jófeltételekkel

Az öröm háza, a szabadság háza. Mit jelent az, hogy szabadság háza? Mindent elengedek és életem nagy szerelmének élek csak. Mindent elengedek!

Mindig számolniuk kell nehézségekkel. Alapvetően kétféle embertípus van. Az egyik a hódító típus, a másik az odaadó típus. A hódító típusú mindig a legnagyobb akar lenni. Ha felmászik egy hegyre, akkor beírja a turistaházban lévő könyvbe: *Gyönyörű a kilátás, alattam van az egész világ!* Szép ugye? Nagyok akarnak lenni és nagyot szeretnének cselekedni. Másként van ez az odaadó típusúaknál. Az odaadó típusúak szeretni akarnak. Másokat boldoggá akarnak tenni. Boldogok, ha a másik embernek jól tesznek. Természetesen minden emberben megvan mind a kettő: a hódító és az odaadó típus is a szívében, de a hangsúlyban vannak különbségek. Ennek nincs köze a férfi és a nő közötti különbséghez. Nem úgy van, hogy az asszony eleve odaadó típus, a férfi pedig hódító. Lehetséges ez is, de nem feltétlenül van így.

Nagyon gyakran előfordul, hogy az ellentétes típusok vonzzák egymást. De az is előfordul, hogy olyanok házasodnak össze, akik nagyon hasonlóak. És ha egy házban két hódító típus él együtt, akkor zeng a ház. Jó lenne akkor nekik egy gumiház. Szép, ugye? És jó ezt tudni. Mert ha tudjuk, akkor lehet azon nevetni is, hogy ilyenek vagyunk.

Ezzel pedig hozzálátunk, hogy nemesítsük a fő szenvedélyünket. Hogyan tudjuk az odaadó képességünket nemesíteni? Gondoskodunk arról, hogy a szeretetünk önzetlenné váljon. A szeretet fájhat. És hogyan nemesítjük a hódító erőnket? Nem magunkat keressük, hanem egy nagy feladatot és a másik személyt.

Példa: Azt akarom, hogy jobban imádkozzak, mert az fontos az életben. Megnevezek most néhány erre vonatkozó jófeltételt, és Önök pedig keressenek olyat belőlük, amelyek tetszik:

- Istenem, a nap folyamán újra és újra szeretnék nálad lenni.
- Szeretném, hogyha az imádkozásom jobbbá válna.
- A királynőm számára a legjobb a jó.
- Te nálam vagy, és én nálad.
- Azoknak, akiket szeretek, szükségük van rám, ezért újra és újra imádkozom értük.
- Kiállok Istennél az enyémeért.

Nem tudom, hogy találtak-e olyant, ami tetszik. Egy jófeltétel akkor jó, ha tetszik. Ha benső örömöm telik benne. Ha kedvemet lelem benne. Egy jófeltételhez

bizonyos művészet kell. Annak a művészete, hogy megérintjük a saját fő szenvedélyünket. Hogy látni tudjuk magunkat a saját fő szenvedélyünk fényében.

Hogy is van ez nálam? Hódító a természetem, vagy pedig odaadó típus vagyok? Mit gondolnak Önök a Tilmann atyáról? Hódító típus vagy odaadó? (*Hódító!*) Ezek a magyarok!

Mit gondolnak a társukról? Nagyon fontos, hogy tudjuk, mert ha tudjuk, könnyebb együtt élni. De egyik ember sem csak ilyen, vagy csak olyan, hanem minden emberben mind a két ösztön megvan. De ezt látnunk kell. Kentenich atya azt mondja: *A belső szabadság összefügg a fő szenvedélyünk nemesítésével.* Tehát nem elég, hogy csak az akaratunkkal határozzunk el jófeltételeket. Egy jófeltételnek „zenélnie” kell (muzsika a fülemnek). Ez fontos. Ha csak azt mondom, hogy azt kell csinálni, az nem megy. És az elég fárasztó is.

Schönstatt útja

Nagyon egyszerűen le lehet írni, hogy milyen egy schönstatti. A schönstatti mindig többet csinál, mint amit muszáj. Mindig a nagyobb felé törekszik. A nagyobb szeretetre törekszik. A Szűzanya gondoskodik erről a nagylelkúségről a háziszentélyben. Azt mondja, ajándékozzatok meg az áldozataitokkal. Ő pedig viszont ajándékozza nekünk a szeretetét. És így a háziszentélyünkben egy kicsit a mennyországban élünk. A mennyország olyan, mint amilyennek Marx Károly elképzelte. Emberek közössége, ahol mindenki a többiekért van. Ahol mindenki boldoggá akarja tenni a többieket. Marx Károly ezt kommunizmusnak nevezte. Megpróbálta ezt létrehozni itt a földön a Szűzanya szentélye nélkül. Ez volt a hiba! A cél jó volt, de a Szűzanya nélkül nem ment. Sajnos. Szép lett volna.

Öröm háza, mert Isten mindig itt van, jelen van. A szabadság háza, mert nemesítéssel tesszük, megnemesítjük a fő szenvedélyeinket.

A szerzetesrendekben megszervezik az életet. Az imádsághoz harangoznak. Ugyanígy nálunk is fontos, hogy legyen lelki napirend. Különbözően csak a házasság nélküli élet marad azok számára, akik szentté akarnak válni. Miért van az, hogy általában a nem házasságban élő emberek törekszenek csak az életszentségre? Ez egy komoly kérdés. Az egyház elitje mindig nőtlen, ill. hajadon volt. És a házasságban élők mindig csak a második sorban? Mi azt mondjuk, hogy nem. Kentenich atyánk azt mondja, hogy a jövő egyházában a házasságban élő ember is fontos vezető, apostol, szent lesz. Most az a kérdésünk, hogy milyen a szabadság útja a házasság esetében? A ferenceseknek a szegénység a szabadság útja. A jezsuitáknak az engedelmesség. Ne az legyen, amit én akarok, hanem amit a főnök mond. Jézus kis testvéreinek (Charles de Foucauld) a szabadsága a szegénység.

És az Istennel való egyesülés útja? A jezsuiták minden nap egy órát meditálnak. Barátaim, minden nap egy órát! Jó dolog, ugye? És mi? Kentenich atya szerint minden schönstatti embernek, nem csak a házasságban élő embernek, legyen az Istennel való

egyesülés útja a különleges jófeltétel (részleges lelkiismeret-vizsgálat). Csinálunk egy táblázatot. (Nem kell, de szabad.) Földre kerül a dátum, a nap megjelölése, az első oszlopba pedig az, hogy mit szeretnénk csinálni. Például a társunknál mindig valami nagyot látni. Ez délelőtt és délután. Este pedig vesszük ezt a cédulát, és a rubrikákat kitöltjük: jó volt; nem volt jó; nem volt jó; nem volt jó; elfelejtettem; elfelejtettem, jó volt, nagyon jó volt... Ez az első: a különleges jófeltétel (és a részleges lelkiismeret-vizsgálat). Ez a szabadság útja a számunkra.

A másik az öröm útja. A bencések minden harmadik órában a templomba mennek és imádkozzák a zsolozsmát. Ezt mi nem tudjuk csinálni. Mi csinálunk egy saját vallásos rendet. Reggeli ima együtt a háziszentélyben. A szentélyben ülünk tíz percet, még jobb, ha negyed óra. Esti ima, rózsafüzér (nem kell, de szabad), lelki olvasmány együtt vagy külön. Olvasunk és beszélünk róla.

Este kiosztunk majd egy cédulát és írunk egy ilyen táblázatot. Miért fontos az, hogy írásban rögzítsük? Azért, mert könnyen elfelejtünk valamit, és nekünk, modern embereknek, a hangulatváltozásaink is erőteljesekek. A családnapi után lelkesek vagyunk, és ez aztán fokozatosan csökken. Egyszer fönny vagyunk, egyszer lent. Egy írásbeli ellenőrzés segítséget nyújt a hangulatváltozásokkal szemben.

Schönstatt felépítése

Hogyha ezt (Schönstatt építését) elkezdik, az nem megy mindjárt. Ehhez hosszú időn keresztül kell, hogy együttműködjenek a csoportjukon belül. És ez nem is mindenki számára fontos. Mit akarok mondani? A Schönstatt-mozgalomban különböző közösségek vannak. Körülbelül 20 fajta. Két nagy csoportot különböztetünk meg. Az egyik a (Liga) széles apostoli mozgalom. Itt vannak családok, mint mi; fiú egyetemisták; lány egyetemisták; plébániai papok; asszonyok; férfiak... Nagy-nagy apostoli mozgalom. Nálunk, Magyarországon, most csak a családmozgalmat találjuk meg, mert a mai időben a családmozgalom a legfontosabb. Mert a házukban ki tudunk alakítani egy keresztény légkört. Aki egyedül él és dolgozik, az nem tud. Tehát ez a mozgalom a Liga.

Emellett van még Schönstattban egy benső rész, egy vezető közösség. Ennek két fajtája van. A szövetségek: a papi szövetség, a családi szövetség, az asszonyok szövetsége, a férfiak szövetsége... , a másik pedig a kötelék. A kötelékek szorosabb szervezettségűek. A pápa vezetése alatt állnak. A szövetségek minden országon belül önállóak.

Pl. Ausztriában van családszövetség és családi kötelék. A családszövetségnek Ausztriában van saját kormányzata. A köteléknek az egész világon egy nemzetközi kormányzata van. Minden ország ide tartozik: USA, Németország, Ausztria stb. Családkötelékről van most szó. Emellett például mi, schönstatti atyák is, egy kötelék vagyunk. Központi kormányzás van, ez kiterjed az egész világra. Természetesen minden országban a szervezettségnek egy szorosabb formája is van.

A szövetségek is nemzetközileg szervezettek. Németországban, Dél-Afrikában, Amerikában, Dél-Amerikában is van egy-egy családszövetség. De a schönstatti szövetségek nemzetközileg szövetségi formában dolgoznak együtt. Nincs közös kormányzásuk, mint a köteléknek, de van egy központi tanács. Ez egy szabadabb forma. Ez azt jelenti, hogy mindenki (felelős) mindenkiért. A kötelékben és a szövetségben az emberek szentek akarnak lenni, mint a jezsuiták vagy a ferencesek, de a szövetségben több szabadság van. A kötelékben több a kötöttség.

Ilyen módon van egy családi szövetség, férfi szövetség, pápi szövetség, betegek szövetsége minden országban. És vannak a kötelékek. A Mária-nővérek, a schönstatti nők, a schönstatti atyák, az egyházmegyei papok, a Mária-testvérek kötelékei és a családi kötelék. A Schönstatt-mozgalom 6 köteléket és kb. 56 szövetséget tartalmaz. Ez a mozgalom belső része. Minden közösség a mozgalomban önálló. Ez nagyon érdekes. Például az Opus Dei apostoli mozgalomnak van egy központi, legfelsőbb vezetője. Nálunk nincs ilyen, hanem minden közösségben létrehozunk egy tanácsot és együttműködnek egymással. De az igazi kormányzást Édesanyánk végzi a szentélyből. Ezért nagyon fontos, hogy minden országban legyen egy schönstatti szentély és minden ágazat helyet kapjon ott. Nálunk még nincs kápolna, de már van családmozgalom, és ez a legfontosabb ág, mert minden ház apostoli központ lesz.

Például Hódmezővásárhelyen csak egy család van, de ez azt jelenti, hogy ott van egy háziszentély és ott lakik a Szűzanya. Ott kezdődik az apostoli mozgalom. És ez elég. Két személyiség. Olyan erős egy család, mint húsz asszony és húsz férfi. Mert a húsz férfi mind más házban lakik, és nincs olyan keresztény légkörük, mint egy családi házban. Ezért, mikor mi a családi életről beszélünk, akkor nem a keresztény életről, hanem egy hivatásról beszélünk. Ez érdekes. Talán a Jóisten arra akar minket kiválasztani, hogy apostoli családdá váljunk. Talán azt szeretné, hogy a mi házunkból élet fakadjon. Talán valami olyasmire vagyunk elhivatottak, mint a jezsuiták vagy a bencések. Ez lehetséges, mert Krisztus a házasság szentségében közöttünk van.

Itt, Magyarországon, van családmozgalom. De senki sincs közülünk a családkötelékben. Ausztriában van, USA-ban, Svájcban van, nálunk nincs. Családszövetség sincs még Magyarországon, de el tudom képzelni, hogy hamarosan létrejön. A szövetséget nem lehet csak úgy egyszerűen elkezdni. Ez ugyanis a Nemzetközi Apostoli Schönstatt-mozgalom Általános Elnökségének irányítása alatt áll. Ausztriában már elkezdtük a családszövetséget. Voltak családok, akik egészen a Szűzanya rendelkezésére akarták bocsátani magukat. Szentté akartak válni, és az életüket egészen az apostolkodásnak akarták szentelni. Akkor ennél az Általános Elnökségnél benyújtottam egy kérvényt és megkaptam az engedélyt, hogy elkezdjük.

Mi az engedély feltétele? Az, hogy az illető az országban már megnövekedett a Schönstatt-mozgalom, és hogy megvan az esélye a további növekedésnek. Családok szövetsége jelenleg a világ 78 országában van. Ez bizonyos fokig a családok-

ból alkotott szerzetesrend. Tehát családok, akik szentté akarnak válni, és akik az egész életüket az apostoli feladat rendelkezésre akarják bocsátani.

De az első apostoli feladat a saját családom! Tehát elsődlegesen nem a családon kívül apostolkodom. Azért, mert maga a család, a családi ház az apostolkodásunk fő eszköze. Ezt látjuk Magyarországon. Például a Gódány ház. Milyen sok ember megfordul ebben a házban! Ebben a házban megtalálják a Szűzanyát és két embert. De milyen embert? A Gódány család egysége segít minket. Ilyen módon látható, hogy mit jelent az, hogy egy család az apostolkodás központja. Érdekes.

Magyarországon még nincs családi szövetség, de azt gondolom, hogy nemso-kára megalakul.

1992. május 28. csütörtök, 2. előadás A családi eszményképről

A kereszténység a házakban kezdődött. Ezek a házak olyanok voltak, mint a szigetek. Vagy mint egy-egy oázis a sivatagban. És ezekben a házakban egy új emberi élet is volt. A pogányok látták, megfigyelték, hogyan bánnak egymással a keresztények. Ezt gyakorlatiasan kell elképzelni. Egy pogány házaspár meglátogatott egy ilyen keresztény házat, és ahogy mentek haza, ahogy a Trabantjukkal Róma utcáin hazafelé haladtak, a feleség azt mondta a férjének: „Hallottad, ahogy ez a férfi a feleségét mindenki előtt dicsérte? Ilyesmi velem nem történik meg. Jó lett volna egy keresztényhez férjhez menni.” Vagy a férj mondta a feleségének: „Észrevetted, hogy hogyan bánik az asszony a gyerekekkel?” Vagy: „Láttad, hogy a férj egyből felállt, ha kért tőle valamit a felesége?” És így tovább. *Nézzétek, hogyan szeretik egymást!* És ez az Egyház jövője. A szavak ma már nem győznek meg senkit. Az élet győz meg.

Mit szeretnének tenni, mint házaspár? Szeretnének egy olyan házat építeni, melyből öröm és élet árad ki? Ha a szívünk vágyódásába nézünk és kérdezősködünk, akkor megtaláljuk az elhivatottságunkat. Ez a mi közös hivatásunk sok erőt ad. Ha mi együtt hiszünk az elhivatottságunkban, akkor sok nehézségen könnyebben leszünk úrrá. Nem szeretnének egyszer összeülni és egymással elgondolkodni azon, hogy mit szeretnének, hogy találjanak az emberek a mi házunkban? Mit kívánunk, mire találjanak, ha a házunkba jönnek? Minden egyes személyiség eredeti. Ez szép. Néha nehéz, de szép. Minden család is eredeti, egyszeri, és a sajátosságunkat úgy ismerjük fel, hogy a szívünk vágyódását kutatjuk. Tehát feltesszük a kérdést, hogy mit találjanak nálunk az emberek. Vagy azt a kérdést, hogy a saját gyerekeink mit találjanak nálunk. És ez által a vágyódás által a Szentlélek szól. Így felfedezhetjük a sajátos, egyedi karizmánkat.

Mondok néhány példát, és Önök gondolkozzanak el, hogy mi tetszik ebből. Egyszerűen házakat írok le, előttem ismert házakat. Természetesen az Önöké ezek-től különbözik.

1.) Ebben a házban nagy jóság és melegség van. Sokan jönnek oda, mert ez szép, és ott elmondhatják a gondjaikat. Mikor én ott jártam, akkor ott volt egy lelkibeteg ember, aki vigasztalást kapott és meggyógyult attól, hogy ezzel a házzal kapcsolatban volt.

2.) Ebből a házból egy szellemi vezetés sugárzik ki. Ez a vezetés elér több más családot. Aki odajön, szellemi beiskolázást él meg.

3.) Ebben a házban az emberek megtanulnak egymással beszélgetni. Ez nagyon érdekes. Ott volt náluk egy házaspár, és egy óra múlva tudtak egymással beszélgetni. Mert olyan volt a légkör. Bizalom, szeretet, okosság. És akkor beszélgettek.

4.) Egy ház, amelyből öröm sugárzik ki. Néha egy kicsit bolondos, de ha az ember ott volt, akkor vidám lett.

5.) Ismerek egy házat, ahol állandóan hitetlenekkel találkozik az ember. A jámbor keresztényekkel ők nem tudnak bánni. Sok hitetlen barátjuk van. Alkoholisták és hasonlók.

6.) Egy olyan ház van most a szemem előtt, ahol fiatalok jönnek össze. Ismerik ezt a házat, a Papp ház. Néhányan itt a körünkben a Papp házban találtak a schönstatti útra. Miért? Mert a Jóisten ezt akarta. Mikor voltunk ott először együtt? Hat éve. A Jóisten adjon nekem tíz ilyen Papp házat!

Mit csinálunk? Ez nagyon érdekes dolog. Biztos vagyok benne, hogy a jövő egyháza a családi házban fog megszületni. Mert ott az élet átadása történik, és nem csak a gondolat átadása. Ismerek egy családot Bécsben, jönnek mindig hozzájuk a barátai. Néha tízen, húszan is vannak. Tele van a ház. Van egy súlyosan fogyatékos gyerekük, és gyakran jön este egy házaspár elmondani a problémáikat. Náluk megkönnyebbülnek, aztán egy hónap múlva újra jönnek. Bennük a változás a fogyatékos gyerekük által ment végbe. Lehet érezni, hogy milyen erős a szeretet, amely egy házban jelen van. Az is lehet, hogy mi vagyunk a fogyatékos gyermekek. Ha pedig éveken keresztül egyszerűen csak szeretünk, akkor a közösségünkben egy egészen erős szeretet jön létre és növekszik, amit aztán kisugárzunk. Az apostolokodásnak van egy ereje, bizonyos magassága, amit akkor érünk el, ha komoly nehézségekkel kell megküzdenünk. De ezeket a nehézségeket ki kell használni arra, hogy növekedjünk a szeretetben. A lelki vezetőnk tulajdonképpen a Szentlélek. Tétélezzük fel, hogy nem tudunk egymással beszélgetni. Kedves barátaim, ez nem baj, hanem ez feladat! És szeretünk, szeretünk, szeretünk! És akkor a szeretet bennünk, a közösségünkben növekszik. Ha a beszélgetés egészen könnyen megy, akkor nem növekszünk.

Milyenek szeretnénk lenni? „Tábor-hegy”, ahol a Szűzanya megmutatja a dicsőségét? Jönnek az emberek, és azt mondják, hogy itt jó lenni, és sátrat akarnak

verni. (Aztán majd meg kell tőlük szabadulni. Nem lenne jó, ha mindenki nálunk verné fel a sátrát.)

Vagy olyan ház, ahol a Szűzanya, mint a kánai menyegzőn, a csodát megszerzezi?

Vagy szeretjük azt a jelenetet, amikor vihar van a tengeren? És akkor Jézus azt mondta: Most már vége! És nagy csend lett. Ez olyan szép, hogy nem sajnáljuk, ha újra vihar lesz. Mert Jézus megint azt fogja mondani: Most már vége! És csend lesz és szeretünk, és megtaláljuk egymást újra. Ez szép. A „vihár és a csend családja”. Szép ez a házaseszmény. És közben felkiáltunk: Uram, ments meg minket, mert elveszünk! Ó, Ti kicsinyhitűek!

Nem szeretnék megkeresni a kedvenc szentírási idézetüket? Például a Szűzanya jön Erzsébethez, és Erzsébet megtanul prófétai módon szólni. És Zakariás már nem olyan néma. Mert mikor Mária náluk volt, akkor Zakariás azt mondta Erzsébetnek: Szép vagy!

Nem szeretnének a Szentírásban egy olyan szöveget keresni, amelyet mind a ketten szeretnek?

Bocsánatkérés, megbocsátás

A végén még egy megjegyzés, mert holnap még a gyereknevelésről szeretnék beszélni. Megbocsátunk egymásnak. Ez fontos, mert emberek vagyunk, és mindig bűnösök. Ezért nagyon fontos megbocsátani. Bocsánatot kérni és bocsánatot adni. Nagyon fontos. A bűnösség normális, és a hiba szintén normális. A „bogárról” beszéltünk. Megkülönböztetünk nagy megbocsátást és kis megbocsátást. A kis megbocsátás, amikor például imádkozzuk a Miatyánkot, és mikor ahhoz a részhez érünk, hogy „*bocsásd meg a vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek*”, akkor szünetet tartunk. Egy kis szünetet tartunk, csendben maradunk és bocsánatot kérünk bensőnkben egymástól, és meg is bocsátunk egymásnak. Ez nagyon fontos. Nem mindig kell sokat beszélni. Itt most ennyi elég. Aki a Gódány házban az esti imán részt vett, az már átélte ezt. Ők minden este megbocsátanak egymásnak. Szó nélkül. És amikor nem bűnösök, akkor szomorúak, mert nem tudnak bocsánatot kérni és adni. Mert ez nagyon szép.

Nagy bocsánatkérésre is gondolunk. Összeülünk egy kis beszélgetésre, és akkor a társunktól kimondottan konkrét dologért bocsánatot kérünk. Gyakran mind a ketten hibásak vagyunk. Akkor kölcsönösen bocsánatot kérünk egymástól, és kifejezésre juttatjuk egymásnak, hogy újra rendben van minden. Aztán új egységet ünnepelünk egy kis tokajival vagy tortával. Egy kicsit ünnepelünk. És a következő kibékülés újra el fog jönni. Talán ez az eszményképünk: a „*tokaji család*”. Mert mindig és mindenért bocsánatot kérünk és tokaji borral ünnepeljük az új egységet. Ez nagyon fontos. Bocsánatot kérni, adni és ünnepelni.

Németországban néhány nappal ezelőtt találkoztam egy családdal, akik harminc éve házások voltak. Ők azt mondták, hogy minden nap este bocsánatot kértek és adtak. Minden este mondták, hogy jó lesz minden. Ez szép! Gondolom, nem mindjárt az elején kezdték el. Előbb ezt meg kell tanulni. De már sok hosszú éven keresztül élt náluk ez a szokás, hogy este kibékültek.

Ismerek egy házaspárt, ahol a feleség egészen melankolikus egyéniség, a férj pedig szangvinikus. Minden pillanatban más örült ötlete van. Hazajön és hozza a kezében az új írógépet, ami kéthavi fizetésbe került. Másik alkalommal azzal jön haza, hogy új franciaágyat vett. Szegény asszony. És a legszebb az egészben, hogy öt perc múlva jön és bocsánatot kér. Öt perc múlva! Ez az útja. Csinálni és bocsánatot kérni. Szép ugye? Mi azért ne így csináljuk. Egy ilyen típust nyugodtan lehet a megbocsátással egy-két napig várítani. És ez fontos, hogy aki ilyen gyorsan megbántja a másikat, annak kelljen valamit tennie is. Az lenne a helyes, ha egy ilyen férj akkor egy hétig mosogatna.

Fontos, hogy tegyünk valamit! Nem csak a megbocsátásról beszélünk. Ez könnyű. Megbántom a társamat, fájdalmat okozok neki és mondom: *Bocsánat!* Ez könnyű. Ebben lehet gyakorlatot szerezni. Ezért fontos, hogy csináljunk is valamit. Valamit tegyünk a társunkért. Talán azt mondjuk: *Bocsánatot kérek, kérj tőlem valamit.* És megteszem, amit kér, ez fontos. Akkor a szívemmel újra a társam felé fordulok.

Egy másik dolog: nagyon jó lehet, ha ketten együtt odaállunk a Jóisten elé és megvalljuk, hogy bűnösök vagyunk. Vagy pedig egymás mellé ülünk, és azt mondjuk a Jóistennek, hogy nézz ránk, ilyenek vagyunk. És Isten mindig könyörületes. Gyakran előfordul, hogy azok közülünk, akik jó családból jönnek, nem tudják elhinni, hogy Isten irgalmas. Mert egy jó családban nagyon magas szintű kultúra van, és nagy erőfeszítéseket tesznek, hogy mindent jól csináljanak. De gyakran nincs meg a megbocsátás kultúrája. Gondoljunk vissza, hogyan éltük ezt meg mint gyerekek. Például valami rosszat tettünk és figyelmeztettek bennünket, hogy ez nem jó, ezt nem csináljuk. Erre emlékezünk. De van-e olyan emlékünks is, hogy a szülők megbocsátottak nekünk? Azt mondták, ez nem volt jó, de mostantól megint minden rendben van. Hogyha ilyesmire nem tudunk visszaemlékezni, az nem valami különleges dolog. Ez normális, de kár! A mi gyerekeink azonban éljék meg, hogy megbocsátunk nekik, ha hibásak voltak valamiért. Akkor olyannak élnek meg bennünket, mint amilyen a Jóisten. Ha nekünk ez sikerül, hogy megbocsátunk egymásnak, megbocsátunk a gyerekeinknek, akkor egymás számára a mennyei irgalmas Atya hasonmásai leszünk. Ez nagyon fontos. Sokkal fontosabb annál, mint hogy jók legyünk. Mindannyian fáradozunk azon, hogy jók legyünk. Ebben a körben senki sem akar rossz lenni. De az igazi szép közösség az, ahol, ha rossz voltam, akkor a társam azt mondja: *Gyere, most megint minden jó.*

Gyermekével Szűzanyánk, szent áldását adja ránk!

1992. május 29. péntek, 1. előadás

Isten kiválasztott minket

Kedves Családok!

Mátyás apostolt megválasztották, és a Jóisten jelet adott neki. Azzal adta a jelet, hogy a sorsolás ráesett. Meg lehetett az a meggyőződése, hogy az Úr őt apostolnak szánja.

Velünk is beszél a Jóisten. Természetesen minket nem sorsolás útján választ ki schönstatti családdá. De nekünk is szabad hinnünk abban, hogy a Szűzanya azt mondja: szükségem van rád. Nagyon fontos, hogy higgyünk abban, hogy a Szűzanya eszközként akar minket használni. Erre választott ki bennünket. Hogyha a Szűzanya a mi házasságunkat kiválasztotta és használni akarja valamire, akkor van egy biztos alapunk, amire az életünket építhetjük.

A régebbi korokban a külső körülmények biztosították a házasságot. Ezek a biztosítások manapság nagyrészt megszűnnek, vagy már meg is szűntek. A helyébe annak a tudata lép, hogy Isten kiválasztott. Ez a papi hivatásnál sincs másképp. Régen a pap életét és hivatását a körülmények körülbástyázták, biztosították. Ma az biztosítja a hivatását, hogy hisz abban, hogy Isten őt kiválasztotta. Minden korban voltak különböző, különleges hivatások. Olyan elhivatottságok, amelyeket nem a körülmények biztosítottak és hordoztak. A nagy próféták elhivatottsága egy személyes meghívás volt, egészen személyes. A meghívásuk nem csoportosan történt, hanem közülük minden egyes személy hallhatta Isten szavát: „*Még mielőtt az anyaméhben megfogantál, kiválasztottalak, és a népek apostolává tettelek.*” (Jer 1,5)

Így hagyjuk, hogy nekünk is azt mondja a Jóisten: *kiválasztottalak*. Azt gondolhatjuk, hogy Isten erre a házasságra kiválasztott bennünket. Már mikor megteremtett bennünket, megtervezte a társunkat is. Terve volt velünk. Nem értjük mindig, amit tesz. Olyanok vagyunk, mint aki egy építkezés mellett megy el és látja az építkezést. Az építkezésen egy nagy összevisszaság van, és mivel nem ismerjük a tervet, nem is tudjuk mindjárt, ahogy odanézőnk, hogy mi lesz ebből. Így vagyunk sokszor a saját életünkkel is. Isten terve a mi életünkkel csak itt-ott, néhány alapononásban ismert a számunkra. Ez pedig nehezzé teszi, hogy higgyünk az isteni kiválasztásban. Nem látjuk még a képet, az egészet, a végső kialakítását. Ez érvényes a saját, személyes életünkre vonatkozóan, de a kettőnk együttes életére is. Nem szabad úgy vélekednünk, hogy az évek folyamán, később majd ez világossá válik. Gondoljunk a Szűzanya életére. Amikor Jézus a kereszten függött, akkor sem volt az elhivatottsága világosabb, mint az elején Názáretben. Ellenkezőleg, még nehezebb volt. Nehezebb volt hinni, hogy a Jóisten azt akarja, hogy a fia meghaljon. Nehéz volt. Nehéz volt hinni, hogy ilyen módon lesz a világban megváltás. Nehéz volt és sötét volt minden. De a Szűzanya hitt abban, hogy Isten őt kiválasztotta és a rendelkezésére bocsátotta magát.

A Szűzanyának ajándékozzuk magunkat

Azt gondolom, hogy nálunk is hasonló dolgokkal kell számolni. Arra kell számítanunk, hogy Isten úgy vezet bennünket, hogy növekedjen a szeretetünk. Ez nagyon szép is, de nagyon nehéz is. Egy kicsit hasonló a sporthoz. Az edzésterv egyre nehezebb gyakorlatokat tartalmaz. Amit az ember a végén tud, arra az elején még képtelen volt.

Föltesszük a kérdést: Mit csináljunk, hogyha homályossá, nehezzé válik nálunk az élet? A választ a háziszentélyünkben találjuk meg. Az életünk nehézségeire azzal válaszolunk, hogy szeretjük a társunkat. *Nehéz ez a helyzet, de én szeretlek.* Ez kis áldozat lesz Édesanyánknak a háziszentélyünkben. Fölajánlom a társkapcsolatunkból eredő összes nehézséget a Szűzanyának, és kérem, hogy jöjjön a házukba és alakítson át bennünket. Fakadjon a házunkból egy szeretetáramlás. Egy ilyen szeretetáramlás létrejön, ha az emberek odaajándékozzák magukat egymásnak. Ilyesmi történik a házastársi egyesülésben is, és ilyesmi történik a Szentháromságban is, mikor az Atya és a Fiú egymásnak ajándékozza magát, és ebből az ajándékozásból létrejön a Szentlélek. Vagy amikor az emberek együttműködnek és egy nagy művet hoznak létre. Tehát ha mi a Szűzanyának ajándékozzuk magunkat, akkor olyasmi jön létre bennünk, mint az élet, a szeretet áramlása. Forrássá leszünk. Új élet jön létre. És ez a légkör azután megtalálható lesz a házunkban. Egy olyan légkör, melyben nagylelkűen fordulunk egymás felé.

Nevel minket a Jóisten

Saját magunkon megfigyelhetjük, hogyan nevel a Jóisten. Az apostolkodásunk minősége a szeretetre való képességünktől függ. Megfigyelhetjük, hogy a Szűzanya lépésről lépésre vezet bennünket. A Jóisten újra és újra adja a lehetőségeket, hogy növekedjünk a szeretetben. Megfigyeltük egymáson, hogy mit tehetünk a magunk részéről. Részleges lelkiismeret-vizsgálatot tartunk, lelki napirendet követünk. De néha a Jóisten állítja össze a lelki napirendünket. Ez mindig akkor történik, mikor alkalom nyílik arra, hogy többet és jobban szeressünk. Gondolkodjanak el azon, hogyan adott a Jóisten alkalmat arra, hogy jobban szeressünk! Készítsenek a nehézségeikről egy listát.

Például nem értjük egymást a beszélgetéseinkben. (Ennél és ennél a pontnál.)

Nem értjük egymást a gyerekek nevelésében.

Allergiás vagyok a társam bizonyos viselkedésére.

Csalódok az elvárásaimban.

Csökken az egymás iránti tiszteletünk... Stb.

Nevezzék néven a nehézségeiket. Ez nem jelenti azt, hogy ezzel azok megszűnnek. Nagyon sok probléma van, amit csak úgy lehet megoldani, hogy még jobban szeretünk. Ezeknél a problémáknál semmilyen vita nem segít. Természetesen a fér-

fi a család feje, övé az utolsó szó. Ezzel az egység biztosítva van. De Barátaim! Ha ezzel a szóval túl gyakran élünk, akkor baj van. Az igazi magyar férfi mindig egy kis király, aki a trónon ül. Magyarországon mindig feudális rend volt. Érdekes ugye? Mi ilyenek vagyunk. Mindenki feudális főúr. Egy család pedig egy feudális főúr és néhány szolga: feleség, gyerekek...

Mit csinálunk? Adok Önöknek egy mértéket, amellyel tájékozódhatnak. A férfi a család feje, és övé az utolsó szó, de ha ezzel egy évben egyszer él, akkor az elég. Egy évben egyszer. Különbözik pedig beszélgetünk egymással. Lehet egy problémát félbehagyni és szeretni egymást. Tehát hagyjuk a problémát, mert nem tudjuk megoldani. Nem tetszik, amit velem csinál a társam, de azért szeretem. Szeretjük egymást. És azt lehet. Ily módon azt is lehet mondani, hogy a szeretet fájhat. Mert akkor ezt a kis szenvedést a háziszentélyben felajánljuk a Szűzanyának. Azt mondjuk: *Itt vagyunk, Szűzanyánk, és felajánljuk Neked szenvedésünket. Felajánljuk szívünk szenvedését. Add, hogy szeressük egymást!*

Tehát nem várunk, hogy a teljes egység meglegyen, mert akkor várhatunk.

Ha a szeretetünk következtében szenvedünk, ha szeretjük egymást, annak ellenére, hogy szenvedünk egymás miatt, akkor a háziszentélyünkben nagy áldás fakad. Nem szeretnének egymással elbeszélgetni arról, hogy hol vannak a nehézségek? Tegyük hozzá mindig, hogy nem tudjuk mindjárt tisztázni a dolgot, de tudjuk egymást szeretni. Érdekes ugye? Ez egy nagyon fontos felismerés. Kentenich atya mondja: *Schönstatti Háromszor Csodálatos Anya és Királynő, add, hogy az állandó emberi sírás mellett egy állandó isteni derű embere legyek.* Ez érvényes a mi kapcsolatunkra is. Ebben benne van az emberi sírás. De ez nem baj, ez maradhat, mert ott van az isteni derű is. Egymáshoz hajolunk. Sokan várnak akarnak a szeretettel addig, amíg minden nehézség megszűnik. Sokan várnának a munkával is addig, amikor már nem lesz nehéz, nem fog fájni nekik.

Nem akarok propagandát csinálni az orvostudomány ellen, de Kentenich atya elmondott egy esetet. Egyszer egy atya odament hozzá, és a fájdalmai miatt panaszkodott. Panaszkodott, hogy mindig fáj valahol valami. Milwaukee-ban, ahol Kentenich atya 14 évig száműzetésben volt, a klíma nyáron nagyon forró, a levegő pedig nagyon nedves. Kentenich atya erre azt mondta, hogy tud erre egy jó szert.

– *Mi az?* – kérdezte a másik atya.

– *Egyszerűen mindent csinálni tovább!*

Ha a házasságunkban sok nehézség és probléma van, akkor is ez a gyógyszer. Szeretni tovább. A háziszentély pedig a házi gyógyszertár. És milyen gyógyszer kapható ott? Odamegyünk és azt mondjuk: *Édesanyánk, fáj a szívünk.* A gyógyszer pedig: szeretni tovább. Barátaim, ez munka! Nem olyan egyszerű, de szép.

Nem szeretnék listába szedni a betegségeiket? Aztán pedig lehet a gyógyszertárba menni és szeretni tovább. Ha ezt szívesen elfogadom, akkor ennek következménye van: tágul a szívem. Panaszkodás nélkül. Ez fontos. Ha panaszkodunk,

akkor nem növekszünk. Aki mindig panaszskodik, az nem növekszik. Neveletlen gyerek marad.

Nem szívesen mondom a nevét, de itt a körünkben ülő egyik házaspárt sosem hallottam panaszskodni a vak kisfiukról. Mindig nagy örömmel beszélnek róla. Ez érdekes. Növekedtek a szeretetben, és ezt érzik a betegek és a barátaik is, akik ellátogatnak hozzájuk.

Ha mindig panaszskodnánk, hogy milyen nehéz a sorsunk, hogy mennyi munkánk van, akkor nem növekszünk a szeretetben. Minden házasságban van ilyen „Marci”. Ezek azok a különleges feladatok, nagy feladatok, és nem mindig ennyire látható. Sokszor vagyunk rejtetten. Sokszor a mi „Marcink” egy lelki nehézség, egy probléma közöttünk. Egy bizonyos dologban egyszerűen nem tudjuk egymást megérteni, vagy meghatározó dolgokban annyira hasonlóak vagyunk, hogy taszítjuk egymást. Az a feladat, hogy hagyjuk, hogy ez szeretetté váljon.

Hogy hívják a mi Marcinkat? Minden házasságban van ilyen nehézség, fájdalom, feladat. Ezt a házaspárt még sosem hallottam panaszskodni, de ismerem őket és tudom, hogy gyakran szenvednek. De nézzük meg őket, derűsek. Az isteni derű és az emberi sírás gyermekei. Mutatjuk az isteni derűt, a sírást pedig a háziszentélyben odaajándékozzuk a Szűzanyának. Ott szabad sírni. Ezért a schönstatti ember nagyjából örömmel élő ember. Mi általában vidám emberek vagyunk. Azért, mert a szenvedést elajándékozzuk.

Persze van egy szomorú kereszténység is. Jó Isten! A mai időben olyan nehéz a keresztény élet. És én a keresztén kitért karral szenvedek az emberiségért. Hát, aki ezt akarja csinálni, miért ne! De ne nálunk. Ha valakinek ez a hivatása, viszontlátásra, minden jót kívánunk, de ne itt.

Természetesen szenvedünk, ez az élet. Szívesen szenvedünk és örülünk neki. Ezért szeretjük a ferenceseket. A ferenceseket vidám embereknek ismerjük. Ezt ők Assisi Szent Ferenctől kapták. Ő mindig vidám volt, de az életének titka mégis a Krisztus keresztje iránti szeretete volt. Ha valaki szereti a keresztjét, az vidám ember. Ezért lelt nagy örömet a teremtésben, ezért énekelte a Naphimnuszt. Dicséri a levegőt és a Földet, a Napot és a Holdat. Ezt azért tudja megtenni, mert a teremtéstől már nem vár el semmit, csak Istentől vár el valamit. Neki ajándékozta magát, és benne szereti a teremtményeket.

Ez a mi gondolkodásmódunk is. Egy nagy célt mutatok most, ami egy nagyon szép élet. Mindent hagyunk, félreteszünk, és szeretjük a társunkat. Ezt a szeretetet pedig odaajándékozzuk a Szűzanyának. A szeretet iskolája és az öröm iskolája összefüggnek egymással.

Készítsenek a problémáikról egy listát! Ezt együtt teszik. Akkor pedig Édesanyánkhöz menni, és azt mondani: ez nagyon nehéz, az első nehézségünk. De szeretjük egymást. Ez egy katasztrófa, de szeretjük egymást.

Engedjék meg, hogy még egy lélektani megjegyzést fűzzek az egészhez. Ha akkor tényleg szeretjük egymást, akkor könnyebben tudjuk a problémákat megol-

dani. Nem tudunk megegyezni, hogy a férj ezt a feladatot elfogadja-e vagy sem, de szeretjük egymást. Ha felvállalja a feladatot, akkor a feleség azt mondja: ez nem jó, de szeretlek. Nem értelek, de szeretlek. És holnap vagy holnapután értjük egymást. Biztosan az fog jönni. Ez nagyon fontos: amikor szeretjük egymást, akkor holnapután értjük is egymást.

Amíg fiatalok vagyunk, addig szívesen ülünk a trónon. Szálljunk le, szedjük szét a trónt, és rakjunk egy nagy tüzet belőle. A szeretet tüzét.

Akinek a listáján nem jön össze tíz pont, az rosszul csinálta meg a házi feladatot. Én ugyan a magyar családokkal nem kötöttem házasságot, de én is csinállok egy listát arról, ami bosszant velük kapcsolatban. A tíz biztosan nem jön össze. Engem bosszant, ha a magyar családok késve jönnek az előadásra, de nagyon szeretem őket.

Gyermekével Szűzanyánk, szent áldását adja ránk. Ámen.

1992. május 29. péntek, 2. előadás

Ha felajánljuk szenvedéseinket, jobban érezzük magunkat

Igent mondunk a társunkra. Igent mondunk az életünkre. Akkor is igent mondunk, mikor a társunk szenvedést okoz nekünk. Így leszünk egészségesek. Így leszünk boldogok és egészségesek, és ezt fontos végiggondolunk.

Hadd mondjak először néhány orvosi megfontolást. Szeretném, ha az orvosaink ezt jobban áttanulmányoznák és beszélnének róla. Az ember közérzete a vérben lévő hormonok működésével függ össze. Különösen két hormont különböztetünk meg. Az adreno-kortikotrop hormont (ACTH) és a szomatotrop hormont. Az egyik a jó közérzetről gondolkodik, a másik pedig a rossz közérzetről. Ha a nyári hőségben rosszul érezzük magunkat, akkor nem közvetlenül a hőséget érzékeljük, hanem a test a megterhelést érzékeli, és tudja, hogy a megterhelés ellen tennie kell valamit, különben ártalmára lesz. Van a középgyban egy mirigy, a hipofízis, és ez végzi az irányítást. Ez gondoskodik akkor arról, hogy abból a hormonból, amitől rosszul érezzük magunkat, elegendő legyen a vérünkben. Ugyanez történik meg akkor is, ha baktériumok lepik el a testünket, vagy egyéb nehézségek lépnek fel. És most valami érdekesség. A hipofízis lelki megterhelésekre is reagál. Ha valakinek erős lelki megterhelése van, akkor a hipofízis ugyanúgy reagál, mint egy testi megterhelésnél. Abból a hormonból egy adagot kibocsát a vérbe és rosszul érezzük magunkat. Tehát hogyha a társunkkal válságos helyzetben vagyunk, akkor testileg is rosszul érezzük magunkat. Vagy ha a főnökünkkel van nehézségünk, akkor fizikailag is rosszul érezzük magunkat.

Ha szokásunkká vált, hogy szenvedéseinket a Szűzanyának ajándékozzuk, ha odaajándékozzuk a társunk okozta szenvedést a gyerekeinkért, az emberekért, akiknek szükségük van ránk, akkor ez a pozitív beállítottság kihat a hipofízisre is. A hipofízis azt gondolja, hogy minden rendben van. Abból a hormonból küld a

vérünkbe, amitől jól érezzük magunkat. Ezért a schönstattiak boldogabb emberek. Ez fontos. Ha egy fájdalomról van szó, akkor ez a gyógyulás előfeltétele. Az isteni mosolygás gyógyítja az emberi sírást.

Elfogadom magam, elfogadom a társam

A mai korban nagy divat az, hogy saját magát felfedezze az ember. Könyvek százait lehet az önmegismerés témájáról vásárolni. Sok út van, ami a boldogságot ígéri. Ezekben az üzenetekben egy bizonyos alaphang lelhető fel. Ez az alaphang az, hogy igent kell mondanunk saját magunkra. És ez helyes. Igent mondunk magunkra, mert Isten igent mond ránk.

Van itt egy nehézség. Az életemben olyan sok bűn van. Annyi minden van, ami nincs rendben. Állandóan kételkedem magamban. Ezért is vagyok olyan érzékeny. Ezért is van bennem állandó félelem, hogy mit gondolnak a többiek felőlem. Ezért kísérlem megszerezni állandóan a többiek megerősítését. Ez egy körforgás. A többiek elismerését szeretném elnyerni, és hogy ezt megkapjam, olyan dolgokat teszek, amilyeneket nem is akarok. Akkor még elégedetlenebb leszek. Ha pedig elégedetlenebb leszek, akkor még inkább kell a többiek elismerése. És akkor még többet teszek azért, hogy ezt az elismerést kivívjam. És újra olyan dolgokat teszek, amit tulajdonképpen nem akarok, mert az elismerést akarom. És akkor még elégedetlenebb leszek saját magammal.

Tehát mit csinálunk? Elfogadom magamat olyanak, amilyen vagyok, mert Isten elfogad engem olyanak, amilyen vagyok. Ez nagyon nehéz, és ezért nagyon fontos, hogy van valaki (ember), aki elfogad engem olyanak, amilyen vagyok. Ezt egy órára megvásárolhatjuk magunknak (ezer forintért) egy terápiás kezelésben, de akkor ennek egy óra múlva vége van. Vagy van egy házastárs, aki elfogad olyanak, amilyen vagyok. Ő nem azt mondja, hogy szeretlek akkor, ha megváltozol, hanem elfogad olyanak, amilyen vagyok. Amikor összeházasodtunk, akkor arra gondoltunk, hogy ez és ez meg fog változni. Nem változott meg, és nem is fog megváltozni. De mi meg fogunk változni. El fogunk búcsúzni attól a gyerektől, amik voltunk. A nő elbúcsúzik attól az álmától, hogy jön egy királyfi. Nincs királyfi, ez a férfi van. Mint férfi, elbúcsúzom az álomtól, és az egészen konkrét feleséget elfogadom. Ilyennek elfogadni a másikat kicsit fáj. Nem baj, a szeretet fájhat. Ez szép. Elfogadlak olyanak, amilyen vagy. És ha nekem olyan társam van, aki elfogad engem olyanak, amilyen vagyok, akkor ez egy terápia. Egy ilyen társ a legjobb terápia. Akkor én is megtanulom, hogy saját magamat el tudjam fogadni olyanak, amilyen vagyok. Akkor mindketten elfogadjuk azt a személyt, aki vagyok. A társam azt mondja nekem: „Nem kell megváltoznod. Maradj olyanak, amilyen vagy. Így szeretlek téged.” Akkor azt mondom: „Ez lehetetlen. Egy ilyen típust, amilyen én vagyok, nem lehet szeretni. Már édesanyám is állandóan bírált engem.” Akkor azt mondja a társam: „Felejsd el végre az édesanyádat! Most az érvényes, amit én

mondok, és én azt mondom, maradj olyan, amilyen vagy. Olyannak fogadlak el, amilyen vagy.”

Egy olyan társan keresztül, aki elfogad engem, Isten szól hozzám. Szent János ezt így mondja: „És ha a szívünk elítél is minket, Isten nem ítél el minket, mert Isten nagyobb a szívünkénél.” (1Jn 3,20) És én azt mondom a társamnak: „Ha a szíved elítél is téged, én nem ítélek el téged. Elfogadlak olyannak, amilyen vagy.” Természetesen ez egy kicsit fáj. Az a fontos, hogy jószágos és nagyszívú vagyok, és nem kisgyerek, aki állandóan azt mondogatja: „Tessék engem szeretni!”

Egyszer beszélgettem fiatalemberekkel, akik papok akartak lenni. Arról beszélgettek, hogy arra vágnak, hogy majd szeressék őket a híveik. Hát!?! Papok talán lehetnek, de így házasságra lépni nem lehet. Amíg azt akarom, hogy engem szeressenek, az óvodába kell mennem. A házasság nem óvoda, hanem valami más. Ha valaki felnőtt, akkor tud szeretni. Ez a mi feladatunk, és Édesanyánk, Szűz Mária segít nekünk. Eljön a házukba és azt mondja: *Gyertek!* És sírni is szabad. Szűz Máriánál sírni is szabad: „Milyen szegény feleség vagyok! Az anyósom egy sárkányanya. Milyen egy szegény szűz is vagyok én.” És akkor azt mondja a Szűzanya: „Igazán én is szegény szűz voltam. Te is? Olyan nehéz volt az élet Jézussal. Elment prédikálni. Mondtam neki, hogy keresztre fogják feszíteni, de mégis elment. Olyan szegény szűz voltam én is. És akkor mindketten sírunk egy kicsit, és kezdjük előlről az egészet.”

Ez az életünk. Egy kicsit sírunk, és utána újra kezdjük. A háziszentélyben szép az életünk. Általában azt mondja Édesanyánk, hogy tessék magunkat felajánlani a keresztre és újra szeretni. Igent mondunk egymásra és megváltozunk. Ahol korábban nem sikerült igent mondani, arra ma igent mondunk. És akkor megváltozunk. Hogyha társunk „igenjét” érezzük, akkor ez erőt ébreszt bennünk. Ha érezzük, hogy a társunk hisz bennünk, akkor az erőt ébreszt fel bennünk. Kentenich atyától egyszer megkérdezték: *„Hogyan lehetséges az, hogy Öntől jobb emberként távozzunk el, mint amilyenek előtte voltunk?”* Nem tudom, hogy mit válaszolt, de én magam meg tudom adni a választ. Kentenich atya nagynak látta az embereket. Mindent látott, ami egy emberben zajlik. Azt mondtuk, hogy radarszemek vannak. A tekintete egyszerűen áthatolt mindenben. De ez a tekintet nem fáj. Gyakran, amikor vádoltuk magunkat, a hibáinkról beszéltünk, akkor azt mondta: „Ezt nem látja helyesen.” És akkor megmutatta nekünk a lelkünkben lévő jót. Ez egy egészen különleges kegyelem, amit a háziszentélyben elvárhatunk. Ez egy olyan kegyelem, hogy a másokra tekintünk, aki ez által növekszik. A gyerekek nevelésére vonatkozóan ez a legfontosabb. A gyerekeinkre nézünk és nagynak látjuk őket. És ettől a gyerekek növekszenek.

Ebben az irányban léteznek tudományos kísérletek is. Egy amerikai iskolában végeztek egy ilyen kísérletet. Pszichológusok egy csoportja jött az iskolába, és az egész iskolában egy intelligenciatesztet végeztek. De ez csak az álca volt. A végén kivettek véletlenül néhány kártyát, kb. húszat, és a tanárokkal bizalmasan

közölték, hogy ezeknél a tanulóknál a következő fél évben intelligencia-növekedés várható. „Ezt a kísérleteink alapján megállapíthatjuk” – mondták. És valóban egy félév elteltével mind a húsz tanulónak jobb jegye volt. Ez érdekes.

Az intelligencia növekszik, ha nagy elvárás él bennünk. Ez a jellemre is érvényes. Ez minden képességre érvényes. A nevelés titka a diákokba illetve az emberekbe vetett hit. Ez áll az egymással való találkozásokra is. Ha egymást nagynak látjuk, akkor nagyok leszünk, akkor jobb jegyeink lesznek szeretetből, életből, lelki erőből és a többi „tantárgyból”.

Így függ össze mindaz, amit a háziszentélyről mondtunk a gyakorlati életünkkel. Tehát megtapasztalunk néhány nehéz jelenséget. Összeállítunk egy listát. Azt mondjuk, hogy ennek ellenére szeretlek téged. Ezzel a szeretettel elérjük a másik szívét. És ez által a szívünkben egy jó klímát hozunk létre. Örülök annak, hogy itt vagy nekem, jóllehet az idegeimre mész. Te, életszentségem eszköze, magasztallak mindörökre. És akkor a hipofízis azt hiszi, hogy most jól vagyok. Reagál erre, és a hormon, amit a vérbe küld, gondoskodik a jó közérzetemről. És akkor nyitva az ajtó, és belép a sárkányom, mi meg üdvözljük: gyere, életszentségem eszköze. És a hipofízis gondolja, most jól vagyok.

Barátaim! Életszentség, Jóisten, a Jóisten szeretete, Jóistennel élni, boldognak lenni: ezek összetartoznak. Azáltal, hogy a másikat elfogadom, olyannak amilyen, ő is megtanulja saját magát elfogadni és elkezd belsőleg növekedni. Az, amit a szülei állandóan megakadályoztak, mert állandóan bírálták, most másként lesz. Most van egy olyan ember mellette, aki elfogadja őt. Most elkezdhet növekedni. Most jobb jegyeket kap, hasonlóan, mint azok a diákok, akiknek olyan tanítójuk volt, aki hitt bennük. Ha szabadna, mondanám szigorúan is: ha vitatkozunk, az nem baj; ha harcolunk, az sem baj. De ha nem hiszünk egymásban, az baj. Ha elkezdünk beleszeretni a saját házasságunkból eredő szenvedésbe, akkor rossz lesz. Mert akkor a kegyelem már nem képes hatni. Ez ugyanis lehetséges, hogy valaki beleszeret a szenvedésébe. Az emberiség szenvedésébe is beleszerethet valaki. Az Egyházban manapság sokan vannak, akik beleszerettek az Egyház szenvedéseibe. És panaszkodnak: milyen rossz a világ, és a mai időben, és ott az a plébános is azt csinálta. És szenvednek. Ezt nem kellene. Ezek nem keresztények, hanem egy görög tragédia szereplői, melyben az embereket feloldhatatlan konfliktusban ábrázolják. Két Isten akarata, melyek ellent mondanak egymásnak. És az embereket ide-oda ráncigálják. A görög színházban játszódott a tragédia. A padokon ültek a görögök és zokogtak. Olyan szép. A mai Egyházban is ez található. És ezek az emberek egyáltalán nem akarják, hogy a problémákat megoldják. Istenben sem akarnak bízni, hanem panaszkodni akarnak.

Barátaim, nekünk ezt nem szabad csinálni! Mi nem panaszkodunk az Egyházzal, hanem megváltoztatjuk. Nem panaszkodunk a társunkról, hanem szeretjük őt. Nem sajnáljuk saját magunkat, hanem vezeklünk a bűneinkért. Ez a feladatunk.

Mi a mi „Marcink” neve? Értik, hogy mit gondolok „Marci” alatt? A kapcsolatunkon belüli leterhelést értem alatta. A családunkat érintő megerhelést. Talán van tíz „Marcink”. Akkor nagyon boldog család leszünk. De általában nem olyan sok, csak egy vagy kettő van. Érdekes, de így van. Egy nehézség elég, és mindig e körül a nehézség körül kering a gondolatunk. De mi azt, ami nehezünkre esik, alkalomnak használjuk fel arra, hogy a szeretetben növekedjünk. Ez nagyon fontos, és szükségünk van erre.

Ha van idejük, akkor ma beszélgessenek erről egymással. Gondolják meg, hogy hol adott nekünk a Jóisten egy ilyen feladatot. Hogyha a Jóisten nem adott ilyen feladatot, ha nincs „Marcijuk”, akkor, tréfásan mondom, nagyon szegények. Akkor a Jóisten elfelejtette Önöket. De én azt hiszem, hogy nem felejtette el.

Még van sok feladatunk, és készíthetünk egy különleges jófeltételt. Ha van idejük, akkor kezdjenek el kicsit gondolkodni a holnapi záró szentmisén. Nem szeretnének erre az alkalomra egy levelet írni? Levelet a Szűzanyának? Ebben megírják, hogy mit tanultak a mostani családnapokon. Egy levelet, amelyben megírják, hogy mit akarnak tenni. De egy olyan levelet is, amelyben kérik is a Szűzanyát, hogy valamit Ő is tegyen. A galileai Kánában a Szűzanya látta, hogy a lakodalmas nép szükségét szenved, és az Ő kérésére Jézus csodát művelt. Így tegye Ő ezt nálunk is!

A társuknak is írhatnak egy levelet. Megírhatják, hogy mit köszönnek neki. Vagy azt, hogy elfogadják őt olyannak, amilyen. Akkor írják rá a levélre a címet, és dobják be a postaládába, és a postaláda ott van az oltárnál. Akkor a Szűzanya odaadja a levelüket a társuknak.

Egyébként azt tehetnek, amit akarnak. Nem kell, de szép lenne kettesben írni a Szűzanyának az aratást, vagy a társuknak írni egy levelet. De nem kell ezt írásban csinálni, ezekről a dolgokról beszélgethetnek is. Örülni szoktunk egy kis jelnek is. Talán találnak egy kis jelet. Ma reggel láttam, mikor egy férj a feleségének egy virágot nyújtott át. Talán vannak számunkra is kis jelek, amelyek bennünket ezzel a családnappal összekapcsolnak. Mindent hozzanak magukkal, és holnap a záró szentmisén odatesszük az oltárra. Vagy csinálnak ebből egy rítust. A múlt családnapokon volt, hogy a családok sorba jöttek és egyenként adták az ajándékot, én pedig elfogadtam. Aztán a mise végén én ezeket visszaadtam. De ezt nem kell csinálni, ez az Önök döntésén múlik. Szabadság van. Kis jel néha szép dolog.

Hát akkor minden jót kívánok Önöknek a délutáni beszélgetésükhöz.

Gyermekével Szűzanyánk, szent áldását adja ránk!

1992. május 30. szombat A gyereknevelés kezdetei

Kedves Családjaim! Családnapijaink végén még a gyereknevelés felé akarjuk a figyelmünket fordítani. De hogyha kérdésük van, tegyék fel a kérdéseiket. Kérdezzenek!

A gyerek az édesanyja méhében növekszik. Itt kezdődik a nevelése. Kapcsolatot teremthetünk a gyerekkel az édesanyja méhében és beszélhetünk vele. Ennek ténylegesen van kihatása. Mondtuk, hogy az emberek hangulata kihat a hormonháztartásra. A gyermek pedig az édesanyja vérkeringésébe illeszkedik, és ennek következtében a gyermek megéli édesanyja hangulatait. Ha az édesanyjának jó a hangulata, akkor ez azt jelenti, hogy méhében a gyereknek is jó a hangulata. Ha az édesanya fél, akkor a gyermek is fél. Ha az anya nyugtalan, akkor a gyermek is nyugtalan. Az édesanya hangulata pedig az apától függ. Ha a feleség otthonosságot él meg a férjénél, akkor jól érzi magát. Így az apa az anyán keresztül éri el a gyermeket, tart vele kapcsolatot. Ezért nagyon fontos a férj kedvessége, amikor a felesége gyermeket vár. Ilyenkor a férj legyen lovagias, sok munkától váltsa meg, kényeztesse. Ezt mind észleli a gyermek. Általában észlelni tudjuk a környezetünk hangulatállapotát. Ezt az anyaméhben levő kisgyermek szintén érzékeli, ezért nem veszekszünk, vagy később veszekszünk, majd ha a gyerek nagy lesz.

A gyerek születésénél ma már gyakran ott lehet az apa is. Fontos, hogy meg legyen az a tudatunk, hogy a mi közös gyermekünkről van szó. Kettőnké.

Amikor a gyermek kicsi, akkor megajándékozunk szívünk minden szeretetével. Gyorsan létrejön az anya és a gyermek közötti kapcsolat. Ez egy ösztönös kapcsolat. Van a jeleknek egy rendszere, mely az anya és a gyermek között ingázik. Nagyon szép, ha a férfi is többet van a gyerekekkel, de az asszonyok igazán közelebb állnak a gyermekhez. A gyermeket az édesanyja szoptatja. Ez lelki kapcsolatot is jelent. Az anya azt mondja a gyermekének: Neked ajándékozom magam. És ez talán még fontosabb, mint a tej. Itt vagyok számodra.

Néha terhes egy gyerek, a terhünkre van. Ez az anya önnevelésének kérdése. Megterhelhetsz, az nem baj.

A gyermek jelzéseket ad. Nagyon gyakran jön egy jel, ami azt jelenti: Itt vagyok, te hol vagy? Nem tudom, hogy ez hogy van magyarul. Németül így hangzik: *hmö... ö... ö, hmö... hmö... ö... ö... Aztán kiabál. Hogyha nem válaszolnak erre a jelre, hogy „itt vagyok, te hol vagy?”, akkor azt hiszi a gyermek, hogy egyedül van. És akkor ordít, mert azt hiszi, hogy az anya távol van, messze van, ezért kiabálnia kell. Egy anya meghallja ezt. Volt egy anya, akinek minden éjszaka fel kellett kelnie, mert kiabált a gyermek. És akkor megértette, mit jelent ez a *hmö... ö... ö, hmö... hmö... ö... ö*. Amikor elkezdte a gyermek, akkor az anya álmosan válaszolt: *Minden jó, itt vagyok*. Ezután már nem kellett felkelnie éjszaka. Kialakult az anya és a gyer-*

mek között a kis kapcsolat. Ez a fontos! Sokszor legyen kis kapcsolat. Nem mindig kell kivenni a kiságyból, elég vele egy kis kapcsolatteremtés. Ez fontos!

A gyerek egy kis ember. Az ember pedig nagyon erősen a nyelvhez kötődik. Olyan az adottsága. Azért fontos, hogy beszéljünk a gyermekkel, meséljünk neki valamit, vagy énekelünk.

Ne adjuk a gyereket körbe, mint egy postai csomagot. Kapcsolat jön létre és növekszik, különösen a harmadik és a hatodik hónap között. Ez az életszakasz fontos. A gyermek ekkor tanulja meg az anyja arcát a többi arctól megkülönböztetni. Ezért fontos, hogy a gyermek sokat lássa az anyja arcát. És akkor mosolyog a gyermek. Mosolyog, amikor meglátja az anyja szemtájékát. Hogyha az anya elfordul az arcával, akkor abbahagyja a mosolygást. Szeretet. Jó, hogyha sokat beszélünk a gyermekhez.

Ha a gyermek elkezd mászni, akkor szüksége van terepre, ahol csúszhat, mászhat. Úgy kell ezt a terepet kialakítani, hogy ne jelentsen veszélyt. A gyermek kihúzza a fiókokat, mindent a szájába dug. A lányok inkább finomabb dolgokkal foglalkoznak, a fiúk inkább durvábbakkal.

A játékokról

Ne vásároljanak bonyolult játékokat. A legtöbb játék felnőtteknek való. Egy család mesélte a következő történetet: A nagymama vett a gyermeknek egy autót. Nagyon drága autó volt. Elemes. A gyermeknek van két keze, miért kell akkor elem? A gyermek kipakolta az ajándékot és nagyon örült a szép doboznak. A játékot félredobta és egész este a papírral és a dobozzal játszott. Elég egy papír, egy doboz, egy fa. Elég! Ha jön a nagymama és ajándékot hoz, akkor azt az ajándékot odaajándékozzuk az óvodának. Olyasmit vegyenek, amivel lehet valamit csinálni, amit össze lehet építeni, vagy dobálni lehet. Az autóval nem lehet dobálózni. Szegény dolog. Kis autókkal igen, az jobb.

Kérdés: Mi a véleménye a játékpuskáról?

Tilmann atya: Ez nagyon jó, nagyon fontos, hogy vannak ilyen dolgok. Hogyha sok háborúsát játszanak, akkor nem viselnek majd háborút. Minden férfiban megvan az igény arra, hogy játsszon. Nagyon sok játék háborús játék. Például a futball. Lőnek, gölt lőnek, védekeznek, támadnak. Támadásról van szó. Érdekes ugye? A futball egy háborús játék. Van az intelligencia számára is háborús játék. Ezzel nem azt akartam mondani, hogy nem intelligens, aki a futballt szereti. Az intelligencia számára a sakk a háborús játék. A király és a királynő háborút viselnek. Az első sorban vannak a parasztok, akiket feláldoznak, a huszárok, a futók, a bástyák a védekezéshez. Az ellenfelet kiütik. Szép ugye? A jezsuiták Dél-Amerikában alapítottak egy államot az indiánoknak a mai Uruguay és Paraguay területén. Másfél évszázadig létezett, százötvenezer lakossal. A kis városokban és a falvakban a fehér atyák, a jezsuiták kormányoztak. Minden vasárnap a szentmise után háborús

játék volt a templom előtti nagy téren. Minden vasárnap volt tehát egy háborúsdí, ezért nem kellett a jezsuita államnak soha, semmiért háborúznia. *Ez a lényeg.* Én gyerekkoromban a fapisztolyomon a hullákat rovátkával jelöltem. Azért mégiscsak lett belőlem valami. Ez nem baj. Gondolják meg, hogyan csinálják, hogy ilyet legyen-e az ember.

Ha igazi a puska, például légpuska, akkor nagyon szigorú szabálynak kell lennie. Emberre sose szabad ráirányítani. Ráirányítani sem! Azt azonnal büntetni kell. Ezt meg kell mondani. Egy puskát, amiben golyó lehet, nem irányítjuk emberre.

Tévedésben vagyunk. Ha a támadó energiákat nem vezetik le a játékban, akkor komoly helyzetekben vezetik le. Ezért játszottak a jezsuiták a mise után háborúsdí. Ha a kormányaink futballoznának egymással pl.: a szerbek a szomszédaiikkal, akkor talán kicsit többet szabálytalankodnának, de nem kellene háborút viselniük.

Ezt az összefüggést kevesen látják be. Nálunk van egy olyan propaganda, hogy ne ajándékozzunk háborús játékokat. Ebben van egy jó szándék, de nem találó. Kicsit buta. Jót akarnak, de nem jól csinálnak.

Neveljük a gyermeket ellenállóvá

Fontos, hogy a fiú harcolhasson az apjával, hogy az apa a fiával bokszoljon. A nőnek is kell harcolnia, mert az élet nehéz, ezért az apa harcoljon a lányával is. Akkor a lélek megkapja a nyugalmát. Kentenich atya azt mondja, hogy az apa merészségre nevelje a gyermekeit. Kidobja a gyermeket az ablakon. És akkor négy emeletet lesétál nyugodtan, kimegy az utcára és elkapja a gyermeket. Ez fontos és szép. Az apa gondoskodik arról, hogy a gyerek kockáztasson valamit. Mind a ketten kiugranak az ablakon. Fölmásznak a fára, mindketten leugranak, és mindketten együtt kerülnek a kórházba. Ez szép!

Nem az apának kell arról gondoskodnia, hogy a ruházat tiszta maradjon, neki merészségre kell nevelni a gyermeket. Hason csúszni-mászni a bokrok között, föl a fára, le a völgybe. Ez szép. Az anya pedig veszekszik. Ekkor azt mondja az apa az anyának: *Szép asszony vagy, szeretlek.* Amikor pedig az apa nincs otthon, akkor a fiú megmutatja, mit tanult. Hason mászik a bokrok között, föl a fára, le a völgybe, és amikor az anya veszekszik vele, akkor azt mondja: *Szép asszony vagy, szeretlek.* Kockáztassanak nyugodtan valamit!

Az első példa: szülőkről van szó, akik mindig birkóztak a gyerekekkel, mint a vadállatok. Nagyon örült a kisfiú, nevetett. Egyszer valamit elrontott a fiú és az apa tényleg mérges volt. Szidta a gyermeket. Először történt ez meg, nagyon mérges volt és nagyon megszidta. A kisfiú látta és nevetett. Azt gondolta, hogy ez egy új játék... Hogyha ez a fiú később a munkahelyén az igazgatóval áll szemben és az igazgató veszekszik vele... Szegény igazgató. Arról van szó, hogy a gyermeket elő kell készíteni az élet viszontagságaira. Hogyha nem harcolunk a gyerekekkel, akkor minden ellenállástól, amibe ütközik, nagyon szenved majd. Amikor valaki azt mondja neki:

„Nem!”, már sír is, mert olyan nehéz az élet. Az ellenállás nagyon fontos, hogy erős legyen a gyerek.

Egyszer egy nagyon jó és szép családban történt. Egy szeretetteljes családban. Mindannyian odaadó típusok voltak. Azt gondoltam, hogy egy kicsit nekik is kel-
lene harcolni. De nem lehetett igazán harcolni a gyermekkel, mert mindjárt félt, mindjárt sírt. Ezért csak egy kis támadást intéztem ellene. A gyermek az anyja kar-
jában volt. Azt mondtam neki: „tik!” (és megböktem az ujjammal). A gyermek félt. Ez nagyon veszélyes! De az anyja ott volt. Én tudtam, vártam. Egy idő után észre-
vette a gyermek, hogy nem halt bele ebbe a támadásba. Megint nézett és én megint csináltam: „tik!” Megint, és ismét, és ismét. A gyermeknek tetszett, ő is csinálta. Kis játék volt. Három nap múlva a gyermek mondta: „Tilmann atya, tik, tik”. Ez valami új volt, és fontos volt neki. Később kicsit többet is lehet, mint „tik!”, mert az életünk nem csak azt hozza, hogy „tik!”, hanem kicsit többet.

Az apa feladata, hogy merészségre nevelje a gyereket. Ma az apák nagyon gondját akarják viselni gyermekeiknek. Ez jó. Nagyon fontos, hogy a gyerek meg-
érezze, hogy az apa jószágos, hogy odafordul hozzá, hogy személyesen megszólítja.

Adjunk nagy nevet a gyermekünknek

Lehetséges, hogy jót tesz, ha a gyerek kap egy nevet. Egy családban volt egy gyerek, nyolcéves fiú. Jó család volt, de csak egy gyermek. Mivel egyedül volt, ezért elkényeztették. Kis játék emberkéekkel játszott, vadnyugati figurákkal. Lovaskatonák is voltak köztük. Elmondtam neki, hogy a lovaskatonák milyen emberek. Egészen keménykötésű emberek. Nem ismernek nehézséget. Éjszaka kemény fekhelyen alszanak, a holmijukat mindig rendben tartják. Harcolnak az indiánokkal, megesznek mindent a tányérjukból. Ilyen kemény legények. Azt is megeszik, ami nem ízlik nekik. Ha tűz a nap és a sivatagon átlovagolnak, akkor maguk tisztítják ki a ruhájukat. Ilyen fickók ezek. Azóta, amikor látom őt, csak azt mondom: *Hogy vagy, lovaskatona? – Azt mondod, Tilmann atya, hogy lovas katona vagyok? Azzal az egy szóval („lovaskatona”) többet el tudok érni, mint száz figyelmeztetéssel. Ezt mi Schönstattban eszménypedagógiának nevezzük. Zseniális pedagógusok ezt ösztönösen csinálják. Kis Szent Terézia édesapja a lányát így szólította: Kis királynőm. A kislány az édesapjának így válaszolt: Összehasonlíthatatlanul Nagy Királyom. Ha egy kapcsolatot így neveznek meg, akkor nincs szükség figyelmeztetésre, intelemre. Akkor elég azt mondani: Lovaskatona, a tábort rendbe kell tenni! Akkor én rendbe teszem a konyhámat, ő pedig a gyerekszobáját. A gyerekeknek nagy nevet adunk! Ezt állandóan keressük. Ha a gyereknek nagy nevet adok, akkor a szívemnek teljes öröme benne lehet ebben a szóban. De nem sikerül elsőre. A tizedik név lesz a találo. Anélkül, hogy valamit gondolnék közben, azt mondom: Vén bandita. Gyere, vén bandita. Öreg bandita. Ez szép. Nem jelent semmit csupán azt, hogy gyere, öreg harcos, vagy nagy harcos. Gyere, nagy harcos. Mondja a kis-*

gyereknek, hogy öreg harcos, majd meglátja, hogyan jön. Azt mondom, hogy *nagy magyar*, és ez a *magyar az örök harcos*. Ez valami nagy, erős név. Ez elég. Ez szép.

Adjanak a gyerekeknek nagy nevet! A *kis Mozart*. Miért ne? Természetesen. Nem ezt használom mindig, de újra és újra nagy szavakat használok. *Kis Napsugár* – mondom egy kislánynak. *Gyere, kis Napsugár! Vajon hogyan néz ki az én kis Napsugaram!?* És már megy is és rendbe teszi a ruháját. Az apa mondhatja a lányának: *Kis Ibolyám, kis Szegfűm, kis Rózsám*. Miért ne? Így lesz a gyerekemnek egy kedvenc virága. Vagy már van a gyerekemnek egy kedvenc virága, és én neki adom ezt a nevet. A végén nem is tudjuk már, hogy Szegfűnek hívják vagy Aliznak, mert mindenki azt mondja, *Szegfű, gyere!*

Adjanak a gyereküknek egy nagy nevet, de maradjunk rugalmasak. *Kis Királynőm!*

Bizalom-pedagógia

Később kérjék meg valamire a gyereket, majd fordítsanak hátat neki. Ezt bizalomnak nevezik. A bizalom-pedagógia megkér valamire és hátat fordít a gyerekeknek. Később pedig megállapítja, hogy jól végezte el. Meg kell látni, meg kell állapítani, mondani kell, hogy jó volt. Nem kell színészkedni, de mondani kell, hogy jó volt. A bizalom azt jelenti, hogy megkérem valamire és utána hátat fordítok.

Tematizálják házastársuk gyerekhez való kötődését

Tegyék témává az egymáshoz való kötődést, ha így tudunk egymásnak segíteni. Például a gyerek az anya karján van. Az apa kér valamit: *Meg tudnád ezt nekem tenni?* Az anya azt mondja: *Most nem, mert most az én nagy harcosomé vagyok*. Az apa azt mondja erre: *Ez egy összeesküvés ellenem*. De azt is mondhatja: *Ti ketten mindig együtt vagytok*. Az apa ezzel támogatja az anya és a gyerek közötti kötődést. Az anya nem mondhatja, hogy ugye, fiacskám, nekünk mély egymás közti lelki kapcsolatunk van. Ezt nem lehet, de az apa mondhatja: *„ti ketten...”*. Vagy amikor az apa és a fiú jönnek a szobába, akkor az anya mondhatja: *Már megint mit csinált a két férfi?* Akkor a fiú válaszol: *„Két férfi?”* – még jó. Mire az anya: *Ha rátok nem figyel az ember, akkor valami rossz fát tesztek a tűzre!* S akkor az apa azt mondja a fiúnak: *Asszonyok*. Ez fontos. A házastárs a társának valamelyik gyerekhez való kötődését tematizálhatja, beszélhet róla. Ezáltal erősíti ezt a kapcsolatot.

Szegezzék szembe akaratukat a gyerek akaratával

Nem szabad sose félniük, hogy a gyerekeikkel szemben ellenállást fejtsenek ki. Nem kell, hogy mindig megnyerjék a gyereket. Állítsák nyugodtan szembe a saját akaratukat a gyerek szándékával. Példa: A gyerek olyasmit akar csinálni, amit nem

szeretném, ha csinálna. Két utam van. Az első út az, hogy azt mondom neki: *Nem gyerekem, ezt te nem teheted meg, mert ha megteszed, elromlik.* Ilyen tárgyalások néha öt percig is eltartanak. A végén csak úgy lehet a gyereket eltéríteni a szándékától, hogy valami kárpoztást ígérünk neki. Azt azért ne, barátaim! Isten sem jön, és nem tárgyal az emberrel. Nem mondja: *Én szeretnék neked rákot küldeni. Szükségem van a segítségedre a világ megváltásában. Annyi ember megy lelkileg tönkre... Nincs öt perc!* – A rák jön és kész, ennyi. Ez az élet. És én Isten akaratában megbotlok. Ha gyerekkoromban soha nem ütközöm olyan akaratral, ami az enyémmel ellenkezett, akkor nem értem meg Istennek ezt az akaratát, és nem tudom elhinni, hogy ez az akarat jó. Juttassák csak nyugodtan érvényre akaratukat a gyerek akaratával szemben. A gyerek valamit meg akar fogni, hozzá akar nyúlni. Például ha itt mászkálnak a gyerekek és hozzá akarnak nyúlni a magnóhoz..., akkor a gyerek megtapasztalja az én ellenállásomat.

Talán azt szeretnék, hogy a mi házunkból élet fakadjon.

Talán valami olyasmire vagyunk elhivatottak, mint a jezsuiták vagy a bencések. Ez lehet, mert Krisztus a házasság szentségében közöttünk van.

Itt van a családmozgalom. Senki sincs közülünk a családkötelékben. Ausztriában vannak, USA-ban, Svájcban vannak, nálunk nincsenek. Szövetség sincs még Magyarországon, de el tudom képzelni, hogy hamarosan létrejön. Nem lehet csak úgy egyszerűen elkezdni.

A nemzetközi Schönstatt-mozgalom a főtanács, az Általános Elnökség irányítása alatt áll. Ausztriában elkezdtek a családszövetséget. Voltak családok, akik egészen a Szűzanya rendelkezésére akarták bocsátani magukat. Szentté akartak válni és az életüket egészen az apostolkodásnak akarták szentelni. Ekkor ennél az Általános Elnökségnél benyújtottam a kérvényt és megkaptam az engedélyt, hogy elkezdjük.

Mit feltételez ez? Azt, hogy ebben az országban már annyira megnövekedett Schönstatt, hogy van esélye, hogy tovább növekedjen. Családok szövetsége jelenleg a világ 78 országában van. Ez bizonyos fokig a családokból alkotott szerzetesrend. Tehát családok, akik szentté akarnak válni, és akik az egész életüket az apostoli feladat rendelkezésre akarják bocsátani.

De az első apostoli feladat a saját családom! Tehát elsődlegesen nem a családon kívül apostolkodom. Azért, mert maga a család, a családi ház az apostolkodásunk fő eszköze. Ezt látjuk Magyarországon is. Például a Gódány ház. Milyen sok ember megfordul ebben a házban, és ebben a házban megtalálják a Szűzanyát és két embert. De milyen embert? A Gódány család egysége segít minket. Ilyen módon látható, hogy mit jelent az, hogy egy család az apostolkodás központja. Érdekes.

Magyarországon még nincs családszövetség, de azt gondolom, hogy nemsokára megalakul.

Családnapok, 1992. június 14-20., Óbudavár

1992. június 15. hétfő, 1. előadás

Kedves Családjaim!

Mi már sok szépet éltünk át egymással. (Ha azt mondom, „mi”, akkor a házaspárra gondolok.) És az életben láthatjuk a pozitívumot vagy a negatívumot. Ha a pozitívumot látjuk, akkor is tudjuk, hogy vannak rossz dolgok is, de nem tartjuk olyan fontosnak azokat. Ha a negatívumot látjuk, akkor úgy csinálunk, mintha ismernénk a pozitívumot is, és akkor az élet rossz dolgainál időzünk el. És akkor ez így hallatszik: „igen, van azért valami jó is benne, de egyszer végre ezt már ki kell mondani”, és akkor előjön a rossz, amit ki akarunk mondani.

Direkt összefüggés áll fenn a gondolkodás és az egészség között. Aki a saját életében a jót látja, az egészségesebb, és jobban érzi magát. A testi közérzetünket a hormonok szabályozzák. Van egy olyan hormon, amely arról gondoskodik, hogy jól érezzük magunkat (szomatotrop hormon). És van egy olyan hormon, amely arról gondoskodik, hogy rosszul érezzük magunkat.

Ez nagyon fontos. Ha a testünkben van egy betegség, akkor a testünk ezt a hormont, amittől rosszul érezzük magunkat, a vérbe továbbítja. A szabályozó szervünk a hipofízis, kb. borsó nagyságú mirigy az agyban, érzékeli a zavart, és gondoskodik róla, hogy ez a hormon a vérünkbe kerüljön. Különben az ember egyre tovább dolgozik, annak ellenére, hogy beteg. Vagy hogyha forró napsütésben vagyunk, az a testünk számára veszélyt jelent. Ezt érzékeli az agyunk és akkor a vérbe bocsátja azt a hormont, hogy érezzük magunkat rosszul. És akkor árnyékba megyünk. Ez nagyon fontos.

Ez a szabályozó szerv a lelki impulzusokra is reagál. Ha azt mondom: „de szép, hogy ilyen jó időnk van”, akkor a szabályozó szerv azt gondolja, hogy jól vagyok, és az egyik hormonból a vérbe küld valamit, hogy jól érezzük magunkat. És ha azt mondjuk: „süt a nap, jó Isten, olyan forró nap lesz, hát mit csináljunk...”, akkor a szabályozó szerv azt gondolja, hogy veszély áll fenn. És a másik hormonból ad a vérbe, amittől rosszul érezzük magunkat, betegnek érezzük magunkat.

Ha egy munka előtt állok és örülök a munkának, akkor jól érzem magam. De ha azt mondom: „Milyen borzasztó munka”, akkor rosszul érzem magam. Érdekes, nem?... Sokféle betegség létezik, amit magunk csinálhatunk. Érdekes, nem?... És sok betegséget le is lehet győzni.

Így csináljuk a házastársi közösségünkben is.

„Barátom – azt mondja a feleség –, barátom, azt tudom – mondja a férjének –, hogy buta vagy, de nem baj, szeretlek.” Vagy: „Olyan buta a férjem, szegény va-

gyok.” Természetesen a férjem nem angyal, nem szent. Még nem. Természetesen nem olyan szép, mint a másik.

„Barátnóm szeretlek, gyere, szeretlek”. Pozitív beállítottsággal fordulok a társamhoz. „Barátom...”

Az embernek szelleme van. Ma reggel a szellemet alkalmaztam. Itt volt egy kisgyerek, szimpatikus, kíváncsi, okos. Egy okos és kíváncsi gyerek mindig ki akar találni valamit. És jött a készülékünkhöz (magnó) és meg akarta vizsgálni. Eszembe jutott a gyerekkorom: ha én valamit megvizsgáltam, akkor mindig „alaposan csináltam”. Tehát a gyereket el akartam távolítani a készüléktől. A szomszédom segíteni akart ebben. Az a férfi igazán erősebb, mint én. Én azonban a gyerekre ránéztem, megvártam, míg szemkontaktusba kerültünk egymással, és akkor azt mondtam: „Nem, nem!” Erre elment. Érdekes. Az ember szelleme erős. A gyermekeinket nem a kezek hatalmával neveljük. Ha több időnk van, nem kell ezt ilyen keményen csinálni, hanem azt mondom: „Kérem szépen, ne csináld!” És kb. 2-3 perc után ment. De nem volt időm, misét ünnepeltünk éppen, nem tudtam nevelni, nem az én feladatom volt. De ment.

A házasságunkhoz pozitív beállítottságra van szükség. Pozitív beállítottsággal fordulhatunk a társunkhoz. És Isten maga pozitív beállítottsággal fordul hozzánk. Itt van egy komoly probléma: a képet, amely bennünk Istenről él, a szüleinktől kaptuk. A szüleinken keresztül átélünk valakit, aki hatalmas, bölcs és jószágos. Tehát a szívünkben levő Isten-képet a szüleink alakították ki. És gyakran hamis Isten-képet adtak nekünk. Mégpedig egy olyan Isten-képet, mely szigorú, kegyetlen. Egy erkölcs-istent. Talán azt mondták: dörög az ég, a mennyei Atya szitkozódik. Akkor bizony nagyon nehéz elhinni azt, hogy Isten szeret minket. Pedig ez volt Jézus üzenete. Istenhez úgy szólt, hogy „Atya”. Ez azt jelenti, hogy Isten szeret minket. Az a szó, amit Jézus az Atyának mondott (Abba), nem Atyát jelent, hanem Aput. Jézus nem mondta: Atya, hanem azt mondta: Apu. – Most, 2000 év után, már tudjuk ezt, de mégsem merünk úgy beszélni, mint Jézus. Katolikus templomban így imádkozunk: Mi Atyánk... Nem így: Apukánk, mi Apukánk... Érdekes! Jézus pedig ilyen módon beszélt Vele. Ha Jézus azt mondja: az Atya szeret, és mi természetesen tudjuk, hogy bűnösök vagyunk, akkor mindent megteszünk azért, hogy jobbak legyünk. Természetesen. De boldogok vagyunk, mert irgalmas ez az Isten.

A mi Isten-képünk nem igazán keresztény, hanem egy kicsit pogány. És azért sokszor félünk ettől az Istentől. De ezt igazán meg lehet változtatni és szeretni lehet az Istent. Ez a mi feladatunk. Nem először nevelni, hanem először látni, hogy szeret minket a jó Isten.

Tehát mit tegyünk? Megtanuljuk az életünket pozitívan látni. És fontolóra vesszük együtt, mi volt az elmúlt évben szép – ez az *első feladat*. Mi volt szép? Biztosan voltak olyan dolgok, amik nehezek voltak, nekünk most az a fontos, hogy lássuk azokat a dolgokat, amik szépek voltak. Az elmúlt évben, vagy egyáltalán az elmúlt időszakban.

Hogyha a nagymamám egy új autót ajándékoz nekem, pl.: egy szép és új Mercedest, ez jó, ennek örülök. De ha ennek az autónak a lakkozásán van egy tíz centiméteres karcolás, akkor lehet, hogy azt gondolom: „igen, szép ez az autó, de az a karcolás, az a karcolás... Olyan nagy karcolás..., tíz centiméteres..., igen, szép, köszönöm nagymamám, de nem tudok aludni, mert van rajta egy karcolás...”

A hipofízisünk ilyenkor azt „gondolja”, hogy betegek vagyunk és a „rossz közérzet” hormont küldi a vérbe, emiatt rosszul érezzük magunkat és ettől például gyomorfekélyünk lesz. Minden második gyomorfekély lelki okokból jön létre. De ott van az a karcolás...; igazán szép az autó, de kár azért a karcolásért! De hát valószínűleg az csak egy kis karcolás..., azt el lehet viselni..., miért ne... És most örülünk a jó autónak...

Nekünk nincs Mercedesünk, de van feleségünk; nincs Mercedesünk, de van férjünk. És a háztársunkon is vannak „karcolások”. Az a kérdés, hogy mire fókuszálunk? Miről beszélünk? A Mercedesről vagy a karcolásról? Mi a szépet akarjuk látni: „*Mi tetszik neked Rajtad? Mi tetszik neked Benned?*” Ez a *második feladat*.

Hát igen!... Most kezdődik az Önök munkája. Az én munkámnak vége van.

Mi volt szép? Mit mondott az atya? Most keresni kell, hogy mi volt szép? Te jó Isten! Ez olyan nehéz feladat! Mi tetszik neked Rajtad? Ez nagyon nehéz feladat! Ezek a családnapok fárasztóak, ugye?...

Hát pedig én azt mondom, ez egy szép feladat. Istent találjuk meg azokban a dolgokban, amelyek jólesnek. Ezért vagyunk mi, keresztények, boldogabb emberek. De a lelkünkben a negatív dolgok hangosabban ordítanak.

Szeretnék Önökkel egy kicsit a szépről beszélni. Az életünkben rejlik szépről. Vannak olyan élményeink, amikor jól érezzük magunkat egymással. Érezzük, hogy van itt valaki, aki szeret. Érezzük, hogy jó a közelében lenni. Olyan ez, mint a levegő, amely körülvesz minket. Nem gondolunk rá. Legtöbbször közülünk még nem nagyon foglalkoztunk a levegővel. De hogyha valakinek például tüdőrákja van, és nem kap levegőt, az már tudja, hogy milyen fontos a levegő.

„Te vagy az én levegőm!” Nem gondolok Rád, mert olyan magától értetődő vagy. Legfeljebb azon bosszankodom, ha néha valami nem olyan jó... Mégis boldog vagyok a közeledben.”

Ez az a nagy ajándék, amiben egymás által részesülünk. Hogy egymásnál lehetünk. Nem létezik a földön szebb „hely”, mint a másik ember szíve. Az ember olyan, mint egy növény: és a növénynek légkörre van szüksége. De szüksége van a földre, a környezetre is. A környezetről manapság sok szó esik...

Az emberi léleknek is szüksége van környezetre: ez lehet például egy ember, aki szereti őt. Az én közelemben van egy ilyen ember, és azért jól vagyok. De mindig ott van a kísértés is, hogy a negatívumot lássuk és a jót pedig ne lássuk. A mi feladatunk azt keresni, mi volt szép a közösségünkben. Tehát valahol leülünk vagy sétálunk és erről beszélgetünk. És a hívő ember azt is megkérdezheti, hol van a jó Isten az életünkben. Ha valami szépet átélünk, akkor ezt a jó Isten kezéből kapjuk.

Ezekben a napokban ezt gyakran megfigyelhetjük. Egy embert gyengéden megérinthetünk, vagy valaki egy kis ajándékot készít nekünk és viszonzozuk. „Meggis-mogat” minket az ajándékkal. Így tesz a jó Isten is. A jó Isten ajándéka életünkben a házastársunk, és mi választ adhatunk neki. Ez a válasz lehet egy kis gyengédség, amit a házastársunknak ajándékozunk. A jó Isten gyengédségére ez a mi válaszuk.

Ezt egy kicsit közelebbről is meg szeretném magyarázni. A dolgoknak különböző szintjei vannak. Itt van a kezemben egy zöld füzet, amit ajándékba kaptam. Ha ezt a füzetet a kezemben veszem, akkor összekapcsol azzal, akitől kaptam. Ő tudta, hogy szeretem ezeket a magyar füzeteket, és azért adta ajándékba nekem. Ennek a füzetnek most már kettős értéke van: egyik a saját értéke (hogy írni lehet bele), a másik a jelkép értéke (hogy valaki szeret engem). Azt is mondhatjuk, hogy személy-értéke van. A jegygyűrű, amit Önök viselnek, szintén kettős érték. Saját értéke az, hogy aranyból van, a jelkép értéke pedig az, hogy a házastársi közösségük jele. Ennek a füzetnek is van saját értéke és jelkép értéke is, ami abból ered, hogy ez egy ajándék is egyúttal. Ezt most átvihetjük a házastársunkra. Ez a zöld dolog a házastársuk.

A házastársunknak is van saját értéke: szép, rokonszenves, jóságos, türelmes (bár néha egy kicsit türelmetlen, néha kicsit veszekedős, vitatkozó kedvű), de ha igazat adunk neki, akkor elégedett... Ugyanakkor van egy másik értéke is, hogy ő egy ajándék, Isten ajándéka nekem!

A házastársamon keresztül fölfedezem Istenemet.

Együtt is megtehetjük ezt. Amögött, amit együtt átéltünk, fölfedezhetjük az Istent. És Istenünknél otthon vagyunk, hogyha a másik szívében otthon vagyunk.

A mai korban a kommunikáció a legnagyobb probléma. Nem csak a déli szomszédunknál, Jugoszláviában van ez így, ahol senki sem tudja pontosan, miért is veszekszenek. Az okok bizonyára nem elégségesek ahhoz, hogy halomra lőjék egymást. De mégis ezt teszik.

Azok az emberek, akik a bibliai bábeli tornyot építették (Ter 11,1-9), szintén nem értették meg egymást. A Szentírásnak ebben a részletében megtaláljuk a probléma értelmezését. Ehhez egy kis magyarázat szükséges. A szöveg azoktól a beduinoktól származik, akik a Tigris és az Eufrátesz folyó közötti, sivatagos területen éltek, és szívesen tartózkodtak a nagy városok közelében. A sivatagban az év nagy részében szárazság uralkodik és csak rövid ideig esik az eső. Ilyenkor kiszárad minden, azután pedig még a fű is kiszárad. A nomádok ezt a száraz füvet legeltetik az állataikkal, de pontosan tudják, merre vannak a források, kutak, Hogy az állatok ihassanak legelés után, arrafelé terelik őket. A földművesek ezzel szemben behordják a füvet a szénapadlásra. A földművesek lenézik a nomádokat, ők pedig a földműveseket, akik szerintük nem „szabad” emberek. Ezért a kétféle életmódú lakosság között állandóan konfliktusok voltak. Káin földműves volt, Ábel nomád. Dávid (a parittyával) nomád volt, Góliát pedig páncélos felszerelésével a városi

kultúrából való. (Nem kétséges, hogy a Bibliában sok helyen a nomádok iránti szimpátiát lehet érezni.)

A bábéli torony építésekor a nagyváros peremén látjuk a nomádokat, akik felfedezik a nagy, különleges építményeket, az úgynevezett lépcsőzetes tornyokat. Hatalmas építmények! Egy-egy oldaluk száz méter volt, a nomádoknak mégis félkész épületnek tűntek, a városlakók nyelvét pedig alig értették, zavarosnak találták... Ezek a tornyok az emberek vallásos büszkeségének a jelei voltak. A legfelső emeleten, Marduk isten szobájában a papok áldozatot mutattak be, valószínűleg ember-áldozatokat is... A Szentírás szerint a büszkeségük miatt zavarta össze Isten a nyelvüket, hiszen ezt mondták: „Építsünk egy olyan magas tornyot, ami az égig ér és vessük le trónjáról az Istent!”

Nem hagyhatjuk figyelmen kívül, hogy a kommunizmus története is tulajdonképpen egy „bábéli toronyépítés” volt. Valami jót akartak. A proletáriátusnak egy napfényes helyet akartak. Új és szép világot akartak építeni. Azt mondták: „Mi megcsináljuk ezt! Megy ez Isten nélkül is.” De Isten összezavarta a nyelvüket. Ez érdekes.

Sok házasság van, amely olyan, mint a bábéli toronyépítés. És nem értik már meg egymást, ezért szétmennek. A Szentírás megnevez nekünk egy okot: a büszkeséget. A büszkeség szó helyett a lélektanból vett szó is használatos: a saját magunk körüli forgás. Vannak emberek, akik állandóan saját maguk körül forognak. Természetesen szabad szeretni magunkat, mert Krisztus is szeret minket. Amikor a Jóisten szeret valakit, nekünk is szabad azt szeretni, akit a Jóisten szeret. De a büszkeség valami más. Ez keringés saját magunk körül. És akkor mindig azt nézzük: Hogyan viselkedik velem szemben? Hogy gondolkodik rólam? Mit csinált nekem, vagy mit nem csinált nekem?

Barátaim! Néha bábéli tornyot építünk. Talán egy vallásos bábéli tornyot. Azt is lehet. Egyszer találkoztam egy 25 éves évfordulót ünneplő házaspárral. A feleségnek volt egy vallásos bábéli tornya. Minden nap szentmisére ment. Otthon volt a férj és néhány gyermek. Reggelizni kellene, de ez az asszony nincs sehol... A bábéli tornyában imádta az Istent. Természetesen a katolikus templomban. És otthon a férjnek kellett gondoskodnia a reggeliről. És a külsejét is elhanyagolta, a háztartást is. De helyette sok vallásos propagandát csinált.

És akkor egyszer végre megtanulta, hogy Istent kell imádnia. Isten azt mondta neki: Te házas vagy! Akkor készíts a férjednek örömet. És akkor ez az asszony elment a fodrászhoz. Szép ugye? Ez fontos, barátaim!

Vannak bábéli tornyok és vannak vallásos bábéli tornyok is.

És akkor az asszony elkezdett törődni a konyhával is. És ez fontos...

1992. június 15. hétfő, 2. előadás

Talán nekünk is van egy „bábéli tornyunk”. Talán mi is „saját magunk körül keringünk”. Ezt a diagnózist magunk is elvégezhetjük. Ha bosszankodom a társamon, akkor ennek a mérgeződésnek két különböző formája van. Példa: Az étel nem ízlett. A feleségem elrontotta az ebédet. Hát aztán! Nem sikerült és kész. Pont. Vége. Túl-élem... Tíz percig mérges vagyok és „annyi”...

A másik mód, hogy elkezdek morfondírozni: A feleségem rossz ételt tett elém. Biztosan bosszantani akart és szándékosan csinálta rosszul. És sajnálni kezdem magamat. És tovább morfondírozok: Az édesanyám olyan jól főzött... (Mellesleg szólva nem járogatunk haza édesanyánkhöz, hogy valami finomat együnk...) És egész nap ezen rágódom. Az egyszeri, rosszul sikerült étel az egész napomat tönkretesz. Ez nem dialógus, ilyenkor bizony állandóan saját magunk körül keringenek a gondolataink. A belső bábéli torony jellegzetessége az ismételtetés. És az is, hogy rosszul reagálok a házastársam cselekedeteire.

Létezik egy nagyon egyszerű mód arra, hogy megszakítsuk a magunk körüli forgást, és ez nagyon-nagyon fontos. Ezt mondom (és ezt is gondolom): fáj nekem, amit rosszul csinálsz, de mégis szeretlek.

Hogy társunk fájdalmat okoz nekünk, az földi dolog. Itt élünk, ez a földi világ ilyen, mert az áteredő bűn rányomja mindenre a bélyegét. A kérdés az, hogy hogyan reagálunk (legtöbbször önkéntelenül!) a rosszra...

Hogyan vannak ezzel Önök? Fájdalmat okozol, de szeretlek; fájdalmat okoztam neked, de szeretlek! A hipofízisünk hallja ezt a szót: „szeretlek”, és azt gondolja: „jól vagyunk”, és ettől tényleg jól is érezzük magunkat.

Olyan emberek, akiknek a szívében bábéli torony van, gyomorfekélyt kapnak, mert nem érzik jól magukat. A schönstatti élet általában egészséges: a keresztény élet általában egészséges. Fontos, hogy megkérdezzük magunktól: Van-e bábéli tornyom? Szoktam-e sajnálni magamat?

Saját magam körül keringek? Ez még nem baj, ez az eredeti bűn következménye. De aztán ezt egész egyszerűen abbahagyjuk és a társunk felé fordulunk: szeretlek. A szeretet fájhat is. De így mind jobban meg fogjuk érteni a társunkat.

Annak a feleségnek nagyon nehezebb esett feladnia a bábéli tornyát és elmennie a fodrászhoz, hogy a férjének örömet szerezzen. De legyőzte magát, elment, és utána boldog volt... (Nagyon szeretem ezt a házaspárt!)

A Szűzanya elgondolkozott az angyal köszöntésén. Mi is gondolkozunk el. Induljunk ki abból, hogy amit a házastársunk tesz, azt nem rossz akaratból, hanem jóindulatból teszi, hiszen ő nem rossz. Általában nem akar nekünk fájdalmat okozni, ellenkezőleg, gyakran jót akar, és mégis fájdalmat okoz. Ez elég komoly probléma a házasságban. Gondolkodjunk így: szeretném megérteni őt. Ez nem biztos, hogy sikerülhet azonnal, mert lehet, hogy ő sem mindig érti önmagát. Az emberi lélek: titok!

Előfordulhat, hogy évekre van szükség, amíg egy embert valamennyire megértünk. A másik azonban mindig egy kicsit titok marad számunkra. Legkönnyebben ott értjük meg embertársunkat, ahol örülünk valaminek. És ha megértettük őt valamiben, az nekünk is, neki is öröm. Miért? Mert a megértés a másik ember létét mutatja meg. A lét Isten kezéből származik. Isten pedig csak jót tud adni. A megértés összeköt a másik emberrel. Ezután, ha a másik hibát is követ el, az öröm legyőzi a bosszúságunkat. Tehát nagyon fontos ez a munka. Barátaim, ez tényleg munka!

Megkeressük, mi az, ami az előző évben szép volt, vagy egyáltalán mi az, ami a közösségünkben szép. Mi az, ami szép Rajtad, Benned. Ha ezen dolgozunk, könnyebb lesz a bábeli tornyunkról leszállni. A szeretet általában sok fájdalmat hoz magával, mert a többiek fájdalmait is magunkra vesszük. De a munka is sokszor okoz kellemetlenségeket, amiket, szeretetből, a munkával együtt, vállalni kell. Ha takarításkor megfájdul a derekam, nem feküdhetek le minduntalan a heverőre. Vagy ha a konyhában levő rendetlenség sérti esztétikai érzékemet, nem vonulhatok el azzal a jelszóval: „én egy esztétikus lélek vagyok és nem bírom a látványt”. Ha a rám bízott munka nehéz, nem kérdezhetem a főnököt: „hol van itt egy heverő?”...

Mondjuk a társunknak: „Elfogadlak Téged azzal együtt, hogy ez néha nehéz is. Mindig jobban meg akarlak érteni.” Ez tulajdonképpen egy érdekes feladat, és ha vállaljuk a nehézségeket, mind több és több örömet találunk benne.

Emlékszünk a Mercedes autós hasonlatra: Kaptunk ajándékba egy szép autót, amin találunk egy karcolást... Én is egy „Mercedes”, egy drága, értékes ajándék vagyok a társamnak, Istentől. Ő is egy drága, értékes ajándék számomra, Istentől. Akkor is, ha találunk egymásban itt-ott valami – értékünkhöz képest igazán kicsi – hibát, „karcolást”.

Mondhatjuk társunknak ezt is: „Te édes „Mercedesem”. Vagy ezt: „Te édes „karcolásom”...

Mi volt szép az elmúlt időszakban? Mi tetszett nekem? És Neked?... Nem értelek, de szeretlek. Mindig jobban meg foglak érteni, és mindig jobban tudlak szeretni. Ez egészen személyes és nagyon szép feladat. Mi volt benned (rajtad) szép az elmúlt időszakban? Ezt ki kell mondani, meg kell mondani.

Még egyszer szeretnék az Isten-képről beszélni Önöknek. Istennél a szeretet mindig nagyobb, mint a bosszankodás! Ez azt jelenti, hogy Ő elítéli ugyan a bűnt, de megmarad az irántunk érzett meleg, szívélyes szeretete.

Ha mi bosszankodunk, a szeretet elsötétedik bennünk. Isten nem mérgeződik, inkább csak mosolyog gyengeségeinken. Mert egyszer valaki már megbűnhődött helyettünk a kereszten. Jézus, az Emberfia, megmutatta az Atyának, hogy nem fordult el Tőle a szenvedésben. Így lehozta az Isten szeretetét a bűnös világra. Mi se forduljunk el Istentől a szenvedésben. Szívünk fájdalmát ajándékozzuk oda Istennek, ezzel mi is lehívjuk Isten szeretetét az emberekre. Vagyis Krisztusban és Krisztussal odaléphetünk Isten elé, Vele együtt odaajándékozzuk magunkat az Atyának, így Isten szeretetét lehozzuk a bűnös világra.

Szívünk fájdalmát a házastársunkért és a gyerekeinkért is odaajándékozhatjuk a jó Istennek. Isten ránk néz, és az Ő szeretete minden másnál nagyobb. Ezért legyen bennünk nagy bizalom iránta. Isten szeretetébe vetett hit a számunkra nagyon fontos. Ahogy Isten találkozik velünk a kölcsönös szeretetben, úgy találkozunk mi is, emberek, kölcsönös szeretetben egymással.

Isten ezt mondja nekünk: ez vagy az nem volt jó, de mégis szeretlek. A gyerekre is rászólhatok: ezt nem szabad, ezt nem lett volna szabad! De mégis szeretlek. A gyerekek ezt megérik, ha nem is mondjuk ki, de éreztetjük velük a szeretetünket. A társunk szíve olyan számunkra, amelyben otthonra találunk, és így lesz a házunk, a lakásunk is otthonná, otthonossá.

Társunk szívéből a jó gondolatok folyama áramlik felénk.

Akiket Önök szeretnek, azok felől egy pozitív áramlást éreznek. Akik iránt bizonyos negatív beállítottsággal viseltetnek, ezt az ellenszenvet is kölcsönösen érezni lehet. Egy-egy közösségben is érezni lehet a szeretet légkörét, de azt is érezni lehet, ha a közösség tagjai nem szeretik egymást... A nehézségek nem zárják ki a szeretetet: jóakarattal mindent meg lehet oldani.

Ha valakinek a férje egy fanatikus igazságkereső, az még nem bábeli torony, csak ha nem hallgat másokra, mert így szinte kalitkába zárja önmagát. Ha igazán szereti a feleségét, az ő segítségével kiszabadulhat ebből a kalitkából, ebből a bábeli toronyból.

Az igazság szép dolog, de mit csináljunk, ha nem értjük meg egymást? Türelemmel, szeretettel, lassan-lassan megjön a kölcsönös megértés is. Ebben a szent munkában évek, például öt év sem sok idő! Az emberi lélek titkai Istentől származnak, ezek a titkok Istenben gyökereznek. Lassan növekszünk a jóban, és lassan leszünk eggyé a jóban.

Sokszor az a fontos, hogy okoskodás helyett a szívünkre hallgassunk. A szeretet kapocs: egymásba kapaszkodva meg tudunk állni az életben. A megértés később jön, s ha már most is megvan, számítsuk Isten különleges ajándékának.

A gyerekeinket sem értjük meg mindig, különösen kiskorukban... „Miért cipeli a szobán keresztül ezeket a tárgyakat?!” Nem értjük, de hát fontos érteni? A nevelők gyakran nem hagyják, hogy a gyerek önállóan jöjjön rá a dolgokra, hanem mindjárt a tökéletes viselkedést szeretnék rájuk kényszeríteni, sokszor pusztán azért, hogy a rájuk leselkedő veszélyektől megóvják őket. Pedig nekik saját kárukon, fáradságos küzdelemmel kell a dolgokat megismerniük. Ha valamit túl korán várunk el tőlük, akkor meg sem próbálják, és könnyebbet keresnek. Kell hagyni, hogy megbirkózzanak az újabb és újabb feladatokkal, hogy amikor felnőnek, erősek és teherbíróak legyenek. Nem elég, hogy valaki keresztény, a mai világban az élethez komoly testi és lelki erő is szükséges.

1992. június 15. hétfő, esti beszélgetés

Az embereknek az egymáshoz fűződő szoros kapcsolata bizonyos uniformizálást hozott létre. A nagy cégek átfogják az egész földet. Ismerjük, ugye, a McDonald's céget. A fiatalság az egész világon a McDonald's üzletekben étkezik, ahol legfeljebb 5-6 féle különböző ételt lehet kapni. 10500 ilyen étkezde van és mind-egyikben ugyanazt árulják.

– Láttam egy pulóveren a Benetton jelét. Benetton pulóvert az egész világon lehet látni.

– Egy-egy amerikai tv-sorozatot is a földkerekségen majdnem mindenhol levetítenek.

– Maguk a tv-filmek is úgy vannak rendezve, hogy a világon mindenki ugyanannál a jelenetnél féljen vagy fellélegezzen, szomorkodjon vagy örüljön.

Ez nem új jelenség. Már a régi Rómában is volt hasonló. Tömegembernek nevezték őket. Olyanok voltak, hogy egyformán reagáltak mindenre. Ma annyival rosszabb a helyzet, hogy nemcsak egy-egy világvárosban lettek egyformák az emberek, hanem mindenhol az egész világon...

Mondok néhány példát. Egy német városban van egy jólelkű, egészséges, erős fiú. Húszéves, egyetemista. Ül a villamoson. Jön egy öregasszony, akinek át szeretné adni a helyét, de nem meri, mert fél, hogy kinevetik. A társainak sem meri elmondani, mert ők is kinevetnék.

– Egy fiatalember, akinek a felesége a harmadik gyermeküket várja, nem meri elmondani a munkatársainak, mert fél, hogy kicsúfolják...

– Egy tízéves gyerek Berlinben nem megy el a templomba. Mikor édesanyja elbeszélget vele, kiderül, hogy ő az egyetlen az osztályban, aki templomba járt és a többiek kinevették emiatt... Ez már nem a harmadik parancsolat problémája, hanem a tömegemberé. A harmadik gyermek nem a *Humanae vitae** problémája, hanem a tömegemberé. A villamoson ülő fiatalember dilemmája (átadja-e a helyét) sem a szeretetlenség problémája, hanem ez is a tömegemberé...

A modern embernek a tömegemberség a legnagyobb problémája.

– Mit csinál a gyerek, ha nagycsaládban él, és szüleinek nem telik drága, divatos holmikra? A többiek megszegyenítik, amiért nincs olyan ruhája, nincs annyi és olyan játéka, mint nekik. A félénk gyermek (akikből felnőtt korában gyáva, megalakuló felnőtt lesz) úgy csinál, mint a bárány: sír... A bátor, öntudatosnak nevelt gyermek nem törődik a többiek véleményével, mert tudja, hogy neki testvérei vannak, ami ezerszer nagyobb érték, mint az „egyék” divatos ruhái, drága játékai.

– Hasonló a helyzet a divatos tv-műsorokkal is. A gyermeket a társai megkérdezik: láttad-e, néztétek-e ezt az izgalmas krimit? A gyáva gyermek alig meri bevalla-

* *Humanae vitae*: VI. Pál pápának 1968. július 25-én megjelent enciklikája a helyes születésszabályozásról. Célja: védeni a házastársi szerelmet attól, hogy pusztán élvezeti tárggyá fokozzák le, s hogy a közhatalom (a különböző fogamzásgátló szerek és eszközök terjesztésével) beavatkozzék a házastársak életébe. (<http://www.testteo.hu/egyhazi-dokumentumok/humanae-vitae>)

ni, hogy az ő szülei ilyesmit nem engednek megnézni, nehogy sötét álmai legyenek, vagy ő maga is agresszív, erőszakos emberkévé váljon... Sajnos ezen a téren még félénkebbek a „tömegemberké”: szégyellik bevallani, hogy nem követik a divatot. Öntudatosá kell nevelni a gyerekeket, akik meg merik mondani, hogy nekik más a véleményük erről vagy arról a dologról.

Kérdés: Mit tegyen a szülő, ha gyerekei visszahúzódnak?

Tilmann atya: A gyerekek maradjanak csak visszahúzódnak! Ez a legkevésbé sem baj. Akinek mély érzelmi világa van, annak időre van szüksége, hogy barátságokat kössön. Erre időt kell a gyerekeknek adni. Nem sürgős. Ráérnek.

– Vannak olyan gyerekek, akik nem a szüleik, testvéreik körében nőnek fel. Ezek szinte kétségbeesetten próbálnak barátokat szerezni, akikbe bele tudnak kapaszkodni. Így esetleg kifejlődik bennük a képesség arra, hogy gyors, felszínes barátságokat kössenek, de ezek a felszínes barátságok hamar szét is pattannak, és a gyerek újra meg újra egyedül érzi magát. Később ugyanígy próbálnak társat, élettársat találni. Ezeknek a kapcsolatoknak is hamar vége szakad, függetlenül attól, hogy társadalmilag vagy egyházilag rendezett-e az élettársi kapcsolatuk vagy nem... Aki nem tanulja meg, hogy mély érzelmi (valódi szeretet-) kapcsolatokat kössön, annak katasztrófák sorozata lehet az egész élete. Meg lehet figyelni, hogy a visszahúzódo gyerekek hogyan tudnak lassan, észrevétlenül valódi, néha egész életre szóló barátságokat kötni.

Kérdés: Hogyan lesz az ilyen gyerekből bátor, öntudatos, a jóért harcolni tudó ember?

Tilmann atya: Hát mi is harcoljunk a gyermekünkkel, kiskorától fogva. Mikor? Hát mindig. Ez jó dolog (mutatja: az egyik gyereket böködi az ujjával, persze nem gorombán). Most éppen harcolunk. Birkózzunk is velük, erejükhez mérten, hogy erősödjének. Az ilyen szeretetteljes küzdelem által kapcsolat jön létre. Az ilyen harc a szeretetnek egy formája: a gyerek megérzi, hogy erősíteni akarjuk. A gyerekek is birkóznak egymással. Ha sokat birkóznak, akkor keveset fognak veszékedni.

Ismerek egy két és fél éves fiút, aki jóságos és kedves. Amikor a játszótéren más gyerekek összevesznek valamelyik játék fölött, akkor ő fogja a sajátját és odaviszi nekik. Az apja szokott „harcolni” vele otthon, hogy erősítse testben-lélekben. Egyszer valamit összetört és az apja összeszidta. Ő nevetni kezdett, mert azt hitte, ez is a megszokott játék. Talán egy árnyalattal eltévesztette a szidást az apa. De még ez sem nagy baj. Ha ez a kisfiú felnő, és a főnöke összeszidja, nem fog kétségbe esni.

Kérdés: Úgy gondolom, ha az ember igazán keresztény akar lenni, az a legfontosabb, hogy le tudja győzni önmagát, mert akkor le tudja győzni a világot is. Hogy van ez?

Tilman atya: Szívünkben két nagy hajtóerő van. Egyik a hódító ösztön, a másik az odaadó képesség. A két ösztönt a mélylélektan így jelöli: agresszió és libidó. Másképp is nevezik: hatalmi törekvés és élvezetre való törekvés. Ez a két ösztön nagyon erős és ezért nagyon veszélyes. A hatalomra való törekvés büszkévé tehet, mások elnyomását, sőt háborúkat eredményezhet. Az élvezetre való törekvés kényelmessé teszi az embert, arra ösztönöz, hogy saját örömeinket keressük, sőt arra, hogy megszegjük a házastársi hűséget. A divatos tv-filmek rendezői többnyire ezeknek az ösztönöknek a kiélését mutatják be és ösztönzik a szex és a krimi formájában.

Kentenich atya véleménye: Ezt a két ösztönt a jó Isten adta az embernek. Ezért nem tanácsos csak úgy egyszerűen elnyomni őket. Ha el is fojtjuk, tovább hatnak, és valahol előtörve sok kárt okozhatnak. Ő másképp nevezte el, hogy kezelhetőek legyenek. A büszkeségre, hatalmi törekvésre, agresszióra azt mondja, hogy hódító ösztön. Az ember feladata, hogy valamilyen magaslatot meghódítson, valami nagyot létrehozson, és azt minél jobban tökéletesítse. A másik ösztönt pedig elnevezte odaadó képességnek. Összeér a kettő, ha szeretteinkért harcolunk, az ő jólétükért is, nemcsak a saját örömünkért vetjük be magunkat a munkába, a létért való küzdelembe. De ugyanígy élhetünk Isten ügyéért, az Ő dicsőségéért is, ami a szeretet terjedése, a lelkek örök üdvössége.

A családban arról van szó, hogy odaajándékozzuk magunkat először egy másik embernek, azután a gyermekeinknek is. A program az, hogy megnesemesítsük, megszeliidítsük, jóra használjuk (és ne rosszra) ezt a két fő ösztönt.

A gyerekekkel való jó értelmű harc tulajdonképpen nagyszerű játék: a szülőnek is és a gyermeknek is öröm. A gyerek nyerni akar és a szülő is nyerni akar a küzdelemben... A hódító ösztön most nem az agresszió, hanem a szeretet eszköze (és már nem csak játék, hanem több)... A nők tulajdonképpen mindig arra vágnak, hogy meghódítsák őket... Próbálják ki ezt a feleségükkel! Használják újra az elfelejtett szép szavakat. Vegyenek most is, mint régen, egy-egy szál virágot... Nevezhetik őket virágnéven: Kis Szegfűm, Rózsaszálam... Az asszonyok pedig ajándékozzák meg a férjüket a figyelmükkel. A hódítás ösztöne a nőkben is ugyanúgy megvan! A saját férjüket is újra és újra meghódíthatják... (Mik a kedvenc ételei? Mit szeret általában? A zenét? A kirándulást? Vagy a kertben hallgatni a madárcsicsergést? Nevezhetik a férjüket, ha azt jó néven veszi, például így: kedves Mercedesem...)

A házastárssal is lehet játékból harcolni, birkózni. Ez is erősíti a szeretetet, ha finom ösztönrel eltalálják a módját. A hódító ösztön a társamra irányul. A szeretet magában foglalja a hódító hajlamot is és az odaadó képességet is. Szeretettel

„harcolni” nagy tudomány. Érdemes gyakorolni. Érdemes megtanulni. Ha sikerül, akkor többnyire a házasság is sikerül, tartós és szeretetteljes marad.

Kérdés: Ha megtanítom a gyerekeket harcolni, akkor hogyan fog megtanulni önmaga vágyai ellen (a rossz hajlamok ellen, a lustaság stb. ellen) harcolni?

Tilmann atya: Ez történik egész idő alatt, amikor velem harcol. Az áteredő bűn problémája, hogy a hódító ösztön fájdalmat is akar okozni a másoknak, el is akar venni valamit a másiktól, és rombolni is akar. A meg nem zabolázott, jó útra nem terelt hódító hajlam rosszkedvű gyerekké teszi az egészséges lelkű gyereket.

Egyszer, amikor egy gyerek az előadás alatt sokat kiabált és veszekedett, engedélyt kértem a szülőktől és közbeavatkoztam. Azt mondtam a gyerekeknek, hogy velem veszekedj, mert ez az én előadásom. Hódító ösztönének így célt adtam: én voltam a cél. Most már én irányítottam vele a harcot és sikerült azt barátságos mérközéssé szelídíteni. Tehát ha a gyerekekkel barátságos harcba kezdek, akkor meg tudom tanítani az ösztöneit, hogy magasabb célra irányuljanak: a harc ne váljon a győzni akarás fékevesztett hajszolásává; az odaadó hajlam ne váljon később, serdülőkorban öncélú örömkereséssé. Természetesen meg kell tanulni a lemondást is, de az is könnyebben fog sikerülni a segítségünkkel.

Tudott dolog, hogy a drogosoknak a szeretethiánnyal vannak problémáik. Az alkoholista számára egy jó barátság megoldást jelenthet. A szexuális probléma is a szeretet problémája. Ha a gyereket megélheti az én szeretetemet, akkor megtanulja a szeretetre való hajlamát, odaadó képességét egy emberre irányítani, egy embernek ajándékozni. Ha engedek a gyereket önzésének, akkor nem szeretem őt, mert megengedtem, hogy önmagát rombolja. Ha azonban arról van szó, hogy egyszerűen fáradt, ez akkor nem az ösztön problémája, hanem ágyba kell küldeni.

(A kör közepén levő egyik kislányhoz szól Tilmann atya): Kis barátnőm, fáradt vagy? Nehéz ez az előadás? Jól van, akkor puszi, Réka! Később talán még egy kicsit beszélünk... (Most nyugodtan elmehet aludni.)

Egy fiúról van szó, hogyan érték el a szülei, hogy mindent megeszik... (Tudjuk, hogy ezt sokszor valósággal lehetetlen elérni.) Ha egyszerűen azt mondták volna, muszáj mindent megenned, aligha lett volna a parancsnak fogamatja! Ennek a fiúnak voltak játékkatonái, mégpedig lovaskatonák. Tehát azt mondták neki: „Egy lovaskatona mindent megeszik!” Ez már hatásos volt, mert ő is olyan vitéz akart lenni, mint az ő mesebeli lovaskatonái...

Kérdés: Mit csináljunk azzal a bizonyos „karcolással”, a velünk élő másik ember kisebb-nagyobb hibáival.

Tilmann atya: Kentenich atya erről ezt tanította: Mindenkinek szabad, hogy húsz „karcolása” (bogara, hibája) legyen. Nem azt gondolom (vagy mondom),

hogy nekem lehet ennyi, hanem hogy neked lehet... (Mindenki a másíknak megenged húsz hibát.) Még számolni is szabad a „karcolásokat”. Ha kevesebb húsznál, az ritka szerencsés eset. Természetesen megteszünk mindent, hogy hibáinkat kijavítsuk, „kinőjük”...

A tulajdonképpeni bölcsesség: megtanulni mások hibáival együtt élni. Nem lesni, figyelni, hogy „ugye ő is milyen gyarló, miért ne lehetnék én is az”... Így egyik sem akar jobba lenni, hiszen a másík hibáival mentegeti a saját hibáit. És az együttélés fokozatosan romlik, esetleg tűrhetetlenné válik...! A bölcsesség abban áll, hogy a másikat elfogadjuk olyannak, amilyen.

Van egy politikus ismerősöm, akit nagyra becsülök. Egyszer megkérdezte őt a felesége, hogyan tud bánni olyan emberekkel, akik neki nem szimpatikusak. Ezt válaszolta: „Számomra nincsenek nem szimpatikus emberek. Úgy fogadok mindenkit, amilyen.”

– Ez áll a saját magunkkal való bánásmódra is! Önmagunkat sem szabad gyötörnünk, mert így nem tudunk a hibáinkkal megküzdeni. Nem a feszültség ad erőt. A sportolóknak is lazának kell lenniük. Verseny előtt módszeresen lazítják izmaikat. Ha az izom görcsbe rándul, akkor az ereje elvész. Ha állandóan bosszankodom saját magam miatt, elégedetlenkedem, akkor ösztöneim a saját útjukat járják, kicsúsznak az ellenőrzésem alól. Aki nem szereti önmagát, az rosszkedvű, boldogtalan, állandóan ezt mondja: „Rossz vagyok, bűnös vagyok”. Szegény hódító ösztöne mit csinál ilyenkor? Az odaadó képessége mit csinál? Ha nincs öröm a lélekben, ezek képtelenek jól működni, és a hódító ösztönből például agresszió, az odaadó képességből például féltékenykedés származik.

Akinek öröme telik magában, annak nincs szüksége alkoholra. Németországban egy nagy egyházi vezető a borbélynál a tükörbe nézett és így szólt a borbélyhoz: „Ugye milyen jól sikerült teremtménye vagyok a jó Istennek?” – és nevetett. Aki derűs, annak nem kell a szeszhez folyamodnia. Ha a feleségünk felrója „karcolásainkat”, tréfásan emlékeztessük arra, amit a Mercedesről hallottunk: Ugyan már, mi az a kis karcolás az autó értékéhez képest!

– Mindig mindent kedvesen, lehetőleg tréfálkozva mondjunk, mert hát keresztények volnánk ugye... Kérem szépen!

Biztos vagyok abban, hogy Jézus sokat mosolygott, sőt nevetett is.

– Mit csináljunk a karcolásaink ellen? Elnézzük társunk „karcolásait”, és megkérjük, segítsen kinőni hibáinkat. De a legtöbbet azáltal segítünk egymásnak, ha egyszerűen „csak” szeretjük egymást. Ha meg akarok valakit változtatni, akkor egyszerűen csak szeretni kell, és meg fog változni magától is. De az a bizonyos húsz karcolás akkor is megmaradhat olyannak, amilyen...

1992. június 17. szerda

Az első kérdésünk ez volt: *Mit tegyünk, ha csökken a szeretetünk?*

Az esküvő után néhány évvel krízist tapasztalunk házasságunkban. Először is megvizsgáljuk ennek a krízisnek az okait. Aztán megkérdezzük, hogy mi az értelme.

Az első, a kezdeti szerelem, ami összekapcsol minket, az a természet dolga. Azt is mondhatjuk, hogy ez még inkább egy spontán szerelem, inkább egy „primitív” szerelem. De jó értelemben véve primitív, természetből fakadó szerelem ez. Ez a szerelem, ill. szeretet általában szűk és önző. A kívánságainkat belevetítjük a tár-sunkba és kizsákmányoljuk őt. Hogyha ez mindkét oldalról megtörténik, akkor a két fél boldog egymással. Mindkettő teljesíti a másik kívánságát. A másik megfelel az én kívánságaimnak, tehát jól érzem magam a közelében. Ha ez kölcsönös, akkor mindkét ember boldog. Azt hiszik, hogy ez a szerelem, ill. a szeretet. De ez még csak egy primitív szerelem. Ez jó, ez nem baj, hogy így van, Barátaim, mert a jó Isten ilyenek alkotta az embert. Ez még nem nagyon gazdag, kicsit szegény ez a primitív szeretet. De fontos és szép. Ez a természetes primitív szeretet 2-3 évig szokott tartani az esküvő után. Aztán megállapítják, hogy a szeretet csökken. Néha úgy reagálnak az emberek erre, mint a neveletlen gyermekek. Hazamennek az édesanyjukhoz és hagyják, hogy ő vigasztalja meg őket. Ha az anyától való elszakadás nem történt meg rendesen, akkor csak ott kell folytatniuk, ahol azelőtt abbahagyták.

Mi az értelme annak, hogy ez az első primitív szerelem kihűl?

Az az értelme, hogy növekedjen a szeretet.

Ezen a ponton természetesen néhány kísértés jelentkezik. Azt gondolják, hogy egy másik partnerrel boldogabbak lennének. Ez tévedés. Ezzel csupán csak egy másik eszközt keresnek önzésük kielégítésére. Talán találnak valakit, de a történet ugyanaz lesz.

El kell kezdenünk felnőtté válni!

Miről is van szó?

Meg kell tanulni szeretni. Elsősorban nem saját magunkat, hanem a társunkat. Ez egy nagyon szép feladat. Egy új módon egészen boldoggá tesszük őt.

A schönstatti családok a Szűzanyát az otthonukba hívják, azt mondják: „Gyere, lakjál nálunk!” De a Szűzanya nem teljesíti azonnal ezt a kívánságot. Úgy csinálja, mint Schönstattban a kegyhely alapításánál. Nem jött oda egyszerűen az emberekhez és kezdett csodákat művelni, hanem kért valamit az emberektől. És így teszi ő ezt a családnál is. Azt mondja: „Ajándékozátok nekem a nagyobb szeretetre való törekvéseteket, akkor odajövök hozzátok a házatokba.” Jézus azt mondja, hogy aki az életét meg akarja tartani magának, az el fogja veszíteni. (Lk 9,24) A házasságban ez a szeretet titka, hogy a saját életét odaadja, elveszíti az ember.

De egy kicsit mindnyájan elkényeztetett gyerekek vagyunk. Itt az ideje, hogy felnőtté váljunk!

Szeretett Családjaim! Így a primitív szeretetből idővel érett szeretet lesz. Így fog sikerülni, hogy a társamat nagynak lássam. Persze mindenütt találhatunk olyan embereket, akik körülöttünk táncolnak. Ez nem nehéz. Mindig és mindenütt találunk valakit, aki azt mondja: Olyan nagy vagy, olyan szép vagy! Egy neveletlen gyerek természetesen mindig talál olyanokat, akik megcsodálják őt. De mi nem szaladgálhatunk a világban ezt keresve neveletlen gyermekeként.

A szeretetünk tehát oly módon növekszik, hogy háziszentélyt létesítünk. A Szűzanyának odaajándékozunk áldozatainkat. Milyen áldozatok ezek? Ezek azok az áldozatok, melyeket úgy hozunk, hogy a másíknak jót teszünk. Amikor a jó Isten a szíveket osztogatta az emberek között, akkor a magyarok háromszor mondták, hogy „Itt vagyok!” Ezért a magyar emberek nagyszívűek és egy kicsit elkényeztetett gyermekek is. A magyarok szívesen hagyják elkényeztetni magukat.

(Egy négyéves kisfiú beszalad az édesanyjához.)

Gábornak szabad elkényeztetni hagyni magát. Neki szabad, mert fiatal. De mi már egy kicsit idősebbek vagyunk. Nekünk meg kell tanulni szeretni. Nekünk meg kell tanulnunk másokat boldoggá tenni.

Mit tehetek, ami a társamnak jó? Nem azt kérdezem, hogy mi jó nekem, hanem azt kérdezem, hogy mi jó neki?

Képzeljének maguk elé két embert. Az egyik állandóan azon gondolkozik, mi olyat tudnék tenni, ami a társamnak jó. A másik is mindig azon gondolkozik, hogy mivel tehetne a társának jót. Ez az igazi házastársi szeretet. És ez szép. Nem azt kérdezem, hogy mi fáj nekem.

Egyszer a fiúkkal voltam táborban. Odajön hozzám egy kisfiú.

– Tilmann atya, fáj az ujjam! – mondja. Egy kis repedés volt a kisujján, 1 mm hosszú és fél mm mély. Mivel a bőr alatt véredények vannak, néhány vércseppet is lehetett látni.

– Ó, ez érdekes! – mondtam. Tartsd egész nyugodtan.

Az egész sebészeti tudományomat elővettem. Jódot tettem rá.

– Csíp?

– Hát egy kicsit.

– Ez jó. Nagyon jó.

A fiúk egész csapata állt oda és figyelte, mi történik. Mindenki irigykedett a fiúcskára. Rátettem egy tapaszt.

– Még tíz percig tartsd egész nyugodtan. Utána gyere vissza és mutasd meg nekem!

A kisfiú boldogan elment.

Ezt szabad, amikor a tízéves kisfiú a táborban egyedül van és honvágya van. Ilyenkor az atya természetesen az anyja is. S én jó anyja voltam. Szerettem ezt a kisfiút nagyon.

De mi, barátaim, házasok vagyunk. Nem kisfiúk a táborban.

– Jaj, de fáj! Ezt tette ez a rossz asszony! Jaj, de fáj!

– Anya!!!

– Gyere kisfiam...

Hoppá! Hol vagyunk barátaim?

Hát, hát!

Nem megyünk sehova se panaszkodni a társunkra! Szeretünk, és a szeretet fájhat. És ez nagyon szép! Nagyon szép dolog, hogy van olyan ember a közelünkben, aki akkor is szeret, hogyha fáj neki.

Lehet hegyi túrara menni órákon keresztül nagy megerőltetéssel és közben nagyon boldognak lenni.

Az első réten is lehet ülni, megenni a kenyeret, majd napozni és utána haza...

A házasság az a feladat, hogy egyre jobban szeressünk

Tételezzük fel, hogy édesapámnak én voltam a legkedvesebb lánya. Édesapám mindenféleképpen elkényeztetett. Természetesen most elvárom a férjemtől, hogy ugyanezt tegye.

Tételezzük fel, hogy egy olyan családban nőttem fel, ahol nem volt sok gyermek. Állandóan szeretetteljes odafordulást élvezhettem a szüleim részéről. Minden kívánságom teljesült. Akkor nem kell csodálkoznom azon, hogy nem tudok megbirkózni az élettel.

A szeretetet tanulni lehet. Szeretni meg lehet tanulni. Egy egészen egyszerű alapelv, egy egész egyszerű út van. Akkor is szeretjük a másikat, hogyha fáj. Ezzel áttörjük a saját magunk körüli körforgást. Így a szívünk tágasabb lesz, a szív erősebb lesz, nagyobb lesz. Ez a feladatunk: növekedni a szeretetben.

Nem szeretnének utánanézni annak, hogyan lenne alkalmuk arra, hogy növekedjenek a szeretetben?

A harmadik gondolat a természetfölötti, az isteni szeretet.

Felnézek Istenemre, és látom, hogy Isten szereti a társamat. A szívemben kapcsolatba lépek Istenel, és Istenemmel együtt – vele közösen – szeretem a társamat. Tehát a szeretet, ami most a szívemben van, egy isteni erő. Szeretem az Istenemet, Isten szereti a társamat s én összekapcsolom magam ezzel az isteni szeretettel. Így is imádkozhatunk egymásért. Összejövünk a házi szentélyünkben és elképzeljük, hogy Isten szereti a társunkat. Egészen természetes dolog, hogy fáj (a társam). Az is egészen természetes, hogy akkor is szeretek, hogyha fáj. Ebbe nem lehet belehalni. Így növekszünk.

A keresztség által Krisztussal összeköttetésben vagyunk. Milyen Krisztus? Ez az a Krisztus, aki a kereszten az atyjának ajándékozta magát. Aki azt mondta: *Atyám, a kezedbe ajánlom lelkemet.* Vagyis azt mondta atyjának, azt csinálhatsz velem, amit akarsz. Nem fogok felhagyni azzal, hogy szeresselek téged. Az Atya elfogadta Őt, és most Jézus megdicsőülten ott van az Atyánál. Az Atya és Jézus közötti kapcsolatban nagy szerepet játszanak a sebek. Jézus megmutatja az atyjának

a sebeit és e sebek miatt fordul az Atyaisten felénk szeretettel. Vagyis megváltottak vagyunk. Isten megkönyörül rajtunk. A szívünkben Krisztus újra születik a kereszt-ség által. Tehát nálunk is ezt az életét éli.

Hasonló történik a házasságunkban és a családukbán is. Ezt szeretné a Szűzanya, amikor a háziszentélyben odajön hozzánk. Krisztussal a keresztre megyünk, de ez a kereszt azt jelenti, hogy az egymás iránti szeretetünk állandóan növekszik. Egymásnak ajándékozunk magunkat. Ez az egymás iránti kölcsönös odaadás Krisztus odaadásához hasonlít. Ebben az egymásnak való odaadásban újólá ott él közöttünk Krisztus, a megfeszített. A házasság szentség... A keresztre feszített és feltámadott Úr ott van közöttünk. Azoknál a házaspároknál, akik Krisztussal szoros kapcsolatban vannak, feltűnik nekünk egy bizonyos nagylelkűség, ők nem sértődnek meg, mindig szeretik egymást.

Ismerek egy családot, akiknek egy mozgássérült gyermekük van. A gyerek nagyon sok szeretetet és erőt követel. A szülők sok mindent nem engedhetnek meg maguknak, amit mások igen. De tudnak szeretni. Ebből következően állandóan barátok vannak náluk látogatóban. Nem kell, hogy ők fussanak barátok után, nem kell a barátoknak sört vagy bort fizetniük. Elég nekik, hogy ott vannak, a barátok futnak utánuk, mert olyan emberekre találnak bennük, akik nagylelkűek és türelmesek.

Szeretnék-e ezt egy kicsit a gyakorlatban is megvalósítani?

Üljenek egymás mellé és képzeljék el maguknak, hogy a jó Isten szereti a társukat. Üljenek a társuk mellé és éreztesék vele azt a jószágot, amit éreznek abból, ahogy a jó Isten feléje fordul. Nem kérdezzük már azt, hogy ez fáj-e? Ez nem érdekes. Azt kérdezzük, hogy boldogítjuk-e a másikat. És ha ezt mindketten tesszük, akkor növekszünk egymás által.

Ha a schönstatti kegyelmi Szűzanyát odahozzuk a házuánkba, ha egy háziszentélyt létesítünk, akkor a Szűzanya újból és újból meghív minket arra, hogy a nagyobb szeretet útját járjuk. Olyan szeretetét, ami fájhat.

(Egy kisfiú odamegy Tilmann atyához.)

Megjegyezték? Ő az én barátom. Ha látjuk egymást, akkor mindig a magnóról beszélgetünk. Megnézzük a készüléket és rázzuk a fejünket: „Nem!” – mondjuk. „Nem!” A szeretet fájhat.

– Nono. Most már elég. Most Tilmann atyának kell előadást tartani.

Kérdés: Mi van akkor, ha egymással boldogok vagyunk, ha beállítottuk magunkat egy bizonyos békés (felszínes) életmódra? Mi van akkor, ha elégedettek vagyunk magunkkal? Mi van, ha közvetlenül nem érezzük magunkban az igényt, hogy növekedjünk az Isten iránti szeretetben?

Tilman atya.: Ez egy sokkal nehezebb probléma. Azért nehezebb, mert azzal az állapottal, amiben vagyunk, elégedettek vagyunk. Persze ez tulajdonképpen még sincs így. Van egy vágyódás egy nagyobb szeretet iránt. De van egyfajta elégedettség a nálunk föllelhető mindennapi étellel. Nem is okozunk egymásnak fájdalmat.

Ez szigorúan véve a hitnek a problémája. Elmondom Önöknek azt a képet, ahogy helyes. Ezt csak akkor látjuk, ha a hitnek a fénye világosan ég.

Isten kiválasztott minket.

Azt szeretné, hogy mint házaspár, bensőséges szeretetet sugározzunk.

Azt szeretné, hogy sok időt szánjunk egymásra.

Azt szeretné, hogy vallási téren elmélyüljünk.

Azt szeretné, hogy Tilman atya előadásait tanulmányozzunk.

Azt szeretné, hogy több házaspárnak is átadjuk ezeket a gondolatokat.

Így fest ez gyakorlatiasan.

Kicsit elvontabban is elmondom:

Isten apostoloknak választott ki minket.

Egy isteni kiválasztottságot mindig lerázhatunk magunkról.

Jött egy fiatalember Jézushoz és azt kérdezte:

– „Mester, mit kell tennem, hogy az örök életet elnyerjem?” (Mk 10,17; Lk 18,18)

Beszélnék a parancsolatokról. Azokat a fiatalember már mind ismerte. Akkor ezt mondta neki Jézus: „Ha tökéletes akarsz lenni, add el mindenedet és kövess engem. Vidd el az embereknek az örömhírt, az evangéliumot.”

Akkor a fiatalember szomorúan távozott, mert nagy vagyona volt. Ez azt jelenti, hogy ez a fiatalember jól élt. Ennek a második kérdésnek a háttere egy jó élet, egy boldog házasság. Lehetséges ez egyáltalán? Igen. Itt a földön.

Ez nem házassági probléma, ez az elhivatottság problémája. A kérdésünk így hangzik: A jó Isten rendelkezésére bocsátjuk-e magunkat? Apostolokként éljük-e az életünket?

Talán mondhatok Önöknek egy kicsit többet is.

A mi korunkban az egyház a családotól függ. Minden életnek légkörre van szüksége a növekedéshez. Ha egy réten egy deszka hever, akkor egy hét múlva alatta a fű egészen sárga lesz, mert a fény és a levegő nem hatolhatott a fűhöz.

Ez a mai keresztény élet. A keresztény életnek is légkörre van szüksége. Szeretetre van szüksége. A középkorban létezett ez a keresztény légkör: szóltak a harangok, sok szentkép függött a falakon, a mezőkön is ott voltak a keresztiek. Az emberek állandóan Isten és a szentek jelenlétében éltek és dolgoztak. A lakásokban ott voltak a vallásos képek. Minden fontos esemény Istenhez kapcsolódott. Voltak könyörgő körmenetek, hogy nőjön a gabona, hálaadó ájtatosságok, pl. a jó aratásért. Az Istennel való állandó kapcsolat érezhető volt. Az emberek keresztényként éltek. Nem volt szükség különös eseményekre. Aki normális emberként, átlagosan élt, az már keresztényként élt.

Manapság ez már nincs így. A légkör már nem keresztény. A következő évszázadokban nem is lesz az. Itt van a család jelentősége. A családban létrehozhatunk keresztény légkört, ahol az egész életünk Istennel van összeköttetésben. Ezt az utat járták az őskeresztények. Olyan világban kezdték, ami nem volt keresztény. Ezért az apostolok házakban kezdték a működésüket. Ezekben a házakban a nap huszonegy órájában keresztény volt a légkör. Ott gyűltek össze, hogy ünnepeljék a szentmisét. Ezek voltak az első keresztény közösségek. Házaknál találkoztak. Ezekben a házakban Krisztus közel volt. Mivel házaknál jöttek össze, az első imaházak nevei családnevek voltak. Később nagyobb termet építettek, de még mindig a családnevet használták. Amikor aztán egy szabad téren építettek templomot, mivel megszokták már, hogy a templomnak neve volt, egy-egy szent nevét választották.

Létezik az apostolkodásra való elhivatottság. Akkor azt mondja a jó Isten: Szeretném a házatokat! Azt kívánom, hogy a szeretet légkörét áraszátok szét! Egyre jobban növekedjete a szeretetben! Apostoloknak szeretnék benneteket! Ott szeretnék lakni a házatokban és a házatok így sok ember otthonává fog válni! Emberek közössége jön majd létre, akik nálatok jönnek össze. Olyan közösség, akinek erőt adtok. Olyan embereknek a közössége, akiket a házassági szeretetben megerősítetek.

Látják, a családmozgalmunk nagyon növekedőben van. Két évvel ezelőtt 25 család volt, akik a családnapokon részt vettek. Tavaly 42-en voltak. Ebben az évben 57-en lesznek. Tilmann atya ezt nem tudja egyedül csinálni. Mikor fogják Önök a családnapokat tartani?! Vannak emberek, akik elég okosak. Olyanok is, akik elég okosak és már csinálnak is valamit. Vannak emberek, akik nagyon tehetségesek, de lusták.

Ez az elhivatottság kérdése. A jó Isten azt mondja: szükségem van rátok, mint apostolokra. Nem a jó házasságról van szó, azt itt már feltételezzük. A családokért vállalt apostolkodásról van szó. A Szűzanya azt mondja: „Szükségem van rátok, mint apostolokra a családokért.”

Minden harmadik család tönkremegy. Nagyon sok nem menne tönkre, ha összeköttetésben lenne egy jó családdal, akit meglátogathatnának, felhívhatnak, akikkel elbeszélgethethének, akik meglátogatnák őket, akikkel meg tudnák beszélni a problémáikat. Nem kell minden héten találkozniuk, elég, ha egyszerően a baráti körükhöz tartoznak. Ez a barátság fog segíteni abban, hogy egymásnak a házasságban segítői legyenek, segítői lehessenek. A kérdés az, hogy akarunk-e, mint család, apostolok lenni. Ez azt jelenti, hogy ketten együtt dolgozunk, nem az egyik vagy a másik dolgozik Isten országáért, hanem mint házaspár együtt dolgozunk az Isten országáért. Engedjük, hogy a családok, az emberek a mi családunk atmoszférájában részt vegyenek. Úgy, ahogy ezt Aquila és Priszka tette. (1Kor 16,19) Úgy, hogy a mi családunkból élet áradjon.

1992. június 17. szerda

Jóindulattal fordulok a másik hibái felé

Talán nem tudjuk a hibákat megváltoztatni, de jobban tudunk szeretni, így a „karcolás” egy idő után be lesz aranyozva mindkét irányban.

Átélem a másik hibáját és szeretettel válaszolok rá. Ugyanezt kell tennem akkor is, ha munkatársakat vezetek. A rendetlen munkatársat is szeretem a szívemben, bár veszekedek vele, csinállok egy kis „mennydörgést”.

Jóindulattal fordulok felé: „Te képes vagy erre!” Így követelem meg, hogy jó legyen a munka. Nem kell mindennel egyetértenem, de nagyon kell szeretnem.

Kérdés: Mit csináljak a saját karcolásommal?

Tilmann atya: Megállapítom, hogy hibám van, csődöt mondtam, jaj, de fáj! Ez az önsajnálát a nagyszívű magyaroknak egy kis kábítószert, s akkor maguk körül keringenek. Ki kell jönni ebből a gödörből! Nem mondhatom örökké: Jaj, de fáj!

Az mondom: „Ilyen vagyok, de szeretlek.”

Ezt mondom a jó Istennek is: „Ilyen vagyok, de szeretlek és irgalmadat kérem.” Isten mindig megbocsát nekünk. A megbocsátás a szeretet egy formája, mely által növekszik a szeretet.

Az autót javításra szerelőműhelybe vinni nem megszokott dolog, mert az autótól azt várjuk, hogy folyamatosan működjön, ne romoljon el; de bocsánatot kérni a társunktól, az más; mert az emberi hibák tipikusak, normálisak, megszokottak.

Kölcsönösen megállapítjuk a hibákat:

– „Rossz voltam, de szeretlek!”

– „Rossz voltál, de szeretlek!” – és bocsánatot kérünk egymástól...

Ezt mindennap gyakoroljuk, hozzátartozik az életünkhöz, ahogy mindennap eszünk, és mindennap alszunk.

Ne mondjuk, hogy csak most kértem bocsánatot, és már megint bocsánatot kell kérnem. Mint ahogy azt se mondjuk, hogy pl. jaj, nemrég reggeliztem és már megint éhes vagyok, vagy most ébredtem föl és még mindig fáradt vagyok.

Bocsánatot kérni és adni: ez által vezet a „karcolás” bennünket egyre közelebb egymáshoz.

Gyakran láthattuk a focipályán is, hogy a konfliktusokat kézfogással, pacsizással oldották fel. Ez sportszerű. (De ez nem jelenti azt, hogy többet nem fogok veled szemben szabálytalankodni.)

Mi, modern emberek, mindent jól akarunk csinálni. Polgári gondolkodásunkban csak azok számítanak jó embernek, akiknek nincsenek hibái. Pedig Isten irgalmasan megbocsát, mindannyian az Ő könyörületességéből élünk.

Gondolkozzunk csak el, van-e olyan élményünk, hogy a szüleink megbocsátottak nekünk?

Mert a gyermek számára a szülő az Isten-kép, és ha az anya, apa nem bocsát meg, csak figyelmeztet, akkor az így berögzült polgári Isten-kép nem a keresztyének Istene.

A keresztyénység egy szép vallás. Rossz és bűnös életünk végén megbocsát nekünk a jó Isten. Szegény hinduk, a vallásuk miatt azt hiszik, hogy újra és újra kell születniük, amíg meg nem tisztulnak teljesen.

Sok család itt nálunk is kicsit polgári: szigorú, jó, de nem bocsát meg. Ezért egy új keresztyéni életet kell kezdeni! Mindennap bocsánatot kell kérni és adni, ahogyan enni és aludni is kell mindennap.

Egy nemes ember számára ez nehéz, mert ő jó akar lenni és szenved a gyengeségeitől. De gondoljunk csak bele, nemcsak jónak lenni nehéz, hanem bocsánatot kérni is nehéz, de ez nagyon szép, ez a kettős megbocsátás:

- Istentől (Ő mindig megbocsát),
- Társunktól.

Isten nem azért bocsát meg nekünk, mert megígérjük, hogy megjavulunk (ez a polgári mentalitás), hanem azért, mert Ő jó. Mindig. És szeret.

Minden szentmise előtt bocsánatot kérünk az Istentől.

Jézus így tanított bennünket imádkozni: „Bocsásd meg a vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek.”

Este imádkozzuk együtt a Miatyánkot (nem kell, de szabad), és e kérés után szünetet tartunk, és azt mondjuk magunkban a társunknak, hogy: „sajnálom...”, vagy: „megbocsátok”.

A megbocsátás hozzátartozik a normális élethez. (Szentáldozás előtt azt mondja a pap: „Engesztelődjete ki szívből egymással!”)

Mit csináljunk a karcolással?

Gyakran megbocsátjuk, gyengédséggel, így a karcolás a boldogság forrásává válik. A karcolás lesz a Paradicsomba vezető út (Dosztojevszkij).

Tegyük házasságunkat Paradicsommá! Ehhez azonban le kell küzdeni a büszkeségünket, le kell szállni a trónról. Nehéz munka, de meg lehet tanulni!

Próbáljuk meg, még ma: „sajnálom”; „bocsánatot kérek”.

Kérdés: Mit tegyünk, ha csak az egyikünk követ el hibákat, és a másik nem?

Tilmann atya: A hiba nélküli ember egy szent! Az ilyen zárandokoljon el Rómába, és kérje meg a Szentatyát, hogy avassa őt szentté, s akkor kap majd egy glóriát, de négyszögletes alakút. Ilyen glóriát azok kapnak, akiket már életükben szentté avatnak. Ilyent még senki sem kapott.

Uram, adj nekünk annyi önismeretet, hogy meg tudjunk legalább egy kis hibát látni magunkban is, hogy a társunktól tudjunk bocsánatot kérni!

Házi feladat: Miért akarunk bocsánatot kérni? (Remélem, hogy lesz hiba.)

Nem biztos, hogy a bocsánatkérés után minden jó lesz, mert a hiba újra előfordul majd, de igyekszünk, mert szeretjük a társunkat. Eszünk és újra éhesek leszünk, alszunk és újra elálmosodunk, megbocsátunk (megbocsátanak nekünk) és újra vétkezünk: ebben áll az életünk szépsége.

Hála Istennek, vannak a Mercedesen karcolások!

1992. június 18. csütörtök, 1. előadás

Kedves Családjaim!

Nehezünkre esik arra gondolni, ami új. Normális körülmények között nehezünkre esik arra gondolni, ami új. Abban a tudatban élünk, hogy a papnak egy különös hivatása van. Ugyanígy a tudatunkban van, hogy a népet az egyházban a pap gondozza. A papnak hivatása van. A családok is apostolkodnak. De kicsit rendkívüli ügy gondolkodni, hogy a családnak hivatása van. Pedig az ősegyházban ez így volt. Az apostolok házakat nyertek meg és ezek a házak hatással voltak a környékre. Ezekben a házakban keresztény légkör volt. A pogányok azt mondták: – „Nézzétek, mennyire szeretik egymást!” Mások is odajöttek, ahol találkozni lehetett az apostolokkal. A házban egy közösség találkozott. Ebből aztán lassan egy templom lett. Csak később, amikor a kereszténység államvallássá vált, akkor építettek templomokat szabad telkekre. Akkor is adtak nevet a templomoknak. Az első Isten-háznak családnevek voltak a nevei (mert eredetileg családi házak voltak). Csak később adtak a templomoknak egy-egy szentnek a nevét.

Nem könnyű egy új gondolatot befogadni, azon gondolkodni. Erről szeretnék Önökkel beszélni. Arról szeretnék beszélni, hogy a házunknak elhivatottsága van, vagyis a házunkkal Isten valami újat szeretne elkezdni. A házunkban lakik Jézus Krisztus, mert a házasság szentség, és Isten a harmadik a szövetségben. Krisztusban közel van hozzánk és az Úrral élünk együtt, aki köztünk van. És ha együtt imádkozunk, akkor egyszerűen Istennek szakítunk időt és imádjuk őt, aki a házasságunkban a harmadik.

És most az előtt a kérdés előtt állunk, hogy hogyan tudjuk (ezt a családos hivatást) elevenné tenni. Ez a mi schönstatti kegyelmi anyáknak a feladata. A Szűzanyával szövetséget kötünk, odaajándékozunk neki az életszentségre való törekvésünket a házasságban. Odaajándékozunk neki a kölcsönös szeretetünket és ő a házasságunkba jön. Így a házunk egyszerűen kegyhellyé, zarándokhellyé válik, mert a Szűzanya közöttünk lakik. Gondoskodik arról, hogy Isten ott éljen közöttünk. Ő gondoskodik arról, hogy egymást egyre jobban tudjuk szeretni és hogy a gyermekeinket jobban tudjuk nevelni. Ő gondoskodik arról, hogy felismerjük az apostoli küldetésünket. Magyarországon kb. 3-5 család van, akik (fizetésért) dolgoznak Isten országában.

Az Egyház az apostolkodásban csak az egyeseket tekinti. Az a gondolat rendkívül szokatlan, hogy kettesben apostolkodni lehet. Pedig így volt ez az ősegyházban

is. Ott sem egy személy volt a hitoktató. Egy házban laktak, ez volt az ő apostoli eszközük. A hittanóra pedig a velük való együttélés volt. Egy házaspár lépett fel: a feleség a közösség anyja, a férj a közösség apja volt. Így van ez ma is az evangélikus egyházban (ahol a lelkész és a lelkész felesége együtt apostolkodnak). Valójában a házaspár jelenti az egész embert, a nem házaspár pedig csak fél ember.

Egy embernél, aki nem házasságra hivatott, tehát pl. nálam, a másik felet a jó Isten adja, ez az új egység. De erről most nem szeretnék beszélni. Az egyháznak megvan az oka a szüzességre. Most a házaspárok küldetéséről beszélek. Most arról beszélek, amit házaspároként teszünk Isten rendelkezése szerint. Vannak az egyházban olyan apostoli civil emberek, akik menekülnek a házastársuktól, ezért csinálnak hittant a plébánián. A kérdés úgy hangzik, hogy nincs-e hivatásuk, hogy mint házaspár, együtt működjenek az egyházért. Az első apostoli feladatunk a saját családjunk, a gyermekünk. Ennek nyomán létrejön a házunkban egy keresztény légkör. Azt mondjuk a Szűzanyának: „Gyere a házunkba!” És Ő azt mondja nekünk: „Ajándékozátok nekem a kölcsönös szereteteket.” A szeretet fájhat! Boldoggá tesszük egymást. A szeretetünk áldozat Édesanyánknak, hogy gondoskodjon arról, hogy nálunk Krisztus újból megszülessen. A keresztény légkör a házunkban a szeretet légköre. Átéltük Istent a házasságunkban, önmagunk között. Nálunk állandóan megjelenik a Szűzanya, de csak a hit szemével látjuk Őt. A házunkban kialakuló keresztény légkör a nap 24 óráján keresztül érvényesül. Így növekedhet bennünk a keresztény élet, mert ez a nap 24 óráján keresztül megvan. Lesznek emberek a környezetünkben, akik így élnek: a házaik szent házak, városaink szent városok lesznek. Ők is mindannyian hozzánk tartoznak és ezt nem kell szervezni, az emberek egyszerűen jönnek. A kezdet, hogy jönnek és beszélgetnek, vitatkoznak, tehát élet árad a házból. A középpont, amiből élünk, a házasság szentsége. Jézus ott lakik közöttünk. Ezekből a házakból többen együttműködnek, ez egy családcsoporthoz. Ez mindig valami különös.

Biztos vagyok abban, ha Isten a jövőbe akarja vezetni az egyházat, ilyen házakra van szüksége. Házakra, amelyekben a nap 24 óráján át keresztény légkör él. Házakra, amelyekben az embernek személyes Isten-megtapasztalásuk van. Ezek olyan házak, ahol az emberek egy különös Isten-hittel élnek. Hisszük, hogy Jézus a közösségünkben van. Hisszük, hogy az Úr ott él közöttünk. Megfigyeljük a jeleket, amit Jézus ad nekünk. Isten megadja a jeleit nekünk is a mindennapi életben. Úgy élünk, mintha egy kolostorban élnénk. Hogyha ma a kolostori életben Isten a szerzetesek között működik, akkor gratulálhatunk a kolostornak. 5 éven keresztül Németországban papi szemináriumban voltam. Mindennap volt mise, prédikáció, de a közösség soha nem állapította meg, hogy Isten itt van közöttünk. Sohasem volt jelenés a mi értelmünkben, sem a hitben. A végén pappá szenteltek bennünket. Képzelnék el egy házaspárt, akik összeülnek este és visszatekintenek a napra. Megállapítják, hogy itt és itt Isten adott nekünk egy jelet. Ez a lelkiességünknek egy alapvető vonulata, a gondviselésbe vetett gyakorlati hitnek nevezzük ezt. A má-

sodik, mi is csinálunk valamit, készítünk a Szűzanyának kis ajándékot. De ez az ajándék nem egy különleges dolog. Nagyon érdekes kérdés, hogy mit tudnánk felajánlani a Szűzanyának. Imádságot, továbbá odaajándékozhatjuk az egymás iránti szeretetünket is. A schönstatti üzenetünknek ez a magva. A Szűzanya az önnevelésünket kéri, azt kéri, legyünk jók egymáshoz.

A Szűzanya gondoskodik arról, hogy átéljük a szeretetünket. Azt mondja Jézusnak: „Add, hogy tudják egymást jobban szeretni, adj nekik erőt az apostolkodásban.” Egy kegyhelyen csodák történnek, és a mi kegyhelyünkön is csodák történnek. A mi csodánk: Megtanuljuk egymást még egyszer újból még jobban szeretni. De ezzel a szeretettel nem maradunk önmagunkban. Ezt a szeretetet gyermekeinknek ajándékozzuk. Ez a házasság természetes rendje. A házastársak szeretete azt jelenti, hogy egymást boldoggá tesszük. Ezt megmutatjuk egymásnak a tökéletes egymásnak ajándékozásban. De nemcsak egymást tesszük boldoggá a házastársi odaadásban, hanem ez gyermekeinknek is szól. Sokat kell otthon lennünk, az apa is sokat legyen otthon, játsszon a gyermekkel. A gyermeknek nagy szüksége van erre. Később azonban, amikor a gyermekek nagyobbak, több szabadságra van szükségük. Ha elkezdődik a kamaszkor, önállóságra neveljük őket.

Egy kicsit most a kamaszokban lévő gyermekekről szeretnék beszélni. A cél az, hogy önállóan tudjon dönteni. Az első tehát: Hagyjuk, hogy ő döntsön. Ha a gyermek már 13 éves és megkérdezi: „Milyen ruhát vegyek fel?”, akkor én anélkül, hogy gondolkodnék, visszakérdezek: „Mi a véleményed?” Hagyom, hogy ő döntsön. Ha azt kérdezi a kamasz gyermekem: „Mit csináljak?”, akkor sem adok tippet, hanem egyszerűen visszadobom a labdát: „Mit gondolsz?” Ha a gyermek 13 éves, akkor még neki szabad velünk imádkoznia.

Természetesen, ha vannak idősebb és kisebb gyermekek, akkor az idősebb megkapja a jogot, hogy elmaradjon az esti imáról.

És mi a helyzet a vasárnapi szentmisével? 18 éves korában felnőtté válik a gyermekünk. Akkor Budapestre megy és van saját szobája, és azt csinál, amit akar, mert az apja, anyja nincs vele. Tehát a döntéseit maga hozza meg. A 13 éves még mellettünk hozhatja meg a döntéseit, 5 évig még mellettünk van és látja, hogy milyen boldogok az emberek az Istennel. Még mondhatjuk neki, hogy: „Nem akarsz velünk eljönni a szentmisére?” Így a közelünkben él, de szabadon. De ne mondjunk olyat, hogy ha eljössz, kapsz egy új biciklit. Dönthet úgy, hogy nem megy szentmisére. Milyen öröm, hogyha az édesanyja bemegy a szobájába, és látja, hogy van ott egy kis májusi oltára. Ha majd 18 évesen egyedül él Budapesten, akkor így mindaz a vallásos gyakorlat, ami a szívében él, a saját tulajdona. Hogyha a vallásos életét úgy kell alakítania, ahogy mondjuk neki, akkor egy vallásos tömegember lesz. Azt teszi, amit mondanak neki és később pedig azt teszi, amit a társai mondanak neki. Gyakran van, hogy a vallásos családból jövő gyermekek, amikor a katonasághoz mennek vagy egyetemre, máról holnapra mindent eldobnak maguktól. Nagyon fontos, hogy amije van, annak saját döntésen kell alapulnia. És ez a szülőknek nehéz.

Ebben a korban a fiatalembernek közösségre van szüksége, ahol hasonló korúak és hasonló gondolkodásúak vannak együtt. Ezért nemcsak családmozgalmunk van, hanem fiatalok mozgalma is. Magyarországon még nincs.

Gondolkozzanak el azon, hogy a szüleik hogyan vezették Önöket. Létezik egy finom nyomás is. Egy gyermekre az elvárással is lehet nyomást gyakorolni. Hogy lehet ez ellen védekezni? Mert így a gyermektől elveszik a szabadságát. Örülünk a szabad döntésnek, az apának ez könnyebb, mint az anyának. Nagyon sok anya van, aki azt szeretné, hogy a gyermeke pap legyen, és aki ezért a gyermekétől elveszi a szabadságát. Imádkozhat-e egy anya, hogy a gyermeke pap legyen? Természetesen vannak (rossz) próbálkozások ezen a területen. Nagyon sok pap nem szakadt el az anyjától.

Az apának a feladata, hogy gondoskodjon a családban a szabadságról. Az édesanyák pedig imádkozzanak, hogy a gyermekükből pap legyen. Ez jó.

A gyermek pénzbe is kerül. Vannak rendszeres kiadások. Kell pénz iskolai dolgokra, ruházódásra, mozira, fagylaltra, a hobbijára stb. Ez az egész havonta kb. 2000 Ft. Mit gondolnak, kiadhatná a gyermekünk saját maga ezt a pénzt? Ha a hónap elején a gyermek kezébe adnék 2400 forintot, ez nehéz? Itt egy feladat van. Mit tudok tenni, hogy a gyermekem önállóan tudjon gondoskodni, tenni, gondolkodni? Az nagyon kevés, ha a gyermekem minden darabot tőlem kap meg. Ez csak egy 3-4 évesnek jó. Az sem jó, ha minden darabot kérnie kell. 3 év múlva, ha elkerül otthonról, képesnek kell lennie az önálló életre. Meg kell azt is tapasztalnia, hogy ha egy kiadás rossz volt. Mi is csinálunk ilyen. Gondolják meg egyszer, hogyan lehet ezt elérni? Talán leülök a fiammal, és együtt áttekintjük, hogy a jövőben mire lesz szüksége: egy farmer, egy fogkefe, egy pulóver... Talán mondhatom akkor: „Mindez kb. 6000 Ft. Itt van, tessék, vedd meg!”

És mi van akkor, ha hazajön és azt mondja: „Meggondoltam a dolgot. A régi farmer még jó, a pulóverem olyan szép, a fogamat meg úgysem mosom. De vettem 10 új hanglemezt.” Vagy talán olyan farmert vesz, ami nekem nem tetszik. Majd észreveszi, ha a többiek nevetnek rajta. Keressenek olyan területet, ahol önállóan dönthet! Ez már kisebb gyermeknél is elkezdődhet. Például 8 éves korban vehet egyedül fagyfaltot ahelyett, hogy én veszek neki és odaadom. Az a tendenciánk, hogy önállóságra neveljük őket. Megvehetem én a fagyfaltot, vagy adok neki 20 forintot. Akkor a gyermek megveszi és boldogan jön haza. Vagy azt mondja a gyermek, hogy szükségem van egy füzetre... stb. A kamaszkorban a gyermeket önállóságra kell nevelni. Nagyon fontos, hogy legyen arra lehetősége, hogy egyedül döntést hozzon.

A második, hogy mindig készen álljunk vitatkozni velük, és vitatkozzunk is. És kivitatkozzuk az „ördögnek a fülét”. Vannak érdekes ötleteik: Pl.: *Sokkal jobban lehetne a házakat tetővel lefelé építeni, így a pince lesz felül, beesik az eső és akkor már ott is lesz az uszoda. Akkor a padló lesz a plafon és nem is kell takarítani, lehullik a por, és nem kell porszívózni.*

Kívülről minden problémát hazahoznak. A fizikában van egy olyan törvény, hogy ha 5 pénzérmét egymás mellé fektetünk és a külsőt meglökik, akkor az utolsó elmegey. Tehát a nyomást tovább adják. Itt van a 16 éves problémája, továbbadja a nyomást. Vitatkoznak a szüleikkel az egyházzól, vitatkoznak a házasságról.

1992. június 18. csütörtök, 2. előadás

Ha kamasz korban lévő gyermekeink vannak, akkor úgy érezzük magunkat, mint egy kotlós, amely kiskacsákat keltet ki. A kiskacsák odamennek a vízhez, úszkálnak, a kotlós pedig föl-alá szaladgál a parton, és aggódik a gyermekei életéért.

Bennünk nagy bizalom él, hogy a Szűzanya gondoskodik rólunk. A gyermekeinket a szívünkkel irányítjuk. Az nagyon fontos, hogy valamit akarjunk a gyermekeinktől, de a szívünkkel irányítjuk őket. Sok alkalmat kínálunk fel a gyermekeinknek arra, hogy önállóan tudjanak dönteni. Persze van itt egy határ, ott, ahol veszély fenyegeti őket. De általában ilyen veszély nem jelentkezik túl sűrűn.

Hagyjuk a gyermekeinket dönteni és kísérik őket. Imádságainkon és áldozatainkon keresztül érik el gyermekeinket. És ez nemcsak rájuk, hanem egész házunkra, a barátainkra is érvényes. Imáinkkal és áldozatainkkal sok embert érhetünk el.

Egy új emberkép van előttünk. Az ember, aki másokért felelős, aki másokért Isten előtt áll. Erre azért vagyunk képesek, mert Krisztus ott él a szívünkben. És így Krisztussal és Krisztusban imádkozhatunk és hozhatunk áldozatokat más emberekért. A Vele való kapcsolat valóban szükséges. Ha odaállunk Isten elé, mi, akik vétkesek vagyunk, nincs jogunk arra, hogy Isten meghallgasson bennünket. De nem vagyunk egyedül, Krisztussal összeköttetésben élünk. És a Szűzanya ott áll a kereszt alatt. És így kapcsolatba lépünk Krisztussal és Máriával, összekapcsoljuk magunkat az Egyházzal. Akkor Krisztusban megnyerhetjük Isten szeretetét más emberek számára. Szent Pál ezt így mondja: „Kiegészítem testemben azt, ami még Krisztus szenvedéséből hiányzik.” (Kol 1,24)

Tehát létezik ez a természetfeletti összefüggés. Egymásért felelősséggel tartozunk. Ez különösen fontos a „tömegemberség” háttérét tekintve. Nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy vallásos tömegemberség is létezhet. Ez az a jelenség, amikor egy valaki beszél és ezer ember helyesel rá, mindegy, hogy az a valaki mit mond. A probléma itt a szabadság és a döntés. A tömegembernél ez úgy van, hogy ma belelkesedik egy rock-énekesért, holnap egy tv-krimiért, holnapután a pápáért, aztán egy Mercedesért, esetleg utána Tilmann atyáért. Ez a tömegember.

Nem jó, ha valaki nagyon belelkesedik, mert az könnyen meg is változik. És könnyű megváltoztatni.

Az Egyházban más kell legyen a lelkiség. A hívó ember szabad és erős, és a Szűzanyának ajándékozza az áldozatait. Ez annyit jelent, hogy azt mondjuk a Szűzanyának: „Gyere a házunkba, Neked ajándékozunk az áldozatainkat.” Így felelősségteljesen tevékenykedünk. Most nem egyszerűen tapsolunk a tetszésünk

kifejezésére, hanem azért cselekszünk, mert döntést hoztunk. Most ránézünk a barátainkra és odalépünk a Szűzanyához és felajánljuk az áldozatainkat értük.

A szabadság nagyon fontos. A szabadság azt jelenti: tudom, miért élek, vagy hogy kiért élek. Ezért a nevelésben nagyon fontos a döntés. Így van az összefüggés. Ez nem „kis tömegember”, hanem „kis szabad ember”. Aki pl. kap 30 Ft-ot egy fagyira. És akkor ott a döntés, hogy vesz 3 gombócos fagyit vagy valami mást. És ez a döntés fontos, még ha kis döntés is. Ha úgy dönt, hogy vesz 3 gombóc fagyit, és a testvére valami mást, akkor látni fogja, hogy a fagyit elfogy, a testvérenek meg pl. a ceruzája még itt van. Hát így tanulunk. S ez fontos! Látni a dolgokat és dönteni: ez az élet. És ez szép! Ilyen módon fejlődik egy új Egyház, a felelősségnek az Egyháza. Így kezdődött el Schönstatt.

Néhány dolgot elmondok a történetről, onnan odaérkezünk a család témához.

Kentenich atya előtt mindig az eszme lebegett, hogy az új embert, a szabad embert kellene megteremteni. Fiatal fiúknál volt nevelő. A célja a szabad ember volt, az az ember, akinek személyes életcélja van, aki dönteni tud, aki erős. Abban az iskolában, ahol ő dolgozott, még az előírásokon alapuló pedagógia működött.

Létrejött egy közösség olyan fiatal emberekből, akik életszentségre törekedtek. Kentenich atya beszélt velük a Szűzanyáról. Azt mondta nekik, Ő a mi Királynőnk és szüksége van ránk, és ha hibáink vannak, az nem baj, mert Ő a mi Anyánk. Az volt a kívánsága, hogy a Szűzanya legyen kapcsolatban a közösséggel. Kaptak egy kis kápolnát lent a völgyben, mellette volt a fiúk játszótere. A kápolna azelőtt nem volt használatban. Azt szerette volna, ha ez a hely lehetne a közösség gyülekezőhelye. És akkor kezébe került egy újságcikk, amelyben egy kapucinus beszámol arról, hogy Olaszországban hogyan jött létre a Valle di Pompei zarándokhely. Ma ez a legnagyobb olasz zarándokhely. Különleges módon jött létre, ugyanis itt nem jelent meg a Szűzanya. Élt ott egy ügyvéd, aki több házat épített fel utcagyerekek, árvák, börtönben lévők gyermekei számára. Ajándékoztak neki egy templomot, hogy a gyerekekkel odajárhasson. Akkor felállított ott egy Szűzanya-képet, és azt mondta Máriának: „Jöjj el hozzánk! A gyerekeknek szüksége van Rád!” És Mária jött. Ott lakott a gyerekek között.

Ezt olvasta Kentenich atya, és arra gondolt, miért ne tehetnénk mi is így Schönstattban. El kéne hívni a Szűzanyát, hogy legyenek itt is új emberek, szabadok. Nem tömegember, hanem szabad ember. Felelős, erős ember. Nem kérhetnénk meg a Szűzanyát, hogy mint nagy nevelő, jöjjön ide közénk is? De ezt mindenki tudja mondani. A kérdés az, mit gondol Édesanyánk, mit gondol Isten? De jelenés nem volt. Kentenich atya jelet várt. És kapott jelet. Kitért az első világháború. Ez azt jelentette, hogy fiataljai egy év múlva ott lesznek a fronton. Tehát az új közösség, amelyet alapított, mindenütt fel fog bomlani. Kentenich atya gondolkodásában van egy különlegesség. Egy nehézség jelentkezése az ő szemében általában nem annak a jele volt, hogy Isten nem akarja, amit ő elgondolt, hanem inkább annak a jele, hogy a Szűzanya meg akar dicsőülni. Mert az emberek képesek valamire, ha

könnyű feltételek között vannak, de a Szűzanya nehéz körülmények között is képes a működésre. Ezért Kentenich atyának a háború kitörése pozitív jel volt. Emberi szemmel nézve feloszlana a közösség. De ez a jel, ez a nehézség így azt jelentette, hogy a Szűzanya valamilyen vállalkozásba kezd. Így a jelet annak fogta föl, hogy a Szűzanya itt „helyet akar foglalni”. Persze nem jön „ingyen”, hanem megszólítaná az új és szabad embert, s azt mondaná: „Ajándékozatok nekem sok áldozatot és imát a testvéreitekért, akkor szívesen eljövök és itt lakom közöttetek.”

Tehát egy szövetségről van szó. Egyik oldalon a Szűzanya, a másikon Kentenich atya a fiatalokkal. És a Szűzanya azt mondja: „Ajándékozatok nekem a törekvéseitekért, az új emberért való fáradozásotokat, aki felelősséget vállal a többiekért. Akkor idejövök és egy kegyhelyet alakítok ki. Ennek ismertetőjele, hogy itt egy új ember születik meg.

Kentenich atyának sosem volt jelenése, ami ezt közölte vele, ő ezt a Gondviselésbe vetett gyakorlati hit útján fedezte fel, hogy ez volt Istennek a terve.

Tehát az új ember programja be van ágyazva a Szűzanyával való szeretetszövetségbe.

Azt az embert, aki ma keresztényként akar élni, a Szűzanya felszólítja, hogy tegyen valamit a testvéreiért. Jó legyen a házastársához, szakítson időt az apostolkodásra, imádkozzon másokért, áldozza fel a munkáját a Szűzanyának. Már nem egy a vallásos tömegben, hanem egy felelős keresztény.

Tehát ez a kegyhely olyanná válik, ahol olyan keresztények nevelődnek, akik egyúttal apostolok is.

Egy schönstatti mindig másokért él. Hogyha valakinek nehezebbre esik a fölkelés, akkor azt odaajándékozza a kegyelmi tőkébe, azokért az emberekért, akiknek erre szükségük van. Sosem élünk csak magunkért.

A schönstatti közösségben először voltak a fiúk. Ma több mint 25 különböző közösség van, lányok, asszonyok, családok stb. Mindegyik önálló. A szervezésnek van egy meghatározó szempontja. Vannak olyan közösségek, amelyek egészen lazán szerveződnek, ahol lehet együtt dolgozni, de mindenki úgy él, ahogyan akar. És van olyan közösség, ahol erősebb a kötöttség. Kicsit hasonlóan egy rendhez. Például a mi közösségünknek, a schönstatti atyáknak, az az egyetlen feladatunk, hogy a Schönstatt-mozgalomban dolgozzunk. Elég szoros és szigorú szervezet. Például ha a főnököm ma Ausztráliába akar áthelyezni, akkor holnap elmegyek.

Lényegében 3 típusú közösség van. A liga (ez németben is idegen szó), ez olyan szervezet, amiből sok van az Egyházban, pl. a karizmatikus mozgalom, vagy a Regnum Marianum, és más csoportok. Aztán van a szövetség és a kötelék. A köteléknél olyan közösségről van szó, ami egy rendnek felel meg. Pl. a schönstatti atyák, az egy kötelék. Egyébként egyházjogilag világi intézmény vagyunk.

A szövetségnek nincs szigorú jogi elkötelezettsége, de a közösség e két utóbbi formájában van, ami közös: a programjuk az, hogy apostolt neveljenek, aki élet-szentségre törekszik.

Felvetődik a kérdés, létezik-e ilyen lehetőség családok részére is. Ez nem olyan egyszerű, mert a családok egészen önállóak. És az apa a legfelső tekintély. Képzeljék el, hogy a családok egy csoportja arra társul, hogy egy rendet képezzenek. De beleszólhat-e ennek a rendnek a főnöke a családok életébe? Az én felettesem mondhatja, hogy most kapsz egy autót, vagy anélkül fogsz járni. És ez így jó, mert a jó Isten beszél a főnökömmel. De egy családot ilyen módon nem lehet irányítani. Ez az irányítás akkor működik, ha a tekintély a lelki életre vonatkozik, anélkül, hogy a család tekintélyét megzavarná.

Tehát ez a két típus, a kötelék és a szövetség, különböző módon növekszik. A kötelék nemzetközi síkon terjed. Ez azt jelenti, hogy nemzetközi noviciátusa van, tehát ha egy család kötelékbe akar lépni, akkor Németországban jelentkezik a vezetőségnek, és másokkal nemzetközi szinten lép kapcsolatba.

A szövetség az egyes nemzeteken belül növekszik. A családmozgalomból kinő néhány olyan család, akik felelősséget akarnak vállalni, és az egész életüket az apostolkodásnak akarják szentelni.

Azoknak, akik erre szentelik az életüket, szentekké kell válniuk, s ennek együtt keresik az útját. Mint pl. a bencések. De mi azon a helyen maradunk, ahol eddig éltünk, nem közös házban. Viszont szoros közösséget ápolunk egymással. Megbeszéljük egymással azokat az utakat, ahol szentté tudunk válni. Az evangéliumi tanácsok szerint élünk, anélkül, hogy elköteleznénk magunkat egy rendbe, azért mert akarjuk... Mindentől szabaddá tesszük magunkat, mert egészen Istené akarunk lenni. Ez a szegénységi fogadalomnak felel meg.

Egészen odaajándékozunk magunkat a házastársi odaadásban, a szívünk a tár-sunké, s a szívünk tisztaságát megőrizzük minden más emberrel szemben. Ezt a szüzességi fogadalom helyett tesszük, ami a szerzetesrendeknél van. Tehát a szüzesség lelkülete megfelel az állapotbeli házastársi szüzességnek. Az engedelmes-ség fogadalmá pedig úgy jelentkezik, hogy egészen Istenéi akarunk lenni, ezért engedelmeskedünk egymásnak. Vagyis teljesítjük egymás kívánságait. Így szentek leszünk.

Most tehát elképzelhetik a schönstatti szervezetet. Kb. 30-40 ország van a mozgalomban. Nincs központi kormányzás. Van egy legfelsőbb tanács, de nem kormányzó.

Mikor Kentenich atya Dachauban volt koncentrációs táborban, kapcsolatba lépett a kinti schönstattiakkal, s bár ez életveszélyes volt, ennek ellenére megtette. Uruguayi nővérekkel került kapcsolatba. Ezeknek a nővéreknek nehézségeik voltak. Az uruguayiak nem értették, miért kell a nővéreknek Németországban szolgálniuk a Szűzanyát, hiszen az messzebb van, mint a Hold. Mert azt látják, de Németországot nem.

Akkor a nővérek megkérdezték Kentenich atyát, nem építhetnének-e egy „schönstatti” szentélyt Uruguayban, ahol ugyanazt tehetnék, mint Schönstattban. Kentenich atya azt mondta, igen, lehetséges, mint egy filia. Uruguayban így meg-

építették a szentélyt és megkötötték a Szűzanyával a szeretetszövetséget. Ma már kb. 100 ilyen hely van a világon. Mind egyformán néz ki.

Ennek egy nagyon gyakorlati jelentősége van. A modern ember az egész világot bejárja, de bárhol is köt ki, talál egy szentélyt, ahol otthon érezheti magát. Pl. a Hilton szálló láncolata is így működik, az egész világon mindenütt ugyanúgy néznek ki a szobái. Ugyanez az elv van ebben is. Valaki beutazza az egész világot, és egy Hilton szállóban mindig otthon érzi magát. A háziszentélyeikben is kell legyen valami közös. Ez a következő fokozat. A házainkban kérjük a Szűzanyát, jöjjön közénk. Általában ott függ a schönstatti kegykép, s ha valahol egy ilyen látunk, akkor otthon érezzük magunkat. A törvényszerűségek ugyanazok. Odaajándékozzuk a törekvéseinket a Szűzanyának, és Ő közénk jön és megajándékoz bennünket az életszentséggel a házasságunkban.

1992. június 19. péntek **Gyermeknevelés**

Kedves Családok!

Az utolsó napon szívesen beszélünk a gyermeknevelésről. Megpróbáljuk a schönstatti pedagógiának néhány alapvonalát kidolgozni.

Néhány alapvonásról van szó. Az első: a mi pedagógiánk egy bizalom-pedagógia, ez azt jelenti, hogy bízunk a gyermekeinkben. Képesnek tartjuk őket valamire. Ez egy új hangsúly. Az elmúlt nevelésben az kapott inkább teret, hogy valamit megőrizzünk. A gyermekeket minden rossztól megőrizték, gondoskodtak arról, hogy ne történjen velük semmi. Ezt meg lehetett tenni azért, mert a környezet többé-kevésbé megbízható volt. Ez manapság már nem jelent semmit. A gyermekeink környezetét már nem tudjuk ellenőrizni, amit a gyermekeink látnak, nem tudjuk ellenőrizni. Különben nem engednénk ki őket az utcára. Amit a gyermekeink halálnak, nem tudjuk ellenőrizni. Különben nem engedhetjük el őket iskolába. Egy megőrző pedagógia helyére bizalom-pedagógia lép. Bízunk a gyermekeinkben. Vannak olyan szülők, akik azt mondják a gyermekeiknek reggel, amikor elhagyják a házat: Vigyázz az utcán! Bizonyára azt tételezik fel, úgy mondják a gyermeknek, mintha az lenne a szándéka, hogy a következő autó alá veti magát. Mennyi figyelmeztetés van olyan, ami teljesen haszontalan...

Képesnek tartjuk a gyermekeinket valamire. Ez az apának a feladata, gondoskodnia kell arról, hogy a gyermekek merjenek valamit. Amikor életemben először utaztam el egy hétre táborba, akkor édesanyám megkérdezte tőlem, tudod, mire van szükséged? Azt mondtam, igen. Ez volt édesanyám segítsége a csomagolásnál. Tízéves voltam, és attól kezdve mindig én csomagoltam mindent. Akkor a hátizsákomat 14 nappal az elutazás előtt becsomagoltam, és naponta kétszer kicsomagoltam meg vissza, és egyre tökéletesebb lett. Édesanyám ezt látta, s akkor megkérdezte: „Nincs szükséged valamire?” Mondtam, nem! És a táborban észrevettem, hogy

szükségem lett volna rá, de én magam tanultam meg és én nagyon hálás vagyok az édesanyámnak. Édesapám akkor Oroszországban volt, tehát édesanyámnak kellett önállóságra nevelni engemet. Az Önök gyermekei sem butábbak, mint én voltam, de az Önök gyermekei buták maradnak, hogyha Önök sok mindent levesznek a vállukról. A nevelés azt jelenti: eleven érzékelést tartani. Hogyan tehetünk szert érzékelésre? Ez úgy megy, hogy megfigyelek egy életfolyamatot, aztán keresek magamban egy hasonló életfolyamatot és elképzelem magamban, hogy ilyesmit élhet át a gyermekem. Például most emberek vannak itt előttem, akik hallgatják az előadásomat. Tehát Önökkel akarok érzékelésre szert tenni. Hogyha hallgatóimtól érzékelést akarok kapni, akkor nem elég, ha ránézek Önökre. Akkor el kell képzelem egy olyan szituációt, hogy amikor én magam előadást hallgattam és visszaemlékezem erre. És látom magam előtt a szónokot és emlékszem arra, ahogyan jegyzeteltem, és arra, amit akkor éreztem. Különböző szónokok voltak és ennek megfelelően a reakcióim is különbözőek voltak. Némelyiknél azt gondoltam, még sokkal tovább tarthatna, némelyiknél pedig azt gondoltam, bárcsak lenne már vége. Mindenre emlékszem, és most érzékelésben, lelki kapcsolatban vagyok Önökkel. Ha a gyermekem játszik, a lelkemben keresek egy olyan élményt, amikor én is szívesen játszottam valamivel. Talán szívesen kártyáznék, úgy, mint akkor falun. Ott volt egy gyógyszerész, egy tanár és a pap. Egy órákor elkezdtek a kártyázást, este 8 órákor cseng a telefon, és hívják a plébánost a telefonhoz. Ő pedig dühösen odadobja a kártyákat és azt mondja: „Így megy ez egész nap!”

Most elképzelem, hogy megzavarnak engem a játékban. A gyermekem a szomszéd helyiségben játszik és hívom az étkezéshez, elképzelem, hogy a gyermekem odacsapja a játékait a földhöz, és akkor azt mondja: „Így megy ez egész nap!”

Érzékelésben vagyok a gyermekemmel és egy hasonló életfolyamatot keresek magamnál. Csak így tudom elképzelni, hogy néha milyen nehéz. A gyermekem rendetlen és nem rakja rendbe a holmiját, de lehet, hogy van egy olyan terület, ahol én magam is rendetlen vagyok. Esetleg rendetlen vagyok az imádkozásban vagy a társammal való bánásmódban. Nem vagyok tekintettel és kieresztem a rossz hangulatomat, és ha fáradt vagyok, elhagyom magam. Tehát itt van a rendetlen gyermekem, először beszélek a bennem lévő rendetlennel, majd a rendetlen gyermekemmel. Így hiteles leszek.

A gyermekem engedetlen. Hol vagyok én engedetlen? Talán nem veszem figyelembe a közlekedési szabályokat? Talán Isten iránt vagyok engedetlen? Talán nem megyek bele a társam kívánságaiba? Most beszélgetek a bennem élő engedetlennel. És elkezdek azon fáradozni hosszabb időn keresztül, hogy a társam kívánságaiba belemenjek. És akkor tudom, hogy az engedelmség nem egy megerőltető valami. Keresem az engedetlen gyermekemmel az érzékelést. Érzékelésben lenni azt jelenti, hogy a gyermekünk ideális törekvését saját magunknál megtaláljuk.

A gyermekem szeretne valamilyen új tárgyat. De én nem tudom neki megvásárolni azt a tárgyat. Vagy azért, mert nem akarom, vagy mert nagyon drága. Most

elképzelem magamban, hogy hol kell énnekem valamiről lemondanom. Talán nem okoz nekem gondot, hogy valamiről lemondjak. De lehet, hogy néhány tehetségről le kell mondanom, ami bennem él, amit Isten nem adott meg nekem. Tehát most beszélek saját magammal, és lemondok arról, ami nincs, és akkor beszélek a gyermekemmel.

Ez egy állandó munka. Hogyha érzékelést keresek a gyermekemmel, akkor keresek valami hasonlót a saját életemben. Amikor a fiam 13 éves, elkezdődik a forradalom. Most keresem a saját szívemben lévő forradalmat, és akkor beszélek a fiammal. Ez alapján véve nagyon fontos, a gyermekek gondoskodnak arról, hogy neveljük saját magunkat. Akkor nem fogok félni attól, hogy a gyermekem meghal. Olyan korból jöttünk, ahol tekintélyvel alapult a nevelés. Most pedig egy olyan korban élünk, ahol túlzottan belemegyünk a gyermekeink igényeibe. Vagy más-ként szólva félre neveljük a gyermekeinket. Ez azt jelenti, hogy mi sok területen neveletlenek vagyunk. Ezért vagyunk az élet nehézségeivel olyan gyengék. Az élet problémái közül sok olyan van, amit könnyen meg lehet oldani.

Elviselni a szenvedést. Milwaukee-ban volt, ahol a nyár nagyon kellemetlen. A levegő páratartalma nagy és a ruhadarabok odaragadnak a testre. Az emberek állandóan egy nedves fürdőben élnek. A paptársaim közül néhányan panaszkodtak. Kentenich atya azt mondta: Tudok erre egy megoldást: egyszerűen továbbcsinálni.

Egy apa mesélte nekem egyszer a 14 éves lányáról, ez a lány egy kicsit szemtelen volt. Ilyen szavakat vágott a képembe.

A házasság sok problémája megoldható. Nem kell hozzá házassági tanácsadó. Nem kell pszichológus. Nem kell nagy gondolatokat keresni ehhez. Egyszerűen elviseljük egymást. Ez normális. Ezt úgy mondjuk: megengedünk a társunknak 20 bogarat.

Néha úgy kezeljük a gyermekeinket, mintha üvegből lennének. És a gyermekek játszanak velünk. Félünk attól, hogy meghalnak. Panaszkodnak és mi táncolunk körülöttük, mint a báb. Egy körben volt: egy kislány keresztülrohan a körön, elesik, felnéz a szülőkre és elkezd sírni. Az apa azt mondta: „Nincs semmi baj.” Hogyha az anya karjába vette volna a gyermeket, akkor sírt volna a gyermek. Ez az élet.

A legfontosabb dolgok közé tartozik, amit a gyermekeinknek megtanítunk, azok a dolgok, hogy megtanuljanak szenvedést elviselni. Ez a gyermekeink számára a legnagyobb ajándék. Hogyha ezt nem tudják, akkor boldogtalan emberek. Mert akkor, ha fáj valamijük, elvárják, hogy jöjjön valaki és megvigasztalja őket. A kisgyermeknél ezt megtehetik. De hogyha ezek felnőttek, akkor már nem tehetik. Hogyha a munkahelyükön nehézségük van, akkor nem állnak mellettük és nem vigasztalják őket.

Hogyha az ember el tud viselni nehézségeket, akkor könnyebben él és boldogabban. Ezért ajándék a testvér, mert akkor a szülők szeretetét meg kell osztani. Ezért nem árt, hogyha a szülők sokat dolgoznak, mert akkor a gyermekeknek a szülő szeretetét a munkával meg kell osztaniuk. Nem az a fontos, hogy a gyerme-

kem számára mindig rendelkezésére álljak, hanem az a fontos, hogy odaforduljak a gyermekem felé. Ez egy nagyon fontos megkülönböztetés, azt jelenti, mennyi időt szakítok a gyermekem számára, hogy milyen minőséggel fordulok oda hozzá.

Mit is értek ez alatt? Ott ülök a tv előtt és felpolcoltam a lábamat, mert ez jó a vérkeringésnek, a macska ott van a hasamon, ez jó a gyomromnak, a sör ott van a kezemben, ez jó a fejemnek, a másik kezemben egy csésze kávé, ez jó a szívemnek, a televízió megy, ez jó a gondolkodásnak, a másik kezemben újság van, ez jó a tájékozódáshoz. Mindent egybevetve jól érzem magam. És most jön a gyermekem és azt mondja: „Papa...”

Én azt mondom: „Pillanat, édesem!”

Nyugodtan összecsumok az újságot, a csésze kávé félreteszem, meg a sört is, kikapcsolom a televíziót, a macskát ledobom a hasamról, leteszem a lábamat, és azt mondom: „Igen, mi van?”

Akkor azt mondja a gyermek: „Apu, ma szép volt az iskolában, azután elmesél egy történetet. Két percig tart, majd a gyerek elmegy.

Én felteszem a lábam, megkeresem a macskát stb.

Az odafordulásnak létezik egy minősége. A fiútáborban csináltam egy „aranyásó aratást”: mindenki vihetett tőlem egy kis lapocskát, és ráírhatta arra, mi az, amit másnál jónak talál. Lényeges különbségek voltak. Voltak olyan fiúk, akik 10 kártyát kaptak, némelyek kettőt, egyet a csoportvezetőtől, egyet pedig tőlem, ezek tényleg gyenge emberek voltak. A fiúk nagyon kemények tudnak lenni. Tulajdonképpen számomra nem volt beütenezve, hogy rólam is írjon valaki, és mégis írtak lapot. Tilmann atyának is.

Az egyikük azt írta, hogyha valaki odamegy hozzá és kérdez tőle valamit, akkor először leteszi a könyvet és utána ad választ. Ezt a fiú észrevette. Ezentúl én is letettem a könyvet és odafordultam hozzá. Ez 20 másodperc, de felemeli a minőséget. Odafordulok a gyermekem felé, hogyha naponta egyszer játszunk valamit, ami 15 percig tart, az nagyon sok.

Hogyha egy héten egy délután egy családi délutánt tartunk, az nagyon sok; hogyha évente egyszer családnapokra megyünk, az nagyon sok.

Az nem fontos, hogy mindig Önök mellett üljek és fogjam a kezüket. A fontos, hogy találkozzunk egymással. Én megadom a gyermekemnek, hogy bármikor odajöhet hozzám, és ez így megy. Ha jön a gyermekem és kérdez tőlem valamit, azt sohasem utasítom vissza, hanem egy pillanatra odafordulok feléje (a macskát leteszem a hasamról, a sört a kezemből, a kávé félre. Az újságot összecsumok, a tv-t kikapcsolom, a lábamat le a székről...). – „Na, most mi van?”

Tehát odafordulok feléje, sohasem félvállról beszélek vele. Akkor 20 másodperc nagyon hosszú lehet, ezt teszem, amikor munkatársakat vezetek. Nem mondok valamit a vállamon keresztül, nem mondok semmit menet közben, hanem megállok és egy pillanatra odafordulok feléje. Érdeklődöm az iránt, amit mond vagy tesz, mondok valamit, és tovább megyek. Akkor 20 másodperc nagyon hosszú lehet.

Egyszer találkoztam Kentenich atyával, a szentmisém előtt volt a sekrestyében, éppen visszajött a szentmiséről. Nagyon nyugodt volt, én nem is szólítottam meg. Letette a ruháit és mielőtt elmentem volna a szentmisére, köszöntött engem, és egy szót mondott, ezt az egy szót azóta is tudom. Tehát nem az a kérdés, hogy milyen hosszasan ülök együtt a gyermekemmel, hanem hogy mennyire fordulok oda hozzá.

Most egy gyakorlati kérdést fognak kapni. A gyermekemmel játszom, szól a csengő. Most mit csináljak? Mi most játszunk. Tehát nem válunk el egymástól. Nagyon szép dolog, hogyha éreztetem a gyermekemmel, hogy fontos nekem. És hogy csináljuk ezt egymással, amikor beszélgetünk, hagyjuk magunkat zavartatni, odafordulunk, ami egyáltalán nem kerül időbe, csak erőbe.

Egy jó főnök mindent lát; keveset beszél, keveset kritizál, de mindent lát. Észreveszi, hogyha a műhelyben egy szerszám hever, amit nem raktak a helyére. Látja, ha valahol szemét van, észreveszi, hogy valaki már háromszor tart szünetet és eszik, ha egy megbeszélés már egy órán keresztül tart. Egy jó főnök sohasem kiabál, de mindent lát.

Egy jó nevelő is mindent lát, látja, hogy mi van a gyermekkel. Nagyon fontos, hogy az apa lássa, hogy a lányának van egy új ruhája vagy egy új szoknyája, vagy egy új hajcsat van a hajában. Látja, amit a gyermek csinál, ez nagyon sok apró pillanatot. Ez lelki erő kérdése, odafordulok a gyermekemhez és figyelmes leszek, így ő erőt érez.

Hogyha munkatársakat vezetek, érdeklődöm arról, amit csinálnak. Nem tanító vagyok, hanem vezető. Elmond egy nehézséget, és akkor megkérdezem: „Mit akar csinálni?” És akkor elmeséli, hogy mit gondolt. Ez a figyelmesség a másiknak erőt ad. Kérdezzék meg egyszer saját magukat, érdekel-e valakit az, amit én csinállok? Érdekel-e valakit az, amit én dolgozom? Gondolják meg, hogy ezt átélték-e, hogy valaki érdeklődést mutatott az iránt, amit Önök dolgoznak. Hogyha ez megtörtént, akkor ugye jólesett...

Vannak emberek, akik jól árulják magukat, ezek a szangvinikus vagy kolerikus típusú emberek. Jó hangulatot teremteni. Hogyha valamit barkácsolnak otthon, akkor azt mindjárt megmutatják. Ha valami élményük volt, akkor egy nagy történetet mesélnek róla.

A melankolikus természetűek rosszul árulják magukat. Keveset szólnak, akkor csak kevés szót mondanak. De nagyon jót tesz nekik, ha érdeklődöm az iránt, amit csinálnak. Ez az érdeklődés erőt ad. Különben itt van az Istennel való probléma. Megvan az az érzésük, hogy Isten érdeklődik Önök iránt, kíváncsi, hogy most mit csinálnak? Vagy talán azt gondolják, hogy most megmondja a Tilmann atya, hogy már megint nem fogták föl. És akkor még egyszer mondja a jó Isten, hogy teljes örömmel most fogták föl, most sorra veheted a következő pontokat.

Megvan-e az az érzésük, hogy Isten érdeklődik az életem iránt? Ilyen Istenképünk van akkor, ha olyanok voltak a szüleink, hogyha édesanyám és édesapám

apróságok iránt is érdeklődtek. Akkor könnyebb nekem elhinnem, hogy Isten érdeklődik életem apró-cseprő dolgai iránt.

Beszéljenek egymással azokról a megfigyelésekről, amelyeket a gyermekeknél észlelnek. Ne jussanak el gyorsan erkölcsi megítélésekhez. Nem kell gyorsan azt mondani, hogy ez jó vagy rossz volt, hanem azt mondják, hogy ez érdekes volt vagy nem volt érdekes. A gyermekeink különbözőek, ezt már egészen kicsi gyermekeknél is észre vesszük. Vannak egész kicsi gyerekek is, akik odaadó típusúak, és a többiek segítenek és simogatják őket. Vannak, akik hódító típusúak, és már a kicsi gyermekek körében is háborút viselnek. Általában mind a kettő jelen van, de a gyermekek különbözőek. Felfedezem a gyermekem eredetiségét és megengedem a gyermekemnek, hogy olyan legyen, amilyen. És látom a nagyot a gyermekemben és megmondom neki. Kis Szent Teréz édesapja mindig azt mondta neki: „Te kicsi kis Királynőm!” Amikor szólította, nem a nevét mondta, hanem azt, hogy te kicsi kis királynőm, és a lány pedig azt mondta: „Te nagy király!” Szép ugye?

Ezt nem kell utánozni, hanem van valami nagy szó, amit a gyermekemnek mondok. Van egy nagy szó, amit egy családnak mondok. Ennek a kettőnek óriási nehézsége van egymással. Veszekszenek és harcolnak, de szeretik egymást. Amikor beszélek velük, azt mondom: „Ti rettenetes gyermekeim!” És akkor mindhárman örülünk, mert ez azt jelenti, hogy tudunk a nehézségekről, de tudunk a nehézségeken nevetni.

1992. június 20. szombat

A Szűzanya eszközként választott ki minket. És ha jól tudom, olyan kép előtt ülünk együtt, amely régen a Pázmáneumban függött. Ez a kép a Szűzanya első szerelmére emlékeztet minket. Ott megszerette a magyarokat. És kiválasztotta Róbertet és Jánost. Jánost pápi életre hívta, Róbertet pedig házasságba. János Ausztriában sokat tett Schönstattért. És amikor Ausztriában felépítették a szentélyt, amikor a döntő tárgyalásra utaztunk, azon a napon meghalt. Még nagyon jól emlékszem az egyik utolsó vele folytatott beszélgetésünkre. Walterskirchenen mentünk keresztül és tudatában voltunk annak, hogy az a legfontosabb, hogy a Szűzanyának egészen átadjuk magunkat. És amit felfedeztünk, nem olyan fontos. Isten elfogadta az ő életét. És a Gódnány családot kiválasztotta, hogy itt újra kezdjen. A Szentlélek mozgatta meg őket, hogy ide költözzenek. Háziszentélyükben Magyarországon Schönstatt újra elkezdődött. És utána a Jóisten egymás után egymáshoz vezetett minket. És mi lettünk a magvető. És a Szűzanya a kezünkbe adja magát. Schönstatt üzenetét teszi a kezünkbe és mi kiszórjuk, ezt az üzenetet, mint magokat. A Jóisten gyakran gyenge eszközöket választ ki, hogy saját magát megdicsőítse. Január 9-én, a mozgalom vezetőjévé választásom napja előtt meglátogattam egy családot. Ott voltunk a háziszentélyben és Adametz úrral körbeültük az atyatelefont. (Ez kis cédulák gyűjteménye, melyeken Kantenich atyától kézírásos szövegek vannak. Ezt gyakran

tette Kentenich atya. Egy-egy szót vagy mondatot felírt egy kis papírra valakinek. És a nővérek összeállították ezeket a szövegeket, és ebből egy kis gyűjteményt csináltak. Kicsit nagyobb, mint egy gyufásdoboz.) És én is húztam egy cédulát, amikor Adametz úr odanyújtotta nekem. Azt a cédulát húztam: Te vagy az, aki a legnagyobb műveket csak legkisebbeken keresztül műveled. Ez egy német egyházi énekből való idézet. Kentenich atya nagyon szerette ezt az idézetet. Számomra ez volt az új feladatomra való felkészítés. És ezt most szívesen továbbadnám Önöknek. Azt kívánom, hogy legyen a körünknek egy nagy kiválasztottsági tudata. Ez az első gondolatunk. Isten kiválasztott minket.

Ez az első gondolat, amelynél szeretnék Önökkel elidőzni. Ez az a gondolat, hogy Isten kiválasztott minket. Mint Schönstatt apostolait Magyarország számára. A Szűzanya keresett minket, mint eszközeit. Kicsi eszközöket keresett magának azért, hogy ami itt létrejött, mindenki felismerje, hogy az az ő műve. És mi úgy kerülünk a Magyarország schönstatti történelmébe, mint Pilátus a Credóba. Mint az apostolok az egyház történelmébe. Elidőzünk ennél a gondolatnál, hogy Isten mint apostolokat, kiválasztott minket. Krisztusban választott ki minket. Isten öröktől fogva, előre látta, bennünket a Fiában látott. Hogy ebben a korunkban Krisztust Magyarországon újra akarta szülni. Öröktől fogva fennálló terve volt, hogy Krisztusnak ez az újjászületése a családokban történjen. Egészen szoros összekötetésben a plébániákkal és a püspökökkel. És ezt az új kezdetet a Szűzanya kezébe akarta adni. És minket a Szűzanyának ajándékozott. És Ő most itt velünk el akar kezdeni valamit. Ez nagy nyugalmat ad számunkra. Nem fontos, hogy sokat tudunk vagy keveset. Kiválasztottak vagyunk. Természetesen én, Tilmann atya, szeretném, hogy sokat tudjunk, de ez nem fontos. Isten kiválasztott minket. És ha társunk van, akkor ez abból következik, hogy Isten közös. Ez azt jelenti, a Szűzanya úgy döntött, elhatározta, kíséri a működésünket. És mindazok számára, akikhez szólunk, különleges kegyelmet fog kikönyörögni. Törődik a gyermekeinkkel, akikért apostolkodunk. Isten országában papi atyák és papi anyák leszünk. A szavainkon keresztül új élet keletkezik. És szolgálhatunk ennek az életnek. Ha valamit elérünk, valami hatás van, ez nem a mi művünk, hanem a Szentlélek működése. Mert a Szűzanya összekötődik a működésünkkel. Az sem fontos, jók vagyunk-e? Persze mindent meg fogunk tenni azért, hogy szentekké váljunk. Fontos, hogy kiválasztottak vagyunk. A gyengeségeink sem akadályozzák meg apostoli ténykedésünket. Az apostol legnagyobb veszélye a büszkeség. Mert Isten valami egészen nagyot adott a kezünkbe: saját magát. És vannak apostolok, akik büszkékké lettek. Az alapítónkat az egyház száműzte. Ennek az oka nem is fontos. Akkor az volt a gyanú, hogy pszichoanalízist csinál. És amikor újra hazatért és az egyház rehabilitálta, akkor azt mondta: A síromon egyszer a következő felirat legyen: Szerette az egyházat! Soha sem hagyott fel azzal, hogy az egyházat szeresse. Nem valami szellemi egyházat, amiről az eretnekek beszélnek, hanem a konkrét egyházat, amelyik őt száműzte. Ez a szó egy országban, ahol a Schönstatt elindul, mindjárt a kezdethez tartozik.

Az egyházzal élünk, mert szeretjük azt. És az egyházért élünk, mert szeretjük az egyházat. Kiválasztottak vagyunk. Ez nagy nyugalmat ad nekünk. Minden nehézség láttán is. Eddig még kevés nehézségünk volt. De jönni fognak, mert Schönstatt egy háborús gyerek. A nehézségek jönni fognak, ez csak idő kérdése. És általában egész másként néznek ki, mint ahogy elgondoltuk. Abban a meggyőződésben élünk, hogy Isten kiválasztott minket. És ennél a gondolatnál kipihenjük magunkat. És legyenek szívesek ezt is gyakorlattá tenni, hogy elidőznek annál a gondolatnál, hogy Isten kiválasztott minket. Ez egy Krisztus Jézusban való kiválasztás. Az apostolkodásra való kiválasztás. És ez egy nagy szeretetre való kiválasztás is. A magyar népnek egy nagy gazdagsága és egy nagy veszélye van. Ez a magyar nép nagy szíve. A magyarok úgy tudnak szeretni, mint alig más nép Európában. Ez az ő nagy kegyelmük és a nagy veszélyük. Az ördög kihasználja ezt a nagy szívet, oly módon, hogy a magyaroknak ismételten hamis utakat mutat. Itt van egy magyar, aki házas ember. Azt mondta a feleségének: egész életemben a tied vagyok. És aztán lát a szegény magyar néhány szomorú, sötét, fekete szemet. És akkor a szíve hamis útra vezet. A nagy szív jellemtelenné tehet. A nagy szív gyengévé tehet. A nagy szív hűtlenné tehet. Az ördög kihasználhatja ezt a nagy szívet kiindulópontként. A Jóisten is szeretné felhasználni ezt a nagy szívet. Ha a Jóisten használja fel ezt a szívet, akkor ezen a szíven keresztül sok ember számára közölheti az ő szeretetét. Egy jó gondolat, hogy a jezsuiták újságjuknak Magyarországon azt a címet adták: Szív. Például Németországban a jezsuita újság címe: A kor hangjai. Ez valami más. Ha Isten tölti meg a magyar szívet, akkor egy folyó, egy szeretetfolyam jön létre. Ha a szív forrás lesz és ebből a szívből a szeretet folyama indul el. És ez a folyó a sivatagot felvirágoztatja. És egy oázis jön létre. És sok ember lakhat ebben az oázisban. Vagyis Isten kiválasztott minket, hogy a szívünkben a szeretet egy folyama induljon el. És hogy a szeretetnek ez a folyama életet teremtsen, az oázis életét. Itt egy egész régi képbe ütközünk. A Szentírás elején találkozunk vele. Tanulmányozniuk kell. Vannak köztünk teológusok. A Szentírás végén is találkozunk vele. Végigkísér minket az egyháztörténelemben és a Schönstatt-történelem tetőpontján megtalálható. A nevek változnak, a kép marad. Elkezdődik a Paradicsom képével. Ez az emberek számára egy olyan élettér, ahová Isten az embert helyezte. Kentenich atya Schönstattot szívesen nevezi Isten kertjének. Ez ugyanaz, amit mi szívesen oázisnak nevezünk. Ezekiel próféta könyvében ez a kép újra megmutatkozik számunkra. A templom ajtaja alatt egy forrás buzog és lefolyik a Holt-tengerbe. És a Holt-tenger egészségessé válik. És a Holt-tenger körül egy paradicsom jön létre (Ez 47,1-12). Szent János Jelenések könyvében újra találkozunk ezzel az áramlással, folyamattal, és a szent városban és a partjain olyan fákkal találkozunk, amelyek évente ötször hoznak gyümölcsöt, és amelynek a levelei gyógyításra szolgálnak (Jel 22,1-2). Az egyházatyák az egyházat az Atya ültetvényének nevezték. És amikor az egyház az Isten kertje képet használta, a Szűzanya mindig ott állt a kert közepén. Ennek a kertnek, oázisnak a képe egészen új módon lesz aktuális, mert

azt kérdezzük magunktól, hogyan válhat a természetünk újra egészségessé. Hogyan válhat újra egy eleven, egészséges kertté? Schönstatt történelmének csúcspontján újra találkozunk ezzel a képpel. Ezzel a képpel legelőször Schönstatt történelmében mindjárt a kezdet kezdetén találkozunk. Engling Józsefnél találjuk. 1916 májusában volt. A schönstattiak, akik a Szűzanyával szeretetszövetségben éltek, elgondolkoztak azon, hogy május hónapban hogyan készíthetnének egy különös örömet. És Engling József naplójában olvassuk: májusi virágok szívem kertescskéjéből. Ezt nem Engling József találta ki, valószínű Kantenich atyától volt. A szívem egy kert, amelyből virágok jönnek elő. Gondoljanak a saját szívükre. A szív a személyiség központja, ahol minden lelki képesség összefut. És most képzeljék el, hogy belőlem előjön valami. Egy jó szót mondok a társamnak, vagy örülök egy másik embernek, vagy jól csinálom a munkámat. Ezek olyanok, mint a virágok, melyek egy kertből jönnek. Ezt egy kicsit érezniük lehet, hogy valami előjön. És ez az a pont, ahol a magyar lélek egészséges lesz. Ez a magyar szív akkor lesz egészséges, ha a szeretetét a Szűzanyának ajándékozza, ha áldozatokat hoz neki, ha neki ajándékoz valamit. Ezért ez nagyon fontos nekünk. Mert a mai korban nagyon sok minden mozgásban van. És nekünk a mélyebb forrásokat kell keresnünk. Azt a pontot kell keresnünk, ahol a népünk ereje előjön. Ez a szeretni tudás ereje. De ez az erő veszélyeztetve van, hogy az ördög visszainteget. És sok anyának a szívét úgy vezeti, hogy az ő felületes szeretete azt gondolja, hogy a gyermekét meg kell ölnie. A döntő kérdés az az, hogyan kell ezt a szívet irányítani. Újra meg újra odaajándékozza azt, ami belőle jön, a Szűzanyának. Odáig, hogy a Jóistennek teljesen odaadja magát, egészen a keresztig.

Beszélünk az oázisról. A Szűzanyával való szeretetszövetség Schönstattban kibontakozott. A kegyelmi tökéhez való hozzájárulásokból (mi is használni akarjuk ezt a modern kifejezést és nemcsak májusi virágokról akarunk beszélni) lett a biankó felhatalmazás. Ez Isten szent akaratának való odaadásnak a tökéletes útja. Ez azt jelenti, hogy az ember semmit sem akar magának, csak Isten akaratát akarja tenni. Úgy, ahogy Jézus az Olajfák hegyén azt mondja: Atyám, legyen meg a te akaratod. Így imádkozzuk a Miatyánkot is. A Jóisten a Schönstatt-családot ebbe az irányba vezette. Ez akkor volt, amikor a nemzetiszocializmus fenyegette Schönstattot. Az a veszély is fennállt, hogy a szentélyt is bezárják. Akkor a Schönstatt-család a Szűzanyának biankó felhatalmazást adott. Csinálj velünk, amit akarsz! Gondoskodj arról, hogy Isten akarata történjen velünk! Érzik, hogy tulajdonképpen itt kezdődik az apostol. A Szűzanya kezében levő tökéletes eszköz. Ugyanebben az időben egy kép is keletkezett. Ugyanezt gondolja ez a kép is. Megkoronázzuk a Szűzanyát. Kiválasztjuk őt királynőül. Azt mondjuk: Csinálj velünk azt, amit akarsz! Kormányozzál te itt Schönstattban Magyarországon.

Zárójel. Azt nem mondtam, hogy a magvetők körének kell koronázni ezt a képet. Mert az első Schönstatt Anyának a képét nem mondtam, hogy ez a magvető

körnek kell kiválasztani ezt a képet, mint a vezető kör képét, azt nem mondtam, és nem mondtam, hogy a mi körünknek koronázni Édesanyánkat. Zárójel bezárva.

A lelki életben van egy nagyon mély folyamat. Ha az ember biankó felhatalmazást adott, és beállítja magát arra, hogy újból és újból Isten akaratát tegye, akkor a saját kívánságaitól egyre inkább megszabadul. És akkor előfordulhat, hogy a Jóisten a szeretetét különleges módon érezteti vele a szemlélődés vagy belső megtapasztalás kegyelmét. Vannak szentek, akiket úgy nevezünk, az összeszedettség kegyelme. Mások úgy hívják: egyszerű ima. Ez az imában való nagy öröm. És akkor a személynek könnyű egészen a Jóistennél lenni. Ez egy egyszerű odaadottság. Egyszerűen odaadottak vagyunk. Lehet, hogy ez csak egy rövid időre lép fel, az is lehet, hogy hosszabb ideig tart. És létrejön az az erős kívánság, hogy Istennek örömet szerezzek. És az a kívánság jön létre, hogy belemenjek az ő akaratába. Akkor lehet, talán sok év után, hogy a Jóisten még erősebben jelentkezik. Hogy a szívünkben levő fény egészen világos lesz. Hogy nagy világosságot kapunk a hivatásunktól. Hogy mindent a hátunk mögött akarunk hagyni, ami akadályoz minket Isten felé. Így imádkozik körülbelül Flüei Szent Miklós: Én Uram, én Istenem, vegyél el tőlem mindent, ami akadályoz..., ami gátol feléd. Egy ének... Én Uram, én Istenem, adj meg nekem mindent, amit közelebb visz feléd. Vegyél el magamtól engem és adj oda egészen neked. Egy pont az, ami nagyon fontos: adjál meg nekem mindent, ami közelebb visz hozzád. Ha valaki Isten szeretetét nagyon megtapasztalja, akkor az a kívánság merül fel bennünk, hogy jobban szeressük őt. És érzi, hogy nagyon sok minden van a szívében, ami ezt megakadályozza. És akkor létrejön az a kívánság, hogy hagyjal engem jobban szeretni. És tudjuk a szentek életéből és a saját életünkéből, hogy a kereszt és a szenvedés közelebb visznek bennünket Istenhez. És hogy ezek tisztogatják a szívet. Egy sikertelenség elold engem magamtól. Egy másik emberben való csalódás elszakít engem magamtól. Egy fájdalom, amit a házastársam okoz nekem, elold engem magamtól, és ha akkor őt (a társamat) szeretem, akkor a szeretetem tisztább lett ezáltal a fájdalom által. És ha az ember ezt tudja, akkor vágyódás keletkezik benne, hogy szenvedésen keresztül jobban tudjon szeretni. Kentenich atya a fejlődésnek ezen a pontján Szent Ágostonnak egy mondatára bukkant. Szent Ágoston egy barátjának azt írja: beleírtalak téged a szívembe. Kentenich atya ezt a szeretet definíciójának veszi. Az egyik szív beírása a másik szívbe. Ez a latin szó: *inscriptio*. Az *inscriptio* bizonyos értelemben a biankó felhatalmazás további fejlődése. Beírom magamat a Szűzanya szívébe, ő beleírja magát az én szívembe, és azt kívánom, hogy a szíveink eggyé váljanak. Érzem, nagyon sok minden van bennem, ami akadályoz. És akkor azt mondom: Vegyél el mindent! És nem baj, ha fáj. De kérek tőled több keresztet és szenvedést, hogy jobban tudjak szeretni. Dogmatikai szempontból legmagasabb a biankó felhatalmazás. Isten akaratára igent mondani, annál több nincs. Ez egy ember életében a legmagasabb. De a mi emberi természetünk máshogy van irányulva. Ha Isten küld nekünk valamit, akkor a természetünk már nemet mondott, mielőtt elkezdett gondolkodni. És ezért

próbáljuk meg ezt a negatív előbeállítottságot a szenvedés és a keresztre vonatkozó pozitív beállítottságunkkal legyőzni.

Mikor Kentenich atya börtönbe került, akkor sötétzárkába tették őt. 1941 szeptemberében volt ez. És a titkos állami rendőrség épülete egy régi banképületben volt. És a pincében levő páncélszekrények helyeit rendezték be börtöncelláknak. Egész sötétek voltak és rossz volt a szellőztetés. És akkor itt tették Kentenich atyát sötétzárkába. Némelyek három nap után teljesen tönkrementek, összeomlottak. Kentenich atya 4 hétig volt ebben a sötétzárkában. És erről az időszakról ő azt mondta: Úgy tűntem magamnak, mint egy vándor, aki hosszas várakozás után elérkezett vágyának az országába. Vágyaimban már átéltem.

Kentenich atya mindig informálódott arról, a börtönökben mi történik. Belehelyezte magát egy ilyen szituációba és azt mondta a Szűzanyának, küldd nekem ezt, ha azt akarod, hogy ez által a szívem megtisztuljon. Jó? Ez az inscriptio útja. Josef Fischer atyát egy náci összeverte. Kentenich atya később azt mondta Fischer atyának: megkóstoltam három napig.

Kentenich atya a papoknál propagálta az inscriptiót. A schönstatti papok nem akartak többet. Most már elég. Vége. Valami újat. Most miért kelljen kérni, hogy a Jóisten küldjön szenvedést. Jaj! Az nem megy! Nekünk elég a náci állam. Mindenki tudott a koncentrációs táborról. Nekünk elég igent mondani. De kérni? Azt nem! És akkor elkezdődött Kentenich atya harca. Tudta, hogy az egyházban egy olyan mozgalom, amely nem magaslaton él, mint ahogy ezt Flüei Szent Miklós mondta, vagy amit mi inscriptiónak nevezünk, nem lesz jövője. És akkor tudta, hogy most itt az idő. De két út volt itt. Az első. Kentenich atyát kihozták a sötétzárkából és börtönbe került. Ez egy normális börtön volt, és az örök közönséges hivatalnokok voltak, nem náci. Kentenich atya nagyon hamar megnyerte a két börtönőrt arra, hogy levelet közvetítsenek. Nem tudtak egymásról, de mindenki dolgozott. Kentenich atya egy rendkívüli ember volt. Egy beszélgetés és ment. És akkor 1941 karácsonyán odaért hozzá egy levél. Egy schönstatti nővér levelet ír a kis Jézusnak. És úgy ír, mint egy gyerek. Most szabadon mondom el. Majd akkor a pontos szöveget beillesztik az 1950-es októberi hét anyagából.

Kedves Jézuska! Most újra eljössz a földre és minden jó gyereket megajándékozol. Nekem is van egy kívánságom. Az atya börtönben van. Nem tudnál egy angyalt küldeni neki? Akkor egész világos lesz az ő cellájában. És az angyal kivezeti őt. Zárójelben: Ez az a kép, amikor az angyal Szent Pétert kivezette a börtönből. (ApCsel 5,18-42) És akkor elvezeti az atyát a szentélybe. És akkor ott minden schönstatti gyermek a szent éjszaka csodáját ünnepli egymással. A nővér, aki ezt a levelet írta, Mariengart, Mária-kert nevű. Kentenich atya, miután a levelet elolvasta, fölül az ágyában és rögtön válaszol. És a Jézuska nyelvezetét használja.

Kedves kis Mária-kertem! A kérésedet szívesen teljesítem. A szíved és a többi gyermek szíve (a koblenzi Mária-nővérekre gondolt) egy virágzó Mária-kert lesz. Siessetek, a kertet jól gondozzátok, nekem még nagy terveim vannak az apával.

Aztán volt még egy válasz, meg egy újabb válasz, és akkor a nővéreknél egy egészen erős igyekezet és törekvés indult el. A biankó felhatalmazás és az inscriptio szellemében való törekvés indult el. És az inscriptióval kapcsolatos törekvés belekapcsolódott a Mária-kert képébe. Egy szív, ami egészen megtisztul és egyre tisztább lesz a kereszt és a szenvedés által, amire vágyik, az a szeretet virágait teremti elő. És ez közösségben történik. Virágzó Mária-kert akarunk lenni. Ez a régi motívum: a Paradicsom, a templom forrása és a Holt-tenger egy virágzó kertté válik, a szent város virágzó kertje. Tehát a Schönstatt-család egy új képen látja magát. Mozgalomnak tekintette magát, családnak tekintette magát, és most előbukkan egy új kép arra, ami a Schönstatt-mozgalom. De ez a kép először csak ebben a kis nővér filialében volt meg. Most gondolhatják maguknak, hogy mit gondoltam én magamban, amikor az újságjukat Oázisnak* nevezték el. Önök mindezt nem tudták. Érdekes, ugye?

A második vonal az a papokkal van összefüggésben. Kentenich atya számára nagyon fontosak voltak az első munkatársak. A húszas években élő fiatal papokkal vált nagyvárosi Kentenich atya. És nagy közösség volt köztük. 15 évvel később, 1941-et írunk, ezek a papok ekkor negyven évesek voltak. Ez az az életkor, amikor az ember lassan polgárvá kezd válni. Ez volt az a kör, amelyik nem akart belemenni az inscriptióba, hanem egy kicsit békésen akartak élni. Menningen atyát megkérdeztem egyszer: Mit csináltak ezek a papok? Ami nem tetszett Kentenich atyának. Mi volt olyan polgárvias az életükben? Azt mondta, hogy elutaztak szabadságra vagy lemezjátszót vásároltak. Kentenich atya tudta, hogy ahhoz, hogy Schönstattnak jövője legyen, akkor legalábbis a vezető rétegnek magaslaton kell lennie. Ez egy sajátos ügy. Számára a fiatal papokkal való közösség megélése fontos volt.

Ha egy cégnél a munkatársak elfáradnak, akkor másokat vesznek fel. Neki ez valami különös az első társa, valami különös volt. Biztos azért, mert azt gondolta, hogy a Jóisten hűséges. És ez az első hivatás azt jelenti: A Jóisten kiválasztotta ezeket a papokat. És látott egy kört, kb. 15 pap, de a papi mozgalom nagyon nagy volt, néhány száz. De ez az első csoport nagyon fontos volt neki. Biztos azt látta, amikor erre a csoportra gondolt, hogy a Jóisten kiválasztotta őket. Azért akarta, hogy szentek legyenek.

És jött 1942 januárja. Kentenich atyát nagyon megmozgatták ezek a dolgok. Gondolkodott Izrael népén. Izrael népe nagy küldetést kapott Istentől és elveszítette a hivatását. Azért, mert Isten látogatásának az idejét nem ismerte fel. Abban az időben egy író ezt a folyamatot a második bűnbeesésnek nevezte. Kentenich atya azt mondta: Nekünk arra kell vigyázunk, ne történjék meg velünk a harmadik bűnbeesés. Hogy mi, schönstattiak, eláruljuk a küldetésünket azáltal, hogy nem halljuk meg a Szűzanya hívását, hogy teljesen odaadjuk magunkat. Ez volt az ő gondolata, hogy a schönstatti mozgalom vezetői vállaljanak inscriptiót. Egyúttal valami mást is észlelt. Azt vette észre, hogy személye fontos Schönstatt számára. Addig inkább

* www.schoenstatt.hu/oazis

rejtve, visszahúzódva tartotta magát. 1934-ben kb. 2000 pap volt Kentenich atyánál lelkiyakorlaton. Ez elég sok. Nem volt fénykép róla. És az egész intelligenciáját arra fordította, hogy elkerülje, hogy lefényképezzék. És a többi.

A Szűzanyáról és a Szentlélekről beszélt. És most érzi, hogy a nácik Schönstattot akarják elintézni és utánanyúlnak. És tudatos lett benne, hogy igazuk van. Ha nem térek vissza, nem lehet befejezni Schönstatt alapítását. És sok területen az alapítás csak kezdődött. Ezt rajtam kívül senki sem tudja. Világossá vált számára, hogy neki időn felüli jelentősége van a schönstatti mozgalom számára. Mint ahogyan a nagy rendeknek az alapítói. Assisi Szent Ferenc esetében. Ő a lelki atyja ma is egy fiatalembernek, aki ferences lesz. A Mária-nővérek nem nyugodtak. Megvesztegették az államrendőrséget. Megvesztegették a börtönorvost is. Megvizsgálta az orvos Kentenich atyát, és kiírta, hogy be lehet utalni a koncentrációs táborba. És akkor az ellenőr azt válaszolta a nővéreknek, hogy Kentenich atya jelentkezzen, hogy beteg. És akkor ad neki bizonyítványt, hogy nem utalható be. Ez volt január 19-én. Amikor Kentenich atya ezt a hírt megkapta, 1942. január 20-án válaszolt Kentenich atya Menningen atyának. Ebben a változás után tudott ünnepelni szentmisét. Titkosan megkapta a lehetőséget. Kapom a választ a tegnap megválaszolatlan kérdésre. Papjaink vegyék komolyan az inscriptiót és akkor szabad leszek. A választ értsd kérlek, a természetfölötti valóságába vetett hitből. Mit jelent ez a válasz? Nem fogok jelentkezni. Nem akarok ezen az úton szabaddá válni. Úgy akarok szabad lenni, hogy a papok vállalják az inscriptiót.

1992. június 20. szombat, 2. kazetta

Kentenich atya a munkatársait, követőit meg akarta nyerni, hogy egészen a Jóistennek ajándékozzák magukat. Ezért ő maga fáradozott, kockára tette az életét. Persze nem biztos, hogy az orvos igazolása segített volna. De ebben a helyzetben abból kellett, hogy kiinduljon. Elutasított egy eszközt, ami őt a szabadságra vezethette volna. Azért, hogy a papokat megnyerje az inscriptio számára. Amit tudunk a kegyelmi tőkéről, az itt egy különleges alkalmazása. Belső kapcsolat köt össze egymással. Amit egyvalaki a Szűzanyának ajándékoz, az a többiek javára válik.

Ilyen módon működik a schönstatti szentély. Mindenki tudja...

Ez a misztikus test tagjainak egymáshoz való kapcsolata. Egy különleges felépítmény. A család fejének különleges felelőssége van a családjáért. Kentenich atya koncentrációs táborba megy, és ez a folyamat ösztönzés, indíttatás a család számára, hogy szentté akarjon válni. A schönstatti mozgalom követte Kentenich atyát, és évek múlva ismét szabaddá vált. Később, mikor az egyház száműzte Kentenich atyát, megismétlődött ez a folyamat. És ma is megismétlődik. Kentenich atya a mennyből dolgozik az alapításáért. Mint ahogy Assisi Szent Ferenc a ferencesek között dolgozik. Kentenich atya most azt mondja nekünk, ugyanazokat a szavakat, amelyeket 1942. január 20-án mondott. Vegyétek komolyan az inscriptiót, akkor

szabad leszek. Most nem a börtönből való szabadulásról, hanem arról a hatalomról van szó, amelyet a Jóisten ad, hogy működjön az egyházban. Mit értek isteni hatalom alatt? Itt vannak különbségek. Oroszországban nagyon sok jámbor ember volt. De a hatalom démoni hatalmaké volt. A hatalom építményében egy eltolódás az egész kommunizmus összeomlását okozta. És Kentenich atya nem csinál semmit a követői nélkül. Január 20-án egy nevelő kellett, aki az ő lusta követőit rá akarja venni arra, hogy csináljanak valamit. A papok elpolgáriasodtak, sokkal kezeli őket, azzal, hogy a koncentrációs táborban van. Az ő élete saját maga számára nem volt probléma. Komolyabb volt a kérdés: Ha ő ott meghal, akkor nem lehet a Schönstatt alapítását befejezni. Azt gondolta, hogy a Jóisten ezt a Dachauba vezető utat akarja, azért, mert akarja, hogy a családok az inscriptióba bekapcsolódjanak. És Kentenich atya ma is a mennyországban elsősorban nevel. A pápa ezt felfogta. Amikor a svájci fiúközösség nála volt, azt mondták neki: Szentatya, avassa szentté Kentenich atyát! Akkor azt válaszolta: Avassátok ti szentté! Ezt Kentenich atya is mondhatta volna. Ül a mennyországban és megakadályozza a szentté avatását, ha nem kapcsolódunk be az inscriptióba. Ott ül a mennyországban és megakadályozza a schönstatti mozgalom magyarországi győzedelmes előretörését, ha a vezetők nem kapcsolódnak be a január 20-ba. Ezt úgy nevezzük: bekapcsolódás január 20-ba. Nagyok kényelmetlen alapítónk van.

Ez az, barátaim! Nagyon boldog vagyok most, mert Önökkel beszélhetek, mint felnőtt emberekkel. A felnőttég most a lelki életre vonatkozik. Mindannyian a binkó felhatalmazás szellemében, lelkületében élünk.

Természetesen szegények vagyunk, mindenki.

De ez a mi közös lelkületünk. Annyiszor igent mondtunk a szenvedésre, és arra várunk, hogy Kentenich atya Magyarországon győzedelmesen végigvonuljon, előretörjön, és a szívünkben ott van a vágyódás, hogy a Jóistent mindenkinek fölé helyezzük. Itt van annak az ideje, hogy foglalkozhassunk január 20-ával. De ez először is az egyes házaspárok feladata. Tanulmányozzák egymással ezt az előadást. Olvassák el Kentenich atya életéből január 20-áról, a második mérföldkőről írtakat az 1950. októberi hét anyagából. Írjanak egy levelezőlapot, hogy ha végeztek vele, akkor újra jöhetnek.

Tréfa volt, jó!

Talán létrejött egy Mária-kert. És Mária forrása mi vagyunk. Talán éppen egy oázis. Egy megújult egyház, mint az Atya ültetvénye. Ha ezek a gondolatok Önöknek túl korainak tűnnek, akkor hagyják egyszerűen. Nem vezett el akkor sem semmi. Igazán nem baj.

Gyermekével Szűzanyánk, szent áldását adja ránk! Ámen.

A jó vezető

Akarok beszélni a vezetőkről, a vezető emberekről. Általában fontos és van kapcsolatunk a délelőtti előadással. Azt, amit mi mondtunk a Jóistenről...

Ennek van egy emberi oldala. Ezt úgy hívják, hogy mi vezetünk. Kentenich atya ábrázolja a vezetőt. Három jellemzővel jellemzi. A vezető valami nagy ügynek él. A vezető a rábizottakért él. Átlag fölötti képességei vannak azon a területen, ahol vezetnie kell. Ez általában érvényes, ha valaki vezető. Akkor is, ha egy céget alapítunk. Egy nagy ügy kell, hogy lelkesítse.

Példa: Amikor vezetni akarok egy kis céget, akkor az fontos, hogy biztos vagyok. Ha a nagy cégek alapítóira gondolnak, ezek az emberek lelkesedtek egy nagy ügyért. Ez az első. Nagy cég, nagy dolog. Miért élek? Nietzsche azt mondja: Aki nek van egy miért az életében, semmilyen nehézség nem nehéz. A hogyanról nem kell problémázni, mert a miért mindig talál egy utat. Mi a Szűzanya küldetésének élünk. Erről többször lesz szó. Munkánkról, családjainkról, a célunkról, az Édesanyánkról...

És ha a környezetért vagyok felelős, akkor beteg leszek, ha egy katalizátor nélküli autót látok. Ha István hazajön és fáj a feje, akkor Cili már tudja és azt mondja: Nemsoká minden autó katalizátoros lesz. Tudod? Biztos vagyok benne.

A célunknak szívesen adok nevet. Amikor azt mondom: magvetők, akkor mindenki asszociál ehhez. Miért élnek a schönstatti családok? Nemcsak olyan embereket akarunk nevelni, akik szépen élnek. Apostolokat akarunk nevelni. A családokért. Saját családjukért. Családmozgalmunkért, egy nagy családmozgalmunk felépítéséért.

Ezeken a családnapokon volt egy család, aki egy másik családkörben dolgozik. És mindent szívesen elfogadott. És a férfi azt mondta: Azt fogjuk a körünkben mesélni: családjainkért élni.

Így a megterheléseket is könnyebben viselik. A fájdalmak maradnak. Jézus utal erre. Egy asszony gyereket vár és szül és fájdalmai vannak, akkor szívesen viseli el ezeket a fájdalmakat. Az emberi élet mindennek az értelme után kutat. Egy ismert lélektudós Amerikában dolgozik, Victor Frank, erre egy terápiát épített fel. Ő is volt a koncentrációs táborban, és megfigyelte, hogy voltak, akik nagyon hamar meghaltak. Azok, akik lemondtak, feladták. Mások viszont kitartottak. Azok voltak, akik valamiért vagy valakiért éltek. Pl. a feleségükért, aki otthon van. Sokféle van az emberi életből. Ez a mi feladatunk. Arról gondoskodjunk, hogy a családoknak céljuk legyen. Hogy tudják, miért, minek élnek. Csak egy anyagi előrelépésért nem éri meg élni. Nem ad erőt és nem származik belőle öröm, ha valamit elértek. Csak egy rövid lélegzetű élvezetet ad. Aztán már újra elégedetlen az ember. A vezető egy nagy dolognak él. És az övéinek egy nagy dolgot mutat. Egy vezető azokért az embereket él, akiket vezet. Ők mindig jelen vannak. Szenvedünk amiatt, hogy gyengék vagyunk. Hogy nem tudunk mindig mindent a szívünkben hordozni. Mi, férfiak, inkább gyengék vagyunk.

De a magyarok, ha jól látom, nagyszívűek. Azt tudom szeretni. Az nagyon jó...

Az enyéimmal bensőleg kapcsolatban vagyok. Ezen a téren van egy nagyon szép igazság. Krisztus titokzatos testének vagyunk a tagjai.

...Az egyházban élünk. Az egyház Krisztus élő teste...

És mi, a titokzatos test tagjai, tehetünk valamit egymásért. És különleges kapcsolatunk van a Jóistenhez. Beszélünk Istennel, akkor velünk együtt Krisztus beszél az Atyához.

...És azért Krisztussal és Jézus keresztye által az Atyához beszélünk és kérjük a barátainkért. Azt mi kegyelmi tőkének nevezzük.

Egészen személyes életünk kihat a ránk bízottakra. Fáradt vagyok. De érzem, hogy a házastársam szeretne velem beszélni. Most odafordulok a társamhoz. Igaz, fáradt vagyok, de a szeretet fájhat. De egyidejűleg érintkezem ebben a csoportomban is. És talán az én hálózatom által még más is megkapja az erőt, hogy jó tudjon lenni a társához. És ez az igazi vezető. Az életünk által vezetünk. Nagyon lényeges.

Még van egy köztes terület. Nagyon nehéz ezt a területet megfogni. Amit most mondok, azt inkább egy könnyebb ösztönzésnek szánom. Egy belső tartás átmegegy a többiekre. Ha egy családban valaki elengedi magát, ha elveszíti a bátorságát, akkor ezt átveszik a többiek is. Nem tudjuk, hogyan. Vannak növények, melyek nagyon érzékenyek, pl. a mimóza. Ha hozzájuk ér valaki, és több mimóza van, és az egyiket megsértjük, mind lekonyul. És ha egy ólomlemez teszünk közéjük, az egyik oldalon mind lekonyul, a másik oldalon nem. Ez érdekes. Ezt mind meg kell magyarázni Önöknek. Ezt olvastam valahol. Nem tudni, hogyan működik az információ elvezetése. De van valami közlés az egyik vegetatív idegrendszerrel a másikig. Közvetlen értesítés. A mi hangulatunk a vegetatív idegrendszerrel függ össze. Egy áldozatot szívesen hozok és szívesen ajándékozok a társamnak, akkor jó a hangulatom. Akkor az egész családban jó lesz a hangulat. De lehet, hogy azokat az embereket érzük el, akiket szeretünk. Karizmatikus vezetőről beszélnek. Karizmatikusról itt nem vallási, pusztán emberi értelemben beszélünk. Karizmatikus vezető a nagy dolog feletti örömét át tudja vinni a rábízottakra, az övéire. Ez az első feladatunk a többiekkel szemben. Hogy örömünk telik bennük. Most mindjárt vallási területre térünk. Kérjük a Szentlelket családjainkban. És ha valamelyik másik családnak örülök, akkor ők ezt érzik és tudnak saját maguknak örülni. Ez volt a megtapasztalásunk Kentenich atyával. Az volt az érzésünk, nagynak lát minket, annak ellenére, hogy minden hibánkat megmondtuk. Az volt az érzésünk, hogy nagyot lát bennünk.

És az nem színház volt, azt nem szabad!

Nem szabad csak úgy csinálni, őszinte örömmel kell lennie. Ennek van egy konkrét útja. Először is imádkozunk. Mutasd meg a jót a munkatársainkban!

Az igazán nem mindig lehet, mert Isten jó és nagyon nagy. Talán egy ember itt lakik. Itt. Ez a jóisten. És itt lakik valaki. Én itt lakom. Ez valami más. Ezt nehéz érteni. Nagyon nehéz.

Az idegen dolgot ellenségesnek érezzük. Gondolják csak meg, mi minden miatt háborúztak az emberek. Ma nevetünk rajta. De senki sem tudja, a szomszédaink miért háborognak. Máig nem fogtam fel. De a többiek mások. A szerbek cirill írással írnak, nem latinnal, mint mi. Egy horvát pappal beszéltem húsz évvel ezelőtt. Nagyon okos volt. Azt mondták, hogy a szerb-horvát nyelv az egy nyelv. A nyelvi tudományos ember azt is mondja. És volt könyvem, amiben kétféle írás van. Ez a pap azt mondta: Nem, ez kettő! A szerb nyelvben a gyerek azt jelenti: ... Náluk az más: ... És akkor háború lesz. És mi is átéljük ezt a nehézséget, mikor egy emberrel találkozunk. Nagyon gyakran apróságok zavarnak bennünket. Lehetséges, hogy tényleg hibáról van szó.

Abban van a nehézség, hogy belelássunk a másik szívébe. Ehhez szükségünk van a Szentlélekre. A második: valamit a nevelésünkhöz. Nem engedünk meg magunknak másokról negatív gondolatokat. Ez nehéz, barátaim, nagyon nehéz! Gyakran hibáznak a többiek. Akkor gondolkodunk róla. Egy bizonyos örömet érzek és elidőzök ennél a gondolatnál. Minden gondolat már túl sok. Szükségesség nélkül nem is beszélünk mások hibáiról. Hamar mond az ember valamit, amit nem kell. De tisztában kell legyek azzal, hogy egy negatív kifejezés megterheli a kapcsolatot. Vannak emberek, akik nagyon tárgyilagosak. Azokkal lehet egy ügyben, dologban vitatkozni. Aztán jön a tárgyalásnál a következő napirendi pont. És akkor akivel éppen vitatkoztam, partner vagyok a többiekkel szemben. Ilyen típusok vannak. A magyarok nem ilyen típusok. Ők nagyon személyesen gondolkoznak. Kötődnek valakihez. Ő a barátom és azért vele. Nem olyan fontos, miről, hanem mi ketten. Azért nagyon fontos, hogy jól beszéljünk egymással. Nem gondolok rosszat és nem mondok rosszat másokról. De szükségünk van egy olyan helyre, ahol kibeszélhetjük magunkat. Általában egy hely az elég. Általában. De több is lehet. De oka kell, hogy legyen. A megbeszélés nagyon fontos, amikor szenvedek a másik hibájától. Valahol kell, hogy tudjak erről beszélni. Akkor ez a hely, ahol kibeszélem magam, nem szabad, hogy ő is bekapcsolódjon a panaszba vagy hogy engem bíráljon, hanem kell, hogy engem megértsen. Itt van elsődlegesen a házastársuk. Ez jó, amikor az lehet, házastársammal beszélni erről a nehézségről. Ez jó dolog. Sokkal szabadabbak vagyunk. Nem mindig és mindenütt panaszkodunk.

A második. A családcsoporthozunk mi vagyunk a kibeszélés helye. Általában úgy jó, hogy férfiak férfikkal, nők nőkkel, vagy párok párokkal. Ha ezt keresztbe csinálják, a nők más férjénél beszélnek ki magukat, akkor ez időpocsékolás. Ez nem segít. És mindig jönnek új és új problémák. Mert szép. Mit csináljak, mint nő, hogyha egy férfi jön hozzám, hogy kibeszélje magát? Természetesen nem kezdek el ezért kiabálni. Meghallgatom, és amikor még egyszer jön, azt mondom Istvánnak, Cilivel jobban tudsz beszélni, ő jobban tudja. Veszélyt látok, aminek semmi értéke nincs.

Kentenich atya Milwaukee-ból való visszatérése után a nővéreknél egy sajátos szabályozást vezetett be: a kibeszélés helye nemcsak a főnöknő, hanem minden

nővér megkapta azt a jogot, hogy bármilyen másik nővért választhatott kibeszélőnek. De ez nem kölcsönös, hanem a kiválasztott nővér a kibeszélés helye. Ő nem panaszkodik a másikkal együtt, hanem befogadja őt. És csak egyet és nem mindig és mindenütt. Kentenich atya szerint az nagyon fontos. Emberek sok-sok pénzt fizetnek ezért, hogy kibeszéljék magukat. Ausztriában több száz iskola van, aki erre kiképez meghallgatókat, tanácsadókat. Általában lélektanhoz nem értenek. De az nem is érdekes. Hanem leülnek és hallgatják. És kapnak érte 500 schillinget óránként. És az emberek fizetnek ezért.

Érdekel az, hogy mi van az embereimmel. És látom bennük, ami nagy. Ha valakinek ereje van ehhez, akkor az nagyon szép, ha a kis dolgokkal is törődnek. Ezt mi, magyarok, szívesen tesszük. A betegségünkkel, a gyerekünkkel stb. törődünk. Talán hozza az Oázis a születésnapok dátumait. Nem mondtam, hogy kell, de... Gratulálunk. Az Oázis gondoskodik egy kicsit a családias légkörről. Ha üzemben kell embereket vezetnem, akkor sokat segíthet az, hogy apróságokkal törődöm. Nem a menedzsment miatt, azt mindenkinek tennie kell, aki illetékes, hanem azáltal, hogy személyes dolgok után érdeklődöm. A japán cégeknél osztályonként hetente összejönnek. A főnök, az osztályvezető adja az információkat. Kérdéseket tesznek fel és az egyik munkatárs elmeséli, mit csinált a hétvégén. És áll a kis tanonc és elmeséli, mit csinált hét végén. Befűz néhány viccet és mindenki nevet. Perger atya is ott volt, a Philipsnél. Gondolják meg egyszer, ez mennyibe kerül. Ötven órabér. De fontos. Nagyon fontos.

A családnapokon, amik most mögöttünk vannak, volt egy szép élményem. Családok két estén át meséltek. Minden este azt akartunk, de volt kérdésük, és Tilmann atya újra előadást tartott. A záró megbeszélésen könnyebb a hallgatásról előadást tartani, mint hallgatni. Nem baj, a Jóisten jó. És a záró megbeszélésen mindenki azt mondta, hosszabb is lehetett volna az az idő, mert nagyon szép volt. Jó, ha családjainknak alkalmuk van egy kicsit mesélni. Az I. világháborúban volt. Egy schönstatti csoport Berlinben volt. Különböző kaszárnyákban voltak, és összejöttek csoportórára egy sörözőben. És ez ugye az egyházi iskolákból jövőeknek nagy élmény volt. De nem zavarta őket. Azt írta az egyik: Mindenki próbált arra példát felhozni, hogy Mária hol volt a hetükben. Egyszerűen elmesélték, mit ajándékozott nekik a Szűzanya a héten. És olyan örömük telt a Szűzanyában és olyan mély volt a megtapasztalás, hogy egyikük ezért pap lett. Később a koncentrációs táborban azt írta: újra olyan májusnak kell jönnie, mint ami akkor, Berlinben volt. A gondviselésbe vetett gyakorlati hit Schönstatt világa. Ezt megtehetjük csoportjainkban, hogy beszélünk arról, hogy hol, hogyan tapasztaltuk meg a Jóistent. Önök vezető csoport is lehetnek. Akkor egymásra találnak és a Jóistenre. És a Jóistenre tekintenek a másik házaspár szemei előtt. A családokban is tehetjük ezt.

És a harmadik. Egy vezető abban a témában, amit ő hirdet, különleges módon, az átlag felett kell, hogy képességei legyenek. Ez számunkra azt jelenti, hogy sokat kell tanulnunk. A tanulmányozás a felebaráti szeretet cselekedete. Melyik orvoshoz

mennének szívesebben? Egy olyan orvoshoz, aki egész tanulmányai alatt imádkozott, de nem tanult, vagy ahhoz, aki tanult? A stúdium a felebaráti szeretet tette. Ha nekem valaki egy kályhát épít és füstöl a kályha, akkor nekem nem használ a kályhás jámborsága.

Érdekes, fontos, hogy szakemberek legyünk. Egy schönstatti ember mindig szakember. Ez fontos.

De ha egy szép kályhát csinálnak, az egész szoba melegebb. Schönstatt egy tudomány. Sok disszertáció van már Kentenich atyáról. A lélektan területéről, a pedagógiáról, a szociológiáról, a teológiai oldalról stb. Egy társam, aki dolgozatot írt Kentenich atyáról, azt mondta, hogy 26.000 oldalt olvastott Kentenich atyáról. Kentenich atya azt mondta, nincs ma probléma, amit csírájában ne oldottunk volna meg. Talán hiszünk benne, hogy ő nagy ember. Mi Magyarországon Schönstatt vagyunk. És ha jön egy plébános vagy egy püspök és kérdezi: Ne adjon könyvet erről. Nincs idő. Nincs idejük olvasásra. Nagyon kevés püspök olvas. A plébánosoknak általában nincs idejük olvasni, de beszélgetni lehet. Mit csinálnak a schönstatti családok? És itt mi nagyon erősek vagyunk. Személyesen nagyon jó érzéseim vannak... Ki fogja Kentenich atyát fordítani? Ki írja a következő könyvet? A következő könyvet azok írják, akik még nem írtak könyvet. Nem kell, de szabad. Tilmann atyának a következő szabad hete a harmadik decemberi hét. Addig minden foglalt. Mozgalmat vezetek, ahova negyvenezren tartoznak Schönstattba. Jövőre talán tudok öt családnapot tartani. De itt növekszik a mozgalom. Ki fogja 1994-ben a családnapot tartani, ha itt hét-nyolc családnapot kell tartani? Nem akarnak felkészülni a családnapok tartására? Akkor találkozunk és elmondom Önöknek, hogyan kell családnapot tartani, hogyan kell egy előadást csinálni. A schönstatti atyáknál retorikát tanítottam. Igazi szakember vagyok. És akkor gyakorolunk előadást tartani. Amikor Bécsben gyakoroltuk, öt hétvége volt, 12 házaspár vett rajta részt. Minden pár minden együttlétnél tartott egy beszédet. Októberben tanfolyamon voltam schönstatti atyákkal Santiago Chilében. Igazi jó csoport volt. Minden schönstatti atya tíz évig tanul. Hazarepültem, akkor azon gondolkodtam, ki volt jó. A családjaink jobbak. Miért? Mert ketten vannak. Ez nagyon szép dolog. Egészen új retorika a házastársi beszéd tudománya. A férfi nagy, kemény, okos, az asszony mellette... Amikor egy férfi így beszél: Tilmann atya kemény, egy kicsit fáj a gyomrom. Miért olyan kemény? És itt van egy asszony, aki azt mondja: Nincs fájás. Mindenki tudja, hogy amikor az asszony beszél és a férfi... Együtt mondani. És akkor a másik beszél. Ez nem házassági retorika. A kapcsolat nagyon fontos.

1994-ben családok fogják csinálni. Keresünk magunknak egy nyugdíjas papot. De ő nem csinál prédikációt. Neki azt mondjuk: a szentmisében csak éneklünk. Ez a szokás nálunk. 1994. És most gyakorolunk. Mindenütt előadást csinálunk. Rossz vagy jó, nem baj. Nem szabad, hogy szem elől té vesszék, hogy ezt meg lehet tanulni. Minden ember tud szónokolni. Azt lehet tanulni. És szép lesz. Az előkészület számára csak egy szó: csak azt mondjuk, ami nekünk fontos, azt szeretném az em-

bereknek mondani. Vegyenek egy iratgyűjtőt vagy egy füzetet leírni. Azt szeretnénk az embereknek mondani... Amikor az egyetemen vagyunk, egy egész területet kell ismernem, jól tudnom. Felelősségem, hogy a diákjaim mindenről halljanak. És az orvostudományok professzora nem kerülheti ki a vakbelet.

Azt mi is csinálhatjuk, hogy mindenről beszélünk, de általában egy schönstatti család csak arról beszél, ami nekünk fontos. És akkor egy kicsit mindig jó és élő. Tehát ez a feladatunk. Füzetet, iratgyűjtőt keresünk. Személyes házasságunk benne lesz. Van, ami a férfinak, van, ami a feleségnek fontos. Kis magyar Schönstatt legyenek. Tehát nemcsak szent lenni, hanem valamit tudni.

Egy tanár a tanítványának, aki pap akart lenni, azt mondta egyszer: a teológia az tudomány is. A jámborság önmagában nem elég. Különben sekrestyés is lehetsz.

Gyermekével Szűzanyánk, szent áldását adja ránk! Ámen.

Családnapok 1992. augusztus 23-29., Óbudavár

1992. augusztus 23. vasárnap

Vannak az életünkben olyan időszakok, amelyekben a Jóisten különösen közel van hozzánk. És vannak olyan időszakok is, amelyek az egész életre nézve fontosak. Ahol sok minden eldőlt. A Szentlélek szívesen használ fel ilyen időket. Ezek aztán olyan időszakok lesznek, melyek szakramentális jelleget kapnak. Talán az előttünk álló hét egy olyan időszak lesz, amikor mi, házastársak, különösen közel kerülünk egymáshoz. Úgy, hogy a házastársunk szívében felfedezzük a Jóisten szeretetét. Hogyha Isten közölni szeretné magát velünk, akkor ezt sokféleképpen megteheti. És szólt hozzánk fián, Jézus Krisztuson keresztül. A Szentlelkét ajándékozta oda a szívünkbe. És egy isteni lehelet van bennünk. Vagyis van bennünk egy olyan isteni erő, ami ösztönöz bennünket, hogy szeressünk. De Isten a házastársunkon keresztül is odaajándékozta magát nekünk. Az élet szépségéből és dicsőségéből valamit odaadott a házastársunknak. A társunk fény az életünkben. Ő az Úr anyyala. Fény az életünkben. Meggyógyít bennünket önámításainkból. Hogyha saját szívemben megkérdezem Istent, akkor nem tudom olyan pontosan, hogy az a Jóistené vagy a saját kívánságom. A társamnál tudom. Ő egy fény. A társamat Isten ajándékozta nekem. És a házastársam mögött ott látom a Jóistent. Ezt háromszorosan is látom. Az első: A Jóistennek egy gyengédségét látom benne. Ez ahhoz hasonlít, mint egy gyengédség általában. A gyengédsége egy jel. Önmagában véve semmit sem jelent. A bőr megérinti a bőrt. De a gyengéd megérintés az egy jel. Egy belső, lelki kapcsolatnak a külső jele. Így a házastárs az életemben Istennek a jele. És Isten azt mondja nekem: szeretlek téged. És ez egy nagyon gazdag beszéd. Isten ezt ismételtelen, különböző módon mondja. És mi megértjük az Istenünket és megmondjuk, hogy ezt szabad. És hogy ezt jól csinálta. Tulajdonképpen ez most elég is lenne. És egyszerűen elcsöndesedhetnének és azután egy kicsit gondolkodhatnék, hogy hol ajándékozott meg bennünket a házastársunk által a Jóisten. Aztán el tudnám képzelni, hogy megízleljük a Jóisten szeretetét, kóstolgatjuk. Vagyis átéljük, hogy Isten szeret bennünket. Ez a Jóistennek egy olyan szava, ami belemegy az átélésünkbe, nemcsak az értelmünkbe. A társamat nekem teremtette. De hogyha a Jóisten csak elkényezteteti az embert, akkor nem lesz szent, nem válik szentté.

Kereszt nélkül, szenvedés nélkül az ember nem lesz szent. És azért a társunk az életünkben a keresztünk.

A Jóisten küldi a társamat, és a társam az idegeimre megy. És a Jóisten azt mondja: a szívéd az enyém.

Én azt válaszolom: Hát igen, természetesen, a tiéd vagyok, de miért olyan kemény az utam?

Természetesen igent mondunk a szenvedésre, amit a Jóisten küld nekünk, de hogyha egy embert nagyon szeretünk, egyidejűleg a keresztünk is, nem mindig, de sokszor, s nem minden házasságban..., akkor az azt jelenti, hogy felfedezzük a társunk mögött a Jóistent, aki azt mondja: a szívedet magamnak szeretném. A házasságban is gyakran magányosak vagyunk. Mert Isten olyannak teremtett bennünket, hogy egy végső egység vele lehetséges. A társam ebben az esetben egy fény, mert Istenhez vezet engem. És egy harmadik módon is fény: mert azt mondja a Jóisten: azt akarom, hogy szeresd őt, a társunk egy meghívás, meghívás mindig és mindig szeretni. Hát igaz, nagyon szeretem a szegény gyerekeket Indiában...

Azt az embert szeresd, aki egészen közel van. Felebaráti szeretetről beszéljünk. A keresztények életében van egy nagy veszély: hogyha valaki beszél, vagy félreértjük, vagy csak a felét értjük meg annak, amit mond. Beképzeltük magunknak. Az imában is Istennel beszélünk, és azt mondjuk, hogy az Isten az imában azt mondta... Pedig ha egészen elcsendesedünk, akkor saját magunkat halljuk. A társuk garancia arra, hogy Istent halljuk. Hogy Istent halljuk, aki azt mondja: azt szeretném, hogy ezt az embert szeresd!

És ez munka. De nem mindig. Munka, feladat, szép feladat, érdekes. Szeretni ezt a fiút. Nem valakit messze, az nem nehéz. Az indiai vagy afrikai embereket szeretni.

Ámítjuk saját magunkat. Ez az útja annak, hogy a Jóistent valóban szeressük. Hogy szentté váljunk, vagy mint ember, naggyá váljunk.

A nőtlen ember élete nem olyan nehéz. Miért? Mert minden este becsukom az ajtót és az egész világnak azt mondom: szeretlek. Viszontlátásra. Ez nem nehéz, barátaim!

És mi van Önökkel? Önöknek nyakukon van a társuk és azért szentté válnak. Gyorsabban, mint én! Hogyha egy ember a házasságban kihasználja azt az esélyt, hogy szeressen, akkor, mint ember, nagy lesz. És mint keresztény, szent lesz. „Ahol ketten vagy hárman összegyűlnek a nevemben, ott vagyok közöttük” (Mt 18,20). Tehát a Jóisten küld nekünk egy angyalt. Ez az angyal a társunk. És ez az angyal azt mondja: Isten szeret téged. És ezért ajándékozza az örömet, amiben részünk van az egymással való találkozásban. Az Úrnak ez az angyala azt mondja nekem: az Istennek szüksége van rám. És ezért küldi neked a keresztet a társaddal való együttélés által. És a Jóisten azt mondja: szeretnék neked egy megbízatást adni. Azt szeretném, hogy szeresd ezt az embert. És erről lehet beszélni. Megmondhatjuk egymásnak, hogy te a Jóisten ajándéka vagy a számomra.

Jó hogy vagy. Ezt mondhatjuk. Ez nem fáj.

Ezt mondhatjuk egymásnak: Jó, hogy vagy. És hogyha megszokták, hogy a Jóistennel beszéljenek, akkor ezt a társuk jelenlétében megmondhatják a Jóistennek. Jóisten, jó, hogy van ő. Tudják, manapság nagyon sok házasság tönkremegy. Több, mint minden harmadik. Nekünk egy szilárd alapunk van a közösség számára. Megállapítjuk, hogy a Jóisten egymásnak ajándékozott bennünket. És ezért nem

kellene, hogy magától értetődő legyen. Semmi sem magától értetődő. Hogyha az Isten nekem valamit ajándékoz, akkor azt az ajándékot elfogadhatom és izlelgetem. És ha Isten egymásnak ajándékozott minket, akkor azt meg is szabad mondanunk egymásnak, hogy ez szép.

Szabad. Nem kell, de szabad azt mondani: jó, hogy vagy.

És akkor visszatekintünk és felfedezünk szép élményeket. Mi volt az elmúlt évben szép? Volt-e valami szép találkozásunk egymással? Hol éltem meg a társamat, mint az Úr angyalát, aki által Isten éreztetted, hogy milyen szép. A Jóistennek ebben az ajándékában kipihenhettek magukat. Te vagy nekem az Úr angyala, a fény, ami az Istentől van. A férfiak ma este a feleségüknek mondhatják:

Nagyon szép vagy! Nem kell, de szabad! Mondani a kisleánynak valami szépet. Nem kell, hogy valami okos legyen, nem az érveken múlik, hanem egy tapasztalásról van szó.

Megtapasztaltam, hogy boldog vagyok, mikor közel vagy.

Mondjanak ki egy szép megtapasztalást, melyre szert tettek a feleségükkel. Mi, férfiak, szép tapasztalatokra teszünk szert egy autóval.

Biztos! Ma Bécsből jöttem, igazi szép tapasztalás volt. De barátaim! Én nem vagyok házas, hanem Önök. Ezért: mondani valamit! Nem kell, de kérem szépen, szabad.

Beszéljenek egy szép megtapasztalásról, hol találkoztak az Úr angyalával, hol volt a társuk egy fény az Önök számára.

1992. augusztus 24. hétfő délelőtt

Két áramlatot láthatunk. Egyrészt nagy örömünk van abban, hogy a vallásnak korlátlan szabadsága van, másik oldalról lassan megállapítjuk, hogy a keresztény Európa a szabad Nyugaton is leköszönőben van. A keresztény Európa egy hatalmas fejlődés elől tért ki, új világ jött létre, a technika világa, a nagy nemzetközi szervezeteknek a világa. Minden területen a gazdasági kommunikációnak a világa. Új világ jött létre és ez a világ nincs megkeresztelve. A kommunista rendszer ezt a valóságot hosszú időn keresztül elrejtette. Egy ideig azt hittük, hogy a keresztény középkor visszatér. Ez tévedés. Ellenkezőleg, a régi kommunista világban sok keresztény forma megmaradt, melyek a szabad világban már régen elvesztek. Gondoljanak pl. egy plébánián a papok helyzetére.

Most azt nézzük meg, hogy mi is a Jóisten szándéka. Új világot szeretne létrehozni. Ez ebben a világban feltétlenül az embereknek egy egész nagyfokú közelsége egymáshoz. Ezért egy nagy eltömegesedés van. Sok életterületen rendkívül sűrű a kommunikáció, az egész földkerekségen. És egy új keresztény világnak kell létrejönnie. Hogyan jöhet létre egy ilyen új keresztény világ? A Jóisten terve szerint ennek az új keresztény világnak a családban kell létrejönnie, mert az életnek légkörre van szüksége. És a családban olyan légkört alakíthatunk ki, ami a nap hu-

szonnégyszer órán keresztül érvényesül. Az életnek légré van szüksege. Hogyha egy növényt levegőtlen helyiségbe teszünk, akkor elpusztul. Az emberek között is érzékelünk olyasvalamit, mint légré. A jóindulatnak az atmoszféráját, és ez befolyásol minket. Még akkor is, hogyha az emberek, akik ebben a térségben vannak, nem szólnak semmit, csak ha egyszerűen szeretik egymást, akkor is érezzük ezt és hatása alá kerülünk. Hogyha egy közösségben szeretik Istent, akkor érezni lehet ezt, ha ebbe a közösségbe kerülünk. Ezért egy új keresztény társadalom létrejötténél fontos a családban érezhető keresztény légré. Nem elég az, hogy egy héten néhány órán keresztül keresztény légrében tartózkodunk.

Az jó, ha vasárnap a templomban van igazi szép, kedves és vallásos légré. Ez jó, de nem elég.

Egy növénynek nem elég, ha hetente néhány órán keresztül van jó környezetben. A döntő az, milyen a légré azon a helyen, ahol az ember állandóan tartózkodik. Ez manapság a keresztény életnek a nehézsége. Olyan légrében élünk, ami nem keresztény.

Ez a légré nem rossz, nem baj. Természetesen, de nem ez fontos elsősorban, hanem valami más. Ez a légré nem keresztény, hanem pogány; sok probléma van pl. a tv-ben, de Jóistenről nem esik szó.

Vannak lélektani problémák, orvosi problémák.

Amikor fáj a fogam, nem imádkozom, hanem a fogorvoshoz megyek. Jó? Ez jó.

Ezért van nagy jelentősége a családban uralkodó keresztény légrének. És hogy csináljuk ezt?

Az első: A társunk mögött meglátni az Istent. A házastársam a Jóisten nekem szóló ajándéka. Most az szeretném kérni, gondoljanak a társukra, és képzeljék el, hogy a házastársuk Isten ajándéka.

Azt jelenti, hogy a házastársunk mögött meglátjuk a Jóistent, és ez a Jóisten az mondja: szeretlek.

A Jóisten megszólít bennünket a házastársunkon keresztül. Ez azt jelenti, hogy a világ, amelyet érintünk, áttetszővé lesz. Átlátszó lesz, és felfedezzük mögötte a Jóistent. És a szemünk előtt megjelenik az a kép, ahogy a Szűzanya Erzsébethez jött. Erzsébetet eltölti a Szentlélek és profétálni kezd. Mi az a profétai beszéd? Ez az a képesség, hogy a dolgokban látjuk az Istent.

Hát pl. amikor azt mondom: Panni, ez a Ferkó jó férfi. Ez igaz, hm? Hm, nemcsak jó, csodálatos. Jól van? Csodálatos ez a férfi. Ez igaz. Ez emberi szó, de amikor a hit fényében azt mondom: Panni, ez a csodálatos férfi Isten ajándéka. A Jóisten ajándéka az életedben. Ez a profétai szó.

Mert a hit fényében értelmezem a helyzetét. Mindaz, amit az előbb a természetéről mondtam: Ez egy csodálatos férfi, most is azt mondom, de ezt a történetet a hit fényében értelmezem. És most Panni Ferkó mögött a Jóistent látja meg. A Jóisten azt mondja: Panni, szeretlek téged. És Panni azt mondja: Hát, nem vagyok biztos

benne. Semmit nem látok. Akkor azt mondja a Jóisten: Be akarom bizonyítani Panninak, hogy szeretem. Tehát odaajándékozom neki Ferkót.

És most hiszi, hogy a Jóisten jó. Tehát ha a szituációt a hit fényénél értelmezem, ez a prófétai szó. És Erzsébet, amikor a Szűzanya házába jön, elkezd prófétálni. És hogyha a Szűzanyát a házunkba hozzuk, akkor ezt a kegyelmi ajándékot magával hozza. A gyermeket eltölti a Szentlélek. Még hozzá már az anyaméhben eltölti ezt a gyermeket a Szentlélek. Mit jelent az, hogy a gyermeket eltölti a Szentlélek? Ez azt jelenti, hogy érti, hogy szeretik. Először is az anya van itt, aki szereti a gyermeket, aztán itt van a Jóisten, aki szereti őt. És ezt most szeretném Önöknek ábrázolni. Az emberek érezni tudják azt, hogy a környezetük mit gondol. Vagyis, ha olyan emberekkel vagyunk együtt, akik rólunk jót gondolnak, jól érezzük magunkat. Hogyha olyan emberek közé megyünk, akikről tudjuk, hogy irigyek, féltékenyek, akkor ezt érezzük. Nem az a fontos, hogy látszólag mi történik. Amit ez a kis ember a másik kis emberrel csinál, ez egy gyengédség, és ezért a másiknak nincs kifogása ellene. Ha ugyanez a megérintés mérges lenne, meg akarná ütni, mindjárt kiabálna.

Ez érdekes.

De hogyha gyengéden odacsapkod, akkor egészen sok mindent kibír az ember. Persze néha túl sok lesz. Már akkor is kiabál a másik. Jó. Természetesen ez az élet.

Érezni lehet, hogy szeretik egymást, és a mi jóindulatunkat is érzik, ami itt a körünkben van. És ezt az anyaméhben is érzékeli a gyerek. Nagyon fontos, hogy az anya méhében szeressünk egy gyermeket. És az is fontos, hogy a férj a feleségéhez, aki gyermeket vár, nagyon jó legyen. Mert hogyha az anya gyermeket vár, ennek a gyermeknek arra van szüksége, hogy szeresse az anyja, és erre ő akkor lesz képes, hogyha ő a férje szívében ott van. Ezért szerez sok örömet a férj a gyermeket váró feleségének, sok kívánságát teljesíti, és nem ellenkezik vele. És amikor a gyermek világra jön, akkor újra normális viszonyok jönnek. Érti a gyerek, ha szeretik. Jól érzi magát. És ehhez hasonló valamit csinál a Szentlélek. A Szentlélek eltölti az ember szívét és az ember boldog. Így van ez a kis keresztes Jánosnál is az édesanyja méhében. Most egyvalami nagyon fontos. Ha a Szentlélek egy családban működik, akkor odaajándékozta magát a család tagjainak, a család egyes tagjain keresztül.

Tehát nemcsak a mennyben jön a szívünkbe, hanem betölti az anya szívét és akkor az anya a szeretetével a Jóisten szeretetének egy jele.

Az anyában fellelhető szeretet a Jóisten szeretetének képmása lesz a családban. És a férjnek a felesége iránti szeretete is a Jóisten szeretetének képmása. Így kezdődött el az egyház. És ez győzte meg a pogányokat. Az egyház az egyes házakban kezdődött. Mert itt lehetséges volt egy zárt keresztény légkör, miközben általánosságban nem volt keresztény légkör. És ez a keresztény légkör a szeretet légköre volt. Ezt megcsodálták, és azt mondták egymásnak: nézzétek, hogyan szeretik egymást. Így kezd majd el az egyház újra élni. A Szűzanya odajön a házunkba, és a gyermekeket eltölti a Szentlélek. A nő prófétálni fog.

Ez valami érdekes. Ez a jövő egyháza. A mai egyházban csak a férfiak prédikálnak.

Nincs meg az életérzésünkben, hogy a nőnek lehet mondanivalója.

Mindenki azt mondja, hogy a nőnek kell segíteni szeretni, szentnek lenni és imádkozni. De nem beszélni vagy profétálni.

Melyik férj szeretné csinálni, amit a felesége mond?

Amit mond. Érdekes, ugye? Azt akarom csinálni, amit a feleségem kér, de nem amit mond. Ha egy asszony azt mondja: azt kell! Kérem szépen, hol vagyunk? És miért? Miért? Az nem tréfa. Ez érdekes. Egy férfivilágban élünk. Talán azt kell egy kicsit tanulnunk, hogy a Jóisten egy asszony szájából is tud beszélni, nemcsak a férfi szájából.

Képzeld el, hogy aki az egyházban prédikál, az mindig egy férfi. És ez egy léggör. És ezért az a kevés nő, aki beszél, nyomás alatt áll, és mivel nyomás alatt állnak, sokszor agresszív módon beszélnek.

És ez nem szép.

Kialakult a nőnek egy bizonyos típusa, az agresszív típus.

Ez nem szép és nem kell. Az fontos, hogy mi a házunkban, mi férfiak, tanuljunk meg hallgatni arra, amit a Jóisten mond a feleségünk szájából. Ezt meg kell tanulnunk.

És a férfi megtanult beszélni Erzsébet házában. Megtanulta a beszédet, mert néma volt. Zakariás néma volt. Újra tud beszélni. Mi mit értünk ezalatt?

Az egy olyan időszakknak a kezdete, amikor a férfi nemcsak dolgokról beszél, hanem amikor egymással, egymásról beszél. És ezt megtanuljuk. Megtanuljuk megmondani a társunknak, hogy mi szép benne. És megtanulunk arról beszélni, amit együtt átélünk. Nem szeretnék ezt tenni? Nem szeretnék egymással azokról a dolgokról beszélni, amiket együtt átéltek?

Az első házi feladatunk:

Nem, nem lesz ellenőrzés, de hogyha meg akarom tudni, hogy ezt elvégezték-e, akkor az nekem nem okoz nehézséget. Csak meg kell hogy kérdezzem Önöket, hogy megcsinálták-e? Akkor látom az arckifejezéseken a feleleteket.

Jó. Tehát ez az első házi feladat:

Beszéljenek egymással, tekintsenek vissza az elmúlt évre és nézzék meg, hogy mi az, ami szép volt. Beszéljenek egymással azokról a dolgokról, amik szépek voltak. Képzeld el, hogy azokon a dolgokon keresztül, amik szépek voltak, a Jóisten megajándékozta Önöket. Lehet, hogy ezek egészen apró dolgok. Egy második házi feladat: Mondják meg egymásnak, hogy mit jelent Önök számára a társuk. Mondják meg egymásnak, hogy hol ajándék a társuk Önöknek. Vagy mondják meg, mit találnak jónak a társukban. Látják, a Jóistent nem csak a saját szívünkben éljük meg, és nemcsak a templomban, hanem a társunk szívében is megtalálhatjuk a Jóistent.

Istent megtalálhatjuk a társunkban. És ezt megmondjuk a társunknak. És megmondjuk neki, hogy szépnek találjuk őt. Megmondjuk neki, hogy ezt jól csinálja.

Ezt vagy azt...

Megmondjuk neki, boldogok vagyunk. Újra meg újra érdeklődnek nálam a Schönstatt-mozgalom iránt. És azt kérdezik tőlem, hogy mit csinálok. Attól tartok, hogy a fontosabb és a kevésbé fontos dolgokat összekeverhetik egymással. A Schönstatt-mozgalom egy lelki mozgalom, az egész világon elterjedt, és minden életterületen és életállapotban van.

Vannak fiatalok, lányok, fiúk, egyetemisták, vannak családok, férfiak, asszonyok, vagy csak anyák, ahol a férj nem kapcsolódik be, vannak papok, nővérek, van egy papi közösség. Ők csak a Schönstatt-mozgalomban dolgoznak, mint schönstatti atyák. Tehát vannak schönstatti papok, akik a plébánián dolgoznak, vagy püspökök. Vagy mint mi, nem a plébánián, hanem a foglalkozásunkban vagyunk, de van olyan közösség is, aki csak a mozgalom számára él és dolgozik. Németországban 30, az egész világon kb. 200-an vagyunk, és vannak nővérek, akik a mozgalomban dolgoznak.

És vannak közösségek, melyek felépítése különböző. Vannak olyan közösségek, amelyek szervezete egész laza, és vannak olyan közösségek, amelyek szigorúbban, szorosabban kötődnek. Mi összességében kb. 20 különböző közösség vagyunk. De mindnyájan együtt dolgozunk, nagy családot alkotunk, és ezt a családot a Szűzanya vigyázza. És ott lakik közöttünk a schönstatti szentélyünkben. Korábban Ausztriában vezettem a Schönstatt-mozgalmat, ott megismertem Róbertet és Ritát, és amikor 12 évvel ezelőtt Róbert és Rita azt mondták, hogy Magyarországra jövünk, akkor azt mondtam nekik, hogy meg foglak látogatni benneteket. És ezt megtettem. És most itt vagyok. És egy röpké évvel ezelőtt átvettem Németországban a Schönstatt-mozgalom vezetését. Ez egy kicsit nagyobb, kb. 80 személy az, aki csak a mozgalomért dolgozik, tehát csak a mozgalomban, semmi mást nem csinálnak, nővérek, papok és a többiek és őket kell vezetnem. És én nagyon boldog vagyok, amikor itt vagyok Magyarországon, mert nekem ez a szabadság. Mert a magyarok nagyszívű emberek, és itt fel lehet üdülni. És most gondban vagyok: különböztessék meg a lényegeset a lényegtelenről. Ami most elhangzott éppen, az nem volt fontos. Valami más, az ennél fontosabb.

A közösségükben, a házasságukban lakik a Jóisten. Mert a házasság szentség. És a Jóisten szereti Önöket.

És ez az én tulajdonképpeni feladatomban, hogy arról gondoskodjam, hogy megérezzék, hogy Isten szereti Önöket. És hogy az ő szeretetét Önök megválaszolják. Nem létezik annál nagyobb feladat, mint Istennek szolgálni. És az embereknek a létszáma, akiről gondoskodunk, az nem fontos. De ha Istennek szolgál valaki, az fontos. Mert Isten végtelenül nagy.

Ez nagyon jó. És ha kérdezni akarnak, hogyha szeretnének, akkor tegyenek föl kérdést! Olyan korban élünk, ami változóban van, a régi világ összeomlik, és

az a kérdés, hogy néz ki az eljövendő világ. Mert a kérdést sok ember fölteszi. A kommunizmus többek között kísérlet volt arra, hogy ezt a kérdést megválaszolják. A kommunizmusban egy új társadalomnak a víziója élt. A kommunizmus a szeretetnek egy paradicsomát akarta az emberek között megvalósítani. De nem sikerült. Isten nélkül kísérlete ezt meg, és ez a kísérlet zátonyra futott. Az emberek szenvedtek miatta, de fontos, hogy ezt a folyamatot egy nagy összefüggésben lássuk. Ilyesmi még gyakran jönni fog, új világ van létrejövőben. És mi hiszünk abban, hogy a Szűzanya a családokon keresztül akarja a világot keresztény módon alakítani.

Ezért a Schönstatt-mozgalomban a családmozgalom a legfontosabb.

Érzik, hogy nekem nemcsak az a szívügyem, hogy segítsek abban, hogy ezt jobban megértsék, hanem meg szeretném Önöket nyerni arra, hogy a feladatukat a családjukban lássák.

Jó. De most beszéljünk a házi feladatokról. Tehát. Mi volt az első?

Beszéljünk egymással arról, mi az, ami az elmúlt évben szép volt. Másodszor: megmondom a társamnak, hogy számomra mi benne a jó. Tehát megmondom a feleségemnek, hogy szép.

Azt szabad mondani. Nem kell, de szabad! És ez érdekes.

Az életünk folyamán ezt kétszer is szabad mondanunk, nemcsak egyszer. Hát már mondtam? A feleségem szép. Ezt már mondtam. Öt évvel ezelőtt. Már tudja. Mindent tud. – Szép, barátaim..., barátaim...

Kedves asszonyaim, és amikor ma délután valami szépet mond a férje, valami kedveset mond: hát nagyon örülök, hogy látlak, és... Ha ilyen módon beszél, kérem szépen, ne válaszoljanak, ne mondják: igazi gonosz vagy, mert Tilmann atya mondta. Kérem szépen. Jó?

A férjnek meg kell tanulnia újra beszélgetni. És ezt szabad.

Arról van szó, hogy a társunknak az értékeit felismerjük. Tudják, nagyon könnyen megy az, hogy a negatív dolgokat lássuk. Hogyha ide a falra egy foltot rakok, akkor ezt látjuk, és ez zavar. Mindenki azt gondolja, hogy azt nem szabad. Ez nem baj. Ez megszárad egy negyed óra múlva. De zavaró, ezt mindenki látja. Mit csinált Tilmann atya! Katolikus pap! Jaj, de rossz!

Az a veszély, hogy a negatív dolgokat látjuk, nagyon nagy. Hogyha idenéznek, akkor látják a foltot, de itt van egy egészen tiszta felület, amire nem gondoltak. És amellet is van egy egészen tiszta rész, és arra sem gondoltak. És a falon ezerszer nagyobb olyan felület van, ahol nincs folt. De a falra gondolunk.

Ilyenek vagyunk.

Látjuk az egyetlen foltot, és ahol valami jó van, azt nem látjuk.

Természetesen amikor a fogorvoshoz megyek, és azt mondom, hogy fáj valamelyik fogam, és ez a fogorvos azt mondja: igaz, egy foga rossz, de az nem baj, az első foga nagyon szép és jó, a második is jó, egészséges, a harmadik olyan egészséges fog. Ilyenkor beszélni a jó fogakról...?

Ez egy nagy veszély. Mindig arra nézünk, ami nem jó. És a házasságban ez nem jó.

Azokat a dolgokat kell látnunk, amelyek jók, és azokat egymásnak meg is kell mondani. És ezt meg lehet tanulni. Mi az, ami szép nálunk, kettőnkél? Most egy kicsit gazdasági módon beszélünk. Így pénzt takarítanak meg. Hogyha azokról a dolgokról beszélünk, amelyek Önöknél szépek, megemelkedik az öröm. Ez egy golyóstoll, ami arany. Ezt nem vásároltam, különben nem vásároltam volna meg. De hogyha meg kell vásárolni, akkor drága. Ez egy ajándék. A nővéremtől kaptam ajándékba. Ő sem vásárolta, ő is ajándékba kapta valakitől. És ez szép. A golyóstoll a nővéremre emlékeztet engem. Nagyon sokat imádkozik értem. És ő egy nagy aszszony. És ha a tollat látom, akkor automatikusan a nővéremre gondolkodom. Mert úgy él, hogy erős összekötöttségben van Istennel. Nem szeretnék egymással átgondolni, hogy mit jelentesz nekem? Ajándék vagy számomra. Örülök, hogy vagy nekem. Hogyha újra megtanulják ezt, hogy egymással beszéljenek, hogyha megtanulják egymást hittel nézni. A természetes szemek nem elégségesek. A természetünk gyenge. Pl. elképzelik, hogy a Szűzanya itt lakik közöttünk, és most Önökre, kettőjükre ránéz, Önök pedig egyszerűen engedik neki, hogy mindkettőjüket nézze, és eközben átéljük, hogy a Szűzanya és Jézus között egy bensőséges kapcsolat van, és hogy Jézus és Mária Önöket nézi. És akkor el tudják képzelni, hogy Jézus és Mária Önökkel szoros kapcsolatban van. A probléma nem a teológiában van, teológiailag ez egyszerű, így van. A probléma az élet. Tehát hagyják magukat megnézni, ülve maradnak, és engedik magukat a Szűzanyától megnézni. És egy ilyen csendben azt is elképzelve, hogy a Szűzanya a társukat is nézi, és mondanak valamit a társuknak. Egy listát azokról a dolgokról, amit egymásban jónak, szépnek találnak. Egy olyan idő, amikor együtt vannak, és semmit nem szólnak egymáshoz, hanem csak együtt vannak Isten fényében. Olyan idők, amikor egymásnak örülnek. Természetesen az évek folyamán az első örömeinkből sokat elveszítettünk, és most az a feladatunk, hogy az első szerelmünket visszahódítsuk. És ez lehetséges. És tegyenek arról, hogy legyen egy kis idejük arra, hogy egészen csendben együtt üljenek. Legyenek együtt anélkül, hogy valamit mondanának. És képzeljék el, hogy a Szűzanya nézi Önöket. Hogyha egymást megtaláltuk, nem kell mindig beszélni. De gondoljanak jóindulatúan egymásra. Ezért van az az elképzelés, hogy a Szűzanya mindkettőjüket nézi. Hogyha a Szűzanya nézi Önöket, akkor nem gondolhatnak mérgesen egymásra. És hogyha így vannak együtt, és hogyha éreztetik egymással, hogy jóindulattal vannak egymás iránt, akkor növekszik valami Önök között. Hogyha emberek nagyon jól megértik egymást, akkor nem kell sokat beszélni. Egy másik ember jóindulatát érezni lehet. Érezni lehet, ha megcsodál, rám csodálkozik, vagy gondolatban egy gyengédség van jelen, vagy az is kérdés, mit gondol a másik rólunk. Az örömet is érezni lehet, ami a másikban él afölött, hogy együtt vagyunk. És hosszú távon erre minden ember képes. Csak nagyon primitívekké váltunk, de

ezt meg szabad újra tanulnunk. Tehát az a javaslatom, hogy egyszerűen együtt legyenek, jól gondoljanak a másikra, és a másik jóindulatát érzékeljék.

Ne engedjenek meg negatív gondolatokat a társukról. Ez szétrombolja a kapcsolatot. Nem jó dolog, ha valaki kalapáccsal dolgozza meg a konyhaszekrényt. És a mérges gondolatok valami ehhez hasonlóak. Mit csinálunk azokkal a hibákkal, amelyek a társunkban vannak? Otthagyjuk őket, ahol van. Mivel hibákról van szó, nem foglalkozunk velük. Hagyjuk ott, ahol vannak. Egy hónap múlva is ott lesznek. Ezért nem kell ma velük foglalkozni. Hagyják meg nyugodtan a társuknak a hibáit. Akkor legalább szüksége van Önökre. Képzeljék el egyszer maguknak, hogy a társuknak nincs egyáltalán hibája.

Jaj! Képzeljék el, ha a társuk hibátlan lenne!

...hibátlan lenne! Hm. Ezek a hibátlan típusok...! Ez szép, de az ilyen hibátlan típust kirakatablakba tesszük, azt lehet, de együtt élni, ajaj.

Örüljenek neki, hogy van néhány hibája. Vannak kicsi hibák és vannak nagy hibák. Kis hibának számít, ha a társam tényérokkel dobálódzik, nagy hiba, ha asztalokkal és szekrényekkel dobálódzik. Közepes hiba, hogyha székekkel dobálódzik.

Jó. Barátaim, ez az élet...! Új berendezés lesz. Kentenich atyánk azt mondja, megengedünk a társunknak 20 bogarat.

Húsz bogarat. És ez szép házi feladat: számolni. De mit csináljunk, mik azok a bogarak?

Hazajön a férj, az egyik cipőjét jobbra dobja, a másikat balra. És a zakóját éppen ott engedi el a kezéből, ahol áll.

Például ez egy bogár.

És akkor a feleség azt mondja a kedvesnek, hogy olyan boldog vagyok, hogy látlak téged..., de nem főztem. A szomszédasszonnyal kellett beszélgetnem. De van olyan finom lekvár, lekváros kenyér. Ez a második bogár. Hát ez az élet, barátaim...!

Nem szeretnék a bogarakat összeszámolni, amik a társuknál vannak? És akkor meg kellene, hogy engedjék neki, és akkor nagy lesz a szívünk.

De barátaim, ez életszentség. Ez nem könnyű... Hm, hm. Ez életszentség.

Ez a szívnek egy bizonyos nagylelkűsége.

Most komolyan mondom. És ez azt jelenti, hogy te vagy az én keresztem. És ez jó. Ez a keresztyén élet. A keresztyén élet egy élet a szenvedésben, természetesen a keresztfán, mint Jézus. És te vagy az én keresztem. És én a keresztfán vagyok, mint Jézus. Ez az életünk. De mi, keresztyének, nem vagyunk olyan komorak. Egy kicsit mosolygunk.

Mindig van egy kis isteni mosolygásunk. Nem csinálunk nagy lelki drámát, hanem mosolygunk. Így mondja Kentenich atya: 20 bogarat. Tehát nem szidjuk egymást. Megengedünk egymásnak 20 bogarat. Ezt összeszámoljuk, és ha kevesebb, mint 20, Kentenich atyánk azt mondja, rendkívül szerencsés eset...

Talán ha csak 12 van.

Ha több mint 20, hát akkor valamit csinálni kell, azt nem szabad hagyni. 20 elég. Jó? Miért beszélek így? Hogy az életünkben legyen egy kis öröm.

Hogyha változni akarunk, akkor örömünk kell, hogy teljék benne. Felsoroljak néhány bogarat? Senkire nem nézek, és akkor nem tudják, kire gondolok. De az is lehet, hogy nem is létezik ez a bogár. Hát itt van pl. az érzékenység bogara. Valaki rögtön megsértődik. Van itt valaki, aki nem tudja elviselni, hogy ellent mondanak neki. Valaki még nem búcsúzott el az édesanyjától. Ezt meg kell változtatni.

Mert ez nem jó.

Van, aki nagyon fontosnak tarja magát. Mindig igazat kell neki adni. Mindent jobban tud. Van, aki álmodik. Valaki álmodozik, beleálmodja magát egy eszményi emberrel való kapcsolatba. Ezt nagyon jól gondolja, de a társának fáj. Van valaki, aki nem hozza rendbe a konyhát, a lakást. Hogyha egyikőjüknek sem számít, akkor nem baj. De néha az valakinek nehéz, ha rendetlen szobája van. És a feleség nem rakja rendbe a szobát, hanem verseket ír.

Hát, barátaim, ez az élet, ugye? Ez nem baj. Mindenkinek lehet húsz bogara. Ez nem baj.

Nem nekem szabad húsz bogaramnak lennie, hanem megengedem neked a húszat. Az érzékenységét valaki kultiválhatja is. Úgy kultiválja, mint egy különleges növényt.

20 évvel ezelőtt jött egyszer egy fiú. A templomban volt. A fiú kb. 16 éves volt. Atya, neurózisom van. Én mondtam: na jó, igen. Nem tudja, mi ez! – mondta. Természetesen tudom. És ilyen módon beszélgettünk.

El akarta adni a neurózisát, mint az évszázad nagy csodáját nekem, és rám semmi benyomást nem tett vele, és aztán nem jött többet. És nem voltam szomorú emiatt. Valaki beleszeret a saját drámájába. Vannak feleségek, akiket a férjük rosszul kezel, és már itt a földön a vértanúk koronájával élnek. Jaj annak, aki leveszi a koronámat. A vértanú koronámat! És akkor keresek magamnak egy helyet, ahol kibeszélhetem magam.

Talán a plébánosom, jó? Jó férfi és jó pap, és azt mondom: olyan szegény asszony vagyok. És egyszer megyek a káplánhoz, és mondja: az nem baj, ez az élet. Mindenkinek lehet 20 bogara.

És a káplán nem ért meg engem. Az ember beleszerethet a saját lelkének a drámájába.

Ez nagyon érdekes.

Van nálunk egy érdekes jelenség, ez a lelki betegségek síkján nagyon gyakran előfordul, hogy az emberek nem akarnak egészségesek lenni, mert akkor már nem ők vannak a középpontban.

Érdekes, ugye?

Vannak olyan betegek, akik beteget játszanak. Vannak olyan lelki betegek, akik a saját lelki betegségüket megjátsszák.

Nagyon érdekes. Például:

Most én egy vak ember vagyok és megmutatom Önöknek, hogy lehet a vak embert megjátszani. Most ott van a golyóstollam, és vak vagyok, és hozom... Most megjátszom a vak embert, hozom a golyóstollamat... Nagyon sok olyan vak ember van, aki játssza a vakot. És vannak lelki betegek, akik játsszák a lelki betegséget. Vannak feleségek, akik szenvednek a férjüktől.

És igazából szenvednek, de játszanak.

Ezért kell, hogy legyen egy bizonyos nagylelkűsége a szívünknek. Mi, magyarok, a lelki problémáinkat a nagylelkű szívünkkel tudjuk megoldani.

Amikor a németek találnak egy lelki betegséget, akkor egy nagy kórházat szerveznek meg, több orvosi fakultációt alakítanak, orvosokat képeznek ki, és talán ily módon segíteni tudnak a betegeknek. Ha a magyaroknak van valami lelki bajuk, akkor azt a szívük nagylelkűségével tudják megoldani. Amikor a Jóisten osztotta a szíveket, akkor a magyarok háromszor kiabálták: itt vagyok! És ez a magyarok útja. Egyszerűen nagylelkűek vagyunk. Azt mondjuk a társunknak, neked szabad.

Neked szabad. Azt mondjuk: neked szabad.

A feleségem összeszid engem, és azt mondom: neked szabad. Gyere, neked szabad.

És ezt most ismételjük és ismételjük.

Azt kell mondani, kimondani: neked szabad. És gyakoroljuk: neked szabad. Természetesen szenvedünk, és Jézus is szenvedett. És azt reméljük, hogy Jézus szenvedése által jutunk a mennybe.

A magyarok útja a szívük nagysága. Hogyha egy németnek a szíve válik érzékeny, nem baj. Akkor csinál valami szervezetet és megoldja a problémát. Hogyha egy magyarnak a szíve lesz érzékeny, akkor katasztrófa következik be. Mert a magyar lényegében véve szívből áll. A magyarok a szívükkel oldják meg a problémát, nem szervezetekkel. Arról gondoskodjunk, hogy a szívünk nagylelkű legyen.

Mi, magyarok, azt mondjuk: neked szabad, gyere, szeretlek. Természetesen fáj, és miért ne? Ez a keresztény élet. Egy magyar keresztény élet mindig fáj. Egy magyar keresztény házassági élet természetesen fáj. Természetesen fáj, de ez nem baj, mert nagyszívűek vagyunk. Egy magyar nagyszívűen tud szeretni, amikor valami fáj.

A program, amit most éppen meghirdettem, az talán később még sok pereskedést fog okozni nekem, mert mindazok az emberek, akik a lelki problémák megoldásából keresik a kenyerüket, be fognak engem vádolni, hogy belezavartam az üzletükbe. Mi, magyarok, akkor leszünk egészségesek, ha szeretünk, és akkor leszünk betegek, ha a saját problémáink körül keringünk.

Tehát szeretni. Ez a mi utunk. És a szeretet fáj. Természetesen az igazi szeretet fájhat.

Ezt látjuk Jézus Krisztusról. Irántunk való szeretete sok áldozatba került. A Szűzanyán látjuk ezt. Ott állt a kereszt alatt és a Jóistennek odaajándékozta a gyermekét értünk. Van egy életfolyamat, ami számunkra nagy jelentőségű. Mi, keresztények, áldozatainkat odaajándékozhatjuk Istennek. Összekapcsolhatjuk magunkat

Jézus keresztyével. Szent Pál mondja: „testemben kiegészítem, ami Krisztus szenvedéséből hiányzik, testének, az Egyháznak a javára” (Kol 1,24). És a Szűzanya kér bennünket arra, hogy ajándékozzuk neki az áldozatainkat. Ha a társam most fájdalmat okoz nekem, akkor a Jóistennek ajándékozhatom azokat az áldozatokat, amikbe ez kerül, örte. Akkor abból, ami fáj, áldás lesz. És az életem akkor is, ha szenvedés, áldássá válik a társam, ill. a többi ember számára. Abban a tudatban élünk, hogy mindennek jónak kell lennie. És ez igaz is, de van az életünkben egy olyan szenvedés is, ami az Istentől jön, nemcsak a baktériumoktól. Vagyis a Jóisten néha embereknek, akiket szeret, szenvedést küld. És szeretné, hogy ezek az emberek a szenvedésüket Krisztus szenvedésével kapcsolják össze, és ezt áldozzák fel neki. Jóisten, neked ajándékozom ezt... Így mondjuk neki. Neked adom ezt azokért az emberekért, akiket szeretek. És így segédkezünk a világ megváltásában. Addig, amíg a lelki életünknek az elején vagyunk, akkor egy kicsit még elkényeztetnek minket, de lassan felnőtté kell válnunk. Ez azt jelenti, hogy elkísérjük Urunkat a kereszttúton. Ez a kapcsolatunkra nézve is érvényes. A lelkünk nyugodt lesz, ha már nem bosszankodunk azon, ami fájdalmat okoz, hanem szeretünk. Ez most más szavakkal ugyanaz volt, mint a hús bogárnak a története. Ha valami fáj nekem, akkor színházat csinálhatok vagy mosolyoghatok fölötte. És azt mondhatom: Jóisten, neked ajándékozom a társamért.

Gyere, szeretlek. Azt sokszor mondjuk. Gyere, szeretlek, te buta. És ne mondjuk: ezt meg azt csinálta nekem... Gyere, szeretlek, te buta. Házi feladat: számolni a bogarakat.

A társam bogarait összeszámolni.

Szép ugye? Szép feladat. És azt mondom: szabad. Második: szeretni. És mit mondunk neked? Szabad.

De nem azt mondom, hogy nekem szabad. Nem mondom, nekem szabad, hanem neked szabad, jó? De mindenki azt mondja, jó? Panni mondja: neked szabad, és Ferkó mondja: neked szabad. Akkor mindenkinek szabad.

Szakítsanak egy kis időt egymás számára!

Kérdő: Miért kell Jézus szenvedését kiegészíteni, mikor az ő szenvedése tökéletes volt?

Tilmann atya: Krisztus összekapcsolta magát velünk. És azt kérdezi, hogy mi hiányzik az ő szenvedéséből. A Krisztus szenvedése tökéletes. Összekapcsolta magát velünk. És azt szeretné, hogy az ő tökéletességében részesüljünk. Vagyis, ha nem veszünk részt az ő tökéletességében, akkor hiányzik belőle. A mi részvételünk az ő tökéletességében hiányzik. Ez egy nagyon szép gondolat, az egyház ezt hosszú időn keresztül nem fogta fel elég mélyen. Egyik oldalról az egyház olyan, mint egy kis gyermekekből álló nép, ami azt jelenti, hogy egy kis közösség, amelyik hagyja megajándékozni magát Istentől. Ez összehasonlítható a gyermekek életkorával. De van egy növekedés is. És akkor azt mondja Isten az embernek: szükségem van rád! Szükségem van a te működésedre, mint apostol, és szükségem van a vállaidra a

kereszthez. És hogyha most az egyház a misztikus test, akkor egy növekedés van. Hogyha Krisztus misztikus teste növekszik, akkor az, ami korábban hiányzott, az kiegészül. Teológiai szempontból nem hiányzik Jézus szenvedésének semmi. Ami az egyház kibontakozását illeti, hiányzik valami. Hiányzik Krisztus szenvedésének folytatása a keresztyének életében. Így mondja Szent Pál is: „testemben kiegészítem, ami Krisztus szenvedéséből hiányzik, testének, az Egyháznak a javára” (Kol 1,24).

1992. augusztus 24. hétfő este

Jó látni azt, hogy hogyan vezet Isten más családokat. Bizonyos törvényszerűségeket látunk. Tanulmányozhatjuk őket, hogy tanuljunk belőle. Azt gondolom, hogy valami nagyon szépet láttunk ma. A szeretet növekedhet. És nyilvánvalóan Isten akarja ezt. Ez az első. És a második: a szeretet megmozdíthat valakit. A szeretet megmozgathatja az embert. És a harmadik kiegészítés: Néha azok, akik szeretik egymást, különbözőek. És ez érdekes. Ilyen ellentétek vonzzák egymást.

Néha az ilyen ellentétek. Nagyon nehéz együtt élni, mert ellentétek. Erről nem volt szó. Azért mi nem beszélünk róla.

Az ellentétek vonzzák egymást. Néhány megjegyzést teszek: Mindegyik törvényszerűséget háromszor is láttuk. A szeretet lassú növekedésének törvényszerűségét, hogy a szeretet egy másik embert megváltoztathat, és hogy az ellentétek vonzzák egymást. És ezt mindjárt háromszor meg is láttuk.

Hát nagyon szép volt, köszönöm.

A szeretet olyan dolog, ami növekszik. A szeretet az emberi lélekben végbemelő folyamat. És a lélek fel tud venni magába valamit. Tanulni tud, új nyelvet tud tanulni, új növényeket ismer meg, új életeteket. És előfordul, hogy amit az ember felvesz magába, azt értékesnek tart. És így növekszenek azok a dolgok, amiket az ember felvesz magába. Később jönnek a gyerekek, és egymást ettől nem szeretjük kevésbé. Felnevünk a szeretetben a gyerekekhez. És barátokat nevelünk. Szeretjük őket. És egymást még jobban szeretjük. A hivatásunkat, munkánkat is szeretjük. És egymást még jobban szeretjük. A szeretetnek van olyan formája is, ami nagyon szűk. Ez a primitív szeretet.

Kentenich atyánk azt mondja, ez nem rossz, igazán nem rossz, ez csak egy szimpátia, primitív szeretet. Az rögtön jön. Egy lány bejön az ajtón, és a fiú ég, lán-gol. Ez egy primitív szeretet. Nem növekszik, csak van. A lelki szeretetről beszélek.

Ez valami más, valami mély, nagy a személyiség magjából és ez a lelki szeretet tud növekedni.

Az nagyon jó, amikor valaki szimpatikus. Ez jó, természetesen.

De ez nem sokat segít. A szimpátia megszűnik. A házasságban is. Egy tűz van először, aztán elmúlik. A lelki szeretet növekszik. És látjuk, hogy hogyan növekszik a szeretetünk. Növekszik, ha felfedezem, hogy a másik személy értékes. Milyen jó

tulajdonságai, képességei vannak. És erről beszélek. Akik a fociért lelkesednek, azok erről beszélnek.

Az nagyon fontos, hogy beszélnek. A focit nem lehet egyedül, a szobában szeretni. Azt nem lehet. Beszélni kell, és nemcsak beszélni, hanem kimenni a pályára, kiabálni és harcolni. Ez nagyon szép dolog. Igazi szellemi dolog. Fontos dolog. Közösségi dolog. Jó. És fontos ez egy kapcsolatban.

A szeretet olyan valami, ami növekszik. Mert ez a lélek képessége. És mivel az isteni élet képessége bennünk van, ezért nő csak igazán. Megnézem a társamat, Istent látom. Azt látom, hogy Isten szereti a társamat.

Érdekes, ugye? Azt látod, hogy a Jóisten szeret. Azt látod. Nagyon érdekes dolog ez, ugye? Látom, hogy a Jóisten szereti a társamat.

Ezt természetfölötti szeretetnek nevezzük.

Természetfölötti szeretet. És ez nagyon erős dolog. Először kicsiben kezdődik.

Nem sok mindent élünk meg ezáltal. Mert a hitünk nagyon kicsi. Később növekszik.

Ez nagyon szép dolog.

Képzeld el, Isten hogy tölt be minket. Betölti a testünket, és ez az Isten, aki a testemet betölti, a lelkemet is betölti. És ez az Isten, aki engem teljesen betölt, szereti a társamat. Semmit nem kell tennem. Csak hagynom kell, hogy Isten magával vigyen a társamhoz. Akkor akár unszimpatikus is lehet a társam, lehetnek konfliktusok, Isten, aki a szívemben van, szereti őt. A Jóisten. De mit mond a Jóisten? Gyere, szeretni kell ezt a szimpatikus fiút. Gyere, mondja a Jóisten. Jaj, Istenem, de..., de... Semmi de! Szeretni! Ez a nagy erő a szívünkön, ez a Jóisten.

Akkor már nem fontos, hogy mit érzünk, vagy érzünk-e valamit. Ha növekszünk az Isten iránti szeretetben, akkor Isten magával visz a társunkhoz.

Ez az első pont.

A szeretet nőni tud. Ez egy olyan nagyság, ami nőni tud. És a mennyben egyszer szeretni fogjuk Istent. És ez a szeretet is mindig nőni fog.

Ez szép. És akkor nem érzek majd olyan sokat. Túlságosan az alsó szinteken keressük az érzéseket. Azt akarjuk, hogy a társunk beszéljen hozzánk, szépeket mondjon rólunk, kicsit kényeztessen, ne kerüljön sokba, de annál barátságosabb legyen, és egy kicsit csalódottak, ezt meg is mondanánk neki. Örömet okoz, és nehéz az életük. És úgy érzik, hogy mártírkoronát viselnek.

Kedves barátaim, néha Isten megvonja tőlünk egymás élvezetét, hogy a mélységben nőjünk. Mi nagyon önmagunkat keressük, nem a társunkat szeretjük. Nem a társunkat szeretjük, hanem mindenkit szeretünk egy kicsit.

Egy kicsit magunkat szeretjük. A társunkat nézzük meg és ismerjük meg újra az értékeit. De amint Önök is érzik, ehhez a Szentlélekre van szükség. Csak pusztán pszichológiai úton nem megy. Amikor a Jóisten jót akar nekünk, akkor megengedi, hogy újból megismerjük a társunkat ezen a családi héten. Ez jó lenne. Ezt kívánom! Szeretném, ha újra felfedeznék egymást. Nagyon finom felfedezés lesz. Igen finom.

Nem fog rögtön nagy élményt hozni. De azt fogják mondani: Ez jó. Azt kívánom, hogy a társukban valami érdekeset fedezzenek fel. Egy apróságot.

Érdekes ez a kisfiú, ez a kisleány. Érdekes, ugye?

Kívánom, hogy a természetében örömeiket leljék. Amikor Kantenich atyánál voltam Amerikában, mert 1951-től 1965-ig elválasztották Kantenich atyát a schönstatti mozgalomtól, mert azzal gyanúsították, hogy pszichoanalízist csinál, és ez a zsinat előtti egyházban veszélyes volt. Ez nem volt igaz, de súlyos helyzet volt. És náluk voltam és még két másik pap jött. Ez két súlyos eset volt, két nehéz ember volt. Az egyik plébániáról plébániára vándorolt, és a régi helyén mindig káoszt hagyott maga után. Neki mindig igaza volt és a többiek voltak a hibásak.

Ez volt a bölcsessége. És jöttek Kantenich atyánkhoz, és azt mondták: ilyen módon, ahogy Ön prédikál, azt nem lehet a mai időben.

És Kantenich atya azt mondta nekem: ezek ketten nagyon eredetiek... És érezni lehetett, hogy örül, hogy öröme telt bennük. Azt kívánom, hogy Kantenich atya adja meg Önöknek ezt a kegyelmet, hogy megnézzék a társukat.

Ez szép lenne. Igazi kegyelem, a Jóisten kegyelme. Kantenich atyánk kegyelme, a másikat felfedezni. Két asszony telefonon beszélget: családnapokon voltam.

Hogy vagy? Jaj, de fáj... Nekem is... Fáj? Igen, nagyon! Mi fáj?

Ez a rejtvény!

Mi fáj? Ez az eredeti férj. A tied is eredeti? Természetesen eredeti!

De emiatt nem megyünk orvoshoz. Először meg kell tanulnunk elfogadni őt. És idővel megtanulom, hogy örömeimet leljem benne. Az olyan emberek, akik azt kérdezik maguktól, hogy kedves-e hozzájuk a másik, olyanok, mint az élő tengerek. Természetesen mindig jó érveik vannak.

Jaj, de nagy gondolataim vannak..., és valójában éretlenek vagyunk.

Nem baj, ez az élet.

A társunk eredetisége fölötti örömünk a hozzávaló mély szeretetünk kezdete. De ezt a Szentlélek kell, hogy ajándékozza nekünk. A szeretet nem mozdítható. De a szeretet remél. Megmozdíthatom a másikat, de nem azáltal, hogy szidom, ez megállítaná a mozgást. Vagy ha bosszankodom, vagy mérges vagyok, haragszom, akkor nem tudom tovább mozgatni a másikat. Ha mérges gondolataim vannak, akkor már nem tudok tovább mozgatni.

Azért ez veszélyes. Amikor tanár vagyok egy osztályban, és ez az osztály nehéz. És amikor azt mondom: olyan nehéz ez az osztály, akkor már nem tudom mozgatni.

De amikor azt mondom: Igazán nehéz osztály, de meglátjuk..., akkor meg tudom őket mozgatni. Ha van egy nehéz kollégám, elfordulok tőle, mérgeledöm miatta, akkor nem tudom megváltoztatni. Mindenkit meg lehet hódítani. Mindenkit.

De szeretnem kell őt. Ismerek egy nagy gazdasági vezetőt Németországban. Politikusként is nagyon sikeres volt. Egyszer megkérdezte a felesége: mit csinálsz azokkal, akik nem szimpatikusak neked? Olyan nincsen. Mindenkit elfogadok

olyannak, amilyen. Az ellenségeit barátaivá tette. Először az ellenségei voltak, később a barátai lettek.

Azt lehet. Tegyük a házastársukat a barátjukká. Ez munka. De szép munka, ugye? Meg lehet mozdítani az embereket. Egyszerűen szeretjük őket. Szeretjük egyszerűen. Pont.

Mindenki boldog tud lenni. És nem annak, aminek lennie kellene. Mondhatok a társamnak valamit, kijavíthatom, de természetesen csak ha megkér erre. Kérjük meg a társunkat, hogy javítson ki. Döntsék el maguk. Milyen gyakran kell a társunknak mondania ezt?

Hát legalább kétszer minden évben. Évente egyszer talán nem elég. Kétszer mondjuk ezt. Jó?

Egyébként ne kritizáljuk egymást! Az nem jó! Kétszer mondjuk csak. Ne kritizáljuk egymást, hanem szeressük! A szeretet megváltoztat, a kritika nem. Ez nem segít. A szeretet megváltoztat. Az ellentétek vonzzák egymást. Ez nagy titok. Az ellentétek vonzzák egymást. De az ellentétek együttélése nehéz. Egy melankolikus természetű ember egy melankolikus természetű emberrel házasodik össze, akkor a házasságuk szomorú lesz. Ezért a melankolikus természetű ember vidám társat keres. És ha két vidám ember talál egymásra, jaj, milyen élet lesz ez együtt...! Gumiházat kell építeni!

Mindent a falhoz vágunk. Néha egymást vágjuk. Az ellentétek vonzzák egymást. Az ellentétes típusú emberek nehezen élnek együtt. Adott egy vidám természetű ember, bosszantja a melankolikus természetű embert. És tíz perc múlva a melankolikus típusú ember még nem mérges.

Ez nagyon lassú. Lassú. De..., de... bizonyos ponton, amikor a melankolikus típus éppen már kezd..., és akkor jön a vidám természetű ember és bocsánatot kér.

„Bocsánatot kérek.” És mert a másik keresztény ember, és mert Jézus azt mondja, hogy mindig és mindig kell bocsátani, bocsánatot kell kérni. Jaj, milyen élet! Szép, ugye? Ez az élet!

Az ellentétek vonzzák egymást. De nem mindig élnek könnyen együtt. Sokat segít, ha ezt tudjuk és beszélünk egymással. És megbeszéljük, hogy milyen utat járunk együtt. Tisztázzuk, hogy csináljuk ezt vagy azt a dolgot. Sokat kell a közös utunkról beszélni.

Ezt lehet. Lehet csinálni. Lehet azt mondani: hát, lásd, az nekem nem tetszik.

Tehetünk olyat, amit a társunknak tetszik.

Igen, azt mondtam!

Meg kell tanulnunk, hogy a közös dolgokat megbeszéljük. És meg is mondjuk egymásnak. De ez egészen más, mint a kritizálás. Nagyon fontos információ. Megmondjuk a társunknak, hogy ő hogy hat ránk. Ez az információ fontos. Ha azt az információt nem adjuk meg neki, azt hiszi, hogy ő mindig jól csinálja. Ezt az információt egyszer adjuk meg.

Ez elég. Akkor tudja.

Nem ismételtetjük. Megkérhetjük a társunkat, hogy emlékeztessen. Örömet szeretne a társunk szerezni.

Ismerek egy fiatal párt Ausztriában. Az asszony néha úgy szokott jární, mint egy kacsa. És az nem tetszett a férjének. És ő ezt mondta is neki, de a felesége mindjárt el is felejtette. És megint mondta. Azt mondta a férjének: kérlek, mondj valamit..., és megállapodtak egy szóban, és ezt akkor is használták, mikor mások is jelen voltak. De csak ők ketten értették.

Ez a szó: kvák-kvák. Egy séta a többiekkel, kirándulás, és akkor ő mondta: kvák-kvák. Szép. Segítünk egymásnak.

1992. augusztus 25. kedd délelőtt

Az utóbbi három szentmisében az evangéliumban mindig azt a részt hallottuk, ahol a Szűzanya az angyallal beszélt. Aratást akarunk végezni a házastársi beszélgetés számára. Hallottuk, mit csinált a Szűzanya. Először is elgondolkodott. Hallotta az angyal szavát, és elgondolkodott, hogy mit jelent a köszöntés. Egyéb esetben valami mást vártunk volna. Zavarba hozta a Szűzanyát az angyal köszöntése. És normál esetben az ember nem gondolkodik el. De a Szűzanya elgondolkodott. Amikor egymással beszélgetünk, nagy veszély leselkedik ránk. Az, hogy rögtön beszélni kezdünk. És nem gondolkodunk. Ezért ez az első, amit meg kell tanulnunk. A társunk mond valamit és mi elgondolkodunk. És aztán kérdezzük, ahogy a Szűzanya is kérdezett. Azt kérdezte: „Hogyan válik ez valóra, amikor férfit nem ismerek?” (Lk 1,34). Ugyanígy mi is kérdezzük, hogy vajon jól értettük-e a társunkat. Kérdezzük meg, hogy érti ezt, hogy gondolja? Gyakran mondjuk: így értetted? Ha ketten beszélgetnek, gyakran az egyik fél anélkül válaszol, hogy jól értette volna a másikat. Egyszer vizsgálják meg ezt maguknál. Megértve érzik-e magukat a társuk által. Ha úgy érzik, hogy megértette Önöket a társuk, akkor köszönjék meg ezt a társuknak. Mert ez nem magától értetődő. Ha úgy érzik, hogy a társuk megérti Önöket, akkor Önöknek jó dolguk van. És ezt mondják is meg neki: Úgy érzem, megértesz. És a társuk is ezt mondja, akkor ez egy kellő ok arra, hogy ünnepeljünk. Megünnepelhetjük, hogy megértjük egymást. Még van egy harmadik terület is a Szűzanya és az angyal közti találkozásban. A Szűzanya azt mondja: „Íme, az Úr szolgálója vagyok, legyen nekem a te igéd szerint” (Lk 1,37). Amikor egymással beszélgetünk, gyakran megtörténik, hogy a társunk nem megértő velünk szemben. És olyan kérése van, amit nem értünk. Egészen egyszerű folyamat következik: Felvesszük magunkra amit a társunk mond és beállítjuk magunkat erre. Amikor a társunk mond valamit nekünk, nem az a fontos, hogy egyetértünk ezzel, hanem az a fontos, hogy beállítódjunk erre, mert ez tőle jön. És így összekapcsolódunk. Nagyon sok minden van az életünkben. Járhatjuk ezt vagy azt az utat. És sokszor mindegy, melyiket választjuk. És ha szeretünk, egy bizonyos tendencia alakul ki. Az a tendencia, hogy a társunk kívánságát teljesítsük. Akkor is, ha talán

más véleményen vagyunk. Azt mondjuk: Jó, ha te ezt szeretnéd, csináljuk úgy. A szeretet nem kérdez az indokok után, hanem az a fontos, hogy a szeretett személynek örömet szerezzen. És akkor valami nagyon fontos történik. Ha a társunknak a kívánságát teljesítjük, megtesszük, amit szeretne, akkor meg is értjük őt. Sokszor csak akkor értünk meg valakit, ha előbb teljesítettük a kívánságát. Az Istennel is így van ez. Istent is csak akkor értjük meg, ha igent mondunk az akaratára. A megértés szorosan összefügg a tevéssel. Valaki meghív egy erdei kirándulásra. Sokat mesélt már erről az erdőről. De nekem nincs kedvem az erdőbe menni. De mégis elmegyek vele. És akkor megértem, hogy mire gondolt, mert vele megyek. Vele megyek. Ez a beállítódás, amikor egymással beszélünk. Sok beszélgetésben más léghőmérséklet van. Ez a klíma kb. így fest: Igen, de...

Mondunk egy kicsi „igen”-t és egy nagy „de”-t. És akkor a másik megint egy kis „igen”-t mond és egy nagy „de”-t. És egyáltalán nem értettük meg egymást. A Szűzanya elgondolkodott: mit jelent ez a szó. Kérdezett, hogy jobban megértse. És aztán azt mondta: „Íme, az Úr szolgálója vagyok, legyen nekem a te igéd szerint” (Lk 1,37). Vele megyek – mondta. Akkor értjük meg egymást, ha egymást kísérjük. A köztünk folyó beszélgetés nagyon fontos. Az egy olyan idő, amire időt kell szakítanunk egymásnak. Egyébként nagyon kevés időnk van. Mert a nap többi részében el vagyunk választva egymástól. Tehát csak az esti és a kora reggeli idő marad számunkra. Reggel nagyon kevés idő van beszélgetni, mert nem kelünk olyan korán. Csak a kávéra elég az idő, és akkor elmegyünk.

Este ott a vacsora, és utána rövid az egymás számára szabad idő. Még játszunk a gyerekekkel...

Ez, játszani a gyerekekkel, fontos!

Aztán nem sok idő marad már beszélgetni. Talán két óránk van egy nap, amivel gazdálkodhatunk, amikor már mindent elvégeztünk, amit kell. Tehát jól meg kell fontolnunk, mit csinálunk ezzel a két órával. Jó, ha legalább hetenként egyszer időt szakítunk egymás számára. Egy este hetente. Vagy egy délután. Talán szombat délután. És nem tudunk rögtön beszélgetni. Egy házaspár azt mondta nekem: két órára van szükség, amíg felmelegszünk. Nagyon szimpatikus emberek. Minden embernek segítenek a falujukban. A férfi nagyon gyakorlatias. Mindent meg tud javítani. És jönnek az emberek, és kérik, hogy segítsen.

De szombaton nem jönnek. Mert mindenki a faluban tudja azt, hogy szombaton van ebben a családban a beszélgetés. Senki nem tudja, mi ez, de mindenki tudja, beszélgetés. Azért nem megyünk kérni, hogy segítsen, mert beszélgetés van. Tudod, mi ez a beszélgetés? Mit csinálnak? Érdekes.

Ha bizonyos időt szánunk a beszélgetésünkre, akkor meg kell védenünk ezt az időt, mert mindenki el akar választani egymástól. És mindenkinek jó indoka van erre. Tehát ezt az időt meg kell védenünk. Több, mint lehetséges. Egyes házaspárok csak akkor beszélgetnek, ha kedvük van hozzá. Ezt meg lehet tenni, ez jó. De az nem jó, ha évente egyszer van kedvünk hozzá. Ha csak akkor beszélgetünk, amikor

kedvünk van hozzá, akkor kell egy naptár, és amikor egy jól sikerült beszélgetés volt, akkor egy jelet tegyünk a naptárba. És hetenként egyszer jó, ha van egy ilyen jel. És ha tizennégy napig nincs jel, akkor is beszéljünk, ha nincs kedvünk hozzá. Ez az élet, barátaim...

Nagyon jó, ha egy bizonyos napot kijelölünk. És akkor számíthatunk rá. Akkor a plébános is tudja. És akkor kedden délután nem kéri a segítségüket. Akkor nekik nagyon fontos beszélgetnivalójuk van. És ha kedd este van a beszélgetésünk, és ha kedd este a pápa szeretne minket meglátogatni, akkor mondjuk:

– Sajnálom, az nem lehet. Miért?

– Mert kedd este a Főnök van itt.

A pápa főnöke, Jézus. Mert amikor beszélgetünk, Jézus köztünk van. Talán csütörtökön a pápával...

Mit csinálunk, amikor időt szakítunk egymás számára? Egyszerűen jelen vagyunk a másik számára. Betesszük a gyereket a „hűtőszekrénybe”, nem vesszük fel a telefont se. Á, telefon, ez nem probléma itt Magyarországon! Nálunk szinte mindenkinek van telefonja.

Nem fogadunk látogatót.

– Á, nem, az nem lehet! Sajnálom! Mikor jó, mikor akar jönni, plébános úr? Kedden? Nem, az nem jó. Már jön valaki.

És ha jön valaki az ajtónkhoz, akkor mondjuk meg neki, hogy nem tudjuk fogadni, majd holnap. Időt szakítunk egymásra és visszanezünk az elmúlt hétre. És elmondjuk egymásnak, mi volt szép a héten. És megmondjuk, hogy mi tetszett a másokban. És a házasságunk múltjára emlékeztetjük a társunkat. És emlékeztetjük egymást a szép dolgokra. Nagyon fontos, hogy a megtörtént szép dolgokról sokat beszéljünk. És talán ezek mögött felfedezzük Istent, aki beszél hozzánk, és azt szeretné mondani, hogy szeret minket és velünk van, és ha van időnk, talán imádkozhatunk is együtt. Hogy imádkozzunk együtt? Egymás mellett ülünk és elképzeljük, hogy a Jóisten ránk néz. És egy bizonyos jósággal néz ránk. Mosolyog. És szeret minket. És ebben a gondolatban időzünk. Sokszor túl nagy cirkuszt csapunk az ima körül.

De ez nagyon fontos. Nem kell, de szabad.

Szeretném tanácsolni Önöknek: üljenek össze és hagyják, hogy Önökre tekintsen a Jóisten, és időzzenek az Ő szeme előtt. A schönstatti családok meghívják magukhoz az Istenanyát. Egy megtisztelő helyet adnak a Szűzanya képének a lakásban, és úgy alakítják ki, hogy oda lehessen ülni hozzá. Tehát pl. egy fotellel szemben, vagy az étkezőasztal fölé. Egy kis helyet hagynak, hogy mindenfélét oda lehessen rakni köré. Kis jeleket, melyeket ismerősöktől kaptunk, vagy egy képeslapot, egy képet Kentenich atyáról, barátaink képét stb. És akkor ebben a háziszentélyben szívesen fognak tartózkodni, és ott időznek az Istenanyával és egymásnál. Szép dolog, ha meg tudjuk tenni, hogy egymásnál időzzünk. Gyakran nagyon kevés szóra van szükség. És akkor ez a kevés szó nagyon sokat jelent. Egyszer megkérdezték

Kentenich atyát, hová tegyék a háziszentélyt. A schönstatti családok ezt mindenüvé teszik. A konyhába, a szobába. Kentenich atya arra gondolt, nagyon szép lenne, ha a háziszentély ott lenne, ahol a házastársi szeretet intim megnyilvánulásai zajlanak, vagyis a hálószobába. A hely nem olyan fontos. Mert ha az Istenanyát meghívjuk magunkhoz, akkor az egész lakásban jelen van. Az a fontos, hogy mi magunk legyünk élő szentélyek. És ennek egészen természetes alapja van. Feltétele annak, hogy mi magunk élő szentélyek legyünk, az, hogy eltaláljunk egymás szívéhez. És hogy egymás szívénél elidőzzünk. Ha jót akarunk egymásnak és ezt éreztetjük is egymással, akkor érezzük a másik közelségét és egyre inkább egység leszünk. Tehát ha a beszélgetésünkről beszélünk, akkor egy ilyen időre gondolunk, amit egymással töltünk, amit az Istenanyánál töltünk, egy olyan időt, amikor jól tudunk beszélgetni egymással. Amikor éreztetjük egymással, hogy szeretjük egymást. Amikor egymásnál kipihenhetjük magunkat. Nagyon érdekes dolog ez. Azokat az embereket szeretjük, akikre időt áldozunk. Ez sok férfi számára probléma. A munkájuk kapcsán sok emberrel van dolguk. És szeretik ezeket az embereket.

Sajnos. Miért sajnós? Ez az ember.

Ha közöm van valakihez, akkor szeretem őt, teszek érte valamit. Képzeld el, hány órát szentel egy anya a gyermekének. Egészen természetes, hogy az anya ezt a gyereket szereti, mert sok-sok órát áldoz ennek a gyermeknek. És ezáltal egyre jobban szereti őt. És akkor van egy zavaró tényező. Ott van az anya és a gyereke. És akkor még egy férfi is van a lakásban.

Zavar?

Az egész időm a gyerekeimé. És ha az egész időm az övéké, akkor az egész szeretetem is az övéké.

Hát, barátnőm! Mit csináljunk? Barátom, mit csináljunk?

Kié a szereteted? A munkatársaidé vagy a feleségedé?

Kedves asszonyom!

Kié a te egész szereteted? A gyerekeidé vagy a férjedé?

Látja a problémát. Természetesen igazi probléma.

Mert azt az embert szeretem, akiért folyton tevékenykedem.

Természetesen. A férfi a munkahelyén segít valakinek. És az asszony a gyermekeknek csinál valamit. És a szívem ott van, ahol szükség van rám.

A társamnak szüksége van rám. Ezt egy plakátra felírhatom magamnak és kiakaszthatom a lakásban. Időt szakítunk egymásra. És ha a gyerekeink a ház zsarnokai, az lehet... és akkor valami nagyon szépet élhetünk meg. Forduljanak egymás felé, férj és feleség együtt, de ezt a gyerekek nem engedik, jönnek és zavarnak minket.

Ha az összes gyerek szanaszét játszik, nincs szükségük a szülőkre. Ha a szülők együtt vannak, jönnek és zavarnak.

Ez annak a jele, ki az uralkodó ebben a családban? Ki az igazi uralkodó ebben a családban? Ezért mondtam, hogy amikor beszélgetni akarunk, vesszük a gyerme-

keket, és a „hűtőszekrénybe tesszük”. Nagyon-nagyon fontos, hogy a gyermekeink azt lássák, hogy egymáséi vagyunk. A gyerekek lelkének fontos ez, hogy érezzék, hogy a szülők egymáséi. Ha ezt nem érzik, boldogtalanok lesznek. Ha a gyerekek nem érzik, hogy a szülők egymáséi, akkor boldogtalanok lesznek. Mert az élet olyan, hogy az Isten szeret engem, de azt teszi, amit Ő akar. És ezt a problémát meg kell oldanom. Mit teszek, amikor az élet mást akar, mint én? Ha nincs erre egy kialakult viselkedésmódom, akkor boldogtalan leszek. Mit csinálok, ha Isten nemet mond? Boldogtalan leszek, vagy azt mondom: Istennek nem kell mindig azt tennie, amit én akarok. Neki szabad.

Nagyon fontos kérdés ez. Megengedem Istennek, hogy mások felé is odaforadjon, másokat is boldoggá tegyen. Netalán mindig értem kell, hogy legyen? Muszáj, hogy mindig az én kívánságaimat teljesítse? Istenhez való viszonyunkat a családból vesszük. Ha néha azt mondjuk a gyermekeinknek: most nem vagyok itt a számotokra, most a papa számára vagyok, vagy a mama számára. Akkor az nagyon fontos a gyermekeknek. Mert akkor a gyerek megtanul egy ilyen nemet elfogadni, és később megérti a Jóistent. Mert nem teljesítik folyton az ő akaratát.

Második pont. Az apa és az anya közössége nagyon gazdag. Sokkal gazdagabb, mint csak az apa vagy csak az anya. Az apa és anya ilyen közösségéből kapja az otthonát. Egészen fontos megtapasztalás ez a gyermek számára. ha a szülők szeretik egymást és ezt éreztetik és mondják a gyerekeknek, hogy szeretik őt. Akkor a gyerek a harmadik. És a gyerek egy közösséggel áll szemben és nem egy különálló személlyel. Találkozunk a gyermekeinkkel, mint közösség.

Mint közösség, nem csak mint anyja vagy mint apja. Jó? Hanem mint közösség találkozunk a gyermekünkkel.

Tehát szakítsanak időt egymás számára, egy estét egy héten. És emlékezzenek arra, ami szép volt.

Amikor egymással beszélgetnek, akkor ezt az együttlétet feladatnak látják. És a szívünkben egy nagyon fontos döntés zajlik. A döntés így hangzik: nagyon fontosak vagyunk egymás számára. Nagy veszély van itt. A veszély abban áll: hát hiszen állandóan látjuk egymást... A különbség abban van, hogyan vagyunk együtt. Amikor azért vagyunk együtt, hogy egy bizonyos dolgot megbeszéljünk, ez az együttlétnek egy bizonyos formája. Egészen más dolog, ha azért vagyunk vele együtt, hogy vele találkozzam, az egészen más. Az együttlétnek különböző formái vannak. És az együttlétünkről azért beszélek, hogy találkozzunk egymással. Egymással találkozni más, mint együtt dolgozni. Lehet, hogy napközben találkozunk egymással. Akár húsz másodpercre. És hirtelen megtaláljuk egymást. De elősegíthetjük a találkozást azzal, ha hetenként van egy bizonyos idő, ami csak a miénk. Akkor az együttlétünk egész ideje megváltozik. Ha hetenként egyszer tényleg egymásnak vagyunk, ha heti egy estét igazán egymásra szánunk, akkor napközben is rövidebb találkozássokra kerül sor. És ezek a találkozások gazdagítják a napjainkat. A beszélgetésben fontos, hogy megértsük egymást. És akkor értünk meg valakit, ha az iránt érdeklő-

dünk, ami őt érdekli. Valószínűleg rögtön meg tudnák mondani, hogy mi érdekli a társukat. És ha fiatalok vagyunk, beszélni is szeretnénk arról, ami érdekel minket. Most vizsgáztathatnám Önöket: mi mozgatja meg a társukat, mi fontos neki? Miről beszél szívesen? Ha Önök jó házastársak, akkor érdeklődnek az iránt, akkor foglalkoznak azzal a dologgal, ami a társukat foglalkoztatja. Ha ez kölcsönösen történik, akkor mindketten boldogok. Akkor olyan házastársuk van, aki tartósan érdeklődik az iránt, amivel foglalkozunk. Ugye?

Ez kölcsönös, oda-vissza. Ez megtanulható. Megtanulható az, hogy érdeklődjünk az iránt, ami a társunkat foglalkoztatja. Megtanulhatjuk, hogy érdeklődjünk a másik iránt. Ez igazi munka. A szeretet munka. És néha a szentséghez való út. Nem szabad csalódnni. Sokszor elfutunk Isten akarata elől. Mindenütt keressük Istent, ahol van. Hol találjuk meg a Jóistent? Ott találjuk meg, ahol a társunk érdeklődése van. Egyszer megismertem egy házaspárt. Az asszony mindennap ment misére. A lakás azonban nem volt rendbe rakva. Mit akar Isten? A férj mindig azt mondta: rakd rendbe a lakást! De a feleség nem tette meg. Viszont mindennap ment misére.

Érdekes, ugye?

Hol találom meg Isten akaratát? A házastársam szívében találom meg. Megkérdezem: mit szeretnél, hogy tegyek? Nincs szükségem Isten angyalára. Otthon van az Isten angyala nálunk. Máriának Isten angyala hozta a küldetést.

És ez az Isten angyala a társam.

Mondják azt a társuknak, hogy kívánhat valamit. Kívánhat valamit Önöktől. De mindketten kérdezzék meg egymást. És mindketten ráállnak a másik kívánságára. Ez nem lehet egyirányú utca, hanem megkérdezem, hogy mit tehetsz, hogy örömet szerezzek neked. Ha mindketten azt kérdezzük: mit tehetsz, hogy örömet szerezzek neked, és mindketten a másikra állítódunk be, akkor az együttélésünk szebb lesz. Néhány megjegyzést kívánok tenni, hogy egymást jobban megértsék. A nő és a férfi tulajdonságairól beszélek. Minden embernek van női és férfi tulajdonságai.

Minden embernek.

Mindannyiunkban lakik egy nő és egy férfi. De az egyik jobban kifejlődik, mint a másik. Erről szeretnék most beszélni. Először a gondolkodásunkról beszélek. A férfi és a nő másként gondolkodik. A nők nem tudnak logikusan gondolkodni.

Ez az.

Milyen a logikus gondolkodás? A logikus gondolkodás indokokat, okokat keres. És következtetéseket von le. A görög logosz szó alapot jelent. Ez férfias jellemvonás, hogy az alapra, az indokra kérdez rá és következtetéseket von le. Egy történetet szeretnék hozzáfűzni. Adott egy férfi és egy nő, akiknek gyümölcsöskertjük van. Tavasszal virágzanak a fák. Állnak a nagy kertben a virágok között. A férfi körülnéz és azt mondja: ebben az évben vehetünk egy új autót. Így gondolkodnak a férfiak. Logikus. Sok virágból sok alma lesz, sok almából sok pénz, és a sok pénzből új autó lesz. És mit mond a feleség, ha egy virágzó almafát lát?

Szép!

És ki igazságosabb az almafával szemben? Aki azt mondja, hogy a fa szép, vagy aki azt mondja, hogy ebből egy autó lesz?

Nagyon jó, hogy az asszonyok nem tudnak logikusan gondolkodni.

És nőies gondolkodással nem lehet rakétát küldeni a Holdra. A nők látják a rakétát, és azt mondják: milyen szép! Tartsuk meg, miért kéne a Holdra küldeni? A kultúránk nagyon férfias, betegesen férfias. Van itt egy probléma. A férfias gondolkodás nagyon fejlett nálunk, és a nőies gondolkodás kevésbé fejlett. Mondok egy példát a nőies gondolkodásra. Egy amerikai orvos írja: Egyszer a kórházukba jött egy orvos a Távól-Keletről. Ennek az orvosnak egy diagnózist kellett felállítania. Ez a dalai láma orvosa volt. A dalai láma a tibeti egyház feje. Egy nagyon nehéz esetet választottak ki. Jött az idegen orvos és sokan álltak az ágy körül. Jött az orvos és a kezébe vette a beteg asszony kezét. És a kezében tartotta 20 percig. Az orvos, aki a cikket írta, ekkor azt gondolta: ekkor azt kívántam, hogy velem is így foglalkozzon valaki. És akkor az orvos visszatette a kezét az ágyra, és az asszony egészen spontán módon megköszönte. Akkor felállította a diagnózist, ami helyes volt. Ilyen a női intelligencia. Ez olyan intelligencia, ami belemélyed a dolgokba és fogja az apró jeleket. És egy összképet nyer. Nekünk, magyaroknak, nagy gondunk van ezzel. Különösen erős nőies gondolkodásunk van, s több ponton érezhető ez. Kultúrája van a nyelvnek, szeretjük az irodalmat, külön képzettség nélkül való emberek is szeretik az irodalmat, finom érzékünk van a formákra, szokásokra. Érzékünk van a képviselőre. A tekintélyre. Ausztriában megállapítják: most a magyarok autót tudnak venni, és óriási autókkal rohangálnak a környéken. Nagyon fontos számunkra, hogy azt a módot kultiváljuk. Mit jelent ez a beszélgetésünk számára? Amikor egymással beszélgetünk, akkor együtt nézünk valahova. Hosszabb ideig időzünk egy dolognál. Nem „igen”-t, „de”-t mondunk, hanem sokáig szemléljük, amit a társunk mond. Hosszabb ideig maradunk a témánál. Szemléljük, amit a társunk közölni szeretne. Nem mondunk ellent, szemléljük, amit a másik mond. Hosszabb ideig időzünk annál, amit a társunk mond. Vannak segédeszközök ehhez. Ha a társam mond valamit, akkor kérem, hogy meséljen erről többet. Visszakérdezzünk: így érted vagy úgy? Vagy semmit sem mondok és csendbe maradok. És időzöm annál, amit a társam mond. Hagyom, hogy rezonáljon bennem, amit a társam mond. Van egy probléma: ha sokáig nem beszélgetünk, akkor vannak dolgok, amik bosszantanak. És ezek a gondolkodásom előterében vannak, és ezeket akarom először mondani. És amint beszélgetni kezdenek, mindketten azt mondják, ami bosszantja őket a másikban. És ezzel a beszélgetésnek vége. Fontos, hogy ne a problémákat vegyük előre, hanem hogy igazán beszéljünk egymással. Nem szeretnének egymással beszélgetni ma egy jót?

Nem kell, de szabad!

Talán ötkor lehetne egy kis időnk egymás számára, amikor a gyerekvigyázók elviszik a gyerekeket.

Lehetne?

De próbáljanak időt találni egymás számára. Fontos, hogy ne a problémákat hozzuk elő, hanem arról elmélkedjenek együtt, hogy mi volt szép a múltban.

1992. augusztus 25. kedd este

Sosem volt másként, mint hogy az asszonyok uralkodtak. Nem mindig vallották be. Ma másként van. De az olyan asszony, amelyik jól kormányoz, nem katonai kommandós vezényszavakkal kormányoz, hanem az olyan asszony, aki jól kormányoz, az úgy csinál, mint egy schönstatti Mária-nővér.

Ő azt mondta nekem: Nehéz most, mert most a férfiakkal kell dolgoznunk, nemcsak lányokkal. Ez nehéz.

Amikor az ember férfiaknak tanít valamit, és megmondja nekik, hogy mit kellene tenniük, akkor úgy kell beadni, hogy azt higgyék, ez a saját ötletük. Ő meg tudta ezt csinálni. Így vezeti az asszony a férjét. Úgy vezeti, hogy a férj ne tudja, hogy az az ő ötlete volt. Vannak asszonyok, akik ezt nem tudják. Az emancipált nők férfit akarnak játszani. A férfiak nem szívesen hallgatnak az asszonyok parancsaira. De ha az asszony szívvel vezeti őt...

Kentenich atyánk azt mondja, hogy az asszony irányít, a férfi vezet. Az asszony irányítja a férjét, s a férj vezet a feleségét. Így mindkettő vezeti, irányítja a családot. És azt szenvedni a férfinak nagyon szép.

A férfinak nagyon szép irányítani hagyni magát. Néhány évvel ezelőtt Chilében voltam, Santiagóban. Nagyon kedvesek voltak.

Mint a magyarok.

Volt ott egy tizenöt éves lány, aki egy történetet mesélt.

Pénzt akart, mert sok-sok szegény ember van, és nagyon szegények az emberek...

Egy történetet mesélt. Tudtam, hogy hazudik, de nagyon szép volt.

És leírtam a naplómba.

Szép volt, sokat adtam neki, és tudtam, hogy túl sokat. De szép volt. Ez az élet. Irányít.

Hagyom hogy vezessen, hagyom, hogy irányítson.

És ez az igazi szép közösség.

Van egy beteges férfiaság. És ez a beteges férfiaság nem tudja elviselni, hogy a nő irányít. Van beteges nőiesség is. Mindenben azonos szeretne lenni a férfival. És egy olyan társadalmat képzel el, amiben nincsen férfi. Túlhangsúlyozzák a nők jogait. És nem tudnak mit kezdeni a férfiakkal. Az ember férfi és nő egysége. És ez az emberi kiteljesedés. Megfigyeltük, hogyan vezettük, irányítottuk egymást.

És ez szép.

És mindenki tudja, hogy a másikat irányíthatja, vezetheti. És tényleg úgy van, hogyha az egyik valamit igazán akar, akkor megteszem. És akkor az egység szép.

Ha tudom, hogy megnyerhetem a társamat. És ez újra és újra megtörténik. Százszor és százszor házasodunk. Újra és újra megnyerjük egymást.

És ez szép.

És újra és újra megajándékozuk egymást, és a nagy ajándék mi magunk vagyunk. Nagyon gazdaggá tesz az a tudat, hogy a társunk teljesíti a kívánságunkat. Ha előáll egy olyan helyzet, amikor igazán akarok valamit, amikor fontos nekem valami, akkor a társam igent fog mondani. Újra és újra meghódítjuk egymást.

Egymást. Mindenki mindenkit.

Ez egy nagyon fontos útja annak, hogy Istenhez közelebb jussunk. Hogy kerüljünk közelebb Istenhez?

Énekelünk. Ez jó. Imádkozunk. Ez fontos, nagyon fontos. De a legfontosabb útja a Jóistenhez találni, ha ezt mondjuk: igen. Mint Jézus, a Getszemáni kertben: „Atyám, ha lehetséges, kerüljön el ez a hely, de ne úgy legyen, ahogy én akarom, hanem ahogyan te” (Mt 26,39). Jó? És a legfontosabb út a Jóistenhez találni, hogy nem azt teszem, amit én akarok, hanem amit te akarsz. És ha csak gondolatban keressük Isten akaratát, saját magunkat csapjuk be gyakran. Mindenfélet gondolunk és bemagyarázzuk magunknak, hogy Isten ezt akarja tőlünk. Mindig nagy veszély van, az a veszély, hogy téved és becsapja magát. Ezért egy vallásos közösségben egy dolog nagyon fontos: az engedelmesség.

Ez nagyon fontos!

Az engedelmesség garantálja, hogy Isten akaratát találjam meg, ne a sajátomat. A házasságban is így van ez. Isten akaratát keresem. Sok mindent tehetek: imádkozhatok (ez jó), énekelhetek (ez is jó), olvashatok (nagyon jó), elmélkedhetek.

Minden jó.

De ha tudni akarom, hogy Isten mit akar tőlem, akkor a társamat kell megkérdezniem, hogy ő mit akar, hogy én tegyek. És ezt kölcsönösen meg kell tenni. Így leszünk szentek a házasságban. Mert így a vallásos ember alapproblémáját oldjuk meg. Mi ez a probléma? A beteg saját akarat.

Kentenich atya ezt a szót alkotta: Beteg saját akarat. Azt mondta, hogy ez a beteg saját akarat olyan kemény és olyan erős, hogy amikor meghalunk, ez a beteg akarat csak három órával később hal meg. Néha manapság hallani papokról, akik válságban vannak. Itt lehet pontosan tanulmányozni ezt a beteg akaratot. Magukról beszélnek: megint és megint én, és én, én voltam, és én és én. Hát amikor ilyen férfiak akarnak házasodni... Szegény feleség, szegény.

Engedelmeskedünk egymásnak, a társunk kívánsága mögött Istent látom.

És amit a Jóisten mond a társamon keresztül, azt csinálom és szent leszek. Pont. Barátaim... Ez igazi keresztény élet. Igazi keresztény élet. És szép. Ilyen módon növekedünk a belső életünkben. Minden nagy lelkivezető ezt mondja: Szt. Ferenc, Szt. Ignác, Szalézi Szt. Ferenc. Mindenki azt mondja: a legfontosabb probléma ez a beteg saját akarat. Ez a legfontosabb rossz. És sokszor, amikor vallásos érzést érzünk magunkban... Szép, ez jó, barátaim, ez nagyon jó, ez szabad, gyermekeknek

mindent szabad. És akkor atyám... nemsokára a nagy fény jön... És akkor nem a nagy fény jön, hanem a feleségem. És azt mondja: kérek, ezt vagy azt segíteni! Jóisten! Természetesen gyere, nagy fény! Ez a nagy fény a feleségem, az isteni fény az életemben. És jön és mondja: kérem szépen, és én mondom: igen!

„Atyám, ha lehetséges, kerüljön el ez a kehely, de ne úgy legyen, ahogy én akarom, hanem ahogyan te” (Mt 26,39). Minden asszony csalódik, mert egy égből származó képződményhez megy feleségül.

Ez a férfi a mennyből jött...

És most otthon egyik cipőt ide rakja, a másikat oda, sértődős, nem ízlik neki az étel. Az égből jön, de nem ízlik neki az étel.

Ó, szegény.

És akkor elveszti a tiszteletét. Ez a nagy probléma. Most az a veszély áll fenn, hogy én, mint asszony, vallásos leszek, otthon hagyom a férjemet, és a lelkem az égbe száll. Barátaim...

Mit hagyok otthon? Isten szent akaratát! Sok vallásos asszony Isten akarata elől menekül. Nem mi, de ez a veszély nagy. Isten akarata elől menekülve mindenféle égi dolgokba menekülnek. Ez érdekes!

Az arsi plébános Isten megbízását tette. Ez kemény munka, sok-sok óra újra és újra, és százával vártak a gyóntatószéke előtt. Úgy szeretett volna imádkozni.

De nincs idő. Munka van! És Isten akarata kint állt a gyóntatószék előtt. Az emberek, akik gyónni akartak. Trappistának akart menni.

Elmenni és imádkozni, csak azt, imádkozni, Jóistennél megmaradni, elidőzni. Természetesen.

Ez a nagy kísértés. És már elindult, úton volt... És akkor megérezte, hogy engedett a csábításnak és visszafordult. És visszament a gyóntatószékbe.

Nagy szent!

Én, mint asszony, az engedelmesség által leszek szent a házasságban. Ha megteszem a férjem akaratát. Így leszek szent, én, mint férj, a házasságban, ha teljesítem a feleségem kívánságát.

Mindig a kertben vagyunk, mint Jézus:

„Atyám, ha lehetséges... (Mt 26,39)” Kérem szépen, még egyszer, jó? Ez nagyon-nagyon szép munka.

Szentté válni a házasságban. Azáltal, hogy a társunk akaratát teljesítem.

Hát nem nehéz keresni lelki vezetőt. Természetesen van lelki vezetőm: a feleségem. Van lelki vezetője: a férje. És mi (papok) munkatársak.

Munka nélkül lesznek a papok. Most a nagy házassági vizsga lesz. Ki a lelki vezetője? Ő! És Önnek? Ő. Maradhat! Jól sikerült a vizsga. Azt a tanácsot adja nekem, amit hallani akarok. Ez nem nehéz, barátaim. Ez nem nehéz: olyan a tanácsot kapni, amit akarok. De kérem szépen, amikor mi beszélgetünk és azt mondom, hogy kérek, adj tanácsot. Mit mondjon? Kérek, adj tanácsot. Ha, ha... Ez nem olyan könnyű, mint mikor egy plébánossal vagy egy pappal beszélgetünk.

Ha a házastársunkkal beszélgetünk, nem mindig azt halljuk, amit szeretnénk, hanem amit Isten szeretne.

Ez nagyon szép dolog. Nagyon szép. És egy kicsit mindig mosolygunk közben. Persze megkérdezhetjük a papot is, ha problémánk van.

Természetesen. Egyszer minden második évben... Általában a feleségem vagy a férjem kérdezem, és egyszer minden második évben a papot. És amikor engem, Tilmann atyát akarnak megkérdezni, mindketten jöjjenek el. Azt szoktuk, mi azt csináljuk. Általában mind a kettő jön Tilmann atyához. Igaz, nem mindig, általában két évente egyszer. Az elég. De azt lehet, azt is lehet. Néha van egy különleges probléma. És fontos, hogy egyedül beszéljen egy pappal, de ritkán, nem sokszor. Jó? Egyszer egy asszony jött és el akarta mondani egy problémáját. Ilyent általában nem csinálok, mert az én időm a schönstatti családoknak és a mozgalomnak tartozik. És volt egy beszélgetés, és én mondtam: amikor ismét akar jönni, csak a férjével és nem egyedül. Azt én nem csinálom. És akkor telefonált: Hát, kérem szépen, még egyszer egyedül szeretnék beszélni Tilmann atyával. És a nővér, a kollégám az irodában, ő vette fel a telefont. A telefonban mondta, még egyszer egyedül jönne. Visszaadtam a telefont. A nővér mondta neki: jobb, ha mindketten jönnek. Mi így csináljuk.

Amikor azt tanuljuk, hogy Isten akaratát meghalljuk abban, amit a társunk mond, akkor hasonlóká leszünk Jézushoz. A zsidókhoz írt levélben így hangzik ez, egy reggeli ima: „...Íme, jövök, Istenem, hogy teljesítsem akaratodat...” (Zsid 10,7; Zsolt 40,8) Ké az utolsó szó a családban?

Természetesen a férfié. Mert a férfi a család feje.

Milyen gyakran mondja ki a férj az utolsó szót?

Maximum egyszer egy évben. Maximum. De az elég sok. Jobb, ha egyszer, minthogy sokszor. De ő a család feje. Általában mindenki mindenkinek engedelmeskedik.

A férj a feleségnek engedelmeskedik, a feleség a férjnek.

Ez a normális.

És egyszer ki kell mondani az utolsó szót. Ha nem tudunk megegyezni: a férj feltétlenül venni akar egy új konyhai berendezést, a feleség egy autót, akkor a férjnek igaza van. És veszünk egy új konyhai berendezést.

Most pont, vége. Jó?

1992. augusztus 26. szerda délelőtt

A Jóisten egymás számára gondolt ki bennünket. Mint apát és anyát gondolt ki egymás számára. Arra tervezett bennünket, hogy házasságban éljünk egymással. A házasság egység. Ez az egység a házastársi találkozásban jut kifejezésre. Kentenich atya egy szóval illeti a házastársi találkozást: tökéletes megajándékozás, kölcsönös megajándékozásról, és elfogadásról beszél. A házastársi találkozás tökéletes elaján-

dékozás és tökéletes elfogadás. Ez egy jelkép a házasságra általában. Amikor házasságra lépünk egymással, azt mondjuk ezzel: egészen neked ajándékozom magamat és egészen elfogadlak téged. És új egységet alkotnak ők. Ez az egység a lélekkel teli személyiségek egysége. Az ember szabad, rendelkezhet önmagával. Nemcsak az idejével, a birtokával rendelkezhet, hanem saját magával is, mint személlyel. Az ember szeretni tud. Amikor az ember szeret, azt mondja: neked ajándékozom magam. A házasságban még többről van szó. A házasságban tökéletes, kölcsönös odaajándékozásról van szó. Ez egy olyan történet, ami végleges, mindenkorra szól, mert egységet alkotnak. És ez az egység nagyon mélyen meghatározza a személyiséget, és ezen nem lehet változtatni, mert az egész személyiséget meghatározza. Ez az odaadottság végleges, halálig tartó. Most azt fogjuk megnézni, mit jelent ez a kölcsönös odaadottság. Ez egy lelki együttlét. Veled élek. Jelenvaló vagy, bennem vagy. Kentenich atya egy lelki egymásban létről beszél. Te bennem vagy és benned vagyok. Mi ketten egymásban vagyunk. A házastársi közösség tehát elsősorban lelki-szellemi közösség. Ehhez a kapcsolathoz kötődik a Jöisten. Ez a közösség jellé válik. Isten közelségének a jelévé változik. Ez azt jelenti, az Úr nekünk ajándékozza magát és ennek van egy jele: a kenyér. Jézus azt mondja az eucharisztiaiban: egészen neked ajándékozom magamat. És hasonlóképpen mondjuk ezt a házasságban is. Úgy, ahogy ők ketten egymásnak ajándékozzák magukat, úgy ajándékozom én is magamat egyházamnak. Így lesz a házasság annak jelképe, hogy Jézus hogyan ajándékozza magát Istennek. Ezért felbonthatatlan a házasság. Mert Krisztus közössége egyházával felbonthatatlan. A pogányok házassága pusztán természetes házasság, bizonyos körülmények között felbontható. Az a házasság, ami szentség, nem bontható fel. Az olyan házasság, ami szentség, az másmilyen. Annak jelévé vált, hogy Krisztus odaadta magát. És Krisztus nem vonja vissza odaadottságát. Hisz az a házasság, amely szentség, szintén felbonthatatlan. A házasság tökéletes, kölcsönös odaadás és elfogadás. Összetartozunk, egységet képezünk egymással. És ez a lelki-szellemi összekötöttség éreztethető a másikkal. Éreztethetjük a társunkkal, hogy szeretjük. Ezt megtehetjük a szemünkkel, vagy szavakkal, vagy gondolatokkal. Annak, akit szeretünk, érezhetjük a gondolatait. Az érzelmeinket is átengedhetjük a másik számára. A lelki összekötöttségünk számára találhatunk egy testi kifejezést. Ezt nevezzük gyengédségnek. A gyengédség a lelki összekötöttség kifejezője. A házastársi odaadásban beteljesedik a gyengédség. A házastársi odaadás tökéletes, kölcsönös megajándékozás és elfogadás. Ezzel a néhány szóval egy egész világot nyitunk meg. Ezt most részletezni szeretném. Adott egy mély, lelki összekötöttség. Fontos, hogy gondoljuk ezt a lelki összekötöttséget. Érezhető ez az összekötöttség. Éreztethetjük a társunkkal ezt az összekötöttséget. És együtt időzhetünk ezzel. Tehát amikor együtt üldögélünk a háziszentélyünkben vagy együtt sétálgatunk, akkor éreztethetjük egymással ezt a lelki összekötöttséget. Gondolatokkal kifejezhetjük a társunk számára, hogy jót akarunk neki, hogy szeretjük, hogy boldogok vagyunk, hogy ő van. És a viszonyaink lehetnek akár zavarosak is, lehet

ez a munka kellős közepén, ebből a lelki összekötöttségéből születik az a kívánság, hogy örömet szerezzünk a társunknak. Az a kívánság, hogy engedelmeskedjünk, hogy tegyünk érte valamit. Az a kívánság, hogy a saját akaratunkat a másik érdekében használjuk. Az engedelmességnek van egy második foka. Ebből egy bizonyos meghittség származik. Az a kívánság, hogy a másikra állítódjunk be, lelki közelséget hoz magával. És ez a lelki közelség nagyon nagy jelentőséggel bír. Ezt a lelki közelséget érezhetjük. Nagyon szép dolog, mikor egymásnál vagyunk, és egy bizonyos közelséget érzünk egymáshoz. Ezt érzékeinkkel tapasztaljuk. Egy bizonyos meghittség érezhető. Ez ember és növény közt is működik. Egy amerikai rendőrtiszttól tudjuk ezt. A hazugságvizsgálóval végzett kísérleteket. Nagyon kolerikus ember lehetett. Ezt a hazugságvizsgálót egy növényre csatlakoztatta rá. És reakciót akart elérni. Egy filodendron növényről van szó. Forró kávént öntött a növény leveleire. Nem volt semmi reakció. Megcsípte a növény, semmi válasz. Levágott egy levelet. Semmi válasz. Lassan feldühödött és azt gondolta, hogy ha ez az átkozott növény végre nem reagál, akkor tűzbe vágom...! Ekkor erős kilengést tapasztalt. Kilengett a mutató. És ezzel a kutatás számára nagy terület nyílt meg. És megállapították, hogyha egy növény kapcsolatban van egy emberrel, akkor erős érzelmi dolgokra reagál. Ha egy ember egy növényvel kapcsolatban van, és egy nagyvárosban mozog, és a növény sok kilométerre van, és lelki sokkja van, akkor szimulálja ezt a sokkot, és amikor hazajön, akkor a növényre kötött műszer kilengése a műszer papírhengerén leolvasható. Létezik ilyen összekötöttség növényekkel. És aztán az emberek mindenféle történeteket mesélnek olyan növényekről, amelyek megbetegedtek, amikor a gazdájuk beteg lett stb. Tudjuk, hogy beszélni kell a virágokhoz. És hasonlóan van ez az embereknél. Az emberek érzik a kisugárzásunkat. Érezzük, hogy kedvelnek-e bennünket vagy nem. A házasságban is megtörténik ez. Fontos, hogy új kultúra keletkezzen. Ha valakit szeretünk, akkor is kapcsolatban lehetünk vele, ha nagyon messze van. Ötven, száz, ötszáz kilométeren át is működik ez a kapcsolat. Ha kapcsolatban vagyunk a házastársunkkal, akkor érezzük a közelséget, az örömet. Idetartozik a házastársi hűség. Nem a bűnről beszélek. Szívemmel is lehetek hűtlen a házastársamhoz azáltal, ha a szívemmel másik személyt keresek. Azáltal, ha a mással való együttlétet kell. Nem a testi egyesülésről álmodozom, nem erről van szó. Hanem lelki közösségről. Nagyon finom folyamat ez. A szívemmel elajándékozom magam. A társamé vagyok. És ha a társamé vagyok, az Istené vagyok. Ha csalódom a társamban, akkor fennáll a veszély, hogy az érezhető szeretet terén megszűnik a kapcsolat.

Kapcsolat nélkül. Nem gyengédség, csak lelki kapcsolat.

Ha elfutok a társam elöl és valaki mással keresek lelki kapcsolatot...

Otthon maradunk, barátaim! Nem a bűnről volt szó. De a hűségről beszélünk. Hisz a hűség nagyon fontos dolog.

És mit teszek, ha a szívem hirtelen lángolni kezd? Ez akkor is megtörténhet velem, ha 10 éve házasságban vagyok. Az öreg kunyhó is fellobbanhat.

Természetesen, mert ez az élet.

A teremtmények lángra lobbanhatnak engem. A teremtmények elégethetnek engem, de lángolni csak az Istenért szabad. Vagyis azt mondom Istennek: elégek érted. Az ember, akit Isten küld nekem, az ajándék. Lángra lobbant. Meggyújtott engem. De Istenért égek el. És ha Istenért égek el, akkor az egész szeretetem a társamé. Mert Isten azt mondja: szeretném, ha egészen neki adnád magadat. Létezik olyasmi, mint a klauzúra a kolostorokban. A házasember is ismeri ezt a klauzúrát. Ez a szívnek a klauzúrája. Az azt jelenti, hogy csak a házastársammal keresem a szív közösségét.

Akkor nem kiabálunk: Uram... Örülünk, mert a Jóisten adott egy ajándékot. És mondom: köszönöm, Atyám!

Tiéd az egész szeretetem. Lángra lobbantottál egy teremtményed által. És most érted égek. És azután az egész szeretetemet a társamnak ajándékozom. Tehát nem álmodozom más iránti szeretetről. Nem álmodozom lelki közösségről.

De barátaim, ez normális, nem baj, nem tragédia, hanem normális, természetesen. De mit csináljunk? Ne álmodozzuk ezt az új közösséget, ezt a lelki közösséget, hanem azt mondjuk: Köszönöm, Istenem. A Jóisten szeret engem, és most szeretem a társamat. Ez az életünk. A házas ember életformája és a pap, ill. a nővér életformája azonos. Ez mindegy. Csak egy szívet. Nem sok, nem nagy különbség. Vagy mégis? Ugye, nagy ez a különbség? Olyan nagy, de egy, pont, vége. Nem őt, lelki barátot.

A veszély ott is fennáll, ahol valaki Isten képviselője. Ha vallási közösségben vagyunk, ott Isten képeit találjuk. És áttetszővé teszem ezeket a képeket.

Ez nagyon fontos. Áttetszővé tegyem ezeket a képeket. Jó? És a Jóistent lássam mögötte, és beszélgetek vele és örülök. Köszönöm szépen. Örülök, hogy a Jóisten egy képét adta nekem. És szeretem ezt a képét, egy embert. Akkor visszatérek a társamhoz és azt mondom: szeretlek. Ez az én feladatam. Itt van egy kép, a Jóisten képe egy plébánosban, itt vagyok én, vagy egy nővér vagy egy házasszony. Azt mondom: Jóisten, ez a képed. Jó vagy, Jóisten, köszönöm szépen. Ez a képed áttetsző legyen nekem. És újra és újra meggyújt engem. „Lobbantsa lángra a szívünket”. A földön megmaradni. Áttetszővé teszem, és egy ember mögött látom a Jóistent. És akkor csináljuk az első örömet. A második: megyek a társamhoz és azt mondom: szeretlek. Ez az én feladatam. És végre mindig ott vagyok, nem itt. De ez nem a végpont, hanem átmeneti állapot.

A közösségünkben a családok között szoros kapcsolat van. Bizonyos szabályra van szükségünk, hogy hogyan bánjunk egymással. Az a normális, ha egy házaspár egy másik házaspárral beszélget.

Beszélget a lelki problémáikról. Vagy egy férfi egy férfivel, egy asszony egy asszonnal.

Általában nem ápolunk lelki barátságot férfi és nő között. A házasságon keresztül. Természetesen nem a bűnről beszélünk. Hanem a házasság nagyon finom

hűségéről beszélek. Órákig lehet lelki beszélgetést folytatni, de valójában a házastársunk elől futunk ezzel.

Ez nem bűn, természetesen, de nem jó.

Összetartozunk, és a szívünk is összetartozik. És együtt maradunk. Ezt szem előtt kell tartani lelki vezetés esetében is. Nem kell órák hosszat ülni egy papnál, azért, hogy lelki problémákat beszéljünk meg.

Barátaim, ez nem baj, de nem jó. Amikor én most előadást tartok, lelki vezető vagyok. Miért? Mert sokszor amit mondok, érdekes. Természetesen mindig szoktuk mondani, hogy ő nem mondott számomra semmit, csak a másiknak szólt. Ez jó. Ez a szabadság. Természetesen, mint lelki vezető beszélek.

Talán megkérdezem a feleségemet: gondolod, hogy nekem is szólt ebből valami? Én semmit nem hallottam. Azt hiszem, csak neked szánta. És akkor azt mondja a feleségem: azt hittem, állandóan neked beszél. Beszéljenek egymással és beszéljék meg, mi volt érdekes az előadásban. Vannak teremtmények, akik lángra lobbantanak minket, és a társunkért égünk el, és Istenért. A teremtmények lángra lobbantathatnak, de elégni csak Istenért vagy a társunkért szabad.

De az egész előadásban nem volt szó a bűnről. Természetesen nem a bűnről volt szó, hanem arról, ami szent, ami jó, ami a lehetőségünk az életben.

Az érzéki szeretet az durvább. Ott világos határ van a kettő között. Az érzéki szeretet sötétebb, elementárisabb, erősebb. Az érezhető szeretet területén sokféle érzélem van. Az érzéki szeretetben nem. Olyan, mint egy sötét áramlat. És kettőnk között jön-megy, ehhez nem kell, hogy megérintsék egymást.

Ez kapcsolat nélkül is megy.

Az érzéki szeretetből lesz a testi szeretet. Szent Ágoston leírja ennek a szeretetnek a törvényszerűségeit, pontosabban a szeretet keletkezését a nőnél.

Általában a férfiak szegényebbek, ami azt jelenti, hogy a férfinél általában és sokszor a lelki szeretet a testi szeretethez megy. Sokszor. Tehát a férfi sokszor szegényebb a szeretetben. Ez a mai időben, a mai légkörben, amikor valaki a szeretetről beszél, a testi szeretetről, a szexuális szeretetről szól. És ez a mi feladatunk, hogy új szexuális kultúrát hozzunk létre. A lelki ösztön az egyik személyt a másikhoz hajtja. A lelket a lélekhez hajtja. Az alkotó, teremtő ösztön az a gyerekhez hajt. Az olyan, mint az alkotó, teremtő ösztön.

Ez nagyon érdekes, barátaim, nagyon, nagyon szép, amit a Jóisten alkotott.

Mert van ez a gyerekhez hajtó ösztön. Jó a gyerekeinknek.

Manapság, amikor a nemi ösztönről beszélnek, a testi ösztönről beszélnek. Ez nem elég. Ez nem minden, ezért fontos, hogy a lelki ösztön kultúráját kifejlesszük. Erről volt szó.

És ez a feladatunk. Ez nagyon fontos, hogy a családokban legyen olyan szép gyengédség-kultúra.

Ma a testi szexualitásnak van kultúrája. Sokat írnak erről. Megpróbálják finomítani ezt a kultúrát. A természetnek van egy fontos irányzata, ez segíteni tud

nekünk a lelki összekapcsolódásban. Van egy olyan irányzat a civilizációnkban, ami zavarja a lelki összekapcsolódást. Az a tény segíti, hogy az asszony gyermeket fogan. Azáltal, hogy az asszony gyermeket tud foganni, a testi kapcsolat korlátozott. Ha nem szabad, hogy gyermeket fogadjon az asszony, csak akkor lehet házastársi találkozás, amikor éppen nem termékeny. Tehát azt az időt használjuk, amikor az asszony nem foganhat. A természetes fogamzásszabályozás módja ismert Önök előtt, jó lenne, ha elmélyednének benne. Ebben a témában tanfolyamokat kellene tartani. Nagyon fontos ez az út. Azért is fontos ez, mert havonta hat-nyolc napig nem lehet házastársi találkozás. A testi ösztön nagyon erős. És lelkileg kifejezve nagyon hangos. Amikor testi találkozás nem lehetséges, akkor többet és jobban tudunk egymással lelkileg kommunikálni.

És ez nagyon fontos.

Ez a Szűzanya feladata. Amikor Isten közli velünk akaratát, és ez az akarat kemény, akkor az Istenanyához megyünk és sírunk, és megint jó lesz.

És most, barátaim, egy nagyon fontos probléma.

Egyszer a vonaton egy menedzser-típusú emberrel találkoztam. Beszélgettünk, melyikünk mit csinál. Mondtam neki, hogy családokkal foglalkozom. Mindent el tud fogadni, amit az Ön egyháza mond?

Én mondtam: Természetesen!

A fogamzásszabályozásra gondolt. Én mondtam: természetesen!

És elmagyaráztam a természetes fogamzásszabályozás törvényeit. Azt mondtam, nagyon nagy előnye van ennek a módszernek. Havonta nyolc napig nem lehet találkozni. Ez nagyon nagy előny.

És akkor kérdezte: miért a nagy előny?

Akkor kivételesen gyöngéd kell hogy legyen a férj.

És akkor azt mondta: igen, igen. És hallottam, amikor a pályaudvaron egy fiatal, szép asszony várta, és ő elmesélte neki ezeket. Ez nagyon fontos.

Az az út, amit ma leírunk, más irányba megy. Megpróbálják a testi szeretetet minél jobban finomítani. Sok könyv van erről, mindenféle technikákról írnak. Van egy nagy nehézség. Vannak a pirulák. S ezáltal az asszony állandóan kész a találkozásra. Vagyis a férfi uralkodik a házastársi találkozás fölött. Ez a férfias nemiség. Ha az asszony szedi a tablettákat, mindig rendelkezésére áll a férjének, következésképpen ezek a lelki tartalmak elvesznek. És a frigid nők száma növekszik. Természetesen, mert asszonyként nem veszik többé komolyan, csak test már ez az asszony. Természetesen nem a bűnről beszélek, hanem mindig, mint lelki, tudományos ember.

Ezért a természetes fogamzásszabályozás lehetőség arra, hogy a lelki kapcsolatot gyarapítsák. A morális oldaláról szeretnék szólni. Eddig csak pszichológiailag beszélünk a házasságról. Morálisan nézve úgy fest a dolog, hogy a házastársi találkozásban a férfi magja az asszony ölébe kerül át. És többet az ember nem tud tenni. A férfi és a női ivarsejtek találkozását nem az ember irányítja, az az asszony ölében

történik a véletlen törvényei szerint. Ez annyit jelent, hogy ezt a folyamatot nem az ember csinálja. És ezzel az Isten mondani akar valamit. Azt mondja: ez a terület az enyém. Ebbe nem nyúlhatunk bele. Ez csak a Jóistené. Ez az emberi élet területe. Emberi életet nem olthatunk ki. És nem nyúlhatunk bele abba a területbe, ahol emberi élet kezdődik. Személyes meggyőződésem, hogy a Humanae Vitae enciklika egyszer nagy jelentőséget fog kapni. Mert a közeljövőben sok manipulálás várható az emberi élettel kapcsolatban. Nemcsak kisgyermeket hajtunk el, hanem a géneket is manipulálni fogjuk. És az emberiség rá fog jönni, hogy az egyháztól nagyon nagy tett volt az, hogy azt mondta, ott, ahol az emberi életet továbbadják, oda nem szabad belenyúlni. Meg tudjuk tenni, de nem szabad. Jelenleg egyre jobban érezzük, milyen fontos az emberi természet szerint élni, arra ráhangolódni. És egyáltalán, a természettel elboldogulni. Hogy a fék természetére figyeljünk, hogy a levegő egészséges legyen. Mindent tehetünk, de nem minden jó, amit teszünk. Egyre inkább nyilvánvalóvá válik, hogy a tablettával élni nem jó.

Kérdő: Mindenben egyetértettem, csak az ember találkozik olyan emberekkel, akik ezt a természetes fogamzásgátlást nem használhatják azért, mert vannak olyan nők, akiknek nem szabályos a ciklusa; vagy az általuk tervezett gyerekek megszülettek, és egy „véletlen” gyerek nem csúszhat be. Ők mit csinálnak?

Tilmann atya: Amit Ön mond, azt sokszor mondják. A tableta gazdasági tényező. 500 milliárd forint az egész világon! És ez a pénz nagy hatalom. A fordulat után, ami itt volt nálunk, fiatalokkal voltam együtt.

Azt mondtam: Most vége a szabadságnak, most kezdődik a ti rabságotok. És csodálkoztak. Közületek ki ismeri az Adidast? Ezt mindenki ismerte. Ki szeretne egy Adidas ruhát? Mindenki akart. És azért kérdeztem: miért? És nem tudták, miért. És elmagyaráztam nekik: Párizsban van néhány ember, akiknek van pénzük. És ezek megállapították, hogy a fiatal magyaroknak is van pénzük, és ezt meg akarták szerezni. Tehát adjuk el nekik ezeket a pulóvereket. És a többi az munka. A tömeg manipulálása nem olyan buta módon megy, mint a kommunistáknál. Mindig azt gondolták, hogy odamegyek a kommunistákhoz, hogy felkínáljam nekik, hogy a jelszavaikat kijavítom, jobbá teszem.

Igazi rossz ez a dolog.

Az emberek Párizsban jobban csinálták. A manipulálás úgy megy: gondoskodnak arról, hogy a másik azt gondolja, amit én akarok. És 500 milliárd forint nagyon sok pénz. És a természetes fogamzásszabályozás nagy konkurencia. Tehát küzdenek ellene. Ha van 500 milliárd forintom, akkor több száz újságíró van, akik úgy mellékesen elültetnek bizonyos gondolatokat az emberek között. És a természetes fogamzásszabályozásnál két gondolat van. Először is: Ez a módszer nagyon bonyolult. És nem biztonságos. Ha emberekkel a természetes fogamzásgátlásról beszélünk, olyanokkal, akik erről semmit nem tudnak, akkor ezt a két dolgot biztosan tudják. A módszer bonyolult és nem biztonságos. A tableta és természetes fogamzásgátlás Pearl-indexe (a 100 női évre vetített terhesség) kb. egyforma.

Kérdő: És előfordul olyan, hogy nem lehet több gyermeke, mert az élete kerülhet vele veszélybe. És akkor ki neveli föl a gyermekeket?

Tilmann atya: Ez a propaganda része, amit mond. Ez is hozzátartozik. Ez egymilliomod része az eseteknek. Hány asszonynak van hat gyereke Magyarországon? Ezerből kettőnek. Erről a két esetről általában nagyon sokat beszélnek. Van két asszony, akinek hat gyereke van, és a ciklusuk rendszertelen. Ezerből kettőnek. És ebből a kettőből csinálnak propagandát, a többi 998-ra vonatkoztatva. Ez a helyzet!

Kérdő: De ha én lennék a kettőből az egyik?

Tilmann atya: Van egy halom nehéz kérdés a morálteológia területén, ami ezerből két esetben fordul elő. Szabad-e egy titokhordozónak, akit Szerbiában elfognak, meggyilkolnia magát? Megkínózzák és kiadja a titkát és így ártani fog népének. Meg szabad-e gyilkolnia magát? Meg szabad ölni egy gyermeket, ha szülésnél az anya életét veszélyezteti? Meg szabad ölni a gyermeket? Vagy hagyni kell, hogy a folyamat menjen a maga útján? Meghal az anya, talán a gyerek túléli... Valaki a rák utolsó stádiumában van. Meg szabad ölnie magát, vagy szenvednie kell tovább? Van sok kérdés, ami nagyon nehéz. És az Ön kérdése is nagyon nehéz.

Természetesen, de ez nem baj!

Fel kell tenni ezeket a kérdéseket. És ha ilyen helyzetben vagyok, döntést kell hoznom, választ kell találnom. De ha arról beszélek, hogy a fogamzásszabályozásnak melyik módját válasszuk, akkor nem indulhatok ki ilyen kivételes esetből. Ez a propaganda eszköze. Természetesen nem csak két része van annak, amit mondanak: hogy ez a mód nem biztos, és hogy ez a mód nagyon nehéz.

Ide tartozik a túlnépesedés kérdése is.

Ez vicc, barátaim, vicc!!

Magyarország nem túlnépesedett! Chilében diákokkal voltam együtt. Hány gyermeket akarnak? Ötöt – mondták az egyetemisták. Egy kislány azt mondta mellettem: én hatot akarok. Ott mindenkinek öt gyereke van. Chilében.

És ha valahol éheznek, az nem Magyarország lesz, hanem Chile, mégis nálunk van szó túlnépesedésről!

Érdekes, ugye?!

Mindent maguknak kell átgondolni, de szeretném a figyelmüket felhívni arra, hogy az 500 millió forint hatása nagyon nagy. Azok beszélnek túlnépesedésről, akiknek van mit enniük.

Nagyon érdekes, ugye?

A manipuláció rendszeréhez hozzátartozik, hogy nagyon ritka eseteket általánosítanak. Sok határeset van, nemcsak ez. Egy szerb nem akar horváttra löni, mert annak nincs értelme.

Van felesége és három gyermeke.

Ha azt mondja, nem teszem meg, őt lövik le. Mit csináljon? Ez az eset gyakoribb, mint a hatgyerekes anya, vagy a rendszertelen ciklusú nő. Sok szerb katona van, aki értelmetlennek tartja a háborút. De ha nem lönek a horvátokra, akkor a

gyerekeiknek nem lesz apjuk többé. Sok olyan eset van, ami morálteológiai szempontból nehéz. De a jelen esetben nincs 500 milliárd forint, és ezért ez nem érdekes.

Kérdő: Vannak olyan emberek, akiknek nem lehet gyermekük. Egy rokonunknál is előfordult. Mesterséges úton lehetett, s nagyon boldogok. Az édesapja az édesapja, s az édesanyja hordta ki. Szabad-e ilyen örömet elvenni a szülőktől?

Tilmann atya: A természetes folyamat az ondó átjutása az asszonyhoz. Amikor ezt a folyamatot támogatják, segítik, akkor nem olyan történik, ami a természet ellen való. A közvetlen megtermékenyítés lombikban, az nem megengedett az ember számára. Éppolyan kevésbé engedett, mint a termékenység megakadályozása. Ez nem a mi területünk. Az férj átjuttatja a magot a feleség ölébe, és várnia kell, hogy mi történik. Tehet túl sokat az egyik vagy a másik irányban. Előidézheti a megtermékenyítést vagy megakadályozhatja. De ez nem az ő területe. Emberi trükkök. Örülök, hogy van ez a gyermek.

Ez jó, természetesen.

Ezt Isten mindig megtette, ott is, ahol az ember vétkezik, ott is megadhatja hozzá a kegyelmét.

Mert nagyon jó, jóságos az Isten.

Ha házasságtörésből születik egy gyermek, akkor ezt a gyermeket is szereti Isten.

Természetesen. És nagyon. És miért ne? Mert nagyon jó, jóságos az Isten.

És ha a szülők olyat tesznek, amit nem lehet, akkor is szereti Isten ezeket a gyermekeket. A nehézség ott van: nagyon gyakorlati probléma előtt állunk mi, keresztények. Szentáldozáshoz járulhatunk-e, ha az asszony szedi a tablettákat?

Ez konkrét probléma.

Mondok néhány alapgolgat a katolikus morálteológiából. Mi tarthat vissza, hogy szentáldozáshoz járuljak? Megtanultuk a katekizmust? Mikor nem szabad áldoznunk? Ha halálos bűnünk van. Mikor halálos bűn valami?

Amikor akarom, tudom, és a harmadik? Súlyos dolog.

És mind a három kell ahhoz, hogy halálos bűn legyen. És ha csak egy is hiányzik, akkor nem halálos bűn. Ha tudva és akarva, nem súlyos dolgot teszek: tudva és akarva lopok egy forintot. Ez soha nem halálos bűn, mert nem súlyos. Egy forint nem elég.

Ha valamit nem tudok, de súlyos dologról van szó: egy labdát dobok és robbanótöltet van benne, de nem tudtam róla. Emberek meghalnak, de nem halálos bűn, mert nem tudtam. Kantenich atya mondja: az iszákossal mi a helyzet? Azt mondja: nem akarok inni, újra kezdem az életem és minden jó lesz... Fizetést kap és útjába kerül egy vendéglő. Nem akarok! De leissza magát, megveri a feleségét. Mehet áldozni? Igen! Nem szabad az akarata. Súlyos dolog? Igen. Tudja? Hát, az első pohárnál biztos. De nem szabad az akarata. Érdekes!

Kantenich atya azt mondta, hogy sok minden elveszi az emberek szabadságát. Például amikor önkielégítést végeznek a fiatalok, az szenvedély.

Ez súlyos dolog, tudatos. De amikor egy fiatal imádkozik, dolgozik a személyiségén, igazán jó akar lenni, nem akarja, de az ösztöne erősebb. Ezért Kantenich atyánk az ilyen típust áldozni küldte. Nem mondta, hogy nem baj, nem, azt nem mondta, hisz súlyos dolog. De szegény ember! És azt mondja: „Uram, nem vagyok méltó, csak egy szóval mondd...” Áldozni nemcsak a szent embernek, hanem a szegény embernek is lehet. Nem akarja, de szegény. De azt el kell minden esetben dönteni. Mi van akkor, ha egy asszony szedi a pirulákat? Ez nagyon nehéz.

Lehetséges, hogy igyekszik, rendszeresen imádkozik, azon fáradozik, hogy másoknak segítsen. De nem képes elszánnia magát, hogy a természetes fogamzás-szabályozást kövesse. Ilyen helyzetben az akarat gyenge, hibás, elromlott.

Nem egészen egészséges, nem egészen erős. És növekednie kell, azt is lehet.

Ha ez az asszony hosszabb időn át igyekszik, hogy Istent jobban szeresse, talán holnap sikerül.

Ebben az esetben Kantenich atyánk nem mondja, mint sok ember az egyházban: ez nem baj. Nekünk súlyos. Kantenich atyánk azt mondja: ez az ember ilyen módon szegény.

Akkor nem vétkezhet súlyosan, a lelki adottságai alapján, mert az akarata gyenge. Az akarat nem mindig elég szabad ahhoz, hogy az ember súlyosan vétkezhesen. Ez egy nehéz anyag. Tudja, hogy mit tesz, de az akarata nem elég erős, nem elég szabad. Ez nem új. Az egyház mindig ezt tanította. Egy különbség van: a papok nem merték ezt komolyan követni.

Ezt mindenki tudta, de nem merték csinálni.

1992. augusztus 26. szerda este

Ma olyan gondolatokat hallottunk, ami nagyon megérintett bennünket. Isten szeretete nagyobb, szövetségben van velünk és vezet minket és megtart minket az egymás iránti szeretetben, értékesek vagyunk számára, és mint eszközeit használ bennünket, közel van hozzánk. Ez azt jelenti, hogy újra és újra érezzük Őt. Nekünk, mint házaspárnak, szent történetünk van, mint Izrael népének Isten történelmében. Jó, ha emlékszünk erre a szent történetre. A különböző típusok különbözőek. Van olyan házasságok, amelyek olyan szervezettek, mint egy kormány. Van egy kormányfő és egy külügyminiszter.

Ez az élet, ugye? Szép ez az élet. Ezt mindenki tudja. Kormányfő, mindenki tudja. De van egy külügyminiszter. Nagyon szép.

Adottak a Szentlélek különböző adományai. Mindenkinek más. Egyesek ezt nem tartják lehetségesnek. Nem hiszik, hogy nekik is van adományuk a Szentlélektől. Talán a megismerés tudománya van nekik. Ez az az adomány, amely által egy személyt igazán meg tudnak érteni vagy viszonyokat jól értenek. Ez az adottság nagyon magányossá tesz. Mert ezt nem osztjuk meg másokkal. Bizonyos időbe telik, amíg egy házaspár megtalálja magát a lelki adományában. Egyre jobban felismer-

jük a másik gazdagságát, egyre jobban felismerjük, milyen eredeti adományokat kapott a társunk.

Ez nagyon érdekes. Eddig a Jóistenről és a Szentlélek adományairól volt szó, nem a lelki tudományról. Ez valami más.

Isten vezet minket. És szemügyre vesszük a nagy dolgokat, amelyeket nekünk adott. Írják fel, miket ajándékozott Önöknek. És így előáll az Önök szent története.

Ez a szent, saját szent történetünk, senkinek sem szabad visszatérni nélküle. Ezért itt, Óbudaváron kell leírni.

Anélkül, hogy felírták volna a saját szent történetüket, nem szabad hazamenniük.

Ez az élet. Szabadság. Mindenkinek szabad leírni a szent történetét. Ez nagyon fontos, hogy mi milyen ajándékokat kaptunk a Jóistentől. Természetesen vannak emberek, akik nem akarnak beszélni róla, akkor fessenek egy képet. Van, aki a kezével fejezi ki magát, akkor fessen egy képet a történetükről, de nem kell megmutatni nekem. Van, aki dalt vagy verset ír.

Ez nem sürgős.

Isten az eszközeit felhasználja, rajtuk keresztül közli magát. Isten közvetlenül tud hatni az emberi szívekre.

Igen, de általában nem azt csinálja, hanem inkább az emberek által hat az emberekre. Jézuson keresztül ajándékozta meg az emberiséget. Így ajándékozta meg Márián keresztül az embereket. Isten használ bennünket, mert meg akarja ajándékozni az embereket.

Szabad Ferkóról beszélni, mert Ferkó nagyon alázatos ember, jó? Jó, ha szabad!

A többiekről nem beszélek.

Ez veszélyes!

Ha valaki padot vásárol Ferkónál, akkor nem csak egy padot kap, hanem egy darabot kap Ferkóból is.

Ez a kapcsolat több, mint ez a pad. És erről volt szó.

Ha teszünk valamit valakiért, akkor nemcsak valamit teszünk érte, hanem magunkat is adjuk. És a szívünkben lakik Isten. És a szívünkéből neki adjuk Istent. És ha Isten egy házasságban benne lakik, akkor az jobban megy. Akkor egy emberrel való érintkezés Istennel való érintkezés is.

És ez a jövő egyháza. Nem nagy szervezet, nem nagy dicsőség. A jövő egyháza olyan házaspárokból fog állni, akikkel emberek találkoznak, és rajtuk keresztül találkoznak Istennel.

Ez a küldetésünk. És azt jelenti ez a szó:

Isten rajtuk keresztül működik. Lényegesen hatékonyabb, ha együttműködünk. A korai egyházban a családok voltak ilyenek, ahol Isten lakott, és rajtuk keresztül tudott a világra hatni. Később a kolostorok voltak azok. Az első zarándokhelyek a kolostorok voltak. Az emberek érezték, hogy a kolostorokban ott lakik az Isten. Most újra olyanok a viszonyok, mint az ősegyházban. Kentenich atya azt

mondta: A jövő egyházában a családoknak nagy szerepük lesz, mint az ősegyházban, ez a mi hivatásunk.

Ez a mi hivatásunk, hogy az embereknek továbbadjuk a Jóisten szeretetét.

1992. augusztus 27. csütörtök délelőtt

Isten személyes körülményeinken keresztül szól hozzánk. Kinyilvánítja az egyházzal kapcsolatos tervét és a világról szóló tervét. Szemléljük a korunkat, és hálásak vagyunk azért, amit Magyarországon látunk. Ez az igazság. Korábban illúzióban éltünk. Az illúzió abban állt: ha egyszer vége lesz a kommunizmusnak, akkor Magyarország keresztény lesz. Tudjuk, ez tévedés volt. A problémák sokkal mélyebben vannak. A kommunizmus felszínes jelenség volt. Egy korszakváltásban élünk. 150 éve új kultúránk van, a technika kultúrája, a kommunikáció kultúrája. Az emberek sosem voltak ilyen szoros kapcsolatban ezen a bolygón, mint ma. Néhány nappal ezelőtt egy braziliai barátommal beszéltem telefonon. Egy előadást kellett egyeztetni. Felhívtam őt, megegyeztünk a témáról.

És minden rendben volt.

Írhattam is volna neki, egy perc alatt elküldhettem volna faxon. Látjuk a tv-ben az egész világ eseményeit. És Magyarország jövőjét a nemzetközi bankok viszonyai döntik el. Új világban élünk. És ennek az új világnak bizonyos jellegzetességei vannak. Ez a tömeg világa. Egy új ember keletkezett. Ez az új ember a tömegember. A tömegember azt teszi, amit a többiek. Azért teszi, mert a többiek is. És ugyanúgy teszi, mint a többiek. És ez az, ami erősen kezdődik Magyarországon. Most jutnak el hozzánk azok a problémák, amik a modern világot jellemzik. Bizonyos módon mindig megvoltak nálunk, de sok mindent a kommunizmusnak tulajdonítottunk, pedig nem a kommunizmus következménye volt, hanem a modern világé. Mondok néhány példát, hogy hogyan vezetik a tömegembert. A tömegember a fogyasztásnak él. De egy kislány nem a fogyasztásnak él. A babájának él. Hogy lehet a kislányt a fogyasztásra ránevelni? Hogy lehet neki megtanítani, hogy minél több dolgot akarjon? Adnak neki egy babát, amely önmaga sok mindent fogyaszt. Amelyiknek nem elég egy ruha, olyan babát, amelynek egy egész ruhatár kell.

Értettük? Érdekes, ugye?

És akkor már a kisgyerek is tudja, hogy ha boldoggá akarom tenni a babámat, akkor sok mindent kell vennem a számára. Így edzik a modern tömegembert. Ez volt az első. A második: Vannak dolgok, amiről nem beszélnek. Vannak bizonyos dolgok, amiket gondolnak. Úgy néz ki, mintha bármit lehetne mondani, de ez tévedés. Istenről nem lehet beszélni, mert akkor kinevetik az embert. Nem támadják meg, ez a kommunisták buta módszere volt, hanem kinevetik az embert.

És ez fáj.

És ezért a munkahelyén senki nem beszél Istenről.

Érdekes, ugye?

Ha egy gyerek nem akar vasárnap templomba menni, akkor ennek nem a miséhez van köze, hanem a tömegember problémája.

Ez a kisfiú fél, hogy a többiek kinevetik.

Nem a liturgia a problémája, tehát nem segít, ha szép gyermekisét alakítunk ki. Egy kis farkast kell nevelnem, amely nem fél a tömegtől, aki azt mondja: hát, barátom, csak a buta emberek nem beszélnek Istenről. Kis farkast kell nevelni...

Egy olyan, aki nem fél a tömegtől.

Hogyan? Neked van egy lányod. Mit csináltál tegnap, vasárnap? Tv-t néztél? Nincs semmi ötletetek, mit játsszatok? Természetesen nem mindenkinek van okos szülője.

Farkasokat kell nevelni. Ez a saját problémánk. Ezen az alapon állva értjük meg Schönstattot. És miért küldte Isten a nehézségeket? Tovább akarta vezetni az emberiséget, azt akarta, hogy a keresztények új emberekké váljanak.

Ez volt Kentenich atyánk küldetése.

Kezdetől fogva az volt a szándéka, hogy új embert neveljen, egy olyan embert, aki egészen szabad. Aki a szíve szerint cselekszik, azt teszi, amit akar.

És azért azt teszi, amit a Szentlélek a szívében mond.

Egy szabad embert akart nevelni, aki szeretni tud. Olyan embert, aki más szabad emberekkel kapcsolatban tud lenni, és így egy közösség képe alakul ki, egy tökéletes közösség képe. Egy olyan tökéletes közösség, amely tökéletes személyiségekből áll. És a szeretet alaperejéből táplálkozik. Ez az új ember felfedezi saját eredetiségét. Eddig is tudtuk, hogy minden ember különböző, más. Kentenich atya azt mondta, hogy mindenkinek fel kell fedeznie saját eredetiségét, és ennek nevet kell adni. Isten fényében ez azt jelenti, hogy minden embernek van egy sajátos karizmája. Szent Pál beszél az emberek különböző adományairól a Korintusiaknak írt első levél 12. fejezetében. Itt szó van a gyógyítás adományáról, a prófétálás tudományáról, a tanítás adományáról, a tanácsadás adományáról vagy a lelkek megkülönböztetésének adományáról stb. Kentenich atya azt mondja nekünk, hogy minden embernek van saját adománya a Szentlélektől. Azt mondja, hogy a jövő keresztény embere felfedezi az eredetiségét és másokkal szeretetközösségbe épül össze. Egy internátusban kezdte el Kentenich atya a munkáját. Ebben az internátusban forradalom volt. A nevelés régi módszerek szerint folyt, rengeteg előírás volt, és minden problémát előírásokkal oldottak meg. És akkor forradalom kezdődött a fiúk között. Kentenich atya az első előadásában kifejti a programját. Mária védelme alatt akarjuk megtanulni, hogy magunkat neveljük. Mégpedig szabad személyiségekké. Erről a programról szólok. A szabad ember programja ez. Az a program, hogy az ember erős legyen. És hogy ez az ember felelősnek érzi magát a többi emberért. A fiatalok elkezdték az önnevelést, és nagyon hamar felfedezik, hogy ez nagyon szép feladat. Nem azért végzik az iskolai dolgukat, mert muszáj, mert szabadok és erősek akarnak lenni. És a gyengeség jele, ha a hangulata szerint dönt az ember. És az előírások mögött felfedezik Isten akaratát. Nem azért engedelmessé válnak, mert muszáj, ha-

nem mert az Istennek örömet akarnak szerezni. Az új ember nem engedelmeskedik embernek. Istennek engedelmeskedik. Embernek engedelmeskedni rangján aluli. Embernek akkor engedelmeskedhetünk, ha ez az ember Istent képviseli. Ebben az első előadásban, amelyben a programját megfogalmazza, még valamit hozzátesz Kantenich atya. Még valami hiányzik nekünk. Egy szervezet. Egy olyan szervezet, ami általában az egyetemeken fiatalok között létrejön. Létre fogjuk hozni ezt a szervezetet. Mi, nem én! Semmit nem fogok tenni a ti teljes beleegyezésedek nélkül. Néhány hónappal később egy missziós egyesület alakult, megalapított egy missziós szervezetet. Egy olyan terület keletkezik, ahol a fiatalok maguk tehetnek magukért. Összejönnek, beszélgetnek, vitatkoznak, énekelnek együtt stb. Gondolkodnak azon, hogy mit tehetnek annak érdekében, hogy az élet a házukban szebb legyen. Kantenich atya természetesen nem elégedett. Beszél néhány vezetővel. És arra biztatja őket, hogy Mária-kongregációt alakítsanak. Elkezdődik a megbeszélés a házukban. Nagy nehézségek vannak, nem akarnak ilyen egyesületet. És mindenki csodálkozik: Kantenich atya támogatja a kongregáció ellenzőit, nyilvánosan támogatja őket. Azt mondja, hogy egy tisztességes megbeszélés szükséges. És így a közösségben kialakul egy olyan tudat, hogy az, ami most keletkezik, az a mi művünk. Egy olyan közösség, amiben együtt törekszünk a szentségre, hogy szentek legyünk. Olyan közösség, amelyben együtt apostolkodunk. Egy nagyon egyszerű folyamat. Együtt törekszünk arra, hogy szentek legyünk. És itt nagyon sok múlik a személyiségen. És megalakítják a Mária-kongregációt és Kantenich atya ebben a kongregációban 1914 májusában előadásokat tart. És a Mária-tiszteletéről beszél. Önök mindannyian szeretik az Istenanyát. Milyennek látják őt? Mi ő az Ön számára?

Itt van három könyv. Azért nem kell hallgatni az előadásokat, hanem csak meg kell venni ezeket a könyveket.

Mi a Szűzanya számomra?

Kérem szépen, mi? Mit csinálók, mit csinál értem? Kantenich atya víziója az új ember képe, a tömegember ellenembere, az az ember, aki szabad és erős. És mit csinál Mária?

Kantenich atya két vonást emel ki. Az egyik: A Szűzanya azt mondja, szükségem van rád. Az a feladatom, hogy a mai korban újjáalakítsam az egyházat. És azt mondja: szükségem van rád. Ő a királynő és a fiatal emberek a lovagjai. Akik rendelkezésére bocsátják az erejüket. Azt mondja: szükségem van rád.

Ez nagyon érdekes, ez a schönstatti édesanya. Édesanya. Nemcsak lehet jönni, hogy kérek szépen ezt vagy azt. Ő, barátaim, azt mondja: szükségem van rád. Ez az első. A második: Ez a királynő anya is.

A törekvésünkben mulasztások vannak, gyengék lettünk, s akkor jöhetünk az Istenanyához és újra bátorít bennünket. Ez azt jelenti, hogy ennek előfeltétele egy ember, aki dolgozik önmagáért. Ha azt mondom: Mária az én anyám, az nem csak azt jelenti, hogy ebben, abban vagy amabban segít nekem, hanem azt is jelenti, hogy szent akarok lenni. Apostolként akarok dolgozni. És akkor megérezem a gyen-

geségemet. És ezzel a gyengeséggel megyek hozzá. Szent akarok lenni, jobban akarom szeretni a házastársamat. Ez nem megy. Odamegyek édesanyámhoz. Ő azt mondja: gyere és elkísérlek. Apostolként fogok dolgozni és nem leszek lusta.

Vagy általában gyenge vagyok.

Odamegyek hozzá és azt mondom: ilyen vagyok. És a Szűzanya azt mondja: elkísérlek. 1914 májusában volt. A kis közösségnek nem volt saját helyisége, ahol összegyűlhetett volna. Lenn a völgyben, kb. 50 méterre az iskolai háztól, volt egy sportpálya. Állt ott egy kis kápolna, a középkori Szent Mihály kápolna. Nem használták. És arra gondoltak, hogy gyülekezési helyükké választják ezt a kápolnát. Kentenich atya utána érdeklődött a vezetőségnél.

És azt mondják neki, hogy a kápolna a kongregáció gyűléshelye lehet.

Kentenich atyának volt egy nagy problémája. Láttá, hogy az egész egyház nagy nehézség előtt áll. A tömegember problémája. Itt az a sok-sok kérdés, ami a régi keresztényekben él. És valami nagyon érdekes jön. A tömegember problémája uralja az összes többit.

Uralja az összes többit. Például egy berlini 10 éves kisfiú nem akar szentmisére menni. És az anyja beszélgetett vele, és néhány perc múlva mondja a fiú: a többi fiú az osztályomban kinevet. Ez nem liturgiai probléma, nem mondta, hogy nem szép a liturgia, hanem hogy kinevetik. A tömegember uralkodó. Egy dél-német fiatalember nem akarja megmondani a többi embernek, hogy a felesége a harmadik gyermeket várja. Ez nem probléma a Humanae Vitae-ben. Hanem egy tömegember fél, hogy nevetnek rajta. Egy katolikus 20 éves fiú Stuttgartban a villamoson ül és jön egy idős asszony, de nem áll fel, nem adja át a helyét, mert fél, hogy nevetnek a többiek. Ez nem a szeretet problémája, hanem a tömegember problémája. Egy fiú Bécsben azt mondja: nekem Adidas ruha kell, mert mindenkinek ilyen van az osztályban. Mi keresztény család vagyunk és az olyan ruha nagyon drága, és Szt. Ferenc már mondta, hogy szegényen kell élnünk. Természetesen azt akarok. Ez nem a szegénység problémája. Egy üzembes beszélnek a pápáról. És nevetnek. És egy keresztény is nevet. A szív mélyén nagyon szereti a pápát, de fél. Ez nem egy egyházi érzés problémája, hanem a tömegemberé. És a munkatárs rossz viccet mesél, és egy keresztény katolikus lány nevet is, mint a többiek. A szíve mélyén nem tetszik ez a beszéd. Ez nem tisztasági probléma, hanem a tömegember problémája. Ez a nagy probléma az egyházban. Ez az igazi probléma. Nem elsődleges probléma a tisztaság, a pápa, a Humanae Vitae, a szeretet, a liturgia, nem ez probléma, ez másodlagos. Az első a tömegember problémája. Itt jön Kentenich atya és azt mondja: lesz új ember. Erős lesz és szabad. Ez a mi feladatunk. És olyan embert könnyebb nevelni a családban, az egyházban, ahol ilyen emberek együtt laknak.

Kentenich atyának belső problémája van: hogyan tudnék az egyháznak ilyen új embert adni?

És az egész egyházban új embert akart nevelni. És volt néhány fiú...

Saját magának fontos tapasztalata volt. Mégpedig az, hogy a Szűzanya közel van hozzánk. A Szűzanya nevelte és vezette őt. És akkor jött neki az a gondolat: nem tudná a Szűzanya ezt a kis közösséget is vezetni? Nem tudná kinevelni ezt az új embert? És akkoriban olvas egy cikket az újságban: emlékezzünk vissza, megkapta a kápolnát a kongregáció számára, és akkor olvas egy újságcikket, amelyben arról adnak hírt, hogy alapítottak egy olasz zarándokhelyet. Ez Valle di Pompeiben volt. Ott egy olasz jogász árva gyermekek számára épített néhány házat olyan gyerekek számára, akiknek a szülei börtönben voltak. Egy templomot is ajándékoztak nekik Valle di Pompeiben. És ott felállított egy Szűzanya-képet. És azt mondta neki: gyere hozzám, a gyerekeknek szükségük van rád. És a Szűzanya eljött. És a gyerekek a Szűzanya képéhez járultak és anyjuk volt. És a szívében otthon voltak. Ma Valle di Pompei az egyik legnagyobb zarándokhely. Ezt a történetet olvasta Kentenich atya az újságban. Képzeld el az ő belső világát. Új embert akart létrehozni. Egy olyan embert, aki egészen szabad és erős. Egy olyat, amelyik túlszárnyalja, legyőzi a tömegembert. Tudta, hogyha az egyháznak nincs meg ez az embere, akkor semmi más nem segít. A tömegember minden erényt szétzúz. És akkor olvasva ezt a cikket, ez az ember kérte az Istenanyát, hogy jöjjön közéjük, és ő eljött... És hamarosan megkapta a kápolnát a kongregációja számára. És akkor sejtjük, hogy mire gondolt. Nem jöhetne a Szűzanya hozzánk is, és nem alapíthatna nálunk is egy kegyhelyet? És nem működhetne, mint az új ember nevelője?

Kentenich atya az előtt a kérdés előtt állt, hogy vajon a Szűzanya le akar-e telepedni ebben a kis kápolnában. És akar-e új zarándokhelyet alapítani. Szeretné-e saját kezébe venni az új ember nevelését? Ezzel Isten tervei után kutatunk. Nem azt kérdezzük, mit akar egy ember, hanem azt szeretnénk tudni, Isten mit akar. Ez olyan felismerés, amely a hit fényét kívánja meg. Schönstatt keletkezése körül nem voltak látomások, hanem csak a praktikus gondviselésbe vetett hit volt. Ez követhető, ahogy ő ábrázolta. Tehát az volt a kérdés, hogy akarja-e a Szűzanya? És akkor egy fontos esemény lépett közbe: kitört az I. világháború. Ez azt jelentette, hogy a kis közösség tagjai hamarosan különböző frontokra kerülnek. Az egész világon szétszóródnak és nagyon nehéz körülmények közé kerülnek. Emberileg szólva ezzel a vállalkozásnak vége lenne. Mert nem lehet törekedni az életszentségre, ha szanaszét vannak szóródva a különböző falvakban. Emberileg szólva azt kellett volna mondani: várni kell, amíg a háborúnak vége. De Kentenich atya számára a nehézségek mindig jelen voltak. Azt jelentették ezek a jelek, hogy a Szűzanya meg akarja dicsőíteni magát. Ha emberileg valami kilátástalan, akkor ez annak a jele, hogy Isten be akar avatkozni. És ő éppen erre a jelre várt, hogy Isten bele akar nyúlni a dologba. Olyan jelet várt, ami azt mutatja, hogy a Szűzanya saját kezébe akarja venni az új embertípus kinevelését. És ez a jel az I. világháború kitörése volt. Meg volt győződve, hogy a Szűzanya tenni akar valamit. A nyári szünet után visszajöttek a diákok a házba, de a nyári szünet tovább tartott. A háború mindent összezavart. És akkor összegyűltek, első alkalommal az új kápolnában, 1914. ok-

tóber 18-án. És az előadás, amelyet akkor tartott Kentenich atya, eléjük vetítette a tervét. Ez a tulajdonképpeni megalakítása a schönstatti mozgalomnak. Kentenich atya a következőket mondta: A Szűzanya eljön hozzánk és azt mondja nekünk: Ajándékozatok nekem az életszentségre való törekvéseteket. Ajándékozatok nekem apostolkodásokat. Adjátok nekem az imáitokat, a kötelességteljesítéseiteket. Akkor szívesen közetek jövök és otthont ajándékozok Isten szívében. Gondoskodom arról, hogy erős, szabad emberek legyetek. Apostolaimként foglak használni benneteket. Tehát a Szűzanya szövetséget ajánl. Ennek a szövetségnek két oldala van. Egy égi és egy földi oldala. Az emberi oldal azt jelenti, hogy az emberek a lehető legnagyobb szabadságra törekszenek. És az isteni oldal azt jelenti, hogy a Szűzanya gondoskodik, hogy új emberek keletkezzenek. A fiatalok ráálltak, beleegyeztek a tervbe. Ajándékaikat adták az Istenanyának. Kora reggel kezdődött, azáltal, hogy pontosan, időben keltek fel. És az egész napot átjárta ez. A sok-sok tettben nyilvánult meg, a munkájukban, a kölcsönös segítőkészségben. Ezeket az Istenanyának ajándékozták, azzal a kéréssel, hogy gyere közénk és neveld ki az új embert. A háború alatt leveleket írtak egymásnak, csoportokat alakítottak és ezek a csoportok írtak egymásnak. És annak útját-módját keresték, hogy hogyan válhatnak szentekké a háborúban. És kicserélték a gondolataikat az apostolkodással kapcsolatban. A háború után újra összejöttek. Fiatal emberek voltak, akik nehéz körülmények között kipróbálták az eszményeiket. Új közösség alakult. Kentenich atya olyan formát választott ennek, ami neki megfelelt. Apostoli szövetségnek nevezte és csoportokba szervezte a közösséget. Ezekben a csoportokban két feladat volt. Egyrészt törekszünk arra, hogy szabad személyiségekké válunk. Másodszor, hogy apostolkodjunk. Ebben a közösségben nagyon magasak voltak a követelmények. Az volt a cél, hogy minden elérhető területen apostolkodjanak. De csak az tud apostolkodni, akit a Jóisten beszervez. Ami azt jelenti, hogy szabad, független a tömegembertől. A másik programpon az életszentségre való törekvés volt. Két módszer volt. Az egyik: A szenvedés megnemesítése. Az emberben két nagy erő van. Most mint pszichológus beszélek. Egyrészt adott egy hódítási ösztön: valamit teljesíteni akarok, nagy szeretnék lenni, elismert szeretnék lenni. Ezt nevezzük hódítási ösztönnek. Ennek nagy értelme van. Azért adta ezt Isten, hogy nagyot tegyünk. Második alapvonás: a szívünk azon törekvése, hogy elajándékozunk magunkat, ez az odaadási hajlam. Ennek az odaadási hajlamnak is fontos szerepe van. Normál esetben az embert a tömeg irányítja, hogy a hódítási ösztönét irányítsa. Az ember szeretné, ha elismernék, és ezért fél a többiek megvetésétől. Az embert vezetik, irányítják azáltal, hogy a hódítási ösztönét irányítják. S ezért saját kezébe kell vennie hódítási ösztönét. Nem elég jónak lenni, nem elég imádkozni, nem elég az összes keresztény erényt birtokolni. Az embernek saját kezébe kell vennie hódítási ösztönét és meg kell nemesítenie. Fontos, hogy az ember nagy akarjon lenni az Isten szemében. Különben az emberek szemében akar nagy lenni. Ugyanez vonatkozik az odaadási hajlamra is. Szívesen van közösségben másokkal. S ahhoz,

hogy közösségben tudjon lenni, minden árat megad ezért. Félt az elkülönítettségtől, mindig feladja, újra és újra feladja magát, azért, hogy közösségben lehessen. Tehát az odaadási hajlamán keresztül irányítja. Olyanokat tesz, amit egyébként nem tenne, csak azért, hogy közösségben lehessen. Ezért feladatunk az odaadási hajlam megnevesítése. Nemcsak jelen akarok lenni, hanem a szeretetem által meg akarom változtatni a környezetemet. Nem azt akarom, hogy szeressenek, hanem én akarok szeretni. Az odaadási hajlam megnevesítése tehát állandó nevelési feladat. A második feladat. A fő szenvedélyek megnevesítése egyrészt a hódítási ösztön megnevesítése, másrészt az odaadási hajlam megnevesítése. Részvizsgát teszünk. Így nevezzük ezt a schönstatti mozgalomban. Korábban ezt általánosan jó feltételnek mondták. A különbség abban áll, hogy a jó feltételt csak az akarattal csinálták. Egy részvizsga más. Az mélyebben nyúl a lélekbe. Mondok egy példát: Valaki elhatározza, hogy jobban imádkozik majd. Ezt akarattal tehetem. De a lelkem mélyébe is belenyúlhatok. Akár összeköthetem az elhatározásomat a hódítási ösztönömmel. És azt mondom: a királynőm számára a legjobb elég jó. A királynőmé az időm. Érzik, hogy ennek más a csengése? A szívemben a hódítási ösztön van összekapcsolva a jó elhatározással. Vagy az odaadási hajlamomhoz kötöm az elhatározásomat, gyakran akarok nálad időzni, nálad akarok lenni, neked akarom ajándékozni magamat. Nemcsak azt mondom, hogy az imáimat hűségesen elvégzem (ezt akarattal tudom végezni), hanem azt mondom, hogy bizonyos időre neked ajándékozom magamat. És akkor a szívem összekötődik az elhatározással. A részvizsga tehát egy módszer arra, hogy a szív mélyét megnevesítsem. Kibővítése annak, amit korábban különleges elhatározásnak neveztek. A törekvés második alapvonása, a második konkrét feladat a lelki napirend. A kolostorokban ez egyszerű volt. Szólt a harang és együtt imádkoztak. A világban lakó emberekkel másként van. Ott nem szól a harang és nem hív imára. Talán olyan helyeken igen, ahol a középkor maradványai megvannak, mint Óbudaváron, ott imára hív a harang. Húsz év múlva már nem hív... Tehát az embernek magának kell megszerveznie, biztosítania az Istenre szánt időt. És így adódik egy saját lelki napirend. Egy sor időpont, amikor az ember Istennel együtt van. Ezekkel kapcsolatban nagy veszély áll fenn. Mégpedig az, hogy a hangulataink változnak. Ma nagyon fenn vagyunk és az égben röpködünk. Holnap nagyon lent vagyunk és már nem az égben járunk. És holnapután mindet elfelejtünk. És mindennek vége. És akkor újra kezdjük.

Ez is jó. Ez az életünk.

Annak érdekében, hogy feledékenység és a váltakozó hangulatok ellen védjék magukat a fiúk, valami nagyon gyakorlatias dolgot akartak a háborúban: írásban ellenőrizték az elhatározásaikat. Egy naptár az elhatározásaikkal. Oda írták be a szándékaikat, a részvizsgát. Újra és újra egy-egy mosolyt ajándékoznak a feleségemnek. Ha a hódítási ösztönömet akarom megnevesíteni, akkor azt mondom: meghódítom a feleségem szívét. Ha az odaadási hajlamomat akarom megnevesíteni, akkor azt mondom: jó dolga legyen nálam.

Ez nem nagyon könnyű. Egy kicsit nehéz. Kicsit megtanulni, hogy nyúl bele az ember a saját lelke mélyébe. Meg fogjuk tanulni, jó?

Vagy a lelki napirendre gondolok. Reggel egy időpont, amikor Istennél vagyok. Esti ima és a többi. Hosszabb idő, amit a háziszentélyben töltök. Este előveszem a cédulát és ellenőrzöm, hogy védjem magam a feledékenység ellen, hogy a hangulat-emberségtől védjem magam. Ez volt az apostoli szövetség kezdete. Az apostoli szövetség elterjedt, először a diákok között, az egyetemi hallgatók között, aztán a papok között, később nők is csatlakoztak. Néhány asszony együtt akart lakni és közösséget alapítottak. Az alap mindig az Istenanyával való szövetség volt. A mozgalom növekedett. Kentenich atya sok tanfolyamot tartott a papok számára. A 30-as években évi kétezer pap jött hozzá lelkigyakorlatra. Mindenütt schönstatti csoportok voltak. De nemcsak a szövetség volt, kevesen vannak a szövetségben. Egy másik valamit létesített, ezt ligának nevezte el. Nem olyan sokat követelt ez a liga. Ott elég volt az, ha szabadon valamire törekedett az ember. Azt akarta, hogy a ligában minél többen legyenek. 1941-ben elfogták a nácik és koncentrációs táborba került, ahol egy családapával együtt megalapította a családmozgalmat. Nagyon szép megtapasztalása volt. Evangélikus lelkészekkel volt kapcsolata. És a velük való beszélgetésekben felfedezte, hogy az evangélikus lelkészothon az egész lelkészési területnek (plébániának) a lelke volt.

Ez azt jelenti, hogy Kentenich atya azt látta, hogy a családnak nemcsak saját élete volt, hanem a protestáns plébános háza, a családi ház, az egész plébánia központja volt. Olyan ház, olyan család, ami apostoli központ volt. Ezt látta.

És mivel apostoli mozgalmat alapított, ezért azt mondta: nekem is ilyen családokra van szükségem. Annál is inkább, mivel tömegemberekből álló társadalomban élünk. Családokat akart küldeni, amelyből Krisztus szeretete kisugárzik. A mai kor légköre nem keresztény. De a családon belül lehet ilyen légkört teremteni. Később a schönstatti családok ugyanazt tették, amit a schönstatti mozgalom tett. Elvitték az otthonukba az Istenanyát. Amit Kentenich atya 1914. október 18-án csinált, hogy kérte az Istenanyát: Jöjj közénk! Ezt tették a családok is. Kérték az Istenanyát: Jöjj az otthonunkba! Készíts az otthonunkban szentélyt. És szép helyet adtak Mária képeinek és az Istenanyának ajándékozták az ajándékaikat, a mindennapos élet áldozatait, az egymás iránti szeretet tetteit, és mindazt, ami az életszentségre való törekvés közben adódott. És így a házak maguk is kis kegyhelyekké váltak.

1992. augusztus 27. csütörtök este

Sok apró dolgot hallottam. Beszélek franciául is. Haraso.

Nekünk akarta ajándékozni magát. És ezzel el akart érní valamit. Először is: nekünk akarta ajándékozni magát. Tekintsünk újra a kis apró eseményekre. A lelkigyakorlatok, út hazafelé, mozi, vers. Az első beszélgetés. És ezek mögött Istent látjuk, aki azt mondja: Neked akarom ajándékozni a szeretetemet. És egy máso-

dik: Kettőtöket együtt szeretnélek vezetni. És az egész világnak ez volt az értelme. Mindkettő érvényes ma is. Isten azt mondja: Nektek szeretném ajándékozni magamat, és kettőtöket együtt szeretnélek vezetni. És történnek dolgok nálunk, ahol ugyanaz érvényes: Isten közelebb szeretne hozni bennünket egymáshoz. Az ember egész életén keresztül házasodik. Az egység folyton növekszik. Az emberi testet a lélek alakítja. Vagyis ha bizonyos hangulatom van, az látható rajtam. Tarthatok egy egész előadást, csak gondolkodnom kell. Önök látnak engem, és megértik az előadást. És csak Önökre kell nézmem, és látom, mit gondolnak.

Ez nem nehéz. Ezt mindenki tudja.

És néha olyan emberek, akik régen együtt vannak, hasonlítani kezdenek egymásra, mert a lelkük hasonló. Ez Önöknél is helyenként látható. Egyre jobban összeszenövünk. Egyeseknél a szív egysége olyan erős, hogy egyszínű ruhájuk van... Szép, ugye?

Isten egymáshoz vezet bennünket, és ez van, nem volt. Természetesen, mikor egymáshoz vezetett bennünket, gyerekek voltunk.

Még gyerekek voltunk, kis buták. Ez nem baj!

Most jobban egymáshoz tud vezetni, és sokat tesz azért, hogy önzetlen legyen a szeretetünk. Akkor találjuk meg egymást, ha áldozatot hozunk egymásért.

Természetesen. És ezért nem csinálunk cirkuszt.

A köztünk lévő nehézségek növekszenek. És a szeretetünk is növekszik.

És ez normális. És ilyen módon növekedünk.

Köztünk és Isten között is így van ez. A nehézségek növekszenek és a gyerekeket elkényeztetjük.

Kérdezzük meg Ritát és Róbertet is. Igaz, hogy növekednek a nehézségek is?! Nem kell, látjuk.

Itt a magyaroknak van egy nehézségük.

Mert nagyszívű emberek. Sok magyar egy kicsit melankolikus. És azért amikor igazán mély, szép és erős a szeretetük, azt mondják: jaj, hát talán... és nem is..., miért is..., „ó mondd, miért”... Ez a tipikus magyar. Barátaim.

Egyáltalán semmi elképzelésük sincs arról, hogy milyen mély az Önök közössége. Aprólékosan el tudnám magyarázni. De ma valaki nyilvánosan kimondta, hogy a közösség még nem egészen érett, akkor elmesélhetem egy megfigyelésemet egy gyerekről. Vannak erős lelkű gyerekek. És az ilyen erős lelkű gyerekek a szüleikről mondanak el valamit.

Ez nem csak légből vett, hanem a szülőktől tanulta. Itt volt egy kislány, ott ült, én itt ültem. Az apja bejött. Belépett és azt mondta: elmegyünk vacsorázni. Miért? – kérdezte.

Én nem vettem észre, csak a lelkem egy részében.

Ott ültem és írtam.

De amikor az apa azt mondta: gyere, menjünk, a kislány nem akart elmenni. Természetesen tudtam, miért nem akart. Mert nálam akart maradni. És ez közösség

volt. És ezért megálltam és mondtam: megyünk vacsorázni. És akkor ment. És később ez a kisleány, amikor körben ültünk az esti imánál, nem jött. És erről lesz szó, miért nem. És néha látom, hogy lelki kapcsolatot csak erős gyerek csinál. Később, amikor lementem és mondtam: megyünk vacsorázni, pillanatra lejött az étterembe, én egyedül voltam ott, az első! Belépett és nagyon finoman megsimogatta a kezemet. Ez igazi lelki-szellemi kapcsolat volt.

Értek hozzá egy kicsit, mert ez az én foglalkozásom. Vannak emberek, akik rögtön megkülönböztetnek egy bölcsességfogat egy metszőfogtól.

Ez jó, ugye?

Én meg ahhoz értek, mi van a gyerekekben.

Ez az én foglalkozásom. Ilyen gyermek csak egy igazán egészséges családban nő. Szép volt. És holnap még egy kicsit beszélek a gyermekek neveléséről. A gyermekünk kis személyiség. Talán már látták, amikor egy gyermek jön, én nem veszem fel, hogy ne nyúljon a magnóhoz, mert ez a gyermek általában gondolkodik. Én mondom: ez az enyém! Néha segít, néha nem. Ez nem baj. Miért? Mert ha nem segít, Róbert új magnót fog venni. És ha vannak jó barátaim, mindig lehet szellemi kapcsolat. És fontos, hogy beszéljünk a gyermekekkel.

Isten egymáshoz vezetett bennünket, és most együtt vezet bennünket. És nem élünk meg semmit, semmi olyat, ami ne nagyobb egységhez vezethetne. Isten gyakran küld nehézségeket, hogy nőjön a szeretetünk, és ezek a nehézségek sokakat eltávolítanak egymástól. Fel kell ismerni Isten vezetését, és később ezt továbbadhatjuk másoknak. Hogy Önök is visszataláljanak egymáshoz a nehézségek által. És ne váljanak szét.

Ez a mi feladatunk. Most a mi feladatunk, hogy mélyebben megtaláljuk egymást.

1992. augusztus 28. péntek délelőtt

Kedves Családjaim!

Ebben az előadásban ösztönzéseket szeretnék adni a gyerekeveléssel kapcsolatban. Először is: gondoskodjanak róla, hogy gyermekeik vallásos légkörben nőjenek fel. Az Istennel való kapcsolat nemcsak azzal függ össze, hogy mit teszünk, hanem a léttel is kapcsolatban van, vagyis Isten a szívünkben lakik és a gyerekek szívében is. Ha vallásos légkör uralkodik otthon, akkor a gyerek vallásos léte aktivizálódhat. Krisztus a szívében lakik. Nem muszáj, hogy józan ésszel rendelkezzen egy gyerek ahhoz, hogy imádkozzon. A gyerek tud enni anélkül, hogy az ételek kémiai háttéréről tudna valamit. Szeretni tudja az édesanyját anélkül, hogy a szeretetről tudna valamit. Istent is szeretheti, anélkül, hogy teológiai kérdésekről elgondolkodna. Fontos, hogy vallásos légkör uralkodjon odahaza. Ha van háziszentélyünk, ahol a Szűzanya velünk lakik és gondoskodik arról, hogy Krisztus velünk éljen, hogyha egészen egyértelmű, hogy azért vagyunk a háziszentélynél, hogy imádkozzunk, akkor elképzelhető, hogy a gyerek vonzódik ehhez a helyhez. Vonzódik

az édesanyjához. Beszélget az édesanyjával. És elképzelhető, hogy vonzódik az Istenanyához. Fontos a számunkra, hogy egészen magától értetődő legyen, hogy az Istennel élünk együtt. És ezt egyszerűen megosztjuk a gyermekekkel. Tehát a házunkban a háziszentélyünk légköre meghatározó. Vannak vallásos képek. Emlékezzünk arra, hogy hogy csinálják a keleti egyházban. Ott nagyon nagy szerepük van a képeknek. Ikonnak nevezzük. És ahol ikon van, az ábrázolt személy jelen van. Ezért tisztelettel érintik az ikonokat. Úgy, mint ahogy egy személyt gyengéden megérintenek. Az ikon előtt kis lámpácska ég. Az orosz parasztházakban volt egy nagy szoba. Ebben a szobában éltek, ettek és a nagy tűzhely körül aludtak. És ha idegen jött a szobába, akkor először is a sarokban álló ikont üdvözölte azáltal, hogy keresztet vetett és csak utána üdvözölte az embereket. Az volt az érzés, hogy valaki van ott a szobában. Képzeld el, hogy adott egy schönstatti család, van egy háziszentélyük. Az apa hazajön és először az Istenanyát üdvözli.

Hát akkor a felesége féltékeny lesz!

Ezt látja a gyerek. És akkor a gyerek egészen magától értetődően az Istenanyával él együtt. Jézussal él együtt, aki a házban lakik.

És igazán a házban lakik, mert a házasság szentség. Nemcsak van egy oltári-szentség, ostya, hanem a házasság szentsége is, ami azt jelenti, hogy itt van Jézus köztünk. És ha egy gyermek azt látja, hogy az anyja dolgozik, és most egy percre (hatvan másodpercre, az elég!) elidőzik a háziszentélyben és néhány szót imádkozik és dolgozik tovább, hát akkor ez a gyermek tudja, hogy itt van valaki a házunkban, itt lakik még valaki.

Egy további eszköz az egyházi év. Ünnepeink az adventet.

Énekelünk, vannak gyertyák stb.

Vagy ünnepeink a karácsonyt.

Jézus közénk jött.

A Szűzanya ünnepeit megüljük, a böjti napokat megtartjuk. Hogyan lehet a böjtöt ünnepeink? Azt mondtam, ünnepeink, nem szenvedni.

Talán, mikor a gyermekek kicsit nagyobbak, azt mondjuk: nem baj, hogy nekünk nincs televízió, nekünk nincs szükségünk a tv-re. Játsszunk együtt örömmel. És akkor játszunk. És a szülőknek sok idejük van a gyermekekre. Énekeljünk, táncoljunk. És akkor a gyerek iskolába megy és kérdezi: mit csináltok ti?

Mit játszottatok tegnap? Az apámnak nincs ideje. És akkor tudja a gyerek, hogy gazdag gyerekről van szó. Május ünnepeink stb. Beengedjük az egyházi év légkörét a lakásba. És így gondoskodunk egy összeköttetésről az Istennel.

Ez az első.

Isten a gyermekeink mellé áll. A kereszttség óta él bennük. Előfordul, hogy Isten megengedi, hogy megtalálják. A gyermekeinkkel lelki kapcsolatot keresünk. Ez is nagyon fontos.

Ez a szellemi-lelki kapcsolat. Ez nagyon fontos, mert a mai időben mindenki a szeretetről beszél.

Sokat tudunk a génkapcsolatokról. Semmit sem tudunk a lelki kapcsolatáról.

Ma mindenki a testi kapcsolatáról beszél.

Nem gondolunk arra, hogy a gyermekeinknek lelkük van: ha a ház összedül és péppé lesz a teste, a gyerek tovább él.

Természetesen!

Mégpedig örökké él. Ilyen stabil a gyerek. A test nem olyan stabil, az meghal. Gyermekeink teste százötven év múlva elenyészik.

Szép, ugye? Kicsit kemény!

A test nincs többé. De a személyiség létezik. A gyereknek lelke van. És ezzel a lélekkel kereshetek kapcsolatot. Beszélhetek erről. És érzelmeim lehetnek az emberek iránt.

Ez igazi lehetőség, hogy legyen egy szellemi kapcsolat. Az, amit én csináltam a kisleánnyal, aki ott ült.

Elérhetjük-e a gyermekeinket egy szóval? Ez már egészen kisgyereknél létrejön, ha egészséges a gyerek. Ez nagyon szép.

Egymással is együtt lesznek. Attól a légkörtől függ, amely a családokban van. Létezhet a családban lelki kapcsolat által meghatározott légkör. És ez nagyon szép lehet. Hogy csináljuk ezt? Örülünk, hogy a másik létezik.

Hát akkor hogyan csináljuk? Nagy Ottó, Ottó, a nagy. Örülünk, hogy itt van, hogy nagy, hogy van. Örülünk, jó? Péter, ne legyen féltékeny Ágira! De mi is örülünk, hogy Péter örül. Ebben a körben olyan légkör van, hogy örülünk. Örülünk, hogy itt és ott van valaki. És ezt otthon is lehet és nem drága. És ízlik, mint egy fagy, amikor süt a nap. Olyan a jó szó. És azt mondom a feleségemnek és a kislányomnak is. És hallgat és örül. És a kisleány látja, hogy az anyja örül, és örül ő is. És ez nem drága. Az öröm nem drága.

Otthon az egymás feletti örömmünkkel foglalkozunk. Van itt egy veszély, a kritika. Ha kritizálok egy gyereket, akkor két dolog történik.

Az első dolog, ami történik: Például a gyermekem túrja az orrát. Én mondom: ne csináld! Az első: ez egy információ. És a második: ez fáj.

Láthatunk szülőket, akik állandóan kritizálják a gyerekeiket, ezért nincs örömük. Egy kanál mézzel több legyet lehet fogni, mint egy vödör ecettel – mondja Szalézi Szent Ferenc. Hogy közlök kritikát? Ha tíz jó hírt közlök a gyerekemmel, egy jó szót, egy pillantást, egy hangot, egy jelet stb., és akkor egyszer mondom: ne csináld!

Ez nem fáj, ez nem baj. Minden mondható, barátaim, minden, ha jó a hangulat.

De ha a gyereket csak a testen keresztül érem el, akkor fáj egy kemény szó. Miért? Mert akkor a gyerek engem szeretne élvezni. A testi kapcsolat nagyon fontos, de kapcsolatban kell lennie a lelki kapcsolattal. Most a testi kapcsolatáról beszélek. Nagyon fontos, hogy a karomra vegyem a gyereket. Van itt egy veszély: hogy én élvezem ezt. Ki vigasztal kit?

Barátaim!

Meg tudják tenni, hogy a lábuknál fogva lógatják a csecsemőjüket?

Tudja? Ha igen, akkor jó. Ha nem, gyakorolni kell.

Nem szabad elejteni, csak vízbe.

Azt szabad.

Gondolom, megértettük egymást. A testi kapcsolat a lelki kapcsolat kifejezője.

A gyerek nem játékszer.

Ez az élet, barátaim!

Olyan időt élünk, amikor a testi kapcsolatot nagyon erősen hangsúlyozzák. És örülök, hogy az apáink igazi apák. De az apáknak gondoskodniuk kell arról, hogy a gyerekek apja és egy anyja legyen. És ne két anyja.

Nem két anyja, hanem egy anyja és egy apja.

Mi az apa feladata? Az apának merészségre kell nevelni a gyereket.

Kentenich atyánk azt mondja: Mit jelent ez?

Az apa kihajítja az ablakon a gyereket, kiissza a kávéját, leballag két emeletet és elkapja. Ez az apa feladata. Feldobja a gyereket a levegőbe, aztán elkapja. Harcol a gyerekkel. Ez nagyon fontos. Nagyon fontos, hogy az apa harcoljon a gyerekkel. Különbözik a gyerek félni fog az erdőben. A szemem előtt van egy nagyon jószágos gyerek. Egyszer együtt voltak családok. És volt egy hódító típusú kislány, és elvette a többi gyerektől a játékot.

És ez a kislány egykorú volt vele, 2,5 éves, és odavitte a kislányhoz a saját játékaikat. Talán gondolta, hogy neki nem elég. Olyan szegény. Igazán jószágos fiú. Az apja mindig harcolt vele. A papa oroszlan játszott vele.

A kislány otthon egyszer elrontott valamit. És az apja haragudott, szidta nagyon. A kislány csak nézte és nevetett. Mert talán azt gondolta, hogy ilyen szépen még nem játszott apa.

Akkor a szülők sem tudtak komolyak maradni. Elfordultak, hogy a tekintélyüket megőrizték. És ők is nevettek. Képzeljék el a kislányt: a főnöke irodájában van, a főnöke szidja. Az apának merészségre kell nevelni a gyermeket. Az olyan apa, aki harcol a gyerekével, annak a gyereke bátor lesz.

Ez az apa feladata. Az apa nem másik anyja. Az is jó, ha az apa kedves és jószágos, szépen beszél, és jól beszél, ez mindig jó, természetesen. És ez fontos is, hogy a gyerek érezze, hogy a mennyei Atya is jó. De barátaim, hogy van az igazi keresztény probléma? Amikor nem értjük meg a Jóistent, amikor olyant tesz, amit mi nem akarunk. Akkor a keresztény élet nehéz.

A keresztény élet ott nehéz, ahol Isten olyat tesz, amit mi nem akarunk. Akkor már nem hisszük el neki, hogy jó. Ha nem teljesíted a kívánságaidat, akkor nem hiszem, hogy jó vagy. És ezért sokan elfordulnak Istentől. Ez a nevelés titka. Hogy a gyerekek elhiggye nekem, hogy szeretem, akkor is, ha olyat teszek, ami neki kellemetlen. Ezért elvárok valamit a gyerektől. Ha semmit nem várok el tőle, akkor később nem tud majd hinni. Mert Isten azt teszi, amit ő akar, nem amit az ember akar. És akkor felmerül a kérdés, el tudja-e hinni, hogy az Isten jószágos, akkor is,

ha Isten mást tesz, mint ami az embernek kellemes. Ez a keresztény hit központi problémája. Nem mondjuk a gyermeknek, hogy jót akarok neked, azt nem mondjuk, mert az magától értetődő. Az ételt sem úgy tesszük az asztalra, hogy hozzáteszszük: nem mérgeztem meg. Azt nem csináljuk, természetesen. Magától értetődik, hogy jót akarunk a gyerekeknek. Mit mondjunk neki, ha a gyerek azt mondja: nem is szeretsz! Mit mondjunk erre?

Butaság. Nem mondjuk: de igen, szeretlek! Ez igazi nagy hiba. Mikor a gyermek azt mondja: nem szeretsz!, én azt mondom: butaság. Pont. Erről nem vitatkozunk. Pont. Nagyon fontos. A gyereken rajta van az áteredő bűn. Tehetnek amit akarnak, de a gyereken rajta van az eredeti bűn. Gonosz gondolatai vannak, egoista, falánk, akkor is eszik, amikor nem éhes. Csak mert jó, ízlik.

A gyerek fájdalmat szeretne okozni másnak, mohó. És ha a gyerekek igazán neveletlen, akkor kemény kézre van szükség. Általában úgy igyekszünk nevelni, hogy nem ütjük meg a gyereket. Vannak emberek, akik elkényeztetik a gyereket, aztán megütik, majd újra elkényeztetik és ismét megütik. Így gonosz jelleművé válik a gyerek. A gyerek jelleme és később a felnőtt ember olyan lesz, hogy nem hisz senkinek, csak magának hisz. Ez nagyon veszélyes. Ennek ellenére kemény kézre van szüksége a gyerekeknek. Volt egy áruházban egy gyerek az anyjával. A gyerek elvett egy mozdonyt és magához szorította. Az eladó azt mondta: a mozdony hatszáz forintba kerül. Az anya azt mondta: nem akarom megvenni. Akkor adja vissza – mondta az eladó. Az anya azt mondta: nem megy. Ha most elveszük a gyerektől a mozdonyt, akkor megsebződik a lelke. Nem szabad elvenni tőle a mozdonyt. Hát akkor vegye meg – mondta az eladó. Azt nem akarom. Sok ember gyűlt össze. Egyesek azt gondolták: el kell venni a mozdonyt. Mások azt gondolták: ezt nem szabad megtenni, mert akkor lelki sérülés lesz belőle, és egész életre kiható következménye lehet. Hoztak egy pszichológust. Ha valamilyen gond van, akkor pszichológust kell hívni. A pszichológus azt mondta: egy külön szobára van szükségem a gyerekekkel. Az emberek ezt elfogadták. Ha egy pszichológus mond valamit, akkor annak oka van. A pszichológus bement a gyerekekkel a szobába, az ajtót becsukták. 10 másodperc múlva nyitva volt az ajtó. Kiment a fiú, kiment a pszichológus és a mozdony ott volt az asztalon. És mindenki szerette volna tudni, hogy csinálta ezt. A válasz: Nem volt nagyon nehéz. Azt mondtam: háromig számolok, és a mozdony az asztalon lesz, vagy nagy pofon lesz! Most leckét kaptunk a modern pszichológiából! Miért mondtam ezt? A gyerekekben benne van az áteredő bűn és tartást kell adnom a gyerekeknek. Általában verés nélkül nevelünk. Alapvető, hogy megmondjuk, mi jó és mi rossz. Meg lehet fogni a gyereket és el lehet vinni, de a gyerek visszajön. Újra el lehet vinni, és akkor egész napos elfoglaltságunk lesz. És a gyerek neveletlen marad. Ki lehet harcolni. Nem, azt nem.

Lehet, hogy 10 percbe telik, és ha győztek, akkor a gyerek újra jön, és akkor már csak öt percbe telik. És két hét múlva az elég már, ha azt mondom: nem, azt nem. Egyszer, kétszer, háromszor, elég. De barátaim!

A gyerek hallgat arra, ha nemet mondok. Így csak nagyon ritkán használhatom, különben tönkreteszem. Talán kétszer egy nap. Az már sok. Vannak bizonyos parancsok, amire a gyerek hallgat. És ezeket nagyon ritkán szabad használni. Különben nagyon okossá teszem, vagyis így nem lehet.

Miért?

Ha a magnót asztalra helyezem, és ez elég magas, akkor a gyerek nem tehet benne kárt. Ha a legelső polcon nincs lemezjátszó, könyvek, hanem semmi sincs ott, akkor a gyerek nem tehet kárt. Ha a fiók be van zárva, akkor a gyerek nem szórja szét a porcelánt a szobában. És a függönyök úgy le vannak vágva, hogy a gyerek ne érje el, akkor nem tud felmászni rajta. Az embernek okosnak kell lennie, ha nevel. És ha okosan rendezem be a lakásomat, akkor napi két nem elegendő.

És az elég.

És ha nemet mondok, és a gyerek nem engedelmeskedik, akkor kapcsolatot keresek vele: a nevét mondom stb. A gyermek látja: barátom, nem! És akkor kiharcolom a dolgot.

De nem haragszom, hanem örülök. Mert ez szép, igazi munka. És számolok. Nem. Barátom, nem. Nem.

Ha egy gyerek neveletlen, akkor ötvenig kell számolni.

Ez nem sok!

Csak következetesnek kell lenni. És később már három-négyig elég számolni.

És az jó. Egy az nem kell, a gyermek nem katona. Jó? Barátaim, amikor kezdem az előadásaimat, sokszor azt mondom: Kedves családjaim! Akkor a családok beszélnek stb. És én számolok. Kedves családjaim! (Számolok.) Kedves Családjaim! Ez nem baj. Hat, öt: ez már elég. De ha nem, az nem fáj. Számolok általában. És örülök. Egy ember nem készülék. Az autónak ezt nem lehet. Az autónak mindjárt kell csinálnia, amit akarok.

Az ember hagyja fújni a szelet. És még azt szeretném mondani, hogy nagyon fontos nevelni. Az egészen fontos dolgoknál parancs van.

Ez egy karám. És ebben van egy kis ló. Nem ló, valami más... Sokszor beteg voltam, amikor az iskolában rajzolni tanítottak... Ez egy karám. De ebben sok szabadság van. Néha kemény parancs, és benne szabadság. Ilyen módon kell nevelni. Vannak olyan szülők, akik gyeplővel nevelnek. És húzzák a gyeplőt: azt csináld! Azt ne csináld! Gyerünk! Stb. Ez nem jó. Ez tönkreteszi az embert. Állandóan beleavatkoznak. Ez nem jó. Egy parancs: és vége. Csináld, amit akarsz. Ezek a karámnak a rúdjai. Ez az, amikor mondtam, hogy: Nem! Kétszer minden nap, az elég.

Normális esetben nem parancsokkal vezetem a gyereket, hanem tanáccsal. Ez azt jelenti, hogy tanácsot adok neki.

Nem mondom: gyermekem, most az apa tanácsot ad neked, hanem azt mondom: nem akarod azt csinálni? Pedig szép lenne! És amikor a gyerek nem akarja, pont, vége.

Nem rejtek tanácsot sose parancsba. Nem változtatom a tanácsot parancsá. Azt nem szabad. Ha valamit tanács formában közlök, maradjon meg tanácsnak, amit mondok. És akkor elfogadom, ha nemet mond a gyerek. Egy másik szint. Általában a gyerek hajlandó követni a tanácsot. Vagy gyakrabban elmondom. Mi, schönstattiak, szabad társaság vagyunk. Sok munkatársam van.

Most Németországban kb. 80.

És egyszer egy vezető munkatárs azt mondta: Ezt nem parancsolhatja nekem.

És én válaszoltam: Igen, tudom, de azt tudom mondani: kérem szépen! És ő mondta: Ez az! Én mondom: kérem szépen, hússzor. És meglátjuk, ki erősebb. Kérem szépen. Kérem szépen.

A gyerekeimet kérésekkel vezetem. Ez a normális kapcsolat. És ezért a gyerekek sose engedetlen, ha azt teszi, amit ő akar. Sose vétkezik az engedelmesség ellen.

Csak kétszer-háromszor naponta, amikor mondom: azt csináld!

Akkor a gyerek hallja, hogy ez nem tanács, hanem ezt kell tenni. A különbségnek világosnak kell lennie a gyerek számára. Egész nap beszélek hozzá. Sokszor kívánok tőle valamit. Sokszor adok neki tanácsot. És ha azt csinálja, amit akar, akkor elfogadom.

És nem mondom, hogy a gyermekem nem hallgat rám. Az én gyermekem szabad ember és én szabad embert nevelek.

És szabad embert tanácsokkal lehet nevelni.

És a családok azt mondják, hogy a Tilmann atya mondja: csináljanak, amit akarnak, de csinálják, amit én mondtam.

Hagyom, hogy fújjon a szél.

Nagyon fontos, hogy valami lelki kapcsolat legyen, és azt jelenti, hogy örülök, hogy ez a kisfiú itt van.

Örülök, hogy ez a gyermek van, és meg is mondom neki. És ha megmondom neki, hogy örülök, hogy vagy, és aztán kívánok tőle valamit, akkor a gyerek teljesíti a kívánságomat. És semmi gond nincs. Örülünk egymásnak. A nevelésben sose kiabálunk. Miért? A kiabálás a gyengeség jele. Akkor sem kiabálhatunk, ha tényleg gyengék vagyunk.

Azt nem csináljuk, barátaim!

Mindig nyugodtan beszélünk.

És meglátjuk, ki az erősebb. Biztos mi. Talán... Néha... És érdekes megnézni, hogy ki vezet a családot. És néha a gyermek erősebb. Nem baj, azon lehet változtatni.

És a gyerek is győzhet. Kis Szent Teréz édesapja mindig azt mondta a lányának: kis királynőm!

Szép szó: kis királynőm, mikor egy apa ezt mondja.

Akkor a szeretetnek egy egész birodalma nyílik meg. És a kislány az apjának azt mondta: Nagy királyom! Egész életében az apjának egyetlen egy kívánságát nem teljesítette.

Egyszer egy egész élet alatt!

Hintalovon ült, az apja a kertből jött, kintről, és azt mondta: gyere, kis királynőm, adj egy puszit! És a királynő mondta: gyere ide! És az apja elment.

És akkor ezt írja magáról: beszaladtam a házba, és az egész ház zengett a kiáltásomtól.

Nagyon fáj, hogy a kívánságomat nem teljesítette. Ez nem parancs volt, természetesen.

Nagyon finom kapcsolat lehetséges.

Mindig érdekes egy embert egy témáról hallgatni. De ha fáj a fogam, akkor nem olyan érdekes előadást hallani arról, hogy egy kolerajárványt hogy lehet legyőzni. Pedig a kolerajárvány súlyosabb, mit a fogfájás.

De most itt, ma nekem fontosabb, hogy egy fogorvoshoz menjek. Aki nem nagy előadást tart az általános egészségről és a fogak épségének megőrzéséről. Hanem azt akarom, hogy meggyógyítson. Pont. Csináljon valamit és a katolikus egyházban nagyon fontos egy házassági életformát csinálni. Egy, kettő, amit mi csinálunk, a többi utána. Mi volt érdekes és mit csinálunk mi? Ez a saját titkunk.

Tartalom

Előszó a második kötethez.....	5
CSALÁDNAPOK, 1990. június 24-30.....	7
1990. június 25. hétfő, 1. előadás	7
1990. június 26. 1. előadás	10
1990. június 26. második előadás.....	14
1990. június 27. 1. előadás	19
1990. június 29.	22
CSALÁDNAPOK, 1990. szeptember 29-30., Óbudavár	29
1990. szeptember 29. szombat, A szeretet útja, a szeretet kútja.....	29
1990. szeptember 30. vasárnap.....	34
CSALÁDNAPOK, 1991. február 9-10., Óbudavár	36
1991. február 9. szombat	36
1991. február 10. vasárnap Gyermekiség, apostolkodás	50
CSALÁDNAPOK 1991. június 9-14., Óbudavár	53
1991. június 9. vasárnap este.....	53
1991. június 10. hétfő délelőtt, 1. előadás A modern új világ és egyház.....	55
1991. június 10. hétfő délelőtt, 2. előadás Az új ember	59
A gondviselésről.....	61
1991. június 10. hétfő este A schönstatti hivatásunk.....	63
1991. június 11. kedd, 1. előadás A szeretet három típusa. Mit kíván a társam?	67
1991. június 11. kedd, 2. előadás Megbocsátás, kibékülés	71
1991. június 12. szerda, 1. előadás A házasság eszménye (szeretet, szerelem, szexualitás).....	75
1991. június 12. szerda, 2. előadás	80
1991. június 12. szerda, esti előadás Istennel való kapcsolatunk.....	83
1991. június 13. csütörtök, 1. előadás	89
1991. június 13. csütörtök, 2. előadás	91
1991. június 13. csütörtök, esti előadás A Szentlélek adományai.....	97

Isten vezetése	99
1991. június 14. péntek délelőtti előadás.....	101
Gyermekünk közérzete	102
CSALÁDNAPOK 1991. június 16-21., Kahlenberg.....	108
1991. június 16. vasárnap este.....	108
A szomorúság.....	108
1991. június 17. hétfő, 1. előadás	
A keresztények általános papsága.....	111
1991. június 17. hétfő, 2. előadás	115
1991. június 18. kedd.....	120
1991. június 19. szerda	128
1991. június 20. csütörtök	138
1991. június 21. péntek.....	139
A gyermekek neveléséről.....	144
CSALÁDNAPOK 1991. június 23-28. Kahlenberg.....	150
1991. június 23. vasárnap esti előadás	
Egy hetet kaptunk a társunktól.....	150
Kíváncsiság	150
A „várákozás” jelentősége	151
Fáradtság.....	152
1991. június. 24. hétfő	
Isten halkán szól hozzánk	153
A valóság felosztása három világra.....	153
Hogyan vesszük észre Istent a jelekből?.....	156
1991. június 24. hétfő, 2. előadás	
Különbség a régi és az új szociológiai rendszer között	158
Fel kell dolgozni az élményeket!	158
Ne engedjünk meg magunknak negatív gondolatokat.....	159
A Jóisten sokszor feldob minket	159
A szexáramlat következményei.....	160
Haljunk meg egy kicsit a társunkért!	161
Fontosak vagyunk egymás számára.....	162
Az ördög módszerei	163
1991. június 25. kedd, 1. előadás	
Karámok az életben.....	163
Jók vagy rosszak a korlátok	164
Parancsok és kívánságok.....	165
A hitigazságok életértéke	166
Egy különleges embertípus	167
A kereszten segítünk Jézusnak a megváltásban	168

1991. június 25. kedd, 2. előadás	
A jövő embertípusa	169
A szeretetszövetség	170
Az életnek légkörre van szüksége	172
A szeretet jelentősége a korlátok elfogadásánál.....	173
1991. június 25. kedd, esti előadás	
Mindig szabadságot engedni?	175
Érdeklődjenek a gyermekeik dolgai iránt	176
Mit csináljon az ember, ha a karámját nagyon szűknek érzi?....	177
Schönstatt a kereszténység megélésének egy módja	178
Házunk legyen az új Jeruzsálem egyik háza	179
1991. június 26. szerda, 1. előadás	
Meg kell tanulnunk megbocsátani	180
A „fájdalmas anya”	181
A bűneinket vigyük Istenhez!	182
A természet bűnössége	183
Vigyük egymáshoz a „halainkat”	184
1991. június 26. szerda, 2. előadás	
A szerves növekedés lassú	186
A szeretetszövetség	187
A lelki elkötelezettség lépcsőfokai.....	188
Schönstatt pszichológiájáról	191
1991. június 27. csütörtök, 1. előadás	192
Hívjuk meg a Szűzanyát a házukba, aki vigyáz reánk.....	192
Még egyszer a beszélgetésről.....	195
A feleségem az én királynőm	196
1991. június 27. csütörtök, 2. előadás	197
A zárandokmozgalom	197
A megoldott problémáink mások számára segítségek lehetnek.	197
Írják le élményeiket: ez a kommunikáció egyik formája.....	199
Ne időzzenek sokat másoknál	200
Végezzünk egy kis aratást!	202
1991. november 25. Veszprém	
Előadás a Padányi Bíró Márton	
Római Katolikus Általános Iskola tanárainak.....	203
A nevelő bizalma.....	203
Bízunk magunkban	204
Elgondolkodunk a sikereinkről	204
Bízunk a diákjainkban és követelünk tőlük	205
Világos, önálló tudás	205
Felfedezzük a diákjaink teljesítményét	206

Ragaszkodunk a követelményeinkhez	207
Beszélgessenek egymással!.....	207
Beszéljenek a diákjaikról a Jóistennel!	208
CSALÁDNAPOK, 1991. december 1-7., Nagykapornak	209
1991. december 4. szerda, 1. előadás	209
Saját hely.....	209
Ünnepek a családban.....	209
Saját pénz	210
Írjunk egymásnak levelet	210
Háziszentély	211
A szentély kegyelmei	212
CSALÁDNAPOK, 1992. április 19-25., Óbudavár.....	214
1992. április 21., kedd este	214
1992. április 22., szerda délelőtt, 1. előadás:	
Kentenich atya éneke az új családról: az „Otthon-dal”	216
1992. április 22., szerda délelőtt, 2. előadás	
Szexualitás, gyereknevelés, házastársi kapcsolat.....	221
1992. április 22. szerda este	
Ünnepeink	226
1992. április 23., csütörtök délelőtt, 1. előadás	228
1992. április 23., csütörtök délelőtt, 2. előadás	
(az Otthon-dal folytatása).....	234
A Jóisten terve rólam, rólunk: személyes eszmény.....	234
1992. április 23., csütörtök este	
Természetfeletti dolgok, Istentől, ördögtől érkező jelenségek, különbségtétel	239
1992. április 24., péntek, előadás:	
Szeretetszövetség, háziszentély	243
1992. április 24., péntek, 2. előadás	247
1992. április 24., péntek este	
Imáink az Atyához szólnak	250
1992. április 25. szombat, 1. előadás	
A társ kapcsolat fejlődése.....	251
Gyereknevelés.....	253
1992. április 25. szombat, 2. előadás	
Gyereknevelés (folytatás)	255
1992. április 26. vasárnap, 1. előadás	
Gyermeknevelés (folytatás)	257
1992. április 26. vasárnap, 2. előadás	
Gyereknevelés (folytatás)	262

1992. április 27. hétfő, Veszprém,	
Előadás a Padányi Bíró Márton Római Katolikus Általános Iskola tanárainak	267
Isten jelek által szól hozzánk	267
Fölfedezem Istent a tanítványok mögött.....	268
Szeretetteljesen beszélek Istennel	269
Megnézzük a tanítványainkat, és elidőzünk annál, ami szép.....	270
Belső kapcsolatunk van a tanítványainkkal	271
Nekünk vannak a legjobb tanítványaink!.....	272
CSALÁDNAPOK, 1992. május 25-30., Óbudavár	274
1992. május 25. hétfő este	274
Kipihenjük magunkat Istennél	274
Ajándékozzunk valamit a házastársunknak!	275
Istennek szüksége van ránk.....	275
1992. május 26. kedd, 1. előadás	
Azt tudjuk csak átadni, amit megélünk.....	277
Isteni mosolygás, emberi sírás	279
A házastársi hűségről	281
1992. május 26. kedd, 2. előadás	
Meg kell tanulnunk, hogyan legyünk boldogok.....	281
A Szentlélek dolgozik bennünk.....	282
Törekedjünk a jó meglátására	283
„A családi élet” című könyvről	285
1992. május 27. szerda, 1. előadás	
Fordítsunk időt a házastársunkra.....	285
Az „Otthon-dal”: Fordítsunk időt egymásra	286
A bensőséges szeretet együtt jár a szenvedéssel	287
1992. május 27. szerda, 2. előadás	
A házasság, mint nemiség	290
A férfi és a nő különbözősége	292
1992. május 27. szerda este	294
1992. május 28. csütörtök, 1. előadás	
Elidőzünk Istennél.....	299
A fő szenvedélyek nemesítése jófeltételekkel.....	300
Schönstatt útja.....	301
Schönstatt felépítése.....	302
1992. május 28. csütörtök, 2. előadás	
A családi eszményképről.....	304
Bocsánatkérés, megbocsátás	306
1992. május 29. péntek, 1. előadás	
Isten kiválasztott minket	308

A Szűzanyának ajándékozzuk magunkat	309
Nevel minket a Jóisten	309
1992. május 29. péntek, 2. előadás	
Ha felajánljuk szenvedéseinket, jobban érezzük magunkat.....	312
Elfogadom magam, elfogadom a társam.....	313
1992. május 30. szombat	
A gyereknevelés kezdetei.....	317
A játékokról.....	318
Neveljük a gyereket ellenállóvá	319
Adjunk nagy nevet a gyermekünknek.....	320
Bizalom-pedagógia	321
Tematizálják házastársuk gyerekekhez való kötődését.....	321
Szegezzék szembe akaratukat a gyerek akaratával	321
CSALÁDNAPOK, 1992. június 14-20., Óbudavár.....	323
1992. június 15. hétfő, 1. előadás	323
1992. június 15. hétfő, 2. előadás	328
1992. június 15. hétfő, esti beszélgetés	331
1992. június 17. szerda	336
A házasság az a feladat, hogy egyre jobban szeressünk	338
Szeretnék-e ezt egy kicsit a gyakorlatban is megvalósítani?	339
1992. június 17. szerda	
Jóindulattal fordulok a másik hibái felé.....	342
1992. június 18. csütörtök, 1. előadás	344
1992. június 18. csütörtök, 2. előadás	348
1992. június 19. péntek	
Gyermeknevelés.....	352
1992. június 20. szombat.....	357
1992. június 20. szombat, 2. kazetta.....	364
A jó vezető	366
CSALÁDNAPOK 1992. augusztus 23-29., Óbudavár.....	372
1992. augusztus 23. vasárnap	372
1992. augusztus 24. hétfő délelőtt	374
1992. augusztus 24. hétfő este.....	385
1992. augusztus 25. kedd délelőtt.....	389
1992. augusztus 25. kedd este	396
1992. augusztus 26. szerda délelőtt	399
1992. augusztus 26. szerda este.....	408
1992. augusztus 27. csütörtök délelőtt	410
1992. augusztus 27. csütörtök este	417
1992. augusztus 28. péntek délelőtt.....	419

Tilmann Beller
1938-2012

Beller Tilmann katolikus pap, schönstatti atya. Josef Kentenich atyának, a Schönstatt nemzetközi lelkeségi mozgalom alapítójának és atyjának tanítványa. Kezdetben ifjúsági vezető, majd a mozgalom családos ágában dolgozott. Miután Ausztriában felépítette a Schönstatt-mozgalmat, 1980-tól átjárt Magyarországra, és felépíti a magyar Schönstattot is. 1992-től a Mozgalom vezetője volt Németországban.

Számos kiadvány és könyv szerzője, nevéhez fűződik az „Első európai háziszentély-kongresszus” megszervezése Schönstattban 1998-ban.

Nagy terve és víziója a jövő egyházáról: „A plébániatemplomok körül egyre inkább a keresztény családok házai is őrségben állnak annak tudatában, hogy az Úr ott él a házasság szentségében, ott működik a Szentlélek a bérnálás kegyelme által, és a keresztény házak összekapcsolódnak egymással. A szeretet hálója keletkezik.”

ISBN 978-615-5149-88-7

9 786155 149887